

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DÖNÜŞÜMLER

Çeviren: İsmet Zeki Eyuboğlu

OVIDIUS

PAYEL YAYINLARI : 106
Dünya Klasikleri : 3

ISBN: 975-388-060-X

Dizgi : Payel Yayınevi
Dizgi Operatörü : Gülcan Zengin
Baskı : Teknografik Matbaası
Kapak filmleri : Ebru Grafik
Kapak baskısı : Çetin Ofset
Cilt : Esra Mucellithanesi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

Publius Ovidius Naso (İ.Ö. 43-İ.S. 17), Roma'nın 140 km. doğusundaki Sulma'da doğdu. 12 yaşına gelince ailesi tarafından Roma'ya gönderildi. Dönemin en iyi öğretmenlerinden retorik dersleri aldı. Ovidius'un soylu sınıftan olan babası, oğlunun devlet memuru olmasını istiyordu. Ama Ovidius, Atina'ya gitti ve kendisi gibi şair olan arkadaşı Pompeius Macer'le birlikte Yunanistan'ı dolaştı. Sonraki yıllarda bazı önemsiz adli görevler üstlendiyse de, kısa süre sonra kamu yaşamının kendine uymadığına karar verdi ve çalışma yaşamını terk ederek bütün zamanını şiire ayırdı. *Amores* (Aşkılar), *Ars Amatoria* (Aşk Sanatı), *Remedia Amoris* (Aşkın Çaresi), *Metamorphoses* (Dönüşümler), *Tristia* (Hüzün), *Medea*, *Fasti* (Şenlikler) gibi önemli yapıtlar yazdı. İ.S. 8'de, İmparator Augustus tarafından devlete ihanetle suçlanarak, bugün Romanya sınırları içinde bulunan Tomi'ye sürüldü. Ovidius'un yapıtları pek çok yazarı etkilemiştir. Özellikle Chaucer, Shakespeare, Goethe ve Ezra Pound için esin kaynağı olmuştur.

Yapıtın Latince özgün adı : Metamorphoses

Türkçe ilk basım: Haziran 1994

Kapak resmi:

Dionysos Mysteriaları'na ilişkin bir duvar resmi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <http://rantey.org>

OVIDIUS

DÖNÜŞÜMLER

Latineden çeviren
İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

PAYEL YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

İstanbul

DÜNYA KLASİKLERİ dizisinden daha önce çıkanlar:

❑ AŞK SANATI

Ovidius

❑ SIĞIRTMAÇ TÜRKÜLERİ

Vergilius

❑ AENEAS (Çıkacak)

Vergilius

DÖNÜŞÜMLER ÜSTÜNE

OVIDIUS (İ.Ö. 43 - İ.S. 17), açık adı Publius Ovidius Naso, yalnız Roma'nın değil, çağdaş Batı şiirinin de en güçlü, besleyici, eskimez kaynaklarından biridir. Onun, burâda çevirisini sunduğumuz şiiri, günümüz Batı söylencelerinin (mitoloji) bütün konularını içerir, daha doğrusu bu yapıt Yunan-Roma söylencelerini, öykülerini bir bütünlük içinde veren başlıca yapıttır. Bize kalırsa, Homeros'tan daha ayrıntılı, daha özlü bir nitelik taşır. Bir Romalı olmasına karşın, Anadolu'ya da gelmiş, bir süre orada yaşama gereğinde bırakılmıştır. Ovidius'u anlamak, şiirinin tadına varmak, günümüz okuyucusu için pek kolay değildir. Yalnızca sevgiye, kadın-erkek ilişkilerine dayanan bir görüşle Ovidius'un şiir evrenine, duygu alanına gireceğini sanan bir okuyucu daha başlangıçta yanlış bir yola sapmış demektir. Onun şiirlerinde, Anadolu-Yunan-Roma ilkçağının bütün öykülerini, söylencelerini; gönül oyunlarını bulmak kolaydır; ancak bu kolaylık ilkçağı bilmeye, bir bütünlük içinde anlamaya bağlıdır.

Şöyle çevremize bir bakıyalım, göreceğimiz ağaçların, çiçeklerin, otların, akarsuların, büyük kayaların, dağların insanın düşünme gücünün ulaşamayacağı bir çağda hep diri olduğunu, birer insan niteliği taşıdığını bilmeden görürüz. Bu doğa varlıkları başlangıçta seven, sevilen, özleyen, kıskanan, yeren, alaya alan, eğleyen, kızan, gülen, çekiştiren bg. nice insana özgü eylemin örneği idi, hepsi insandı. Duvar deliklerinde dolaşan kertenkele, göllerde vakvaklayan kurbağa, ağaçların doruklarında tedirgin edici sesler çıkaran karga, saksağan, sevimli kuğu, barışçıl güvercin, yılan, boğa, inek, kartal, doğan, atmaca, kırlangıç birer insandı, değişik eylemleri yüzünden tanrılarca başka varlıklara dönüş-

türüldü. Ozanca düşünürsek evrende önce insanla ilgisi olmayan diriler yaratılmış, sonra da kişiler bunların dönüşmesinden yaratılmıştır diyebiliriz. Oysa önce insan vardı, sonra yaptığına karşılığına uygun bir nesneye dönüştürüldü. Nitekim bu yapıtta söz konusu edilen diri varlıkların hepsi birer insan duygusunu yansıtır. Neredeyse, doğal diriler sayısında insan duygusu vardır diyebiliriz (Ovidius'un şiirine göre). Onun yaşadığı dönem Roma yönetiminin inişler çıkışlar göstermeye başladığı bir çağdır. Şiirlerinde bu çağın insanlarını bulmak, Roma yönetiminin bütün girintili çıkıntılı boşluklarını görmek güç değildir. İnsanların öteki doğa varlıklarına dönüşmelerine yolaçan eylemlerin hepsini Roma yurttaşlarının kişisel ilişkilerinde aramalıyız. Bu şiirleri tarihin, kazıbilimin verilerine dayanarak açıklamaya çalışırsak karşımıza değişik yüzleri olan bir Roma insanı dikiliverir. Özellikle gönül ilişkilerinde, sevgi olaylarında Roma insanının tutumu, davranışı çok ilginçtir. En yüksek düzeyde bulunan yöneticisinden, en aşağı aşamada yaşayan bireyine değin Roma insanı "sevişen varlık"tır diyebiliriz. Anadolu'da ilkçağdan günümüze kalan şu ünlü "Roma hamamları"nın kalıntıları arasında gezerken, ilkçağı iyi bilen bir okuyucunun kulakları sevişme eylemlerinden çıkan yürek gıcıklayıcı seslerle dolar boşalır. Bunu Ovidius'un bu yapıtında, değişik bir konu kılığında görmekteyiz.

Ovidius yalnızca insanları değil, tanrıları, tanrıçaları seviştirmeyi de çok sever. En güçlü bir çapkının yapamayacağı bir gizli işi, en beceriksiz bir tanrının, tanrıçanın başarıyla gerçekleştirdiğini Ovidius'un sürükleyici diliyle, kimi yerde iç gıcıklayıcı biçimiyle anlamakta güçlük çekmeyiz. Tanrılar, tanrıçalar yalnızca çapkınlık için, birbirlerini baştan çıkararak sevişmenin tadını yoğunlaştırmak için yaratılmış kişiliklerdir. Kimi yerde insan beklenmeyen bir hızla göklere ağar, kimi yerde en yüce sayılan bir tanrı umulmadık bir düşüşle yerin dibine gömülür, hepsi sevişme, sevme yüzünden. Bu karşıt eylemlerde, duygulanmalarda insan denen varlığın bütün görkemiyle ortalıkta dolaştığı görülür.

Ovidius'un şiirinde duygu bakımından, hep karşıtların çarpıştığını unutmamalı. Övme-yerme, sevme-tiksinme, dikbaşlılık-uysallık, alçaklık-yücelik, erdem-erdemsizlik, özlem-kaygı, güçlülük-gücsüz olma durumu, başarı-başarısızlık, beceri-becersizlik, çok güzelçok biçimsiz, uyum-uyumsuzluk, kıskanma-yeğleme, çekiştirme-yatıştırma türünde sayısız nitelik, özellik. İnsan bu sayılan nitelikler içinde iniş çıkışlar

gösteren, daralan-genişleyen, yükselen-inen bir varlık özelliği gösterir. Özleyen insan, özlediği ortamda yaşayabilmek için, düşgücünün bütün olanaklarını kullanır. Komşu kızına karşı duyduğu derin sevişme isteğini gerçekleştiremeyen bir genç, düşgücünün aydınlığında en erdemli tanrıçanın yatağına girme, onunla tükeninceye değin sevişme kolaylığı bulur. Ovidius'un şiirinde böyle tanrısal bir yatan-kalkan kişinin yorgunluğunu, gücünün azalmasına karşın sevişme tutkusunun daha da arttığını sezeriz.

Ovidius'u okurken, ilk gençlik yıllarımda (yükseköğrenim döneminde) hep Karadeniz kıyılarında, özellikle doğup büyüdüğüm Maçka yaylalarında dinlediğim, yoğun sevgi kokuşlu türkülerini anımsardım. Bu türkülerin çoğunda "kız", "kızlık" sözcüklerinin ağırlığını sezerdim. Nitekim Ovidius da, tanrısal varlıkların sürdürdükleri sevişme eylemlerinde "kızlık" sorununa önem verir. En çapkın tanrıların hep "kızlık bozma" eğiliminde oldukları, çoğunlukla kızları kaçırdıkları vurgulanır. Bir tanrı ününü duyduğu güzelin "kızlık"ını gidermek için başta boğa olmak üzere değişik kılığa girmekten kaçınmaz. Bu eski bir geleceğin sürdürülmesinden öte anlam taşımaz. İnançların değişkenliği oranında eskileri yeni biçimlere sokarak saklama eğilimi de vardır. Ovidius'un şiiri bu konularda da önemlidir. İnsan ilişkilerinin kesilmezliği ilginç bir sorundur. İlişkiler değişir, yeni ekler alır, ancak varlığını sürdürür. Bu nedenle, Ovidius'un Anadolu uygarlığıyla ilgilenen okuyucuya öğretecekleri vardır.

Şiiri, yalnızca şiir olduğu için, okumak yanıltıcıdır. Bir ozan için en büyük mutsuzluk, şiirinin yalnızca "şiir" adını aldığından dolayı okunmasıdır. Ozanı yaşatan "şiir" değil, şiirin içine yerleştirdiği görüştür, okuyucuya şiirle verdiği evrendir. Büyük ozan, güçlü ozan yazdığı şiirde kendine özgü bir evren kurandır, daha açığı okuyucusuna kendi emeğiyle biçimlendirdiği bir yaşama ortamı sunandır. Oysa, çoğumuz, şiir denince yüzeysel bir çekicilik anlarız, şiirde şiirin dışında kalması gerekeni ararız.

Ovidius, düşünce bakımından, şiir anlayışı yönünden, ayakları sağlam toprağa basan bir ozandır. O, önce yaşadığı toplumun düşünsel sorunlarını, yaratıcı gücünün akış yönünü çok iyi biliyor. Tanrıları, tanrıçaları seviştirirken, çekişirken bile sağlıklı bir insan davranışından

uzak kalmıyor. Kızı, kadını gövdesel yapısının çekiciliği içinde şiire yerleştirirken, insan duygularının etkinliğini vurgulayan bir anlayışı sergiliyor. Sözün kısası, Ovidius, sevişirken bile, bir ozan olduğunu, bu gizli olayı şiirin ölçüleri içinde vermenin erdemini biliyor, ozanca sevişiyor, ozanca anlatıyor. Çok ilginçtir, Ovidius kadın-erkek ilişkilerinde hep yaratıcı, etkileyici, insanın belli bir yanını ortaya koyucu bir tutumu benimsemiştir. Kız, kadın yalnızca bir dişi değildir, erkeğe başka bir duygu ortamı sağlayan "insan"dır.

Bu çeviride, konuların bolluğu, onlarla ilgili kavramların üretilmesi ilgi çekmiş, bizi yer yer güçlüklerle karşılaştırmıştır. Ozanın işlediği olaylarda geçen kişi adları, yer adları hep Latin dilinde söylendiği gibi yazılmıştır. Oysa bunların, nerdeyse hepsi, Yunan dilinde de var, başka türlü yazılır (sözelgesi: Yunanca Hekate, Latince Hecate, Yunanca Narkissos, Latince Narcissos bg. Burada X, K, C sesleri değişiklik yaratıyor). Bu kavramların çoğu Anadolu kökenlidir, öteki dillere sonradan geçmiştir. Diyeceğim şu: Ovidius'un şiirinde geçen kimi adların Anadolu kökenli olduğu düşünülürse, hangi uygarlık kaynağından yararlandığı (düşünce geleneği yoluyla) kolayca anlaşılır. Ovidius'un şiiri, dil yönünden, Türkçenin yapısına aykırı bir içerik taşır. Önce, onun geliştirdiği şiir kavramları, imgelem düzeni, Türkçe'de yoktur, öteki müslüman doğu şiirinde de yoktur. Başlıca ortak yan, insan duygusudur. Ovidius olaylara, Latin uygarlığına özgü bir anlayışla bakar, toplumsal inançların kökenlerine inmeye çalışır, böylece yaşanan evrenle düşlenen arasında nesnel bir bağlantı kurmaya çalışır. Sözelgesi Manisa'da, yazın kuruyan bir ırmağın yakınında bulunan, "ağlayan kaya" denen yer, Ovidius'ta tanrıça *Niobe*'dir, *Marsyas* da bir yarışmada kazanan, sonra karşılaşılan bir tanrının adını almış akarsudur. Demek, bu Latin ozanında, birleşen iki ayrı evren vardır.

Medea büyücülükle ünlüdür, otlardan, kabuklardan, kimi sıvılardan, köklerden sağaltım gereçleri yapar, büyü araçları oluşturur. Bu olay günümüz Anadolu'sunda da geçerlidir. Daha şaşılası olay, basınıımızda böyle büyü işlerini diline dolayarak sürümü çoğaltmaya çalışan aylık dergilerin bulunmasıdır. Bunlarla, özel konuşmalarımız olmuştur, evime benimle konuşmaya gelen bayan görevliler arasında kendini kaptırmış, büyüden, gözdeğmesinden korkanları da gördüm. Bunlar Ovidi-

us'un *Dönüşümler* adıyla çevirdiğim bu yapıtını okusalar, bu tür olayların binlerce yıl eskilere gittiğini anlamakta güçlük çekmezlerdi. Demek, iki bin yıl önce Roma'da yaşamış ozan Ovidius bizden çok daha ilerideydi. Bu önemlidir, bir saçmalığın yaşaması, yaşatılması, insan varlığında kapladığı yer, gösterdiği etkinlik yönünden. Uygarlık açısından bunlar azımsanamaz konulardır. Ozanlar, şiir ortamında, bize bambaşka bir yaşama alanı sunuyorlar. Ancak bu alana girmek de kolay olmuyor, önceden bir kılavuz bulmayı gerektiriyor. Türk okuyucusu, Ovidius'u anlayarak, şiirini oluşturan düşünsel dokuların ilmeklerini ayırıştırarak okursa kendisine yabancı olmadığını kavramakta gecikmez. Onun Karadenizde dolaşan, Kırım kıyılarına yaklaşan, Gürcistan dolaylarında gezen "argonaut"ları bugün bile ilgiyle karşılanır, kimi ozanlarımızın şiirine konu olur.

Baykuş, yarasa, örümcek gibi yaratıkların yazgı üzerindeki etkinliği yaygındır. Ovidius bu üç konuyu, kişileştirerek, acıklı, duygusal bir işleyişle önümüze koyar. Anadolu söylencelerinde bunlarla ilgili bölümlerin çekiciliği biliniyor. Bu konuları, yalnızca Ovidius'un ürettiği, ondan önce bilinmediği söylenemez. Bunlarla ilgili sözcüklerin kaynağını bilmeden, İlkçağ Yunan-Roma yazınına anlama olanağı da azalır.

Ovidius, bu yapıtında, dirilerin birbirlerine dönüşümlerini anlatırken, insanın kaynak sorunlarına değiniyor. Bu sorunları, daha önce, sözcüklerle (konu adlarıyla) bildirmiştik. Bu konular, ilk aydının, şiir türünde insana hangi gözle baktığını, doğayı hangi düşünsel düzeyde gördüğünü gündeme getiriyor. Şiir, uygarlığın taban ürünlerinden biridir, anlaşılması da beslendiği tabanı bilmeye yaslanır. Burada, kılavuz ozanın dilidir, ozanın dili kendi düşünsel yeteneğini, önceden edindiği birikimleri açıklığa kavuşturur. Dil denince, ozanın konuştuğu, şiirlerini düzenlediği dil değil, düşünme yetisinin yaratıcı, üretici gücü anlaşılmalıdır. Elimizde kabarık bir niceliğe varan Latince (İlkçağda) ürünler vardır. Bunlar arasında Ovidius, Vergilius, Lucretius gibi hepsi belli bir yüzyılda (İ.Ö. 96 - İ.S. 17) yaşamış ozanlar (yaş ayrımı elli yıllık bir süreyi kapsıyor) ilkçağın Roma anlayışını bütün incelikleriyle işlemişler. Sözelşi Lucretius (İ.Ö. 96/55), Vergilius (İ.Ö. 70/19), Ovidius (İ.Ö. 43 - İ.S. 17) aynı yüzyılın ozanlarıdır, oysa üçü de bize ayrı birer varlık alanını açıyor. Birincisi özdeki "felsefem", ikincisi "destan" denen

türün (Latin yazınında), üçüncüsü de sevginin (hepsi Latin yazınında) benzeri görülmemiş aydınlarıdır. Bu üç Latin ozanını irdeleyici, sağlıklı bir düşünme yöntemiyle, araştırmacı bir anlayışla konu edinirsek, üçünün de Anadolu kokuşlu bir esinlenme ile yaratıcı atılıma geçtiğini görürüz. Sorunlar değişik, biricik ürün sergileme türü şiir. Ancak, bütünü oluşturan düşünsel öğeler değişmiyor. Değişen, genelde, geçen uzun sürenin ürettiği kimi yeni ürünlerin etkisiyle oluşan yorum ayrılıklarıdır.

Ortada kopmayan, çağların içinde akıp gelen bir şiir gerçeği, şiir geleneği vardır. Büyük şiir, bu geleneğin, bu gerçeğin bilindiği ortamda üretilir, üretilebilir. Burada üretme şiiri besleyen toprağın yarattığı düşünsel besinleri özümlemekle sağlanır. Ayağı uygarlığın toprağına basmayan, yalnızca uzayda düşsel kanatlar takınarak dolaşmayı seven bir şiirin yararı yoktur, geliştirici özden, etkiden yoksun kalmıştır. Ovidius, çevirisini sunduğumuz şiiriyle, bize bir ozanın esinle neler üretebileceğini, insan denen varlığın düşler evreninde bile ne denli başarılı olabileceğini öğretiyor. Lucretius şiiri felsefe sorunlarının işlenmesine elverişli bir duruma getirdi. Vergilius yiğitliğin şiirle ne denli güçlü bir anlatım kazandığını sergiledi. Ovidius da yaratıcılıkla şiirin ne denli geniş bir alana egemen olduğunu kanıtladı. Bu ozanın elinde doğa ile "canlı" özdeş varlık ortamındadır, canlıda ne varsa doğada, doğada ne varsa canlıda bulunur. Lucretius, Vergilius, Ovidius gibi üç Latin ozanını doğa ile içiçe görmek kolaydır. Bu üç ozan doğanın ozanıdır. konuşan doğadır diyebiliriz. Latin şiirininin bir doğa şiiri, Latin ozanının da bir doğa ozanı, "şiir söyleyen doğa" olduğunu saptamak güç değildir. Anlayışlı bir okuyucu, Ovidius'u okurken çevresini kuşatan doğal varlıklarla gizemli bir söyleşiye daldığını sezmekte güçlük çekmez sanırız. Bu okuyucunun Manisa'da, Bergama'da, Selçuk'ta, Antalya'da, İzmir'de, Çanakkale dolaylarında dolaştığını, uzun bir geziye çıkarak Yunanistan'ı, Yunan Adalarını gezdiğini düşünelim. Gözlerini ne yana çevirse konuşan doğa ile, daha önceden doğal nesnelere dönüşmüş bir insanla karşılaşacaktır. Ancak bu karşılaşmayı sağlayarak doğanın önemini kavramak için gerekli bilgi birikimini edinmenin yararını da unutmamalı, eski bir gelenektir düğün günü, bayram günü komşuya eli boş gidilmez. İşte bizim aydınımızın göremediği, görmeyen gereğini kavrayamadığı uygarlık gerçeği budur. "Şiir yazmak için şiir yazılmaz" derler, şiir bir

insan sorununu ayrı bir dille söylemek, işlemek için yazılır. İşte bunun açık örneklerini Lucretius-Vergilius-Ovidius üçlüsünde görmekteyiz.

Ovidius'un çevirisini sunduğumuz, bu yapıtının başlangıcında yer alan, dünyanın, nesnelerin oluşumunu gösteren, çağları araçlara göre birbirinden ayıran birinci bölümü, uygarlık tarihinde eşsizdir, benzersizdir (ilkçağa göre).

In nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora, di, coeptis nam vos mutatis et illac
Adspirate meis primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempore carmen

dizeleriyle başlayan bölüm, okuyucuyu daha ilk adımda bambaşka bir varlık alanıyla yüzyüze getirir, ozan susar, doğa konuşmaya başlar gibi bir duygu uyanır. Düşünen kişinin çevresine hangi gözlerle baktığını, doğa denen bu yüce bütünden ne anladığını öğretiyor bize Ovidius. Şiir, bir yerde, çevrili kalmıyor, doğaya açılıyor, insanla doğa arasında diri bir bağlantı kuruyor. Bu doğa, gözlere sunulan yanıla nesnel, düşsel biçimiyle soyuttur, ancak yine insanın yarattığı evrendedir.

Ovidius'un diline gelince. Bu ozan, dilini kendi yaratmış, konuştuğu Latinceyi yeniden biçimlendirmiş gibidir. Onun kullandığı imgelerin, düşsel yaratıların çoğu Latince'de yoktu. Çağdaşı Vergilius öldüğünde Ovidius 24 yaşındaydı, Vergilius ise 51 yaşında göçmüştü. Vergilius'tan esinlendiği, etkilendiği tartışma konusu olmuştur. Bu konuda, öncekinin sonrakini etkilemesi bağlamında, söylenecek ne varsa olumludur, ozanlar birbirlerine ışık tutarlar. Vergilius'un dili yer yer inişler çıkışlar gösterir, akıcıdır, sürükleyicidir, kimi yerde durağandır, duygusallığı dalgalıdır. Ovidius'un dili okuyucuyu birdenbire düşler evrenine sürükleyici niteliktedir, duyguları birbirine karıştırır, acımayla sevinmeyi, öfkeyle gülmeyi, korkuyla sevgiyi yanyana, içiçe götürür. Vergilius'ta ağır basan yiğitliğin yerini Ovidius'ta nesnel dönüşümlerin çelişikliği, karışıklığı alır, buna ayakdaş olarak kıskançlıkla sevgi birlikte gezinir. Ovidius'la Vergilius'un başat özelliklerinden biri budur. Bu ozanlar karışıkları yanyana getirerek konuşturmada eşsizdir. Homeros'un etkisi düşünülse bile imgeleme alanı böylesine geniş değildir. Homeros'un es-

kiliği, şiirlerine başka ozanların ürünlerinin karışması gibi sorunlar bir yana bırakılırsa, bir ozan olarak kişiliğini "destansı" söyleyişinin oluşturduğu görülür. Ovidius'ta böyle bir durum yoktur, günümüze kalmadığı söylenen bir yapıtı dışında, bütün şiirleri, ürünleri elimizdedir. Bu ürünlerin hepsinde bir dil bütünlüğü, söyleyiş özdeşliği vardır. Latinceye yabancı olmayan, iyi bir okuyucu Ovidius'un dilini tanımakta güçlükle karşılaşmaz. Ovidius, nedense, süsleyici, çekici, düşsel olanı genişletici nitelemelere büyük bir önem verir, bütün nitelemeler ana kavramın ardınca dizilir, ilk dizenin nitelikleri birkaç dize sonra görülür.

Burada, bir soru belirir, Ovidius bir Türk okuyucuya ne verir? Bu sorunun yanıtı Ovidius'un, yurdumuzda, ne denli önem kazandığını gösterir. Anadolu ilkçağının düşünsel ürünlerini oluşturan öğeler Ovidius'un şiirlerinde de etkilidir. Bu gerçeği anlamak için biraz çalışmak, özellikle kazıbilim, tarih verilerinden yararlanmak gerekir, daha başka ışık tutacak bir kaynak bilmiyoruz.

Ovidius bir Latin ozanıdır, düşünceleri, inançları içinde yetiştirdiği uygarlığın düşünsel özelliklerini yansıtır. Ancak, bu yöresel özelliklerin ötesinde, evrensel bir ortaklığın bulunduğu da unutulmamalı. Ovidius, düşünce bakımından, ilkçağ uygarlığının ışığından yararlanan bütün ulusların ozanıdır. Gül, gelincik, nergis, buğday, meşe, örümcek, karga, yaras, kuğu bg. doğal varlıkları bilen hangi ulus varsa, onun şiirinde, dolaylı da olsa, bir Ovidius ışığı vardır. Bu gerçek bilinmeyebilir, yetersiz bir araştırmacının inançlarına aykırı düştüğünden gözardı edilebilir, ancak uygarlığın gözünden saklanamaz, saklanır diyenlere gülüp geçmek de uygarca bir davranıştır. Ozanlar, özellikle ilkçağ toplumlarında, uluslara yol gösteren ışıldaklardır. Nitekim, ilkçağ felsefesinin başlangıçlarında yaşayan bilgelerin çoğu ozandı, düşüncelerini şiir diliyle açıklamışlar. Bir söylentiye göre büyücüler de ozandı. Büyücünün ozan, ozanın büyücü olmasında başlıca etken dilin sürükleyiciliği olsa gerek, sürükleyicilikle etkinlik yanyana yürür.

Burada, bu Latin ozanın şiirlerini çevirirken, ilgimizi çeken önemli sorunlarla karşılaştık. Anadolu'da, ilkçağdan bu yana, kırsal kesimlerde süregelen bir "halk şiiri" vardır. Bu şiirin önemli bir bölümü çalgı eşliğinde söylenir. Homeros'un da, yore yore dolaşarak çalgı eşliğinde şiir-

ler söylediği, ya da söylenmiş şiirleri belleğine yerleştirerek başkalarına aktardığı ileri sürülür, bu olay nedeniyle ona "rhapsode" denirdi, kendisi çalgı çalmayabilir, ancak dolaşarak şiir okuduğuna kesin gözüyle bakılıyor. Bizce önemli olan bir kişinin, isterse ozan olsun, yöreden yöreye dolaşarak şiir okuması, halkı şiirle etkilemesidir. Anadolu'da bu gelenek yaygındır. Nitekim, Ovidius'un şiirlerinde işlenen olayların çoğu kırsal kesimlerde, yaylalarda, yaylımlarda geçer.

İmdi, Ovidius'un kalıcılığı, ikibin yıllık uzun bir süreci kapsayan etkisi, ilginçliği bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Bu ilgiyi, etkiyi onun dilinde, Latincesinde aramak, bir Türk okurunun işi değil, şiirinin biçimi, düzeni, ses uyumu da Türk okurunun yabancı olduğu bir özellik. Geriye işlenen konuların evrenselliği kalıyor açıkça. Bu konular insanın düş evreniyle, duygularıyla, başka insanlarla kurduğu yakınlıklarla, ilişkilerle, gizli-açık eylemlerle bağlantılıdır. Ovidius, öteki iki büyük Latin ozanı gibi, bütün insanlarda ortak yanları bulmuş, eskimeyen duygusal özün kaynağına inmeyi başarmıştır. O, böylece özelden genele, bireyselden evrensele giden yolu açmıştır. Daha önce "Aşk Sanatı", ya da "Sevişme Yolu" gibi adlarla çevirdiğimiz, yalnızca sevişmeyi konu edinen duygulu şiiriyle insanın gönlüne girmeyi, orada saklı duyguları dışarı çıkararak eyleme dönüştürmeyi beceren Ovidius, bu yapıtında, varlık türlerinin (yalnızca dirilerin) dönüşümlerini işlerken de sevgiyi, sevişmeyi, özlemi, birbirini kandırmayı unutmamış, hep insanı ürperten duygusal sorunlarla sarmaş dolaş olmayı yeğlemiştir.

Kimi yazarlar, düşünürler böyle sevgiye, sevişmeye ağırlık veren şiirler karşısında olumsuz bir tutumu yeğler. Bu doğru değildir, insanın doğasında yerleşen bir eğilimi insanın dışına atmak, ondan uzaklaştırmak, insanın bir yanını kesip atmak gibidir. Kadın-erkek ilişkilerinin belli bir düzene göre sürdürülmesini bir erdem sayan dinlerde (özellikle müslümanlarda) bile sevişme dışlanamıyor, nitekim çok kadın almakla, bir gecede dokuz kadınla yatmakla övülen din kurucuları da vardır (İslam inançlarında Muhammed'in eşleri, kadınları konusunda çok ayrıntılı açıklamalar vardır, bu konuda Buhari ilginç bir kaynaktır. Halife Ali'nin bir şiirinde "cuma gecesi kadının tadına doyulmaz" dediğini biliyoruz).

Cuma gecesi doyulmaz sevişmenin tadına
O gece çok mutlu gelir erkeğe, kadına.

Bu dizeleri söyleyen kişi, bir din büyüğüdür, sözleri kadına değer veriş anlamına gelmez, insan doğasıyla bağlantılı bir eylemin neler söyletebileceğini yansıtır. Nitekim, islam öncesi Arap şiirinin "Yedi Askı" diye bilinen seçkisinde İmriülkays'ın şiiri, içerdiği sevişme yoğunluğu nedeniyle büyük bir ilgi uyandırmıştır.

Emzirirken ağlayan bebeğini yansıyla
Gövdesinin, altımda oynardı öbür yarısı.

İmriülkays'ın bu dizeleri insanın doğasında saklı özgün, eskimeyen, insan yaşadıkça yaşayan, sıcaklığını, etkinliğini koruyan bir eğilimin şiire aktarılışıdır. Bu gibi örnekleri Ovidius'ta buluyoruz, dahası bütün ozanlarda.

Ovidius'un kimi şiirlerini okurken, bizim Karacaoğlan elinde sazıyla dikiliverir karşıma, Türkmen güzellerini, sevgililerini anlatan koşukları ilkçağa, Vergilius'a, Ovidius'a götürür beni, bir bağ kuranım aralarında, insan yüreğinde saklı duygusal evrenselliği sezerim. Kuşkusuz, bu sezim bir karşılaştırma değildir, ozanlar arasında görülen benzerliklerin insan doğasından kaynaklandığını vurgulamak içindir. Bir ülkede üretilen şiirin büyüklüğünü, özgünlüğünü anlamak için komşu ülkelerin şiirlerini öğrenmenin yaranı vardır kanısındayız. Bir ozanın başarısı, işlediği konuların evrenselliğiyle bağlantılıdır, bu gerçeği unutmamak gerekir. Ozan, özel ilişkilerinde bile evrenseli bulabilir, bütün insanların ilgisini çeken bir konuyu kendi benliğinden yola çıkarak işleyebilir, işte büyüklüğe götüren başarı buradadır sanırız. Bir ozan için en mutsuz durum, yaşadığı toprağın geçmişinde ortaya konan şiiri bilmemektir, geçmişini yeterince bilemeyen bir ozanın geleceğe ne bırakacağını bildiği söylenemez.

Şiir, yalnızca çekici yüzeysel anlatımları içeren, belli ölçülere dayalı yaratı değildir, özünde insanı kapsayan bir etkinlik bulunmalıdır, onun kalıcılığı buradadır. Bu durumu birkaç kez yineledik, daha da yineleriz, bıkmayız, bu da sorunun öneminden geliyor. Ülkemizde şiir bir eğlence,

gönül okşama, duyguları yayma aracı sayılır kimilerince, düşünsel içerikle doldurulması önemsenmez. Çok sevdiğim, bugün yeryüzünde bulunmayan, ünlü bir romancımızla konuşurken bana: "Versinler, sağlasınlar istediğim olanakları, oturup esenlikle romanımı yazayım, al sana bir Tolstoy" demişti. Bu sevimli yazarımız, yetişme ortamını, bilgisel geleneği, düşünsel birikimleri, yazarı besleyecek kaynakların özgünlüğünü, verimliliği hep gözardı ediyordu. Oysa, çağımızda, yeryüzünün en ileri ülkesinde bile, kimsenin Tolstoy olabilecek gücü yoktur. Durum şiir için de öyledir, kimse Ovidius olamaz. Kendi yetenekleriyle nereye götürebilirse oraya değin gidebilir.

Şiirde yetenek, doğanın verdiği, geleneksel bilgi birikimlerinin eklenmesiyle gelişir; bunun ötesine geçmek, yeni bir çıkış açmak kişisel çabaların geliştirici gücüne bağlıdır. Ozan, kuşların yuva kuruşu gibi, değişmeyen ölçekler, yaşamsal devinimler içinde kalırsa bir su çevrintisi olmaktan öteye geçemez. Ne güzeldir büyük su çevrintileri, döner bir odak çevresinde, köpükler saçar, yuvarlaklar çizer, suyun düşüş hızı çoğaldıkça değişir seslerin yankısı. Anadolu'da çağlayanları gören; yüksekte dökülen, tabana düşerken köpüren suların ezgilerini duyan, tadına varan kişide binlerce yılın ötesine giden bilgi birikimi varsa, kırsal kesim insanların düşünsel evrenini anlamak için Karacaoğlu'dan yola çıkarak Ovidius'a ulaşması pek yorucu olmaz. Bu yaklaştırmam, kimi yazın erlerimize biraz ters gelebilir, birçok çalışmamda olduğu gibi. Onlara söyleyecek bir sözüm var: siz, ülkemizde; yazın alanında uzman, yetkili geçinen kişiler olarak, Anadolu'da üretilen şiirin kaynaklarına yönelik bir çalışma bilir misiniz? Siz, bundan yetmiş yıl önce (1920'den biraz geride), ortaya konan kaynaklar dışında bir birikim alanı gördünüz mü? Siz, Anadolu'da, 1071 öncelerine giden, binlerce yıl eskiye varan bir uygarlığın adını duyduunuz mu? Dahası var:

Olmadı tenhâca bir işaret çemende yâr ile
Üstüme göz dikti nergisler nighbân oldu hep

diyen Osmanlı ozanı Nedim'in (öl. 1730) dizelerinde geçen "nergis" in Ovidius'un şiirinde önemli, duygulu bir bölüm olan "Narcissos"la bağlantısını bilir misiniz? İşte bütün sorun burada.

Bu bölümdeki açıklamayı biraz katı bulan okuyucular çıkabilir, özellikle yetmişbeş yılın ötesindeki sözde "bilginler" in yapıtlarına dayanarak söz kalabalıklarından yararlanmaya kalkışabilir. Bu da, saygı-değer eğlenceli bir girişimdir. Başkalarını eğlendirmek, güldürmek de bir beceri ister. Çağını, çağının binlerce yıl gerilerine giderek anlamak, anlatmak kolay değildir. Çağının içinde, kış uykusuna yatan yılan gibi yaşamak, alanlarda sarıkla dolaşmayı bir üstünlük sayan yozlaşmış başların üstünlük sağlama eylemidir. Sarık, boyasına ne olursa olsun, içinin boşluğunu gizlemek için ufalmış bir başı, olduğundan daha büyük göstermeye yarar. Uygarlık tarihinde, başın çevresine dolanan sarığın içinden verimli bir ürünün çıktığını kanıtlayan kanıt bilinmiyor.

Ovidius'un, bu çeviride verilen, şiirlerinde işlenen konuların çoğunu, bizim ozanlarımızın düzenlemeleri gerekirdi. Bizim ozanlarımız, Anadolu ilkçağını yeterince bilseler, tanıma gereği duysalar, geçmişe kaynakları öğrenme bilinciyle yönelseler bambaşka bir yazın ortamında olurduk, şiirimiz besleyici bir toprağa ekilirdi. Bizim, üzerinde yaşadığımız Anadolu toprağının ilk verimli kaynaklarına gitmekten duyduğumuz korkuyu açıklamak başka bir bilimin konusudur.

*

**

Şiiri, yüzeysel bir duygu anlatımı olarak görme eğilimi ilkçağda yoktur, bu nedenle Lucretius, Vergilius, Ovidius gibi Latince, Homeros, Hesiodos gibi Grekçe yazan ozanlarda insan sorunlarının duygusallığa ege-men olduğu görülür. İnsanın duygusal yanı gözardı edilmez, ancak biricik yönlendirici etken de sayılmaz. Şiiri kalıcı, etkileyici kılan bu sorun-sal içerik özelliğidir. Bu özelliğin ağırlık kazandığı ozan çağını aşar. Bu durumda şiir üç önemli konuyu kapsar. A — Ozanın konuştuğu, şiir ürettiği dille bağlantısı, bu dile katkısı, getirdiği yenilik, sağladığı gelişme. Ozan, şiirlerini sergilediği dile katkıda bulunmamışsa, yeni imge öğeleri oluşturmamışsa yüzeysel bir başarı ortamındadır, kendine özgü bir dil yaratamamıştır. B — Ozan yarattığı özgün imgelerle bir şiir çığın açmışsa başarılı, açamamışsa, öykünücü demektir, geleceğe kalma olasılığı da azdır. C — Ozanın, şiiriyle işlediği konular evrenselde yaklaştığı

oranda etkinliği çoğalır, ilgi alanı genişler. Bunları daha önce, başka bir sorun dolayısıyla söylemiştik. Burada yinelemenin nedeni ozanın içevrenine hangi kapılardan girilebileceğini göstermektir. Ozan, yalnızca, bu üç kapının açıldığı yaratış ortamında anlaşılabilir. Ovidius, kendinden önce yaşamış üç yurttaşı gibi, bu üç konuyu başarıyla işlediğinden evrenseldir, çağımızda bile özgündür.

Şiiri, özellikle ilkçağdan kalanları, okuyup değerlendirirken çok ölçülü davranmak, onu üretildiği ortamın uygarlık aşamasına göre anlamak gerekir. Avrupa felsefe tarihçileri arasında, felsefenin başlangıç sorunlarını araştırırken, Homeros'un, Hesiodos'un dizelerine başvuranların, onlardan birtakım felsefe düşünceleri çıkarmaya çalışanların sayısı az değildir.¹ Alman felsefecileri Schiller, Goethe gibi ozanlardan örnekler verirler, felsefe sorunlarının yalnızca bilgelerin elinde kalmadığını gösterirler. İnsan sorunlarını işlerken, ilkçağ Yunan tiyatro yazarlarından çarpıcı örnekler veren düşünürler ilginçtir.

Ovidius, bu konuda, bize ilginç örnekler verir, şiirini kuran düşünsel öğeleri seçerken insanı öndizide görür, bireyle çağını, bireysel eğilimlerle geçmişi (bireyseli) bağlantılı kılar. Özellikle tanrılar, yiğitler arasında geçen savaşları, kadın kaçurmaları, sevişmeleri geleneksel bir tabana oturtur, insanı o taban üstünde dolaştırır. İnsanın kandırıcılığı, tuzak kuruşu, ikiyüzlülüğü gibi önemli sorunları bir imge ağında toplar. Söz gelişi kaçırır hep erkek, kaçırılan hep kadındır. Kaçırılan kız, ilk sevişmeden sonra erkeğin buyruğu altına girer, pek azı öç almayı düşünür. Durum, Anadolumuzda, bugün de öyledir, değişmemiştir.

Ovidius'un güzeli nitelerken kullandığı nesnel varlıklar da değişmemiştir. Ay, güneş, yıldızlar hep güzelin yüzünü yansıtır. Bizim şiirimizde de böyledir. Çiçekler, Ovidius'un dilinde güzelin değişik imleridir, Türk şiirinde de değişmeyen bir gelenektir bu. İran şiirinde, güzeli nitelemeye yarayan hangi çiçek varsa, Ovidius'ta bulmak kolaydır. Dünyamızın dışında, bilinmeyen bir ülkede yaşamış bir yazın uzmanı gelse, bütün ilkçağ şiirini karşılaştırmalı bir yöntemle incelese, birbirine benzemeyen kavramları seçmekte güçlük çıkmayacağı kanısındayız.

¹ Walther Kranz-Suad Y. Baydur: *Antik Felsefe*, 1949. Benim de öğrencisi olduğum W. Kranz bu yapıtına Homeros ile Hesiodos'tan seçtiği dizelerle başlar, bu ilkçağ ozanlarında felsefeye öncülük eden sorunların bulunduğunu örneklerle açıklar.

Sözcükler, dillerin ayrılığı nedeniyle, başka olabilir, buna karşın güzeli niteleyici öğelerde, nesnel varlıklarda önemli bir değişiklik bulmak kolay değil. Ayrılık, niteleyici kavramların içeriğindedir, o kavrama kazandırılan anlamsal içerikle yaşanan uygarlığın yaratı ürünleri arasında bağlantı vardır. Bir ozan, bir düşünür, bir bilge kendisini besleyen uygarlıktan ne almışsa görüşlerini de o aldıklarına göre düzenler, biçimlendirir.

İsmet Zeki Eyuboğlu

BİRİNCİ KİTAP

ANLATMAK isterim yeni biçimler alışını

Değişen nesnelerin, sizin işiniz bunlar,

Yardım edin bana başladığım işde ey tanrılar.

Ulaştırın bu türkümü doğanın kaynağından

5 Günüme. Denizler, karalar, bunları kuşatan

Gökyüzü varolmadan, tek görünümlüymüş evrende

Doğa, *chaos* deniyordu ona, kımıldamaz, biçimsiz,

Düzensiz bir yığın, ağır. Nesnelerin türlü öğeleri

İçinde karmakarışık, ılık vermiyordu yeryüzüne

10 Titan, ne doğuşu, ne batışı görülürdü Phoebe'nin,

Ne borusu duyulurdu. Yüzmezdi göklerin engininde

Dengeli yeryüzü, uzatmadan kıyıları boyunca

Kollarını karaların Amphitrite. Su dá, yel de

Vardı toprağın bulunduğu yerde,

15 Yumuşaktı toprak. Suda akıcılık yoktu,

Gökte aydınlık, koruyamazdı biçimini bir nesne.

Çatıştırdı biri ötekiyle; savaşırken soğukla

Sıcak, ıslakla kuru, katıyla yumuşak, yeğnikle

Ağırlık bir özde. Sınır koymuş öğelere

20 Bir tanrı, gelişen doğaya. Göğü yerden ayırmış,

Toprağı sudan, birer ayrı yer vermiş kuru yele,

Parlak göğe, bir bir ayırdıktan sonra öğeleri

Yığından uzaklaştırmış, yer göstermiş onlara

Tek tek. Sıçramış gök çatısının ağırlıksız,

25 Yalımsı nesneleri yeretmiş en yükseklerde,
 Yaklaşmış ona yapısı gereği yeğnik hava.
 Sürüklenmiş daha yoğun toprak, oturmuş
 Ağır öğeleri, ağır basıncı gereği.
 Kuşatmış dört yandan yeryüzünü kuşak gibi
 30 En çok yer kaplayan su. Bu karışık yığını
 Tanrılardan biri derli toplu kılmış,
 Bütün yönlerinde bir çeşitlik olsun diye
 Düzenlemiş bütün bölümlerini bir bir eklemiş,
 Bağlamış birbirine sımsıkı, sonra çok güçlü
 35 Yuvarlak bir biçim vermiş toprağa. Essin,
 Gönüllerce kudursun yeller, gelsin kuşak
 Gibi karaları çevreleyen deniz dursun
 Kıyılarda. Kaynaklar, engin sular, göller
 Eklemiş bunlara, tanrı yön vermiş ırmaklara
 40 Kıvrım kıvrım oylumlar arasında. Bir yandan
 Yutulur bu topraklarda, türlü yörelerde sular,
 Bir yandan ulaşır denizlere, yayılır ovalara,
 Çarpar uçsuz bucaksız kıyılara. Genişlemiş
 Ovalar, oylumlar alçalmış, örtünmüş ormanlar
 45 Yapraklarla, yükselmiş taşlı sivri dağlar.
 Dörde bölmüş gökyüzünü bir kuşak gibi sağlı
 Solu ikişer bölüm, ortasında beşinci bölge,
 En sıcak yer. Yeryüzü de beş bölgeye ayrılmış
 Tanrı buyruğunca, göklere karşılık. Çok sıcaktır
 50 Orta bölge, oturulmaz. Kalın karlarla kaplıdır
 Uç bölgeleri. Bir ılık ortam var burda sıcakla
 Soğuk karışımı. Bir buğu kaplamış onu. Ne denli
 Yeğnikse su topraktan, o denli yeğniktir
 O da ateşten. Kaplamış burayı kişi yüreğine
 55 Korkular salan kara bulutlar, gökgürültüleri,
 Buz kesilmiş yellerden fırlayan yıldırımlar.
 Yol vermemiş yellere, evreni düzenleyen.
 Çok güç önlenir bunların, bu ayrı ayrı

- Ülkelerde oturanların, evreni yıkmaya kalkışları.
60 Böylesine büyüktür kardeşler arasında göçimsizlik.
Çekilmiş Eurys yanına Aurora'nın, Nabatlar da
İrana, gınaçımında ışıkların görüldüğü yöreye,
Komşu olmuş Vesper'e, doğu ülkesine, güneşin
Kıyıları ısıttığı bölgeye, Zephyros'a,
65 İlgarlamış İskit yurdunu korkunç karayel.
İslanır ülke güney yellerinin yağmur yüklü
Bulutlarından. Saydam Aether'i koymuş en üste,
Tanrı. Bozamaz özünü topraksı nesneler,
Ağırlığını. O gün belirlenmiş sınırları bütün
70 Nesnelerin, bu biçimsiz yığında gizli kalan
Yıldızlar başlamış ısı ısı yanmaya gökte.
Yoksun kalmasın diye bir bölge yaratıklardan,
Bir yandan tanrılar doldurmuş göğü, bir yandan
Yıldızlar, dalgalar arasında pırıl pırıl balıklar,
75 Karalarda hayvanlar oluştu. gökte kuşlar.
Daha yoktu soylu, yüce değer taşıyan
Derin düşünen, bütün yaratıklara buyuran.
Evreni yöneten, yaratılışın kaynağı olan
Tanrısal özlerden donatmış insanı, yaratan.
80 Başlangıçta, yüce Aether'den ayrılan,
Yüce özlerden oluşan yeryüzü gibi, yapmış
İlapetos oğlu, karmış yumuş akan sularla,
Kurmuş insanı, benzer kılmış yüce tanrılarla.
Yere doğru eğilmişken öteki canlılar,
85 İnsanda dimdik, göğe yönelik bir duruş var,
Bak ışığı yıldızlara, döndür yüzünü, demiş.
Böyle değişmiş toprak, o düzensiz, biçimsiz
Varlık, dönmüş bilinmeyen insan kılığına.

- A**ltın çağ doğmuş ilkin acısız, yasasız,
90 Doğrulukla, güvenle yürüdü işler kendince.
Ne ceza, ne korku, ne tunca kazılı korkulu
Sözler, ne yargıların önünde türeyen

- Zavallı halk. Kendiliğinden yürürdü düzen.
 Daha kesilmemişti dağlardan çamlar, görmek
 95 İçin yabancı ülkeleri yüzdürülmezdi ışıyan
 Sularda. Bilmezdi ölümlüler yaşadıkları
 Kıyılardan başka yerler. Çevrilmemişti derin
 Hendeklerle iller. Kılıçlar da yokmuş daha
 Tolgalar da, güvenlik içinde yaşamış uluslar,
 100 Yorulmadan, el sürmeden yemiş veren ağaçlar,
 Sapandemiriyle çşilmeden verirmiş ürünlerini
 Kendince topraklar. Kıvanç içindeydi yaratıklar
 Bütün. Toprak yarmadan verirdi azığı.
 Topraklardı kocayemişleri, dağçileklerini,
 105 Kızılıkları, kalın dallardan dutları.
 Palamutlar düşerdi büyük Jupiter ağaçlarından
 Bitmez bir bahardı, okşardı Zephiros'un sessiz,
 Tatlı, ılık soluklu yelleri yeni açan, tohumuz
 Çiçekleri, ürünler saçardı birden ekilmemiş
 110 Toprak, ağırardı dolgun başaklarla sürülmemiş
 Tarlalar, akardı süten ırmaklar, tanrılık
 Besinlerden dereler, altın sarısı ballar
 Damlardı yeşil ağaçlardan.
 Atılınca karanlık Tartarus'a Saturnus gırnış Jupiter buyruğuna
 115 Evren, başlamış altundan düşük, keskin, parlak
 Tunçtan değerli gümüş çağı. Kısaltmış baharı
 Jupiter, kış, yaz, boyuna değişen güz,
 Bahar, demiş diye bir yılı bölmüş dörde, daraltmış.
 Başlamış ilkin hava tutuşmaya,
 120 Esen yellerle katılaşıp buzlar sarmaya. İlkin o gün
 Sığınmışlar barınaklara, oyuklar, sık, kalın dallardan,
 Kabuklardan kurulmuş çatılar, ev olmuş ölümlülere
 İlkin atılmış derin evleklere Ceres'in tohumları,
 Genç öküzler inlemiş altında boyundurukların.
- G**elmiş üçüncüsü tunç çağı azıtmış insanlar,
 125 Korkunç araçlarla donanmışlar o çevrede, yine de

- Pek kıyılmazdı cānlara. Sonuncusu katı demir çağı
 Kalkmış ortadan utanma, sıkılma, doğruluk, bağlılık
 130 Başlamış bütün kan dökmeler işte bu evrede.
 Almış onların yerini baskılar, kandırmalar, kıskanmalar
 Çok kazanma tutkusu bir de. Yelken açmış gemiler
 Bilinmez yellerle. Gemi yapılmış yüksek dağlardan
 Kesilip ağaçlar, yüzdürülmüş bilinmeyen dalgalarda,
 135 Ortakken önceden güneş ışığı, bir de hava,
 Sınır koymuş, uzun çitler çekmiş tarımcılar
 Bütün tarlalara. Yetinmediler toprağın sunduğu
 Ekinlerle, eştiler yeri derin derin,
 Çıkınca ortaya Styx topraklarında gömülenler
 140 Doğmuş kötülükler, birbirine girmiş kişiler.
 O gün bulunmuş yıkım getiren demir, ondan daha
 Kötüsü altın. İkisi arasında başlamış savaş,
 Kanlı ellerde şakırdayan araçlarla vuruşmalar.
 Konuk konuktan korkardı, kaynata güveyden,
 145 Pek seyrekli kardeşlerin anlaştığı bile...
 Karı kocası ölsün isterdi, koca karı,
 Öldüren ağılar yapardı taşyürekli üveyanalar,
 Oğul dar canla beklerdi babanın ölümünü.
 Ne acıma ne erdem, bırakıp gitmiş bu kanlı
 150 Yeryüzünü sonunda gökçe kız Astraea bile.
 Yerden güvenli değildi gökyüzü daha,
 Gigantlar egemen olmaya kalkmış oraya,
 Dağ dağ üstüne komuşlar yıldızlara varmaya.
 O gün ezmiş Olympos'u en güçlü tanrı, atmış
 155 Pelion'dan Ossa'yı, böyle söyler masal,
 Bu korkunç savaşta yığılmış ölümler dağca,
 Sormuş kanlarını ıslanmış toprak. Bu kan
 Daha sıcakken yeni bir soy yaratmış ondan,
 Bir belirti kalsın diye soyundan.
 160 İnsan biçimi vermiş ona. Sonradan insanlar
 Tanrıları saymamışlar, azmış büsbütün bu kuşak
 Kesmiş doğramış, kandan yaratıldığı bundanmış

- G**örmüş yukardan bunları baba Saturnus, acınmış
 Daha duyulmamışken ortalıkta olup bitenler
 165 Düşünmüş şu korkunç Lycania şölenini de
 Büyük bir öfke kaplamış özünü Jupiter'ce...
 Toplantıya çağırmış bütün tanrıları,
 Gelmeden edemedi çağrılanlar, aydınlanınca
 Parlayan Samanyolu denen bir yol var ya,
 170 İşte bu yoldan gider ölümsüzler yüce konağına
 Gökğürültülerini yöneten tanrının. Konuklar
 Açık kapılardan geçip sol yanı doldurdular,
 Sağda yüce tanrıların sofası, küçük tanrılar
 Şurda burda dolaşırlar, bunun sofasında dizilmiş
 175 Koltukları yüce tanrıların. Gerekirse konuşmam
 Ulu gök konağı derim bu mermer yapıya.
 En yüksekte oturmuş yüce tanrılar, kalkmış
 Jupiter ayağa, dayanmış fildişi değneğine sarsmış
 Üç dört kez alnına dökülen korkunç saçlarını,
 180 Titremiş karalar, denizler, yıldızlar birden.
 Dökmüş ortaya hıncını üzülmemiştim böyle.
 Şu yüz yılanayaklının evren yönetimine
 Elkoymak, kocaman kollarıyla onu bağlamak için
 Savaşa koyuldukları günde bile.
 185 Korkunçtur düşman, belli bir soydur savaşı,
 Bir tek erekti ardınca koşulan. Oysa ben
 Nereus'un kuşattığı yeryüzünde oturan
 Kişi soyunu kaldırmalıyım ortadan. Andolsun
 Yeraltında akan, toprağın dibinde Styx kırlarını
 190 Sulayan ırmaklara, yapılmış elden gelen,
 Onulmaz bir yara bu, azıtmadan kesilmeli
 Kılıçla. Buyruğumdadır yarı-tanrılar, tanrılar,
 Nymphalar, faunlar, satyrler, yüksek dağ sivanları...
 Gök yüzünde oturmak yok onlara böyle,
 195 Bırakalım onlara yeryüzünü, inanır mısınız
 Onların korkusuz yaşayacağına ey yüce tanrılar,
 Buyruğumda yitirim, yüce başbaşa bugün gücüm

- Varken, Lycaon'un korkunç tuzağına düşmüşken?
 Gürlemiş tanrılar bütün, onaylamışlar onu,
 200 Suçlular çeksin cezayı, demişler, kalmasın.
 Boğmak isteyince bir uğursuz el kanında
 Roma adını Caesar'ın titremiş bütün insanlar,
 Sarsılmış baştanbaşa korkudan yeryüzü,
 Bu yıkımdan. Az tatlı gelmedi sana ey Augustus
 205 Tapınması Romalıların, tanrıların Jupiter'e
 Tapışından. Yatıştırmış elle, sözle gürültüyü,
 Susmuş bütün tanrılar bu sözler üzerine.
 Bozmuş sessizliği gür sesiyle tanrı, demiş ki:
 Gözünüz aydın, bulmuş ettiğini Lycaon. Anlatayım
 210 Duyduğumu, yapılanları, o çağın yaygın ününü,
 Ağır suçları, kıyımları, dedim öğreneyim yalanı,
 İndim yüksek Olympos'tan görmeye dünyayı,
 Çıktım tanrılıktan girdim insan kılığına.
 Çok sürer saymak yeryüzünde olup bitenleri,
 215 Suçları, yıkımları. Azmış anlatılan; olanlardan.
 Geçtim korkunç yaratıklar ülkesi Maenela'yı,
 Buzlarla kaplı Lycae'yı, çamlı Cyllene'yi
 İndim Arcadia'da sarayına konuk sevmez
 Tiranın, bastırmıştı gece
 220 Çekilmiş akşamın alaca karanlığı.
 İlkın alaya almış beni Lycaon, güldü halkın
 Bana tapmasına, kutlamasına, tanrı mıyım,
 İnsan mıyım diye eğlendi benimle toplum içinde.
 Bir sinayalım seni, dedi, gitsin kuşkular. Gece
 225 Bastırıp uykuya dalınca halk öldürmek istedi
 Beni. Buydu onun sinama dediği, yetmezdi bu da.
 Kesmiş başını kılıçla Molassa'lı tutsağın.
 Daha sıcakken suda pişirmiş bir bölümünü,
 Bir bölümünü de kızartmış ocakta. Gelince
 230 Ortaya yemek yokettim öç alan yıldırımla
 Evini, çoluk çocuğunu, tanrılarını, ona yaraşan.
 Titremiş, kaçmış sessiz kılara korkudan, ulumuş,

- Boşuna didinmiş konuşmaya toplanmış ağzında
 Bütün hıncı, saldırmış azgınca hayvanlara,
 235 Sevincinden uçuyor kan döktükçe, şimdi de.
 Giyekleri tüye dönüştü kolları bacağa,
 Kurt oldu, gene de bellidir eski biçimi.
 Ak saçlı, yırtıcı, gözleri pınl pınl
 Kudurganlığından bu. Bir evdi yıkılan.
 240 Oysa daha niceleri yıkılmalıydı.
 Taş yürekli Erynnis'lerin buyruğunda dünya.
 Andıçmış sanırsın bütün kişiler can almaya,
 Bulsun ettiğini, gereğince, düşüncem bu.
 Kimi sözle, kimi susarak onaylamış Jupiter'i,
 245 Tanrılar, üzmüş onları kişi soyunun yokolması,
 Sormuşlar Jupiter'den: Neye yarar boş dünya
 Kim götürür sunaklara günlük, yabanlara mı
 Kalsın ortalık? Karşılık vermiş başbuğ tanrı
 Yüklenmiş sorumluluğu. Üzülmeyin, demiş,
 Yeni bir kuşak yarattım eskiye benzemeyen
 250 Yüce bir kuşak. Yasaklamış acınmayı sızlanmayı.
 Fırlatayım diye kalktı yıldırımları yeryüzüne,
 Sonra korktu yanmasından kutlu Aetherin,
 Bu büyük yalımlarla bütün evrenin, denizlerin,
 Karaların, yüce gök konağının, yeryüzünün
 255 İstememiş yansın, yokolup gitsin yalımlarla...
 Atmış bir yana Cyclops'ların oklarını
 Bambaşka bir ceza düşünmüş kendince,
 Yağmurlar boşalacak göklerden, sular akacak,
 Yokolup gidecek bütün ölümlüler soyu
 260 Dalgalar arasında. Kapatmış kuzey yellerini
 Aeolia'nın oyuklarına ilkin, bunlardı dağıtan,
 Süren soluklarıyla, biriken bulutları.
 Yolaçmış Notus'a, bırakmış onu gönlünce.
 Havalandı ıslak kanatlarının üzerinde, kara
 265 Bir örtüye bürünmüştü, korkunçtu yüzü.
 Yoğun sislerle dolmuş sakal, damlayan

- Sulardı ağarmış saçlarından, alnında yığılan
 Bulutlar, sular damlar tüylerinden, kanatlarından.
 Sıkılmış kocaman elinde sarkan bulutları, çatırdama,
 Sonra boşalan yağmur gökten, emmiş suları
 270 Boyalara bürünmüş İris, Juno'nun ulağı.
 Böyle beslemiş bulutları. Yere serilmiş ekinler
 Umutsuz tarımcıların iki gözü iki çeşme,
 Boşa gitmiş bir yıllık emekler. Gökyüzünde
 Kalmamış yalnız kudurgan hıncı Jupiter'in,
 275 Dalgalar gelsin diye buyurmuş kardeşi Poseidon'a.
 Çağırmış ırmakları, gelmiş çağrılan tiranlar
 Önüne; uzatmayalım, sözü toplayın gücünüzü,
 Açın yeraltından kaynaklarınızı, tek iş budur,
 Yıkın, devirin bütün engelleri, salıverin
 280 Dizginlerini dalgaların, böyle buyurdu.
 Yataklarına dönmüş ırmaklar, ağız açmış kaynaklar
 Çılgın akıntılarla denize yollandılar.
 Dişli tırmıkla vurmuş toprağa Neptunus,
 Yer sarsılmış açılmış su yolları
 285 Taşan sular kaplamış bütün ovaları
 Dardağan akışlı sular silip süpürmüş ağaçları,
 Sürüleri, ağaç evleri, kişileri,
 Tapınakları, bir de kutsal nesneleri.
 Saldıran dalgalar dayanan damları, çatıları,
 290 Sarsıyor çevrentilerden yükselen kuleleri.
 Denizler, karalar girmiş birbirine, seçilmez
 Olmuş, suya karışmış ne varsa, kıyıları yok,
 Tepenin birinde oturmuş biri, öteki binmiş kayığa
 Kürek çekiyor eskiden sapan sürdüğü yerde.
 295 Biri gemi yüzdürüyor tarlalar, evler üstünde,
 Balık avlıyor karaağaç doruğunda biri de.
 Demir tanyor yeşil çayırılar içinde gemi,
 Üzüm bağlarında dolaşan oyuk tekneler.
 Çevik keçilerin otladığı yaylımlarda
 300 Yangelmış biçimsiz fokbalıkları.

Sular altında görürdü Neredeides'ler evleri,
 İlleri, kırları, ormanlarda gezer yunusbalıkları.
 Bunlar sıçrar ağaç doruklarına, çarpar
 İtişmelerle salınan meşe ağaçlarına, yüzer kurt
 305 Kuzular içinde, kaplanları, sarı arslanları sürükler
 Sular. Ne suların katarladığı geyiğe, ne de
 Güçlü akıntıların sürüdüğü yabandomuzuna
 Yardım edebilirdi çevik bacakları. Boşuna
 Dinlenecek yer almış gezgin kuşlar, kalmamış
 Kanatlarında güç, düşmüşler suya, görünmezdi
 310 Dalgaların dövdüğü yüce tepeler engin denizlerde.
 Sular götürmüş çoğunu yaşarların, yokolmuş
 Uzun süre açlıktan kıvranan kalanları da.

Ayırır Oetae tarlalarından Aonius'ları Phocis,
 Ne verimlidir bu toprak, toprak olalıdan beri.
 315 Oysa kabaran sular yüzünden; bir bölümken denizden,
 Gepgeniş bir ovadır şimdi. Parnassus denen
 Yıldızlara degen, bir dağdır iki tepeli aşan
 Bulutları. Sular ortalığı kaplayınca, burada,
 Deucalion'la karısı küçük kayıkla çıkmış karaya.
 320 Yakarmışlar Corycidas'a, nymphalara, dağ tanrılarına,
 Geleceği bildiren Themis'e. Ne Deucalion'dan
 Daha çok doğruluğu seven, ne de karısından çok
 Tanrılara saygı gösteren bir kadın vardı.
 Görmüş Jupiter; sular kaplamış yeryüzü, bir erkek
 325 Bir kadındı kalan, kişi soyundan, suçsuz tanrısever,
 Dağıtmış bulutları, götürmüş Aquilon sisleri,
 Göstermiş göğe toprağı, toprağa göğü, çıkmış bir bir
 Tepeler, yükselirken karalar yer yer,
 Gitmiş bütün dumanlar, geçmiş öfkesi denizin,
 330 Atmış bir yana üç çatalı mızrağını, yatıştırdı
 Suları deniz tanrısı, çağırdı Triton'u, yükseldi
 Yeryüzünde kavgılarla kaplı omuzları, buyurdu;
 Çalınsın, dedi, boynuz boru, birden belirdi yer yer

Dalgalar, ırmaklar, öttürdü borusunu,
 335 Giderdi borunun sesi diplerine denizlerin,
 Karaların, sesler yayılırdı denizlere, kıyılara,
 Bu sesle çıkardı denizden batardı Phoebus,
 Rüzgarda savrulan sakallarından dökülen
 Sularla ıslanmış ağzına götürdü kıvrık
 340 Boruyu üfledi, verdi dönüş buyruğunu.
 Duyulmuş bu çınlayış dağlarca, dalgalarca
 Bütün, duyanlar başeğdiler verilen buyruğa,
 Toplandılar, dalgalandı yataklarında ırmaklar,
 Tepeler yükseldi, belirdi deniz kıyıları,
 345 Karalar göründü, çekildikçe yükselen sular,
 Uzun günlerden sonra görünmüş ağaç dorukları,
 Ormanlar, sıyrılmış çamurlardan dallar...
 Gelmiş eski durumuna yeryüzü. Bir boşluk,
 Bir ıssızlık görünce dört bir yanda
 350 Acı gözyaşları döken Deucalion dedi Pyrrha'ya:
 Ey bacım, ey karım, bir sensin kurtulan
 Bütün tanıdıklardan, birdir soyumuz sopumuz.
 İlk onlardır bizi birleştiren,
 Bugün de çektiğimiz ortaklaşa korkular, biziz
 355 Kalan günün doğup battığı ülkelerde yalnız.
 Yutmuş bütün varlıkları deniz, güven altında
 Değiliz gene, korku salıyor bulutlar içimize.
 Ne olurdu sonun bensiz kalsan, bu yıkımlardan
 Yalnız sen kurtulsan? Nasıl çekerdin bu korkuyu,
 360 Bu acıları, kimler avuturdu seni?
 İnan bana karıcığım ardından gelirdim, seninle
 Boğulurdum sularda, deniz alaydı seni de.
 Yapabilsem ataların yaptıklarını, yeniden
 Yaratabilsem insanları, diriltsem, soluk versem
 365 Düzenli toprağa, bizde yaşıyor kişisoyu.
 Böyle uygun görmüş yüceler, biz kalmışız
 Kişisoyundan. Ağlamışlar, sığınmışlar tanrılara,
 Yardım dilemişler bu kıtfa güçlerden... Durmadan

Koşmuşlar Cephisis kıyılarına, daha durulmadan

370

Eski yatağından akan sulara. Kutlu sularda
İslatmışlar yüzlerini, giysilerini. Sonra
Yöneldiler yüce tanrıçanın tapınağına.

Yosun tutmuş çatısı, daha yanıyordu ocağı
Sunağın. Birden kapandılar yere ikisi de,

375

Basar basmaz tapınağın basamaklarına. Titrek
Dudaklarla öptüler soğuk taşları, bildirdiler
Dileklerini bir bir, yumuşatsın diye yüreğini
Tanrıların, yakarışları doğruların. Geçsin öfkeleri,
Söyle ey Themis, nasıl onarılır bu yıkım,

380

Ey acıyan, yüce tanrıça, yaşamı koru.
Davrandı, bilgece konuştu tanrıça: Çıkmın
Tapınaktan, örtün başınızı, çözün kuşağınızı,
Atın ananızın bütün kemiklerini arkaya...

Dona kalmışlar korkudan. Sonra yükseltmiş sesini

385

Pyrrha, dinlemeyiz seni, demiş, ey tanrıça.
Yakardı titrek sesle, bağışlanmak istedi,
Dağıtmam anamın kemiklerini, incitemem, dedi,
Tinini. Düşündüler tanrıçanın gizemli sözlerini,
Bir anlam çıkarmaya çalışmışlar onlardan:

390

Prometheusoglunun bu tatlı sözleri dile
Getirdi sonunda Epimethida'yı. Ya benim aldanan
Ya da tanrıça istemiyor kötülük etmeyi, bize.
Ulu topraktır anamız-atamız: taşlar da atılası
Kemiklerdir arkaya, bize önceden buyurduğu.

395

Sarsıldı Titania, bu bilici sözleriyle, ürküttü,
Kuşkuluydu ikisi de. Bir yıkım gelmez miydi yoksa?
Çekildiler, örttüler başlarını, çözdüler kuşakları,
Attular arkaya taşları buyruk gereğince.

Tanıklık etmeseydi eski çağlar

400

Kim inanırdı bunlara daha? Taşların
Yumuşak olacağına katıyken, yeni biçimler
Alacağına kolayca? Yumuşamış taşlar yavaştan,
Dönüşmek için neşeye, coğalmışlar,

- İşlenen kaskatı bir merner gibi kolayca
 405 Seçilebilen kaba taslak çizgilerle
 Kişi kılığına girmeye başladılar, az boz...
 Ete dönüşmüş toprağın özsuyla karışan bölümleri,
 Yumuşamak bilmeyen bölümler de kemiğe.
 Damarlar kalmış olduğu gibi adları da öyle...
 410 Tanrıların buyruğuyla kısa bir sürede
 Erkeğin attığı taşlardan erkekler türemiş,
 Kadının attıklarından kadınlar.
 İşte bundandır yorgunluklara, sıkıntılara
 Katlanır oluşumuz, bir kanıttır bunlara
 415 Kaynağımız, doğuşumuz bizim, onlardan olmuşuz.
 Değişik biçimlerde yaratmış toprak kendince
 Öteki dirileri. Isınmış güneşten toprağın suyu,
 Mayalanmış bataklıkların balçığı da sıcaktan,
 Yoğunlaşmış dirilik veren özler bütün,
 420 Kazanmış yaşama yetisini toprak da
 Kamındaki gibi bir ananın beslenmiş,
 Eşkin çekmiş almış son biçimini. Bırakmış
 Yedi ağızlı Nil o gün ıslak tarlaları, çekilmiş
 Yatağına, güneş ısıtmış bu çamurları, yeni...
 425 İşlenip alt üst edildiğinde toprak çıkmış
 Ortaya bir çok diri, yeniden gelişmiş, büyümüş.
 Doğmak üzereymiş kimi, kiminin eksikmiş eli kolu,
 Bir yanı diriymiş bir yanı toprak
 Islaklık, bir de sıcaklıktır oluşların nedeni,
 430 Bu ikisinden doğmuş ne varsa, yeryüzünde.
 Bağdaşmaz ateşle su, gene de ıslak buğudur
 Yaratın bütün varlıkları. Karşıtların
 Uygunca birleşmesinden doğar nesneler.
 Çekilmiş yığın yığın çamur bırakan sular
 435 Güneş gökten ısıtmış toprağı, böyle doğurmuş
 Sayısız dirileri, yeniden. Eski biçimini vermiş
 Kimine, kimini de yepyeni bir kılıkta yarattı.
 Yaratmış istemeyerek seni de bu çamurdan

Ey kocaman Python, bilinmeyen dağlarda
 440 Geniş bir yer kaplayan koca yılan,
 Yeni doğmuş ulusların yüreğine korku salan.
 Ey kırlarda gezen, geyiklerden, ürkek karacalardan
 Başkasına ok atmayan tanrı, tükenmiş okların
 Sadağında, binlerce, ağı saçar kara yarasından
 445 Vurduğun yılan. Unutulmasın işlerin diye
 Oyunlar düzenlenmiş yarışmalı, büyük oyunlar.
 Baş ezilen yılanın adından dolayı buralar
 Phytia diye anılır. Elinde tutardı bir meşe dalı
 Orada üstün gelen yarışmalarda, araba sürmede...
 450 Yumruk dövüşünde, daha yokken defne,
 Gelişigüzel bir ağaç yaprağı kullandı Pheobus
 Tutturmak için uzun saçlarını, bir süre.

İlk Daphne Peneia'yı sevmiştii Phoebus,
 Rasgele değil bu, doğmuştu kuduran hıncından
 455 Cupidon'un, görmüş onu yıllar öncesinden
 Gererken yayının kirisini, yılanı tepeledikten
 Sonra, demiş, ey açığöz çocuk, nedir bu savutların?
 Benim omzuma yaraşır bu ağırlıklar. Ancak ben
 Yaralar açarım yırtıcılarda, düşmanda. Açan benim
 460 Ölüm yaralarını ağalarla şişen gövdesinde
 Azgın Python'un sayısız okla. Gönül yakmak
 Senin işin, ışıldağınla, yok başka yapacağın...
 Bizi bastırmak için, şöyle demiş Venüs oğlu:
 Senin okların deler, seni de vurur benimkiler,
 465 Egemensin bütün yaratıklara, yücedir benim ünüm.
 Titretmiş havayı kanatlarıyla bunları söyleyincc,
 Yükselmiş, konmuş Parnass'ın ağaçlı doruğuna.
 İki ok çekti dolmuş sadağından değişik işler
 Gören iki ok, biri sevgiyi vuran, biri yaratan.
 470 Işıl ışıldı sevgiyi yaratanın ucu, sivri.
 Kurşun kaplıydı sevgiyi vuran, sivri değil.
 Peneide'nin kızı nympha adanmıştı bunu,

Delmiş ötekiyle Apollo'nun kemiklerini,
 İşlemiş iliklere. Biri aşıkta o günler, sevginin
 475 Adını anmazdı öteki, daha. Phoebus kırlarda
 Gezer gönül eğlerdi tek başına. Avlanırdı,
 Yüzerdi avlarını, saçını bağla tutturmuş.
 Ne sevenler vardı onu, yalvaran, yakaranlar,
 Yüzvermezdi kimseye, boşuna yanardı erkekler
 480 Kırlarda. Ne Hymen'de gözü vardı ne evlenmede,
 Ne sevmede. Sık sık, bir güvey getir, derdi babası,
 Böyledir kural, çocukların olmalı, göreyim
 Torunlarımı, kaçardı evlilik yüzünden kandan
 Kaçar gibi. Utanır kızarırdı güzel yanakları,
 485 Sarılır öperdi babasını, kucaklardı. Bırak beni
 Kız kalayım, canım babacığım, böyle bırakmıştı
 Diana'yı babası, derdi. Tutmuş sözünü babası,
 Yalnız dileğin olmaz senin dedi. Güzelliğin,
 Alımın engel buna, bir de süsün, boyun posun.
 490 Seviyor, yanıyor Phoebus, Daphne'yle evlenmek
 İçin. Yanıyor yüreği, umuyor dileğinin olacağını.
 Aldatıyordu onu bilici, nasıl tutuşursa buğday
 Sapları, yanarsa çitler gün açınca yolcunun attığı
 Bir ışıldaktan, öyle yanardı yüreği yalım yalım.
 495 Bir onulmaz sevgi vardı göğsünde beslediği,
 Umutlar içinde yana yana tanrı.
 Dalar dururdu boynuna dökülen saçlarına,
 Bir de taranmışı nasıldı bu dağınık saçların?
 Yıldız gibi ışırdı, yalım yalım yakan
 500 Gözleri, bakardı tadına doyumaz ağzına,
 Över parmaklarını, ellerini, omuz başından
 Dirseklere çıplak kollarını. Büyülenirdi
 Düşündükçe görünmeyen yerlerini, yel gibi kaçardı
 Ondan kız, aldırılmazdı çığnışlarına. Dur yalvarırım
 505 Ey Pene'nin Nympha'sı, yavı değilim, dur nympha.
 Koyun kurttan kaçır, geyik arslandan, titrek kanatlı
 Güvercinler kuzulardan, kime de düşmenden. Sevgin

- Sürür beni arkandan, dur. Ağlasınlar bana, düşme, bak
 Önüne. Çalılar çizmesin ayaklarını, istemem üzülmeli
 510 Bırak kaçmayı, dur biraz, yalvarırım sana.
 Koşma bu taşlı, dikenli yolda, koşmam ardınca
 Ben de, anla kimdir büyülediğin, ne dağlıyım
 Ne çoban, ne sürü otaran, ne güden biriyim ben.
 Düşünmeden, bilmeden kaçıyorsun benden
 515 Kaçıyorsun kimden kaçacağını bilmeden.
 Benim buyruğum altındadır Delphica, yeryüzü,
 Claros, Tenedos, göz kamaştıran Patarea konağı.
 Jupiter'dir atam, bana bağlıdır geçmiş, gelecek,
 Bugün, benim sazlardan türküler çıkaran, kurtulan
 520 Yokken oklarımdan, okla benim şimdi vurulan.
 Benimkilerden yaman. Benim bulan sağlıkbilimi,
 Bundan kurtarıcı denmiş bana yeryüzünde, bizdendir
 Otların sağiltan gücü. Oysa sevgimi sağiltan yok.
 Benken bütün acıları gideren, acımı gideren yok.
 525 Daha neler söyleyecekti, kaçıyordu boyuna Peneia,
 Yarım kalıyordu sözler ağzında. Bu sıra
 Ne de güzel geliyordu ona Peneia.
 Yeller estikçe karşılıklı uçuşurdu giysileri.
 Bir yel dağıtırdı saçlarını yavaştan
 530 Bir başka güzeldi kaçıışı bile. Kesilmiş
 Gücü genç tanrının, konuşamıyordu güzelce,
 Deprendi sevginin gücüyle, gitti kızın ardınca,
 Ovada tavşan gören bir Gallia köpeği gibi,
 Biri koşuyordu yakalamak için avını, biri de
 535 Kurtarmak için canını. Tuttu tutacak tavşanı,
 Uzatmış boynunu sıkıştırıyor avı yakından,
 Bilmez tavşan yakalanıp yem olacağını köpeğe
 Kaçar durur kurtulmak için. Böyle durumu kızla
 Tanrının, birinde umut, birinde korku.
 540 Sevgiden kanat takmış seven, hız almış.
 Yakalar kaçan kızı sonunda, değerdi soluğu
 Uçuşan saçlarına kızın. Tükenmiş kızın gücü,

Ezilmiş bu yorucu koşuştan, sarardı bakınca
 Peneid sularına, korktu. Göster kendini. yetiş,
 545 Ey baba, kurtar beni, ey yeryüzü, varsa senin gibi
 Tanrılık gücü ırmaklarının da... Dönüştür beni,
 Kaldır güzelliğimi, kurtar beni. Bir gevşeme
 Başlamış elinde kolunda yavaştan, yakarınca,
 İncecik kabuklar örtmüş yumuşacık göğsünü.
 550 Saçları yaprağa dönüşmüş, kolları dallara.
 Birer kök olmuş çevik ayakları toprakta
 Sımsıkı, başı ağaç doruğu, alımlılığı kalmış bir,
 Seviyor Phoebus onu gene, sarmış sağ kolunu
 Kütüğe, bir yürek vuruşu sezdi kabukta,
 555 Kucakladı dalları canlıymış gibi kollarıyla,
 Öptü bir süre kütüğü, ağaç duymadı öpücükleri.
 Bağırды yürekten tanrı: Karım olmadın, adımla
 Anılan bir ağaç oldun artık. Seninle süslenecek
 Saçlarımız, sadağımız, kavalımız...
 560 Sen süsleyeceksin Latium yiğitlerini giderken
 Sevinçli bir sesle türküler söyleyerekten
 Triumph'un şenlik alayları dizi dizi Capitol'a.
 Augustus konaklarının kapılarında güvenle
 Duracaksın, koruyacaksın meşeden tolgayı ortada,
 565 Başım durdukça duracaksın sen de yeşil yeşil.
 Bitirmiş sözü Paeon, eğmiş ağaç dallarını
 Bir baş gibi sallamış doruğunu, açıkça.

Bir oylum var ormanla çevrili sarp Haemonia
 Kırılarında Tempe derler, buradan yuvarlanır
 570 Köpüklü suları Pindus'tan çıkan Peneus'un,
 İner aşağı dağılır dört yana duman duman
 Yüksekten dökülen sudan çıkan ince buğular,
 Yağmur olur yağar ağaç doruklarına, sular uğuldar
 Dolar çevreye, burasıdır ırmağın kaynağı, kutlu.
 575 Burada bir oyukta durur güvenle, kendi başına,
 Buyruk sallar nymphalara.

İlkın buradı toplanmış ırmaklar, uluslar,
 Daphne'nin atasını yatıştırmak, ya da övmek
 İçin duraksayanlar. Kavak tolgalı Sperchios,
 580 Evecen Enipeus, yaşlı Apidanus, sessiz Amphrysos,
 Bir de Aeas. Koşup çarpık yollardan az sonra
 Uzaklardan akan, yorgun sularını denizlere
 Boşaltan başka ırmaklar. Bir Inachus yoktu
 Kapanmış oyuğuna gözyaşlarıyla çoğaltırdı
 585 Sularını ağlayıp zavallı kızı lo'ya,
 Elinden gitmiş gibi, bilmezdi yaşadığını.
 Bilmezdi yerini, korkardı kötü bir olaydan.
 Dönerken atası olan ırmaktan lo, görmüş,
 Seslenmiş ona Jupiter: ey alımlı çalımlı güzel
 590 Bilmem kimleri mutlu kılacaksın evliliğinle.
 Göstermiş yüksek ağaçlar gölgesini, çağırımış
 Dallar altına, bak, demiş: güneş yücelerde,
 Ortalık sıcak. Korkarsam yırtıcıların inlerine
 Girmekten, gel kuytulara, sakınma, bir tanrıdır
 595 Ormanları koruyan. Sıradan bir tanrı değilim,
 Benim göklerin en güçlü egemeni, bendedir yetki,
 Kaçma benden, benim dört yana yıldırım gönderen.
 Kaçıyordu gene, arkada kalmıştı Larna kırları,
 Ağaçlı Lyrcea çayırları. Birden bastı karanlık,
 600 Önledi kaçmasını tanrı, son verdi kızlığına.
 Bakmış gökten Juno bir süre Argos içlerine,
 Görmüş aydınlık bir günde karardığını ortalığın
 Yoğun bulutlarla, şaşıp kalmış, anlamış bunun
 Akar sulardan ya da toprak buğusundan olmadığını
 605 Nerededir kocası diye bakındı, araştırdı çevreyi.
 Bilirdionun yolsuz işlerini, çapkınlığını.
 Ya bir yıkım gelmiş başına, ya ben yanılmışım
 Dedi, gökte bulamayınca kocasını. Attı kendini
 Gök yücelerinden yere, dağılsın dedi bulutlar.
 610 Sezmiş karısının geldiğini Jupiter, dönüştürdü
 Bir ak düğeye Inachus'un kızını. Böyle de

Güzeldi kız, bilmezden beğenmiş onu Saturnia.
 Kimindi, hangi sürüdeydi, neredendi. Sormuş
 Soruşturmuş, bilmezmiş gibi gerçeği. Jupiter,
 615 Toprakтан çıkmış, dedi, işi savsamak için, sözde,
 Yalan söylemiş. Bunu bana ver, dedi, Saturnia.
 Ne yapacaktı şimdi Jupiter? Bırakamazdı ona.
 Sevgilisini, uçuruma gitmekti vermemek de.
 Utanıyor evet diyor, cayıyordu sevgi ağır basınca.
 620 Esirgerse kardeşinden, eşingen bu armağanı,
 Vermezse düğeyi, bozulur oyun, anlaşılır iş.
 Gitmedi Juno'nun kuşkusu görünce lo'yu.
 Yeni gönül çalmadan da korktu Jupiterden de,
 lo'yu koruma Aristidus oğlu Argos'a verildi
 625 Gitti kuşkusu. Yüz gözlüydü Argos, ikişer ikişer
 Açık kalır bekçilik ederlerdi durmaksızın
 Birbirinin ardınca. Gözetlerdi ne yana döndürse
 Başını lo'yu, gözlerini ayırmazdı ondan.
 Bırakılırdı gündüzleri otlamaya,
 630 Güneş batınca kapatılırdı bir yere.
 Bağlar vurulurdu boynuna zavallının,
 Kendine yakışmayan bağlar.
 Acı otlarla ağaç yaprakları yer, yatar
 Kuru toprakta, bulanık bir su içerdi mutsuz,
 635 Uzatmak isterdi, sanırsın, kollarını
 Yalvarmak için Argos'a, oysa nerde.
 Artık yoktu Argos'a uzatacak kolu. Güçlülkle
 Böğürmeler çıkardı ağzından, yakınmak isteyince.
 Kendi de korkardı sesinden. Gelmiş gezindiği
 640 Inachus kıyılarına, kaçmış görünce sularda
 Yansıyan yeni boynuzlarını. Ne Naidaslar tanımış
 Onu ne de Inachus. Bilmemişler kim olduğunu.
 Bir babasının, bir kızkardeşlerinin ardınca gitmiş,
 Okşandı, sokuldu onlara, şaşkın bakışlarla.
 645 Ot toplamış vermiş ona yaşlı Inachus.
 Yalardı babasının ellerini, operdi bileklerini,

Boşalan gözyaşlarını tutamazdı bir türlü.
 Konuşabilse söylerdi adını, yardım ister anlatırdı
 Olanları. Tımaqlarıyla yazılar yazmış toprağa,
 650 Böyle anlatmış başına gelen acıklı dönüşümü.
 Ağlamış yazgısına, basmış çığlığı, inlemiş İnachus,
 Sarılmış böğüren düğenin kar gibi boynuna,
 Boynuzlarına, sen misin yeryüzünü dört dönüp
 Aradığım kızım, şimdi daha da çoğalmış acılarım
 655 Eskisinden. Susuyorsun, karşılık vermiyorsun bana.
 İniltiler çıkıyor yüreğinin derinlerinden.
 Böğürmelerle karşılık veriyorsun sözlerime,
 Bu geliyor elinden. Bilmedim başına gelenleri
 Gelin yatakları donattırmışım sana, bir damadım
 660 Olsun istedim, sonra torunlarım, sürüden bir koca,
 Yavrular gerek sana şimdi. Gidermez acılarımı ölüm
 Bile ne yıkımmış tanrı olmak. Ölüm tutmuş kapıları,
 Sınır yapmış sıkıntılara sonsuzluğu. Böyle yanıp
 Yakınırken İnachus, alnında yıldızlar ışıyan Argos
 665 Almış kızı babasının elinden, götür başka kırlara,
 Oturmuş biraz uzakta, dağın doruğunda, yüksekte,
 Gözetmek için dört bir yanı.
 Bırakamazdı artık yüceler yücesi Phoronidos acılar içinde böyle,
 Kızkardeşini. Çağırmış yanına ıslıl ıslıl Pleia'da
 670 Doğan, oğlunu, buyurmuş Argos'u öldürmesini.
 Kanatlandırdı ayaklarını Mercurus, giydi
 Tolgasını, aldı uyku veren yılanı değneğini,
 İndi yeryüzüne. Io'nun bulunduğu yere, tepeye...
 Durmadı, çıkardı tolgasını, kanatlarını,
 675 Yalnız değneği kaldı elinde...
 Girmiş güdücü kılığına, götürmüş keçileri
 Sarp bir kıra doğru, başlamış çalmaya orada
 Kavalını. büyülenmiş Juno'nun çobanı bu sesle.
 — Kim olursan ol, otur benimle bu kayada yanyana.
 680 Bulamaz sürüler böyle bir yaylım daha, çobanlar
 İçin pek uygundur bu gölgelik... Oturmuş orada

Atlantiades, büyülemiş Argos'u tatlı sözlerle,
 Bağlamış gözlerini. Argos unuttu günü güneşi,
 Kapıldı türkölere, bir de kavalın sesine,
 685 Çalıştı kurtulmaya uykunun etkisinden.
 Kimi açıkken gözlerinin ölüm uykularına
 Dalmıştı kimi. Sormuş nedir bu yeni kaval
 Diye. Buna karşılık demiş ki tanrı: Buzlu dağ
 Eteklerinde Arcadia'nın, Nonacris Naia'nın
 690 Hamadryadesleri arasında biri vardır ünlü,
 Syringa derler ona nymphalar. Onun kurtuluşu,
 Kaçışı bir kez değildir bu verimli ovalarda,
 Bu sık ormanlarda yaşayan Satyrlerin, ya da
 Tanrıların kovalayışından. O vermişti kendini
 695 Ortygia tanrıçasına, eğilimi, kızlığı yüzünden.
 Diananinkine benzerdi giyimi, Latonia sanılırdı
 Olmasaymış boynuzdan yayı, altın yayına karşılık
 Tanrıçanın. Bir yanılma da olabilirdi, neyse.
 Görmüş Lycae dağından dönerken, başı, sivri
 700 Yapraklarla süslü pan. Söylemişti ona bunları
 Gidip anlatacağını. Karşılıksız kaldığını
 Bütün yalvarmalarının nymphanın. Tarlalarda
 Kumlu Ludo'nun sessiz sularına değin gelişini.
 Sular engel olmuşsa ona, yakarmışsa kardeşlerine,
 705 Başka biçime dönsün diye, anlatacaktı, bir de
 Syringa diye panın kucaklamasını kamışı,
 Ondan çıkan sesleri, nymphanın iniltileri
 Sandığını. Dolardı soluğu inerken kamışa bir
 Yakınına gibi, tanrının bu çalgıyı sevişi, sesine
 710 Bayılışı. Budur sağlayacak. uzun konuşmalarımı
 Seninle, demiş, tanrı. Bunları da söyleyecekti,
 Mumla tutturulmuş boy boy kamışların kızın
 Adını aldığını da. Anlatmaya kalkınca Cyllenius'lu
 Tanrı bunları dalmış Argos derin uykuya, gözler
 715 Yumuk, susmuş, güç vermiş ölüm uykusuna. Alnında
 Gezdirmiş Argos'un büyülu değneği. Çekmiş eğri

- Kılıcı vurmuş boynunu, ayırmış gövdesinden,
 Sonra fırlatıp atmış, o kanlı başı, sarp
 Kayalara. Ey Argos görülmüş işin artık, sönmüş
 720 O bir yığın gözünün, içtiği bol ışıklar,
 Yalnız karanlıklar göreceğin o yüz gözünle.
 Toplamış gözlerini Saturnia kaplamış sevdiği
 Bir kuşun tüylerini yıldız yıldız ışıyan
 Kuyruğunu, serpmiş, bezemiş onlarla, kızmış
 725 Juno, birdenbire, Paelica Argolica'nın korkunç
 Erinnyleri, batırmış yüreğine çıldırtan, delirten,
 Bucak bucak koşturan, görünmez iğneleri.
 Sen olacaksın bu bitmez yorgunlukların
 Son durağı. Varınca ırmağın kıyısına
 730 Diz çökmüş, lo, kaldırmış başını parlak göğe,
 Boynu bükük dökmüş iniltilerle gözyaşlarını,
 Yakınır gibiydi böğürmelerle Jupiter'e
 Bir son vermesini dilercesine acılarının.
 Tanrı sarılmış boynuna karısının, dilemiş,
 735 Bir son versin, diye, bu uzun cezaya.
 Korkun olmasın artık gelecekten,
 Bitmiş üzüntülü işler, dinle tanık sen de buna,
 Demiş, Stygia. Yatışmış öfkesi tanrıçanın,
 Birden dönüşmüş eski biçimine lo, dökülmüş
 740 Tüyleri, gitmiş boynuzlar, daralmış göz oyukları,
 Derlenmiş toplanmış ağzı, gelmiş eski yerine
 Omuzlar, eller, uzamış parmaklara dönüşmüş
 Tırnaklar. Aklığı kalmış düveliğin, parlak,
 İki ayak yeterdi nymphaya doğruldu,
 745 Konuşmaktan çekiniyordu yalnız, kaygılıydı,
 Bir düve gibi böğürür müyüm diye. Çabalıyordu
 Kesik seslerle eski gücünü kazanmaya...

Bir tanrıçadır, çevresinde keten giysili
 Sürü sürü kızlar... Bu kızdaki doğduğuna inanılır
 Jupiter soyundan Ephesus'un, adını taşıyan

- Kurulmuş bir çok ilde. Yaşta, boyda eşti güneş
 Oğlu Phaeton'a. Büyük sözler etmiş, ululanmıştı
 Phaeton, atasıdır Phoebus diye. Girmemiş
 Buyruğuna Ephasus'un. Başkaldırdı torunu
 755 İnachus'un, aldandın anana, atan değil övündüğün,
 Dedi. Utancından kızardı, bastırdı öfkeyi utanç.
 Anlattı bir bir anası Clymene'ye söylediklerini
 Ephasus'un: Çoğalsın diye susmuşum acım, anne.
 Ne büyük utançtır bizce bu gücümüzü aşan,
 760 Yersiz suçlama. Tanrılar soyundansan,
 Göster bunu, yücelerden olduğunu, kanıtlı.
 Dolamış kollarını anasının boynuna bunları
 Söyleyince. Yalvarmış Meropos'un başı için,
 Kızkardeşlerinin namusu için göstersen
 765 Kimdir gerçek atası. Kuşkuluydu durumu
 Clymene'nin, bilinmezdi neden üzüldüğü, oğlunun
 Yakarışından mı, kendisine yükselen suçtan mı
 Yoksa. Elaçmış göklere, dikmiş güneşe gözlerini:
 Andolsun şu bizi gören, duyan parlayan yıldıza,
 770 Şu evrene düzen veren güneştir, senin atan,
 Oğlum, son bakışım olsun güneşe yalanım
 Varsa bu işte, seni aldatıyorsam, görmesin ışığı
 Bir daha gözlerim. Yorulmaya değmez görmen
 Doğduğun konağı, komşudur yurtlarımız,
 775 Tanrının doğumevi, ağdığı yer, git sen de sor
 İnanmıyorsan. Anasının sözlerini duyunca Phaeton
 Zıplamış sevincinden, fırlamış göklere doğru,
 Aşmış en sıcak ülkelerden, Habeşten, Hindten,
 Yalımlar altındaki yerlerden atasının parlak
 Yıldızlara aydınlanan yurduna.

İKİNCİ KİTAP

DİREKLER üstünde yükselen yüce güneş konağı,
Işıldayan altından, yalım yalım pyropustan.
Pırıl pırl fildişiyle süslü çatısı,
Parlayan gümüş kaplı iki kanat kapısı.
5 Egemendir onda özdeğe emek. İşlemiş Mulciber
Bir oya gibi ona karaları kuşatan denizi,
Yeryüzünü, evreni kaplayan göğü. Oradadır
Mavi tanrıları suların, borazan Triton,
Çok biçim değiştiren Proteus, dev kollarıyla
10 İri balinaları sarıp czen Aegaeon,
Dorida, bir de kızları. Kimi yüzer görünür,
Kimi oturmuş bir kayada kurutur saçlarını,
Kimi binmiş balıklara. Benzemez birbirine
Yüzleri, pek de ayrı değil biçimleri bu bacıların.
15 Orda bulunur karalar, erler, iller, ormanlar,
Hayvanlar, ırmaklar. nymphalar, kır tanrıları.
Bu kapıya işlenmiş pırıl pırıl gök,
Altısı sağda, altısı soldadır burçların.
Bu dar yolu tırmanmıştı Clymene'nin oğlu
20 Girmişti konağına babalığından kuşkulandığı
Kişinin, hızla ilerlemiş yüzünde babalık
İzleri görünen tanrıya doğru. Durdu biraz
Uzakta, ışıktan kamaştı gözleri, ilerleyemedi
Daha. Işıl ışıl giysiler içinde, pırıl pırıl
25 Tahtında oturmuş Phoebus, sağında solunda gün,
Ay, yıl, çağ dizilmiş, bir de saatlar, duruyordu

- Yanında yeşil bahar, başında çiçekli taç,
Başaklarla donanmış çıplak yaz, ezilmiş,
Çiğnenmiş üzümlere bulanmış güz,
30 Kırığıdan saçları kırçıla dönmüş kış bir de.
Orada, yeni olaylar karşısında şaşan genci,
Görünce bütün varlığı gören gözleriyle Tanrı,
Neden düştün yola, nedir aradığın, Phaethon,
Işın ne bu konakta, atasının tanıdığı oğul?
35 Dedi. Ey bütün evrene ışık saçan Phoebus
Baba, bırak anılayım bu adla, beni, Clymene
Bir yalanla örtbas etmezse bir yanılmayı,
Kanıt getir, göster bana babam olduğunu,
İnanayım, kurtulayım bu acı kuşkudan.
40 Böyle söyledi, Phaethon. Çıkarmış başından
Parlayan tolgasını koymuş bir yana babası.
Çağırılmış daha yakına, sarılmış ona. Gizleme
Oğlum olduğunu, doğru söylemiş sana Clymene...
Gitsin kuşkun, yaparım gerekeni, gösteririm
45 Dilediğin kanıtı sana, tanık olsun bize,
Gözlerimizle görmediğimiz, bataklık, üstüne
Tanrıların andığı. Bu sözler üzerine
İstedi babasından bir gün için kanatlı
Atların koşulduğu arabayı. Caymış baba,
50 Üç dört kez sallamış ışıyan başını,
Boş bulundum, yanıldım, sözvermemeliydim,
Dönmem gerek sözümünden oğul, vazgeç bundan.
Yerine getirilir türden değil dileği,
Başından büyük işlere giriştin Phaethon,
55 Bu çocuk yaşınla başaracağın iş değil bu.
Ölüm yolundasın, ölümden uzak değil dileğin.
Yücelere yaraşır bir iştir istediğin,
Bilmiyorsun yaptığını, gücü yettiğine bakmalı
Kişi, dingilinden yalımlar çıkan bir arabada
60 Duramaz benden başkası, Olympos başbuğu bile,
Korkunç sağeliyle öldüren şimşekler fırlayan

- Yönetemez bu arabayı. Kim var İovus'tan yüce?
 Sarptır yolun başı zorlanır genç atlarım
 Bile orda. Büsbütün diktir göklerin ortası,
 65 Korkarım bakmaya oradan derin denize, karaya.
 Ürperirim, bir korku dolar yüreğime. Çok diktir
 Yolun son kesimi, iyi bir yönetici gerek orada.
 Bir yer açar bana sular da Tethys, batmayım diye,
 O bile korkar, ürperir bu uçurumdan.
- 70 Bir düşün, allak bullak eder gökleri bir devinme,
 Sürükler engindeki yıldızları, hızla, batırır,
 Alt üst eder. Sonsuz gücümle direnirim ona
 Karşı ben, yenerim karşı güçleri, yükselirim
 Enginlere hızla. Düşün, Ne yaparsın bu arabayla?
 75 Önleyebilir misin dingilin, tekerin dönüşünü,
 Sürükleyişini seni? Kûrar mısın yukarda tanrı
 İlleri, evler, kırlar, bol adaklarla dolu
 Sunaklar bulunduğunu? Nice tuzaklardan, yırtıcılar
 Yurdundan geçer bu yol. Şaşmasan yolundan bile
 80 Çıkar karşına boğanın boynuzları, Haemonius
 Yayı, azgın arslanın açılmış ağzı, yengecin
 Uzun dev kolları, akrebin kıvrık kocaman
 Çengelleri, daha nice korku salan devler.
 Girmez buyruğuna yalım soluyan atlar, çıkar
 85 Ağzından, burnundan göğsünde saklı yalımlar.
 Tutamazsın benim bile güç eğlediğim atları.
 Azmaya görsünler ne dizgin, ne yular dinlerler.
 Bir yıkım gelmesin başına, koru kendini,
 Dile sana yaraşanı, yavrum, istemem yıkımını.
- 90 Kesin bir kanıt mı istiyorsun soyumdan
 Geldiğine inanman için? İşte korktuğum
 Kanıt; bu babaca sıkıntı, acıdır sana, bak
 İyice yüzümün çizgilerine, yüreğime girer
 Gibi bak gözlerinle, baba sevgisidir bu kuşku,
 95 Anlarsın. Bak ne var ne yok yeryüzünde şöyle,
 İşte canın ne çekerde yerde, gökte, denizde,

Al gönlünce olanı, iyiyi, kaçın yıkım getirenden.
 Cezadan, kötülüktendir seni sakındığım, ünden değil.
 Bir cezadır istediğin, Phaethon ne sungu,
 100 Ne ün. Neden dolarsın boynuma kollarını, ey afacan?
 Kuşkulanma, olacak dileğin, andıçtim Stygia
 Suları üstüne, gelecek isteğin yerine, bütün.
 Biraz uygun olsaydı dileğin. Bitti öğüt verme.
 Direniyor, yanıyordu arabaya binmek için, gene.
 105 Bir duraladı, sonragötürdü delikanlıyı babası
 Vulcanus'un armağan ettiği yüce arabaya.
 Altındanmış oku, dingili, teker kuşakları,
 Teker parmaklıkları da gümüşten. Dizilmiş
 Boyunduruğun üstüne topazlar, inciler, bunlar
 110 Işıyan parlaklığını yansıttı Phoebus'un.
 Dalmış arabanın eşsiz güzelliğine, geçmiş
 Kendinden Phaethon, açmış doğudan gül boyalı
 Konağın erguvan kapılarını, Aurora. Çekilmiş
 Bütün yıldızlar, götürmüş onları gökten
 115 Lucifer, en sonra bir oydu çekilip giden.
 Görünce onun yeryüzüne varmasıyla evrenin
 Kızardığını, ayın iki ucunun görünmediğini,
 Buyurmuşuçan Hor'lara, koşulsun atlar, diye,
 Titan, uymuş buyruğa tanrıçalar, çözdüler yalım
 120 Saçan, Ambrosia'yla beslenen atları,
 Taktılar şakırdayan dizginlerini...
 Dayansın diye yalımların etkisine
 Kutlu ilaçlar sürmüş yüzüne Phoebus'un
 Işıklarla kuşatmış saçlarını oğlunun. Sezmiş
 125 Başına gelecek yıkımı, sızlamış yüreği,
 Seslenmiş ona: dinle babanın öğütlerini,
 Sıkı tut dizginleri, az kullan sivri değneği
 Oğlum, kendiliğinden koşarlar, baskı önler onları.
 Beş yay boyunca giden yola girme.
 130 Bir yol var orda eğik, yayımsı, iç bölgeden
 Geçer, işte oradan, güneyle kuzey bölgesinden,

- Üç Ayı'dan geçen yoldan sakın. Görürsün,
Yürü benim araba tekerlerimin izinden.
Orada eşittir sıcaklığı gökle yerin,
135 Ne aşağılara in, ne de göklere çıkar arabayı.
Yükselirsen yakarsın gökyüzü konaklarını,
Alçalırsan da yeri, orta yoldur en güvenlisi
Sakın kendini gene, ne çok sağa yılan burcuna
Yaklaş, ne çok sola güney takımyıldızlarına,
140 Orta yolu tut, bırak gerisini alınyazına.
Umarım daha iyi korur seni uyanık tutumun.
Ben söylerken bunları bir ıslak gece
İnerdi Hesperius ülkesine. Duramayız daha.
Gelmez elimizden. Işıyor Aurora, kaçıyor gece.
145 Al dizgini eline, buyruk senin aruk, tut
Sözümü, yoksa, vazgeç arabamızı kullanmaktan,
Sağlam yere basmışken başarısın bunu daha,
Yazık beni dinlemeden dayandın dingile.
Bütün bu gördüklerin bensiz ışık verir yerlere.
150 Bir sıçrayışla binmiş uçan arabaya delikanlı,
Kurulmuş üstüne, sevinmiş alınca ele dizgini,
Esenlik dilemiş kaygılı babasına. Bu sırada
Uçarca giden Pyrois, Eous, Aethon, dördüncüsü
Phlegon denen güneş atları yalım yalım soluyor,
155 Kışnemelerle gökleri çınlatıyor, altın nalları
Şaklatıyor. Torununun başına geleceği bilmeden
Yıkılmış bütün engelleri Tethys, açmış sonsuz
Gökleri, birden hızlanan atlar ayaklarıyla
Yardılar havayı, yolaçtılar bulutlardan,
160 Kanatlarıyla aşip doğuya geçtiler Euros'u.
Çok yeğnikti araba, güneş atlar da sezmiyordu
Ağırlığını boyunduruk altında.
Karınlı boş gemi nasıl yalpalarsa,
Çalkanır durursa denizde boşluğundan,
165 Öyle inip çıkıyor, sıçrıyordu yeğnik araba,
Birden yükseliyor hızla havaya bomboş gibi.

- Sezince bu yeğnikliği birden atlar
 Değiştirdiler belli yönü, yoldan çıktılar.
 Korkudan, Phaethon, tutamaz olmuş dizgini.
 170 Neredeydi yol, nereye gidecekti, bilse de gücü
 Yoktu. O gün, ilkin, ısınmış soğuk Triones yıldızı.
 Boşuna dalmak istediler yasak denize,
 Bir yılan varmış buzlu kutuplara yakın,
 Buz kesilmiş, korkulur bir yanı yokken,
 175 Isınmış sıcaklarla, kudurmuş hincından.
 Senin bile kaçtığın söylenir ey Bootus,
 Ağırlığına, bir de arabana karşılık. Bakmış
 Mutsuz Phaethon göğün yükseklerinden
 Derin mi derin yeryüzüne, aşağılara.
 180 Sararmış birden, titremiş korkudan dizleri.
 Bu yoğun aydınlıkta karanlığa boğulmuş
 Gözleri. Dokunmasın isterdi babanın atlarına.
 Olmasaydı dileği, istemeseydi babası,
 Artık Meropus'un oğlu diye anılmalıydı...
 185 Nasıl sürükleyince gemiyi boralar, nasıl
 Korkar bırakırsa kaptan dümeni, yakarırsa
 Tanrılara, öyle olmuş o da. Ne yapsındı başka?
 Çok uzaktı arkada gök, uzaklık büyük, içinden
 Ölçerdi uzaklığı, bakardı Batı'ya, yazgısının
 190 Varacağı yere, ileriye, bir de dönerdi Doğu'ya.
 Kesilmiş korkudan ne yönetim, ne dizgin bırakma
 Gelirdi aklına, ne de adlarını bilirdi atların.
 Titrerdi gördükçe korkunç varlıkları gökte,
 Ötede beride, yırıtcılar azgın, şaşılası,
 195 Bir yer var güneyde, kıvrımış kıskaçlarını
 Akrep ikiz yellerin estiği yerde, eğmiş
 Kuyruğunu, kollarını kaplamış geniş bir alanı.
 Görünce Phaethonkara, ıslak bir ağı döküp
 Kıvrık iğnesiyle sokmaya geldiğini
 200 Kaskatı kesilmiş korkudan, bırakmış dizginleri.
 Bir yeğniklik, bir gevşeme sezince sırtlarında

- Azmış yoldan atlar dolu dizgin, tutulmaz.
 Sonsuz uzayda çılgınlığın götürdüğü bir yöne,
 Başboş koşuyorlar durağan yıldızlara gökte,
 205 Çekiyor, sürüklüyor arabayı çılgınca boşluğa
 Yükseliyorlar yüce katlarına göklerin, sonra
 Dönüyor sapa bir yoldan yaklaşıyorlar yere.
 Şaşmış bakıyordu ay arabanın alttan geçişine,
 Bulutlara gömülen atlarına kardeşinin.
- 210 Yakıyordu yerin yalımlar yüksek tepelerini,
 Çatlıyor toprak tükeniyordu özü, kavruluyor
 Çayırılar, yanıyor yapraklarla ağaçlar.
 Kurumuş ekinler çoğaltıyordu yangını daha.
 Söylenen az. Büyük iller vardı kalelerle çöken,
 215 Ülkeler, uluslar yangınla kül yığınınına dönerken.
 Ormanlarla dağlar yanıyor tükeniyordu,
 Athos, Kilikyada Taurus, Tmolus, Oeta yanıyor,
 Bugün çöl, eskiden bol kaynaklı İda,
 Helicon'un Virgineus'u, sonranın Oeaginus Haemos'u,
 220 Tutuşuyor, sonsuz Aetna'nın yalımlarını çoğaltıyordu.
 İki tepeli Parnassus, Cynthus, Othrys, Eryx,
 Karları eriyen Radope, Mimas, Dindyma, Mycale,
 Şölen yeri kutlu Cithaeron yanıyordu.
 Kurtaramadı Scythia soğukları yanan Caucasus'u,
 225 Ossa'yı, Pindus'u, ikisinden yüce Olympos'u,
 Göğe değer Alpleri, bulutlu Apenninus'u...
 Görürdü Phaethon evrenin sarıldığını
 Yalımlarla, dayanamazdı bu yangına. Yanan hava
 Engin bir ocağın ağzından çıkar gibiydi,
 230 Soluyor, bakıyordu korlaşan arabaya...
 Dayanamadı daha, küller, sıçrayan kıvılcımlar
 Kuşatmış onu kızgın bir duman gibi,
 Bilmiyordu kalın dumandan gideceği yeri,
 Şaşırmış, bırakmış kendini uçan atlara.
- 235 Söylentiye göre, Habeşleri kapkara yapan
 Kanmış, o gün, gövdelerin yüzeyine çıkan.

- O çağda kurumuş kaynakları, çöl olmuş Libya,
 Bu yüzden ağlamış saç baş dağınık nymphalar
 Kaynaklara, göllere. Yitirmiş Boetia Dirce'yi,
 240 Argos Amymone'yi, Ephyr Pirene sularını.
 Kurtulamamış bu yıkımdan geniş yataklı, iki
 Kıyı ırmaklar da. Dumanlar çıkmış ortasından
 Tanais'in, yaşlı Peneos'un, Teuthranteus'ta akan
 Caicus'un, hızlı akan İsmenos'un, Phegiacus'u
 245 Sulayan Erymanthus'un, yanan Xanthus'un, sarı
 Lycormas'ın, kıvrılıp akan, ışıyan Meandros'un,
 Mygdonius'u sulayan Melas'ın, Tenarius'u sulayan
 Eurotas'ın. O gün tutuşmuş Babylonia'da Fırat,
 Orontes, Ganj, coşkun Thermodon, Phasis, Hister.
 250 Yanıyordu Alpheus, tutuşmuş Spercheos kıyıları,
 Sıcaktan eriyen altını sürüp götürüyordu Tagus.
 Maeonia ırmaklarının kıyılarını ötüşlerle
 Dolduran kuşlar Caystros ortasında yokoldular.
 Kaçmış korkudan dünyanın öte ucuna Nil,
 255 Gizlemiş başını, bugün de saklıdır başı.
 Yedi kaynağı varmış kumlar altında, yedisi de boş
 Oylumu. O yangın kurutmuş İsmarios'da Hebrum'u,
 Strymon'u, Hesperius'da Ren'i, Ron'u, Po'yu,
 Bütün varlıklara gücü yeten Tiber'i.
- 260 Çatlaklar açılmış yerde gün ışığı Tartarus'a
 İnerdi onlardan, korkardı kralla karısı...
 Deniz daralır, kuraklık kaplardı ovaları, eskiden
 Deniz olan yerleri, yükseliyor sulardan dağlar,
 265 Çoğalıyor öteye beriye serpilmiş Cyclad'lar.
 Uçurumların altına sığınıyordu balıklar
 Suların üstünde yüzemiyordu sırtı yuvarlak
 Yunuslar. Tepe taklak sularda fok ölüleri,
 Ordaburda. Söylentiye bakılırsa Nerea, Doris,
 Bir de kızları saklanmışlar ılık oyuklarda.
 270 Üç kez denemiş Neptunus sudan çıkarmaya kollarını,
 Korkunç yüzünü, üç kez de kaçmış yalımdan.

- Oysa bu verimli yeryüzünü kuşatmıştı
 Anasının karanlık karnında toplanan kaynaklar,
 Sular, denizler, dalgalar, eskiden,
- 275 Çoraklaşmış boğazına değin, koymuş alnına
 Elini hızla sarsmış birden, irkilmiş bu güçlü
 Sarsıntıyla ne varsa, batmış biraz daha derine,
 O sıra güzelim, mutlu sesiyle konuşmuş:
 Böyle buyurmuşsan, yapmışsam ben de, ey tanrılar
- 280 Yücesi neden gecikir yıldırımların? Yanacaksam
 Ateşinde yanayım, avunmadır ölmek baba eliyle.
 Bin güçlülkle çıkıyor sözler boğazımdan,
 Duman tüküyor ağzımı, bak yanan saçlarıma,
 Kıvılcım dolan gözlerime, külle örtülen yüzüme.
- 285 Bu muydu ödülün bana, beni yaratmakta,
 Emeklerimin karşılığı bu muydu, taşlı çakıllı
 Yerlerde gezmiş yaralanmışım, sivri sapan
 Demirinin açtığı yaralara, yıllarca acılara
 Katlanmışım, sürülere ot, kişilere yiyecek, size
- 290 Kokulu günlük yetiştirmişim? Bana yıkım gerekse
 Suların, kardeşinin suçu ne? Neden dökülür,
 Uzaklaşır gökten boyuna sular?
 Bırak beni, kardeş sevgisi varsa sende daha,
 Göklerini düşün, bak bir uçtan bir uca:
- 295 Duman çıkıyor kutuplardan, yakarsa bunları
 Yalım yokolur yüce konağınız da. Güçlülkle
 Tutuyor Atlas omuzlarında korlaşan gök direğini.
 Yıkılırsa denizler, karalar gök konağı bütün
 Günüdür yeniden chaos'a döndüğümüzün.
- 300 Söndür yalımları, kurtar kalanları, evreni.
 İşte böyle demiş yeryüzü, daha dayanamamış
 Azgınlığına sığağın, konuşamamış, çekmiş başını.
 Gizlenmiş ölümler ülkesine yakın oyuklarda.
 Tanık gösterdi evren başbuğu yüceleri,
- 305 Arabasını verdiği kimseyi, durmazsa bu yıkım
 Yokolacak, dedi, ne varsa. Çıktı en yücesine göğün,

- Bulutları yığdığı, karaları kuşattığı, gümbürtüler
 Çıkaran, ışıyan şimşekler çaktırdığı yere,
 Bir de bakmış ne bulut kalmış karaları kuşatan,
 310 Ne yağmur, buyruğunda, göklerden boşalan.
 Gürledi, kulağına yükselen sağ eliyle attığı
 Bir yıldırım yoketmiş arabada, sürücüyü,
 Bastırmış korkunç yangınları yangınla.
 Korkan ürken, şahlanan atlar, karşıt sıçramalar.
 315 Ne dizgin, ne kayış, ne boyunduruk bıraktılar...
 Gem bir yana fırlamış, oktan kopan dingil
 Dağılan, tekerler, teker parmakları bir yana,
 Az ötede parçalanan arabanın kalıntıları.
 Yangından yokolmuş kumral saçları Phaetho'nun,
 320 Uzayan bir ışık gibi yuvarlanıyordu göklerde,
 Öteye beriye, benzerdi pırıl pırl gökten
 Işıyan bir yıldız düşmesine.
 Almış onu yurdundan uzak bir yerde yaşayan
 Eridanus, yıkamış dumanlara bulaşan yüzünü.
 325 Görmüş Hesperia'nın Naiad'ları üçüzlü
 Yalımlarla yanışını, bir türkü kazmışlar taşına:
 Burada yatıyor Phaethon, babasının arabasını süren,
 Büyük yiğitlikler yaptığı, başarısız olmuşsa da.
 Kıvranmış acılar içinde babası, üzüntüler,
 330 Kaplamış yüzünü. İnanmamız gerekirse söyletiye,
 Bir gün geçmiş güneşsiz. Yangın aydınlatmış
 Ortalığı, tek yararı buymuş bu yıkımın da.
 Söyledikten sonra Clymene nelerin olacağını
 Bu kötü durumda dolaştığı ortalığı yakınlıkla
 335 Geçti kendinden, yırttı üstünü başını, aradı
 İlkini elini kolunu, sonra ölünün kemiklerini,
 Buldu yabancı bir toprağa gömülü kemikleri,
 Kapanmış orda yere, dökmüş gözyaşlarını adı
 Kazılı mermere, bastırmış onu çıplak göğsüne.
 340 Az değildi Haliad'ların acısı, gözyaşı döktüler,
 Onlar da ağladılar ölüye, elleriyle dövdüler

Göğüslerini, bir ses duymadılar Phaethon'dan,
 Çığlıklar kopardılar gece gündüz, kapandılar
 Mezarına, dört ay sürmüş yakınmaları,
 345 Böyle alışmışlar, böyleymiş gelenekleri.
 Bağırarak, yakınmakmış. Phaethon'a, en büyüğü
 Kızların, kapanmak istemiş yere, bükülmez
 Olmuş dizleri, koşmuş yardımına ak Lampeti,
 Çakılmış olduğu yere birden, yolmaya başlayınca
 350 Saçlarını, elleriyle, yapraklar kalmış avuçlarında
 Üçüncünün. Birinin kütüğe dönüşmüş kalçaları,
 Üzüntüden dal dal olmuş uzun kolları.
 Yakınırken bu durumda bir kabuk kaplamış
 Yavaşça karın, kalça, omuz, göğüs, bir de ellerini
 355 Çığırdılar analarını kabuklaşmamış ağızlarıyla.
 Ne gelir elinden şaşırmış ana, onları kucaklamaktan
 Öpüp okşamaktan başka çocuklarını, ya da koşuşturmaktan?
 Uğramış gövdeleri kurtarmak için kütükten,
 Yetmemiş gücü, kırmaya koyulmuş yumuşak dalları
 360 Bir yara gibi kan damlardı uçlarından.
 Dur, yapma anne diye bir inilti kızlardan
 Gövdemizdir kırıp döktüğün ağaç, yalvarırız
 Yapma. Kaplamış yüzlerini de kabuklar bu son
 Sözlerden sonra. Bunlardan akan güneş ışığında
 365 Katılaştı yaşlardan doğar altın gibi kehribar
 Damlaları, toplar onları bir bir ırmaklar
 Götürür süstakısı diye Lâtin kadınlarına.

Sthenelus oğlu Cycnus görmüş bu olayı,
 Onunla seni birleştirmiş ananın kanı, daha sıkı
 370 Bir kurmuş seninle ey Phaethon. Geç başkan olma
 Ligur halkına, büyük illerde önder olmuşken.
 Çınlandı çığlıklarla ormanları, bunlardı
 Ağaca dönüşen kızlarla çoğalan Erida'nın yeşil
 Kıyıları, ırmaklarıyla daha da genişleyen. İncelmiş
 375 Erkek sesi, tüylere dönüşmüş saçları, uzun bir boyun

Yükselip göğsünden, birleştirmiş parmaklarını kızıl
 Bir deri, tüyler kaplamış böğürlerini, ağzı yok artık,
 Bir gaga var yerinde sivri. Budur Cynus denen kuş.
 Ne göğe ne Jupiter'e güveni kalmış, unutmamış onun
 380 Attığı yıldırımını, engin sularda oturmak istedi korktu
 Yalımlardan, ev edindi yıldırımlara karşıt suları.
 Üzgündü Phaethon'un babası, kendinden öğrenen,
 Gösterişten uzak; solgun bir güneş gibi yerden
 Görünen. Dalmış, kendinden geçmişti, bir de öfke,
 385 İsteksizdi evrende görevini yapmaktan. Yeter, dedi
 Güler yüz görmedim yazgıdan, usandım, bu bitmez,
 Karşılıksız çalışmalardan, çıkarım da olmadı.
 Kim sürerse sürsün ışık taşıyan arabayı, bana ne.
 Kimse çıkmazsa, tanrılar da beceremezse
 390 Sürsün kendini beğenmiş Tyran'ımız bu arabayı.
 Uğraşırken dizginlerle bırakır elinden yıldırımları
 Şu babayla çocukları ayıranı, anlar deneyince gücünü
 Yalım ayaklı atların; onları yönetince anlar, ölmesi
 Gerekliğini beceriksiz olanın, arabayı sürmeye
 395 Kalkanın. Kuşatmış güneşi tanrılar, boğmasın diye evreni
 Karanlıklara yalvarmışlar. Jupiter bile bağışlansın
 İstedi, yıldırımını attığından, korkutmalı yakarışlarla.
 Phoebus toparladı korkan, titreyen atlarını. Kızmış,
 Üzülmüş, oğlunun yanmasından sorumlu tutmuş atları,
 400 Sivri kırbacıyla kakmaya başlamış onları.

Dolaşmış bütün gökleri evrenin yüce başkanı,
 İncelemiş yangınların etkisini, yıkılanı, kalanı.
 Görünce bunların sağlam kaldığını, gözden geçirmiş
 Yeri, kişilerin uğradığı yıkımları,
 405 Arkadia çekmiş ilgisini daha çok. Bırakmış
 Gönüllerince pınar sularını, süsleşim yeri,
 Yeşeren otlarla, ağaçları yapraklarla, buyurmuş
 Bürünsün diye eski yeşilliklere yeniden sararan
 Ormanlar, gider gelirken ileri geri, Nonacrina'nın

- 410 Kızına takılmış gözleri; sevgi yakmış kemiklerini.
Ne yün eğirme, ne saçlarını tür tür süsleme.
Ak belbağıyla bağlamış kıvrımlı giysilerini,
Saçlarını toparlamış ak bir bağla,
Elinde yeğnik bir ok, bir mızrak ya da,
- 415 O da katılmış Phoebus'un topluluğuna.
Bundan daha kutlusunu görmemişti Maenaion
Trivia'nın gözünde, uzun süren bir yücelik yok,
Güçlülük yok. Güneş yolun yarısını geçmişken,
Dalmış balta girmemiş bir ormana birden. Çıkarmış
- 420 Omuzundan sadağını, yumuşak yayı gevşetmiş, uzanmış
Üstüne yeşil otların, yorgun başını dayamış sadağına.
Görünce onu böyle yorgun argın, Jupiter, yalnız,
Karım bilemez bu hırsızlığı, sonradan duysa bile
Çekişe dövüşe değer bu armağan, yeter.
- 425 Girmiş birden Diana kılığına, sokulmuş kızın
Yanına. Sen arkadaşlarımdan birisin belli, kimdir
Seni böyle bağlayan, nerede avladılar seni?
Sıçrayıp kalkmış kız otların üstünden, bence
Sen Jupiter'den güçlüsün, yücesin, esenlikler sana,
- 430 Onun yanında da söylerim bunu, demiş. O da gülmüş
Beğenmiş bu övgüyü, kucaklayıp öpmüş onu. Bulamamış
Bir kızın ağzındaki tadı onda. Kollarının arasına almış
Onu ormanda, açığa çıkmasın diye işlediği suç. O da
Karşı koymuş, bir kadın gücüyle yapmış yapacağını.
- 435 Ey Saturnia, sen de göz yumardın bunları görsen.
Savaşır korurdu kendini kız erkeğin karşısında
Bellidir gücü, başarmış işi Jupiter, dönmüş göğse.
Kız kargışlar yağdırır bunları gören ormana.
Unutacaktı geri dönerken sadağını, nerdeyse,
- 440 Oklarını, yükseğe astığı yayını.
Sevindirmiş onu bu av, arkadaşları yanında
Dictynnalar, tırmanırken Maenalon tepelerine,
Görmüş Nympha'yı çağırmış yanına.
Bağırmış, gerilemiş korkudan ilkin Jupiter'den

- 445 Onun tanrıça kılığına girmesinden. Bir de görünce
Nymphaların yanından gittiğini, anlamış oyunu, işin
İçinde birtuzak olmadığını, katılmış
Onlara o da. Ne güçmüş işlenen suçu yüzde gizlemek.
Kaldıramadı gözlerini yerden, gidemedi alıştığı gibi
- 450 Yanında tanrıçanın, bütün arkadaşlarının önünde. Sustu,
Bir utanç belgesiydi kızaran yüzü,
Buydu belini büken. Kız olmasa Diana seçerdi suçun
Belirtilerini. Nymphaların bunu sezdiği söylenir gene de.
Yükselirken ay dokuzuncu kez yerden bir yay gibi, azalmış
- 455 Gücü avlanan tanrıçanın kardeş ışıklarından. Girmiş
İnce şırıltılı bir çayın suladığı derin ormana. Güzelliğine
Dalmış o yerin, sulara sokmuş ayaklarını, sular tatlı
Çevre ıssız, soyunalım, kim görür bizi burada,
Çıplak girelim suya, yıkanalım.
- 460 Utandı, kızardı Parhassus'un kızkardeşi. Hepsi
Çıkarmışken giysilerini, bir oydu geciken soyunmada
O düşünce dursun soymuşlar onu da, birden.
Çıkmış açığa çırl çıplak olunca suçu. Gizlemek
İstemiş eliyle izleri, belirtileri. Bunun üzerine
- 465 Cyntia kızdı, git, kirletme bu kutsal suları, dedi.

Biliyordu bunu çoktandır yüce Tonans'ın karısı

- Uygun bir gün kolluyordu öcünü almak için,
Daha ağır bir ceza vermek için ona. Bitmiş iş,
Küçük Arcas üzerdi, kızdınrdı Juno'yu
- 470 Ortağı bir kadından doğduğu için. Kudururdu,
Öfkeyle bakardı ona. Sen alçak, becerilmiş kadın,
Ne durursun karşımda. Ne kazandın yaptığından, kocam
Jupiter'in suçunu böyle açığa vurmaktan?
- Soyu belirsiz bir çocuk doğurursun artık, bunlar
- 475 Yanına kalmaz senin, alacağım elinden güzelliğini,
Kocamı kandıranı. Alımın çalımın gidecek. Bunları
Söyleyince dikilmiş önüne, tutmuş alnına dökülen
Saçlarını çekmiş ileri, vurmuş yere. Uzatmış kollarını

- Yalvaran Calistro. Birden dikenle kaplandı kolları,
 480 Kıvrılmış elleri, yavaşça dönüşmüş eğri tırnaklara,
 Başlamış ayak işini görmeye, genişlemiş Jupiter'i
 Büyüleyen o güzel ağız, bozulmuş, kötüleşmiş. Almış
 Konuşma yetisini ondan Juno, yalvarmasın kimseye diye,
 Boğuk, öfkeli, tırmalayan bir ses çıkardı boğazından.
 485 Gene de üzerinde eski alımı, inceliği,
 Bir ayı kılığına girmesine karşın. Acılarını
 İniltilerle söyler, değişen ellerini yıldızlara kaldırır,
 Anlatamazdı sözle Jupiter'in yaptığı kötülüğü.
 Sezerdi, çekinirdi ormanlarda yalnız kalmaktan
 490 Dolaşmış evinin önünde, eski tarlalarında.
 Kaç kez kovalanmış kayalarda havlayan köpeklerce
 Kaçardı eski avcı kız, av olmaktan korkardı, unuttur
 Kendini, saklanırdı görünce yabancıları, dağlarda
 Dolaşan erkek ayıları; bir dişi ayıydı da, ondan.
 495 Babası da kurtken yine korkardı kurtlardan.
 Bilmeden Lycaonia soyundan geldiğini, atalarını,
 Tanımadan onbeş yaşına basmıştı Arcas.
 Bir gün kovalarken ormanlarda yaşayanları,
 En uygun ağaçlıkları seçip çevirirken ağlarla
 500 Erymathida ormanlarını karşılaşmış anasıyla,
 Durmuş Arcas'ı görünce, tanır gibi olmuş,
 Onu benzetmiş birine anası. Oysa dönmüş geri
 Birden, bakardı kıpırdamadan bir yere takılan
 Dişi ayının gözleri. Arcas tanımış onu, korkmuş,
 505 Titremiş, yaklaşıp ok atmak için davranmış, önledi
 Evrenin önderi bu girişimi, bu öldürücü ok atmayı.

- A**ldı ikisini de göklere, güçlü esen bir yel, birer
 Komşu yıldız olarak yerleştirmiş onları boşlukta.
 Gücenmiş ortağını görünce yıldızlar arasında Juno,
 510 İnmiş Thetysle yaşlı Oceanus'un köpüklü sularına,
 Bütün tanrıların derin saygı duyduğu kişinin yurduna.
 Sormuşlar bu yolculuğun gerçek nedenini ondan:

Tanrılar ecesinin gökte durduğu yerden
 Neden buraya indiğimi sorarsınız öyle mi? Yalan
 515 Değil, yerimde başka kadın var, yıldızlar ışıken
 Görürsünüz. Budur beni üzen. Evrenin ortasında
 Gök kasnağının en dar yerindedir o. Kötülük etmeye
 Kalkan birisi, iyilik ederse Juno'ya, yararlı olursa
 Kim kalır ona iyilik etmekten geri?
 520 Ne büyük işler gelirmiş elimden, gücüm büyükmüş...
 İstemezdi kişi olmayı, bir tanrıça oluvermiş. İşte
 Böyle cezalandırırım suçluları, böyle büyük gücüm,
 Jupiter kurtarsın görelim onu, versin eski güzelliğini,
 Çıkarısın hayvan olmaktan, Pherone soyundan Argoslu
 525 Kıza yaptığını yapsın buna da. Neden Juno'yu kovmasın,
 Atmasın, neden beni atıp onu almasın yatağıma,
 Neden Lycaon olmasın kaynatası? Dokunursa size
 Yetiştirdiğiniz bir kıza bu taşlamalar, sürün, atın
 Mavi sularınızla Ülker'i, gökyüzüne alçakla
 530 Yerleştirilmiş bir yıldızı, kovun, yıkanmasın
 Öyle arı sularınızda böyle kötü bir kadın.

Deniz tanrıları başlarını salladılar, doğru
 Dediler. Atlamış Saturnia çevik arabasına, çıkmış
 Işıyan göğ. Tavuslar çekerdi onu, tüyleri parlak,
 535 Argos'un kanıyla kızıl. Sen de aktın ey karga, önce
 Şimdi karasın. Eskiden gümüş gibiydi kanatları
 Ne güvercinin ak tüylerinden, ne Capitol'u
 Sesleriyle kurtaran ak kazların, ne de sulara
 Vuran kuğuların kanatlarından aşağı kalırdı.
 540 Dilinden gelmiş bu yıkım, pırl pırl akken
 Karşıt boyaya bürünmüş şimdi. Yokken daha
 Güzeli Larissae Coronis'ten tüm Haemonia'da.
 Ne çok beğenirdin onu ey Delphis tanrısı, kılına
 Dokundurmadığı, kendini koruduğu oynak günlerinde.
 545 Gene kaçmamış Phoebus kuşunun gözünden, kaypak
 Davranışları, uçmuş efendisine boşboğaz kuş

Bütün gizemlerini, suçlarını iletmek için, uçmuş
 Tüm gücüyle gitmiş ardından kanatlarının çenesi
 Düşük karga bırakmamış onu, öğrensin diye hepsini,
 550 Öğrenince olayı demiş ki: çıkarı yok yoldan çıkışın,
 Küçümseme bilgeliklerimi. Bak ne idim ne oldum
 Düşün, bağlılığım yüzünden bunlar, başıma gelenler.
 Pallas, anasız doğurtmuş Erichon'u, bir sepet
 İçinde, actae kamışından örülmüş:
 555 Güvenmiş soysuz Cecrop'un üç kızına, bırakmış
 Onu, bir de uyarmış iyice gizlerini öğrenmeye
 Kalkışmasınlar diye. Gizlenip sık yaprakları
 Arasında bir karaağacın gözetlerdim onları.
 Söz tutmamış, uyarıları dinlememişler, bunlar
 560 Pandros'la Herse'ydi. Korkak kızla eğlenmiş biri
 Aglarus'un bacasıyla, çözmüş sepetin iplerini,
 Bir çocuk, yanında yılan görmüşler. Bildirdim bunu
 Tanrıçaya yaptığının karşılığıydı, kovuldum
 Sürmüş beni Minerva, korumamış daha. Gecekuşuna
 565 Kaldı yerim, öğretmiş cezamı kanatlılara sanırım,
 Sussun, bir iş gelmesin başlarına diye. Yakardım,
 Yalvardım diye mi seçmiş beni? Bunu git
 Pallas'tan soruver. Kızmış, yalancı diyemez bana
 Öfkesine karşın, tanrıça. Belli Coroneus soyundan
 570 Geldiğim Phocaicia'da, bilir bunu kralın yakınları.
 Nice varlıklı düşmüş ardıma, istemiş beni, güzelim.
 Güzelliğimden çekerim. Kumsalda gezinirdim, bütün
 Gün alışmış ayaklarım. Görmüş denizler tanrısı
 Beni sokulmuş yanıma, vurulmuş bana, yalvardı
 575 Uzun uzun, boşa gitmiş tüm tatlı sözleri.
 Bileğinin gücüne güvenmiş, düşmüş ardıma, kaçtım
 Bıraktım sağlam toprağı, kesildi gücüm koştuktan
 Kumlar üzerinde. Yardım diledim insandan, tanrıdan.
 Duyan olmamış ölümlülerden. Bir kız duymuş sesimi,
 580 Kendi gibi bir kızın yardımına koşmuş, göklere
 El açtım: karaya boyandı uzanan kollarım, birer

- Yeğnik kanada dönüştü. Atmak için uğraştım
Omuzlarımdan giyeklerimi, tüyler kök saldı
Derimin içine, giysilerimin yerini aldı.
- 585 Döveyim dedim çıplak göğsümü, ne el ne göğüs.
Koşardım, kum takılmazdı ayaklarıma daha,
Yükselir gökele ağardım topraktan, suçsuz
Yoldaş olmuş Minerva'ya. Artık ne işe yarardı bu
Bir kötü yıkım uğruna kuşa çevrilmiş Nyctimen
- 590 Bana üstün geldikten sonra bu konuda?
Duymanın mı daha bütün Lesbos'a yayılan
Bir olayı? Bilmez misin atalar yatağını
Nyctimen'in kirlettiğini? Şimdi bir kuştur
O da, suçunu bilir de çıkmaz gün ışığına, kaçır
- 595 Utancından, gizler karanlıklara suçunu, bütün
Göklerden kovulur. Böyle söyledi, sonra karga
Aldırmam sözlerine, dilediğin başına gelsin,
Kötülüğün de senin, dedi. Şaşmadı yolunu, gitti
Efendisine anlatmaya hepsini, Coranida'yı
- 600 Bir Haemonius'lu gencin kollarında götürdüğünü.
Düşmüştü defne başlığı duyunca bu yıkımı
Karısını çılgınca seven tanrının. Değişti
Yüzü, gözü düştü kavalı elinden, içi yalımlandı.
Aldı çok sevdiği silahlarını, germiş yayını,
- 605 Delip geçmiş bağrına bastığı karısını ok.
Basmış çılgılığı vurulan kadın, çıkarınca gövdesinden
Oku kızıla boyamış ak tüylerini katılaştıran kan.
Bağırmış: ey Phoebus doğurunca vereydin cezamı,
Vurduğun bir kişi ölümün aldığı can iki.
- 610 Gitmiş kanı da canı da bunu söyleyince.
Ayrılmış gövdeden can, ölümün soğukluğu gelmiş
Ardından. Üzüldü bu kanlı cezayı verdiğiine,
Bir dedikodu yüzünden öfkelenildiğine. Bitmiş iş,
Kargışlar yağdırmış kendi kendine, bu acı savı veren
- 615 Kan döktüren kuşa. Atmaz olsam demiş, yermiş elini de,
Yayını da, çekince atılan okları da, mızrakları da.

Yerden kadını kaldırıyor sarılıyor, ısıtıyor, yenmek
İstiyor acılarını, gecikmiş yardımlarla, işe yaramaz
Onarımlarla, didinmelerle. Görmüş,

620 Odunların yığıldığını ölüyü yakmak için, hepsi boş.
Yalımlar yayılırken inledi, sarsıldı yüreği. İslatmaz
Gözyaşları tanrıların yüzünü, bilinmez ağlamaları.

Emzirdiği genç bir boğanın ezilirken güçlü elin

Tuttuğu çekiç vuruşlarıyla başı, dağıtılırken,

625 Böyle çıkar onu gören ineğin böğürmeleri.

Kadının sevmediği kokuları serpmiş göğsüne,

Sonra kucaklamış onu, doğru olmayan bir ölüm

Ne gerektirmişse yapmış. Phoebus acıdı, istemedi

Soyundan gelenin yok olmasını, çıkarmış anasının

630 Karnından, götürmüştü dölü bozuk Chiron'un oyuğuna,

Önlemiş yanmasını. İstemedi Phoebus yalan

Sözlerle ödül bekleyen boşboğaz karganın

Ak tüylü kuşlar arasında kalmasını, kovulsun demiş.

Sevinmiş yarı hayvan Chiron, tanrı soylu birini

635 Buldu diye. Övünüyordu, görevi güçse de. Chariclo,

Kızıl saçları omuzlarında, Centaurus'un kızı geldi.

Hızlı akan bir ırmak kıyısında doğurmuş onu, Ocyrho

Demiş adına. Yalnız atasının gizemlerini öğrenmekle

Kalmamış, yazgı üstüne türkü söylemeyi de bilirdi.

640 Geçmiş kendinden bir ermiş gibi dalmış düşüncelere,

Tutuşmuş yüreği tanrı sevgisiyle. Büyü çocuğum büyü,

Dedi, bütün evreni korumak için büyü, senden alacak

Ölümlüler yaşam gücünü, sensin onlara verecek olan

Canlarını bile geri, dirilecekler. Karşı duracak

645 Sana tanrılar, direnecek bu yaptığından.

Engel olacak sana atalarının yıldırımları,

Önüne dikilecek bunları yapmada. Kanı gidecek

Gövdenin sen bir tanrı olunca. Sonra yine bir

Tanrının olacak bu gövde, yenileyeceksin yazgını

650 İki kez. Ölümlü değilsin ey yüce ata. Çağlar boyunca

- Sürecek yaşamın, yazgının sana verdiği. Ölümü
 Dileyeceksin, azgın bir yılanın kanı sızınca
 Örgenlerine yaradan. Ölümsüzken ölümlü olacaksın
 Tanrıların isteğine. Üçü birden kesecek dirim
 655 Gücünün bağı. Başka güzellikler de var açıklanacak,
 İnledi derinden, boşaldı yanaklarından gözyaşları.
 Engel oluyor bana, dedi, yazgılar, kesiyor sesimi,
 Konuşmamı önlüyor daha çok. Çekmeyeydi üstüme
 Tanrıların hıncını görevim. Bilmez olsaydım
 660 Geleceği. Şimdiden alınmış kişisel kılığım.
 Ne tatlı geliyor bana otlar, yaylıma çekiyor beni,
 Dürtüyor içimden. Bir ata dönüşüyor gövdem atam
 Gibi. Nedendir böyle tümenden dönüşmem?
 Ancak yarısı attı babamın.
 665 Böyle yakınırdı dururdu, anlaşılmazdı sözleri,
 Karıştı. Sonra söz olmaktan da çıkmış hepsi,
 Bir kısrağın sesine benzerdi az çok.
 Özenirdi ikisine de, biraz sonra başlamış
 Kışnemelerle otları çiğnemeye kolları.
 670 Birleşiyordu parmakları, at tımağına dönüşüyordu
 Biribirine yapışarak. Büyümüş ağzı da, boynu da.
 Kuyruğa dönüşmüş giyeklerinin etekleri, saçları
 Birer yele, dağınık, dalgalı, boynunun üzerinde
 Sağında. Sesi de, biçimi de başkalaştı, değişti.
 675 Yeniye çevrilmiş adı da, bu şaşılası dönüşümle.

- B**oşuna yakarmış, yardım istemiş senden yiğit
 Plilyreus oğlu, boşuna ağlamış demek ey Delphos
 Tanrısı. Güçlü Jupiter'in buyruklarına karşı
 Koyamazsın, elinden gelse de yoktun orada, o gün,
 680 Messenia kırılarında otururdun. Sığırtmaçtın
 O günler, sırtında çul, sol elinde yaban zeytini
 Değnek, öteki elinde eşit; yedi boğumlu kaval.
 Dalmıştın sevgilere, geçmiştin kaval sesiyle
 Kendinden. Bir sürü sığırın Pyllo yaylımlarında

- 685 Dolaşır dururmuş başı boş. Görünce onları Atlantis,
Maia oğlu, kaçırıp gizlemiş bir ormanda, açıkgozdü,
İş becerirdi. Kimse sezmemişti bu hırsızlığı,
Yaşlı Battus'tan başka: Battus varlıklı Meleus'un
Kızlarını, verimli bol yaylımlarını eşsiz kısırak
690 Sürülerini güder korurdu. Korkmuş ondan Mercurus,
Çekmiş bir kıyıya okşayan eliyle, demiş yavaşça:
Kim olursan ol ey yabancı, soran olursa senden
Söyle bu sürüyü görmediğini. Karşılık bulur
Yardımanın, istersen al sen de şu düğeyi.
- 695 Vermiş ona, almış düğeyi yabancı, gösterdi taşı,
Kaç, dedi, buradan. Ben değil taş verir ele
Hırsızlığını. Kaçar gibi yaptı Jupiter oğlu,
Sonra değişik yüzle, sesle dönüverdi, ey güdücü,
Dedi, gördün mü bu kırdaki başı boş gezen sığırları?
700 Yardım et bana, anlaşılın bu hırsızlık. Bir inek,
Bir de boğa var yardımına karşılık.
Kanmış iki katlı ödüle yaşlı kişi, bak, dedi,
Ötelerde, şu dağların arkasındadır sığırlar,
Oradaydı sürü. Gülmüş buna Atlantis'in torunu,
- 705 Kandırma beni uğursuz, dedi. Kayaya dönüştürdü
Sözünde durmayan güdücünün yüreğini. "Mihenk taşı"
Derler ona o günden beri; kötü bir adı vardır.

Kanatlarını çırpıp yükseldi göklere Lucifer.

- Uçarken bakardı Munychius tarlalarına yukardan,
710 Kutlu Minerva toprağına, Lyceus dağında gür
Ağaçlara. O gün geleneğe göre mutlu kızlar
Başlarında çiçekli sepetler, sungu götürürlerdi
Pallas sunağına bayram gereği. Yeni dönüyordu
Sunaktan kızlar, görmüş onları tanrı,
715 Yoluna gidemiyordu doğruca, sapıyor, dönüyordu
Bir eğrinin çevresinde kuşların en hızlısı
Doğan gibi. Korkuyorda sunağın çevresinde
Toplanan görevlilerden, ne yere iniyor,

Ne de oradan uzaklaşmak geliyordu clinden.

- 720 Av tutkusu etkilemiş kanatlarını, oynatamıyordu.
Cyllenius tanrısı da onun gibi döner dururdu
Aectaeas kalesi üzerinde. Gizlerse yıldızları
Lucifer'in parlak ışığı öyle sönük bırakırdı
Seni de Phoebus'un altın ışıkları, böyle üstündü
- 725 Bütün kızlar içinde Herse. Süs olmuştu bütün
Bayramlara, arkadaşlarına. Şaşmış güzelliğine
Jupiter'in oğlu, asılıp kalmış göklerde
Kımıltısız. Sönmemiş, bir Balearica sapanıyla
Atılan, bulutlarda bulunmayan bir ateşle yanmış,
- 730 Bitmiş. Değiştirmiş yolunu Mercurius, gökleri
Bırakmış, yönelmiş toprağa, kılık değiştirmemiş
Güvenirdi güzelliğine. Çoğaltmış alımını giyimi,
Uyumu, güzelliğini. Savaş giyeklerini daha etkin
Göstermek için düzeltmiş saçlarını, işlemeli,
- 735 Sırmalı giyeklerini. Parlattı uyutan, uyandıran
Değneğini. Ayaklarını yundu arttı, parlattı
Kanatlı ayakkabılarını. Üç oda varmış konağında
Cecropsus'un, bağalarla, fildişilerle süslü.
Sağdaki senindi Pandrosus, ortadaki Herse'nin,
- 740 Soldaki de Aglaurus'a ayrılmıştı. Anlamıştı ilkin
Solda duran kız Mercurius'un gelişini. Sormuş
Adını tanrılardan çekinmeden. Neden geldiğini de.
Ben, Atlas, Pleione'nin torunuyum dedi.
Ben ulaştırdım, dedi, atamın buyruklarını
- 745 Gökten, Jupiter'dir babam. Hepsini anlatmayacağım
Uzun boylu. Sen, kızkardeşine bağlı olmaya bak,
Çocuklarımin teyzesi densin sana. Herse için
Geldim, sevdim onu, yalvarırım sana, yardım et bana.
Minerva'nın gizemlerini gören gözlerle bakmış
- 750 Ona Aglaurus. Çok altın istemiş bu yardım için,
Evden çıkması gereğini görmüş iş olsun diye.
Kıvılcımlar saçan, korkutan gözlerini dikmiş ona
Savaş tanrıçası, yer yerinden oynamış korkudan.

- İç çekince derinden, sarsılmış göğsü, titremiş
 755 Göğsünü koruyan kalkan. Düşündü, Aglaurus'un
 Sözlerine, andlara karşılık, Lemnos tanrıçasının
 Anadan doğmamış bir çocuğa bakarak, saygısızca
 Bütün gizleri açıklamasını. Tanrıların da
 760 Kızkardeşinin de gönlünü yapacak, altınları
 Alacak, varsıl olacak. Durmadı yöneldi konağa,
 Kıskançlığın kara kanla bulandığı yere.
 Güneş girmez, yellere kapalı bu konak, soğuk,
 Sislerle kaplı bir oylumun içinde, donduran,
 765 Acı veren bir yer. Varınca oraya korkutan tanrıça,
 Durmuş evin önünde, tanrılardan başka giremezdi
 Kimse o çatının altına. Mızrağın ucuyla kapiya
 Vurmuş, sarsılmış açılmış kapılar. Görmüş orada
 Uzanıp yatan azgın devi. Yediği yılan eti,
 770 Kudurganlığın besini. Çevirmiş gözlerini, bakmış,
 Yavaşça kalkmış yerden kıskançlık, yarıda kalmış
 Yediği yılan eti. Yürümüş ileri geçip kendinden.
 İnledi görünce alımlı tanrıçayı, güzelliğini
 Arttıran okunu, mızrağını, buruşturdu yüzünü,
 775 Sararmış, incelmış tepeden tırnağa, bakamazdı
 Belli bir yere, kıpkızıl olmuştu dişleri,
 Dilinden ağular damlardı, hınç taşırdı kararan
 Yüreğinden. Ancak acılar karşısında belirdi
 Yüzünden silinen gülümseme. Uykusu yoktu,
 780 Kuşkudan kapanmazdı göz kapakları. Deliriyordu
 Öfkesinden gördükçe mutlu insanları. Ektiğini
 Biçiyordu besbelli, yiyordu kendi kendini.
 Tiksinirdi ondan Tritonia. Buna karşılık yine
 Birkaç söz söylemiş ona: Akıt ağunu Cecrops'un
 785 Kızlarından birine, gereği budur, Aglaurus'tur adı.
 Susmuş bu sözlerden sonra, çekip gitti vurduğu
 Toprakta bırakarak mızrağının izlerini. Uzaklaşırken
 Tanrıça, Kıskançlık eğri eğri baktı ardınca, yavaşça
 Mırıldandı. İnledi, iç çekti Minerva'nın başarısından.

- 790 Dikenli, boğumlu bir değnek almış eline, bürünmüş
Kara bulutlara, ezmiş bastığı yerde tarla çiçeklerini.
Otları kurutmuş, yere sermiş bütün gelincikleri.
Evleri yıkmış soluğuyla, ulusları, illeri yoketmiş.
Sonunda bir barışın, bir bayram şenliğinin
- 795 Sürdüğü güzel, yüce Tritonia ilini gördü.
Güçlkle tuttu gözyaşlarını, kötü bir durum da yoktu
Orada. Girdi Cecrops kızın gelin odasına, yatağına,
Yaptı yapılması gerekeni. Pas boyası elini koydu
Göğsüne; sivri, keskin dikenler batırdı yüreğine.
- 800 Üfürmüş üzerine bir de iğrenç soluğunu, püskürmüş
Kara ağularını kemiklerinin arasından ciğerinin
Ortasına. Çok yayılmasın, etkisi dağılıp azalmasın
Diye kötülüğü doğuran nedenlerin, gözlerinin önüne
Getirdi kızkardeşinin mutlu evliliğini, onu büyüleyen
- 805 Tanrının gönül alan güzelliğini. Büyüttü hepsini
Gözünde, bu görüntü dokundu yüreğine kızın, sarsıldı
Acıyla, kaygılar içinde kaldı Cecrops kızı, inledi
Bütün gece. Yavaş yavaş etkisini gösteren ağudan
Eriyordu güneşin altında buz gibi. Tüketiyordu onu
- 810 Herse'nin mutluluğu, bir ocağa atılan, yalınlanmadan
İçin için yanan, yokolan dikenli otlar gibi, tüten.
Bu düğünü görmeden ölmek istiyordu, babasına korkunç
Bir yıkım diye göstermekti dileği bunu,
Oturmuş kapının eşiğinde, kovmak için gelen
- 815 Tanrıyı. Boşa gitmiş tanrının tatlı sözleri,
Yakarışları. Kız dedi ki ona: kes artık, yeter,
Gitmem buradan seni uzaklaştırmadan. Cyllenius
"Dediğin gibi olsun" deyip birden vurmuş değneğini
Oymalı, işlemelerle süslü kapıya. Ayağa kalkmak istedi
- 820 Aglaurus, bir de ne görsün oynamaz olmuş oynakları,
Uğraşmış oturunca doğrulmak için, dizler kaskatı,
Soğuk bir sıvı başlamış akmaya içlerinde.
Boyası bile değişmiş artık kandan yoksun
Damarlarının. Bu yıkım kaplamış bütün gövdesini

- 825 Yayılmış sağlam kalan örgenlerine de, kesmiş
 Soluğunu, dirim yollarını tıkamış.
 Konuşmaya çalışmadı, konuşamazdı istese de.
 Sesin de yolu kapanmıştı, yüzü katulaşmakta
 Boynu taş kesilmekte yavaş yavaş, kansız
 830 Bir dikit gibiydi yüzü, taş bile ak değildi şimdi.
 Taş olmasına karşın içi karartmıştı onu.

- B**öyle cezasını verdikten sonra, dilini saygısız
 Yüreğini, bırakmış Atlantiades, adını Pallas'tan
 Alan toprakları, dönmüş göklere, dayanarak
 835 Kanatlarının bütün gücüne, yeniden.
 Çekip onu babası bir kıyıya, güç vermeden
 Sevgisini söylemesine: ey buyruklarımın elçisi,
 En çok güvendiğim oğlum, durma yeryüzüne dön
 Tükenmeden hızın. Sol yanda bir ülke vardır
 840 Annene döner, bakarlar orada, Sidonia derler.
 Oraya gitmelisin, bak dağın eteğinde otlayan
 Bir alımlı sürü görürsün, git kıyıya doğru sür
 Onu. Böyle deyince birden gördü yaylımda öküzlerin
 Jupiter'in gösterdiği kıyıya doğru yöneldiğini.
 845 Yüce kralın kızı oynardı orada, Tyr'li kızlarla,
 Arkadaşlarıyla. Bulmak güçtür her yerde sevgiyle
 Bağdaşan görkemi. Bırakmış bir baş döndürüp evreni
 Sarsan tanrılar atası, önderi üçüzlü şimşeklerle
 Donanmış ağır değneğini, atmış elinden,
 850 Girmiş bir öküz kılığına, karışmış sürülere
 Başlamış böğürmeye, güzel gövdesiyle otlar arasında
 Dolaşmaya. Apaktı güney yellerinin eritemediği,
 Yolcuların ayaklarıyla ezmediği karlar gibi.
 Kabardı boynu kasları gelişti, sarkan boğutları
 855 Kıvrımlı, boynuzlar ufak, iyi bir elden çıkmış
 Gibi ıslıl ıslıl, elmastan parlak.
 Ne gözlerinde, ne alnında korkulur bir iz,
 Bir durum. Bir tatlılık gelmiş yüzüne. Şaşmış

Güzelliğine, uysallığına Agnorus'un kızı, bir
860 Anlam veremedi dövüşgen olmayışına, yumuşaklığına.
Vurdumduymazdı, yine de çekindi dokunamadı ona:
Sonra çiçekler verdi kar gibi ağzına. Ürperdi
Sevinçten duygulandı. Bir yandan mutluluk beklerdi,
Bir yandan da kızın ellerini öperdi. Güç tuttu kendini,
865 Sevincini. Oynar, sıçrardı yeşil otlar üstünde. Sürerdi
Koyu sarı otlara kar gibi böğürlerini, böyle giderirdi
Korkuyu kızın yüreğinden, elleriyle okşasın isterdi.
Sokulurdu kıza, uzatıp boynuzlarını çiçek taksın diye.
Sonunda kim olduğunu bilmeden oturmuş boğanın sırtına
870 Kız. Yavaş yavaş uzaklaşmış kıyıda tanrı, karalardan,
Islatmış ayaklarını ilk gördüğü sularda. Açılmış,
Götürmüş avını engin deniz sularından öteye. Anlamış
Kaçırıldığını bakınca geriye, karalara, titremiş.
Sağ eliyle tutmuş bir boynuzunu, sol elini koymuş
875 Sağrısının üstüne. Oynardı esen yellerle
Olabildiğince giyeklerinin kıvrımları...

ÜÇÜNCÜ KİTAP

Y ANAŞINCA Dictae kırlarına çıkıp yalancı boğa
Kılığından, tanıtmış kendini tanrı. Gidip aramasını
Buyurmuş Cadmus'a kızının kaçırıldığını bilmeyen
Baba. Ya kızı bul ya sürgüne git. Böyle gösterdi

5 Kan dökerken acıma duygusu da olduğunu.

Dolaşmış bütün evreni, aramış Cadmus, kimin elinde
Jupiter'in hırsızlıklarını ortaya çıkarmak? Kaçmış
Yurdundan Agenor'un oğlu, sıvışmış kurtulmak için
Babasının hıncından. Yalvarıp sormuş Phoebus bilicisine

10 Yeryüzünün neresinde oturması gerektiğini. Phoebus demiş
Bir boğa göreceksin güneşli kırlarda, boynunda boyunduruk
İzleri bulunmayan, sapanakoşulmayan, bir boğa.

Önder edin onu kendine, git ardından, bir il kur
İlk durduğu yerde, adına Boetia deyiver, o ilin.

15 Cadmus çıkar çıkmaz Castalius oyuğundan, görmüş
Sığırtmaçsız giden bir boğa, boynunda bir iz yok
Tutsak olduğunu gösteren. Gitmiş boğanın ardından,
Sürmüş izini. Övgüler dökmüş içinden Phoebus'a,
Ona yol gösterdi diye. Çok uzaklarda Cephissus

20 Ovaları, Panopis kırları. Durdu alımlı boynuzlarla
Süslü boğa, kaldırdı göklere alnını, böğürmelerle
Sarsu ortalığı. Çevirip başını bakmış ardınca gelen
Arkadaşlarına, sonra diz çökmüş yumuşak çayıra.

Cadmus övgüler sunmuş tanrıya, öpmüş yabancı toprakları,
25 Sonra dönmüş esenlemiş bu bilmediği dağları, kırları.
Adaklar sunmak için Jupiter'e, su getirin demiş,

- Bir kaynaktan, yanındakilere. Bir orman vardı
 Orada balta girmemiş, ortasında otlarla ağaçlarla
 Kaplı bir oyuk. Bir alçak kemer gibiydi girişinde
 30 Birbirine bitişen taşlar. Bir kaynak çıkardı
 Orada, suyu bol. Mars'ın çocuğu bir yılanın
 Olduğu yerde. Altın gibi parlardı tepesi.
 Gözleri kıvılcım saçardı, ağularla şişmiş
 Gövdesi, üç çatallı dil üç sıra dişli ağzında
 35 Girdiğinde bu uğursuz ormana Tyr'den gelen elçiler
 Adım adım, baktılar ses çıkarınca sulara atılan
 Seğek uzatmış koyu mavi, uzun başını yılan,
 Dışarıya doğru yattığı oyuktan. Bir de korkunç bir
 Islık çıkarırdı ağzından. Kurtulmuş ellerinden seğek,
 40 Çekilmiş gövdelerinden damar damar kan.
 Şaşkınlık, korku, el ayak titrer. Büklüm büklüm oynak
 Gövdesini çöreklenmiş yılan, büyük yaylar çizerek
 Kıvrak sıçrayışlarla kocaman yılan kalkmış
 Dikmiş gövdesinin yarıdan çoğunu yukarı, gözetler
 45 Gibi bütün ormanı. İri gövdesi eşitti Küçükayı
 Yıldızlarını ayıran yılaña, öyle büyüktü.
 Fenikeliler kaçmak ya da mızrakları çekip savaşmak
 İsterken, önlemiş gibi onları korku, hepsi durmuş.
 Kimini dolamış uzun yılan, sokmuş, kimini de öldürmüş
 50 Ağulu soluğuyla. Kısalmış yolunun doruğuna çıkan
 Güneşin gölgeleri: Agenor oğlu şaşmış gecikmesine
 Ayakdaşlarının, gitmiş onları izleye izleye. Sırtında
 Arslan derisi giysi, elinde kıvılcım saçan kargı.
 Korkusuzdu, bütün güçlülerden üstündü.
 55 Görmüş ormana girince ölü gövdelerini.
 Örtmüştü onları kocaman gövdesiyle öldüren
 Düşman, kapanmış üstlerine, yalıyordu kanlı
 Diliyle korkunç yaralarını. Ya öcünüzü alırım
 Ya ölüm yolunda yoldaşınız olurum, dedi, siz benim
 60 Sözü'nün eri can yoldaşlarım. Sağ eliyle kaldırdı
 Bunları söyledikten sonra iri bir taşı fırlattı

- Kolayca. Bu taş sarsabilirdi çarpınca en yüksek
Kaleleri bile. Oysa yaralanmadı, tınmadı yılan.
Onu bir demir giyek gibi korurdu kara pulları,
65 Teptirdi bu vuruşu kara derisi. Karşı koyamadı
Gene de derisinin katılığı eğilen, bükülen kemikler
Arasından giren kargıya. Atılan ok girmiş yılanın
Yüreğine. Acıdan kıvranan yılan çevirmiş başını
Geriye bakmış sırtında açılan yaraya. Isırmış
70 Orada saplanıp kalan oku vargücüyle çıkarmak için.
Takılıp kalıyordu kemiklerine, çıkar gibi olan ok.
Acısı eklenince yaranın soyaçekken öfkesine,
Şişmiş boğazının damarları. ak köpükler boşalmış
Ağzından. Hışırdatırdı dümdüz toprağı pulları,
75 Kara buğular çıkardı ağzından. Bulandırırdı ortalığı
Styx gibi bozardı. Sarılıyor, kocaman bir tekerlek
Oluyor, kıvrılıyor, doğruluyor, kütük gibi dikiliyor,
Kalkıyor. Bir de bakarsın yağmurlarla büyüyen
Koca bir ırmak gibi atılıyor ileri,
80 Çarpıyor, göğsüyle deviriyor önüne gelen ağaçları
Yıkıyor. Biraz geri çekilmiş Agenor oğlu, püskürtmüş
Arslan derisi kalkarıyla yılanın saldırılarını,
Ağzına sokmuş kargısını da. Yaralanan yılan
Boşuna dişliyordu kaskatı mızrağı ucundan,
85 Kırılıyor, dökülüyor dişleri. Ağulu damağından
Akan kan boyuyordu yeşil çayırları. Pek ağır
Değildi yarası, vuruldukça gerilerdi, çekerd
Yaralanan boynunu sakınırdı. Böyle savuştururdu
Daha ağır yaralar açmasını kargının. Saplamış
90 Mızrağını Agenor oğlu sonunda gutlağına, bütün
Ağırlığıyla bastırmış, sürüp dayamış onu
Bir meşe ağacına. Ağaçla mızrak arasında
Sıkışınca yılan ezilmiş ağaç basınçtan,
Çatırdamış yılanın kuyruğu. Bakarken yerde
95 Yatan yenik düşmanın ölüsüne savaşı kazanan
Bir ses duymuş birden, nereden geldiği bilinmeyen,

Yalnız şöyle söyleyen bir ses: Ey Agenor oğlu
Neden bakarsın bu öldürülmüş yılanı? Sen de
Yılan gibi görüneceksin günün birinde.

- 100 Birden sararmış, solmuş, titremiş, dikilmiş saçları
Soğuk bir korkudan. İnmiş, bu ara, yükseklerden
Cadmus'u koruyan Pallas, göklerden, yaklaşmış ona,
Buyurmuş toprağı sürmesini, yılanın dişlerini
Yere gömmesini. Sonradan bir boy çıkacakmış oradan.
- 105 Yerine getirmiş buyruğı Cadmus, eşmiş yeri saçmış
Açtığı derin evleklerle ölümlüleri koruyacak olan
Yılanın dişlerini. gömmüş. İnandır iş değildi gördüğü,
Toprak kımıldadı, öbek öbek mızraklar çıktı evleklerden.
Başlar görünmüş birden yuvarlak, uzun tolgalı.
- 110 Sonra başları, göğüsleri kargılarla donanmış
Bir ordu, kalkanlar kuşanmış erlerden. Böyledir
Bayramlarda perdeler kalkınca tiyatrolarda.
Önce maskeler, yüzler, ardından öteki örgerler,
Ayaklar, direkler çıkar ortaya, görünür birer birer.
- 115 Korkmuş bu yeni düşmanlardan, mızrağına davranmış
Cadmus. Davranma, dedi, toprak oğullarından biri,
Bağırdı karışma aramızdaki dövüşe. Bunları demiş
Toprak çocuğı sermiş kardeşlerinden birini yere
Kaldırıp indirdiğı gibi kılıcını. Yıkılmış kendi de
- 120 Uzaktan atılan okla, çok yaşamamış onu vuran da.
O da geri vermiş aldığı soluğı, düşürmüş hepsini
Birbirine bu hınç, kardeş kardeşi vurmuş.
Pek kısa süren bir yaşamdan sonra bu gençler
Yığılmış analarının göğsü üstüne, kan içinde
- 125 Kalmışlar, üstüste gelmişler. Kalmamış kimse
Beş kişiden başka, biri de Echion'du bunlardan.
İndirdi mızrağını tuttu sözünü Tritonis'in,
Barış, güven istedi kardeşlerinden, kendi de
Eş güven sağladı onlara. Birleşti beşi de
- 130 Sidonius'la, Phoebus'un kurulmasını buyurdu ili

Yapmak için. Yükseliyordu Tebae, mutluluğa kavuşmuş
 Artık sürgünde Cadmus, öyle görünürdü. Mars'a, Venüs'e
 Enişte olmuşsun evlenince. Bir de çşinin soyluluğu,
 Birçok erkek, kız çocuğun gösterir bunu. Bunlar
 135 Birer açık kanıttır bu konuda. Bir parıltı verir
 Genç tanrıların soyuna. Son gününü görmeli kişinin,
 Mutlu olamaz ölmeden son yüceliğe ulaşmadan kişi.

Ey Cadmus yeğenindendir başına gelen. Bunca işler, acılar
 Arasında bir de boynuz çıkmış alında, neden bilinmez.
 140 Kanınızla giderilmiş susuzluğu köpeklerin,
 İyi düşünür irdersen, suç yok yazgıda,
 Ortalıkta görülür gibi. Kan dökme denir mi yanılmaya?
 Bir dağ vardı yırtıcıların kanına bulanmış, değişmiş,
 Günün yarısına gelmiş güneş, kısaltmış gölgeleri,
 145 Geçmiş yörüngesinin ortasını bile. Sözler çıkmış
 Ağzından Hyantius'un. Karanlık, eğri, daracık bir
 Yolda dağılan arkadaşlarına seslenmiş:
 Ayakdaşlar kızıla dönmüş yırtıcıların kanından
 Ağlarımız da, mızraklarımız, oklarımız da.
 150 Elvermiş bize mutlu bir gün. Yeni bir gün
 Getirince bize, altın sarısı arabasında Aurora
 Yeniden başlarız işimize. Görüyor Phoebus şimdi
 Dünyanın uzaklaştığını, yakıcı sıcakların
 Ovaları yakıp çatlaklar açtığını. Dinlenin,
 155 Toplayın ağlarınızı. Bu buyrukla işler bırakıldı.
 Bir yer vardı yüksek çamların, sivri uçlu servilerin
 Altında, Gargaphia derlerdi, kutlu Diana'nındı.
 Son ucunda bu oylumun karanlık, oyuk vardı
 Kırdı, ıssızdı. Doğa bezemiş, donatmış, düzenlemiş
 160 İşlemiş orayı. Bir kemer yapmış oyukta yeğnik
 Küfekiler, sünger taşları oluşmuş. Sağda bir
 Kaynak dupduru suları, iki yanında yeşil otlar.
 Ormanlar tanrıçası genç kız burada dönerken

- Avdan yorgun alışmıştı soyunup yıkanmaya,
 165 İşıyan suda. Oraya gelince tanrıça bıraktı
 Mızrağını, okunu bir nymphaya, sadağını, okunu.
 Yayını, sakınmadan girdi suya. Kollarında tutardı
 Bir nympa tanrıçanın giyeklerini. Ayakkabılarını
 Onlar çıkarırdı ayağından. En becerikli Ismenus kızı
 170 Crocal topladı, toplardı dağınık saçlarını Diana'nın
 Yumak yumak bağlardı boynunda. Kendisi saçları
 Dağınıktı, öyle alışmıştı. Nephele, Hyale, Rhanis,
 Psecas, Phiale su çekerlerdi bu kaynaktan, gelir
 Boşaltırlardı dolmuş seçekleri. Bu kaynakta yıkanırdı
 175 Titanın kızı, öyle alışmıştı. Cadmus oğlu işi bırakmış
 Dolaşırken uğramış ormana yolu, girmiş oyuya bilmeden,
 Böyle gerektirmiş demek yazgı. Görünce bir erkeğin
 Geldiğini serin suların fışkırdığı pınara doğru,
 Utanmış nymphalar örtmüşler göğüslerini, ürperten
 180 Bir çığlıkla cınlatmışlar ormanı. Koşup sardılar
 Diana'yı, gövdeleriyle sakladılar. Hepsinden uzun olan
 Tanrıça açıkta kalıyordu gene. Güneş ışığında
 Aurora, bulutlar kızıla boyanırsa öyle
 Oldu bir erkeği görünce Diana, böyle çıplak.
 185 Arkadaşları arasındayken yine yanadoğru eğildi,
 Çevirdi yüzünü, ne çok isterdi elinde bir mızrak
 Olmasını şimdi. Mızrak yoksa ne var, su serpti
 Yüzüne, sudan kendisine bakan erkeğin. Islatırken
 Sularla saçlarını Cadmus oğlunun durmadı,
 190 Şu yıkımlı sözleri söyledi: Git söyle bakalım
 Beni çıplak gördüğünü, hadi yap elinden geleni.
 Korku salan sözlerini kesti, oğlanın başında
 Çevik bir geyiğin boynuzları çıkıverdi.
 Uzadı boynu, diklendi iki kulağı da.
 195 Eller ayaklara dönüştü, kollar da
 Uzun bacaklara. Bir alaca deri kapladı gövdesini,
 Korku sarmış onu ayrıca, kaçmış yarı tanrı olan
 Autonoeius, sağlamış kendisi de hızlı kaçışına.

- Görünce suda yansıyan yüzünü, boynuzlarını
 200 Bağırarak istemiş "oy ben zavallı" diye,
 Ağzından bir söz bile çıkmamış. İnledi,
 Bundan başka yapacağı da yoktu. Bağdaşmazdı
 Yüzüyle gözyaşları, bilinci yerindeydi daha.
 Ne yapsın, eski görkemli konağına mı dönsün?
 205 Ormanlarda mı saklanmalıydı yoksa? Bir yanı
 Utanç bir yanı korku titretiyordu onu.
 Görmüş onu böyle düşünüp dururken köpekler.
 Vermiş ilk belirtiyi Girit'ten gelen Ichnobates
 İle İsparta'dan gelen Melampus keskin sezişli
 210 Köpekler havlayışlarla. Yeller gibi giden güçlü
 Yararlı üç köpek; Arkadia'dan Pamphagus, Dorceus,
 Oribasus..., güçlü Nebrophonus. Korkular salan
 Laclape, bir de Theron. Birisi hızlı gidişli
 Ptereles, öteki koku almada güçlü Agre,
 215 Eskiden yaban domuzunun yaraladığı Eylaeus,
 Kurttan doğan Nape, sürü önünde giden Poemenis,
 İki yavrusu Harpyia, çekiç karınlı Sicyonius'lu
 Ladon, Dromas, Canace, Sticte, Tigris, Alce, kar gibi
 Ak Leucon, dik saçlı, kara Asbolus, güçlü Lacon, koşan
 220 Yorulmayan Aello, Thous, Cyprio, çevik kardeşi Lycisce,
 Kara alnının ortası ak benekli Harpalos, Melaneus,
 Kılları dik Lachne, babası Giritli anası Laconia'lı
 Sabros, Agriodius, gür sesli Hylactor, daha birçoğu.
 Uzun sürer hepsini burada saymak adlarıyla,
 225 Bol besine susamış bir sürü köpek. Atılmış
 Aşılmaz kayalar arasına, geçit vermeyen.
 Koşuştular bütün hızlarıyla, kendi köpeklerinden
 Kaçıyordu şimdi, eskiden buralarda avlanan Actaeon.
 Bağırarak istedi: tanımadınız mı beyiniz Actaeon'um
 230 Diye. Sözleri uymuyordu dileğine, havlamalar boşluğa
 Yayılıyordu ancak. İlk yarayı Melanchtaetes açmış
 Sırtında, sonrakileri Theridamas, asılmış omuzlarına
 Oresitrophus ısırtıyor bırakmıyordu hep. Ötekilerden

- 235 Sonra çıkmış bu köpekler yola, kestirmelerden geçmiş,
 Böyle bir yol vardı. Bunlar tutarken beylerini yetiştirmiş
 Öteki sürü saldırmış diş diş koparmaya koyulmuş
 Actaeon'un gövdesini. Yaralar içinde bütün.
 İnledi, insan sesine benzemezdi sesi, bir geyik
 Sesi olmadığı da sezilirdi. Bu acı iniltiler
 240 Doldururdu çok iyi bildiği dağları. Dizlerini
 Bükmüş, yalvarır gibi uzatmış öne, kollarından yoksun
 Kalınca boynunu, bakınmış çevresine sessizce,
 Tanınamış onu arkadaşları bile. Durmadan saldıran,
 Kışkırtılan köpekler, araştırıyordu gözleriyle
 245 Actaeon'u, ortada yokmuş gibi yüksek seslerle
 Arkadaşları çağırırken onu. Çevirmiş başını
 Duyunca adını, yakınıyordu arkadaşları bulamayınca
 Onu, ellerine geçen böyle bir avı kaçırmıcasına,
 Ağır davranmalarına sızlanıyordu. Ne çok isterdi
 250 Avlansın köpekler, kendine dokunmasın. Çevresi köpek
 Dolu, dişlerini geçirmişler gövdesine, parçalamış
 Bir geyik kılığına giren beylerini. Derler ki
 Pek çok yara içinde ölünce, geçmiş korkunç sadaklı
 Diana'nın da hıncı.

- Çok yorumlanmış bu olay, tanrıça
 255 Çok katı sayılmış kimince, kimi onaylamış bu olayı.
 Onun kızlığına yakıştırmış bu kızgınlığı.
 Uygun nedenlere dayalıydı bütün düşünceler,
 Yalnızca Jupiter'in karısı çekimser kalmış.
 Agenor soyunun başına gelenlere sevinmiş.
 260 Tyris'li kadına duyduğu hıncı, tiksintiye
 Yaydı çocuklarına değin. Artardı hep bu hıncı
 Doğuran neden, yenisi katılırdı; dokunurdu ona
 Semele'nin karnında yüce Jupiter'in dölü.
 Düşmezdi dilinden şu acı sözler: ne işime
 265 Yaradı yakınmam. O kadınla savaşmam gerek.
 Yoketmeliyim onu; gerekliyse bana Juno'nun adı,

- Elimde incilerle süslü değnek, onun bacası,
 Jupiter'in karısı olmam. Ortağım buluşmuş kocamla
 Gizlice, sevişmiş doyasıya, yermiş yatağımı, sanırım.
- 270 Gebe kalmış bunlar yetmezmiş gibi, suçunun kanıtı
 Dolmuş dölyatağına. Güç anne olmuştum ben bile,
 O, güzelliği, alımıyla kolay becermiş işi.
 Yokederim güzelliğini, Saturnus kızı isem.
 Jupiter'in eliyle batırırım onu der Styx sularına.
- 275 Sonra, saklanıp kıvrımlı bulutlara uçmuş evine
 Doğru Semele'nin. Dağıtmadan saklandığı bulutları
 Girmiş bir yaşlı kadın kılığına, ağarmış saçıyla örtmüş
 Şakaklarını, derisi kırışık, beli iki büklüm, yürür
 Eli ayağı titrer, sesi kalınlaşmış, benzemiş Semele'nin
- 280 Epidaurus'lu sütannesesi Borea'ya. Uzunca konuşmuş
 Söyleşmişler. Anılınca Jupiter'in adı iççekmiş tanrıça:
 Korkarım sevgilim Jupiter'den, neden bilmem.
 Tanrı adıyla niceler girmiş ak yataklara.
 Yetmez yalnızca Jupiter'in olmak, yapılmalı
- 285 Sevginin gereği. Gerçek tanrıysa Yüce Juno'nun
 Yanına vardığında göstereceğini alımını bir daha,
 Seni kucaklayıp kollarıyla sardığında.
 Böyle demiş Juno, öğüt vermiş kızına
 Cadmus'un. Gizli kanıt istemiş Jupiter'den. Beğen
- 290 Demiş tanrı, dileğin olacak. Tanıgım Styx'tir, güven,
 Bütün tanrıların korkup titrediği, duyunca adını.
 Çok sevinmiş Semele, yıkımı olacak bu sözlere.
 Artmış gücü sevgilinin başıyla, yok olacakken.
 Sevişirken nasıl görürse seni Saturnus'un kızı
- 295 Sevgi bağlarıyla Venüs'ün, benimle de
 Öyle ol yatağında. Sussun istemiş tanrı, konuşurken,
 Sözler yayılmıştı boşlukta. İnledi tanrı, neylesin
 Ne dönmek, ne andı bozmak gelir elden. Çıkılmış gökleri,
 Yorgun, üzgün. Toplamış bir baş sallayışla bulutları,
- 300 Boraları, yellerle karışık şimşekleri, gök gürültülerini,
 Yıldırımları, yükünü azaltmak için. Almamış yanına

Yüz kollu Typhon'u yakan yalımı, korkunç olurdu
 Bu iş daha da. Bir yıldırım vardı daha az korkunç
 Cycloplar daha az yalım, daha az hınç katmış ona,
 305 İki dizinden. Öyle bir yıldırımmış bu da.
 Almış bunu tanrı götürmüş Agenor'un konağına
 Bu ölümlü kız dayanamamış bu gökleri titreten
 Gümbürtülere, yokolmuş kocasının belirtileri
 Sayılan böyle yalımlar içinde. Çıkarılmış
 310 Anasının karnından daha gelişememiş çocuk.
 İnlemek gerekirse, babasının kalçasına yapışık
 Geçirmiş ana karnında gerekli süreyi.
 İno göstermiş ilk özenli ana bakımını çocuğa,
 Gizlice, sonradan verilmiş çocuk Nysa'nın
 315 Nymphalarına. Saklamışlar onu dağ oyuklarında,
 Sütle beslemişler.

İşler yazgı uyarınca yürürken
 Yeryüzünde, sıyrılmış bütün korkulardan beşiği
 İki kez doğduğu söylenen Bacchus'un.
 Çekmiş nektarı açılmış yüreği gitmiş kaygıları
 320 Jupiter'in, dönmüş mutlu Juno'ya, demiş ki:
 Erkekten çok kadın varır sevişmenin tadına,
 Kuşku yok bunda. O, yadsıdı bu görüşü, ikisi de
 Anladı bu konuda Tresia'sa başvurmanın gereğini.
 O bilirdi sevişmenin tadını erkeğe, kadına göre.
 325 O vurmuştu bir gün, yeşil ormanın derinliklerinde
 Sevişen iki iri yılanın sırtına sopasıyla.
 Şaşılası bir iş: erkekken kadına dönüşmüş, yedi güz
 Kalmış o biçimde. Sekizinci güz görünce onları,
 Demiş: soyumu değiştirir gücü varsa yaraların,
 330 Bir daha vurayım size. Almış eski biçimini vurunca
 Yılanlara, yeniden doğmuş gibi olmuş, kılıkça.
 Doğrulamış Jupiter'i bu eğlenceli tartışmayı
 Yöneten. Derin bir üzüntü duymuş Saturnus kızı,
 Bağdaşmazdı konunun önemiyle bu büyük acı.

- 335 Kararttı yöneticinin gözlerini sonsuzca,
Yoksun kıldı ışıktan. Tanrılar değiştirmez
Birbirlerinin yaptıklarını. Buna karşın evren
Önderi, ışıktan yoksun gözleri yerine vermiş ona
Geleceği bilme gücünü. Böylece azaltılmış cezası.
- 340 **Ç**ok ün salmış Aonia illerinde, yanılmaz karşılıklar
Verirdi kendisine başvuran halkına. İlk mavi
Saçlı Liriope bulmuş geleceği bildiren kanıtı.
Günün birinde sarmış bu kıızı bir ırmak, tutmuş
Kısıkırak, dolanı dolanı akın sularıyla Cephisus.
- 345 Ondan gebe kalmıştı güzel *nympha*. Çocuk doğurmuş,
Ne sevilip kucaklanasıydı *nympha* davranışınca. Anası
Narcissos demişti adına. Sormuş biliciden
Çok yaşar mı diye oğlu. Kendini bilmezse çok
Yaşar demiş bilici. Dinlenmemiş bilicinin sözü...
- 350 Doğrulamış *Narcissos*'un beklenmedik durumu
Biliciyi, özellikle ölümü. Onaltı yaşında Cephisus
Oğlu, delikanlı deyin, çocuk deyin hepsi bir.
Gönül vermişti ona nice delikanlı, kızlar. Öyleydi
Güzelliği, alımı çalımını. Yüz vermezdi kimseye.
- 355 Ne delikanlılar ne kızlar dokunabilirdi ona.
Ürkek geyikleri sürerken kurduğu ağlara doğru
Görmüş onu, konuşmayı, susmayı bilmeyen *nympha*,
Şimdi Echo bir ses değil gövdeydi artık.
Echo yankılandırırdı bu sözleri, yalnızca
- 360 Son sözlerini söyleyebiliyordu işittiği seslerin
Yineleyerek. Tutmazdı ağzını boşboğazdı
Önceden. Juno'ydu bunu yapan, tepelerde yakalayacağı
Gün Jupiter'in kucağına atılan, uzun uzun konuşmalarla
İşine engel olan *nymphaları*. O, bunu, kaçsın diye
- 365 *Nymphalar* yaparmış böyle. Sezmış Saturnus'un kıızı
Bu tuzağı. Bir daha bu kandırıcı dilin dönmeyecek,
Alınacak elinden onu çalıştıran güç, yakındır.
Kesilecek sesin, dedi, ona. Söylenen olmuş gelmiş
Başına korktuğu. Yalnız yankıyan sonlarıdır sesin

- 370 Duyabildiği. Ancak duyduğunu yankılandırırdı.
Gördükçe inişli çıkışlı kırlarda dolaşan
Narcissos'u tutuştu yüreği, izledi onu gizlice;
Daha çok yaklaşıyordu yakıcı yalıma izledikçe
Onu. Bundan hızlı yanmazdı yalımın değmesiyle
- 375 Işıldağın kükürdü, öyle yanmıştı yüreği. Kaç kez
Yanına sokulmak, tatlı dille yalvarmak istemişti.
Engeldi buna doğa, söze başlayamazdı. Yolaçlıyordu
Yine doğa Narcissos'un sözlerinin bitiminde, yanıt
Vermesine. Bağırılmış arkadaşlarından ayrılan çocuk:
- 380 Kim var yakında? Kim var diye yansıttı sesi Echo.
Susmuş şaşırılmış, bakınmış çevresine Narcissos,
"Gel" diye bağırılmış, yankılanmış bu ses de.
Bakınmış geriye çocuk, görmemiş gelen giden
Kimseyi. "Ne kaçarsın benden" bağırılmış o da
- 385 Yankılanmış. Kandı sesin yankısına böyle Narcissos
"Birleşelim" dedi, "birleşelim"i yankıttı Echo.
Bütün sözlerden tatlı gelirdi ona bu yankı,
Bu sözlerde saklıydı dileği. Geçti kendi sözleriyle
Kendinden. Ormandan çıkmak, kollarını sevgilinin boynuna
- 390 Dolamak istedi, özlemle. Kaçarken kaçardı o da:
Çek beni kucaklamak isteyen kollarını diyordu,
Ölür de veririm sana kendimi; "veririm sana kendimi"
Yankılandı söylenenlerden ancak. Çekilmiş ormana
Nice sövülmüşlükle. Gizler yüzünü utancını yapraklar,
- 395 Yalnız yaşar ormanda oyukta, gönlünde sevgi
Acı çatıştır. Tüketiyor bitkin gövdesini bitmeyen
Kaygıları, yakıp kurutuyor derisini gün gün eriyişi,
Dağılıp yele karışıyor ıslak özü gövdesinin, ona kalan
Bir ses bir de kemik. Sesi durur, bir kaya biçiminde
- 400 Kemikleri, öyle söylenir. Yerleşmiş ormanlara o gün,
Dağlarda görünmez olmuş. Oradan duyurur sesini kim

Çağırırsa, bir sestir ondan kalan, yaşayan. Bundandır
Dağlarda, sularda yaşar bölük bölük nymphalar,

- Delikanlılarla alay eden yankılar. Kaldırıp ellerini
 405 Göğe haykırmış biri: sevsin de kavuşmasın sevdiğine
 O da, budur dileğim. Doğrulamış Rhamnusia bu yakarışı,
 Gümüş gibi parlıyordu o yörede bir oluğun suları,
 Ne güdücüler, ne dağlarda otlayan keçiler, ne de başka
 Bir sürü ayak basmış oraya. Ne uçan kuşlar
 410 Ne hayvanlar, ne ağaçlardan dökülen yapraklar
 Bulandırabilir o suyu. Yeşil otlarla çevrili
 Hep ıslak, ağaçlar korurdu kızgın güneşten.
 Durmuş bir av dönüşü yorgun çocuk burada,
 Dalmış suyun pırl pırl görünüşüne,
 415 Gidermek istemiş susuzluğunu. İçmiş sudan,
 Bir başka susama, başka yanma duymuş içinde.
 Tutulmuş suda gördüğü güzel yüze, gövdesiz
 Güzelliğe. Bir de gövdesi olsaydı, demiş içinden.
 Sevmiş kendi kendini. Paros mermerinden bir yontu
 420 Gibiydi, oynamazdı yüzünde bir çizgi bile. Uzanmış
 Otların üstüne, bakmaya koyulmuş ikiz yıldızlara
 Benzeyen gözlerine, ya Bacchus'a, ya Apollo'ya yaraşan
 Saçlarına doyasıya, bakardı ince tüylü yanaklarına,
 Fildişi gibi ak boynuna, güzel ağzına, göreni
 425 Şaşırtan kızıl saçlarına. Kendi kendini çekiyordu
 Bilmeden içi, seven de sevilen de kendisi. Kendini
 Yakan yalımdı tutuşturmak istediği yine. Kaç kez
 Öpmüş bu yanıltıcı suyu, daldırmış kollarını
 Gördüğü boynu tutmak, ona dolanmak için, boşuna.
 430 Bilmezdi ne gördüğünü, yakardı içini bu gördüğü.
 Oyalar, tüketirdi onu bu gördüğü gözler. Neden
 Koşarsın bu yalancı görüntüyü tutmak için ey kolay
 İnanan çocuk? Gerçek değil istediğin, çevir başını
 Anlarsın yokoldüğünü, sevdiğin, vurulduğun görüntünün.
 435 Yansıyan görüntüdür gördüğün, seninle gelir gider,
 Bir gücü yok kendince, uzaklaşır o da seninle.
 Ne açlık, ne yorgunluk duymuş, oradan ayrılmamış,
 Uzanmış yere, bıkmadan bakar dururmuş görüntüye,

Bu boş nesneye. Kendi gözlerinden olacaktı yıkımı,
 440 Doğrulmuş yavaşça, uzatmış ellerini çevresini
 Saran ağaçlara; söyle ey orman var mı yazgısı
 Benden daha kara bir seven? Sen bilirsin ancak bunu,
 Sen oldun nice sevene gizlenecek yer, sığınak.
 Var mı bunca çağlar içinde benim gibi
 445 Yokolduğu söylenecek biri daha, sevgiden?
 İşte görürüm, beğenirim sevdiğim güzeli, bir türlü
 Bulamam nedense, yanılır mı sevenler böyle?
 Bitirir beni bu acı. Ne deniz, ne uzaklık, ne dağ,
 Ne yol, ne kermenler, ne de kapalı kapılar var
 450 Aramızda. Bir ufacık sudur engelimiz, o da yanar
 Bana kavuşmak için. Kaç kez akar suya eğildim
 Kondurayım ona diye dudaklarımı, yaklaştırdı
 Yüzünü bana. Dokunacakken ufak engel girer araya.
 Kim olursan ol, çık yukarı ey biricik sevgili
 455 Çocuk, neden eğlenirsin benimle? Ne kaçarsın?
 Ne güzelliğimden, ne yaşımdan kaçılır benim,
 Nymphalar beni de sevmiştii günün birinde. Bilmem
 Nedir sevimli, sevgili yüzünün verdiği umut bana,
 Ne gün uzatsam kollarımı sana, uzatırsın sen de
 460 Seninkileri. Gülersem gülersin, ağlarsam ağlarsın,
 Görürüm yaşadığını gözlerinin, kaş göz etsem
 Oynatırsın kaşını gözünü sen de. Kımıldanır
 Mutlu ağzın, yaptığımı yaparsın, sesin gelmez
 Kulağıma. O benim işte, seziyorum, kandırmıyor beni
 465 Biçimim, yanarım içimdeki yalımla, ben beni sevmişim.
 Neyleyim, o mu yalvarsın ben mi? Neden yalvarayım?
 Özlediğim özdeşim, çok umdum azı da bulamadım.
 Neden kurtulamam gövdemden? Şaşılası bir iş seven
 İçin, sevdiğimden uzak kalmak isteyişim. Bitirir
 470 Beni bu acı, çok yaşamam, ölürüm bu genç yaşımda.
 Acıdan kurtaran ölüm ağır değil benim için,
 Çok yaşasın sevgilim, dileğim bu. Tükenecek
 Soluğumuz birlikte, bağlıyız birbirimize.

Dalmış, acılar içinde, bakar dururkendi yüzüne,
 475 Görüntüsüne, suyu bulandırmış gözyaşları, silik
 Bir yüz yansımış suya. Bağırды görünce
 Uzaklaştığını görüntünün: Gitme, nereye acımasız?
 Bırakma seni delice seven beni. Dur bakayım
 Doyasıya, dokunamadığım güzele, kansın ona şu
 480 Acılı sevgim. Acılar içinde atmış giyeklerini,
 Dövmeye başlamış elleriyle mermer gibi göğsünü.
 Derisini kızartmış ardarda yumrukla, yemişlerde
 Görülür böyle ak üstünde öbek öbek kızartılar,
 Bir de yarı olmuş üzüm salkımlarında erguvan
 485 Rengini andıran bir kızılık. Görünce durgun
 Suda görüntüsünü, geçmiş Narcissos'un öfkesi,
 İnce bir yalımla eriyen sarı balmumu ya da
 Güneşin ilk ışınları altında çiğler gibi akan.
 Yanıyor, erim erim eriyordu sevgiden. Kurutmuş onu
 490 İçinde gizlenen yalım', yavaş yavaş tüketmiş.
 Gitmiş eski güzellik, alım, parlıtı. Ne sağlık, ne
 Güç kalmış, bozulmuş Echo'nun gönlünü çeken
 Görünüm, Acımış ona Echo kızmasına karşın,
 Unutmuş hıncı böyle görünce. Kaç kez "yazık"
 495 Bağırmışsa bu mutsuz delikanlı, "yazık" deye
 Yankımış o sayıda. Narcissos döverken göğsünü
 Yumruklarla yankıttı bütün vuruşlarını Echo.
 Son kez baktı suya, şunları söyledi: Ey gidi boşuna
 Sevdığım çocuk. Bu seslerle çınlamış ortalık.
 500 "Kal sağlıcakla" dedi, "kal sağlıcakla" dedi Echo da.
 Düşmüş yorgun başı yeşil otların üstüne,
 Kapamış güzelliğine vurgun gözlerini gecenin
 Karanlığı göçünce yeraltı ülkesine, aramış görüntüsünü
 Stygia'nın sularında bile. Ağlamış kardeşlerine
 505 Naiad'lar, kesmişler saçlarını yattığı yere
 Koymak için, Dryad'lar ağlamış böyle, onların
 Çılgınlıklarını da yankıtmış Echo. Odun toplamış
 Bir yığın düzenlemiş. Ölüm ışıldakları, salaca,

Hepsi var, Narcissos'un ölüsü yok ortada.

510 Yalnız sarı, ak tüycüklü bir çiçek öldüğü yerde...

Duyulmuş bu olay bütün Archaia illerinde, uzaklara

Değın gitmiş adı bilicinin, bir ün sağlamış ona.

Bütün soy içinde tanrılara aldırmayan, Echo oğlu

Pentheus yermiş, değer vermemiş ona, gülüp geçmiş

515 Sözlerine yaşlının. Anımsatmış ona karanlıkları,

Yoksun bıraktığı aydınlığı, bunların nedenlerini.

Sallamış şakaklarına aklar düşen başını yaşlı

Kişi, demiş ki: ne mutlu olurdun, sen de benim gibi,

Yoksun kalıp ilkyaz ışığından görmesin kutlu

520 Bacchus şölenlerini. Açıklıyorum şimdi, uzak değil

Geleceği gün Semele'nin oğlu genç Bacchus'un.

Ününe yaraşır tapınak yapmazsan ona dağılacak

Gövden binbir yere, kanı sıçrayacak ağaçlara,

Ananın, kızkardeşlerinin üstüne benek benek.

525 Hepsi olacak dediklerimin, Bacchus'a saygılı

Davranmayacaksın. O gün anlarsın karanlıkta bile

Geleceği gördüğümü. Kovmuş onu Echo'nun oğlu

Bu sözlerden sonra. Doğru çıkmış bilicinin sözleri.

Geldi Bacchus, kırlar çınladı törenlerle. Kızlar, bacılar,

530 Gelinler, analar gelmiş topluca, bilinmeyen bir dine

Girmiş hepsi. Nedirey Dragon oğulları Mars'ın

Torunları, sizi çıldırtan bu delilik? Dedi Pentheus,

Büyük tunç bir kavalın büyüü böyle büyük mü?

Savaş kılıçlarının, boruların, ucundan kıvılcımlar

535 Saçılan mızrakların korkutamadığı kimseler, şarabın

Etkisiyle taşan kadın çılgınlıklarıyla geçip kendinden

Kapılsın bu düşük sürüye doğru mu? Şaşım buna çok.

Ey yaşlılar, yıllarca sallanıpdurduktan sonra

Yeni bir Tyr kurdunuz. dolaşan konağınızı yaptınız,

540 Bunlar uğruna savaşmak duygusu yok mu sizde şimdi?

Siz, ey gençler, ey yaşları yaşıma yakınlar sizin

Takı değil savut taşımanız gerek. Asma yaprakları mı

- Çevirsin alnınızı tolga yerine? Bir düşünün soyunuzu
Sizden dileğim bu. Bunca yıkımlar getiren dev yılına
- 545 Diriltin içinizde, yüreklenin. Onun bir göl, bir akarsu
Uğruna ölmeyi bilişi gibi siz de kovun bu alçakları,
Kurtarın soyunuzun yüceliğini. Yazgı istemiyorsa
Çok yaşamasını Thebae'nin yıksın mancınklar,
Savaşçılar kermenleri, kılıçların gürültüleriyle
- 550 Yalımlar içinde yoketsin. Suç işlemeyen mutsuz
Olacağız o gün, acınır duruma düşecek yazgımız,
Ne bunu saklayalım, ne de gözyaşlarımızdan
Utanalım artık. Alınacak mutsuz Thebae atlardan
Kaçınan, savaş istemeyen, mızrak sevmeyen bir çocuk
- 555 Eliyle. Saçlarına güzel kokular süren, doğruluğa
Götüren; çelenkleri, kızıl boyalı giyekleri seven,
Çelimsiz bir çocuk eliyle alınacak. Bırakır giderseniz
Onu, bu yüzden ben de gideceğim ona söyleteceğim
Övündüğü soyunun da, yüceliğinin de düzmece olduğunu.
- 560 Göze almış Acrisius böyle düzmece bir tanrıyı
Alçaltıp Argos kapılarına değin gelmeyi. Korksun mu
Pentheia bütün Thebae halkıyla? Koşun gidin, bağlayın
Getirin diye buyurdu adamlarına. Yapın
Dediklerimi ayak süründürmeden bakalım, dedi.
- 565 Büyük babası, Athamas, yakınları başaramamışlar
Onu yatıştırmayı, öğütler çoğaltmış öfkesini.
Önüne geçilmez olmuş güçlkle tuttuğu hıncı.
Bir engeli olmayan akarsuyu gördüm giderken,
Yumuşak bir şırlılsı vardı: üstüste yığılmış
- 570 Ağaçlar, kayalar engel olunca akışına köpürür,
Kaynaşır, çoğalır birden akışının hızı. Erkişiler
Kan içinde dönmüş, Bacchus nerede? diye sormuş
Beyleri. İşte arkadaşlarından, tören görevlilerinden
Biri, yakaladık onu yönetirken şöleni, dediler.
- 575 Sonra bıraktılar onun eline, eskiden tanrının
Ardından gitmek için yüce Tyrrhena'yı bırakanı.

Pentheus kızgın, oyuklarından taşan gözlerle
 Bakmış ona, güçlkle tutmuş kendini, gerekeni
 Yapmamak için. Öleceksin şimdicek, bir öğretiş
 580 Olacak başkalarına ölümün, söyle atanın adını,
 Bu yeni dine tapmanın nedenlerini, yurdunu.
 Adım Accetes, dedi bu korkusuz kişi, yurdum
 Maenonia, aşağılanmış bir soydanım. Babam, bana
 Ne öküzlerle sürülen tarlalar, ne bol yünlü
 585 Sürüler, ne de başka oba oba hayvan bırakmış.
 Yoksuldu; kendisi de, ağıyla iğnesiyle balık
 Avlar geçinirdi. Çırpınan balıkları kamışla
 Çıkarırdı sudan. Bütün varlığı buydu, öğretti
 Bana da bunu. Al varlığımı işimi benden sonra
 590 Sensin sürdüreceksin, demişti. Suları bırakmış bana
 Ölürken varlık olarak. başka bir nesne değil.
 Kısa sürede öğrendim kayık yüzdürmeyi,
 Bağlı kalmak istemedim kayalara. Olenia Capella'nın
 Yağmur getiren yıldızını. Taygeten'i, Hyades'leri,
 595 Arcton'u, yellerin kaynağını, gemilere elverişli
 Koyları gördüm. Delon'a giderken yaklaştım Cia
 Kıyılarına bir gün, kürek çekip sağa doğru yanaştım
 Kıyıya. sıçradım yavaşça bastım kumlara. Bitmiş gece,
 Yaymaya başlamıştı Aurora ilk kızılığı, kalktım,
 600 Serin su getirsinler diye gösterdim oluğa giden
 Yolu onlara. Neler bildirecek bana diye yüksek
 Tepelerden Aurora, araştırdım, inceledim, çağırdım
 Arkadaşları, döndüm gemiye. İlk Opheltes bağırdı
 "Buradayız" diye, bölüğün önünde gidiyordu, o.
 605 Bir çocuk getiriyordu yanında, kıyıya doğru,
 Issız tarlada bulmuş, "av" demişti adına, güzeldi
 Bir kız gibi, uykusuzdu, içmiş sanırdı gören.
 Güçlkle yürüyordu ardından, bir baktım yüzüne,
 Giyimine, durumuna, ölümlüye yaraşır bir belirti
 610 Görülüyordu onda. Sezdim bunu, arkadaşlara dedim:

- Hangi tanrı saklı bunun gövdesinde bilmem, bir
Tanrı var besbelli. Kim olursan ol gel, koru bizi
Dar günlerimizde, yardımcımız ol, arkadaşlarımızı
Bağışla, sana sığınıyorum, bunların elinden tut, yakar
615 Bizim için, yalvar, dedi Dictys. En yüksek direğe
Tırmanmada, iplere tutunup aşağı inmede eşsiz kişi.
Libys, gemiyi yöneten sarışın Melanthus,
Alcimedon; sesi küreklerin kalkıp inişini
Sağlayan, arkadaşlarını yüreklendiren Epopeus
620 Uymuş ona hepsi. Böyle davranmış ötekiler de,
Gözleri kararmış hepsinin kazanılacak
Varlığa duyulan tutkuyla. Kutluk bir yük var
Gemide, saygıdeğer, yetki bendedir burada. Öyle
Dedim durdum kapıda. Kızmış en korkusuz gemici
625 Toscana'dan sürülmüş Lycabas. Sürgün cezası yemişti,
Birini öldürmüştü. Kızdı, yumrukladı boynumu, iplere
Tutundum toparlanıp düşecektim denize, yoksa.
Onun yaptığını doğrulamış bu olayı, arabozucu sürü,
Hep araya kırıgınlık sokan. Yine değişmemiştii Bacchus,
630 Bu seslerle uyanmış, geçmiş esrikliği, aylmış.
Sordu, nedir bu gürültü? Söyleyin gemiciler,
Niçin buraya geldim, nereye götürürsünüz beni?
Korkma, dedi, Proreus, söyle gideceğin yeri.
Dilediğin kıyıya ineceksin. Bacchus, doğru gidin
635 Dedi, Naxon'a, oradadır benim evim, sevecek sizi
Yerliler, konuklayacak. And içmiş denizler üstüne
Bütün tanrılar, bir de iki yüzlü tuzak kurucular,
Yapılacak ne istenirse, diye. Sonra, yelken açılın
Dediler, gemide. Sağdaydı Naxos, ben de çevirdim
640 Yelkeni sağa, Opheltis ne yapıyorsun koca deli,
Kim şaşırttı seni? dedi, sola kır gemiyi, nereye
Böyle? Kaş göz ediyordu bana çoğu kaygılarla, kimi
Kulağıma fısıldıyordu. Şaşıp kalmışım, başkası
Gelsin, alsın gemide yönetimi eline, dedim,
645 Kaçın kan dökmeye aracı olmaktan. Hepsi çattı

Bana, bir mırıldanma başladı bütün bölükte.
İçlerinden Aethalion: senin elinde kurtuluşumuz,
Dedi, geçti başa, benim yerime, tuttu karşı kıyıyı
Yön çevirdi Naxos'tan. O sıra, tanrı alay ederek
650 Baktı yukardan, sezmiş gibi kurulan tuzağı,
Geminin üstünden denize doğru. Ağlarcasına:
Ey gemiciler, bunlar değil, bana söz verdiğiniz
Gideceğiniz kıyıları, benden sorulan, benim istediğim
Toprak bu değil. Ne yaptım bu cezayı gerektirecek?
655 Yücelecek misiniz, böyle genç bir çocuğu kandırıp
Tuzağa düşürmekle? Oysa ben ağlarken gülüyordum
Bu ikiyüzlü kişiler gözyaşlarıma, kürek vuruşlarıyla
Suları karıştırarak. En güçlü tanrı tanığıdır başıma
Başıma gelenlerin, hepsi doğru, yalan yok.
660 Durdu suların ortasında karaya oturmuş gibi
Gemi, bir koyda. Şaşırnış gemiciler, asıldılar
Küreklerle yine de. Yelkenler açık, didiniyorlar
Biraz daha hızlanmak için. Asma dalları engeldi
Küreklerle, sarıyordu ince çubuklarıyla kürekleri.
665 Bol salkımlı asmalarla yelkenler karışıyordu.
Sallamış asma dallarıyla sarılı mızrağını
Alın üzümle süslenmiş Bacchus. Uzanmıştı
Çevrelerinde korku salan arslanların, vaşakların,
Kaplanların iri gövdeli görüntüleri. Ya korkudan
670 Ya çılgınlıktan dolayı atlamış gemiciler suya.
İlkin Medon'un gövdesinde başlamış kara benekler
Görünmeye, belkemiği bir yay gibi bükülmeye.
Ne şaşılacak bir dönüşüm bu, dedi, Lycabas,
Onun da başlamış konuşurken ağzı uzamaya,
675 Genişlemeye. Yarılmış burnu, pullar kaplamış
Katılaşan derisini. Libys kürekleri oynatmaya
Uğraşırken, görmüş ellerinin uzadığını, artık
El değil balık kanadı denirdi onlara. Tutmak
İstemiş asma dallarını koluyla, bir başkası da
680 Öyle, yokolmuş onun da kolu gömülmüş sulara

Gövdesi budanmış olarak. Bir kuyruk çıkmış
Kolların yerinde orak ya da yaya benzeyen.
Bir de yarımay gibi kıvrılan boynuzlar.
Zıplıyor ötede beride, sıçratıyordu suları.

- 685 Sıçrıyor yukarı, sonra yeniden dalıyor sulara
Hepsi, oynaşıyorlar aralarında, fışkırtıyorlar
Denizden çıktıkları suları geniş burun
Deliklerinden. Bir ben kalmışım gemide yirmi kişiden,
Göçmüş tümü, korkudan titremiş bunlar, gelmişim
690 Kendime, at içinden korkuyu, git Dia kıyılarına,
Deyince tanrı. Bacchus'a adadım kendimi kıyıya
Varınca, din törenleri düzenlemeye koyuldum.
Dinsin, bir gün geçsin hıncımız diye yaptık bunu,
Kulak verdik senin sözlerine, dedi, Pentheus.
695 Kalkın çocuklar, yakalayın bunu, bağlayın acı
Çektirme aygıtına. En ağırını çektirin acıların,
Sonra gönderin gövdesini Stygia'nın karanlığına.
Bunları söyleyince sürüklenen, yakalanan Tyrrhenus'lu
Accetes tıkıldı içeri, kuruldu acı çektirme aygıtı,
700 Demir, ocak yakıldı buyruk gereği, açılmış deniz
Kendiliğinden kapılar, çözülmüş demir bağlar.

Direndi Echionusoğlu, gitmek için
Buyrultu vermedi, kendi yürüdü, törenler için
Seçilen türkülerle, Bacchant'ların çığlıklarıyla
705 Çınlayan Cithaeron'a doğru. Titreyen, devinen
Bir at tunç borunun, savaş davullarının
Gümbürdediğinde neyse, savaşa koşar atılırsa hızla,
Öyle kaynamıştı Panthea duyunca gökleri sarsan ulumaları,
Taşmıştı yüreği. Bir düzlük dağın ortasında ağaçsız,
710 Ormanla çevrili, geniş. İlk burada görmüş saygısız
Bakışlarla çevreyi süzen Penthea'yı bir kadın,
Bütün hızıyla atılmış üzerine çılgınca. Oydu
Yaralı Thyrsus'u vuran, annesiydi; koşun gelin
İkiniz de bacılarım, diye bağırdı. İşte iri yaban

- 715 Domuzu, kırlarımızda dolaşan, öldürmem gerekir onu.
Atılmış üzerine çılgınca hepsi, kovalamaya başlamış
Korkan, titreyen, ürken, kendi kendini kargışlayan,
Suçunu açıklayan Penthea'yı. Ağır yumruğun etkisiyle
Gel, yardım et, ey teyzem Autonae, gelsin Actaeon'un
- 720 Görüntüleri, kurtarsın beni, diye bağırdı. Bilmezdi
Kim olduğunu Actaeon'un, kesti sağ elini yalvaranın,
İno koparıp atmış ötekini de. Artık uzatacak kolu
Kalmamıştı anasına, bu kara yazgılının. Gösterip
Kesilen kollarının yaralı yerlerini, bak anne,
- 725 Diyordu. Böğürdü bu durumu görünce Agave, büktü
Boynunu salladı havada saçlarını. Tuttu oğlunun
Yeni kesilmiş başını, bağırdı kanlı elleri
Arasında: Bizim işimizdir bu kötü başarı
Ey kardeşler. Soğuk güz yellerinin salladığı
- 730 Ağaç tepelerinde güçlkle tutunan yapraklar
Daha hızlı düşmez acımasız ellerin kesip attığı
Bu baştan. Bu gören, gereğini öğrenenler, törenlerle
Kutladılar yeni dini günlük yaktılar, kutlu
Sunaklara saygı gösterdiler...

DÖRDÜNCÜ KİTAP

MİNYEIAS kızı Alcithoe katılmak gerekmez

Demiş, bu törenlerine tanrının. Bacchus

Jupiter'in oğlu değil. Kızkardeşi onaylamış

Sözlerini, katılmış ona. Tören düzenlensin demiş

5 Görevliler, bıraksın işleri kadınlar, uşaklar,

Örtsünler göğüslerini derilerle. Çözecekler

Saç bağlarını, çiçek takınacaklar başlarına

Thyrsos taşıyacaklar ellerinde asmalardan,

Böyle buyurmuş, çok korkunç öfke duyar demiş tanrı

10 Saygısızlara. Anneler, kızlar bıraktılar örekelerini,

Yarı dokunmuş örgülerini. Bacchus'un adlarını

Veriyor Bromius, Lyaeus diyor ona yalımların oğlu,

İki soylu tanrı diye anarlar onu. Eklenirdi bunlara

Bir de Nyseus'lu, saçlarına el değmemiş Thyoneus,

15 Üzümlü yaratan Lenaeus, Nyctelius, Eleleus, Laccus'la

Euha'nın babası gibi bütün Grek ülkesinde günden

Güne çoğalan Bacchus'un adları verilirdi ona,

Yokolmaz deniyordu, senin gençliğin. Sen, ölümsüz

Çocuk, sensin güzelliğinle gökleri üzerine çeken.

20 Başın ne güzeldir boynuz olmayınca.

Buyruğun altında bütün Doğu, Hindlilerin yıkandığı

Ganj'in sonuna değin. Ey yüceleryücesi tanrı

Sensin iki yanı baltayla donanmış Penthea'yı,

Lycurgus'u, Tyrrhen'leri suların dibine gönderen.

25 Lynx'in boynunu iki boyundurukta eğen sensin.

Senin ardınca gelir içince eli kolu titreyen,

- Değneklere dayanıp ayakta duran Baccha'lar,
 Satyr'ler. Senin ardınca gider eşek sırtında
 İki yana yalpalayan yaşlılar. Çağrışır kadınlar,
 30 Bağrışır gençler gittiğin yerde, davullar gümbürder
 Elllerinde. Oyuk çanlar çınlar, borular gürlür.
 Yakarıyor, acıyıcı olmanı diliyor İsmenid'ler,
 Buyurulan töreni düzenliyorlar. Minyeis kızları
 Uğraşır Minerva'nın boş işleriyle, bez dokular,
 35 Örerler, öreke çevirir parmaklarıyla, törene
 Gelmezler. Tutsaklarına baskı yaparlar, gelmesin
 Törene diye. Biri çekmiş uzayan ipliği, bağırmış
 Çıkarıp ince parmakları arasından: onlar saçma
 Törenler düzenlesinler, söyleşelim çalışırken,
 40 Daha iyi bir tanrıcadır bizi barındıran Pallas.
 Tatlı konuşalım, öyküler söyleyelim, kulaklarımızı
 Okşayan, sıra ile. Doğrulamış arkadaşları, alkışlamış
 Bu kızı, ilkin sen başla diye yakarmışlar ona.
 Düşünmüş, bildiği öykülerden anlatmak istediğini.
 45 Deccetis, Babil'i yücelten senden mi başlasam.
 Filistinde söylenir, bir dönüşüm sonu pullarla
 Örtülmüş eli ayağı, bir gölde yaşarmış.
 Tüyler, kanatlar takınmış, ak kuleler üstünde
 Geçirmiş son yıllarını. Bir Naiad türküsüyle
 50 Balığa dönüştürmüş çayırarda dolaşan gençleri.
 Sonunda yaptığı kendi başına da gelivermiş.
 Eskiden ak yemişler veren ağaçlar kan
 Boyasına bürünmüş, kara yemişler verir olmuş.
 Beğenirmiş bunu, önemsiz bir öykü sayılmazmış.
 55 Böyle dedi yün uzarken iplik iplik. Pyramus
 Biri çağının en yakışıklı genci, Doğunun
 En güzel kızı Thisbe, bütün kızları bastıran.
 Birbirine bitişikmiş evleri, eski bir ilde,
 Semiramis'in kalelerini tuğladan yaptırdığı.
 60 İlkin bu komşuluk bağlamış onları sıkıca.
 Geliştirmiş sevgiyi zaman. Töre gereğince

- Yakacaklarmış sevgi ısıldağını, ana-baba
İstese. Onlar istemiş, bir ocaktan yanmış
Gönülleri yine. Kimse anlamazmış dillerinden,
65 Kaşla gözle anlaşırlarmış. Ateş gizlendikçe
Yangın gelişmiş. Bir ufak çatlak varmış duvarda.
Evleri ayıran, yapılış gününden kalma, bilinmeyen
Yüzyıllarca. Oysa ne var sevginin sezmediği?
İlkin siz gördünüz onu ey sevenler, konuşmanız
70 İçin yol açmış size. Tatlı sözler söylemişler
Birbirlerinc. Bu yanda Thisbe, ötede Pyramus
Birbirinin tatlı, kısa soluklarını almış.
Neden engelsin sevişmemize kıskanç duvar?
Diye bağışlırlarmış, neyin eksilir bıraksan
75 Sarmaş dolaş olsak, bırak öpüşelim biraz,
Büyük bir mutluluksa. Değerbilmez değiliz,
Senin yolunla gelir kulağımıza, senden aşan
Sözler. Boşuna konuşurlardı oturup karşılıklı,
Ayrılırlardı bastırınca gece, öpücükler
80 Kondururlardı duvara karşılıklı. Ertesi gün
Kovunca gecenin yıldızlarını Aurora, güneş
Işınlarıyla kurutunca güz otlarını, buluştular,
Yakındılar, sözleştikleri yerde durdular epeyce.
Sensiz gece kandırıp bekçileri kaçmak için
85 Anlaştılar, evden. Evden çıkar çıkmaz kentin dışında
Buluşacakları yerde, boşuna gezmeyelim kırdı dediler.
Ninus'un mezarında buluşalım, saklanalım gölgesinde
Onu örten ağacın, sözbir ettiler. Bur dut ağacı
Varmış orada çok ak, bir serin suyun yanında
90 Çok yüksek. Uzlaşmışlardı bu konuda, gömülmüş
Sulara güneş, görünmez olmuş, gece doğmuş sulardan.
Karanlıkta döndürmüş kapıyı rezeler üstünde
Thisbe, becermiş işi, kaçmış bekçilerden, varmış
Sözleştikleri yere, mezarın yanına, oturmuş ağacın
95 Altında, yüreklenmiş sevgiyle. Birden açık ağzı
Öküz kanına bulaşmış bir arslan koşup gelmiş

- Çevreden gidermek için susuzluğunu kaynağın
Başına. Görmüş uzaktan Thisbe ay ışığında, kaçmış
Oradan titrek adımlarla, saklanmış karanlık oyuğa
100 Omuzundan düşürmüş yaşmağını kaçarken. Gidermiş
Kaynaktan susuzluğunu kızgın arslan, görmüş dönerken
Ormana ince yaşmağı, kanlı ağzında parçalamış yolda.
Geline biraz sonra Pyramus görmüş ayak izlerini
Yırtıcı arslanın kumda. Sapsarı kesilmiş
105 Bir de yerde kanlı yaşmak. Bu gece iki seveni
Yok edecek demiş. Sevgili daha çok yaşamak
Yaraşır. Benim yüzümden olmuş ona bu yıkım,
Ben mutsuz, suçluyum, ben söyledim gelmesini
Geceleyin bu korkulu yere, gelmedim önceden.
110 Parçalayın beni, deşin, delik deşik edin,
Dökün barsaklarımı, ettiğimden bulayım ben de,
Ey bu kayalarda yatan arslanlar. Yok, ölümü
Beklemek korkakların işidir ancak. Böyle
Dedikten sonra almış yerden yaşmağı,
115 Gitmiş sözleştikleri ağacın altına
Öpmüş, boğmuş gözyaşlarına bu tanıdığı yaşmağı.
Bağırdı: al beni de, benim de kanım aksın varsın,
Çekti belinden bıçağını sapladı karnına
Ölürken çekmiş bıçağı buğular çıkan
120 Yarasından, yıkılmış yere, ileri fıskırmış kanı,
Delinen bir bakır borudan fışkıran sular
Gibi, çıkan sesler yayılmış boşlukta uzaklara.
Kararmış yemişleri bu kanla sulanan ağacın,
Köklerine değin işleyen kan kara bir boya
125 Ağacın dutlarına. Kız yeni dönmüştü geri,
Korkudan titriyordu, gözleriyle boş yere
Araştırdı durdu sevgilisini. Ona anlatacaktı
Çektiği korkuları, kurtuluşunu. Tanımış yeri de,
Suyu da, kuşkulananmış ağacın değişen biçiminden,
130 Yemişin boyamından, sonra düşünmüş ağaç bu mu
Değil mi diye. Titreyen kanlı kalıntılar görmüş

- Toprağın üstünde, düşünürken, geri çekilmiş
 Bir aralık, titremiş inceden esen bir yelle
 Suyun yüzeyinde salınan sapsarı bir kamış gibi.
- 135 Biraz durduktan sonra tanımış sevgilisini,
 Vurmuş yankıyan, gelişigüzel, yumruklarla
 Göğsüne, yolmuş saçlarını, kucaklamış
 Gövdesini sevgilisinin. Ağlamış yaşlar
 Dökmüş yaralarına, kanlara karışmış yaşlar,
- 140 Öpmüş soğuk alnını. Hangi yazgı benden ayırmış
 Seni, ey Pyramus, demiş inlemiş, karşılık ver,
 Sana gönülden bağlanan Thisbe'dir burada
 Adını çağıran, duy sesimi, kaldır başını
 Yattığı yerden. Thisbe adını duyunca Pyramus
- 145 Biraz açmış ölüm ağırlığı çöken gözlerini,
 Sonra kapamış sevgilisini görünce. Biraz sonra
 Yaşmağı da, boş fildişi kını da, sevgilin kendi
 Eliyle kıymış canına; ey mutsuz benim de yiğit
 Elim bunu yapacak, sevgim bana da böyle yaralar
- 150 Açtıracak. Geleceğim ardından sevgilimin
 Ölümde de. Bir gün, ölüm bile ayıramadı seni
 Benden, denecek. Oysa ancak ölüm ayırabilirmiş
 Onları. Onaylayın benim yakarışlarımı. Bir ölelim,
 Ey mutsuz anamız, atamız kırmayın bizi.
- 155 Sevgi birleştirmiş onları son sürede,
 Bırakın, esirgemeyin, bir mezarda dinlensinler.
 Sen, ey, az önce mutsuz Pyramus'u, şimdi de beni
 Örtcek olan ağaç, ölüm belirtimizi götür sonsuzluğa,
 Acımızın imlemi olsun kara kara yemişlerin,
- 160 Bir anıt olsun, iki sevenin kanıyla bulanana.
 Birden atmış kendini Pyramus'un kan kokan
 Kılıcının üstüne, batırmış yüreğine bunları
 Söyledikten sonra, yerine gelmiş dileği,
 Atalar da, tanrılar da onaylamış bu olayı.
- 165 Kan rengine bürünmüş ağacın yemişleri,
 Olgunlaşınca yanmadan esenliğe kavuşmuş ikisi de...

- Böyle bitirmiş öyküsünü, az sonra Leuconoe
 Başlamış söze dinlerken sessizce arkadaşları.
 Bütün gökleri aydınlatan güneş sevgiye tutsak
 170 Anlatalım şimdi sevgilerini: ilk gören bu tanrı
 İmiş denir Mars'la Venüs arasında dölleşmeyi,
 Üzülmüş bunlara güneş, anlatmış oğluna, Juno'nun,
 Karsının yaptığı kötülüğü, yerini de göstermiş.
 Deliye dönmüş öfkesinden, düşmüş elindeki
 175 Demir değnek. Bir ağ yapmış çelikten, kurmuş
 Tuzağı. Gözle görülmez, çok ince, beceriklice.
 Örümceğin ağından geri kalmazdı. tavana gerdiği.
 Birbirinden ayrılmasınlar diye kolayca,
 Çevirmiş bu ağla yataklarını sımsıkı.
 180 Yatağa yeni girmişken Venüs'le oynasın,
 Sarmış dolamış onları iş beceren bir
 Elden çıkan ağ. Kucaklaşınca yatağın içinde
 Kımıldayamadılar bir daha, öyle kaldılar.
 Sonra açmış fildişi kapılarını konağın,
 185 Almış içeri bütün tanrıları. Onlar utanılır
 Durumda birbirine bağlıyken pek üzülmemiş
 Tanrılar, içlerinden biri can atıyordu bu
 Durumda olmaya. Katılmış gülmekten ölümsüzler,
 Gökte söylenmiş bu olay uzun süre.
 190 Bunun acısını unutmamış Cythereia almış
 Öcünü kat kat. Ortaya koymak istedi içyüzünü,
 Gizli sevişmelerini, ona böyle yapanların.
 Ne işe yarar senin güzelliğin, parlaklığın,
 Alımın çalımın ey Hyperion oğlu? Yeryüzünü
 Yakarsın yalımlarınla, sen de bir gizli
 195 Yalımla yanarsın. Bütün varlığı gören gözlerin
 Görmez olmuş Leucothoe'den başkasını. Bir kıza
 Dikmişsin bütün evreni görmesi gereken gözlerini.
 Ya gökte doğmazsın, ya sulara geç iner ona bakar
 Uzatarsın kış günlerini, arada bir de çevirirsin

- 200 Öte yana yüzünü, gizlersin aydınlıktan, korku
Salarsın karanlıklarla ölümlülerin içine.
Boşunadır bu sararıp solduğun, bak senden daha
Yakın olmuş yeryüzüne ay. Solmanın nedeni bu,
Bir sevdiğin var besbelli. Ne Clymene, ne Rhodos
- 205 Söz geçirebiliyor sana, aldırımıyorsun artık
Aeashlı Circe'ye. Unuttun sövüp saymalara karşı
Direten, yatağını isteyen gönlü yaralı Clytie'yi.
Hep Leucothoe yüzünden bu sayısız unutmalar.
Bastırmış güzelliği tüm tatlı kokular
- 210 Ülkesini, Eurynome'nin doğurduğu bu kızın.
Güzeller güzeli anasından da güzel bu kız.
Buyruğundaydı bütün Achamenid illeri Orchamus'un
Eski Belus'un yedinci göbekten torununun.
Hesperius'un altında verimli bir otağı vardır
- 215 Güneş atlarının, ölmezlik otu yetişir orada
Çayır yerine, bundan yer, yeniden can bulur
Günlük çalışmadan sonra el ayak. Bu göksel besini
Otlayan atlar. Bitirmiş geceleyin dönüşünü
Girmiş yatağına tanrı sevgilisinin, kılığına
- 220 Bürünüp annesi Eurynome'nin. Görmüş oniki
Arkadaşı arasında ışığın altında Leucothe'yi
İnce iplik eğirirken. Öpmüş onu ana yakınlığıyla:
Bir gizli sözüm var kızıma, çekilin, kız yavaşmalar
Çıkın aradan, esirgemeyin bırakın gizli konuşmayı,
- 225 Kızla anasından. Kızlar sözünü dinleyip gittiler.
Yalnız kalınca ikisi dedi ki tanrı: ölçen benim
Yılların uzunluğunu, bütün olayları gören, evrende
Ne varsa görülmesini sağlayan. Evrenin gözüyüm,
İnan bana, beğendim seni. Korkudan titremiş kız
- 230 Düşürmüş örgüyü parmaklarının gücü tükenmiş.
Korku bir güzellik vermiş ona, almış gerçek
Biçimini çok geçmeden, eski güzelliğini,
Pek korkmuş bu dönüşmeden kız, yine düşünmeden
Vermiş kendini, güzelliğine dayanamadığı, tanrıya.

- 235 Çok kızmış bu işe, kıskanmış o güne değin güneşin
Delice sevdiği Clytie, hıncından söylemiş
Önüne gelene bunu, anlatmış babasına abartarak.
Dinlememiş kızın yakarışlarını acımasız baba.
Boşuna yakarıp el açmış güneşe, ben istemeden
240 Baskıyla olmuş bu iş diye. Aldırnamış gömmüş
Kızını diri diri babası. Eziyordu onu toprak.
Dağıtmış Hyperion oğlu bunları ışıklarla.
Yol açılmış, görülen alnın çıkmış ışığa
Ey kız. Ne yazık başını kaldıramıyorsun yerden,
245 Sönmüş yaşam ağır toprak altında, nympa bir ölü
Gibisin kımıldamaz gövden. Kanatlı atlar sürücüsü
Görmemiş böyle bir acı daha, öyle denir, Phaethon
Yangınından beri. İlkın ışınlarla diriltmek istemiş
Katılaşmış kızı yeniden. Yazgı karşı çıkmış ona,
250 Kokular serpmiş kızın gövdesine, yattığı yere.
Göklere çıkacaksın yakınmalar boşuna, demiş.
Yumuşamış ıslak gövde göksel kokularla, toprak da
Dolmuş güzel kokularla, kök salmış belirsizce
Toprağa günlük dalı, delip çıkmış mezarın üstüne.
255 Bağışlanmalı Clytie çektiği acılar yüzünden.

Göz yummak gerek bütün açığa vuran işlerine.

- Oysa, bir daha görünmedi güneş, Venüs'ün
Yanında, soğumuş ondan, çılgına dönmüş kız
Sevgiden. Katlanacak gücü yoktu buna, yatırdı
260 Çıplak toprakta gece gündüz, soğukta, dağınık
Saçları göklerin altında. Dokuz gün geçirmiş,
Susuz, kimsesiz, yediği çiğ, içtiği gözyaşı,
Kımıldamazdı olduğu yerden bakar dururdu
Hep, gözlerini dikerdi belli bir gezintiyi
265 Yörüngesinde sürdüren tanıya. Gövdesi yere
Yapışmış, derler, solgun ota dönüşmüş bir yanı,
Bir yanı kızıl kalmış, menekşeye dönmüş başı,

Pırl pırl çiçeklenmiş, kökleri yerde,
Yüzü delice sevdiği güneşe çevrili boyuna.

270 **S**aşıp kalmış dinleyenler. Bunlar söylenince,
Bacchus bir yana, gerçek tanrılar ne olsa yapar,
Demiş birkaçı, kimi de susmuş kızların.
Gezdirmiş mekiği dokumanın iplikleri arasında
Başlamış söze: ne İda dağında doğan sığırtmaç
275 Daphnis'in pek ünlü sevgilisinden, ne de
Sevgilisinin hıncıyla sevenlerin yüreğini
Sızlatan taşa dönüşünden sözedeceğim. Doğada
Bir gün erkek, bir gün kadın olan Sithon'a da
Sözüm yok. Ey şimdi çelik olan, Jupiter'in
280 Çocukluğunda dadısı Celmis, bol yağmurun
Çocuğu Curetas, en sonunda iki ufak çiçeğe
Dönüşen Crocus, Semula sizden de söz açmayacağım.
Yeni olaylarla tat vereceğini size, sevindireceğim.

285 **N**edendir kötü ünü Salmakis'in, neden sulara
Değince gücü gider elin ayağın, yumuşar, gevşer,
Öğrenin bu gizli nedeni. suyun gücü bilinir de
Bu bilinmez. Bir çocuk doğmuştu Afrodit'le
Hermes'in birleşmesinden, Naiadlar büyütmişti
290 Onu İda dağının oyuklarında. Anlaşıldı
Yüzünden, anasının kim olduğu, atasının, onların
Adını taşırdı ya. Onbeş yaşına basınca gitmiş
Atasının bilen dağlardan bilinmeyen yerlere,
İda'dan uzakta, gezmeğe, sevinç verirdi ona
295 Bilinmeyen ırmakları görmek, bu istekdi onun
Yorgunluğunu azaltan. Gitmiş komşu Lycia, Caria
İllerine. Bir göl bulmuş orada, içinde sazlar
Görünürdü ıslıl ıslıl sularından dibe değin.
Ne bataklık, ne sazlık, ne verimsiz dikenli
300 Otlar, ne de yosunlar vardı çevresinde, suları
Pırl pırl, yeşil, yeni bitmiş otlar sarmıştı

- Bu gölün çevresini. Bir nympha dururdu orada.
 Ne avlanmayı, ne yay gerip ok atmayı, ne de
 Avın ardından gitmeyi bilirdi. Yalnız bu kızı
 305 Tanımadı Diana, Naiadlar içinde, arkadaşları
 Söylemiş ona: al mızrağı, sadağı Salmakis
 Karışsın güzel eğlencelerine av oyunları da.
 Ne mızrak, ne sadak almış eline, karışmamış
 Eğlencelerine ağır av oyunları.
- 310 Bir olur yıkar ışılan suda parlak gövdesini,
 Bir olur taranır bir tarakla Cytoria
 Şimşirinden, bir olur bakar suyun yüzünde
 Yansıyan tutam tutam saçlarına, örtünür
 Bir olur ince bir yaşmakla, gezer, dolaşır.
- 315 Yatar, uzanır yumuşak otların üzerinde.
 Sık sık çiçek toplardı, dererdi belli,
 Yine çiçek dererken görmüş delikanlıyı
 Bir özlem duymuş içinde, yanına varmadan,
 Gitmek isterdi oysa, derlendi, gözden geçirdi
- 320 Kendini, baktı delikanlıya, görünümü güzeldi.
 Sonra bağırdı: bir tanrı olmalısın delikanlı,
 Cupido'sun bir tanrı isen. Ölümlü isen mutludur
 Seni doğuran, ne mutludur kardeşin senin, kızkardeşin
 Alkışlanmalı o da, sana meme veren mutlu ana da.
- 325 Daha mutlusu senin sözlün olacak kız,
 Evlenme işlemlerini oturup konuşacağın kız.
 Onu beğenmişsen ben de varayım tadına kaçmanın,
 Beğenmişsen al beni de, ikimiz bölüşelim yatağını.
 Bunları söyledi sustu Nais, yüzü kızardı
- 330 Oğlanın utancından, bilmezdi sevgi nedir, kızarmış
 Benzemiş güneşe karşı asılan al elmalara, ya da
 Sıcaktan kızaran fildişine, ay ışığında şakırdayan
 Kılıca da benzerdi hani. Kardeş öpüşüne benzer bir
 Öpücük istedi nympha, boynuna atınca fildişi elini,
- 335 Dedi ki: bırak, yoksa kaçıp yalnız bırakayım mı seni?
 Titremiş Salmakis, işte gidiyorum, kal gönlünce sen,

Bu illerde ey yabancı. Gider göründü başka bir yerde
Gizleniverdi. Sonra dönüp baktı ormana diz çöktü
Otların içinde, saklandı iyice, görünmez oldu.

- 340 Öteye beriye gitti geldi, daldırdı suya
Ayaklarını, yıkadı topuklarına değin, bayılmış
Işıl ışıl suyun sıcaklığına, dayanamamış birden
Çıkarıp atmış gövdesini saran incecik örtüyü de,
Görünce güzelliğini çıplak gövdesinin Salmakis
345 Büsbütün geçmiş kendinden, büyülenmiş gerçekten,
Işıldamış gözleri nymphanın böyle
Yansır parlak ışınları Phoebus'un, karşı tutulan
Bir gözgüde yerden. Duramaz, katlanamaz olmuştu
Gecikmesine mutluluğun, atılmak istiyordu kollarına,
350 Önüne geçemiyordu içinde uyanan sevişme
İsteğinin. Tutamamış kendini, vurmuş ellerine,
Gövdesine, birden atmış kendini sulara
Oynadıkça kolları, parlıyordu suyun ısıltıları
Arasında fildişi bir yontu, ya da saydam bir
355 Bir nesne altında duran ak zambak gibi.
Kazanıyorum, o benimdir diye bağırdı Nais,
Soyunmuş giyeklerinden, atılmış sulara birden,
Yakalamış karşı koyan Hermaphrodite'yi
Boğmuş öpücüklere, sarınış sımsıkı basmış bağına
360 Elleriyle kaçmaya çalışan çocuğu, boşuna çırpınmış
Oğlan kollarından kurtulmaya. Kız sımsıkı sarmış
Onu, uçan kuşlar kralının pençesinde kıvranan,
Kartalın ayaklarına başını dolayan, kanatlarını
Kuyruğuyla kuşatan bir yılan gibi, böyle sarar
365 Ağacı sarınca kocaman sarmaşık işte, böyle
Sarar suların dibinde Polypus uzanan korkunç
Kıskaçlarıyla düşmanını sımsıkı. Karşı koydu
Atlas'ın torunu, engel oluyordu dilediği
Mutluluğa nymphanın. Sarılmış ona bütün
370 Gövdesiyle, en yakıcı kucaklaşmayla boynuna.
Bağırды: boşunadır çırpınışın delikanlı,

Kurtuluş yok, buyruk salın tanrılar, ne o benden
 Ne ben ondan ayrılalım sonsuzca. Onadılar
 Bu isteği tanrılar, karıştı, yapıştı gövdeleri
 375 Birbirine, bir oldular, bir kabukta yapışık,
 Büyüyen iki dal gibi, sımsıkı bir gövde oldular
 Kucaklaşmış, iki ayrı biçimi vardı ikisinin de,
 Ne erkek, ne dişi. Bir de bakmış erkek girdiği
 Sudan çıkmış yarı erkek, yumuşamış bütün eli
 380 Kolu, kaldırmış elini göğe, eskisince kalın
 Olmayan bir sesle Hermaphroditus: yardım edin
 Oğlunuza, adını sizden alan oğlunuza, anam,
 Atam. Bana dönsün kim girerse bu suya,
 Yumuşasın, yarı erkek yarı kadın olsun eli de
 385 Kolu da suya değince birdenbire. İşlemiş
 Anasının, atasının yüreğine bu sözler, yakarışını
 Onayladılar, bir şaşılasi güç kazandı su.

Bitti burada öykü, Minyas'ın kızları
 Elleriindeki işlere bakarak tanrıya aldırıyor
 390 Eğleniyordu. Birden gözle görülmez dümbelekler
 Boğuk boğuk sesler çıkardılar, kıvrık kavallar,
 Ziller çınladılar, safran kokuları yayıldı
 Yöreye. Bilinmez bir iş, dokumalar başlamış
 Yemyeşil olmaya, sarmaşık yapraklarına dönmüş
 395 Dalgаланan örgüler, bir bölümü bağ olmuş,
 Bütün yünler dönüştüler, asma kütüğüne çevrildi
 İplikler dal dal oluverdi. Kıp kızıl salkımlar
 Dallarda. Gün ermiş sona, başlamış birden
 Alaca karanlık. Buna ne karanlık denebilirdi
 400 Ne de aydınlık, ne gün geceden, ne gece günden
 Ayrı. Sallandı birden dam, ışıklar döküldü,
 Işıldaklardan, altınımsı yalımlar yükseldi
 Çevrelerinden, içinde azgın yırtıcıların
 Uluduğu sanılan evlerin. Çatısından dumanlar
 405 Çıkan konağın, üç kızkardeş saklanıyordu,

Kaçıştılar, dağıldılar yalımdan, ışıktan,
 Koşarken bir etki sezmişler kendilerinde,
 Yavaşta ince kanatlar çıkmış kolların yerinde.
 Bilmediler, eski biçimlerinin neden değiştiğini
 410 Sezmediler, karanlıkta tüylü kanatlarla
 Uçamıyorlardı, boşlukta saydam kanatlarla
 Durabilirlerdi ancak. Konuşmak için uğraşmış
 Gövdesinden cılız, yakınmalı sesler çıkıyordu
 Çırpınışlarla. Ormanlar değil evler gerek onlara
 415 Yaşamak için, ışıktan kaçarlardı, geceleyin uçarlardı,
 Vesper'den alırlardı adlarını.

Bacchus adında bayramlar vardı bütün Theb'de,
 Anlatırdı bütün ülkede yüce gücünü,
 Yeni tanrının teyzesi bir bu kalmıştı bütün
 420 Kızlar arasında dönüşmeyen, kızkardeşlerinin
 Dönüşmesi tek acısıydı. Bakmış bunlara Athamas'tan
 Olan çocuklar, övünç verirdi gönlüce Bacchus'un
 Yeğenleri. Olmaz, dedi, Juno, bir soysuz çocuk
 Sokmuş yeni biçimlere denizdeki gemicilerini
 425 Moenius'un, dilimletmiş etlerini öz oğlunun
 Anasına, yeni kanatlar takmış Minyas'ın üç kızına,
 Ağlayıp dursun mu acılar içinde Juno?
 Ağlamak mı benim işim? Elimden gelen bu mu?
 Yapmam gerekeni kendi öğretiyor bana,
 430 Yavıdan öğreneceğiz neredeyse. Gösteriyor
 Neler yapacağını öfkenin, Penthea'nın yeterince.
 Ölmesin mi Juno? Kızkardeşlerini böyle görünce?

Bir dar yol var sivri çamlar arasında, sıkıcı,
 Tamuya gidermiş, söylendiğine göre, sessizce.
 435 Buğular saçar Styx, mezara buradan gidermiş tinleri
 Yeni ölenlerin. Soğuk, solgunluk eksik olmazmış
 O çorak yerden. Yeniler bilmeden dolanırlar kente,
 Styx'e giden yolu, nerededir bilmezler Ditus'un

Korkunç, kara konağı. Dört yandan gelen binlerce
 440 Yolu, açık kapıları vardır bu ilin, açıktır bütün
 Buradan geçer yeryüzünden gelen ırmaklar,
 Bütün tinleri kuşatır bu yer, dar gelmez,
 Bütün uluslara, solgun görüntüler dolaşır orada,
 Kemiksiz, etsiz, kimi alanda konuşur, kimi
 445 Girer tiranın konağına burada. Yapar yaşarken
 Yaptığını kimi. Saturnus kızı ayrılmış gökten,
 Kızınca gece gelmeyi almış göze Juno, acılı.
 Eşik titremiş içeri girer girmez, kutlu ayakların
 Bastığı. Kaldırmış üç başını birden Cerberus,
 450 Havlamış üç kez, Juno çağırdı gece kızlarını,
 O korkunç, durmak bilmeyen tanrıçaları. Oturmuş
 Tamunun kapalı demir kapısı önünde, tarıyorlardı
 Yılan gibi saçlarını. Tanımışlardı tanrıçayı
 Kalın sisler arasından, ayağa kalktılar,
 455 Kıyımlar yurdu denen yerlerinden. Parçalanmış
 Bağırsaklarını gösteriyordu Tityos, uzanmış
 Dokuz yılanın üzerinde. Kaçıyor boşuna senden
 Uzandığın ağaç, eğilip içmek istediğin su,
 Ey Tantalus, koşardı bıkmadan Sisyphus bir
 460 Yuvarlanan taşın ardından, Ixion döner, kaçınır hep.
 Uğraşır kocalarını öldüren Belus kızları,
 Çekmek için kendilerinden kaçan suyu. Korkunç
 Gözlerle bakmış hepsine Saturnus kızı.
 İlkın Ixion bakmış, sonra çevirmiş bakışlarını
 465 Sisyphus'a: neden kardeşleri içinde budur
 Yalnız sonsuz acıyı çeken? Bir yüce konakta
 Durur ünlü Athamanta, onunla karısı değil mi hep
 Benimle eğlenen? Dedi, sonra anlattı hıncının,
 Gezmesinin nedenlerini, istemiyordu konağının
 470 Yükselmesini, ettiğini bulsun, diyordu artık,
 Üç kızkardeşten Athamanta; buyruk, sözverme,
 Yakarış yapmış ne varsa. Sıkıştırdı tanrıçaları
 Juno, böyle konuştu. Sallamış Triphon dağınık,

- Ak saçlarını atmış arkaya yüzünü çevreleyen
 475 Yılanları, gerekmez artık uzun, örtülü sözler, dedi,
 Bütün buyurduklarını yerine getirilmiş bil.
 Dön bu kötü yerden geri, göklerin güzelliğine.
 Dönmüş geri kıvanç içinde Juno, girmeden önce
 Göklere Thauan'ın kızı Iris bir su serpmiş
 480 Üstüne ıslıl ıslıl, bir giyecek geçirmiş sırtına
 Yerinde durmaz Tisiphone, kıpkızıl olmuş kandan,
 Yılana dönmüş belindeki kuşak, çıkmış evden,
 Yoldaşlık ediyordu ona çevresinde korku, üzüntü,
 Titrek yüzlü kızgınlık, hınç. Durdu kapının eşiğinde
 485 Tir tir titremiş Aolius'un kapıları, kara, solgun
 Bir boyaya bürünmüş Avernus. Kaçmış güneş,
 Korkmuş bu görülmedik olayı gören karısı
 Athamas'ın, kendi de ürpermiş korkusundan.
 Kaçmaya başlamışlar konaktan. Tutmuş kapıyı
 490 Mutsuz Erinys önlemiş onu. Uzattı yılan gibi
 Dolanan kollarını, başını salladı, gürültüyle
 Kımıldandı yılanlar. Kimi omuzlarından, kimi
 Göğsünden aşağı süzöldüler, ısıklık çaldılar,
 Ağu döktüler, dillerini çıkardılar. Çıkarılmış
 495 Ortasından saçlarının iki yılanı, atmış ileri
 Uğursuz eliyle. Dolaşmış yılanlar göğsünde
 İno ile Athamas'ın, yaydılar ağulu soluklarını,
 Gövdeler değil, canlar yılanlardan yaralandılar,
 Tinler acındı. Birlikte getirmişti korkunç ağuyu
 500 Cerberus kusmuştu, köpük köpüktü bu ağuş.
 Yanında getirmişti Echidman'ın delilik
 Görmezlik, unutkanlık, cana kıyma, gözyaşı, yıkım,
 Öldürme tutkusu gibi ağularını. Karıştırmış
 Üçünü de, kaynatmış içinde tunç bir kabın,
 505 Yeni akmış kanla, baldıranla. Titriyordu ikisi
 Birden, dökmüş korkunç ağuyu ikisinin de göğsüne,
 Bir ürperti yaratmış içlerinde. Sonra yine eski
 Dönengeyi çizen ışıldağını salladı hızla,

Yalımlardan izler kalıyordu. Yalımla başarmıştı
 510 Verilen işi, sonra yüce gölgeler kralı Ditus'a,
 Çözdü kuşağına sarılı yılanı, sarayın avlusunda,

Orta yerde büyülenmiş gibi birdenbire bağırdı
 Aeolis'un oğlu: ey gönüldeşlerim, gidin, uzak durun
 Ormanlara, bir dişi, bir de yavru arslan gördüm şimdi.
 515 Geçmiş kendinden, koşuyordu arkasından karısının,
 Gülüyor anasının göğsünde Learchus, uzatıyordu
 Ona küçük kollarını. Yakalamış onu Athamas
 Sallamış iki üç kez boşlukta, sonra örkeyle
 Fırlatmış kaskatı taşlara çarpmış, kemiklerini
 520 Kırmış, sarsılmış üzüntüden anası, acı doldu içine,
 Bu acıdan ya da ağrının etkisinden basmış çılgılığı,
 Kaçıyor saç başı dağınık, çıplak kollarını takıp
 Melicerta'lara bağıırırdı bir yandan da: "Evohe Bacchus"
 Diyerek. Gülmüş Bacchus adı geçince Juno, demiş:
 525 Gösterdi küçükken ona verdiğim emeği, bir kaya
 Vardı sulara yakın, yağmura karşı sığınaktı
 Dalgalarla oyulan yeri, yükselirdi tepesi suyun
 Işıyan yüzeyinden. Tırmandı ona Ino, heyecandan
 Güç kazandı, korkmadan atmış kendini sulara.
 530 Değerli bir yükü vardı, sular ağardı bu atılışla.
 Üzülmüş torununun başına gelenlere Venüs, suçsuzdu,
 Yakarmış amcasına: ey suların önderi, yalnız göklere
 Başeğen yüce Neptunus, bir dileğim var büyük,
 Sen acı benim yakınıma, çırpınıp duruyor
 535 Engin denizlerinde Ionius'un, al onu da
 Tanrıların arasına, överim denizleri, engin
 Denizlerde köpükten yaratılmışım, bu köpten gelir
 Grekçe olan adım bile. Karşılık verdi Neptunus,
 Doğruladı dileğini, kaldırdı iki mutsuzun üstünden
 540 Belirtilerini ölümlü olmanın, yeni bir ad, bir yüz
 Verdi onlara: birine tanrı Leucothe, ötekine de
 Ana Palaemona dedi.

Gittiler izinden Sidonia'nın arkadaşları,

Güçleri yettiğinde, gördüler bütün olanları

545 Kayanın doruğundan, inandılar ölümüne, dövdüler

Elleriyle bağrırlarını, ağladılar Cadmus'un soyuna.

Yoldular saçlarını, yuttular üstlerini başlarını,

Taş yürekli, acımasız, doğruluktan sapmış, dediler,

Çattılar tanrıçaya. Dayanamadı Juno kargışlarına

550 Dedi ki: gösteririm size öcalmanın en büyüğünü,

Anıtını dikeceğim hıncımın. Yaptı dediğini de.

İno'ya en çok bağlanan, "ardından gideceğim

Kraliçenin denizin içinde bile" diye bağırdı,

Atmak istedi kendini suya, devinme gücü yoktu,

555 Yapıştı kayaya, yumruklamaya durdu göğsünü

Kolları taşa dönüşmüştü. Biri uzatmış elini denize,

Birden taşa çevrilmiş uzanan kolu. Biri de yoluyordu

Alnına dökülmüş saçlarını, birden gördü saçlarının

Arasında taşlaşan parmaklarını. Donup kalmışlar

560 Birer birer oldukları gibi. Kuşa dönüşmüş kimi,

Sürünüyor uçarken su çevrintilerinden yükselen

Dağların doruğuna doğru, İsmenidler.

Bilmiyordu Agenorides kızının, torununun

Deniz tanrıları olduklarını, boyun eğdi acılara

565 Birçoğunu gördüğü gerçeküstü işlere.

Bırakıp gitmiş kurduğu ili, oysa bırakmıyordu

Onu bu yerlerin yazgısı, ardınca gidiyordu.

Gelmiş İlyria kıyılarına yoldaşı karısıyla.

570 Orada yılların, acıların yükü altında anarlardı

Yuvalarının ilk yazgısını, çektiklerini, avunurlardı.

Diyordu: yoksa bir kutlunun yılanı mıydı delinen

Mızrağımla, dişlerini yeni çiğit diye ektiğim?

Cadmus, öcalmak için hınçlı tanrılar bırakmaz beni

575 Göreyim yılan gibi uzadığını elimin, kolumun.

Böyle dedi, yılan gibi uzadı örgenleri, sezdi

Katılaştığını derisinin, pul pul örtüldüğünü,
 Kara mavimsi benekler belirdi gövdesinin
 Şurasında burasında. Düşmüş göğsünün üstüne,
 580 Sürünmeye başlamış yavaştan sivri mızrağa dönmüş,
 Bacakları tümden, yalnızca kolları kalmıştı, uzattı
 Onları ileri doğru, yaşlar akıyordu daha biçimi
 Değişmemiş insan yüzünden, yaklaş karıcığım
 Yaklaş ey mutsuz, dedi, daha birkaç yerim dönüşmemiş,
 585 Tut elinle daha yılanı çevrilmeyen elimi, dokun
 Bana, konuşmak istemiş biraz daha, uzamış dili
 Birden, iki çatal olmuş. Artık ne konuşma, ne
 Söyleşme gelmiş elinden. Kaç kez uğraşmışsa
 Ses çıkarmaya önlemiş doğa. Yumrukluyor
 590 Çıplak göğsünü, bağınıyordu kadın, dur Cadmus,
 Denen mutsuz, çık o biçimden. Bu ne Cadmus
 Nerede ayakların, ellerin, omuzların nerede?
 Uçuyor rengin ben konuşurken, nerede elin kolun?
 Neden beni de yılanı döndürmezsiniz ey gökçe
 595 Tanrılar? Böyle söylemişti, yalıyordu kansının
 Yüzünü, dolanıyor güzel göğsünü tanımış gibi,
 Kucaklamak, boynuna sarılmak istiyordu. Kim
 Varsa, kim çevirmişse yöresini titrerdi kadın,
 Okşardı yılanın boynunu. Birdenbire çevredekiler
 600 Kıvrım kıvrım sürünen iki yılan gördüler,
 Çekilmiş ormanın karanlığına kaçmazlar insandan,
 Şimdi bile sokmazlar kimseyi, anımsar dururlar
 Bu yılanlar sessizce eski biçimlerini...

Bu yeni biçime girdikten sonra ikisi de avunurmuş
 605 Yeniden Hindistan'da insanların tapındıkları,
 Archaiların adına tapınaklar kurduğu torunlarıyla.
 Yalnız, Abantias'ın soyundan gelen Acrisius
 Çevirmiş onu Argolica kapılarından geri,
 Bir odur tanrıya karşı mızrak kullanan,
 610 Odur Io'nun soyuna önem vermeyen, Danae'nin

- Göğsünden doğan Persea'yla eğlenen, alay eden.
Çekmiş cezasını bir süre sonra Acrisius, tanrıya
Söven, tanrıtanımaz torununun. Göklere alındı
Çoktan öteki (Bacchus), götürürken koparılmış
615 Yılanlı başını ünlü canavarın kanatlarında,
Yarıyordu ısıklıkla gökleri hızla yükselirken
Üstünden Libyca kumsallarının kanlı damlalar
Düşerdi başından Gorgoneus'un, almış onları toprak
Diriltmiş, döndürmüş türlü yılanlara. İşte bundan
620 Türemiş bu yöreyi yiyip tüketen birçok yılan.
Sonradan karşıtesen yellerle gider gelir
O yana bu yana yüklü bir bulut gibi sularla,
Gözler göklerin yüceliklerinden karaları, uçar
Gider bütün evrenin üstünden yükseklerden.
625 Üç kez görmüş soğuk Aretos'u, Cancer'in kollarını.
Bir Batıya sürüklendi bir Doğuya doğru.
Bitmiş gün, korkmuş güven duymamış geceye,
Atlantis'in buyruğunda gezen, Hesperius üzerinde
Durdu, yeryüzünde, dinlenmek istedi kısa bir süre
630 Lucifer, Aurora'nın ışıklarını günün arabasına
Getirinceye değin. Bütün kişilerin en uzun
Japetion oğlu Atlas'ın buyruğundaydı orası,
Onun yasaları altındadır yeryüzünün en uzak
Bucağı, deniz, güneş arabasını çeken soluğu kesik
635 Atlarının içtiği sular. Binlerce koyun, sığır
Sürüleri dolaşıyordu çayırlarda, yoktu sınır
Komşuları bile. Yeşil yaprakları altın gibi
Işıyan ağaçlar, altın dallar, altın dallarda yemişler
Bol. Ey yabancı, dedi, Perseus ona, ün verirse sana
640 Yüce bir soy, benim atamdır Jupiter, seversen güzel
İşleri bizimkileri seveceksin yine. Senden
Konukseverlik, bir de dirlik isterim.
Anımsadı eskiden söylediklerini bilicinin,
Thomis şunları söylemişti Parnasia'da: Atlas
645 Gün gelir yokolur gider senin altın yemişi

Ağaçların, bir Jupiter soyluya ün verecekler.
Korkmuş Atlas çevirmiş güçlü duvarlarla koruyu,
Bir de gözcü dikmiş oraya kocaman bir yılanı,
Uzaklaştırmış tüm yabancıları yakınlarından.

- 650 "Çek git" dedi bu söz üzerine ne yalandan işlerle
Sağlanan ün, ne de Jupiter'in gözümde benim.
Bir gözdağı verdi, bir de yumruğunu gösterdi,
Yavaş, tatlı sözlerle kovdu konağından Perseus'u.
Daha yeğnikti. Perseus, kim eş olabilirdi Atlas'a?
655 Aldırmadın bunca yakarışımıza, al karşılığını, döndü
Sola doğru, dedi, gösterdi Medusa'nın iğrenç yüzünü,
Sonradan bir dağ oldu kocaman adam, saçı ormana
Dönüştü; sakalı, eli, omuzları yamaca, başı doruk
Olmuş, kemikler taşa dönüşmüş, tümünden kocaman
660 Bir gövde çıkmış ortaya. Siz, böyle dilediniz
Ey tanılar, bütün gökler dinlenmeye koyuldu
Yıldızlarla birer birer.

Onun üzerinde tıkmış içeri Jupiter esen yelleri

- Bu sıra işe çağırıcı Lucifer yüksek göklerde
665 Işıyan bir yerdeydi. Yeniden takındı kanatlarını
Perseus ayaklarına, kuşandı eğri kılıcını, uçtu
Uçtu parlak gökte kanat çırpıp izler bırakarak.
Sayısız ulus bırakmış çevresinde, arkasında
Habeşistan ülkesini, Cephea yurdunu görmüş.
670 Anasının dilinden bulmuş suçsuz Andromeda,
Acımasız Ammon'un buyruğu üzerine cezasını
Burada. Birden görmüş Abas oğlu kaskatı kayalara
Kollarından bağlanan kızı, esen yeller yavaşça
Oynatırdı saçlarını, ılık yaşlar dökülmeseydi
675 Gözlerinden bir mermer yontu sanırdı onu.
Düşmüş gencin içine sevgi yalımları, bilmeden
Geçmiş kendinden kapılmış bu güzelliğe,
Unutmuş gökte kanat çırpmayı bile, kondu yakına,
Durdu, dedi ki kıza: yakışmıyor sana bu bağlar,

- 680 Sana yaraşan ancak yüreği taşan sevenlerinin
Sunduğu bileziklerdir. Yanıtla sorduğumu, nedir
Senin, bu yerlerin adı? Nedendir bağlanışın?
Önce sustu kız, engeldi bir erkekle konuşmasına
Yetkin kız olması. Utancından elleriyle örtecekti
685 Yüzünü bağlı olmasaydı, yaşlar boşaldı gözlerinden
Ağlamaktan başka ne gelirdi elinden. Daha çok
Yakardı, söylemek istemiyor sanılmasın suçlarını
Kendinin, yurdunun adını. Anasının güzelliğine
Güveni yüzünden olmuş bu, dedi, bitirmeden sözü
690 Sular çalkandı gelirken kocaman denizi geniş
Göğsüyle kaplayan dev. Bağırды genç kız, koşup
Gelmiş üzgün atası, anası, ey iki mutsuz ey,
Ne var ellerinde yardım edecek, katıldılar
Acısına o gün genç kızın ağladılar, bağlanan
695 Gövdesini kucakladılar. O sıra, dedi ki yabancı:
Gözyaşları yüzünden uzun bir süre geçirdiniz,
Durmaya gelmez artık bir soluk bile. Ben İo'nun
Oğlu Perseus'um, içeri tıklandığımda, Jupiter'in
Akıttığı altın damlayla döllen kadın. Ben,
700 Yılan saçlı Gorgon'u yenen Perseus. Kanatlarımı
Çarparak yiğitçe gökleri aşıp gelen, güvenim var,
Benimle yaraşanlar arasından beni koca
Sececeksiniz kızıma. Yardım ederse tanrılar
Bana, bir yenisini daha katarım sanlarıma.
705 Sözüm söz, verin kızı bana, kurtarayım yiğitçe.
Onayladılar, kim kuşku duyardı? Yalvardılar,
Andiçtiler tanrıya, yardım için. İşte bu sıra
Yüzlerinden ter boşalan genç gemicilerin kürek
Çekerek yürüttüğü suları yaran bir gemi gibi
710 Göğsüyle dalgaları yaran bir dev yaklaşıyordu
Durdukları kayalara. Bir ok atımı yaklaşınca kıza,
Delikanlı birden vurmuş ayağını yere, yükselmiş
Bulutlara. Orada, görünce gencin gölgesini sularda,
Bütün gücüyle atılmış gölgenin üstüne dev.

- 715 Jupiter'in kartalı geniş ovadan görünce
 Boz sırtını Phoebus'a çeviren devi, tutup
 Belinden kudurup çevirmesin diye başını arkaya,
 Yakalar güçlü parmaklarıyla yılanın pullu
 Boynunu, son hızla inerek boşluktan, sımsıkı tutmuş
- 720 Devın sırtından, saplamış sağ omuzuna eğri kılıcı,
 İnachus oğlu sarsılmış dev, ağır yaranın acısıyla,
 Yükseliyor bulutlara, dönüyor gömülüyor sulara,
 Havlayan sürü sürü köpeklerce kovalanan korkmuş,
 Kudurmuş domuz gibi kaçıyor, sırtüstü dönüyor.
- 725 Perseus güçlü kanatlarıyla karşı durdu devin
 Hızlı ısırma larına, dalmalarına. Saplıyordu kıvrık
 Bıçağını çıplak yerlerine, kabuklu yuvarlak sırtına.
 Kaburgalarına, böğürlerine, bir balık kuyruğu gibi
 İnce kuyruğuna. Sulara karışan köpüklü kanlar
- 730 Boşaldı devin ağzından. İslanıp ağırlaşmış sıçrayan
 Sularla kanatları, anlamış Perseus su çeken
 Kanatlarının ağırlığını, taşımanın güçlüğünü.
 Bakmış suların yüzeyinden yükselip batan sivri
 Kayaya. Yeniden üç dört kez sapladı sol yanına
- 735 Sivri, kıvrık mızrağını. Alkışlar geldi
 Deniz kıyısından, sevinç çılgınları yükselmiş
 Tanrılar konağına değin. Cassiope, baba Cepheus
 Benimsediler, ona evlerini kurtaran, yardımcı dediler.
 Kurtulmuş bu olayın nedeni kız da bağlardan,
- 740 Bir andaç olmuş bu olguya. Yıkamış suyla bulaşık
 Ellerini kendince: incinmesin diye kumlardan
 Yılanlı başı, yerden yumuşak yapraklar, suyun
 Üzerinde yüzen otlar toplayıp sermiş yastık gibi,
 Dayamış Phocys kızı Medusa'nın başını. Yaşam özsuğu
- 745 Var bu yeni kopmuş otlarda. Katı dal kesildiler
 Değince korkunç başa. Dallar, yapraklar katılaştı,
 Birden, görülmedik. Özenmiş bu olaya deniz kızları,
 Becermişler de. Bir sazla suya salmışlar çiğitlerini
 Bu yeni bitkinin, ardarda. Bu niteliği bugün de

750 Korur mercanlar, katılaşıp çıkınca yüze,
Taşa dönüşür, oysa çok yumuşaktır suyun içinde.

Otlardan üç sunak yaptırmış üç tanrı,

Solda duran Mercurus'a. Sağdaki sana ayrılmış
Ey savaşçı genç kız. Ortadaki sunak

755 Jupiter'e verilmiş. Bir inek adanmış Minerva'ya
Uçar gibi gidermiş. Bir boğa da sana tanrıçaların
En yücesi. Almamış önceden verilen çeyizi, gitmiş,
Andromeda'yla. ışıldak tutuyordu önlerinde giden
Eros'ya Hymena. Kokulu otlar koymuşlar ocağa

760 Epeyce, tutam tutam çiçekler asılmış evlere,
Ötede beride kavallar, çalgılar, türküler
Çınlamış, mutluluklar saçılmış canlara.

Tatlı, altın işlemeli sofralar görülüyordu pırl pırl
Ardına değin açılmış kapılardan. İyice donatılmış

765 Sofralar, oturmuş kralın konukları, Cephenus'un
İleri gelenleri. Şaşırmış canlar şölenin sonunda,
Bacchus'un andaçları, Lynceus'un torunu başlamış söze,
Ülkesinin durumundan, geleneklerinden, erkeklerin
Davranışlarından, alışkanlıklarından, konuşmuş.

770 Sormuş bildiğini, anlat demiş, yiğit Perseus,
Hangi güçle, beceriyle kazandın bu saçları,
Bu yılanlı başı? Anlat yakarırız sana. Başlamış
Anlatmaya Agenor oğlu: soğuk, yalçın kayalarla çevrili
İssız bir yer vardır Atlas'ın altında, iki kızkardeş

775 Durur girişte, Phorcus kızları. İkisinin de bir gözü var
Değiş tokuş kullanırlar. Çaldım bu gözü, verirken
Biri ötekine, elimi eli yerine koydum da gizlice,
Geçtim ayak basmadık sarp yollardan, sık ormanlarla
Kaplı yerlerden aştım, geldim Gorgonlar ülkesine.

780 Geniş yollardan, tarlalardan taş kesilmiş insan,
Hayvan gövdeleriyle karşılaştım, gördüm Medusa'yı,
Bakmadım yüzüne, soldan tunç kalkanımda yansımaları
Gördüm, dalmış derin uykulara kendi de, yılanları da

Medusa'nın. Bir vuruşta ayırdım başını gövdesinden...

- 785 Anlattı daha sonra uçan, kanatlı Pegos'la
Kardeşinin doğuşunu, anasının karnından,
Geçirdiği uzun, korkulu yolculuğu, karaları,
Aştığı denizleri, kanatlarının gücüyle yaklaştığı
Yıldızları, anlattı bir bir.
- 790 Birden sustu Perseus. Bundan sonra sözaldı
Konuklardan soylu bir kişi, sordu neden
Kızkardeşleri arasında yalnızca Medusa'nın
Saçlarının yılanlı oluşunu, Perscus'tan.
Ey konuk, dedi o da, anlatmaya değer sorduğun,
- 795 Dinle, anlatayım nedenlerini bu olayın. Sevenler
Bölüşemiyordu güzelliğiyle ünlü Medusa'yı,
Kıskanıyordu bütün güzellikleri içinde saçları
Göze batardı. Gören biri anlatmıştı bunları.
Kızlığını deniz tanrısı bozmuş derler, Minerva
- 800 Tapınağında, utanmış Jupiter'in kızı, çevirmiş
Başını, örtmüş yüzünü kalkarıyla, o da karşılıksız
Kalmasın diye bu suç korkunç yılanlara dönüştürmüş
Gorgon'un saçlarını. Korkutmak içindir yılanbaşı
Göğsünün üstünde, yavılarını.

BEŞİNCİ KİTAP

- A**NLATIRKEN Danaeus oğlu yiğit çevresinde toplanan
Cephesuslulara olup bitenleri, dolmuş konağın
Avlusu birdenbire gürültülerle; kaynaşan bir
Kalabalığın çıkardığı. Savaş korkunçluğunu
5 Bildiren bir çığlık, düğün değil, dağılmış şölen;
Sessizliği bozan, kuduran, azan yellerle altüst
Olan, titreten depremleri andıran engin deniz
Çalkantılarıyla. Phineus geliyordu önlerinde
Savaşı yöneten yiğit, sallıyordu dişbudaktan
10 Ucu tunç kargısını, işte, dedi, geldim öcünü almaya
Elimden alınan kadının. Ne kanatların, ne de
Jupiter'in altın kılığına sokması kurtarabilir
Elimden seni. Atarken oku bağırdı kardeşi Orpheus:
Nedir yaptığın böyle, nedir sana kan döktürecek
15 Çılgınlık? Böyle mi verecektin karşılığını yardımın?
Vereceğin andaç kızımı kurtarana bu mu?
- Söylemek gerekirse doğruyu Perseus değil elinden
Andromeda'yı alıp kaçırın, boynuzlu Ammon'dur,
Acımasız Nereidlerdir onlar, şu et oburu, doymak
20 Bilmeyen, denizleri aşan yırtıcıdır çocuğumu
Yutmak için, öleceği gün alınmış elinden. Çektiğim
Acılar bitmesin mi? Üzüntülerim, kurtulmayım mı?
Yeter artık, gözümün önünde bağlanmış, sesin çıkmadı
Amcasın bir de. Yoksa bir ödül mü istersin onu

- 25 Kurtarandan? Neden gitmek istemedin, çözmedin onu
Kayadan? Büyük gelmişse bu ödüller gözüne
Engel olma bana bu yaşlılığında, yıkımdan
Koruyan, onu bize kavuşturanın ödül almasına.
Düşün, onun sana değil, ölüme yeğ tutulduğunu.
- 30 Yanıt vermedi ona: bir Perseus'a baktı bir de
Ötekine, kestiremedi hangisine vuracağını, durdu.
Kızgınlığın verdiği güçle fırlattı mızrağını
Perseus'a, boşa gitti. Mızrak saplanınca onun
Oturduğu araca, birden kalktı Perseus ayağa
- 35 Öfkeyle fırlattı atılan mızrağı geri, neredeyse
Yüreğine saplanacaktı Phincus'un saklanmasa
Sunanın arkasına. Bu sunaktı ona yardım eden,
Değmeyen temren kırıldı Rhoetus'un alınına
Kakıldı. Çıkarılan temrenin battığı kemikten
- 40 Boşaldı kan, titredi, kapladı önündeki masayı.
Çok kızmış orada bulunanlar, çektiler mızrakları
Fırlattılar, ölsün, dedi, birçoğu Cepheus da, damadı da.
Aşmış konağın eşiğinden Cepheus, tanık tutmuş
Doğruluğu, konukseverliği, iyi düşünceyi koruyan
- 45 Tanrıları, bunlar isteğine karşıttır diye.
Kalkanlakoruduamcasının oğlunu savaş tanrısı
Pallas, yüreklendirdi, oradaydı Hintli Atis de,
Ganj ırmağının kızı Clemati ıslak bir oyukta
Doğurmuş bunu, derler, güzelliği göz alırdı,
- 50 Süslüydü, süs bir kat arttırırdı güzelliğini.
Yeni basmışken onaltı yaşına, sırtında bir Tyr
Dokuması altın saçaklı, boynunda altın gerdanlık,
Mürsafi ile parlatılmış saçları güzel bir bağla
Bağlı, işe yatkın eliyle vururdu uzaktakini bile,
- 55 Daha beceriyle gererdi yayını. Gererken yayını
Fırlatmış Perseus var gücüyle sunakta yanan
Bir odunu. Döküldü ağızından kırılıp birbirine
Karışan dişleri. Kanlar içinde şimdi ışılan
Yüzü. Gördü Asurlu Lycarbas, delice severmiş onu,

- 60 Gizlemek istemezdi sevdiğini, ağlamış son
 Dirim soluğunu veren Athis'e, kaptı
 Gerilen yayı. "gel benimle dövüşmelisin" dedi,
 Kalıcı bir kıvanç vermeyecek çocuğun ölümü
 Sana, ün çok öfke getirir bu yapılan insana...
- 65 Fırladı, daha sözünü bitirmeden, gerili yaydan
 Ok, ne denli kaçmışsa da Perseus takılıp kaldı
 Giysilerinin kıvrımları arasında. Acrius'un
 Torunu Medusa'nın ölümünde denenmiş bıçağı
 Sapladı göğsüne, ölürken Lycabas çevirdi
- 70 Karanlıklara boğulan gözlerini Athis'e,
 Eğildi üzerinc, birlikte götürdü ölüm ülkesine
 Gönüldeş avuntusunu da. İşte bu arada Syenli
 Metioğlu Phorbas, Libyalı Amphimedon, yürekten
 Dövüş isteyenler, toprağı ıslatan, tüten kanın
- 75 İçine yuvarlandılar. Kalmak istediler oysa
 Phobas'ın boğazına, ötekinin böğrüne saplanan
 Bıçakla çakıldılar. Enli, iki yüzlü bir kalkanla
 Korundu Actor oğlu Erytus, dikenli kılıcı
 Onu yaralayamazdı Perseus'un. Ağır, süslü bir
- 80 Saksı vardı yanında, Perseus iki eliyle kaldırdı
 Vurdu yavının başına. Kanlar kustu sarı sarı,
 Cançekişti, sonra yığıldı kaldı olduğu yerde.
 Semiramius soyundan Polydaemona'yı, Kafkasya'da
 Doğmuş Abaris'ı, Phlegyas'ı, Clytus'u serdi yere
- 85 Karmakarışık saçlı Helix'i, Seperbius'lu
 Lycetus'u da vurdu yıktı yere. Ayağının
 Altında ezdi birçok ölüyü. Göze alamayınca
 Phineus yavıyla yakından döğüşmeyi
 Ok attı, attığı ok şaştı yolu, saplandı
- 90 Idas'a. Oysa o güne değin ne savaşmış ne de
 Birinden yana olmuştu. Kızgın, kudurgan gözlerle
 Baktı Phineus'a, beni savaşa sokmak istiyorsun,
 Peki öyleyse, dedi, koru kendini Phineus
 Elinle yavı ettiğinden, yaraya karşı yara

- 95 Alacaksın, bilesin bunu, atacakken göğsünden
Çektiği oku, sezmiş kanın tükendiğini
Damarlarında. O arada kraldan sonra ilk dizide
Gelen Cephenus'lu Hodites öldü kılıcıyla
Clymenus'un. Hypseus Prothoenor'u vurdu yıktı,
100 Lyncides Hysca'yı öldürdü. Arada göründü Emathion,
Tanrılara, doğruluğa saygılı, sevgili kişi.
Önlediler onun savaşa katılmasını, o da sözle
Savaşıyor, dolaşıyor, bu kanlı döğüşü yeriyordu.
Titrek kollarıyla kucaklarken sunağı düştü
105 Baş, Chromis'in kılıcıyla yuvarlandı, içine
Kutlu ocağın, kargışlar yağdırdı yarı ölü
Sözlerle, sonra o da öldü yalımların içinde.
Yenilmez Broteas'la Ammon kardeşler sığır
Derisi giyekleriyle, kılıç yenilmedi bu giysiye,
110 Phinea'nın elinden gitti kutlu Ampycus'un Ceres
Denen ak sakallı din görevlisi, yakışmaz sana
Bunlar ey Lampetitis, sen barış üstüne, bayram
Düğün üstüne türküler yakmalıydın kitarınla,
Öyle buyurmalıydın. Uzaklaştı, yayı tutuyordu
115 Yavaşça. Alay etti Pettalus: git Styx'e söyle,
Dedi, kalan türkünü, sapladı şakağına kılıcı.
Yıkıldı yere, türkü çığırın kitarın tellerinde
Gezdirdi cansız parmaklarını düşerken çalgıdan
Acı sesler çıkardı. Yiğit Lycormas aldı öcünü.
120 Koparıp sağ kanadından güçlü sürgüyü kapının
İndirdi başına, yıkıldı boğazlanan genç
Bir boğa gibi yere, öte yandan Ciynphiuslu
Pelates de bir iş görmek istedi buna benzer,
Marmarisli Corythusun mızrakla delinen sağ eli
125 Yapışıp kaldı kapıya, batırdı kılıcı böğrüne Abas,
Asılıp kaldı kapıya elinden böyle verdi canını.
Perseusun bayrağı ardında giden Menaleus,
Nasamonias'ın en varlıklı Dorylas yokoldu.
Yoktu Dorylastan geniş toprağı kimsenin

- 130 Kimse yığamazdı ambarına ondan çok ürün.
Saplandı böğrüne gelen mızrak eğik eğik,
Ölüm yeridir burası, soluğunun bittiğini
Görünce aldığı yara yüzünden, söndüğünü
Gözlerinin onu vuran Batriuslu Halcyoneus
- 135 Bir budur sana kalan bütün varlığından
Bu kapladığın yer işte, dedi, bırakıp gitti
Cansız gövdesini. Fırlattı ölünün yarasından
Çıkardığı mızrağı öçalan Abantiodes.
Bactrius'lunun bumundan girip öteden çıktı demir.
- 140 Yazgıydı yöneten Perseus'un elini, açtığı
Yaralarla düştü yere Clytius'la Clanius kardeşler.
Güçlü bir kolun attığı mızrak saplandı buduna
Clytius'un, Clanius da ağzından vuruldu ısırdı
- 145 Öskeyle mızrağı. Öldü Mendes'li Celadın da,
Filistinliydi anası, babasını bilen yoktu.
Eskiden geleceği bildiren, şimdi kuşa bakıp
Yanılan Aetion kral subaylarından Thoactes
Suçlu Agyrta, babasını öldüren, hep öldüler.
- 150 Ölenden çok ölecek vardı, bir kişi ölmeliydi
İçlerinde, utku kazanmak istiyordu hepsi.
Yeni karısı, kaynatası. Bir de kaynanası
Yardım ediyordu Perseus'a, koca konağı
Doldurdu ölenlerin boş böğürmeleri,
- 155 Pusat gürültüleri, nice yuva yıkan Bellon
Kana boğuyor, bütün gücüyle tutuşturuyordu
Savaşı yeniden, Perseus'un çevresini sarmıştı
Phineus'la binlerce arkadaşı. Oklar kışın yağın
Bir dolu gibi uçuyordu, parlıyordu, vızıldıyor
- 160 Dört yanda. Dayamış sırtını büyük bir taş direğe,
Güven altına almış arkasını, yüzü yavılara
Dönük direnip duruyordu saldırılara. Saldıranlar
Ona solda Chaonius Malpeus, sağda Nabateaus
Ethemon. Açlıktan bunalmış bir arslan
- 165 İki oylumda yankıyan öküz böğürmelerini duyunca

- Ne yaparsa, o yana bu yana koşar saldırırsa
 Öyleydi Perseus'da, kestiremezdi nereye
 Saldıracağını, sağa mı sola mı. Molpeus'u vurdu
 Bacağından, püskürttü, kovalamadı, Ethemon, vardı.
- 170 Derin bir yara açayım diye yanıyordu,
 Perseusun boynunda, saldırdı bakınmadan çevreye
 Kırıldı kılıcı, dağıldı, ucu direğe çarptı,
 Tepti saplandı beyin gırtlığına,
 Yetmedi onu öldürmeye bu vuruş,
- 175 Sarılıp uzattı silahsız kollarını boşuna
 Öne doğru, indirdi Mercurus kılıcını Perseus.
 Gördü yiğit onların üstünlüğü önünde altoluşunu.
 Siz düşünün, yoksa yardım isterim yavılardan
 İçinizde varsa gönüldeşim baksın arkaya
- 180 Dedi, gösterdi Gorgonun başını...
 Başka yerde ara, dedi, Thescelus
 Biliciliklerinden korkacakları, eli
 Hazırlanırken bir ok atmaya döndü mermere
 Öylece, saplamak isteyince kamasını
- 185 Yanında duran Ampyx ulu bir yürek taşıyan
 Göğsüne Lyncenin katılaştı birden sağ eli,
 Ne o yana kımıldadı, ne bu yana...
 Nilin yedinci göbekten oğluyum deyen
 Nilin yedi ağzını gümüşle, altınla
- 190 Kalkanına işleyen Nileus bak, dedi,
 Perseus'a, soyumuza. Büyük bir avuntuyla
 Gidersin sessiz ölüm ilkesine, bencileyin
 Düşman elinde ölürsen. Çok yavaş çıkıyordu
 Yarı açık ağzından ses, söylemek istiyor
- 195 Söyleyemiyordu son sözünü, bağırdı Eryx bağlayan
 Bizi yalnız Gorgon'un gücü değil düşüklüğünüz,
 Koşun benimle, yere serin mızrakları büyümlü genci.
 Atılmak isterken çakıldı olduğu yere, kayaydı
 Artık mızraklı savaşçı gibi. Bunların hepsi
- 200 Ceza görmeliydi şimdi. Savaşırken Perseus

- Uğruna erlerden Aconteus, taş kesildi bakınca
 Gorgona, onu yaşıyor sanan Astyages vurunca
 Ona katı bir ses çıktı kılıcından,
 205 Astyages de taşa dönüştü oracıkta.
 İşlendi mermerleşen gözüne ağzından
 Çıkarken şaşkınlığını belirten sesler.
 Uzun sürer hepsini saymak savaşımların burada
 İkiyüz kişi sağ kaldı, iki yüzü de dönüştü önünde
 210 Gorgon'un. Phineas bu gereksiz savaşa üzülmüştür.
 Oysa ne gelir elinden? Yontular görüyordu
 Değişik duruşlu, tanıyordu tüm arkadaşlarını,
 Adlarını söyleyip yardım istiyordu onlardan.
 İnanamıyordu gözlerine, elini sürdü en yakın
 215 Olana, mermer, çevirdi yüzünü, uzanan, açılan
 Kollarını yalvarıncasına, yendin Perseus, dedi,
 Kov bu devini, bu taş yüzlü Medusa'yı yoket,
 Yalvarırım sana yoket. Ne başa geçme, ne oç alma
 Bizi savaşa iten, hep bir kadın edinme yüzünden.
 220 Sarıldık pusatlara, sence iş önemli bizce zaman.
 Üzgünüm, söz dinlemediğim için, ey güçlü kişi,
 Bağışla yaşamımı, gerisi senin olsun. Böyle
 Söylerken bakamıyordu yakardığı kişiye.
 Yiğit Perseus karşılık verdi: ey korkak
 225 Phineus, peki, bu yakarılarına karşı
 Alçaklara yaraşır bir bağışım olsun sana
 Korkma kılıcım öldürmeyecek seni. Zaman
 İçinde aşınmaz bir anıt yapayım seni,
 Kaynatanın yanında görüneceksin sarayında,
 230 Karına, boyuna bakıp avunacak görüntüne.
 Böyle deyip çevirdi Phrcys kızının başını korkak
 Phineus'un baktığı yöne. Boşuna çalıştı
 Ondan korunmaya, katılaştı boynu dondu gözyaşları
 Gözkapaklarında. Yüzünde korkunun izleri dönüşünce
 235 Mermere yalvarır gibiydi elleri bile uysalca.

Dönmüş baba ocağına karısıyla başarısından
 Sonra Abas'ın torunu. Saldırdı öcünü almak için
 Atasının Proethus'a, oydu mızrakla korkutup
 Kaçıran kardeşini. Bir de Acrisius kalelerini
 240 Alan oydu. Koruyamadı onu pusatlarının gücü,
 Gereksiz yere aldığı kale, devin korkunç
 Bakışlarından. Ey küçük Sephiros önderi sen,
 Polydectas, dedi, yumuşatmadı seni bu genç yiğidin
 Bunca çalışmaları, gördüğü yıkımlar.
 245 Tükenmez bir öç duygusu var katı yüreğinde,
 Sonu gelmez bu gereksiz öcün. ünün değerden
 Düşüyor, gerçek değil dedin Medusa'nın ölümü
 Gösteririm sana gerçeği, bir bakıver o yana, dedi
 Perseus, kaldırdı Medusa'nın başını, taş oldu kral.

O güne dek yoldaşlık etti Triton tanrıçası
 250 Altın yağmurdan doğan kardeşine. Kuşatılmış
 Bir bulutla ayrılmış Seriphos'tan, sağında
 Kalmış Cythnos, denizler üstünde en kestirme
 Yoldan, Thebes'ten yöneldi pırl pırl Helicon'a
 255 O dağda oturmuş, şöyle demişti bilgili kızlara:
 Yeni bir pınarın ünü gelmiş kulağımıza, ezilen
 Kaskatı turnaklarıyla Medusa'nın. Bundandır
 Yolculuğum, görmek istedim bu olağanüstü işi
 Gördüm o atın anasının kanından doğduğunu.
 260 Dedi ki Urania: ey tanrıça sevindirdi bizi
 Yurdumuzu görmeye gelişin, doğrudur söylenti
 Pegus'tur bu kaynağın atası. Sonra iletti
 Pullu pınara Pallada'yı. Şaşıp kalmış burada
 Atın tepinmesinden doğan kaynağı görünce,
 265 Bir süre gözlemledi eski ormanları, kırları,
 Mağaraları, sayısız çiçekle oyalı çayırları.
 Övücü sözler söyledi Mnemosyne kızlarına.
 Şöyle karşılık verdi ona kızlardan biri:

- Yiğitliğin daha büyük işler gördürmeseydi sana
 270 Katılırdın Tritonia koromuza, doğru diyorsun,
 Yerimizi, işlerimizi övmekle. Kıvanırdık yazgımızla
 Güvenli olsa yerimiz. Ne de olsa kan dökücülük,
 Korkutur böyle işler aydın tinleri, gözümün
 Önünde, azgın Pyrincus'un görüntüsü, geledim
 275 Kendime daha, ele geçirmiş bütün Trakya
 Erlerinin başına geçerek Daulis'i o acımasız.
 Gereksiz yere egemen olmuş Phokia ovalarına.
 Gördü gidişimizi o, çıkarken Parnas tepelerine,
 Tanımış bizi, düzmece bir saygıyla çağırdı bizi
 280 Adımızla, durun dedi, Mnemosyn kızları, gitmeyin
 Sığınan çatıma yağmurdan, fırtınadan dileğim bu,
 Yağmur yağıyordu. Çekinmeyin, tanrılar da sığınır
 Böyle ufak evlere. Kandık bu sözlere, fırtınanın
 Etkisiyle girdik eşiğinden içeri sarayının.
 285 Dinmiş yağmurlar, üstün gelmiş Auster'e Aquillon,
 Kara bulutlar dağılmış, gökyüzü pınl pırlıdı.
 Gitmeye kalkınca kapadı kapıları Pyreneus,
 Bastırdı, yükseldik kanatlarımızla, kaçtık.
 Seçirtti, yüksek bir kayaya çıktı durdu,
 290 Hangi yoldan giderseniz ben de giderim, dedi,
 Attı kendini çılgınca kulenin doruğundan,
 Düşünce tepe üstü kırıldı kemikleri, öldü,
 Yeri teperek pis kanlara bulana bulana.
 Kanat sesleri duyuldu, konuşmaya başlayınca Musa,
 295 Ağaçlardan; esenleyen bir ses geldi dallardan.
 Kaldırdı başını Minerva, araştırdı sesin geldiği
 Yeri. İlk bir erkek konuşuyor sandı, kuş sesiydi
 Gelen insan sesine öykünülmüş. Dokuz ağaçkakan
 Yazgıdan yakınırı, konukları ağacın üstünde.
 300 Şaşıp kalmış Minerva, Musa açıklamış bu olayı:
 Bu kuşlar, eski bir savaşta, yenilene yardıma gelmiş
 Varlıklı Pireos türetmiş onları Pallas tarlalarında.
 Peonile'li Eurippe'dir anaları, dokuz kez gebe

Kalmış, dokuz kez çağırılmış yardıma güçlü Lucina'yı.
 305 Bencillğe kapılmış bu kızlar alayı, densizlik
 Yüzünden. Bütün Haemonia, Achaia illerinden geçerek
 Gelmişler buraya, bir de yiğitlik tasladılar bize:
 Bırakın böyle boş, anlamsız sözlerle bilgisiz halkı
 Kandırmayı, gücünüz yeterse bizimle atışın.
 310 Ey Thespias kızları, ne sesiniz ne de nitelikleriniz
 Bizden üstün, ayrıca da hep biriz. Yenilirseniz
 Verirsiniz bize Hypocrene ile Hyatea Agarippe'yi,
 Biz yenilirse bırakırız size Emathia'yı,
 Karlarla kaplı Paconia kırlarını, yargıcı nymphalar
 315 Olsun aramızda. Yakışksızdır böyle bir çatışma,
 Oysa boyuncğmek daha yakışksız. Andıkti ırmaklar
 Üstüne yargıcı olan nymphalar, oturdular kayalara
 Oyulmuş koltuklarına. Önceden belli bir eğitim
 Görmeyenler türkü yaktı gök tanrılarının savaşına,
 320 Boşuna ün verdi Gigantlara, küçümsedi yüce tanrılar.
 Anlattı Typhoe ölümsüzleri kovuşunu yeryüzüne,
 Korkutuşunu, yorgun argın kaçışlarını, varmalarını
 Mısır'a, yedi ağızlı Nil'de durmalarını, ekledi
 Buna bir de tanrılar kovalayışını, onların
 325 Yalancı kılıklara girişlerini yerin çocuğu
 Typhoe: Jupiter önder oldu, dedi, sürüye
 Bundan Libyalı Ammon adıyla, eğri boynuzlarla
 Gösterilişi. Bu yüzdendir Apollo'nun karga,
 Semele'nin teke, Phoebus'un kızkardeşi dişi kedi,
 330 Saturnus'un kızı ak inek, Venüs balık pulu,
 Cyllenius da balıkçıl kanatları altında saklı.
 Kitara uyarak türküler çıkırdı buraya değin,
 Türkü çığırın dedi Aonidler, zamanınız yok mu
 Dediler. Pallas düşünme, dedi, söyleyin bana
 335 Türkünüzü yeniden. Sonra oturdu gölgesinde
 Yaprakları yavaşça kımıldayan ağacın, söze
 Başladı Musa: bir kişiye yüklüyoruz bütün savaşı,
 Dedi, kalktı Calliope topladı bir sarmaşık gibi

- Dağınık saçlarını, bir parmak vuruşuyla çınlattı
 340 Titrek tellerini çınlayan çalgının. İlkın
 Ceres eşti sivri sapan demiriyle toprağı, ilkin
 O verdi toprağın tatlı besinini. O bildirdi ilkin
 Yasaları. Ceres'dir ne varsa sözü edilen ekinin.
 Ona türküler yakmalıyım, dilerim tanrıçaya
 345 Yakışsın türkülerim. Ancak odur türkülere yakışan.
 Bir Gigant kalıntıları üzerinde kurulmuş büyük
 Trinacris adasının temelleri. Ezer ağır yığınyla
 Typhoca'yı, eskiden gökkatlarının üzerinde durmayı,
 Oturmayı umanı. Oysa uğraşır boyuna atmak için
 350 Sırtındaki yükü. Sağ eli Ausonie yakınlarında
 Peloros'un, sol eli de Pachynos'un altındadır.
 Çökmüş bacaklarının üstüne Lilbae,
 Bastırır başını Aetna, Typhoea saçar durur
 Kumları bir dağdan, yalımlar kusar kızgın ağızından.
 355 Uğraşır sırtındaki yükten kurtulmaya, sarsılır
 Kocaman dağlar, yerler: titrer yeryüzü, korkar
 Ölüler ülkesinin çatlayan yarıklarında
 Giren ışığın sessizlik içinde yaşayanları
 Ürkütmesinden. Bırakıp gitmiş konağını bu
 360 Yıkım korkusuyla. Binmiş kara atların
 Çektiği arabasına, yukarı Sicilya'nın temellerini
 Özenle, gördü bir yerin sallanmadığını depremle,
 İnceledi oraları, geçti korkusu. Dolaşırken
 Orada görmüş onu Erycina tanrıçası. Oturduğu
 365 Yüksek tepeden, kucakladı çevik oğlunu,
 Oğlum, gücüm, güvencim, Cupidon'um, dedi ona.
 Al, gönüllere işleyen, bu okları, sapla yüreğine
 Çevik oku tanrının; yazgının evrenin üçte birini
 Verdiğine. Girsin buyruğun altına gök tanrıları
 370 Jupiter bile, deniz tanrıları, onların, onların
 Önderi olan da. Neden annenin buyruğu altına
 Almazsın yeraltı ülkelerini, evrenin üçüncü
 Bölümüdür burada sözkonusu olan. Bizimle göklerde

375 Eğleniyorlar, katlandığımız için onlara, azalıyor
 Benimle sevginin gücü. Görmüyor musun bana
 Karşı geliyor Pallas'la ok atıcı Diana?
 Yumuşak davranırsak Ceres kızının yapacağı da
 Budur, umduğu da. Değer bilirse ortak krallığımız
 Birleştir amcası ile tanrıçayı, dedi, Venüs.
 380 Cupidon açtı sadağını, annesinin isteğine
 Seçti binlerce oktan birini, en sivri,
 En kaçınılmaz olanı, yayın da en elverişlisini,
 Bükte dizlerinde, attığı gibi sapladı yüreğine
 Tamu tanrısının ucu temrenli oku.

385 **B**ir derin göl vardır bu yerde, Pegus denir,
 Çok uzak değil Hennaе hisarlarından.
 Akarken Caystros suyu pek yankılanmaz,
 Kulaklarında kuğu türküleri. Sarar çevresini orman,
 Taçlandırır sularını, bir örtü korur gölgeleri
 390 Güneşin alevlerinden. Serinlik verir dallar kızıl
 Çiçekler biter ıslak topraktan: geçmez oranın
 Baharı. Burada eğlenir Proserpina, menekşeler,
 Ak zambaklar devşirir, öyle geçirir günlerini.
 Bir kız çevikliğiyle doldurdu sepetini, eteğini
 395 Didinir, daha çok toplansın diye, arkadaşlarından.
 Onu biraz görmek, kaçırmak için yetmiş Pluton'a,
 Böyle iveticidir işte sevgi. Ürkek tanrıça acılı
 Acı çağırıyordu annesini, yırtmış bütün giyeklerini,
 Üstten aşağı, dökülmüş derdiği çiçekler, yırtılan
 400 Gömleğinden. Toy çocukluğu, genç kızlığı yüzünden,
 Acı veriyordu ona çiçeklerin yitişi. Ilgarıcı
 Adlarını çağırarak kışkırttı arabayı çeken atları,
 Silkiyordu boyunlarının üstünde koyu kızıl
 Dizginleri. Derin gölleri, iki denizin suladığı
 405 Corinthe'den çıkan Bacchiadlar soyunun kurduğu
 Benzersiz limanları olan ilden ovalardan aşmış.

Bir köy vardır Cyanes'le Pisa'da Arethusa
 Arasında, orada sıkışır kalır akan sular,
 İşte orada otururdu eskiden adını bu göle
 410 Veren Cyane, Sicilya nymphaları içinde ünlüydü
 Çok. Yükselipçıkı beline değin sudan, tanıdı
 Tanrıçayı, dedi ki ona: gidemezsin daha ileri,
 Damat olamazsın artık Ceres'e, dileğine karşın.
 Kaçırmak değil istemek gerekirdi kızı anasından,
 415 Bak, ufak bir karşılaştırma yapayım, sen de gör.
 Beni de, günün birinde, sevmişti Anapis, korkarak
 Değil, yalvarıp yakarmalarıyla karısı oldum.
 Bunları dedikten sonra, açtı iki kolunu yanlara,
 Önledi daha ileri gitmesini. Oysa tutamadı
 420 Hincını Saturnus'un oğlu, kıskırttı korkunç
 Atlarını, yitti sularda güçlü kollarıyla
 Tuttuğu değnek, yol açtı ona sarsılan sular
 Tartarus'a giden bir yol. Bir yanardağın ortasına
 Yuvarlandı birdenbire arabası. Kaçırılan tanrıçaya
 425 Yerilen pınara sessizce ağıladı Cyane,
 Onulmaz bir yara içinde belli, eriyip karıştı
 Gözyaşlarıyla, eskiden, tanrıçası olduğu suya.
 Gözle görülürcesine erimiş eli kolu, eğilmiş
 Kemikleri, yumuşayıverdi turnakları da.
 430 İlk en yumuşak yerleri, ayakları, parlak saçları,
 Parmakları eridi, buzlu bir suya dönüştü birden,
 Bu çözülen, eriyen örgenleri. Daha sonra omuzları,
 Sırtı, böğürleri, göğsü bir ırmağa dönüştü,
 Titreşerek akan. Suya çevrildi sonunda
 435 Damarlarından akan kan. Artık onun elle
 Tutulur bir yanı kalmamıştı daha.

Korkuya kapılmış annesi, bu arada, kızın,
 Bütün yeryüzünü araştırmış denizlerin dibini
 Bile bırakmamış. Ne Hasperus, ne de altın

- 440 Saçlarını yayan Aurora görmüş onu gelirken,
Dolaştırır dururdu soğuk karanlıklar içinde
Elinde tuttuğu Aetna yalımlarıyla yanan çam
Odununu. Soldurduktan sonra aydınlığını güneş
Tatlı yıldızların, arıyordu kızını yine Doğuda,
445 Batıda. Tükenmişti gücü, yorgundu, susuzluğunu
Gideremezdi pınarlar, bir pınar da yoktu çevrede,
İçini scrinletecek, bir dulda gördü samanlar
Altında, çaldı kapıyı uysalca. Bir yaşlı kadın
Çıkınca kapıya, gördü su arayan tanrıçayı.
450 Sundu ona, önceden kaynattığı, tatlı içkiyi.
Giderirken susuzluğunu tanrıça, durmuş önünde
Saygısız bir çocuk, gülmüş tanrıçanın
Doymazlığına. Buna çok üzülen tanrıça döktü
İçkinin kalanını konuşurken saygısız çocuğun
455 Yüzüne, beneklerle doldu yüzü, kolları ayağa
Dönüştü, bir kuyruk çıktı ortaya, küçüldü,
Yıkım verecek durumu kalmamış artık, ufacık
Bir kertenkele olmuştu. Şaştı bu duruma, ağladı
Dokunmak istedi ona yaşlı kadın, kaçtı kertenkele,
460 Ufacık bir deliğe giriverdi. Serpilmiş üstüne
İçki damlaları, yıldız gibi benekler olmuş
Gövdesinde, Stellion adını almış bu yüzden.

- U**zun sürer tanrıçanın gezdiği karaları, denizleri
Anlatmak burada. O, aramış bütün çevreyi, Sicilya'ya
465 Dönmüş yine. Araya araya gelmiş Cyane kıyılarına.
Dönüşmeseydi nympa anlatacaktı bütün olayları.
Konuşacak gücü yoktu dilinin, ne ağız kalmıştı
Orada ne de dil. Kesin bir belirti verdi yine
Burada düşürmüştü mutlu uçuşuma Persephone
470 Anasının tanıdığı kuşağı nympa scrip suya
Gösterdi. Tanıyınca kuşağı anladı kaçırıldığını
Kızın, başladı yolmaya dağınık saçlarını,
Ağlayarak göğsünü yumruklamaya. Bilmezdi yerini

Kızının, kargışlıyordu bütün yeryüzünü.

475 Değerbilmez, yaptığım iyiliğe değmez diyordu
Yeryüzüne. Yitirdiğinin izlerini taşıyan
Trinacria'yı suçluyordu özellikle de.

Güçlü eliyle kırdı, toprağı altüst eden,
Sapan demirini, işdaşı öküzü de öldürdü.

480 Yoketti tohumları, ekin vermeyi yasakladı
Ekili tarlalara, tüketti evrensel verimini

Toprağın. Başlangıçta daha kavruldu ekinler
Otlar arasında, güneş sıcaklığıyla: yağmurlar
Sürüklemiş birçoğunu. Yıldızlar, yeller,

485 Kuşlar ılgarlıyordu ekinleri. Karamık, devedikeni,
Ayrıkotu gibi yararsız otlar bozuyordu ekinleri.
Kaldırdı başını Alpheias Eleis sularından, attı
Islak saçlarını alnından kulağının arkasına, dedi:

Ey kızını bütün evrende arayan ürünler anası

490 Büyük yorgunluğun bitsin artık; öfkenle yoketme
Sana bağlı bir ülkeyi, gerekmez yeryüzüne yaptığın
Bu işler. O, istemeden yol verdi kızı kaçırana.

Kendi yurdum için yakarım sana sanma sakın.

Elis'tir yerim, yurdum Pisa, bir konuğum burada.

495 Sicilya'da yabancıyım. Hepsinden çok severim

Bu ülkeyi, Arethus adıyla otururum burada;

Yurt edindim burayı; yumuşasın biraz hıncın.

Bırakıp yurdumu böylesine geniş suları

Geçişimi, Ortygia'ya varışımı anlatırım sana

500 Günü gelince, yumuşasın, açılsın biraz yüzün de.

Açıldı toprak yol verdi bana, derin mağaralardan

Geçtim, burada kaldırdım başımı ancak, görüyorum

Görmediğim yıldızları. Atlarken Styx uçurumundan

Yerin altında, ilişmiş gözüme Proserpina,

505 Üzgündü, yüzünde korku izleri vardı beşbelli.

Şimdi bir kraliçedir, karanlıklar ülkesinin

Kraliçesi, tamuyu yöneten tiranın karısı.

Bu sözleri duyunca taş gibi donakaldı Ceres,

Derin bir üzüntü duydu bu karışıklığın ardınca
 510 Ağır mı ağır. Birden atlayıp arabasına yükseldi
 Göklere, üzüntü bulutlarıyla dolu yüzü, dağınık
 Saçları: öfkeyle bağırdı karşısında Jupiter'in:
 Yakarmaya geldim sana Jupiter; seninle benim
 Kanım için, bir annenin güçsüz sesi, kızına
 515 Olan babalık duygusu biraz etkilesin seni,
 Onu ben doğurdumsa babası sensin, acı onun
 Mutsuzluğuna. Yitirdiğimi buldum anlamlı
 Çıkarsa bu sözlerimden, nerede olduğunu
 Biliyorum dersem, uzun bir aramanın sonucudur
 520 Bu olay, onu bulmam. Yakınmam, verilirse
 Bana kızımı, kaçırılışından; benim değilse
 Senin kızın olamaz bir ilgarcının kızı.
 Jupiter: seninle benim, ortaklaşa, kızımızdır,
 İlgilenmeliyiz onunla ikimiz de. Gerçek adını
 525 Verelim tüm nesnelere. Bir sevgi ürünüdür bu
 Kaçırma değil. Utandırmaz bizi güveyi, onaylarsan
 Ey tanrıça. Hepsi bir yana, bir övünçtür
 Jupiter'in kardeşi olmak; onu benden aşağı
 Kılmış yazgısı. Oysa bir eksikliği yok onun.
 530 Onları, kesinlikle, ayırmak istersen, döner göğşe
 Proserpina, ancak ölümlülere yaraşan bir
 Yiyecek koymamışsa ağzına. Buyruğu böyledir
 Pharcusların. Oysa Ceres, kızı almadan cdemez.

Alınyazıları engeldi buna, genç kız andı bozmuştu,
 535 Gezinirken Tartarus bahçelerinde, bir nar
 Koparmış dalları eğik ağaçtan, kırmış kabuğunu
 Yemiş yedi narı. Bu olayı gören yalnızca
 Ascalaphus oldu. Söylentiye göre Avernuslar
 Arasında Orphne denen, pek bilinmeyen,
 540 Bir nympa doğurmuş onu, ormanda, bir mağarada
 Acheron'dan. İşte o, görmüş Proserpina'yı
 İçti sızlamadan duyurmuş ortalığa, önlemiş

Dönüşünü. İnledi Erebus, kraliçesi uğursuz
 Bir kuşa döndürdü bu olayın tanığını. Başında
 545 Phlegethon sularıyla ıslanan bir gaga, tüy,
 Kocaman gözler yarattı. Değişti tüyle kaplandı
 Sarımsı gövdesi, büyüdü başı, kıvrıldı, uzadı
 Tırnakları, güçlkle titrerdi kımıldayan kolunda
 Tüyler. Yıkımların ulağı, uğursuz sayılan, bütün
 550 Ölümlülerin kaçındığı baykuş derler buna.

Böyle bir cezayı gerektirirdi boşboğazlığı,
 Uygunsuz sözleri Ascalaphus'un; oysa siz
 Achelaus kızları nedir bu kuş kanatları?
 Bu kuş ayakları sizde, birer kız iken? Yoksa
 555 Bahar çiçekleri dererken arkadaşınız Proserpina mı
 Bunu yapan , söyleyin ey Sirenler? Yeryüzünde
 Aramayın onu, sezmiş sular onu sevdiğinizi.
 Kürek değil, kanatlarla aşmak istediniz
 Suları. Kolaylık verdi size tanrılar, oldu
 560 Dileğiniz, sarı tüylerle örtündünüz, gördünüz.
 Kulakları büyüleyen tatlı sesinizden, işbilir
 Ağzınızdan yoksun kalmayın diye kızlık
 Yüzünüz, bir de insana özgü sesiniz kaldı.

Kardeşiyle, üzgün, kızkardeşi arasında aracı
 565 Aracı Jupiter, iki eşit bölüme ayırdı yılı.
 İki ülkeden egemen Proserpina, altı ay anası,
 Altı ay da kocasıyla kalsın diye. Birdenbire
 Değişti yüzü de, tını de Ceres'in, az önce
 Pluton'a üzgün görünen yüzü değişiverdi.
 570 Bir kıvanç kapladı bütün yüzünü. İşte böyle
 Parlar yüzü ıslak bulutlarla örtülü güneşin
 Yüzü başarıyla çıkınca bulutlardan.

Kavuşmuş kızına tatlı Ceres, öğrenmek istedi
 Neden geziye çıktığını Arethus'un, neden kutlu

- 575 Bir pınar olduğunu? Susmuş dalgalar, Naiad başını
Çıkardı sudan, eliyle kuruladı kumral saçlarını,
Anlattı Alpheos'un eski sevgililerini. Dedi: ben
Achaia'da nymphalardan biriydim, daha becerikli
Yoktu benden tuzak kurmada, ormanlarda avlanmada.
- 580 Korkusuzum, pek önemsemişim yok ün kazanmayı
Güzelliğimle. yine de güzel denirdi bana, sevmezdim
Güzelliğimle ilgili övgüleri, ben sıkılırdım övünç
Duyarken ötekiler gövde güzelliğinden. Ağır bir
Suç sanırdım kendimce güzel olmayı. Yorgundum
- 585 Stympkala ormanından dönüyordum sanırım,
Çok sıcaktı ortalık, bir kat daha çoğaltmıştı
Sıcaklığı yorgunluğum. Yavaş, sessiz dolanıp akan
Bir suya vardım, pırıl pırıldı o su.
Dibinde taşlar bile sayılırdı, aktığını
- 590 Anlardı bakan ancak. Ak başlı şöğütler, sudan
Beslenen kavaklar gölgeler salardı iki kıyıya.
İlkin ayaklarımı ıslattım, girdim suya dizlerime
Değün. Yine azdı bu, soyundum iyice, giyeklerimi
Astım bükülen şöğüt dallarına, öyle
- 595 Çınl çıplak girdim suya. Elimle vuruyordum
Suya, binbir biçime sokup istediğim yana
Uzatıyordum kollarımı. Bir gürültü duydum suda
Birdenbire, korkunca çıktım en yakın kıyıya.
Nereye kaçırıyorsun Arethusa, diye seslendi
- 600 Sulardan Alpheus. Nereye kaçırıyorsun dedi
Kısık bir sesle. Çıplaktım, giyeksiz kaçırıyordum,
Karşı kıyıdaydı giyeklerim. Oysa çoktandır
Ardımdan koşardı, tutuşurdu benim için.
En uygun durum çıplak oluşumdu onun için.
- 605 Ben kaçtıkça daha tutkulu koşar, sıkıştırırdı
Beni, böyle kaçır doğandan titrek kanatlı
Güvercin, böyle sıkıştırır korkan güvercini
Doğan. Geçtim Orchomen'den, Prophis'ten, Maenalios'tan
Aştım huzlu, kıvrık Cyllene'yi, Erymanthos'u,

- 610 Vardım Elis'e, benden çevik değildi Alpheus,
Azalıyordu gücüm, daha hızlı koşamadım, oysa
Alışıkı o buna. Kırlardan, ağaçlı dağlardan,
Kayalardan, yolsuz yerlerden, taşlıklardan
Koşuyordum. Arkamdaydı güneş, kocaman bir gölge
615 Gördüm ayaklarımın önünde, korkudan da olur bu,
Ayağının gürültülerini, ağzından fışkırıp
Saçlarımın bağına vuran korkunç soluklarını
Seziyordum, kaçmaktan bitkindim artık, bağırdım:
Yetiş yardımına ey Dictymna pusatlarını
620 Taşıyanın, yakalanıyorum, taşıdım okunu, yayını,
Sadağını senin. Kımıldandı tanrıça, yanındaki
Bulutlardan fırlattı birini üstüme, örtünce beni
Bulut, bilmeden aradı beni ırmak bulutlu kıyılarında.
Tanrıçanın örttüğü yerde aramış beni bilmeden
625 İki kez bağırdı: ey Arethusa, Arethusa, bilseniz
Ne acılar çektim. Kurdun ulumasını duyunca
Ağılda titreyen kuzuya, ya da duyunca sesini
Düşman köpeklerin çalılıkta gizlenen, kıpırdamayan
Tavşana döndüm. Daha gitmemişti Apheus oradan,
630 Görememiş o yörede bir ayak izi, bakıyordu
Gizlendiğim buluta. Elimi kolumu kaplayan
Ter üşütmüştü beni. Mavimsi damlalar akmıştı
Bütün gövdemden. Ayağımın altında birikmişti
Saçlarımdan akan sular, bir göl olmuştu.
635 Sana bu öyküyü anlatmadan daha kısa bir
Süre içinde bir pınara dönmüştüm. Irmak
Tanımıştı suyun içindeki sevgilisini.
Çıkıp insan biçiminde suya dönüşmüştü benimle
Karışmak için. Delia toprağı açtı, ben de
640 Daldım karanlıklara, aktım Ortygia'ya.
Sevdim bu adayı, adını taşıdığından tanrıçanın.
Oradan çıktım yeniden göklere doğru.

Anlattı bunları Arethusa, tarlalar tanrıçası
 İki yılan koştu arabasına, dizginledi, yükseldi
 645 Yerden göklere, yeğnik araba indi Pallas'a verdi
 Triptolemus'a onu Ceres, biraz da tohum verdi,
 Birazını ekilmemiş, birazını dinlenmiş tarlalara
 Ekmesini buyurmuş. Aştı Asya'yı, Avrupa'yı ağdı göğe,
 Genç Triptolemus, durdu Scythia kıyılarında.
 650 Lyncus'tu orada kral, gitti onun konağına.
 Kral ondan adını sordu, yurdunu, yolculuğunun
 Nedenini. Yurdum ünlü Athena, adım Triptolemus,
 Ne gemiyle geldim. ne de yaya, bir açıldı bana
 Gökte, getirdim Ceres'in göndermelerini.
 655 Serpilince toprağın geniş göğsüne, bol ekin,
 Tatlı besin versin diyce, dedi. Kışkandı barbar
 Lyncus, konukseverlik gösterdi Triptolemus'a.
 Oysa, kendi olmak istedi bu işin yapıcısı,
 Kılıçla öldürmeye kalkıştı onu uykunun bağında.
 660 Vaşağa dönüştürdü onu Ceres, buyruk verdi genç
 Triptolemus'a göğe çıkarsın diye kutlu hayvanları.

Böyle bitirmiş türküsünü içimizden en yaşlısı.
 Nymphalar toplandılar, türküler çığırdılar,
 665 Başarı tacını sundular Helicon tanrılarına.
 Sövüp saymış yenilenler, az mı gelmiş cezası
 Bizimle boy ölçüşmeye kalkışınızın, sövmeler
 Saymalar bir de katıyorsunuz buna, dayanamayız
 Daha, dedi, Calliope, ceza vereceğiz size, hıncınız
 670 Böyle yatıştır ancak. Güldü Ematia kızları bu
 Sözlere. Bağırarak konuşuyor, saygısız ellerini
 Öne uzatıyorlardı, birden gördüler kanatların
 Çıktığını tımak uçlarından, tüylerle kaplandı
 Kolları, gördüler birbiri ardından uzun gagaya
 675 Dönüştüğünü ağızlarının. Yeni bir kuş soyu ormanda
 Bunlar. Dövünmek istediler, kolayca kaldırdı onları
 Yukarı devinen kolları. Saksığana dönüştüler. Ormanı
 Çıglıkla doldurdular. Konuşma isteği kaldı onlarda.

ALTINCI KİTAP

- D**İNLEMİŞ Triton bu söylenenleri, alkışlamış
Türkülerini, yerinde hınçlarını Aonia kızlarının.
Kendi kendini övmek yetmez, övülelim biz de
Cezasız komayalım tanrılığımızın yerilmesini,
5 Dedi, yok etmeyi düşündü Maeonia'lı Arachne'yi.
Duymuştu yün örme, dokuma sanatında ona eşit
Olduğunu, doğduğu yerden, soyundan değil,
Sanatından geliyordu Arachne'nin bütün ünü.
Babası Kolophon'lu İdmon erguvan boyasıyla
10 Boyardı Phocacia'nın yüzünü, ölmüşü annesi.
Halktandı o da babası gibi, Lydia illerinde
Büyük bir ün kazanmıştı, küçük bir soydan
Gelmesine, Hypaepa'da küçük bir evde oturmasına
Karşın, sanatıyla Arachne. Timolus Nymphaları
15 Bayır bağları, Pactale Nymphaları da suları
Suları bırakır giderdi onun olağanüstü işlerini
Görmeğe. Dokuduğu kumaşları yalnızca bitince değil,
Yapılırken de görmeği çok severlerdi.
Öylesine becerikliydi işinde, onu ilkin işlenmemiş
20 Yünü yumak yaparken, parmaklarıyla yuvarlarken,
Topallayıp yumuşatırken bir bulut yığının benzeyen
Yünleri, çevik başparmağıyla örekeyi döndürür oya
İşlerken gören, iğneyle anlar Pallas'ın öğrencisidir.
Bunu yadsır Arachne, küçüklük sayar böyle bir ustası
25 Olduğunu. Üstelik: yarışalım, yenilirsem boynum kıldan
İnce, derdi. Bir kocakarı kılığına girdi Pallas,

Yapmacıktan ak saçlar çıktı şakaklarında, dayandı
 Değneğe güçsüz gövdesiyle. Şöyle başladı söze:
 Yalnızca iğrenç sayrılıklar değil yaşlılığı üleşİ,
 30 Yıllar yetiştirir bizi. dinle öğütümü ölümlüler
 Arasında işinle önde gitmeye çalış, ün kazan,
 Tanrıçaya karşı gelme, bağışlanmanı dile yalvaran
 Bir sesle yumuşar yüreği yakanşınla. Gelip
 Bağışlayacak seni, dedi. Hınçla baktı ona Arachne,
 35 Bıraktı başladığı örgüyü. Güç tutuyordu elini,
 Yüzünde okunan bir hınçla şöyle dedi; tanımadığı
 Pallas'a: yaşlılık almış usunu senin, tükenmiş, çok
 Yaşam işte böyle yıkım da getirir başa. Git gelinin
 Varsa gelinin, kızın varsa kızın dinlesin sözlerini,
 40 Öğütün bana yeter, sanma beni etkilediğini öğütünle,
 Değişmemiş düşüncem, neden kendi gelmiyor?
 Neden kaçınır yarışmadan? O zaman tanrıça:
 O geldi, dedi, çıktı kocakarı kılığından, gösterdi
 45 Pallas olduğunu. Saygı duydu ona Frigya kızları,
 Nymphaları, bir Arachne aldırmadı, yüzü kızardı
 Sonra gitti bu kızarma da. Böyle olurdu gün doğar
 Doğmaz Doğu da, biraz sonra aklaşır ufuk
 Işınlarıyla güneşin. Direndi düşüncesinde, başarı
 50 Kazanma tutkusu uçuşuma sürükledi onu sonunda.
 Artık ne geri dönüyor Jupiter kızı, ne öğüt
 Veriyor, ne de yarışmayı geciktiriyor. Birden
 Karşılıklı iki dokuma aygıtı kurdular, iki dizi
 İplik gerdiler, bağladılar. Bir kamış ayırıyordu
 55 Aralarını. Mekik erişi dağıtıyor, eriş parmaklar
 Arasında genişliyor, ırgaca karışıyor, vuruyor
 Sivri dişli tarak iğnesine. Bağlamışlar kemerle
 Giyeklerini bellerine, bir yarış tutturmuşlar
 Düşünmeden yorgunluğu, oynatıp duruyorlar
 60 Becerikli kollarını. Tyr'de tunç bir vazoda
 Yapılan erguvan boyası, bir de pek az ayrımlı
 Başka koyu boyalar kullanılırdı dokumaların

- Boyanmasında. Uzanan bir yay çizer gökte
Yağmurla yağmurla yansıyan güneş ışınları
- 65 Bu yay da parlardı binbir renk içinde, göz
Seçemez boyaların geçişim yerini, öylesine
Benzerler birbirine. Bir de altın işlemeler
Karışır bunlara, eskiçağ öyküleri işlenir oyalarla.
Pallas, Mauortis'teki tepeyi yurdunun adı
- 70 Yüzünden çıkan eski bir savaşı işliyordu.
Jupiter'in çevresinde toplanmış oturmuş
Oniki tanrı, koltukları pırıl pırıl. Dokumada
Apaçık işlenmiş bütün tanrılar, en alımlı
Jupiter. Denizler tanrısı ayakta sarp kayalarda
- 75 Fırlatmış üç çatallı mızrağını. Çatlayan
Kayalardan bir yırtıcı hayvan çıkarmış, ili
Egemenliği altına almak için. Bir kalkan sivri
Bir kargıyla işlemiş kendini Pallas dokumaya.
Başında tolga, bir de göğsünü koruyan kalkan.
- 80 Vurunca mızrağıyla ürün dolu ak zeytin ağacını
Doğuran toprağı da, coşan tanrıları da çizdi,
Beceriyle bitirmiş işini oç tanrıçası, yarıştaşının
Yürekliği karşısında umduğu armağanı bir ömekle
Göstermek için, dört savaş çizdi dokumanın
- 85 Dört kıyısına. Parlak, değişik boyaları, küçük.
Bir kıyıda Haemon'la karısı Trakia'lı Rhodop,
Eskiden birer ölümlüydü bunlar şimdi birer
Soğuk dağ, en büyük tanrıların adlarıyla
Anılan. Öteki kıyıda acıklı serüveni işlenmiş
- 90 Pygmae'nin anasının, turna kuşuna çevirmişti
Onu yenince Juno. Sonra da kendi ulusuna karşı
Savaşmasını buyurmuş. Antigone başka bir kıyıda
Duruyordu, Jupiter'in karısıyla boy ölçüşmeye
Yeltenen, sonra Juno'nun eliyle bir kuşa
- 95 Döndürülen. Ne Illion'un yurdu, ne de
Atası Laomedon kurtarabilmişti onu. O da, orada
Ak tüylü bir leyleğe dönüşmüş, ağzı da gürültüler

Çıkaran uzun bir gagaya çevrilmiş. Başka bir
 Kıyıda çocuklarından yoksun bırakılmış Cinyros,
 Sıkıyor örgenlerini, sarılmış tapınağın
 Basamaklarına, uzanmış taşlara ağılıyor gibi.
 Barışı yansıtan zeytin dalları çevreler bunları.

Orada durdu, yapıtını kendisine verilen ağaçla
 Bitirdi. Maone'li kız yalancı bir boğanın kaçırdığı
 Avrupa'yı belirtmiş işleyerek, gerçek bir boğa,
 Bir deniz sanırsın. Prenses arkasındaki toprağa
 Bakıyor, çağırıyor arkadaşlarını, korkuyor üzerine
 Gelen dalgaların kendisine ulaşmasından. çekiyor
 Korkarak ayaklarını. Arachne, bir kartalın
 Pençesinde Astrie'yi, kuğunun kanatlarında
 Dinlenen Leda'yı, güzel Antiope'yi işlemiş. İki
 Çocuk anası yapmak için Alcmene'yi kandırma
 Uğruna Amphitryon kılığına giren Jupiter'i çizdi.
 Jupiter'in yakalamak için Danae'yi altın yağmur,
 Asopus kızını ateş, Mnemosyne'yi sığırtmaç,
 Deon'un kızlarını avlamak için yılan kılığına
 Girişini işledi. Bir boğa kılığındaydın Neptun
 Sen de, Aeole'nin kızına vurgun genç boğa.
 Aloid'leri ortaya çıkarmak, Enipeus'la Bisaltis
 Kızını kandırmak için koç kılığına girmiştin.
 At kılığına girince aldın sarı saçlı ürünler
 Anasını. Kuş iken yılan saçlı kadına, kanatlı
 Atların anasına, yunusken de Melantho'ya çevirdin
 Onu. Her nesneye gereken biçimi verdi Arachne.
 Bir kaba köylü kılığında ya arslan postu, ya da
 Akbaba tüyleriyle örtülü, ya Macareus kızı İsse'yi
 Kandırmak için çoban kılığında işledi Phoebus'u.
 Kandırır Erigone'yi üzüm salkımı biçiminde Bacchus,
 Yarı hayvan yarı insan Saturnus da Chiron'u.
 Dokumanın uçları çiçekli, sarmaşıklı. Ne Pallas,
 Ne Liur bir eksik görebilirdi. Üzüldü buna

Sarı saçlı tanrıça. Yırttı tanrısal suçları gösteren
 Oyaların işlendiği dokumayı. Elinde tutuyordu
 Cytor ağacından mekiği. Vurdu onunla üç dört kez
 135 Idmon kızı Arachne'nin alnına. Dayanamadı bu yergiye,
 Yapıştı bir kaytana kendini boğmak için. Acıdı
 Ona Pallas, yumuşattı cezasını asıldığını görünce.
 Yaşa be Pallas, böyle asılı kalacaksın boyuna
 Ettiyini bulmak için. Soyun da çekecek çektiğini.
 140 Son kuşağına dek, dedi. Sonra Hecataios'un seçtiği
 Otun özünden yapılan ilacı serpti üzerine, büzüldü
 Saçları, yokoldu kulakları, burnu, başı ufaldı, nesi
 Varsa. Böğürlerine yapıştı ince parmakları, kanat
 Oldu bütün karın. Buradan çıkarır bugün örümcek
 145 Adıyla eskisi gibi ördüğü iplikleri.

Bütün Lydia titredi, yayıldı baştanbaşa Frigya
 Illerinde, bütün yeryüzünde söylendi bu olayın ünü.
 Evlenmeden önce tanımişti Arachne'yi Niobe, o da
 Bir kızdı Maeonia'da, Sipyl'de otururdu, ikisi de
 150 Bir ülkenin çocukları idiler. Yine öğretmedi
 Arachne'nin başından geçen olay Niobe'ye
 Tanrıların karşısında alçakgönüllüce konuşmayı.
 Çok neden vardı övünmesine, büyüklenmesine, eşinin
 Bccerileri, ikisinin de soyluluğu, egemenliği altında
 155 Geniş bir krallık, büyüklük vermezdi ona, bütün
 Çocukları gibi. Yazgısı bilinmeyeydi, en mutlusu
 Olacaktı annelerin denebilir. Geleceği önceden
 Bilen Tiresias kızı Manto tanrısal bir kıvanç
 İçinde biliciliklerle doldurmuş ortalığı,
 160 Demiş ki: ey Theb kadınları koşun topluca,
 Sunun Latano'ya, iki çocuğuna günlük, yakarın,
 Bir defneyle bağlayın saçlarınızı, böyle buyurdu
 Letona benim dilimle, oldu dediği de. Süslendi
 Bütün Theb kadınları buyruk üzre birden, alınlarını
 165 Yapraklarla, günlük attılar kutlu yalımlı buhurdanlara,

Yakarışlarla. Geldi Niobe kalabalıkla, altın işlemeli
 Bir Frigya dokuması giymiş, alımlı, güzeldi öfkeli
 Olunca da. Sallardı süslü başını, saçları omuzlarında.
 Durdu, üstten bakan gözlerle süzdü çevreyi, dedi ki:

170 Çılgınlık değil mi dinlediğiniz türküler tanrılara
 Karşı? Nedir Latona için bu sunaklar, daha adına
 Günlük yakılmazken babam Tantalus'un, tanrılar
 Sofrasına oturma yetkisi nerden? Annem biridir
 Kızkardeşlerinden Faiad'ların. Babası da göğü
 175 Omuzlarında taşıyan güçlü Atlas'tır. Onun babası da
 Jupiter, övünürüm kaynatamla. Egemenim Frigyalılara,
 Cadmus sarayının da hanım kadınıyım, bana bir de
 Kocam bağlıdır, Amphion'un kavalı çalınırken
 Yükselir duvarlar, onların içinde oturanlar.

180 Ne yana baksam övünülecek sayısız iş görünür,
 Soyumuzda, kıskandırırım bir tanrıçayı bile.
 Yedi kız, yedi erkek katın bunlara ayrıca,
 Yedi damat, yedi de gelin şimdi arayın nereden
 Geldiğini kendimi beğenmemin, büyüklenmemin.

185 Bilmem, göze alabilir misiniz bana yeğlemeyi,
 Doğururken kocaman yeryüzünde oturacak yeri
 Bile olmayan kadını, Coeus adlı titan kızı
 Latona'yı. Yerde, gökte, denizde bir yer yok
 Tanrıçanıza. Başı boş dolaştı yeryüzünde sürgün.

190 Durumuna acıyan, sen yerde ben denizlerde
 Yabancıyız, diyen Delos, ona su üzerinde, bir yer
 Gösterinceye değin. İki çocuk doğurdu, benimkilerin
 Yedide biri bu. Mutluyum, kim yadsıyabilir bunu?
 Mutlu kalacağım bundan kimin kuşkusu vardır? Bolluk

195 Beni kıvançlı kıldı. Yüceyim, Fortuna'dan bana ne...
 Alınan malımdan kalanı yeter bana, öylesine çoktur
 Elimde bulunan. Mutluluğum eksilmez, düşünün bir
 Sürü çocuğumdan birini almış birisi, yine de
 Latona gibi iki çocukla yetinmem, öyle kalmam.

200 Daha neler yapılsa çocuksuz kalmam söz değil.

Çekilin bu sunaklardan, bırakın saçlarınızdaki
 Defneleri. Kadınlar defneleri saçlarından çıkardılar,
 Yarıda bıraktılar töreni de. Tanrılara yalvarmak
 Gelirmiş ellerinden ancak, yavaşça. Üzüldü tanrıça,
 205 Cynthe dağının tepesinden seslendi oğluna: öğrenen
 Sizi doğurmakla, ben annenizim, boyun eğmezken
 Juno'dan başka tanrılara, kuşku duyulmaktadır,
 Ey çocuklarım, yardım etmezseniz kovuluyorum,
 Yüzyıllar boyunca tapınılan sunaklardan. Bu değil
 210 Üzüntüm yalnız, bu korkunç suça bir de yergi
 Katmış Tantalus'un kızı, sizden üstün tutmak
 İstemiş çocuklarını. Çocuksuz kalacağım diyerek
 Babasının adını kullandı uğursuz. Ettiğinden
 Bulsun. Daha yalvaracaktı Latona'ya, kes, dedi
 215 Phoebus, çok yakınmanın ardından ceza gelir.
 Böyle söyledi Phoebe de, uçtular göklere hızla,
 Gizlenip bulutlara girdiler Cadmus'un kalesine.
 Bir ova vardı duvarların önünden başlayan, düz,
 Geniş, atların tımakları, araba tekerlekleri
 220 Ezerek yumuşatmıştı toprağı. Orada binmiş güçlü
 Atlara Amphion'un yedi oğlundan birkaçı. Kızıl
 Örtülü böğürlerini mahmuzlayıp atların, altınlı
 Ağır yularları tutuyorlardı. Biri İsmenus'tu
 Bunların, anasının ilk çocuğı, belli bir alanda
 225 Döndürüyordu bineğini. Gemle köpüklü ağzını
 Sıkıştırırdı hep. Vay bana, diye bağırırdı, düştü
 Göğsünün ortasına saplanan okla, bıraktı dizginleri,
 Ölümle cansızlaşan eli, yavaşça düşüverdi
 Atın sağ omuzu üzerinden yere. Duydu bir
 230 Ok gürültüsüyle sarsıldığını havanın, yakında
 Duran Sipylus, bıraktı o da dizginleri, böyle
 Kaçar gözcü de görünce yağmur bulutunu, açar
 Direkte asılı yelkeni, yararlanсын diye en ince
 Yelden bile. Salıversin dizginleri Sipylus, ardından
 235 Geliyordu kaçınılmaz ok, vızlayarak saplandı boynuna,

Ağzından çıktı demirli ucu. Eğilmiş öne doğru
 Hızla giden atın üstünde, sıcacık kanıyla
 Kızarttı toprağı. Mutsuz Phaedimus, bir de
 Atalarının adını alan Tantalus bitirdikten sonra
 240 İşlerini, yağlandılar başladılar gençlerin
 Alışageldikleri güreşe. Kapaştılar, kavraştılar
 Sıkı sıkıya, göğüs göğüse geldiler, birdenbire
 Gerili yaydan fırlayan bir ok delip geçti
 İkisini de. Kıvrandılar acıdan ikisi de,
 245 Sarıldılar birbirine, gözleri kararınca yere
 Yıkıldılar, verdiler son soluklarını da birlikte.
 Görünce onları Alphenor yumrukladı göğsünü,
 Koştı kucaklamak için soğumuş gövdelerini,
 Gitti kardeşlerinin yoluna, deldi onun da
 250 Yüreğini Delos'un attığı öldürücü, göksel ok.
 Çekince okla çıktı dışarı ciğerinin bir yanı da,
 Uçtu havaya kanıyla birlikte canı da. Ölmedi
 Bir yarayla uzun saçlı Damasichtona. İlkin,
 Bacakla diz oyuğunun birleştiği yerden,
 255 Sinirlerin yumuşak oynağından vurulmuştu,
 Çıkarmak isterken eliyle uğursuz oku, birden
 Başka bir ok gelip saplandı boğazına,
 Fıskıran kanın teptiği ok sıçradı yukarı
 Doğru, bir yol çiziverdi boşlukta. Kaldırdı
 260 Umutsuzluk içinde kollarını, yardım edin bana
 Ey tanrılar, dedi, Amphion oğlu Ilioneus.
 Oysa bilmiyordu hepsine yalvarmak gerektiğini
 Ayrı ayrı. Üzülmüş bu yakarıştan korkunç yaylı
 Tanrı, neylesin ok yaydan çıkmıştı bir kez. Yara
 265 Pek acıtmamış, işlememiş derine, yürekte ok.

Bütün halkın üzüntüsü, yakınların gözyaşları
 Birden ulaştırdı anasının kulağına başa gelen
 Bu yıkımı. Şaşı tanrıların böyle bir işi
 Yapmayı göze almalarına kızdı da ayrıca,

- 270 Baba Amphion, kendi eliyle sokmuş yüreğine
Öldürücü bıçağı, acıya da ışığa da son vermiş
Böylece. Ne kaldı Latona sunaklarından halkı
Kovan, ilde kendini beğenmişçesine dolaşan
Eski Niobe ile şimdiki Niobe arasında.
- 275 Eskiden kıskanan düşmanları bile şimdi ona
Acılamakta. Kapanmış oğullarının soğuyan gövdeleri
Üstüne, gelişigüzel öpücükler kondurmuş son kez.
Ayırdı yorgun kollarını uzattı göklere, bağırdı:
Ey acımasız Latona, coş acılarımla şimdi. Doyur,
- 280 Doyarsa acımasız yüreğini de. Yedi kez ölüyorum,
Düşmanlığınla, başarılarınla övün şimdi, kimin
Bu başarı dersin? Şu yıkım altında bile senden
Varlıklıyım, başarı kazanan ben'im burada.
Sesler duyuldu tellerinden iyice gerilmiş
- 285 Bir yayın, titremiş korkudan başka kim varsa
Niobe'den. Yıkım getirdi ona yiğit, kara giyeklere
Büründü kızları, saçları dağınık dizilmişler
Yatakları önünde kardeşlerinin. İçlerinden biri
Çıkarayım derken bağırsaklarına takılmış oku
- 290 Cansız yığıldı kardeşinin üstüne. Mutsuz annesini
Avutmak isterken bir başkası iki kat oldu birden,
Dili tutuldu, kapandı ağzı son soluğu çıkınca.
Kapaklandı boşuna kaçmaya uğraşan biri
- 295 Ölen öteki kızkardeşinin üstüne. Titriyordu,
Biri de, türlü yaralarla ölmüş altısı, yalnızca
Biri kalmış ayakta. Anası sığınak etmiş kendini
Giyekleriyle örtmüş kalan biricik kızını.
- 300 En genci kalmış birçok kızından, onu isterim
Diye, bağırmış, ölmüş uğrunda yalvarıp yakardığı
Kızı da, birçok oğlu, kocası, kızı gitükten
Sonra yapayalnız kalmış ortada Niobe. Onu da
Acı uyuşturmuş, kıpırdatmıyor artık saçlarını
- 305 Esen yeller, kansız yüzü renksiz, gözleri de
Oynamaz olmuş üzüntüden. Candan iz kalmamış.

Kaskatı kesilmiş dili damağında, kan dolaşmaz
 Artık damarlarında. Ne boynu bükülüyor, ne
 Kolları deviniyor, ne ayağı yürüyebiliyor,
 310 Taşa dönüşmüş bağırsakları bile. Korkunç
 Bir kasırga kavrayıp götürmüş onu yurduna.
 Orada, bir dağın doruğunda durur ıslak, bugün
 Bile gözyaşı döker orada bu mermer.

Gerçek gücünü gösterdiğinden beri korkmayan
 315 Kadın, erkeksi hincından tanrıçanın, hepsi de
 İlk doğuran tanrıçayı övmeye başladılar, ona
 Döndüler yüzlerini. Eski olayların ortaya
 Çıkmasına yolaçtı bu. Şöyle diyordu içlerinden
 Biri: anlatacağım olay pek bilinmez, köylülerle
 320 İlgilidir. Bu olağanüstü olay yüzünden, ben,
 Ünü kavuşan gölü de, yeri de gördüm, yaşlıydı
 Babam, gezecek gücü kalmamıştı, seçilmiş öküz
 Getirmemi buyurmuştu Lycia'dan. Bir de kılavuz
 Katmıştı bana oralı. Yayımlarda gezerken
 325 Gölün ortasında bir sunak gördüm, kararmış
 Yakılan adak dumanlarıyla; sallanan kamışlarla
 Çevriliydi. Bir ses yankıdı orada: bana yardımcı ol,
 Diye. Benim sesim de inceden yansıttı onu. "bana
 Yardımcı ol." Sordum bu tapınağın kimin olduğunu.
 330 Bir Naiad'ın mı, Fauna'nın mı, tanrılardan birinin mi?
 Şöyle karşılık verdi: ey genç gönüldeş, dağ tanrılarının
 Değil bu tapınak. Bu, Juno'nun yeryüzünden sürdüğü
 Bir tanrıçanın konağıdır. Yakarışlarla yumuşayan
 Başı boş Delon bir yer verdi ona. Suyun üzerinde
 335 Yüzerdi bu yeğnik oda. Orada bir hurma ile Pallas
 Ağacı arasında iki çocuk doğurdu Latona üvey
 Anaya karşın. Ana olunca bastırdı göğsüne tanrılaşan
 İki yavrusunu kaçtı oradan, Juno'dan. Güneş yakardı
 Yeryüzünü, gelince Chimaera'nın doğduğu Lycia
 340 Sınırlarına, çok yorulmuştu, yakıcı bir susuzluk

Doğurmuş sıcaklar onda. Süt kesilmiş memelerinde,
 Çocuklar doymaz. Bir göl göstermiş ona yazgı,
 Uzakta, oylumun sonunda. Çevrenin köylüleri söğüt,
 Kamış kesiyor, bataklığı seven yosunları topluyordu.
 345 Yaklaştı Titania, diz çöktü yere, eğildi gidermek için
 Bu soğuk suda susuzluğunu. Engel oluyordu ona kaba
 Bir halk topluluğu, tanrıça: neden engelsiniz içmeme?
 Hepimiz yararlanabiliriz ondan, kimsenin değil bu su,
 Güneşin, duru suyun, havanın istemez bir kişinin
 350 Elinde kalmasını, halkın ortak olduğu suya geldim,
 Yine bir bağış olarak verin yalvarırım size,
 Gidereyim susuzluğumu. serinleteyim yorgun
 Gövdemi demiyorum, ağzım, boğazım kuruyor,
 Güçlkle yol buluyor sözlerim, bana Nektar olur
 355 Bu su, anlatacağım yaşamımın kurtarıldığını, bana,
 Can verirsiniz bu suyla, acıyın göğsüme dayanan,
 Çelimsiz kollarını size uzatan çocuklara, dedi.
 Çocuklar da ellerini uzatıyordu bu ara. Kimi
 Yumuşatmazdı tanrıçanın bu tatlı sözleri? Oysa
 360 Yine önlüyorlardı tanrıçanın su içmesini. Üstelik,
 Sana kötülük ederiz buradan gitmezsen, dediler.
 Bir de sövdüler. Yalnızca bu değil ellerini,
 Ayaklarını sokuyorlar suyu bulandırıyorlar boyuna,
 Dipteki çamuru karıştırıp sıçratıyorlardı sağa sola.
 365 Kızgınlık unutturdu susuzluğu. Bıraktı Cocus kızı
 Bu anlamsız yakarışları. Bir tanrıça için pek uysal
 Olan davranışları, sözleri, bağırdı ellerini göğse
 Kaldırarak: bu suda yaşayın varoldukça, dedi,
 370 Orada dediği de oldu. Sevinçle daldılar suya,
 Bir olur suyun altında görünmezler, bir olur
 Sudan kaldırırlar başlarını yüzerler, çokluk
 Kıyıda dinlenir, dalarlar yeniden suya yine de
 Saygısızca sözler söylerler kendi dilleriyle.
 375 Suyun altında olmalarına karşın, utanmadan kötü
 Söylerler hep. Birden katılaştı sesleri,

Şiştî geniş boğazları yergiler döküldü açık
 Ağızlarından. Sırtları başlarına değer, boyunları
 Görünmez. Yeşilleştî sırtları, aklaştı karınları,
 380 Gövdenin en büyük bölümü oldu. Hepsi birden dönüştüler
 Kurbağaya, başladılar çamurlu sulara dolaşmaya.

Anlatmış, Minerva, eski bir kaval çalma yarışında
 Apollon'a yenik düşen Marsyas'a Lato oğlunun
 385 Uygun gördüğü cezayı. Bağdırdı Satyr: bilmem,
 Neden parçalarsınız beni? Pişmanım şimdi,
 Böyle ağır bir karşılık mı görecekti kavalım?
 Böyle yakınırken soyulup çıktı bütün derisi,
 Yara oldu baştan ayağa değin, kan boşaldı.
 390 Sinirler çıktı açığa, derisiz damarların titreyişi,
 Devinen bağırsaklar, saydam kaslar, hepsini saymak
 Kolaydı göğsünde. Orman, kır tarlaları, Faun'larla
 Kardeşleri Satyrler, sevgili Olympos'lu nymphalar
 Ağlardı, dağlarda inek, uzun tüylü koyun sürüsü
 395 Güdenler de ağlardı. Toprak emmiş bu dökülen
 Gözyaşlarını ıslanmış, sonra bir su oluşturup
 Gönderdi göğe. Dik bir bayırdan dökülür denize
 Doğru Marsyas denen bu ırmak. Bu çay daha
 400 Parlaktır Frigya çaylarından.

Başka bir olaya geldi sıra şimdi, bütün bu
 Anlatılanlardan sonra, ağladılar Amphion'a,
 Çocuklarıyla birlikte ölene. Bir öfke uyandı
 İçlerinde Niobe'ye karşı. Yalnız Pelops ağlamış
 405 Derler ona, yırtmış giyeklerini göğsüne değin,
 Görünmüş fildişi omuzu. Ettendi sağ omuzu o da,
 Onun rengindeydi doğduğunda. Sonra parçalamış
 Elini kolunu babası, yeniden birleştirmiş tanrılar
 Örgenlerini, ancak bir bölümü bulunamamış boyunla
 410 Kol arasında, boşluğu sezdirmeden gideren

Bir fildişi eklenmiş, içinin arınmışlığıyla
Gidermiş, iz bırakmamış Pelops. Toplanmış

- K**omşu prensler, çevre illerin halkı, yakardılar
Krallarına Theb'e başsağlığı için: Argos, Isparta,
415 Pelopies'lerin egemen oldukları Mycenae, şimdilik
Diana'nın öfkesini çekmeyen Calydon, verimli
Orchomenos, bakırlarıyla ünlü Corinthus,
Büyük gönülle Messene, Patrac, alçakgönülle Clonae,
Nelea'nın egemen olduğu Pylos, şimdi Pitthea'nın
420 Kral olmadığı Troczon, iki denizin sardığı
İsthmus'la çevrili iller, yine iki denizle
Çevrili İsthmus'tan görülen ülkeler. Bunlara
Kim inanabilir? Yalnızca Athena duygusuz kalmış
Bu olayda. Savaş önlemiş bu görevini, barbar
425 Birlikleri denizi aşmış Mopsopios kalelerine
Korku salmıştı. Trakya kralı Tereus donanıp
Gelmiş yardıma, büyük ün kazanmış başarısıyla.
Varlıklı oluşundan, uyruklarından geliyordu gücü,
Büyük Gradius soyundandı, Pandion kızı Procne'yi
430 Vermişti ona, Juno ile Hymenaeus onaylamamış bunu
Gratia yatağını süslememiş. Eumenid'ler geldiler,
Ellerinde ölü gömme ısıldakları, düzenlediler
Gelinin yatağını. Damda duran bir baykuş konmuş
Üstüne gelin odasının. Böyle birleşti Tereus'la
435 Procne, çocukları oldu, kutladı Trakyahılar,
Tanrılar da ululadılar onları. Kutlansın, dediler,
Bayraklarla donansın Tereus'un Pandion kızını
Alığı, İtys'un doğduğu günü, titan yılda beş kez
Getirdi güzü geri. Procne tatlı sesiyle kocasına
440 Dedi ki: beni seviyorsan gideyim kızkardeşimin
Yanına, ya da o gelsin buraya, bir süre sonra
Babasının yanına dönmek üzre. Kardeşimi gösterirsen
Bana çok büyük iyilik edersin. Bir gemi indirilsin
Suya, dedi, Tereus. Yelkenler yellere doldu

- 445 Kürekler denizi dövdü, girdi gemi Atina'nın
Pire limanına. İlk elini sıkı kaynatasının,
İçtenlikle konuştu. Bildirdi karısının isteğini,
Gelişinin nedenini. Söz verdi kısa bir süre sonra
Geri getireceğine. Süsler içinde geldi Philomela,
450 Alımlıydı pek de. Ormanlarda yaşayan Naiad'lara,
Dryad'lara benzediği söylenirdi hep. Onlarda
Değildi böyle süslü. İnsanı büyülüyordu güzelliği
Philomela'nın. Alevler içinde yanan kuru dallar,
Kuru otlar, ya da ocağa atılan ak başaklar
455 Gibi tutuştu kızı görünce Tereus. Yaktı
Gönlünü Tereus'un, bir sevişme duygusu vardı
İçinde soydan gelme, işte soyunun bu eksiklik
Sayılan yanıydı onu yakan. Kandırmak istedi
Kaçmak için, Philomela'nın sütinesini, arkadaşlarını,
460 Göz alıcı armağanlarla, krallığını vermekle,
Kandırmaya çalışıyordu Philomela'yı. Onu kaçırıp
Elde ettikten sonra, göze almıştı büyük bir savaşı
Bile. Dinmiyordu gönlünü tutuşturan yalımlar,
Başı bağ nedir bilmeyen sevgisi, ne varsa almış göze,
465 Gün geçtikçe daha kötü oluyordu, boyuna Procne'nin
İsteklerini ileri sürüyor, karısını ortaya atarak
Kendi duygularını açıklıyordu, gizlice. Sevgi ona
Öğretmiş güzel konuşmayı. Çokluk Procne söylemiş
Gibi davranır, dökerdi gözyaşlarını. Ey tanrılar
470 Ne çok karanlık gece varmış ölümlülerin yüreğinde.
— Philomela uydu dileğine suçtan kurtarmak için
Tereus'u. Yumuşak kollarıyla babasının omuzlarını
Sıkıyor, kızkardeşinin yanına gitmek için, kendine
475 Karşın yakarıyordu. Tereus onu gözlüyor, bitkin
Bitkin bakıyordu. Babasını öpüşleri, kollarını
Boynuna dolayışları, bütün davranışları Tereus'u
Yakan, tutuşturan güçlü bir içkiydi şimdi.
Babası olmak geçirdi içinden gördükçe onu
480 Öptüğünü. Söndüremezdi onu yakan alevi bir

- Baba olmak bile. Baş eğdi kızının yakarışlarına
 Babası. Kız sevindi esenledi babasını. İkisi içinde
- 485 Bir mutsuzluk başlangıcıydı, bir acıydı bu.
 Pek az işi kalmıştı Phoebus'un, çarpıyordu
 Ayakları Olympos'un eğik yamaçlarına,
 Bacchus yüce bir şölende görkemliydi, tanrılar
 Deliksiz bir uykuya dalmışlar,
- 490 Trakya kralı Philomela'dan ayrı, yürecği alevler
 İçinde, yüzünü, ellerini, göremediği güzelliğini
 Getirip gözlerinin önüne, kıvranıyordu boyuna
 Yalımlar içinde, düşe dalıyordu, uyku girmiyordu
 Gözlerine, güç açmış. Pandion gitmek üzere olan
- 495 Damadının elini tutmuş, ağlayarak bir de
 Arkadaş vermişti yanına. Ona dedi ki: sevgili
 Damadım, kızımı sana güveniyorum, ey Tereus
 Sen istedin, birlikte gidin, tanrılar adına sana
 Yakarırım, bir baba sevgisiyle gözet onu.
- 500 Yaşlılığımın tadı tuzudur o, erken gönder onu.
 Uzun gelecek bana sensiz günler, yeter artık
 Kızkardeşinin bizden uzak olduğu, bir de sen olma,
 Erken dön beni seversen kızım Philomela.
 Öptü bunları söylerken kızını, gözyaşları
- 505 Akıyordu, tutup Tereus ile kızının sağ ellerini,
 Sıktı avuçları arasında kızına, torununa,
 Yanlarında bulunmayışın anısı olarak bir
 Esenlik diledi, söylemelerini istedi. Ayrılırken
 Boğazı tıkana tıkana onlardan, ürktü birden
- 510 İçinde uyanan bir önseziyle. Binmiş süslü,
 Boyalı gemiye Philomela. Kürekler yarıncı
 Denizi, geride kaldı kıyıları karaların. İş
 Başardım, sevdiğim yanımda, diye bağırdı Tereus,
 Titriyor azgın sevincinden, kendini tutamıyor,
- 515 Gözlerini ayıramıyordu kızdan. İşte böyledir
 Jupiter kuşunun kıvrık pençeleri arasında
 Tuttuğu, dağın doruğundaki yuvasında götürdüğü

Tavşan, kaçamaz. Sevinçle bakıyordu ona ılgarcı,
 Yorgun gemiciler ayrılmışlar gemiden, çıkmışlar
 520 Kıyıya. Tereus almış Pandion kızını götürmüş
 Ormanda yaşlı ağaçların altında gizli duldasına,
 Korkan, titreyen, solan sararan, gözyaşları dökerek
 Kızkardeşini soran kızı alakoydu orada, içini
 Açığa vurdu. Aldı boyunduruğu altına boşuna
 525 Bağırın, yalvaran, babasını, kızkardeşini, yüce
 Tanrıları yardıma çağırın kızı. Korkmuş kız,
 Bir kurdun ağzından silkinip çıkan kuzu da
 Güven altında görmez kendini. Bir güvercin de
 Kaniyla ıslanınca kanatları böyle korkar
 530 Kısıvrak yakalandığı pençeden. Yoldu dağınık
 Saçlarını kendine gelince genç kız, üzüntüler
 İçinde yumrukladı göğsünü, uzatarak
 Ellerini: barbarlıktır bu yapılan, ey acımasız
 Babamın uyarmaları, acı gözyaşları, bir de
 535 Kızkardeşimin ortağı, sen de iki kardeşin
 Kocası, bana düşmanlıktır bu alçakça ceza.
 Alçak seni, neden almadın canımı da, işini
 Bitirmiş olurdun. Neden beni karın edinmeden
 540 Önce öldürmedin? Şimdi ötecvrene suçlu gideyim
 Öyle mi? Tanrılar bu yaptığını görüyorlarsa,
 Gerçekten güçleri varsa, benimle hepsi yok
 Olmamışsa göreceksin cezasını bana ettiğinin,
 Anlatacağım onları, utanmayı bir yana atarak
 545 Gücüm yettiğince bütün insanlara, hepsini
 Bir bir açıklayacağım olanların. Ormanlarda
 Kapalı kalsam bile çığlıklarla dolduracağım
 Ortalığı, tanık göstereceğim kayaları, tanrılar
 Varsa göklerde duyacaklar sesimi. Büsbütün
 550 Kızdırdı bu sözler acımasız Tereus'u, korktu
 Geçti kendinden, çekti belinden kılıcını, tuttu
 Kızı saçından yatırdı arkaüstü bağladı, uzattı
 Boynunu Philomela, kılıcı görünce ölmeyi umarak.

- Göçmişti kendinden başına gelen bu yıkımla,
 555 Babasının adını söylüyordu durmadan, bir kez
 Daha çağırmak isterken vargücüyle babasının
 Adını, kesip attı kökünden kılıçla Tereus
 Kızın kerpetenle tuttuğu dilini. Dil düşmüş
 Kara toprağa, titriyor, mırıldanıyor boyuna.
 560 Böyle sıçrar kesilmiş yılanın kuyruğu da,
 Ölürlen gövdenin ardından gitmeye uğraşırken.
 Bu suçtan sonra, güç inanmama karşın, Tereus'un
 Epeyce becerdiği söylenir öldürdüğü kızı.
 Döndü Procne'nin yanına bu kötü işten sonra,
 565 Sordu kızkardeşini kocasını görünce Procne.
 Bastı çığlığı yalandan Tereus, öldüğünü söyledi,
 Gözyaşları da onayladı sözlerini. Yırttı Procne
 Omuzlarından altın kıvrımlarla dalgalanan
 Giyeklerini, karalar giyindi, bir anıt yaptırdı
 570 Ölü adakları sundu ona, öldüğünü sanarak.
 Bilmeden üzülyordu kızkardeşinin yalandan
 Ölümüne. Gün tanrısı, oniki burçlu yıllık
 Gezisini bitirmişti. Ne yapıyordu Philomela?
 Bekçi kadın önlüyordu kaçmasını, katı kayalar,
 575 Dik duvarlar gibi çeviriyordu takıldığı yeri.
 Anlatamazdı dilsiz ağzı serüvenini, acılar neler
 Öğretmez kişiye. Acıdan doğar usun en yücesi,
 Bir kumaş gerdi barbar kasnağına,
 Ak iplikler içinde, kızıl yazılarla işledi
 580 Başına gelen yıkımı, bitirince verdi yanasmaya,
 Kaşla gözle anlattı, hanımına götürmesini, yanasma
 İletti Procne'ye dokumayı, bilmeden içindekileri.
 Acımasız tiranın karısı açtı dokumayı eliyle,
 Okudu kızkardeşinin acıklı yazılarını, şaştı,
 585 Sustu, acıdan boğuldu sesi boğazında. Dille
 Anlatılmazdı bu duygu. Boşuna ağlamadı bu
 Yersiz olay karşısında. Kurdu aç almayı,

Dinlemedi yasaları. Bacchus törenleriydi,
 Trakya kadınlarının üç yılda bir kutladıkları.
 590 Gece tanığıydı bu bayramların. Çınlıyordu
 Bu gece Rhodop zil sesleriyle, konağından
 Çıktı kraliçe gece. Tören giyeklerini giymiş,
 Elinde Bacchantların pusatı: asmalarla süslü
 595 Baş, omzunda yeğnik kargı sarkardı solunda
 Bir geyik derisi. İlerledi ormanda, önünde
 Arkadaşlarının Procne. Acıdan öfkeliydi,
 Gören Bacchus törenleriyle coşmuş sanırdı.
 Geldi Philomela'nın kapatıldığı yere, bağırdı
 "Euhoe" diye, kırıp kapıları kaçırdı kardeşini.
 600 Bacchus işlemeli giyekler giydirdi, gizledi
 Yüzünü sarmaşıklarla, götürdü sarayına. Şaşırmış
 Mutsuz. Görünce Philomela başına yıkım getiren
 Uğursuz eve geldiğini ürperdi, yüzü gerildi,
 Bir odaya sakladı onu Procne, giyeklerini soydu,
 605 Açtı mutsuz kardeşinin utançlı yüzünü, kucaklamak
 İstedi, kaldıramıyordu başını Philomela, yüzüne
 Bakamıyordu kızkardeşinin, ortağı oldu diye.
 Eğmiş başını yere, söylemek istiyordu serüveni,
 Tanrıların tanıklığını, suçsuzluğunu, anlatmak
 610 İstiyordu. Tutamadı kendini Procne daha, hıncını
 Taşırdı kardeşinin gözyaşları, bağırdı: ağlamak
 İş bitirmez, öç almak gerek. Kılıçla, bıçakla
 Kesmek, gereken kötülüğü yapmak, kızkardeşime
 Yapılanı yapmak, düşündüğüm budur. Ayrıca
 615 Tereus'un yüce konağını yakmalı, alevler
 İçinde boğmalı onu, dilini kesmek, gözünü
 Oymak, erkeklik örgenini koparmak, binlerce
 Yara açmak gövdesinde, suç aracını yoketmek.
 Kan dökücü canını böyle çıkarmak isterim.
 620 Daha büyük öçler almak geçer içimden.
 Böyle söylerken Procne, oğlu İtys geldi

- Yanına. Görünce olayı bilmeyen çocuğun
 Geldiğini, kızgın gözlerle baktı ona: babana
 Benziyorsun, dedi, daha konuşmadan, korkunç bir
 625 Öç alma duygusu uyandı içinde, çocuk yaklaştı
 İyice, esenledi annesini, doladı kollarını boynuna,
 Çocuksu sözlerle öptü annesini. Titredi anne,
 Tuttu kendini, gözleri yaşardı, kızgınlığı geçince
 Sezdi gönlünde bir sevginin kımıldadığını,
 630 Çevirdi yüzünü çocuktan kızkardeşine, dedi
 İkisine bakarak: neden biri dilsiz, düşüncesini
 Anlatamazken, öteki tatlı sözlerle gönül alıyor?
 Biri anne derken öteki kızkardeşim olduğunu demez?
 Ne biçim birinin karşısındasın ey Pandion kızı.
 635 Alçalma bu denli, yıkımdır Tereus gibi kocaya
 Acımak. Daha durmadı, Ganj kıyılarında kaplanların
 Alıp kaçışı gibi meme emen geyik yavrularını
 Götürdü İtys'i, konağın yanına gelince sezdi
 Durumu çocuk, uzattı kollarını, "annem annem" diye
 640 Bağırды, sarıldı boynuna. Procne yüzünü çevirmeden
 Sapladı çektiği bıçağı böğrüne. Bir yara yetmişti
 Onu öldürmeye, kılıçla kesti boynunu Philomela.
 Daha, canlı görünüyordu titreyen örgenleri
 Çocuğu. Kaynattı doğradığı gövdesini tunç
 645 Kapta, kızarttı kalanı da, kanla ıslandı
 Yerler. Koydu yemekleri sofraya Procne Tereus'a
 Sezdirmeden. Gelenek üzere yalnızca kocasının
 Bulunacağı bir sofraydı düzenlediği, yanaşmaları
 Uzaklaştırdı oradan. Tereus yalnız oturdu
 650 Atasının yüce koltuğuna, doldurdu karnına
 Kendi bağırsaklarını. Gerçeği sezer gibi değildi.
 Gelsin, dedi, İtys. Gizlemek istemedi Procne
 Bu acımasız sevincini, açıkladı başına gelen
 Yıkımı. İstediyin seninledir, dedi, çevreye
 655 Bakındı Tereus. Oğlunu arayıp çağırınca, kızgın
 Philomela, saçları dağınık, girdi içeri, attı

Babasının yüzüne İtys'in kanlı başını.
 Birkez bile böyle gönülden dilememişti sevincini
 Anlatacak nitelikte konuşmayı. Korkunç çığlıklar
 660 Kaçtı sofradan Trakya kralı yardıma çağırdı
 Styx'in yılanlı tanrıçalarını. Çıkarmak istedi
 Böğründen yediği korkunç yemeği, insan örgenlerini.
 Ağlıyor, oğlumun yürek yakan bir mezarıyım, diyor,
 Kovalıyor yalın kılıçla Pandion kızlarını,
 665 Kanatlanmış gibiydi kızlar, kanatları vardı ya.
 Ormanlara çekildi biri, biri de damlara sığındı.
 Daha silinmemişti göğüslerinden bu kan döküşün
 İzleri, kan izleri görülüyordu kanatlarında.
 Üzülen, oç alma hıncıyla taşan Tereus da dönüştü
 670 Bir kuşa, bir sorguç çıktı alnında, mızrak biçimi
 Aldı uzayan burnu. Hüdhüd kuşu oluverdi, başı
 Pusatlara büründü. Bu acı daha yaşlanmadan
 Gönderdi Pandion'u Tartarus'a, toplumun
 Yönetimi de geçmiş Erechteus'un eline, aldı
 675 Egemenlik imlemi olan değneği. Saygıdeğerdi
 Pusatlarının görünümü gibi doğruluğu da.
 Dört oğlu vardı dört de kızı. Kızların ikisi
 Benzerdi güzellikte, alımda. Bunlardan biri
 Sendin ey Procris, evlenmiştin Aeolis soyundan
 680 Mutlu Cephalus ile. Tereus bir de Traklar
 Yıkım getirdi Borea'nın sevgisine.

Bir sonuç vermedi tanrı Orithyia'ya duyduğu sevgi.
 Baskıyla değil yalvarmakla yola getirmek isterdi
 Sevgilisini. Anladı bir sonuç çıkmayacak
 685 Yalvarmaktan, kızdı, kendine özgü hıncıyla
 Titredi, bağırdı: neden bırakım pusatlarını olan
 Gücümü, hıncımı, korkutmayı? Neden başvurdum bana
 Yakışmayan bu yalvarıp yakarmalara? Buyruğum
 Altındadır güç: onunla dağıtırım bütün kara
 690 Bulutları, dalgaları alt üst eder, sağlam

Meşeleri deviririm, karları katı buza çeviririm,
Yerleri dümdüz ederim. Savaşırım kardeşimle de,
Karşılaşınca göklerde bütün gücümle.

Benimdir bütün gökler, çınlar bir çarpışırken

695 Aramızda kalan hava, yalımlar saçılır kubbeli
Bulutlardan. Girerim toprağın kemerli oyuklarına,
Sırtımda kaldırımın derin mağaraları, sarsanım,

Titrer sarsmamla bütün evrende tinler,
Ürperirler. Evlenmek istediğimde de gösterdim

700 Gücümü, Erechtreus'a damat olmak için
Yalvarmak değil gücümü göstermem gerekmişti.

Bunları söyledikten sonra Boreas salladı
Kanatlarını, yellerle kapladı yeryüzünü,
Olabildiğince, titredi sular. Çekti dağların

705 Doruğuna tozlu yağmurluğunu, süpürdü toprağı,
Açık kahverengi kanatlarıyla. Orithya kuşatıp
Karanlıklarla kaplayınca ortalığı korku saldı
Dört yana. Yanan yalımları daha da güçlü kılardı
Uçarken. Durmadı dinlenmedi kanatları uçarken

710 Cicones ülkelerine gelip kaleleri aşincaya dek.
İşte burada, genç Attika'lı kız anne oldu,
Babasının karısı oldu, iki kız doğurdu annelerine
Benzeyen, Boreas'ın kanatlarını taşıyan. Çocuklar
Kanatlı doğmamış derler. Sakal çıkıncaya değin

715 Sarı saçlarının altında ne Calais'in, ne de
Zetes'in tüyü vardı. Kuşlarınkine benzer tüyler
Kaplamış kaburgalarını ayva tüyleri çıkmaya
Başlayınca yanaklarında. Çocukluk evresi geçip
Gençlik gelince Minyis'le, torunlarıyla bulmak

720 İçin altın yapağıyı, ilk yapılan gemiyle
Açıldılar bilinmeyen bir denize...

YEDİNCİ KİTAP

DOLAŞMIŞ denizleri Minyas'ın torunları, Pagasa'da
Yapılan gemiyle. Bitmez bir gecede Phineus
Sürüklerdi düşkün bir kocamışlığı, gördüler.

Aquilon'un genç çocukları kovmuş bu kocamışın

5 Ağzı çevresinde dolaşan pırıl pırıl kuşları.

Nice sıkıntılardan sonra ünlü İason'un yoldaşları

Vardılar hızlı akan sularında kıyıya çamurlu

Phasis ırmağının. Gittiler krala, Phryxus kuşunun

Gönünü istediler. Çok ağır işler verdi onlara kral.

10 Azgın yalımlarla tutuştu Aeeta kızlarının gönlü,

Çok savaştı özüyle, hıncı yenemedi us, diretmen

Boşunadır dedi kendi kendine Medea. Bilmem hangi

Tanrıdır karşı koyan, şaşarım, bu sevgi ya da

Onun bir benzeri değilse. Neden ağır gelir

15 Bana babamın buyrukları? Bunlar gerçekten güç.

Görmüşüm bu genci, neden korkarım öyleyse?

Bu arınmış gönlümü yakan yalımı yoket.

Elinden gelirse ey mutsuz. Kurtulurdum bunu

Başarabilirsem. Gizli bir güçtür beni ezen.

20 Başka öğütler veriyor bana duygularım, bilirim,

Kötüyü sezer, kötünün ardından giderim yine.

Neden yanarsın ey kral kızı bir yabancı için,

Koca bulmaya kalkarsın başka bir ülkeden?

Yurdun da verebilir sana seveceğin bir koca,

25 Yaşatmak, öldürmek tanrının işi, bu delikanlıyı,

- Ben, yaşamasını isterim, arada sevgi olmasa da.
 Suçu ne İason'un? Kim alabilir kendini İason'un
 Yaşına, durumuna, yiğitliğine, soyuna ilgi duymaktan,
 Acımasız olmayınca? Elden gelir mi duygusuz kalmak
 30 Güzellğine, başka yanı olmasa da? Yüreğim oynadı,
 Yardım etmezsem ona ya yalımlı ağzında boğaların,
 Ya ektiği topraktan çıkan düşmanların elinde
 Yok olur, ya da bir yaban gibi Dragon'a yem olur.
 Katlanırsam buna. kaplandan doğduğuma, demirden, taştan
 35 Bir yürek taşıdığımı inanacağım. Neden bakmayım ona,
 Çevirmeyeyim, can verirken, suç ortağı gözlerimi?
 Neden ona karşı boğaları, yerin korkunç çocuklarını,
 Dragon'u kıskırtmayayım? Esirgesin beni tanrılar,
 Yalvarmakla değil yalnızca, işde de yardım etmeliyim.
 40 Kurtulsun tanımadığım bir kimse diye, vereyim ona
 Babamın egemenlik değneğini, yelken açsın bensiz,
 Kurtulsun elimizden, başka bir kadına koca olsun,
 Ben Medea da çekeyim cezayı öyle mi? Yapacaksa
 Bana bunu, yeğlerse başka bir kadını gebersin.
 45 Oysa yüzü, alımı, kişiliği, durumu unutturmaz beni,
 İyiliğimi. Yardım etmeden önce erce söz versin
 Bana, tanık göstere sin tanrılar, sözünde dursun,
 İsteğim bunlar. Korkma, güven, çalış, İason yardımcın
 Olacak bil, birleşecek seninle görkemli ışıldaklar
 50 Aydınlığında, kutlayacak seni kurtarıcı diye
 Aneler Pelasges illerinde topluca. Tanrılar,ı,
 Kızkardeşimi, kardeşimi, doğum yerimi bırakayım mı?
 Kendimi yellere kapturayım mı? Babam acımasız,
 Yurdum barbar, kardeşim çocuk, kızkardeşimle
 55 İçimiz bir. Tanrıların en yücesi bende, bırakamam.
 Benimledir büyük olan, Achaia gençliğini kurtarma
 Ünü, daha mutlu bir ülkeyi, ünlü illeri, bir ülkenin
 Bilgisini, sanatlarını öğrenmenin tadı, uğrunda bütün
 Yeryüzü değerlerine aldırış etmediğim Aeson oğlu
 60 Benim olacak, kocam olunca da mutlu, tanrı sevgilisi

Olacağım, başım yıldızlara degecek, bilmediğim dağlar
İlerliyor dalgaların ortasında, söyleniyor, suları
Yutan, geriye atan, gemiler düşmanı Carybdis'in
Ya da ne çıkar ulumalarla Sicilya denizini

- 65 Dolduran azgın köpeklerle çevrili Scylla'dan?
Sevmişim, yok aşamayacağım deniz sevgilimle,
Yaslanmışken göğsüme İason korkmam kollarında.
Kocam için korkarım, korkmam gerekirse.
Neden kocadan söz açarsın, uydurma bir adla
70 Neden gizlersin suçunu ey Medea? İyi bak
Sürüklendiğin suça, sakın suçtan, gün geçmedi daha.
Bunları söyledi, gözünün önünde canlandı erdem,
Utanç, doğruluk, sevgi yenildi, o da sırtını döndü.

Yürüyordu Medea eski sunağına doğru Perseus kızı

- 75 Hecate'nin; ormanda sık ağaçlar altında sunak.
Güçlüydü, kurtulmuştu içini yakandan. O arada,
Gördü karşısında Aeson oğlunu, tutuştu yüreği
Yine, kızardı yanakları, kızışlaştı yüzü. Esen,
İnce yellerle beslenen, yeniden tutuşan, küller
80 Altında saklı kıvılcımlar gibi güçlendi Medea'nın
Sönmeye başlayan, uzun süredir uyuyor sanılan
Eski sevgisi. Yandı birden delikanlıyı görünce.
Daha da bir güzellik vardı Aeson oğlunda o gün,
Sevenlerine karşı üstten bakabilirdi.
85 Ondan ayıramıyordu gözünü, kendinden geçmiş
Gibi bakıyordu ona. Ölümsüz sanıyordu
Onu, kendini alamıyordu bakmaktan ona.
Elini tutup başladı konuşmaya yabancı, bu ara.
Yumuşak bir sesle, yardım diledi, açıkladı
90 Onunla evlenmek istediğini, gözyaşları içinde:
Bilirim yapacağımı, sevgidir beni yanıltan,
Bilmez değilim olayı, elimle kurtulacaksın,
Kurtulunca dinle sözümü, üç-yüzlü tanrıçanın
Sunaklarını, bu ormanda egemen tanrılığı, gören,

95 Yarını kaynatasının babası olacak kişiyi, yazgısını,
Başına gelecekleri yıkımları da tanık gösterdi.
İnandı kız, birtakım okunmuş otlar verdi ona,
Oğlanın onlarını kullanacağını öğrenince kız,
Kıvançla döndü evine. Ertesi gün kovunca Aurora

100 **I**şıyan yıldızları, toplandı halk kutlu Mars
Alanında, tepelerde oturdular, kuruldu uyruklarının
Ortasında; kızlar giymiş, fildişi değnekli kral da.
Burunlarından çıkardılar tunç ayaklı boğalar
Otları tutuşturan Vulcanus buğularını.
105 Bu gürültüler ancak, yakacaklarla dolmuş ocaktan
Fıskıran yalımlardan, su dökülen kırçten; gör de
Göğsünden, boğazından yalımlar kusan azgın
Boğaların gırtlaklarından duyulurdu. İşte
Burada çıktı karşısına Aeson oğlu.
110 Adımını atar atmaz azgın boğalar çevirdiler
Demir boynuzlarını, korkunç yüzlerini ona.
Çatalı ayaklarıyla eştiler toprağı, tozlar,
Dumanlar böğürmelerle doldurmuş ortalığı.
Korkuya kapılmış Misyas'ın yandaşları
115 İason ilerledi korkusuz, yakıcı soluklara
Aldırmadan. Çok etkiliydi okunmuş otlar, okşadı
Boyunlarını, boğutlarını, ağır bir boyunduruğa
Vurdu onları. Koştı şimdiye dek sabanla
Sürülmemiş bir ovayı sürmeye, Şaşıp kalmış
120 Bu duruma Colchis'liler. Sürekli çılgınlıkla
Argonaut'lar yüreklendirdi onu. İason tunç
Tolgadan çıkardı yılan dişlerini serpti
Sürülmemiş toprağa. Toprak yumuşattı
Önceden ağır bir ağının döküldüğü tohumları,
125 Yeni ürünler doğdu dişlerden. Ana karnında
Biçimlenip günü gelince doğan, ortak yaşama
Katılan bir çocuk gibi çıkmış topraktan olgun
Birer kişi olarak ekilen dişler. Şaşılacak iş,

Salladılar kendileriyle birlikte doğan pusatları,
 130 Korkuya kapıldı Pelasglar, eğdiler başları
 Sivri uçlu mızraklarını, genç Haemonia'nının
 Başına fırlatılacak durumda görünce. Korkmuş onu
 Güven altına alan kadın bile, bunca düşmana
 Karşı yalnızca direnen gencin durumunu görünce.
 135 Sarardı, kanı durdu, buz kesildi çöktü yere.
 İşe yaramaz sanınca verdiği otları, bir türkü
 Çığırdı ona yardım olsun diye, gizli güçlerine
 Sığındı kanadının. Ağır bir taş attı İason
 Yavıların ortasına, çevirdi üstlerine Mars'ın
 140 Hıncını, uzaklaştırdı kendinden. Bu topraktan
 Çıkan kardeşler yaralandılar karşılıklı savaşla.
 Bir çatışmayla yokoldular. Achaia'lılar yeneni
 Alkışladılar, el üstünde tuttular, kucakladılar.
 Ey barbar kızı sen de kucaklamak isterdin yeneni,
 145 Utancın önledi bunu, sarılacaktın ona. Dile düşme
 Korkusudur sana engel. Yine bir sevinç duydun
 İçinde, gizlice, büyüü, onu veren tanrıları
 Esenledin. İason uyutmak istiyordu otlarla
 Uyanık duran; üç çatalı, sorgucu, dişleri olan

150 **A**ltın yapağıyı bekleyen Dragon denen dev.
 Ölüm uykusu veren otlar serpti üstüne Medea
 Dragon'un, sonra deliksiz bir uyku veren,
 Fırtınalı denizleri yatıştıran, taşan ırmakları
 Sindiren sözler söyledi üç kez, daldı uykuya
 155 Uyku nedir bilmeyen gözleri. Aeson oğlunun
 Yiğitlik yaptığı gömüyü geçirdi ele. Büyüklendi
 Başarısından dolayı, girdi İoclos kapılarından
 Üstün gelerek. Bu başarısını borçlu olduğu
 Karısı ile birlikte.

160 **H**aemonia'lı analar, beli bükük babalar, adaklar
 Sundular oğullarının sağ dönüşüne, yığın yığın

Günlükler eridi alevlerde, altın boynuzlu

Kurbanlar kesildi. Oysa Aeson yoktu aralarında

Bu yakarıcıların; sonu yaklaşan, yılların ağırlığı

Altında ezilen kişi. Şöyle söyledi oğlu:

165 Ey beni kurtaran karıcığım, çok iyiliğini gördüm,

Umduğumdan çok bağışlarının toplamı, elinden

Gelirse; gelmeyen olmaz ya, benden al babamın

Yaşına ekle, yaşasın. Tutamadı gözyaşlarını,

Yumuşadı Medca'nın yüreği, bu yakarıyla bambaşka

170 Duygularla titredi bıraktığı Actos'un anısıyla.

Açığa vurmadı duygusunu: ne kan dökercesine

Sözler çıkar ağzından karıcığım, dedi, olur mu bu?

Başkasına aktarmak elimde mi sandın yaşamını?

Yapırmaz bunu Hecate, doğru değil dileğin.

175 Yine yapmaya çalışacağım istediğinden artığını,

İason. Becerimle uzatacağım kaynatanın yaşamını,

Yardımcın üç başlı tanrıca seninkini kısaltmadan,

Korusun beni giriştiğim bu büyük işte.

Üç gece geçmiş, ay'ın iki ucunu birleştirip

180 Dolunay olması için. Ay, dümdüz, son biçimini

Almış artık, bakar durur yeryüzüne, Medea çıktı

Konağından, dalgalanıyordu beli bağısız giyekleri,

Yalın ayak baş açık, saçlar dökülmüş omuzlarına.

Yürüyordu derinliğinde yarıgecenin yalnızca,

185 İnsanlar, kuşlar, yabanlar dalmış derin uykuya,

Ses çıkmıyordu ondan, ne ses ne kımıltı çalılarda,

Gök ıslak, sessiz, yalnızca yıldızlar ışıyor,

Uzatmış kollarını Medea yıldızlara, üç kez dönmüş

Olduğu yerde, üç kez su almış ırmaktan serpmiş

190 Saçlarına, üç kez çığırılmış keskin bir sesle,

Sonra diz çökmüş, kaskatı toprağın üzerinde:

Ey en yüce, en gerçek gizdeş, ey ay, ey güneş

Işıklarının yerine gelen altın yıldızlar,

Ey üç başlı Hecate gizli işlerimizin gizdeşi,

195 Bize yardıma gelen toprak, büyücülere etkili

- Otlar yaratan, siz ey yeller, dağlar, esintiler,
 Göller, ırmaklar, siz ey bütün ormanların,
 Karanlıkların tanrıları sesime gelin, yardımınızla
 Irmaklar şaşkın, kıyılardan kaynaklarına döndü,
 200 Ben isteyince türkülerimle uyuturum azgın
 Dalgaları, uyandırırım uyuyanları; toplarım,
 Dağıtırım bulutları, esen yelleri kovarım,
 Çağırırım büyülu sözlerle bağlarım ağzını yılanların.
 Sökerim yerinden, taşları, ormanları, dağları,
 205 Toprağı inletirim, mezardan çıkarırım tinleri.
 Ey ay seni de çekerim kendime, acılarını azaltan
 Temessae'nin verdiği olanaklara karşın.
 Korkutur türkülerim atalarımızın arabasını da.
 Soldurur ağlarım günaçımı aydınlığını bile.
 210 Benim gücümle kurtuldunuz boğaların alevinden,
 Sapana gelmezken boyunduruğa vurup dövüştürdünüz
 Dragon çocuklarını kıyasıya. Bilmediği bir
 Uykuya saldınız bekçiyi, kandırdınız koruyucuyu,
 Grek ülkesine gönderdiniz altın postu. Bir özsu
 215 Gerek bana, yeniden ilkyaza ulaştırmak,
 Gençleştirmek için yaşlıları. Vereceksin onu
 Bana, boşuna parlamıyor yıldızlar, boşuna gelmedi
 Kanatlı Dragonların çektiği araba. Gökten inmiş
 Bir araba vardı yanında. Atladı arabaya
 220 Okşadı koşulu Dragonların boyunlarını, salladı
 Eliyle yeğnik dizginleri. Yükseldi birden,
 Bir göz attı Teselya Tempe'sine, sonra
 Tricca yörelerine çevirdi yılanları: Vardı
 Ossa'ya, Pelion'da, Othrys de, Pindus'un
 225 Pindus'tan daha yüksek Olympos'un otlarını
 İnceledi. Seçüklerinin kimini köküyle söktü,
 Kimini kesti kıvrık tunç bıçağıyla dipten. Çoğunu
 Apidan kıyılarından, birçoğunu da Amphryse
 Dolaylarından topladı. Artık daha borcun kalmadı
 230 Enipeu: Pereus, Sperchius sularını, Boebe'nin sazlı

- Kıyılarını bile vergiye bağladı. Güçlü bir ot
 Buldu Euboia yöresinde Anthedon'da, daha ünlenmemiş
 Bir ottu, Glaucus'un dönüşümünden önce. Dokuz gün
 Dokuz gece, kanatlı Dragon'ların çektiği arabasıyla
 235 Gezdi, gördü bütün ovaları, sonra döndü. Daha otlara
 Dokunmadan Dragon'lar koku yetti sıyrılmalarına
 Yaşlı derilerinden. Medea, kapının eşğinde durdu,
 Girerken içeri, göklere sığınabilirdi ancak,
 İnsanlardan kaçınırdı, iki sunak kurdu
 240 Çimenlerden: sağdaki Hecate, soldaki gençlik
 Adına. Yeşil dallarla çiçeklerle süsledi onları.
 O yörede iki hendek kazarak, bir de adak sundu.
 Kara, dişi bir koyunun boğazını kesti, akıttı
 Kanını iki geniş çukura, bunun üzerine boşalttı
 245 Bir çömlekteki şarabı, ötekiindeki sıcak sütü.
 Güzel sözlerle yumuşattı yer tanrılarını,
 Yalvardı karanlıklar tanrısının elinden
 Aldığı karısına, kocalmış adamın canını öyle
 İvedi almasın diye. Uzun mırıltılarla yakarışlar
 250 Döktü, sonra getirmelerini buyurdu sunaklara,
 Medea, Aeson'un bitkin gövdesini. Bir deliksiz
 Uykuya saldı onu ölüm türkülerle, uzattı
 Ottan yapılmış bir yatağa. Çekilin oradan, dedi,
 İason'la buyruğu altında bulunanlara, öğütledi
 255 Bu olaya alışmamış gözlerini başka yana
 Çevirmelerini. Dağıldılar bu buyruk üzerine.
 Bacchant'lar gibi dağınıktı saçları Medea'nın.
 Dolaştı yalımlı sunakları, ufak oduncukları
 Daldırdı çukura bulaştırdı kana, tutuşturdu
 260 Sunaktan yükselen yalımlarla. Kocalmış adamı
 Suyla, alevle, kükürtle üç kez anıttı.
 Bu arada kaynıyor tunç kaptaki sıvı, ak köpükleri
 Şişiriyor, kaldırıyor sıvının üzerinde.
 Bu köpük Haemonia oylumundan topladığı pişen
 265 Köklerin, tohumların, çiçeklerin, kara özlerindi.

Buna Uzak Doğudan getirilmiş taşları, Okyanusun
Kabarınca kıyıya attığı yıkanmış kumları kattı...

Ayrıca dolunay sırasında toplanmış kırağı,
Çocuk kanı emen Strixin kanatlarını, eti

270 Dönüşmeye elverişli insan kılıklı kurttan
Kesilmiş öğeleri, Cinyphis ırmağından alınmış
Küçük bir Chelydre'nin kaskatı pullu derisini,
Yaşlı bir geyiğin karaciğerini, dokuzyüzyıl
Yaşamış bir karganın başını, gagasını ekledi.

275 Bunlarla, daha başka binbir türlü bilinmez
Nesneyle buldu Tartarusa gitmeyi önleyen
Yolu, karıştırdı kuru bir zeytin dalıyla
Kazanın içindekini, altını üstüne getirdi.

Yeşerdi çok geçmeden sıcak sıvıya batırdığı
280 Kuru dal, sonra yapraklandı büküldü zeytinlerin
Ağırlığı altında... taşan köpüğün, sıcak damlaların
Döküldüğü yerde toprak yeşerdi yeniden, fışkırdı
Çiçekler, otlar bir çimen çıktı ortaya...

Bunları görünce Medea kınından çektiği kılıçla
285 Yardı yaşlı adamın boğazını, akıttı eski kanını,
Doldurdu onun yerine düzenlediği nesneyi,
Aeson alınca bunları ağzına, sürünce yarasına
Kapkara olmuş ağaran saçı da, sakalı da,
Gitmiş eski cılızlığı, yüzünün solmuşluğu,

290 Kırışıklığı, buruşukların arası doldu, kapandı,
Yeniden güçlendi eli kolu, şaşıp kaldı Aeson
Kırk yıl öncesi gibi buldu kendini.

Gökten görmüş Bacchus bu olağanüstü olayı,
Anlamış sütninelerinin de gençleşebileceğini
295 Yardım diledi onlar için Colchisli kadından...

Dur dinlen bilmez kötülükler, hınç duyuyormuş
Gibi kocasına Medea yalvarıp sağındı Peliasın
Konağına. Çok yaşlıydı kendisi kızları karşıladı

- Colchisli usta büyücü yüzden bir yakınlıkla
 300 Çeldi kızların gönlünü kısa bir zamanda.
 Yaptığı iyilikler arasında saydı Aesonun
 Yaşlılığının giderildiğini de, bu konu
 Üzerinde çok durdu, bir umud doğdu içine
 Pelias kızlarının, onlar da bu yolla
 305 Sevindiler babaları gençleşecek diye yeniden.
 Böyle bir iyilik dilediler Medeadan, ne isterse
 Vermeyi göze aldılar yapacağı iyiliğe karşılık.
 Sustu bir süre, istemez göründü bir ara askıda
 Bıraktı kızlarının umudunu yapmacık bir düşünceyle...
 Söz verdi biraz sonra: daha çok güvenmeniz için
 310 Sanatıma koyun sürünüzün önünde giden en yaşlı
 Koçu kuzu yapacağım ilacımla, dedi, durmadılar
 Getirdiler yaşlılıktan bitmiş çökük şakaklarında
 Kıvrık boynuzları bulunan koçu. Kesü koçun
 Pörsemış boğazını Teselyalı kadın,
 315 Ancak birkaç damla kan boyadı bıçağı,
 Tunç bir kaba koydu büyücü kadın koçun üyelerini,
 Etkili özsular döktü üzerlerine, koyunun eli ayağı,
 Boynuzları, yaşı silinip gitti ortadan...
 İnce bir meleme duyuldu bu ara tunç kaptan.
 320 Bir kuzu melemesi yükseldi, şaşkınlıklar içinde.
 Gördüler tutkuyla meme aradığını emmeye.
 Şaşıp kalmış Pelias kızları: olay arttırdı Medeaya
 Karşı güvenlerini, sıkıştırdılar onu yakanşlarla...
 Phoebus çözdü Hiber suyunda üç kez yıkanan atların
 325 Hamudlarını, dördüncü geceyi aydınlatıyordu parlayan
 Yıldızlar. Birden taşyürekli Aeetes kızı duru bir su,
 Bir de etkisiz otlar koydu ocağa. Kaçınılmaz,
 Ölümcek bir uyku bağladı kralı da, buyruğu altında
 Bulunanları da, bekçileri de, uyuşup kalmışlar
 330 Büyülü bir türkünün etkisiyle, kızlar girdiler
 Colchislinin buyruğu üzre eşikten içeri,
 Aldılar yatağın çevresini: neden kuşkulusunuz,

Kımıldamıyorsunuz, çekin bıçaklarınızı, dökün
 Eski kanını, gençlik kanı akıtabilmem için
 335 Boşalmış damarlarına, elinizdedir yaşı da,
 Yaşamı da babanızın. Yardım edin babanıza,
 Biraz baba sevgisi varsa içinizde, umudlarınız
 Boşuna değilse, kovun kılıçlarınızla yaşlılığını,
 Birlikte saplayın kılıçları aksın bozuk kanı,
 340 Dedi, bu sözler üzerine en duygulu kızı olmuş
 İlk suçu işleyen, kan döktü, cana kıymayım diye...
 Bakamadı ilk bıçaklayışa kızların biri bile,
 Çevirdiler yüzlerini, açtılar acımasız ellerle
 Yaraları babalarında, kanlar içinde doğruldu Pelias
 345 Dayandı dirseklerine, yarı ölü, kalkmak istedi
 Uzattı bitkin kollarını kılıçlar arasından,
 Nedir yaptığınız? dedi kızlarım, babanıza karşı
 Bu pusatlar ne? Birden ne güç kaldı kızlarda
 Ne de tutacak el. Konuşacaktı daha kesti boğazını
 350 Colchis'li attı kaynar suya yaralı örgenlerini.

Kanatlı Dragon'lar göğе çıkarmalıydı onu, cezadan
 Kurtulamazdı yoksa. Yükseldi yerden, aştı Pelion'u
 Onu gölgeleyen ormanı, Philyr oğlunun konağını,
 Eski Cerambus'la Othrys'le ünlenen ülkeyi.
 355 Nymphaların güçlü kanatlarıyla ağıdı göğе, görünmezdi
 Yeryüzü, taşan, örten denizin altında, kaçtı Deucalion
 Sularına karışmaktan. Medea, solda bıraktı Aeolia'yı,
 Pitan'ı, büyük yılanın kayasını, geyik kılığında
 Gizlendiği İda ormanını, Bacchus oğlunun kaçırdığı
 360 Boğayı, Corynt'in babasının kum yığını gömülü yeri.
 Maera'nın havlamalarla korku saldığı alanları,
 Hercül'ün sürüsü uzaklaşınca Cos kadınlarının
 Alınlarında boynuzlar çıktığını sezdiği Eurypylus
 İlini, Phoebus'un Rhodos'unu, gözleriyle büyüleyen
 365 Jupiter'in, kızınca, kardeşinin yönettiği çaya
 Yuvarladığı Telchin'lerin yurdu İalyrus'u.

Medea aşmış Ceos'un eski Carthea hisarlarını,
 Baba Alchidamas'ın kızından güzel bir
 Güvercinin doğduğunu görünce şaşıp kalacağı
 370 Yerleri. Gördü Hyrie gölünü, Tempel'i,
 Birdenbire bir kuğuya dönüşen Cygnus'u.
 Orada vermişti kral Pylus bu çocuğa kuşları,
 Evcilleştirdiği bir azgın arslanı, yenmesi
 Gerekince yendiği boğayı. Görünce karşılıksız
 375 Kaldığını sevgisinin kızdı döndü sözünden
 Büyük bir ödül vereceğini söylediği boğayı vermekten.
 Kızmış çocuk da: vermek istersin onu, dedi.
 Atladı yüksek bir kayadan, düşeceğini sandı
 Bütün görenler, bir kuğuya dönüştü, uçtu göklerde
 380 Kar gibi kanatlarla. Bilmezdi yaşadığını Hyrie,
 Annesi ağlardı hep. O da dönüştü adıyla anılan
 Göle, Pleuron yanında duruyordu, titrek kanatlarla
 Ophioen kızı Combe kaçtı açacağı yaralardan
 Çocuklarının; sonra gördü Medea Latonius'un
 385 Calaurea ovalarını, bir kralla karısının
 Kuşa dönüşmelerini, o yeri. Sağda kalmış ülkesi
 Menephron'un Cyllene, yaban hayvanlar gibi
 Anasıyla yatanın. Gördü arkaya bakınca uzakta
 Apollon'un besili bir fok balığına dönüştürdüğü
 390 Torununu, ağlayan Cephisus'u, göklere kaçırılan
 Oğluna üzülen Eumelius'un evini. Erişti kanatlı
 Yılanları olan Pierene kıyısında Ephyre'ye.
 Söylentilere göre ilk çağlarda yağmur etkisiyle
 Çıkan mantarlardan insanlar türemiş orada.
 395 Görünce Colchis ağısıyla İason'un öldüğünü yeni
 Karısının iki denizde kral konağının yanışını.
 Boyadı Medea uğursuz kılıcını kanıyla çocuklarının.
 Sonra bu kötü anne kaçındı İason'un pusatlarından.

G

irdi Pallas iline yılanların çektiği Medea.

400

Ey doğrular doğrusu Pheneus, ey yaşlı Periphas,

Görmüş sizi de havalanırken, Poluphon'un torununu
 Yeni kanatlar takınıp uçarken. Almış bu kadını
 Aegeus, oysa ona yapılması gereken onunla yatmaktı,
 Konuklamak değil. O güne dek babasınca bilinmeyen,
 405 Yiğitliğiyle iki deniz suyunun döküldüğü
 İsthmus'ta barışı bağlayan Theseus geldi.
 Onu öldürmeyi düşünen Medea eski Schytia
 Kıyılarından getirdiği Echidna'da doğmuş bir
 Köpeğin kustuğu söylenen ağrıyı ezdi, karanlık ,
 410 Derin bir mağara vardır, eğri yollarla inilen,
 Tirynthus yiğidi oradan sürükleyip götürdü günün
 Işıklarına karşı boşuna direnen, gözlerini ışıktan
 Çeviren, demirle bağlı Cerberus'u. Kudurdu hıncından,
 Üç kez havladı, doldurdu havayı, ak köpükler saçtı
 415 Yeşil toprağa. Uygun bir besin bulmuş bu toprakta,
 Büyümüş, bir yıkıcı güç kazanmış derler.
 Dimdik bitmiş kaskatı kayaların arasında,
 Köylüler kurtboğan demişler adına. Karısının
 Aldattığı Aegeus, düşmana verircesine uzatmış
 420 Oğluna bu ağrıyı. Thereus bilmeden alınca sunulan
 Bardağı tanımış babası kılıcın fildişi sapında
 Soyunun belirtimini, uzaklaştırdı ağzından
 Bu suç aracını. Medea kaçtı ölümden büyü bulutuna.
 Sevindi baba oğlunun kurtuluşuyla, yine de
 425 Çok heyecanlıydı, oğlunu ölümlle yanyana getiren
 Bu korkunç kan döküşten dolayı. Sunakta yaktı
 Bir ateş, adaklar yığdı tanrılar için.
 Boynuzları saçbağıyla süslenmiş öküzlerin
 Güçlü boyunlarına bağlanmıştı. Erechthis'in
 430 Bundan daha parlak bir gün görmediği söylenir.
 Kutlamış şölenlerle, büyüklerle halk, bir de
 Türkü yaktılar şarabın verdiği esinle: sen
 Soylu Thereus, övünçle baktı Marathon Girit
 Boğasının kanını döküşüne, çiftçi ekmişse Cromyon
 435 Tarlalarını senin verdiğin güçledir. Epidauros

Görmüş toprağı, Vulcanus'un pusatlı oğlunu ölürken,
Cephisis kıyılarında Procris'in yokoluşunu.

Corealis'in sevdiği Eleusis gördü Gercyo'nun
Ölümünü. Üstün gücünü kötüye kullanan Sinis de
440 Öldü. Oysa çamların doruğunu yere değin eğdi,
Uzağa fırlatırdı hincına uğrayanları böylece.

Artık güven altındadır Lelex'in yaptığı,
Alcathus'a giden yol, Yenilmiş Sciron, ne toprak,
Ne deniz yer vermiş bu kıyıncının kemiklerine.

445 Katılaşmış şurada burada sürüklenen kemikleri,
Taşlaşmış, dönüşmüş Sciron adı verilen bir kayaya.
Çok gelir yaşıyla ölçmeye kalkarsak başarılarını,
Yıllardan daha çok. Ey ünlü yiğit mutluluk dileriz
Sana, senin adına içeriz Bacchus suyunu.

450 Çınlattı konağını halkın yürüyüşü, yiğit için
Yakarışları, üzüntü kalmadı bütün ilde.

Yok pırıl pırıl bir mutluluk, bir acı karışır
Sevince yine. Kurtulamadı bir türlü sıkıntıdan
Oğluna kavuşmakla Aegus. Savaş için toparlanıyordu
455 Minos, ordusu, gemileri güç veriyordu ona. Gerçek
Gücü oğlunun ölümüyle içinde uyanan hınçtı.
Pusatla almak isterdi Androgeus'un öcünü.

İlkin savaşmayı düşündü birbiriyle anlaşılanlarla,
Ona güç veren, uçar gibi giden donanmayla dolaştı
460 Bütün denizleri, Anaphe'yi uzlaşarak, Astypaleus
Krallığını savaşla aldı. Mutsuz Mycronus'u,
Kireçli Cimalus ovalarını, çiçekli Syrus'u,
Cynthus'u, düz Seriphus'u, mermerleriyle ünlü
Paros'u, dinsiz Arne'nin altın karşılığında

465 Verdiği Siphus'u da geçirmişti eline. Arne
Bugün altını çok seven kara kanatlı, kara ayaklı
Alaca kargaya dönüşmüştür. Oliaros, Didyma, Tenos,
Andros, Cayros, parlak zeytinlerle dolu ağaçların
Bulunduğu Peparethos katılmadı Girit kralının

- 470 Donanmasına, bunlardan sonra Minos solda
 Aeacideus ülkesine, Oenopia'ya yöneldi. Eskilerin
 Oenopia dedikleri yere anası Aegina'nın adını
 Vermişti Aeacus. Halk koşuşmuş onu karşılamaya,
 Tanımak istemiş bu ünlü kişiyi. Telamon ondan
- 475 Ufak Peleus, Aeacus'un üçüncü oğlu Phocus
 Karşıladılar Minos'u. Çıkmış konağından Aeacus
 Yaşlılara yaraşan yavaş bir yürüyüşle, sormuş
 Gelişinin nedenlerini. Depreşti babalık üzüntüsü,
 Çekti içini yüz ilin önderi, dedi ki: donandım
- 480 Oğlumun öcünü almak için, er verin bana, katılın
 Bu yüce işe, yalvarırım size, avutalım yattığı
 Yerde olsun bu ölüyü. Karşılık verdi Asopias'ın
 Torunu: boşunadır yakarman, yurdum yapamaz.
 Senin istediğini. Bizden daha bağlı bir ülke
- 485 Yoktur Atina'ya, bize göre mutludur onunla
 Anlaşmamız. Üzüldü Minos, çekildi, savaşmaktansa
 Onu burada korkutmanın daha yararlı olacağını
 Düşündü, dedi ki: anlaşman çok ağır gelecek sana.
 Görünüyordu Girit donanması Denopia kalelerinden,
- 490 Bir Attika gemisi daha girdi karşılıklı anlaşma
 Yapanların limanına, yelkenler açık, dolu, bir dilek
 Getiriyordu Cephalus ile yurdundan. Çoktandır
 Görmemişlerdi Cephalus'u Aeacus'un oğulları.
 Yine de tanıdılar onu, bir gönüldeş eli uzatan
- 495 Babalarının konağına iletiler, yüzünden okunurdu
 Yiğitliği, eski güzelliğinin izleri silinmemişti
 Daha, girdi konağa yiğit, elinde bir zeytin dalı,
 Barış belirtisi. Sağında, solunda Pallas'ın
 Kendisinden ufak çocukları Clytos ile Butes vardı,
- 500 Kralın katına çıkınca ilkin gelenek üzere söyleştiler,
 Sonra Cephalus başladı Cecrops'un verdiği ödeve,
 Yardım diledi, bildirdi babalarını bağlayan
 Andlaşmayı, bütün Achaia'nın başına gelecek yıkımı.
 Olanca gücüyle anlatırken Aeacus verilen işi

- 505 Sol eliyle dayandı değneğine, dedi ki: buyruk
 Salın, bana yardım için, yakarmayın. Kuşkulanmayın,
 Bu adada ne varsa kendinizin sayın. İşte size
 Bırakıyorum elimde ne varsa. Bütün kaynaklar,
 Güçler eksik değil, yavılara saldıracak erlerim
 510 Var yeterince. Andolsun tanrılara eksişim yok,
 İşlerim de yolunda. Cephalus, öyle mi? dedi.
 Mutluluklar dilerim ulusuna, yurduna. Mutluluk
 Duymuşum buraya gelince, karşımda yaşıt gençleri
 Toplanmış görünce. Boşuna aramışım eskiden ilinizde
 515 Gördüğüm birçok kimseyi. Acacus inledi, acı bir
 Sesle dedi ki: önce yıkımları söyleyim, anlatamam
 İçimi başka türlü. Başıma gelenleri açayım size,
 520 Uzatmadan sözü. Bir kemik yığınıdır şimdi anıları,
 Daha başka yıkımlar da görmüşüm. Korkunç bir
 Yıkım getirdi Juno'nun öfkesi, ortağının adını
 Taşıyan bir ülkeye karşı duyduğu hınçtan.
 Ölümlülere gelen kötülüklerden saydık
 525 Onu da. Yıkımın nedeni gizli kaldıkça, savaştık
 Hekimlik yoluyla onu gidermeye, bir veba idi.
 Üstün geliyordu veba, yenmenin yolu yoktu.
 İlkın kalın sisler, aşırı sıcaklıkta bulutlar
 Kapladı yeryüzünü. Ay, dört kez, görmüştü ışıkla
 530 Dolduğunu yuvarlağının, uçlarının birleştiğini.
 Ölüm saçıyordu Auster yelleri yakan sıcaklığıyla,
 Bozulmuştu göllerin, kaynakların suları, binlerce
 Yılan dolaşırdı ekilmemiş tarlalarda, ağularıyla
 Bozarlardı pınar sularını.
 535 İlkın köpekleri, kuşları, koyunları, öküzleri,
 Yırtıcıları yuttu yıkım, ölenler gösterdi gücünü.
 Şaşırdı görünce mutsuz tarımcı en güçlü boğanın
 Sapanın altında yıkıldığını, ekili tarlada
 Öldüğünü. Acıdan kıvranıyordu koyun sürüleri,
 540 Kendiliğinden dökülüyordu yünleri, yapışıyordu
 Böğürleri birbirine. Eskiden koşu alanlarında

Başarıya koşan atın bile aldırdığı yoktu artık
 Eski ünlere, çelenge, yıkılıp kalıyordu yemlik
 Önünde. Yaban domuzu eski azgınlığını,
 545 Geyik hızlı koşmayı unutmuş, ayının kalmamış
 Gücü sürülere saldırmak için. Bütün dirileri
 Bir uyuşukluk kaplamış; ormanlar, kırlar, yollar
 Pis kokularla ortalığı dolduran ölümler.
 Şaşılacak iş ne köpekler, ne yırtıcı kuşlar,
 550 Ne de aç kurtlar dokunuyordu ölümlere. Çürüyüp
 Dağıldı hepsi, yayıldı uzaklara dek pis kokular,
 Ölüm saçılar, mutsuz köylüler üzerinde daha
 Korkunç etkiler bırakmış veba. Sonunda kaleler
 İçinde kalan bu geniş ülkeye de girdi başarıyla.
 555 Bağışsakları doğruyordu. İlk yüzde kızarma,
 Solukta aşırı sıcaklık yaratarak. Dil katılaşıp,
 Şişer, ağız açık kalır yakıcı yellere karşı.
 Yakıcı soluklar dolardı insanın içine, yatak,
 Giyek yağnik olsa da, kuru toprağa uzanırdı
 560 Sayrılar, yine de serinleme yok, yer bile ısınırdı.
 Önleyecek kimse kalmamıştı bu yıkımı, özellikle
 Hekimlere bulaşıyor, sanatları yüzünden ölüyorlardı.
 Tanıdık, yakın kim varsa hastanın yanında daha
 Hızla gidiyordu ölüme, kurtuluş umudu kesilmişti,
 565 Ancak ölüm dindirebilirdi acıları, oluruna bırakılmış
 Ne varsa, yararlı aracı bilen yoktu, yararlı bir
 Nesne de kalmamıştı ya. Utanma, kaç göç kalkmış,
 Açık saçık insanlar çeşmelerin, ırmakların,
 Kuyuların başında toplanıyor, susuzluğunu kimse
 570 Gideremiyordu gene, birçokları suyun ağırlığı
 Yüzünden dikilemiyor, can çekişerek suya gelenler
 Ölüp kalıyordu içtiği suda. Tiksiniyor fırlıyor
 Yatağından birçok mutsuz, duramıyor ayakta evden
 Kaçayım derken yerlerde yuvarlanıyor can veriyordu.
 575 Uğursuz sayıyordu evini bütün insanlar. Kimse
 Bilmiyordu yıkımın nedenini, yer suçlanıyordu.

- Şurda burda dolaşıyordu ayakta durabilen
 Yarıcanlılar, yere kapanmış ağılıyor, sağa sola
 Bakıyor, birtakımı ölgün gözlerini son bir dirençle
 580 Açıyor, uzatıyordu kollarını gökte asılı yıldızlara.
 Ölüp gidiyordu alınyazısının gösterdiği yerde...
 Neler doğdu içime o gün, iğrenmişim yaşamaktan,
 Katılmak isterdim ölüp gidenlere ben de, ne yana
 Baksam yığınla ölü, böyle düşer çürümüş yemişler
 585 Sallanan dallardan, yellerin sarsıp titrettiği
 Meşelerden de böyle düşer palamutlar.
 Karşımızda duran, uzun bir merdivenle çıkılan
 Yüksek tapınağı görüyorsun, Jupitere sunulmuştur.
 Hangimiz boşuna günlük taşımadı sunaklarına?
 590 Karısı için yakaran nice kocalar, oğlu için
 Yalvaran babalar, can verdi taşıyürekli sunaklarda.
 Çok günlük parçaları kalmış ellerinde yanmamış.
 Tapınağa getirilen nice boğalar daha yapmadan
 Duayı toyun, dökülmeden boynuzlarının arasına
 595 Pırl pırl şarap, bıçağı yemeden yıkıldı yere.
 Bir gün ben de yurdum, üç çocuğum için bir adak
 Sunmuştum, kötü kötü böğürdü hayvan, sonra
 Birdenbire daha el sürmeden yıkılıp kaldı yere.
 Ancak birkaç damla kan boyamış bıçağı...
 600 Bozulmuştu etleri, yerine getirecek durumda
 Değildi tanrıların isteğini, işlemişti korkunç
 Yıkım barsaklarına değin, yere atılmış ölümler
 Gördüm kutlu eşikte, birçokları boğuyordu kendini
 Sunağın önünde; kimi ölerək kurtuluyordu ölüm
 605 Korkusundan, çağırıyordu gelecek uğursuz ölümü.
 Geleneğe göre taşınıp gömülmemiştir ölümler,
 Kapı eşiklerine dek uzamış, sığmamış kente ölenler.
 Ölümler yerlerde yatıyor, yığılıyordu üstüste.
 Artık saygı kalmamıştı ortalıkta, dövüşülüyordu
 610 Odun yığınları için bile, biri ötekinin ateşinde
 Yakılıyordu. Genç kızların, yaşlıların, delikanlıların

Başı boş dolaşan tinleri için ağlayan yoktu, ne
Toprak mezara, ne odun ateşe yetiyordu.

Bu korkunç yıkım kasırgası altında geçip kendimden

- 615 Bağırđım: ey Jupiter! Yalan değilde Aesopus kızı
Aegina'nın seni kolları arasına aldığı, utanmıyorsan
Babam olduğundan, söylenen doğruysa, ey yüce ata
Ya geri ver uyruklarımı, ya beni de al mezara koy...
Bir şimşek, bir gök gürültüsü gösterdi Tanrının
620 İsteğini. O gün peki hayırlısı olsun, gördüğüm
Belirtilerin benim için uğurlu olmasını dilerim
Dedim. Bir meşe vardı o yörede Jupitere adanmış,
Yaygın dalları iri, Dodonae palamudundan türemiş.
Orada küçük ağızları için büyük bir yük olan
625 Ekin tanelerini taşıyan karınca sürüsü gördük,
Ağacın yarıkları arasından yol bulup ardarda
Giden. Şaştım böyle çok oluşlarına: ey tanrıların
İyisi babacığım, dedim, bu denli çok yurtdaş ver
Bana da, boşalan kentime yerleştireyim, titredi
630 Yel mel yokken meşe, bir ses geldi dallarından.
Bir korku sarstı beni, titredi elim kolum, dikildi
Saçlarım; öptüm toprağı, meşeyi birkaç kez.
Umud var, güç yok; umudlarım, saklı.
Gece oldu, uyku kapladı sıkıntıdan yorgun gövdem...
635 Gene o meşe dikilmiş gözlerimin önüne, dalları,
Dallarını kaplayan karıncalar değışmemişti.
Ürperişlerle sallanıyor, ekin taşıyan karıncaları
Sapanın açtığı evleklere fırlatıyordu... birdenbire
Öyle geldi ki bana karıncalar büyüyor, yerden kalkıp
640 Dikiliyor, değışiyor gövdeleri, semiriyor, ayakları,
Karalıkları gidiyor, düpedüz insan biçimini alıyorlar...
Uykum kaçtı, uyanınca önemsemedim gördüğüm düşü,
Yakındım tanrıların bana aldırmaıısından...
Toprak boyuna çınılıyordu gene. Duyar oldum
645 Çoktandır duymadığım insan seslerini.

Bu da bir düştür derken kendi kendime
 Koşup geldi Telamon, açtı kapıyı bağırdı:
 Babacığım dışarı gel umduğundan çoğunu göreceksin...
 Çıktım dışarı, karşımda buldum düste gördüklerimi,
 650 Tıpkı tıpkısına, dizilmişler, tanıyorum onları...
 Geldi beni bir kral diye selâmladılar.
 Alkış tuttum Jupiter'e, bu yeni gelen halka
 Üleştirdim eskilerden arta kalan boş tarlaları,
 İlleri... soylarını unutmasınlar diye Myrmidon
 655 Dedim onlara. İşte gördünüz onları eskiden neyse
 Öyledirler gence, tutumlu, yorulmaz, işbilir, kazanan,
 Kazandığını saklayan, biriktiren kimseler...
 Yaşda, düşüncede birbirine eş olan bu insanlar
 Seni buraya mutlulukla getiren Eurys bırakınca
 660 Yerini Austere senin ardından savaşa gidecekler.

Böyle söyleşmelerle geçirmiş gününü ikisi de,
 Akşamları eğlendiler, geceleri uyudular...
 Güneş altın ışınlarını saçmıştı ortalığa,
 Eurys engelliyordu yelkenlerin açılmasını...
 665 Toplandı Pallas çocukları kendilerinden büyük
 Olan Cephalusun yanında, gittiler birlikte krala
 Pallas çocukları Cephalusla, derin bir uykudaydı
 Kral... konağın eşiğinde karşıladı onları oğlu
 Phocus, savaş için er topluyordu Telamonla
 670 Kardeşleri... Phocus götürdü Atinalıları yüce
 Konağa, kendi de oturdu yanlarında...
 Bir mızrak tutuyordu elinde Cephalus
 Ucu altınla süslü, bilinmez bir ağaçtan yapılmış.
 Bir iki söz ettikten sonra dedi ki: sürüklüyor
 675 Beni karşı konulmaz bir av isteği, ormanlara,
 Oysa tuttuğum mızrak neden yapılmış bilmem.
 Dişbudak daha kırmızı, kızılçık ise ırtıklıdır.
 Neden yapıldığını bilmiyorum, görmemiş daha
 Güzelini gözlerim karşılık verdi Atinadan gelen

- 680 İki kardeşten biri: güzelliğinden çok kullanılışı
 Şaşırtacak sizi. İstediği yere varır atılınca
 Değiştirmez yolunu bir nesne, yardım istemeden
 Uçar, kanlı kanlı, dönmez geri...
- 685 O sıra genç Nereus araştırdı olup bitenleri.
 Neden, ne zaman yapılmış, kim yapmış bu armağanı?
 Karşılık verdi bunlara, Cephalus: yalnız, başına
 Gelen yıkımı utandı anlatmaya, olduğu gibi.
 Karısını yitirme acısıyla boşandı gözyaşları,
- 690 Dedi ki: ey tanrıça oğlu, inanılır mu bu mızrağın
 Beni ağlatacağına? Daha da ağlayacağım, çok
 Yaşatırsa yazgım beni. Karımın yıkımına yol açtı
 Bu mızrak, ben de öleydim ne olurdu? Duymuşsundur
 Adını Orithia'nın, onun kardeşi kaçırdı Procris'i.
- 695 Bir karşılaştırmada görülür Procris'in güzellikte
 Kaçırılmaya daha değer olduğu, ötekiler arasında.
 Babası Erechtheus'tan gördü yıkımı. Sevgidir bizi
 Birleştiren, beni mutlu sayardı halk, doğruydı,
 Öyle de olacaktım. İki aylık evliliğimiz
- 700 Vardı ancak, boynuzlu geyiklere ağ kurarken.
 Hep çiçekle örtülü Hymettus dağının ucundan
 Sarı ışınlarıyla karanlıkları sürüp götüren
 Aurora gördü beni, kaçırdı direnmelerime karşın.
 Anlatayım şimdi, incitmeden tanrıçayı.
- 705 Güllerle süslüdür, odur günle gecenin
 Sınırlarını ayıran. Nektar içer, oysa ben
 Procris'i seviyordum. Gönlümde Procris.
 Dilimde Procris vardı hep. Evliliğin kutlu
 Tüzesini, yeni kucaklaşmaları, aramızda, ayrıldığım
- 710 Yataktaki ilk çiftleşmemizi anlattım. Kızdı tanrıça,
 Bırak bu yakınmaları değer bilmez kişi,
 Senin olsun Procris, benim önsezim varsa
 Bir gün çalarsın başını taşa, görürsün, dedi.
 Öfkeyle gönderdi beni sevgilime, eve dönüyor
- 715 Yineliyordum sözlerini tanrıçanın, korkmaya başladım,

- Kadının evlilik tüzesine saygı göstermeyişi kuşkuya
 Düşürdü beni, yaşı, güzelliği, biriyle yatıp yatmadığı,
 Erdemi engeldi böyle bir girişimi. Ben uzaktayken
 Bir kötülük örneği gibi geldi bana döndüğümde
 720 Davranışı. Seven çok kuşkulanır, içime koymuştum
 Armağanlar verip Procris'in inancını, erdeminin
 Sarsmaya. Sanırım yardım etmiş bu korkuma Aurora.
 Değiştirmiş yüzünün çizgilerini. Pallas Atinasına
 Gittiğimde tanınacak gibi değildim. Girdim konağa
 725 Derli topluydu, bir sessizlik, o da beyin yitişi
 Yüzünden, bir üzüntü seziliyordu ortalıkta.
 Güçlkle, hileyle vardım yanına Erechthus kızının
 Duraladım onu görünce, dönecektim tasarımdan güç
 Tuttum kendimi onu sarılıp öpmekten, üzgündü, güzeldi.
 730 Dengi yoktu, kocasının yitişi tüketiyordu onu.
 Ey Phorcus, üzüntülüken de güzelliğine söz yok,
 Alımına da. Anlatayım mı bana kaç kez yüz astığını?
 Erdemle kovduğunu? Kaç kez, bana bağlandığım biri var
 Nerde olsam hep onunla bölüşürüm mutluluğu
 735 Dediğini? Hangi sağduyulu kimse bunları yeterli
 Belirtisi saymaz erdeminin? Yine de yetinmedim
 Attım kendimi yıkıma, bir gece uğruna bütün
 Varlığımı koydum yoluna, yalvardım, daha da ileri
 Giderek çoğalttım sözverişlerimi ona.
 740 Yola gelir gibi oldu, bir süre, bağırdım: karşında
 İşte gerçek kocan, örtünmüş, saklanmış, sen yıktın
 Evlilik ocağını, işte gözümle gördüm şurada.
 Ağzını açmadı bile, utancını sessizliği gizledi.
 Kötü kocasından, ona tuzak kurduğu evden kaçtı.
 745 Bütün erkeklerden öğrenir oldu bu davranışıyla.
 Başı boş dolaştı dağlarda, Diana idmanlarıyla
 Uğraştı... daha güçlü bir yalımın işlediğini
 Duydum kemiklerime bırakılınca, yalvarıyordum
 Bağışlanayım diye, yanlışımı söylüyor, bana bile
 750 Verilse böyle göndermeler karşısında böylesi bir

Yanıltıya düşeceğimi açıklıyordum. Bu açıklamam
 Üzerine yapılan yerginin öcü alınmış olarak
 Döndü bana Procris, tatlı yıllar geçirdik başbaşa.
 Kendini verdikten başka Cynthus dağında

755 Tapılan tanrıçanın bağışladığı köpeği, avda bütün
 Köpekleri geçer, diye verdi bana, elimde tuttuğumu
 Gördüğünüz mızrağı da, bu göndermenin alinyazısını
 Öğrenmek mi istediniz? Dinleyin öyleyse, şaşacaksınız,

Bu olağanüstü işe. Laius oğlu daha önceden değme

760 Anlayışgücünün kavrayamadığı türküler açıklamış,
 Atmış Sphinx'i oturduğu yerden, bir iz kalmamış
 Onun karanlık biliciliğinden, başka bir yıkım
 Gönderildi Aonia'da Thebes'in başına, titriyordu
 Korkudan, sürüler, insanlar bu korkunç yaban önünde.

765 Benimle geldi komşu kentlerin gençleri, çevirdik
 Ağlarla geniş ovaları, bir sıçrayışta aşır
 Bu engelleri köpek kaçıyordu kurduğumuz tuzağı
 Çevreleyen iplerden. Çözdüler köpekleri, oysa
 O uçarcasına kaçıyor, ardından koşanlarla

770 Eğleniyordu sanırsın. Benim de katılmamla Laeplası
 İstedik. Procrisin verdiği köpeğin adı bu. Çoktandır
 Kurtulmak için bağlardan didiniyor, boynuyla
 Geriyordu bağlarını. Atıldı çözümler çözümez,
 Anlayamadık ne olduğunu birden

775 Tozların altında kalıyordu yere gömülü izleri.
 Büyülenmişti gözlerimiz, göremiyorduk ondan daha
 Hızlı değildi Giritte yapılan, giderken bir
 Yeğnik kamış gibi vızıldayan, dönen, meşeden ok...

780 Bir tepe yükseliyordu ovanın ortasında, çevreyi
 Gören, çıktım oraya, gözledim bu görülmedik koşuyu,
 Bir yakalanıyor, bir kurtuluyordu etine geçen
 Dişlerden yaralarla, kurnaz canavar ovada bir düz
 Çizgi üzerinde kaçmıyor, dönüyor, ardından koşanı
 Aldatıyor, boşa çıkarıyordu emeğini...

785 Laeplas sıkıştırıyor, onunla yarışyordu.
 Tutacak gibi oluyor, tutamıyor havlıyordu boşuna,
 Mızrağa elattım o ara, elimle sallayıp
 Parmaklarımı yaya geçirirken gözlerimi
 Çevirdim, bir daha oraya baktığımda bir de
 790 Ne göreyim ovanın ortasında iki mermer heykel,
 Şaşılacak iş, biri kaçıyor biri kovalıyor dersin...
 İkisi de yenilmeksizin çıkmış yanışmadan
 Bir tanrı karışmış bu işe besbelli...
 Hactenus sustu, Phocus mızrağın suçu ne? dedi...

795 **C**ephalus başladı anlatmaya yıkımları:
 Ey Phorcus, mutluluk acıların kaynağı olmuş bence.
 Önce mutluluğu anlatayım: ne çok sevindirir beni
 Aeacusun oğlu olmam, karımla geçirdiğim ilk
 Mutluluk yıllarını anmam, ne kıvançlıydık...
 800 Karşılıklı sevgi bağlamıştı bizi birbirimize...
 Jupiter'le yatmaya bile değişmezdi bu mutluluğu
 Beni de bir kadın büyüleyemezdi Venüs olsa da...
 Birdi gönüllerimizi yakan yalım...
 Aydınlatır aydınlatmaz güneş dağ doruklarını
 805 Alışmıştım gençlik sevinciyle ava giderken
 Ormanlara, ne uşak, ne at, ne iyi koku alan köpek,
 Ne de ağ alırdım yanıma yalnız mızrağım olurdu.
 Elim yorulunca yaban vurmaktan arardım
 Serinliğini gölgeliklerin...
 810 Buzlu oylumlardan esen ince yelleri...
 Arardım günün sıcaklığı ortasında Aurorayı.
 Aurorayı beklerdim, giderirdi yorgunluğumu.
 Bir türkü tutturduğum da gelir gözümün önüne.
 Gel Aurora gel mutlu kıl, serinlet beni
 815 Tatlı Aurora, dindir beni bunaltan sıcaklığı.
 Kimbilir belki alınyazısı bana söyletirdi
 Şunları da: bana yeniden canlar bağışlıyorsun Aurora,
 Ey büyük sevgi kaynağım sensin, beni sevindirirsin...

- Sensin bana ormanları, yalnızlığı sevdiren,
 820 Seni solumak için açılır ağzım boyuna...
 Bilmem kimin kulağına varmış bu bulanık sözler,
 Ağzımdan çıkan Aurora adını sevdiğim bir nymphanın
 Adı saymış. Olmayan bir suçu olmuş gösteren
 Bir boşboğaz koşup anlatmış benden duyduklarını
 825 Procrise, seven kolay kanar hani, düşüp bayılmış
 Procris üzüntüsünden duyunca bu söylentiyi.
 Ayıltılınca da anlatmış mutsuzluğunu
 Alinyazısının yaptığı haksızlığı, yakınmış,
 Boş yere suçlandığını, korktuğunu söylemiş.
 830 Gerçekten üzülmüş kendisiyle çekişen varmışça
 Birtakım gövdesiz varlıklardan yakınmış, acınmış.
 Kuşkuya düşüyordu çokluk, aldatıldığına, yıkıma
 Gittiğine inanıyor, güvenemiyordu boşboğaza.
 Suçlayamıyordu kocasını gözüyle görmeden de.
 835 Ertesi gün kovmuş geceyi Auroranın ışıkları.
 Koştum ormanlara, başarı sevinciyle, uzandım yere,
 Bağırđım: gel Aurora, gider yorgunluğumu. İnilti
 Duyar gibiydim. Nerden gelir bilmiyordum. Yine gel,
 Ey gözümün ışığı, diye seslenmiştim, titredi dallar
 840 Yavaştan, gizlenmiş bir av sanmıştım onu, mızrağı
 Fırlattım, Procris imiş, yüreğinin ortasından
 Vurulmuş, vay bana diye basmış çığlığı, koştum
 Yanına. bana bağılı karımın sesini tanıyınca,
 Yardımına, yarıya çıkmış canı, kanlı giyekleri,
 845 Neydi başıma gelen, gördüm yarasından
 Çekiyor eskiden bana verdiği mızrağı, kaldırdım
 Benimkinden daha mutlu gövdesini kanına giren
 Kollarımla, sardım yarasını giysisinin göğsünü
 Örtten yerinden yırttuğım bir yamayla,
 850 Dindireyim dedim kanı, yalvardım, ölümü elimden
 Olmasın diye, yavaş yavaş kesiliyordu güçten.
 Şunları söyledi binbir güçlkle: ölürken bana:
 Evliliğimizin kutlu tüzesi adına, yüce tanrılar

- Adına, yalvarırım sana, biraz acınmaya, sevmeye
855 Değersem, ölürken de yaşayan sevgimiz uğruna
Yanaştırma Aurorayı yatağımıza, dedi, önünde sonunda
Onu yanıltanın bir ad olduğunu sezdim, öğrendim de.
Oysa neye yaradı bu öğrenmek? Bayıldı, kesilen
Güçleriyle, kanıyla çıkıp gidiyordu gövdesinden canı...
860 Bana bakıyordu gözleri açık kaldığı sürece,
Öldü kollarımda, soluyordum mutsuz soluğunu ağzımla.
Daha dinlek gibi geliyordu ona dersin ölüm.
Yiğitin ağlayarak anlattığı olayı dinlediler
Ağlaya ağlaya. Acacus korkunç pusatlarla
865 Donanmış geldi, arkasından iki oğlu Cephalus aldı
İçeri bu silâhlara bürünmüş kişileri...

SEKİZİNCİ KİTAP

GÜN açıyordu ıslıl ıslıl kovarken Lucifer
Gecenin karanlıklarını, durmuş Eurus, yükselmiş
Islak bulutlar; yardım ediyordu dönüşüne Auster
Aeacus ile Cephalus'un. Daha erken vardılar
5 Limana umduklarından, yellerin itmesiyle.
Altını üstüne getirmiş Minos Lelegcus ilinin,
Marsın erlerini deniyordu, Nisus'un egemen olduğu
Alchateus ülkesinde. Nisus'un ak saçları içinde,
Tepesinde kızıl bir tüy, ona egemenlik sağlayan
10 Tüm halkın saygı gösterdiği bir tüy.

Gözükmüş altıncı kez boynuzları yeni ay'ın,
Askıdaydı savaşın yazgısı, uçuyordu başarı
İkisi arasında, kanat takınmış...
Bir kule duruyordu kalenin üstünde kocaman,
15 Söylentilere göre ses verirmiş bu kule, orada
Kavalını bıraktığı gündenberi Latonoğlu,
Ses taşla geçmişmiş, Nisus kızı çok kez küçük çakıllar
Atarmış kayaya, eğlenirmiş taşların sesleriyle
Barış günlerinde, savaş sırasında, buradan bakar
20 Gönül eğlendirirmiş, Marsın azgın savaşçılarına...
Öğretmiş ona savaş süresi komutanların adını,
Atları, savutları, kılıkları, Cydoneus'un sadaklarını.
Gereğinden iyi tanımişti yüzünü Europa oğlunun.
Onun kanısınca başına sorguçlu tolga giydiğinde

- 25 Güzeldi Minos, güzellik katardı güzelliğine
Pırıl pırıl tunç kalkanı, elinde olunca, bir mızrağı
Fırlatmak için gerince kollarını bütün gücüyle
Ağzının suyu akardı genç kızın, şaşardı gücüne.
- 30 Phoebusa benzetirdi onu yayına koyunca oku...
Bir de tolgayı çıkarıp yüzünü açtığında,
Kızıl giyimlere büründüğünde, çullu ata binip
Köpüklü ağzını dizginlediğinde, geçerdi kendinden
Nisus'un kızı, ya tuttuğu mızrak ya da yönettiği
- 35 Dizgin olmak isterdi oğlanın elinde.
Kıskanıyordu onları, işine gelse genç kız
Girecekti düşmanların arasına, ya da
Aşağı atacaktı kendini kulelerden,
Karışacaktı Giritlilerin arasına,
- 40 Açacaktı düşmana tunç kapıları...
Bütün isteklerini yerine getirecekti Minos'un...
Baktı oturduğu yerden ak çadırına Girit kralının,
Dedi ki: bilmem sevineyim mi, üzüleyim mi bana
Gözyaşı döktüren bu savaşa, üzülüyorum,
- 45 Minosun kendini sevene düşman olmasından...
Taniyacak mıydım onu bu savaşlar olmasa?
Beni tutuk alır bırakabilir savaşı yine de...
Karısı olurum, barış güveni olarak, saklar beni.
Ey güzellikte eşsiz Minos, sana benziyorsa seni
- 50 Doğuran, değer bir tanrının ona gönül vermesi...
Ne mutlu olurum uçabilsem kanatlar üzerinde,
Konabilsem Girit kralının ordu kurduğu yere,
Anlatırdım içimi yakan yalımları, bildirirdim
Kendimi, sorardım beni sevip sevediğini,
- 55 İleri sürmese anayurdumun kalelerini almayı,
Yurduma kıymaktansa yokolsun üstüne titrediğim
Kocanın yatağı, yararlılık doğar yüce kişilere
Yenilmekten, yerinde bir savaşa onu oğlunun
Ölümü, olaylar itmiş onu savaşa, doğrusu.
- 60 Yeni leceğiz sanırım, yazgıda varsa yenilmek

- Neden Mars Savutlarla açsın yurdumun kapılarını,
 Sevgim neden açmasın? Kan dökmeden, iş uzamadan
 Daha iyi değil mi üstün gelmek. Ürperiyorum
 Olmaya bir el bilmeden vura seni göğsünden, Minos;
 65 Kim alır göze taşıyürekli olmayı, tanıyınca seni
 Sana mızrak atmayı? Kendimi vereceğim, ona
 Çeyiz diye sunacağım yurdumu, bitireceğim savaşı...
 İstemek yetmez, bekçiler uyanık, kolluyor,
 70 Babam bekliyor kentin kapılarını, ne mutsuzmuşum.
 Bir odur korktuğum, dileklerimi önleyen.
 Babam olmaz olaydı, kendi kendinin tanrısıdır kişi.
 Yazgı korkak yakarışlarını önler ancak.
 Benim düştüğüm sevgiye düşen başka biri
 75 Çoktan yıkar geçerdi sevgisine engel olanları.
 Neden benden yürekli olsun başkaları?
 Bir yol bulacağım kılıçlar, yalımlar arasından,
 Ne kılıçtan, ne de yalımlardan korkacağım,
 Bir tel saçı yeter babamın. Bütün gömülerden
 80 Değerli o saçteli, gerçekleştirecek dileklerimi,

- B**eni mutlu kılacak. Gelmiş bu sözleri söylerken
 Kuşkuların sütannesı gece, çoğaldı karanlıklar
 İçinde atılğanlığı. Gerçek bir sessizlik verdi uyku
 Gündüz yorulan göğüslere, girdi babasının yatağına
 85 Gizlice kız, işledi babasının yazgısıyla oynayan
 Suçu, kesti saçını, bu kötü kazançla güven duydu
 Yaptığından, geçti düşmanların içinden yürüdü
 Krala doğru, dedi ki titreyen krala:
 Suça sürükledi beni sevgi, Nisus kızı Scylla'yım
 90 Yurdumu, yurdumun tanrılarını bırakıyorum,
 Bir karşılık beklemiyorum senden...
 Al şu pırlıl pırlıl saçı sevgimin andaçı olsun.
 Yalnız bir saç değil bu, inan bana,
 Babamın başını veriyorum sana.
 95 Uzattı Minos'a bu andacı. Almadı onu Minos.

İrkildi bu duyulmadık olaydan dedi ki:

Ey çağımızın yüzkarası dilerim kovsun seni

Evrenden tanrılar, yüzvermesin sular, karalar.

Dayanamam buyruğum altında bulunan, Jupiter'in

100 Beşiği Girite senin gibi bir eli kanlının

Girmesine. Böyle dedi, tutsaklara yasaların

Uygulanmasını, gemileri tutan iplerin çözülmesini

Buyurdu. Yönettiği tunç boyalı gemiler

Yürümeye başladılar çekilen kürklerle...

Görünce çözülmüş gemilerin suları yardığını

105 Scylla anladı işlediği suçla kraldan

Ödül alamayacağını, yakarışların sökmediğini,

Köpürdü hincından, kendinden geçmiş, saçları

Dağınık uzatmış kollarını, bağırması: ne kaçarsın

Sana bir çok iyilikleri dokunandan,

Ey yurduma, babama yeğtuttüğüm, nereye?

110 Nereye kaçıyorsun barbar? Benim iyiliğimle

İşlediğim bir suçtur başarın senin.

Demek etkilememiş seni iyiliklerim, sana

Karşı olan sevgim öyle mi, bütün umudunu sana

Bağlayan sevgilinin? Nereye sığınayım şimdi?

115 Yurduma mı? O yenilmiş, gözden düşmüş, yasak

Hainliğimden dolayı yurdum, babama mı güveneceğim?

Senin uğrunda hainlik etmişim ona. Çektim hincını

Yurtdaşlarımin. Korkmuş yaptığımdan komşu

Uluslar, elimle kapadım evrende tüm kapıları;

Girit kapılarını açayım derken. Uzaklaştı beni

120 Buradan ey nankör, beni bırakırsan Eurupa değil,

Ya konuk sevmez bir Syrtis'li, ya bir Ermenistan

Kaplanı, ya da Austerin salladığı Chorybdestir anan.

Sen, Jupiter oğlu değilsin, kandırılmamış annen

Yalancı bir boğa kılığına girenle, uydurmadır

Bunlar senin doğumunla. Bir yaban boğasından oldun

125 Sevişme bilmeyen, odur baban, ver şimdi cezamı

Nisus, babacığım, sevinin başıma gelen yıkımlara,

- Söylüyorum işte benden kötülük gördünüz ancak.
 Ey kaleler ölüm yaraşır bana, ellerinde ölmeliyim
 Uçuruma sürüklediklerimin, onlar vursun beni.
 130 Suçlarımla üstün gelen adam, nedir bana ettiğin?
 Bir yardımdır sana babama, yurduma ettiğim kötülük.
 Sen odundan inek içinde saklanıp, azgın boğayı
 Kandırıp çiftleşerek biçimsiz bir canavar doğuran
 Kadının kocasını. Duymuyor musun kargışlarımı?
 135 Gemini götüren yeller sözleri dağıtıyor mu nankör?
 Şaşmam Pasiphae'nin boğa yüzünden seni bırakıp
 Gitmesine, çok daha yabansın sen... ne mutsuzmuşum.
 Kaçmaya bakıyorsun yankılanır kürek çekişlerinden
 Doğan dalgalar, uzaklaşıyor benimle yurdum da.
 140 Yardımlarımı unutsan da geleceğim arkandan...
 Tutunup kıvrık pupasına kollarımla geminin uzaklara
 Sürükleneceğim... bunları söyleyip attı kendini sulara,
 Gitti donanmanın ardından güç vermiş ona sevgi.
 Asılmış Giritlinin gemisine istenmeyen bir yoldaş
 145 Olarak; görmüş onu az önce deniz kartalına dönüşen
 Koyu kanatlarıyla havada salınıp uçan babası...
 Saldırmak, gagasıyla parçalamak istemiş kızını.
 Görünce babasını korkup bırakmış tuttuğu pupayı kız,
 Düşerken önlemiş onu yeğnik bir yel değmemiş suya.
 150 Kanatlanmış, kuşa dönüşmüş, tüylerle kaplanmış gövdesi
 Ciris denmiş adına çaldığı saç yüzünden.

- Y**üz boğa adamış Jupiter'e Minos, gemilerden
 Çıkınca Girit toprağına. Asmış tavanına konağın
 Başarıyla aldıklarını, adağı da getirmiş yerine...
 155 Büyüyordu yüzkarası sonucu doğan Minotauros.
 Anası başkasıyla çiftleşip doğurmuş bu devi,
 Bu yarı-insan, yarı hayvanı; göze almış Minos
 Bu yüzkarasını evinden uzak, karanlık, girintili
 Bir yere tıkmayı; ünlü mimar Daedalus
 160 Almış üzerine böyle bir yapının yapılmasını.

- Şaşırtıcı girintiler, çıkıntılar yapmış içiçe,
 Değişik yollar Frigya ovalarından akan Menderesin
 Kıvrımlarını gösteriyordu, gerileyen, ilerleyen,
 Şaşırtıcı bir eğrilişle akan, bir yerde denize,
 165 Bir yerde göllere dökülen, karışık kıvrımlar çizen
 Irmağı yansıtıyordu. Daedalus sayısız doldurdu böyle
 Yanıltmacalarla: mimar bile güç bulmuş eşiği, öyle
 Yanıltıcıydı yapı; yarı-insan yarı-hayvan gövdeli
 Devi tıkmıştı oraya, iki kez içmiş Acta'nın kanını.
 170 Dokuz yılda bir kez yapılan gelenek adakları da
 Gönderilmişti üçüncü kez. Aegesoğlu açtı genç kızın
 Verdiği iplikle daha önce kimsenin geçmediği
 Kapıyı, kaçırdı Minos kızını, yelken açtı Dia'ya
 Doğru, bıraktı bu ada kıyılarında karısını
 175 Yüreği sızlamadan, ağlıyordu bırakılmış kadın,
 Bacchus almış onu kollarına, yardım etti ona,
 Yıldızlar gibi parlasın diye fırlattı kızın
 Alındaki tacı göğe, taç hızla aştı gökleri.
 180 Uçarken üzerindeki inciler dönüşmüş ateşe,
 Bir taç biçiminde yıldız olup kalmış gökte,
 Diz çökmüş, Nixi ile yılan burcu ortasında yeri.

Bıkılmış Daedalus Giritten, uzun sürgünden,
 Tutuşmuş anayurdunun özlemiyle.

- 185 Engeldi ona deniz. Dedi ki: Minos bana karayı da,
 Denizi de yasaklayabilir, gökyüzü açıktır oysa.
 Oradan giderim; orası bağlı değil Minosa, dünya gibi,
 Bilinmez bir sanata vermiş kendini, yardım
 Dilemiş doğadan, kuş tüylerini dizmiş yanyana.
 190 En küçüğünden başlamış daha büyüklere doğru.
 Böyle birleştirilir kaval yaparken de türlü boyda
 Kamışlar birbirine uydurulur, ortasını ketenle
 Uçlarını balmumuyla birleştirdi kanatların,
 Bağladıktan sonra eğmiş yavaştan uçlarını,
 195 Bir kuş kanadına döndürdü, yanındaydı Icarus

Babasının, bilmiyordu başına gelecek yıkımı.

Alnı parlıyordu, yellerin havada salladığı

Kanatları okşuyor, altın sarısı balmumunu sıkır

Çocuksu oyunlarla geciktirirdi babasının

200 İşini. Bitmişti yapılacak son iş de.

Usta kişi iki kanadı takmış, başlamış sallamaya

Havada, oğluna da öyle kanatlar takmış gökle yer

Arasında orta yolda git, tut sözümü Icarus, demiş.

Sapma orta yoldan, ağırlaştırır kanatları sular

205 İnersen alçaklara, güneş yakar yükselirsen.

Belli bir bölgede uç, ne Bootis'e, ne Helis'e,

Ne de yalın kılıçlı Orion'a bak.

Ardımdan gel. Bunları söyledikten sonra

Öğretti uçmayı, taktı omuzlarına bilinmez kanatları...

210 İslanırdı yaşlı babanın yanakları öğüt verirken,

Elleri titriyordu, öptü oğlunu son kez,

Yüreği titriyordu önünde uçarken çocuğunun.

Böyle yapar ağacın doruğundaki yuvasında

Yavrularına uçmayı öğreten ana kuş da,

215 Gösterir onlara gelecek korkuları, alıştırır

Korkulu sanatlara... sallıyordu kanatlarını

Gözlüyordu bir yandan oğlunu da Daedalus.

Titreyen oltasıyla balık tutan balıkçı,

Değneğe dayanan sığirtmaç, sapana yaslanan çiftçi

Görmüş Daedalus ile oğlunu, şaşır kalmışlar.

220 Tanrı saymışlar gökte uçan iki kişiyi,

Solda Juno'nun sevdiği Samos, Delos, Paros, sağda

Lebinthus, balları bol Calymne görünüyordu.

Atak uçuşuyla sevince kapılan Icarus,

Bıraktı kılavuzunu tutuştu gökleri aşmak

225 Daha yükselmek isteğiyle. Güneş yumuşattı

Kanatların bağlarını, eridi mumlar,

Icarus salladı çıplak omuzlarını, onu tutan

Kanatlar yok, artık duramazdı havada daha,

Babasının adını çığırırken dolmuş ağzına

- 230 Mavi sular sürüklenmiş adıyla anılan yere.
Icarus! Icarus! diye bağırdı babalık niteliğinden
Yoksun mutsuz baba. Neredesin, hangi ülkedesin? dedi.
Icarus karşılık verirken gördü suyun üstünde
Kanatları babası, kargışladı sanatını, gömdü oğlundan
235 Kalan kanatları. Onun adıyla anılır o yer şimdi.

- D**aedalus, mutsuz Icarus'un gömerken ölüsünü görmüş
Onu bir gevezce keklik ıslak çalılar arasından.
Kanat çırpmış türküler yakmış sevinci üstüne.
Soyunda tek olan, eskiden görülmeyen, son yıllarda
240 Bu kuş açıklayacak işlediğin suçu ey Daedalus.
Bana vermişti eğitimini iki yaşındaki oğlunun
Alinyazısının ne olduğunu bilmeyen kızkardeşin.
Anlayışlıydı küçük olmasına karşın, değerdi okutmaya.
İşte bu çocuk incelemiş dikenli balık pullarını,
245 Onları örnek tutup dişler açmış üzerinde demirin
Bulmuş bıçkıyı. Gene odur ilkin bulan iki ucu
Birbirine bağlanan, aralıklı olan, biri duran,
Öteki dönen demirden kapı çengellerini.
250 Kışkandı Daedalus fırlattı Minerva sunağının
Tepesinden birçok buluşları olan çocuğu, buna
Bir de kaza süsü vermek istedi. Almış çocuğu
Esirgeyici Pallas döndürmüş kuşa, uçarken havada
Tüylerle kaplamış gövdesini. Eskiden çok işleyen
255 Anlayış yetisi kanatlarına, ayaklarına geçmiş,
Eski adını taşıyordu gene. Yüksekten uçamaz
Eskisi gibi, gövdesini çekemez kanatları, yuvasını
Ağaç dallarında kurmaz, eşer toprağı, yumurtaları
Çalılara koyar, korkar eski düşüşün anısından...

- 260 **Y**orgun, çekilmiş Aetha yöresine Daedalus,
Yakarışları yüzünden silahlanmış Cocalus, onu
Savunmak için; kurtulmuş ödemekten Atina
Yardımla sıkıntılı bir vergiyi Thescus'un

- Donatılmış tapınaklar; savaş seven Minerva,
 265 Jupiter, öteki tanrılar anılmış adakların,
 Sunguların kanları karışmış günlük kokularına,
 Argos illerine yayılmış üzü Theseus'un,
 Bu geniş Achaia ulusu korkulur işlerden
 Korunmasını istiyordu onun büsbütün.
- 270 Meleagros, yakarmıştı Calydon'a
 Diananın yolladığı, ortalığı alt üst eden
 Azgın domuza karşı yurdu korusun diye...
 Adaklar sundu tanrılara ilk ürünlerden,
 Bütün ürünleri toplayan Oenca. Ceres'e buğday,
 275 Bacchus'a şarap, sarışın Minerva'ya içkiler.
 Kır tanrılarından başka öteki tanrılar da
 Saygıyla anıldı. Yalnızca Latona kızının
 Günlük yoktu sunaklarında, önemsemediler onları...
 Tanrılar buna kızdılar, cezasız kalmaz
- 280 Bana saygı gösterilmeyiş, bu yergi, dedi.
 Oeneus'tan alsın diye öcünü bir domuz saldı
 Kırlarına, bol otlu çayırılı Epir görmemişti
 Bundan büyük bir boğa, ondan daha küçüktü
 Sicilyadakiler bile. Kanlı yalımlar parlardı gözlerinde,
 285 Kalkık başı, korkunç bir mızrak ormanı gibi dikili
 Tüyleri. Köpükler akar korkunç böğürmelerle göğsünden
 Alevli. Hindistan fillerine benzerdi dişleri.
 Ağzından yalımlar çıkar, yaprakları kuruturdu soluğu.
- 290 Bir olur çimlenen ekinleri eziyor, bir olur
 Olgunlaşan; gözü yaşlı çiftçiye güldürecek olan,
 Ceres'in sungusu başakları kırar, ezer; harman da,
 Ambarda boşuna beklerdi umulan ekinleri...
 Uzun kollu asmayı, ağır salkımları, yeşil kalan
 295 Zeytini, dallar dolusu yemişleri düşürüyordu.
 Koyunlara da kızdı, ne çoban, ne köpek yaradı
 İşe; korkunç boğa sürüleri ile ürkerdi.
 Kaçışyordu halk, ancak kentin kaleleri sığınaktı
 Onlara. Sonunda Meleagros topladı çevresine,

- 300 Üstün gelme sevinciyle, seçme yiğitleri.
Tyndarus'un biri yumruk atmada, biri yaban atları
Eğitmede ün salmış iki oğlu, Pirithus'la mutlu
Gönüldeş Theseus, Thestihus'un iki oğlu,
Aphareus'un iki oğlu, Lynceus, çevik İdas,
305 Artık kadın olmayan Caeneus, kızgın Leucippus,
Mızrak atmada bir eşi bulunmayan Acastus,
Hippothous, Dryas, Amynthoroğlu Poenix,
Actor'un iki oğlu, Elidden gönderilen Phyleus...
Genç Telamon, büyük Achillis'in babası,
310 Pherses oğlu, Hyanthous'lu Lolaus, yorulmaz Eurytron,
Koşuda yenilmez Echion, Narycius'lu Lelex,
Panapeuslu Hyleus, pek atılğan Hippasus,
Savaş işlerine daha yeni başlayan Nestor,
Eski bir ırmak olan Amyclis'ten Hippocoon'un
315 Gönderdikleri, Parhasialı Ancaeus, Penelopes'in
Kaynatası, yiğit Ampycus'un oğlu, karısının daha
Bırakmadığı Cecleus oğlu, Lyncaeus ormanın süsü
Tegeaea. Parlatılmış bir iğne tutar giysilerini.
Saçları tek örgülü, sol omuzuna asılı
320 Fildişi sadak sallandıkça ses çıkarıyor,
Sol elinde bir yay tutuyordu; bunlardı süsü,
Yüz çizgilerine gelince kız gibi bir delikanlı,
Ya da delikanlı kılığında bir kız denebilir ona.
Meleager görünce sevmiş onu tanrılara karşın.
325 Gizli bir yalım parlamış içinde, bağırdı:
Ne mutludur kocası olacak adam, diye; zaman,
Bir de utancı engel oluyordu ardına düşmesine.
Daha yüce işlere çağırıyordu büyük bir savaş.

Büyük bir orman vardı oylumda, balta girmemiş,

- 330 Yavaştan yükselen bir tepe görüyordu ovaları.
Yeni gitmişti oraya avcılar, kimi tuzak
Kuruyor, köpekleri çözüyor kimi, kimi de
Ayak izlerini sürüyor, can atıyordu korku

- Dolu bir iş içi: Ormanda derin bir oylum
 335 Yağmur sularının açtığı. Kıyıda uzun söğütler,
 Yeğnik yosunlar, su birikintilerini seven kamışlar,
 Çalılıklar içinde sazlar yetişiyordu. İşte burada
 Atıldı düşmanlarının üstüne yaban domuzu
 Bulutların çarpışmasından doğan şimşek gibi...
 340 Yıkıyordu koşarken ormanı, gürültüyle deviriyordu
 Çarptığı ağaçları, bağrıştı gençler yiğitçe fırlattılar
 Elleriindeki uçları sivri demirli mızraklarını...
 Saldırdı domuz koşmasını engelleyen köpeklere.
 Dağıttı onları, kaçırdı havlayan sürüyü
 345 Vuruşlarıyla, işe yaramadı Echio'nun var gücüyle
 Attığı ok, sıyrıp geçti bir çamın gövdesini...
 Daha az gerileydi ikinci ok gitmezdi boşa
 Deler geçerdi sırtını, ne yazık uzağa düştü.
 Bu, Pagaseus yiğiti Lason'un attığı oktu.
 350 Phoebus, diye bağırdı Ampycus oğlu, yardım et,
 Bir okla sereyim yere domuzu,
 Sunaklarını ululamışım senin, yardım et bana.
 Benimsedi yakarışlarını tanrı, domuz vuruldu,
 Yine yaralanmadı, Diana almış uçarken temreni.
 355 Uçsuz vardı yerine ok. Kudurdu hayvan, gürledi
 Yıldırım gibi, gözleri kıvılcımlı yalımlar
 Çıkıyordu göğsünden; mancınıkla atılan, uçan,
 Erlerle dolu bir kalenin duvarlarına çarpan
 Kocaman taşlar gibi saldırdı gençlere çılgınca
 360 Ölüm saçan domuz; yuvarlandı Euphalaman, Pelagon
 Ölmüşler, sağ yanda, kollarında taşımış onları
 Arkadaşları, kurtulamadı öldürücü vuruşlardan
 Hippocoonoğlu Enaesimus; korkmuş, kaçarken
 Birden kırıldı dizinin oynakları, kalkamadı.
 365 Pylos kiralı Troya'nın düşmesinden önce ölmüş
 Olacaktı nerdeyse, yere soktuğu mızrağa dayanıp
 Çıktı yakınındaki ağaca, güven içinde bakıyordu
 Kaçan düşmana, bu yüksek yerden. Azgın domuz dişlerini

- Meşenin gövdesinde bileyerek hazırlanıyordu
 370 Yeniden ölüm saçmaya, düzene koyduktan sonra
 Savutlarını yeniden geçirdi hınçla dişlerini
 Auctor'un büyük oğlunun butlarına; iki kardeştiler
 İkizdiler, yıldız gibi parlamamıştılar gökte daha,
 Kardan ak atlara binmeliydi onlar, devindiler,
 375 Salladılar uçları parlayan mızraklarını
 Havada; yaralanırdı domuz saklanmayaydı okların
 Bir yol bulamadığı sık ağaçlar arasında...
 Ardında giden Telamon, tutamıyordu kendini,
 Görmedi bir kütüğe takıldı ayağı düştü...
 380 Kaldırmış onu Peleus, bir ok koymuş yayına
 Kanatlı, sonra gerip fırlatmış onu.
 Parçaladı domuzun kulağını ok,
 Kızarttı tüylerini akan bir kaç damla kan...
 Bu başarılı vuruşun Tegeaea'ya verdiği sevinç
 385 Daha çok değildi Meleagros'un duyduğundan.
 İlk o gördü kanı, gösterdi arkadaşlarına.
 Alacaksın, dedi, ödülünü yiğitliğinin...
 Delikanlılar kızardılar, heyecanlandılar,
 Bağıştılar, devindiler, attılar oklarını.
 390 Çok oluşları engelliyordu onları da, atışları da.
 Birdenbire iki baltalı Arcas çıktı alinyazısına
 Karşın, dedi ki: görün ne çok işler göreceğini
 Erkek oklarının kadınlarınkinden, bana bırakın
 Ödülünü! Ne denli sığınak olursa olsun ona
 395 Laton kızı, ölüp gidecek vuruşlarım altında,
 Diana'ya karşın yine de, böyle korkunç sözler etti...
 Doğruldu eliyle iki ağızlı baltayı sallayarak,
 Boşlukta duruyor sanırdın ayakları üzerinde...
 Saldırdı domuz bu atılgan kişiye,
 400 Kalçalarına gömdüğü dişleriyle, ölüme yol açtı,
 Yıkıldı Ancaeus, karmakarışık barsakları
 Yuvarlandı toprağı kızartan kanın içinde...
 Yürüdü düşman üzerine İxionoğlu Pirithous,

- Bir tahta mızrak sallanıyordu güçlü elinde.
 405 Ey, bence daha yüce çocuk, dedi, Aegeasoğlu,
 Gönlümün yarısı, dur, uzaktan göster yiğitliğini,
 Yıkım getirdi Ancaeus'a bilinçsiz atılğanlığı.
 Böyle dedi, fırlattı ucu tunç ağır oku... koluyla
 İyi yönetmişti oku, olacaktı istediği, yolunu
 410 Şaşmasa sık meşe dalları arasında ok.
 Fırlattı mızrağı İason oğlu, saptı o da,
 Saplandı havlayan bir köpeğe gelişigüzel
 Atışlar yapıyordu Oeniusoğlu yerli yersiz
 Atılan ok delip geçmiş hayvanı iki yanından
 415 Saplandı toprağa, biri de sırtına kakıldı...
 Hınçla sıçradı domuz döndü çevresinde...
 Kanlı köpükler kustu duyulmadık böğürtülerle,
 İlerledi onu vuran savaşçı, kudurttu düşmanı...
 Bir mızrak sapladı böğrüne kıvılcımlar saçan.
 420 Sevinç çılgınlıkları kopardı arkadaşları, toplandılar
 Üstün gelenle el sıkışmak, onu alkışlamak için...
 Kaplamıştı yeri kocaman gövdesi domuzun,
 Şaşkın şaşkın baktılar, dokunamadılar ona,
 Çekiniyorlardı, boyadılar mızraklarını kanıyla.
 425 Meleagreus ezdi ayaklarıyla korkunç başını.
 Ey Nonacria al derimden bölüş bu başarının
 Ününü benimle, dedi; canavarın kalın tüylerle kaplı
 Derisini, kocaman dişlerle donanmış başını verdi
 430 Atalanta'ya. Kıvanç duyurdu ona bu andacı veren
 Öteki savaşçılar kıskandılar, mırıldandılar
 Bunlardan ikisi kaldırdı kollarını korkuturcasına
 Bağırды Thestius oğulları: bırak bu avı ey kadın,
 Oturma ganimetimizin üstüne... güvenme alımına,
 435 Güzelliğine geçer o da; ileri gitmesin
 Daha, bu göndermeyi veren, sevgi yolunda;
 Aldılar verileni alma hakkını, kızdı yiğit
 Bu yergiye başarıları kıskanan saygısızlar
 Görün ne var ölümle dirim arasında; dedi,

- 440 Kılıcı Plexippus'un göğsüne indirdi...
 Şaşırdı Toxea, kardeşinin öcünü almak ister
 Başına bir iş açacağından da korkardı.
 Meleagrus düşünmedi bile, batırdı onun da kanına
 Öncekinin kanıyla kızıla boyanan mızrağını.

- 445 **A** dak götürürken sunağa başarısından dolayı
 Althoeus gördü kardeşlerinin ölümlerini...
 Üzüldü, çılgınları doldurdu kenti, çıkardı
 Altın işlemeli giyecekleri karalar giydi.
 Duyunca bu canlara kıyanın adını gizledi bıraktı
 450 Üzülmeyi ağlamayı düştü öcalma yollarına.
 Thestias kızı bir çocuk doğurunca üç kızkardeş
 Bir kütük atmış ocağa, dokumak için yazgısını
 Döndürmüşler mekiklerini, şöyle söylemişler:
 Bu kütük bitinceye dek yaşayacaksın
 455 Ey yeni doğan: böyle düzenledik işi biz.
 Bu sözlerden sonra gitmiş tanrıçalar; çekmiş
 Ocaktan tükenen odunu anne, söndürmüştü suda.
 Ey delikanlı, konakta saklanan bu kütük
 Kurtarmış seni de, yaşadığın yılları da...
 460 Çıkardı kütüğü ortaya annesi, bir odun yığını
 Yapılsın, ocak yakılsın, dedi düşmanca...
 Dört kez ocağa atmak istedi, uğursuz kütüğü,
 Eli varmadı, çekişti kızkardeşle ana.
 Bu iki ad bir yüreği çelişkiye sürükledi.
 465 Hep ~~saranır~~ solardı yüzü suç korkusuyla
 Bir kızılık verirdi gözlerine öfke.
 Bir acıma, bir acımasızca işkence
 Duygusu okunurdu yüzçizgilerinde.
 Kurumuş hıncı, yüzünden gözyaşları kaynağı,
 470 Yine de ağlardı, yana döner dalgalanır
 Yellerin yürüttüğü bir yelkenli gemi,
 İki karşılıklı güç götürür onu, böyle
 İki duygu arasında bocalardı Thetius kızı.

- Bir kızıyor, bir hıncını bastırmaya çalışıyordu.
- 475 Sonunda üstün geldi anneye kızkardeş,
Kendi kanıyla yumuşattı kardeşinin yüreğini,
Din suça sürükledi onu, gürül gürül yanınca
Öcün aracı ateş: benim de gövde mi yok edecek
Bu odun yığını, dedi... bağırdı; uğursuz kütüğü tutan
- 480 Barbar el bıraktı, bu mutsuzu ölü konan
Sunağa: ey öç tanrıları. üçüz Eumenidler, bakın
Öfkenizin bana yüklediği kutlu işe,
Kan döküyorum, ceza veriyorum, ölüme ölüm...
Suça karşı suç, tabuta karşı tabut...
- 485 Ocağıma incir dikeyor yıkım üstüne yıkım...
Sevinecek mutlu Oeneus oğlunun başarısıyla
Thestius çocuksuz mu kalacak? çekin ikiniz de...
Ey ölen kardeşlerimin ruhları duygulanın
İnançlarımla çok emek verdiğim uğursuz
- 490 Adağı alın, soyumun bir kanıtıdır bu...
Neden geçmişim kendimden? kardeşlerim
Bağışlayın bir anneyi, elim varmıyor bu işe,
Söylüyorum, elimdendir Meleagrus'un ölümü...
Cezasız mı kalacak suçlu? yoksa üstün gelen,
- 495 Kendini beğenmiş Calydon mu egemen olacak,
Siz toz mu, donmuş gölge mi kalacaksınız?
Buna dayanamam, ölmeli kan döken de, yere geçsin
Babasının krallığı da, yurdunun umudu da...
Oysa nerede kaldı ana yüreği? ne oldu ana babanın
- 500 Çocuklara duyduğu sevgi, onu dokuz ay
Karnında gezdirmenin ağır sıkıntısı?
Annenin iyiliği kurtardı, seni çocukken bitmiştin
Yer başını işlediğin suç, bul ettiğini şimdi.
Doğurdum, kütüğü ocaktan aldım, ya iki kez
- 505 Verdiğim yaşamı geri ver, ya kardeşlerimin
Yanına göm beni de... isteğim var gücüm yok.
Hep gözümde kardeşlerimin yaraları, ölü yüzleri...
Yıkıyor beni analık duygusu, bir de acıma...

- Ne mutsuzmuşum, siz üstün geleceksiniz, bana
Kötülük yaptıracaksınız, başarnın kardeşlerim...
- 510 Sağlığınıza göreyim, geleyim ardınızdan.
Bunları söyledi, çevirdi başını,
Attı ölüm saçan kütüğü ocağa titreye titreye...
İnledi, ya da inler gibi yaparak yoketti kendini,
İstemeye istemeye yakan ateşte. Bilmiyordu
- 515 Bunları, Meleagros orada yoktu, yakmış onu da
Görünmez alev, seziyordu barsaklarının tutuştuğunu,
Yine yürekliliği bütün acılara üstün geliyordu.
Kan dökmeden ölmek istemiyordu öyle korkakça,
Kıskanırdı Ancaeus'u öldüren mutlu yaraları.
- 520 Yaşlı babasını, sevgili kardeşlerini, kızkardeşlerini,
Annesini, karısını çağırıyordu can veren sesi.
Yakınıyordu, çoğaldı alevlerle acı, söndü
Biraz sonra, yükseldi göklere ruhu,
Yavaş yavaş, yanan yiğitten ancak uçuşan
- 525 Ak küller kalmış ortada sonunda; ağlıyordu
Üzüntüler içindeydi Calydon, gençler, yaşlılar
Ağlıyor, halk ile büyükler hıçkırıyor Calydon'un
Euenous ırmağı yöresinde analar saç baş
Dağınık dövüyordu göğüslerini. Oeneaus'un ak saçları
- 530 Yüzü kırışık tozlu, yuvarlanırdı yerde, söverdi uzun
Yaşamına; suçlu anne daldırdı kılıcı karnına, cezasını
Kendi eliyle verdi. Yüz ağzım, güzel söyleyen yüz dilim
Olsa yine anlatamam acılarını Meleagros'un mutsuz
Kızkardeşlerinin, bana verilse Helicon'un yüce usu da.
- 535 Unutup güzelliklerini morarmış göğüsleri dövdüler,
Kucakladılar sıcak ölüyü, diriltecekmiş gibi öptüler
Tabuta konunca, küle çevirdi onu yalımlar, külleri
Göğüslerine bastılar, mezarın üstüne kapandılar, adını
- 540 Yazdıkları taşı gözyaşlarıyla suladılar.
Acındı Leto'nun kızı Parthaon soyunun yıkımına,
Kanatlar taktı hepsinin gövdesine, Gorgen'le
Ünlü Alcmena'nın gelininden başka.

545 Uzun kanatlara dönüştürdü kollarını,
Bir gaga çıkardı ağzın yerinde saldı göklere...

Kurtulmuş Theseus giriştiği yorucu işten,
Dönmüş Tritonius'un Erechthea kenti kalelerine...
Yürüyordu yavaştan, yağmurlarla kabarmıştı Achelaus...

550 Gir konağıma ey soylu Cecrops'un torunu, dedi, ona
İrmak, güvenme ortalığı sarsan dalgalarıma.
Büyük kütükler, yoluma çıkan kocaman kayalar
Gürültülerle yuvarlanıyor, komşu kıyılardaki
Ağılların yıkıldığını, sürülerle sürüklendiğini
555 Gördüm: ne öküzlerin güçlülüğü, ne atların
Çevikliği yaradı işe: dağlardan eriyip akan
Karlarla çoğalan sularım nice delikanlıları
Boğmuş çevrintilerinde, daha ölçülü bir iş
Olur kaban suların eski yatağına çekilip
560 Dinmesini beklemek. Karşılık verdi Aegeus oğlu
Bunları doğrulayarak: bu konukseverliğinizden,
Öğütlerinizden yararlanacağım. Böyle söyledi Achelous,
Tırtıklı taşlarla, süngertaşları arasında duran
Oyuktan girdi konağa. Bir ipek halı gibiydi
Islak yerde yosunlar... kızıl taşlar, çakıllar
565 Süslüyordu kubbeyi. Hyperion oğlu geçmiş
Yolun üçte ikisini, oturmuş sofraya Theseus ile
Arkadaşları. Bir yanda İxinoğlu, öte yanda
Başı kırçıl Trakya yiğiti Lelex oturmuştu.
Çevrelerinde böyle konuklarla mutlu olan
570 Acarmania ırmağına ün veren kimseler
Yemek getirmiş çıplak ayaklı nymphalar,
Yemekler kalkınca sedef kaplarla şaraplar
Bolundan. O ara bura neredir, dedi yüce yiğit,
Çevirdi gözlerini denizlerden yana...
575 Ekledi parmağı uzatıp: adı ne bu adanın?
Öğretin bana, bir değilmiş gibi görünüyor...
İrmak, bir ada değil bu gördüğünüz, dedi...

Beş adadır yanyana, birbirine yakın...

Arık pek şaşmayın Diana'nın aldığı öce,

580 Eskiden Naiadlardı bu adalar, bir gün on genç
Boğayı kesmiş şölene çağırmışlar kır tanrılarını...

Bizi unutmış dalmışlardı kutlu oyunlara. .

Öfke kabarttı sularımı kasırga olmuş gibi,

Allak bullak etti içimi, dışımı, kızdım,

585 Ormanlardan orman sökmüşüm, tarlalardan tarla...

Nymphaları sürüklemiş okyanusa yerlerinden

O gün andılar beni. Bölmüş denizlere karışan

Sularım, gördüğünüz adaları bütünden, sonra

Echinada denmiş adlarına... görüyorsunuz işte

590 Birinin daha uzak olduğunu ötekilerden,

Değerlidir o ada, gemiciler Perimele derler ona.

Bir kızdı o, sevmişim onu, dileğime, ermişim...

Sevgimizi çekemeyen babası Hippodamos atmış onu

Bir kayanın doruğundan uçurumlara, ölecekti kız,

595 Kaptım onu, giderken sularda bağırdım: ey bütün

Evrene egemen, yeryüzünü çevreleyen denizlere

Buyruk salan üç çatalı tanrı, ey sularımızın

Vergisini ödediğimiz Neptun, bir yer ver

Yalvarırım sana; acımasız bir babanın sulara

600 Attığı kıza, acı ona; böyle konuşurken suların

Üzerinde yüzen örgenlerini bir kara kaplamış,

610 Böylece bütün örgenler bir adaya dönüşmüş...

Bu sözlerden sonra susmuş ırmak, öykü etkilemiş

Konukları. Tanrılarla alay ederdi İxinoğlu,

Küçümseyerek onları güldü, öfkeyle dedi ki:

Bırak bu boş sözleri Achelaos, çok büyütüyorsun

615 Tanrıları, nesnelere biçim vereceklerini, onları

Değiştireceklerini sanıyorsun. Konuklar

Böyle sözleri uygun bulmadılar, yılların

Olgunlaştırdığı Lelex ilkin söze başladı:

Sonsuzdur gök varlıklarının gücü, pek geniştir.

- 620 Bütün dilekleri yerine gelir; kuşkulanmayın
Sözümden, bir ıhlamur bir meşe yükselir yanyana
Frigya'da, küçük duvarlarla çevrili yerde, gördüm
Pelops'un ülkesidir, babası Pittheus yollamış oraya
Kalabalıktı yöre bir göl vardı, şimdi
- 625 Sayısız karabatak, su tavuğu yaşar bataklıklarda.
İnsan kılığında gelmiş buraya Jupiter; değneğini,
Kanatlarını bırakmış ayakdaş olmuştu babasına
Atlas'ın torunu. Bin eve uğramışlardı dinlenmeye,
Bini de kapamış kapıyı yüzlerine, biri açmış.
- 630 Sazlarla, çalılarla örtülü bir duldaymış o da.
Burada yılların ağarttığı, sofı Baucis ile yoldaşı
Philemon birleşmiş gençliklerinde, evlenmişler.
Bu duldada kocalmış, yoksul düşmüşler, yine de
Gidermişler acılarını, ısınmışlar yaşama.
- 635 Onlarda kulluk beylik arama,
Kendi başlarına buyrukturlar evde.
Göklerde oturan tanrılar gelince bu sevimli
Evceğize iğip başlarını girmişler kapıdan...
Yaşlı Baucis kaldırdı sedirdeki eski yaygıyı
- 640 İşlemeli bir örtü serip buyur etti konukları.
Sonra karısı karıştırdı ocağın sıcak küllerini,
Ateşi tutuşturdu, yapraklar, kabuklar attı üstüne,
Üfledi yaşlı adam yandı ateş bir iyi; sonra
Damdan biraz kuru çalı, biraz da yardığı odunlardan
- 645 Getirip koydu ocakta tunç kabın altına,
Kocasının bahçeden topladığı sebzeleri
Soymaya başladı, iki dişli bir çatalla,
Tavanda kararmış direğe asılı domuz yağını
- 650 İndirdi, attı kaynayan suya ince bir parça kesip...
Bir ara tatlı konuşmalarla geçti saatler,
Sezdirmediler yemek saatının geciktiğini...
İndirdi duvarda yuvarlak kulpundan asılı leğeni
Philemon tanrıların ayaklarını yıkadı
- 655 Ilık bir suyla, odada ayakları söğütten,

Üstü saz örtülü bir yatak vardı,

Serdiler üzerine yalnız bayram günleri

Kullanılan halılarını, eskimişti onlar da,

Yıpraktı, ancak bu yatağa uygun gelirdi...

660 Tanrılar oturdular, düzeltti Baucis üçüncü

Ayağı kısa masayı, bir saksı parçası giderdi

Eksiği; yeşil naneyle oğdu masayı Baucis...

Koydu toprak bir kap içinde sofraya alacak

665 Minerva yemişlerini, marul, havuç, süt, ılık külde

Pişirilmiş yumurta koydu ortaya, daha sonra

Yontulmuş bir testi, balmumuyla parlatılmış

Gürgen ağacından bardaklar getirdi.

670 Biraz sonra sıcak çorba, yılanmamış

Bir şarap sundu; yemekten sonra

İncir, hurma, ceviz karışımı bir çerez,

675 Erikler, kokusu koca sepetlerden taşan elmalar,

Bağda kıvıltı kütüklerden koparılmış üzümler...

Pırl pırl bal, boy ölçüşemezdi

Karı kocanın becerisiyle, bunların biri bile...

Bu ara boşalan testi çok kez kendiliğinden

680 Doluyor, şarap kendiliğinden oluşuyordu.

Bu umulmadık olaya şaşırın, yalvaran,

Ellerini uzatan Baucis, korkan Philemon yakındılar

Yemekleri, ağırlamaları, önemsiz saydılar

Bir kaz vardı orda küçük evin bekçisi, onu da

685 Kesmeye davrandılar iki konuğa sunmak için...

Kanat çırpıyor, yaşlılığı yüzünden kaçamıyordu.

Tutunamadı, sonunda ulaştı tanrılara,

Onlar da istemediler hayvanın öldürülmesini.

Biz tanrılarız, ettiğinin cezasını göreceğiz

690 Komşularınız, dediler, yalnız siz bizden kötülük

Görmeyeceksiniz, çıkın evinizden, izlerimiz

Üzerinde yürüyün tepeye değin ardımızdan.

Söz dinledi yaşlılar, yavaş yavaş bir değneğe

Dayanıp tepeye tırmandılar, yamaca varan izlerin

695 Üstüne basarak, bir ok atımı yol kalmıştı.
 Geriye baktıklarında sularla kaplanmış gördüler
 Bütün çevreyi, yalnız evleri kalmıştı açıkta.
 Şaşular, üzüldüler komşuların başına gelenlere.
 Eskiden iki gönüldeşe dar gelen evceğiz
 700 Bir tapınağa dönüştü; evi tutan kazıklar
 Mermer direk, damda otlar alün.
 Gökçe birer mermer kanada döndü kapılar...
 O ara tatlı sözler söyledi Saturnusoğlu:
 Söyleyin, doğruyu seven yaşlıyla ona yaraşır
 705 Karısı ne dilersiniz? biraz konuştuktan sonra
 Baucis'le Philemon isteklerini açıkladılar:
 Rahip olalım size bu tapınağı korumak için...
 Bir anlaşma içinde geçmiş yıllarımız
 Bir saatte ölelim ikimiz de, ne ben kocamı
 710 Yakacak odunları göreyim, ne o beni gömsün.
 Onandı dilekleri, onlara verildiği tapınağın
 Korunması yaşam boyu; bir gün sezince
 Kocaldıklarını, oturdular kutlu basamaklarda,
 Konuşurken o yörede olanları, görmüş Baucis
 715 Yapraklarla örtündüğünü Philemon'un. O da bakmış
 Yapraklar türemiş Baucis'in üstünde; dönüşmüş
 İkisi de ağaca, katılaşmış; konuşmuş
 Kal sağlıcakla demişler birbir, örtülmüş
 Birer kabukla ağızları; gösterir bugün oranın
 720 Yerlisi Cibyreiüs gövdelerinden iki kütüğü...
 Olayı bana da anlatmıştı yalan bilmeyen
 Yaşlılar, gözlerimle gördüm o ağaçların
 Dallarında çiçekleri, bir de ben ekledim onlara.
 Tanrıları sevenler sevilir, sayanlar sayılır, dedim...

725 **B**öyle bitti öykü, onu anlatanın yetkili
 Konukları, özellikle Theseus'u inandırdı, büyük bir
 İstek duyardı tanrıların olağanüstü işlerine.
 Calydonius'u sulayan ırmak şunları söyledi:

- Ey ünlü yiğit, nesneler vardır aldığı yeni
 730 Biçimleri boyuna saklayan, birtakımı da türlü ey Protheus
 Değişikliklere uğrama gücündedir dünyanı
 Kucaklayan denizlerde oturan sende
 Bu güç var, seni güzel bir insan, arslan, domuz
 Ürperten yılan, boynuzları korkunç boğa kılığında
 735 Gördüler; çok kez kaya olur, ağaç biçimi alırsın.
 Bir olur sıvıya dönüşür ırmak olursun,
 Bir olur ateş kesilirsin dalgalara karşın...
 Bundan az değil Erysichton kızı, Autolycusun
 Karısının yetkisi, babası küçümserdi tanrıları,
 740 Günlük yakmazdı sunaklarda, onlar adına...
 Korkmadan kesmiş Ceres ormanını, derler,
 İndirmiş baltayı o güne dek korunmuş ağaçlara
 Dinsizce, orda kocaman, yaşlı, bir orman gibi
 Meşe vardı, gövdesi levhalarla, tanrıça adına
 745 Çizilmiş yazılarla, dileklerle sarılmıştı bir
 Kuşak gibi, altında Dryadesler oynardı çokluk,
 Elele verir halka olur, ağacı çevirirlerdi,
 Onbeş kişi sarabilirdi kalın gövdesini.
 Öteki ağaçlar alçak değildi yanında,
 750 Yine de bütün ormanı aşardı yüksekliği...
 Bu ağaca bile saygı göstermedi Triopeius,
 Bu meşeyi devirnelelerini buyurdu uşaklarına,
 Onları çekimser görünce almış baltayı
 Birinin elinden, şu suçlu sözleri söyledi:
 755 Hep tanrıçanın dediği olmaz, ne denli değerli
 Olsa da bu ağaç, yere degecek
 Yapraklı doruğu; sonra havada bir eğri
 Çizen baltayı indirdi; inledi Ceres'in meşesi,
 Yaprakları, palamutları, uzun dalları
 760 Sarardı; uğursuz el bir yara açmıştı
 Gövdesinde, kan akmış açılmış kabuğundan.
 Sunağın önüne yıkılan kocaman adak boğanın
 Böyle sıçrar kesilen boğazından kan.

- 765 Donakalmıştı hepsi içlerinden biri bu suççu
Önlemek, azgın iki ağızlı baltaya engel olmak
İstedi; öfkелendi Tesalyalı, al dedi ödülünü
Sofuluğunun, sonra ağaçtan çektiği baltayla
Kopardı başını, gene başladı ağaca vurmaya...
- 770 O ara şu sözler duyuldu ağaçtan: Ceres'in
Çok sevdiği bir nymphayım burda otururum...
Bir gün bulursun bana ettiklerinin cezasını,
Son sözüm bu olsun sana, budur avuntum.
O suçunu işlemeye bakıyordu boyuna, az sonra
- 775 Sarsıldı sayısız vuruşlarla meşe, devrildi
İple çekilerek düşerken söktü birçok ağacı, korkmuş
Dryad'lar, ağladılar ormana, kızkardeşlerinin ölümüne
Yoksun kalınca ormandan, karalar giydiler, koştular
Ceres'e ağladılar, sızlandılar, yakardılar
- 780 Cezalansın diye Erysichthon. Onayladı dileklerini
Tanrıça, titretti ekin dolu tarlaları alımlı
Başını sallaması; acırdı ona halk acımaya
Değdikçe kıvranacak açlığın elinde, yaklaşılamayacak
Açlık tanrısına gönlünce, yoketmiş
- 785 Yazgı, Ceres'le Fama arasındaki ilişkileri.
Çağırdı dağ tanrıçalarından birini dedi ki:
Bir ülke vardır sislerle kaplı Scythia
Kıyısında, üzüntü dolu, çorak, yemişsiz, ağaçsız,
- 790 Orası soğuşun, Pallor'un, Tremor'un, hep üzülen
Açlık'ın yurdudur; söyle girsin tanrınız
Göğsüne, saklansın dinsizin, benim buyruğum budur,
Bolluk yüzü göstermesin ona; korkma yolun
Uzun oluşundan, al benim arabamı, onunla git,
- 795 Dragonların çektiği arabayı, dinler seni
Onlar. Böyle dedi verdi arabayı; binince
Arabaya, aştı gökleri, ulaştı Scythia'ya, erişti
Dağların en dik doruğuna, Kafkaslar denen yere.
Az sonra çözdü yılanların bağlarını, Açlık'ı aradı;
- 800 Taşlı bir tarlada seyrek otları dişleriyle,

Tınaklarıyla sökerken buldu onu, saçı dağınık,
 Gözler çökük, yüz sapsarı, dudaklar kirli sarı
 Ağız paslı, kaskatı derisi seçilirdi barsakları.
 Kalça kemikleri çıkık, dışarı fırlamış kupkuru,
 805 Karın yok, dizler, oynaklar fırlak
 808 Uzaktan gördü onu nympha, sokulamadı yanına,
 Bildirdi tanrıçanın buyruklarını: az sonra sezdi
 Uzaklaşma gereğini, acıkmış gelmeden mağarasına
 Sürmüş arabayı Haemoniaya, yükselmiş göklere.

815 **C**erces'in karşıt buyruklarına uymuş açlık
 Yelle çıktı, konağına, girdi uğursuzun
 Düzenlediği yatağa, geceydi, derin bir uykuya
 Dalmıştı dinsiz, örttü onu iki kanadıyla.
 Duyurdu ona soluğunu, ağzına, boğazına, göğsüne
 820 İç örgenlerine değin yaydı yok edici soluğu.
 Gitti bitirdikten sonra kendisine verilen
 Görevi, çekildi açlığın egemen olduğu yere,
 Ayrıldı bolluk ülkesinden. Okşadı, Erysichthon'u
 Tatlı bir uyku yumuşak kanatlarıyla, tatlı
 825 Yemekler giriyordu düşlerine, boşuna oynuyordu
 Ağzı, yoruyordu birbirine vurarak dişlerini.
 Yalancı yemeklerin tadı damağında besini yel
 Doyurmayacak gel, uyandı ağırlığını sezdi açlığın,
 Bir kıvrantı başladı boğazında, barsağında...
 830 Havada, karada, denizde ne varsa durmaksızın
 Getirilmesini buyurdu, yemeklerle dopdoluyken
 Masa yine de yokluk içinde seziyordu kendini.
 Yetmiyordu ona bir ulusu doyurabilecek yemekler,
 Daha çok istiyor, yedikçe acıkiyordu daha.
 835 Okyanus yutar ırmaklarını bütün karaların,
 Yetmez ona sular, içer topunu birden.
 Söndürülmeyen ateş yutar ne atılırsa üstüne,
 Ne denli çok yakacak konursa öylesine
 Büyür ocak, doymaz, bolluk aç gözlü yapar onu.

- 840 İşte böyle yapıyordu Erysichthon'un açılan
Ağzını yiyecekler, doymuyor, daha istiyordu.
Yedikçe yiyesi geliyor, yemek istiyordu
İçinin boşluğu hep, bir uçuruma benzeyen karnı yutmuş
- 845 Babasının bütün varlığını, oysa azalmıyordu açlığı
Söndürülmez bir ateş yakıyordu beynini, nesi
Varsa yokolmuş karnında. Başka bir babaya yaraşır
Kız kalmış ortada, darlık yüzünden satmış onu da,
Oysa boyunduruğa gelmezdi kızın soyluluğu, uzatarak
- 850 Kollarını komşu denize: kurtar beni bu yıkımdan
Ey kızlığını bozan, dedi. Neptunus bu yakarışı
Onayladı; uzatmadan işi onun gözü önünde
Biçimini değiştirdi, erkek kılığına soktu yüzünü,
Bir de balıkçı giysisi geçirdi üstüne...
- 855 Ona bakarak dedi ki: ey oltaya küçük,
Yalancı yemler takan adam, oltayı yöneten
Ellerin için uygun ola deniz, yutmadan sezmesin
Balıklar oltanın ucuna bağlı demir kancayı
Suda. Az önce saçları dağınık, giysileri kaba
- 860 Bir nympa duruyordu kıyıda, görmüştüm onu.
Söyler misin bana nerededir, görmüyorum izlerini
Daha ötede? Anladı yakarışlarının onaylandığını
Metra, sevindi sahibinin kendini sormasına,
Yanıt verdi dedi ki: kimsiniz, bağışlayın beni,
- 865 Dalgalara takılmış gözlerim, bakmıyordum çevreme
İşime dalmışım; kuşkulanmayın sözlerime tanık
Deniz tanrısı; yardım edin bana, buradan kadın,
Erkek kimse geçmemişse. İnandı adam, uzaklaştı,
Ayak izleri kaldı kumda; o gidince
- 870 Eski biçimini aldı Nympa; sattı kızı birçoklarına
Erysichthon türlü biçimlere girdiğini görünce...
Kız kuş, öküz, kısrak biçimlerine girmiş ardarda,
Bir yiyecek bulamadan doymayan babasına...
Ne varsa yutmuş onu tüketen açlık, ne yemiştir
- 875 Daha çoğaltmış açlığı, azdırmış büsbütün.

Başladı kendi kendini yemeye, parçalamaya,
Gittikçe eksiliyordu gövdesi mutsuzun...
Neden uğraşırım başkalarının işiyle? Bende de
Var türlü biçimlere girme gücü, delikanlılar
880 Yalnız sınırlıdır; bir görüldüğüm gibiyim,
Bir halka halka yılanı dönerim, korkutucu
Boynuzlarımla önder olurum sürüye, sakladım
Boynuzlarımı, şimdi yitirdim görüyorsun
Bir yanını bu boynuzun, azalıyor, yokoluyor.
İniltiler duyuldu bu sözlerin ardından...

DOKUZUNCU KİTAP

NEDİR bu iççekişin, alnında bu kırışıklıklar ne;

Böyle sordu tanrıdan Neptun'un Yiğit'i.

Bir sazla bağlayıp dağınık saçlarını

Calydon ırmağı, dedi ki: pek güçtür isteğin, kim

5 Göze alır böyle bir savaşı korkmadan? Anlattı...

Yenilmek suç değil: savaşa direnmedir, övünç

Veren, savaşı kazanan er gibi, bize, dedi gereğince.

Ulaşmış kulağına Deianira'nın adı, şu

Çocukluğundan beri güzel, yolunda birçok

10 Kişinin yarıştığı, umut beslediği kızın.

Bunlarla girmek istedim evine kaynatanın, o sıra

Dedim ki ona: damat edin beni, Parthaon oğlu.

Böyle söylemiş Alcides de, kimse karşı çıkmadı.

Kaynata diye getirdi Jupiter'i, böyle buyurmuş.

15 Üveyanası, yüce buyruklar salan, töreyi koruyan.

Ölümlünün engel olması yakışmaz tanrıya, dedim

Buna karşı. Suların başbuğu say beni, tanrı yok

Daha, senin yanında ey kraliçe kıvrılıp akan

Suların. Başka damat yollanmamış uzaktan sana,

20 Ben de yurttaşınım, komşu bir bölgeden...

Bir suçum da yok, çıkışmamış yüce Juno

Bir ceza da buyurmamış benim için, öyle.

Sen, ey Alcmen oğlu övünüyorsan babanla, yalan

Bu, ne Jupiter baban, ne de oynaşdır anan.

25 Aldatmış anan seni, belli değil atan, ister

Bir düzmece tanrı oğlu, ister piç say kendini.

- Ben konuşurken kara kara bakardı bana öfkeden,
Yalınlanan bir hınca kapılmazdı pek bu adam
Şöyle söyledi: dilden de acıymış bu yumruk...
- 30 Ben dövüşte kazanırım, sen de konuşmada...
Azgınca saldırdı, önce övündü, sonra utandı
Altan almaya, yeşil giysiyi attım üstümden
Açtım iki yana kollarımı, toparlandım,
Göze aldım vargücümle savaşmayı ben de...
- 35 Kollarımın arasında sürürken onu, sapsarı
Kesilmiş üstüm sıçrayan sarı tozlardan...
Bir boynumdan tutmuş, oynayan kalçamdan bir de,
Fırlatıp atmak istemiş beni, öyle sanırım.
Topladım bütün gücümü: boşuna didinmişim,
- 40 Güröldeyen dalgalarla saldıran azgın sular
Karşısında direnen bir büğenti gibi, geriledik
Biraz, sonra yeniden tutuştuk dövüşe. Kalmak
İstiyorduk ayakta, direniyorduk yıkılmamaya,
Ayak ayağa dolanık, göğüs göğüse dayalı,
- 45 Parmak parmağa geçmiş, alın alna yapışık.
İki boğa gibiydik dövüşen, yaylımda otlayan
Alımlı bir ineği görünce döllemek için azitan
Birbiriyle vuruşan, yenişmeye çalışan,
Boğuşan boğalardan ayrılır yanımız yoktu.
- 50 Üç kez vargücüyle saldırmış Alcides, boşuna,
Direnen göğsüme, yensin diye beni. Bir güçlü
Kavrayışla tuttu beni dördüncü kez kollarında
Bir tosladı, söylemeliyim doğrusunu döndürdü beni
Çöktü sırtıma bütün ağırlığıyla, inan bana
- 55 Övünç olsun diye söyleyemem, bir dağ yığılmış
Sandım üstüme, güçlkle ayırdım kollarımı göğsümden
Güçlkle kavuşturdum, ter tabanımdan söktü
Soluyordum, sıkıştırdı beni yine, bırakmadı
Toparlanayım diye, öylesine ezdi, bastırdı,
- 60 Tuttu ensemden, diz üstü çökmüştüm yere,
Sıkıştım kumları dişledim ağızımda, sonunda

- Ben de bir oyun oynadım ona, gösterdim kendimi,
 Koca karınlı bir yılan gibi sıyrıldım elinden,
 Kıvrım kıvrım ettim gövdeyi, oynattım kızdıran
 65 Bir ışıqla çatal dilli yılan gibi, güldü Tirynnius
 Alay etti oyunumla: daha beşikteyken bir
 Becerin vardı yılanların üstesinden gelecek;
 Yendin diyelim Achelous'u, bir de öteki devleri,
 Bir lokma değil misin Lema'nın karayılanına, dedi.
 70 Güçlendirmiş onu aldığı yaralar, bir tekinin bile
 Sıyrılmamış derisi yüzlerce başının, boynu
 İkiz yıldırımları olmadan da güçlüydü daha.
 Ölünce çoğalan, azan bu yılanı ben
 Boyunduruğa vurmuş öldürmüştüm.
 75 Ne çıkar güçlü bir yılan olsan, iğreti
 Pusatlarla donansan, kendini saklasan bile?
 Böyle dedi, zincire vurmuş gibi tuttu beni
 Boynumdan parmakları birden, sıktı, kerpetenle
 Sıkılmış gibi boğazım, boşuna çırpındım kurtulmaya,
 80 Kurtuldum derken, dikildi karşıma azgın bir boğa
 Gibi üçüncü kez. Soldan kısıkıvrak sardı beni
 Kollarıyla böğrümde çekti, sürükledi kendine
 Doğru, boynuzladı yığıldı yere, saldıran bir boğaydım
 Ben de, gömdü kumlara. Bunu yapmakla kalmadı yalnız
 85 Güçlü, kalın sağ boynuzumu kırdı, alnım yaralı.
 Naidlar'ın çiçeklerle, kokulu yemişle
 Donattığı kutlanmış boynuzum kırık, oysa
 Varlığım boynuzumdu. Böyle söylemiş ırmak,
 Diana gibi saçları sarkan, güzel, özgün saçlı
 90 Nymphalardan biri; yardımcılardan, geldi
 Getirdi kutlanmış boynuz içinde yiyecek
 Öteberi, değerli yemişleri bu güzün ürünlerini...
 Gün açmış, güneş vurmuş tepelere, getirmiş gençleri...
 Beklemek istemiyorlar ırmağın çekilmesini,
 95 Suların dinmesini. Dalgalarda gizlenmiş kırlara
 Benzeyen sert yüzlü, kırık boynuzlu Achelous...

Eksilmiş, bozulmuş alımı süsü şimdi, başka bir

Eksiği yoktu daha. Saklıyordu üstüne konmuş
Sazlarla, ya da söğüt yapraklarıyla

100 Başının bütün kusurlarını. Deianira uğrunda
Yanıp tutuştuğundandır ölümün. Ey azgın Nessus
Sırtında uçan oklarla vardı yerine. Yeni karısıyla
Kendi ilinde başına geldiğince ulaşmıştı
Alcides azgın ırmağına Eucnus'un.

105 Daha da yükselmiş ırmak yağmurlarla,
Çevrintilerle dolmuş, geçit vermez olmuş.
Kendinden çok karısını düşünürken yiğit
Ona yaklaştı Nessus, bilirdi suyun akış gücünü,
Sığ yerlerini. Yardım edeyim sana, dedi, ey Alcides,

110 Güçlü bir yüzücü olman gerek karşıya geçmeye.
Aonius verdi ona Nessus'tan korktuğu gibi
İrmaktan korkan, sararan, titreyen Calydonide'yi.
Eskisi gibi okluklarla, arslan derileriyle
Ağırlaştı daha, fırlattı topuzu, yayı karşı kıyıya.

115 Dalgalar üstün gelmeye başlamış, dedi, çok
Düşünmeden aradı ırmağın en durgun yerini
Suların üstünde yüzmeyi küçümsedi.

Karşı kıyıya' vardığında aldı fırlattığı yayı,
Duydu kadının çığlığını. Kıyıya çıkınca Nessus
120 Alay etti pusatlarla. Ne var, diye bağırды Hercules
Boşuna değil mi ayaklarına güvenin ey yiğit?

İki gövdeli Nessus koru kendini. Dinle, pusatlarını
Küçümseme, tut kendini, çekinme benden, utanma,
Atanın yurdu, senin için yasaklanan sevimlileri

125 Kaldırır. Güvendin kıyılara, kaçman da gerekmez.
Ayakla değil okla yetişirim sana; oldu da dediği,
Saplandı sırtına kaçarken atılan ok,
Göğsünden çıkmış çengelli temren.

Vurulur vurulmaz, kan fışkırdı iki yarasından,
130 Karışmış Lenra ağusunun iriniyle; Nessus
Birden tuttu kanı, öç almadan ölmem, dedi

Kendi kendine. Sonra sıcak kanla ıslanan
Giysisini, uzattı bir andaçı diye sevgisinin.

Epey geçmiş süre, büyük Hercules'in eylemleri

- 135 Doldurdu gökleri, yatıştı hıncı üvey ananın da.
Oechalia Cenaerum'da kutlu sunaklar
İstemiş Jupiter'e, varmış gevezece mußtu
Kulaklarına Deianira'nın, yalanı gerçek
Yapanın, bir sözden bin yalan çıkaranın.
- 140 Oysa İole'nin aşkıyla yanmıştı Heracles.
İnanmış aşka seven kadın da, Amphitryon soyu
Korkuyordu, güveni yoktu, ilk kez boşaldı gözyaşları
Üzüldü, sonra, neden ağlarım? dene kendi kendini
Sevinir ağladığıma beni çekemeyen. dedi.
- 145 Sonra derlendi toparlandı, geldi kendine
Evli değiliz, yatağıma alabilir başkasını.
Bağırsam mı sussam mı dönsem mi Calydon'a?
Bıraksam mı evi barkı, atsam mı bütün engelleri?
Düşünüyorum ey Meleages, kızkardeşin olsam
- 150 Kim yapabilirdi bana bu haksızlıkları, kim acı
Çektirebilir kumasının ölümüyle ötekine;
Kötülük geçiyor içinden, değişik düşünceleri var
Nesseus'un kanlı giysilerini göndermeyi kurmuş.
Yeniden güçlendirecek ölen aşkını böylece.
- 155 Sezdirmeden ulaştıracak açık yürekli Lehas'a
Kendi acılanını. Zavallı tatlı sözlerle, sundu
Yiğide armağanı. Aldı bilmeden yiğit korkusuzca
Lamaca yılanının ağusunu, altı omuzuna.
Bir kutsal koku yayıldı ilkin, sonra tatlı yakarışı,
- 160 Şarap döktü çanaktan mermer ocağa.
Ateşlendi birden, eridi yalım yayıldı
Sıcaklık, sardı Hercules'in bütün gövdesini.
Yiğitçe tuttu kendini, gücü yettiğinde, yakınmadı.
Tüketince sabrını acı, yaslandı sunağa,
- 165 Bastığı çılgılığı, doldurdu ormanlı Oseta'yı.

- Uğraştı bu ölüm yağdıran giysileri atmaya:
 Giysiyle kopuyordu derisi de neresinden tutsa,
 Hınçla söyleniyor: yapışıyor gövdesine, giysiyi
 Yırtan ellerine. Çıplak kalıyordu eti, güçlü kemikleri.
- 170 Cızırdadı kanı, pişti, soğutma kabına batırılmış,
 Kızgın, kıpkızıl bir demir gibi, yalım yalım ağudan.
 Azgınca yiyordu göğsünü kudurmuş yalımlar,
 Morarmış kan akıyordu bütün gövdesinden,
 Cızırdıyordu sinirler yanıp tutuşurken,
- 175 Erimiş kaslar gizli ağudan, el açtı göklere.
 Bağırır: gözün aydın ey Saturnus kızı, sevin
 Ölmene. Gözün aydın, gör acımasızlığını, yukardan
 Bak çektiğim acıya. açılsın yüreğin. Acır bana düşman
 Bile, düşmanın olsam gerekmez bana bu ölüm acısı
- 180 İğreniyor senden güçlkle kımıldayan can.
 Ölüm armağan bana. Üvey ana bile esirgemez
 Bu armağanı. Bunun için mi vurdum Busiris'i, bir
 Yalancı kanıyla tapınağa boyayan korkusuzca?
 Bunun için mi gizledim toprakananın güçlendiren
 Besinlerini azgın Antaeus'tan? Bunda mıdır yoksa
- 185 İbery a çobanlarının üçbaşlısı, ya senin üçlü
 Başından, siz ey eller bükmediniz mi boynuzlarını
 Boğanın? sizden haber getirdi Elis, Stymphalus
 Dalgaları, Parthenium ormanı. Yiğitliğinizden,
 Getiren Thermedon altınından işlemeli kemeri,
- 190 Uykusuz Dracon'ların koruduğu elmaları.
 Ne Kentaurus'lar çıkabilir karşıma benim
 Ne Arkadia'nın azgın domuzu, ne de bir yıkım
 Günümde, üstün güçlü Hydra. Gördüm insan kanından
 Şıştığını Thrax atlarının, yemliklerin
- 195 Ölü parçalarıyla dolduğunu gördüm. Serdim yere
 Görür görmez atları da, binicilerini de.
 Kollarımda sıkışıp geberen Nemeaca canavarı
 Burada yatıyordu cansız. Burada boynundan tutup
 Kaldırdım göğü. Yorulmuş azgın karısı buyruklarından

- 200 Jupiter'in, ben yorulmamıştım işten daha. Geldi yenisi
Yıkımın, ne erkek gücü direndi, ne kargı, ne kalkan
Önünde. Bir ateş yakmış ciğerlerini, içini insanların
Yalnız Eurystheus kalmış, inanırlar mı dedi yine
Yüce tanrılar? Dolaştı Oeta tepesinde
- 205 Yaralanmış gövdesinden, kaçmış
Bu işleri yapandan bir boğa gibi, inliyor hep
Titriyor durmadan, parçalamak istiyor
Bütün gücüyle üstünü başını, giysilerini,
Titriyor, atıyor kendini yerden yere öfkeyle,
- 210 Dönüyor dağlara, açıyor kollarını atasına.
Orada, gördü Lichass'ı korkudan saklanmış kayanın
Oyuğunda. Acıyla. öfkeyle bağırdı ona: "Sen, Lichass, sen
Getirmedin mi başıma bu yıkımı? Sen değil misin kanıma
Giren?" Titredi, ürperdi, Lichas, birden
- 215 Suçu atmak istedi üstünden. Konuşurken ellerini
Dizlerine koyacağı sırada, birdenbire tuttu
Üç kez sarstı onu Hercules, sonra fırlatıp attı
Öfkeyle Euboia denizinin azgın sularına,
Daha uçarken yutuverdi dalgalar onu.
- 220 Nasıl katılaşırsa soğuk rüzgarda yağmur,
Yoğunlaşır kar kesilir, toptop olur,
İri iri düşerse toprağa, işte öyle
Fırlatıldı güçlü elleriyle boşluğa,
Kanı kurudu korkudan Lichas'ın, taş kesildi
- 225 Eski zaman masallarında söylendiği gibi.
Şimdi, Euboia kıyısında bir kaya yükselir,
İnsan biçimli kötü bir kaya. Ürker oraya gelen
Orada Lichas'ın bir taş olduğunu gören gemiciler,
Sen, Jupiter'in ünlü torunu. Yüce Oeta'nın
- 230 Ağaçlarından yığıdın yakmak için, yay verdin,
Ok verdin, Troya'yı Poias'ın oğluna. O, orada
Tutuşturmuş verdiği odunları, yığdırdığın,
Birden azgın yalımlar yükselmiş, dolmuş
Ortalık, yığdırdığın odunlar yanınca.

235 Gerdin Nemea arslanının gönünü odun
Yığınının üstüne topuza dayayıp enseni uzandın,
Bir şölene gider gibiydin, öyleydi yüzün,
Şarap dolu sağraklar, bir de başında çelenk.

Birden kuşatmış azgın yalımlar seni çepeçevre,
240 Yutmak istedi küçümsediğin azgın yalımlar seni,
Korkmuş yeryüzünü koruyan tanrılar bile,
Durumu görünce; açık konuştu Saturnus oğlu
Jupiter. Ne büyük sevinç veriyor bana ey tanrılar
Saldığınız korku. Yürek dolusu sevinç isterim,
245 Bilsin bu halk, anlasın egemenliğimi, atası
Olduğumu, oğluma arka çıktığınızı.
Katılmak gerekir onun etkili eylemlerine burada,
Bilirim, bunu size borçlu olduğumu. Ancak bencil
Bir korku sarsmaz güçlü tinleri, yaksın yalımlar.
250 Hepsini yenen ateşi de yenecek, yeter ki bilesiniz.
Sezecek onun analık yanı Vulcanus'un gücünü,
Ne almışsa benden kalacak sonsuzca, ölüme değin
Artmadan, eksilmeden, yalımlarca yutulmadan,
Kurtulsun isterim bu yeryüzü yükünden, yükselsin
255 Diye yüce göklere, umarım benim işim olacak bu,
Bütün ölümsüzler arasına katılmanın kıvancı, ödül
Beklemesin Hercules'e kötü gözle bakan, ondan
Ödülü onaylayan, uygun gören odur, bilir bunu.
Alkışlandı, kralın karısı bile sonraki konuşmayı
260 Böyle ilgiyle dinlemek istedi, isteksiz değil.
Ancak sonucu beğenmedi kadın, tedirgin edici buldu.
Mulciber götürdü buradan bir yalımın
Yakabileceği ne varsa. Artık Hercules'ten kalmadı
Tanınabilir bir görüntü, anadan da bir iz kalmadı,
265 Yalnızca koruyucu izler kaldı Jupiter'den onda.
Yaşlanınca gömlek değiştirip gençleşen yılan gibi,
Yenileştirici pullarla parlak, güçlü bir yaşam kaldı:
Böylece, bu soylu ölümle, soyundu ölümlü giysisinden,

Daha sağlıklı, verimli bir yaşam süren Tirynthius
 270 Başladı daha büyük olmaya, bu kutsal görkemle daha
 Çekingen davranmaya. Şimdi dört atlı arabada
 Egemen baba götürüyordu onu göklerin ortasında ışıyan

Yıldızlara doğru. Atlas sezdi yükün ağırlığını,
 Daha geçmedi öfkesi Eurystheus'un, Stheneleus
 275 Oğlunun, oğluna duygusuzca davranan bir baba gibi
 Sürdürdü hıncını. Nice acıya katlandı Alcmene
 Argolis'te; güzel kız. Yeryüzü tanık İole'nin başına
 Gelenlere, büyücü kadının yaptığına, oğlunun işlerine,
 Yazgısı buydu. İole evlendi Hyllus'la, Heracles'in
 280 Buyruğuyla, soylu tohumları döktü dölyatağına.
 Konuştu Alcmene: saygılar sana ey tanrıça, bu doğum
 Sancıları içinde, çağırırsan yardıma Ilithyia'yı,
 Kolaylık versin bana Juno'ya olan sevgi. Az sonra
 Dayanılmaz sancılar içinde doğdu Hercules.
 285 Onuncu belirtimde ışıldar yıldızlar, kucığımda
 Şimdi taşıdığım önemli yük, öylesine büyüktü ki
 Gören kolayca anlardı Jupiter'den geldiğini,
 Ben bile uzun süre taşıyamazdım onu, sıkıntı
 Verirdi bana ağırlığı, sarsardı beni konuşsam,
 290 Ürperten bir soğuk, bir sancı bunları düşününce.
 Yedi gün yedi gece sıkıntılar içinde bağırdım
 Acıdan tükenerek, ellerimi göğe uzatarak
 Yüksek sesle Lucine diye, sancılarla, iniltilerle.
 Sonunda başardım, yaklaştı yardım, gerçekleşti
 295 Dileğim, acımasız Juno'ya adanınca başım,
 Bu uğursuz olayda. Ulaşınca Juno'ya iniltilerim
 Seçti kapının yanındaki adak sunağını, orada
 Oturmak için, orada sağlam soluk çapraz oturup
 Bükülerek, dizlerimi kısıp alarak, parmakları
 300 Sımsıkı birbirine geçirerek doğumu geciktirdi,
 Bu arada fısıldayan bir sesle sözler söyledi,
 Yaklaşan doğum üstüne andıkti. Kıvrandım korkudan

Kargışlar yağdırdım Jupiter'in kötülüğüne, ölümü
 Diledim yakınmalar içinde, ağrıdan dövündüm taşlarla,
 305 Sokuldum Cadmus'un anasına, adaklarla yakardım, güç
 Kâzanmak istedim, acılar karşısında. Aşağı soydan
 Gelen yavaşmalardan biri, Galanthis, altın saçlı
 Oradaydı, işinde çevikti, hencce güvenilirirdi, o da
 Sezdi Juno'nun hıncını, kapıdan girip çıktığında,
 310 Gördü ocak başında tanrıçanın oturduğunu, diz çökmüş
 Parmaklarıyla kollarını sımsıkı kavramış durumda.
 "Daha kim" dedi; senmişsin, tanrıçadan mutluluk dile.
 Doğum oldu, acılar içinde dileği yerine getirdi
 Argolis'li Alcmene. O sıra korkup sıçrayarak, birden
 315 Çözdün ellerin bağını. Özgürüm, doğurabildim artık.
 Derler ki bu kötü tuzağa gülmüştü Galanthis,
 Ancak öfkeden kuduran tanrıça gülengi
 Tuttu saçından, bir gövdeyi yerden kaldırır gibi
 Çekip itti tanrıça, ayağa dönüştürdü kollarını,
 320 Önceki gibi. Eskisi gibi atılgan, çevik oluverdi,
 Sırtının rengi değişmedi, biçimi başkalaştı.
 Yalan söyleyen ağızla yardım etmiş lohusaya,
 Bu ağızla yakarmış, önceki gibi gelmiş evlerimize,

Böyle dedi, üzen bir duyguyla andı önceki yavaşmayı,
 325 İç çekti, gelin dedi ki; üzülene: Ey ana, sen, kanından
 Değilmiş gibi davrandın ona, dönüştü. Bu gerçek
 Kızkardeşin olağanüstü yazgısını anlatsam sana;
 Bu gözyaşlarına, bu acıya karşın, dil beni yadsırsa
 Ne çıkar? Ananın biricik kızı —benim anam başka—
 330 Dryope'ydi Oechalia kadınlarının en alımlısı.
 Yıkılmış gelinlik övüncü, Delphi'de, Delos'ta egemen
 Tanrıya yenik düşen kadınlar, bu yüzden, karısı
 Oldular Andraemon'un, o da daha mutlu bir koca.
 Eğik bir kıyıyla süslenmiş bayır çepeçevre,
 335 Bir göldür. Yüzeyini çevreleyen mersin ormanı.
 Oraya varanda Dryope, nymphalara çelenk götürmek için;

Nedir isteksizliği çoğaltan, sezemezdi yazgısı.
 Daha yaşına basmamış çocuğunu da götürdü,
 Göğsünde analık övüncü, onu besleyecek yeterli süt,
 340 Gölden uzaklarda, erguvan renkleriyle süslü, üzüme
 Dönen çiçekler içinde, susever bir lotus çiçeği.
 Dryope çiçekler derdi ağaçtan, oynasın diye
 Oğulcuğuna vermek için, düşündüğümü yapması için,
 Onunla birlikteyim şimdi, gördüm şimdi düştüğünü
 345 Çiçeklerden kan damlalarının, dal oynadı titrek
 Damlalardan. Nymphalardan biri, üşengen köylülerin
 Anlattıkları gibi, Lotis, kaçarak Priapus'un
 Tutkularından dönüşmüş gövdesini taşıdığı adıyla
 Korudu. Bilinmezdi bu kızkardeşince, korktu,
 350 Buradan gitmek, sevdiği nymphaları bırakmak istedi,
 O zaman köke dönüşmüş ayakları. Yerden çekmek
 İçin ayaklarını, yukarı kaldırmak istedi gövdesini.
 Aşağıdan yükselerek böğürleri çevresinde yavaşça
 Dönüverdi yapışan kabuk bir kayış gibi. O sırada
 355 Saçlarını karıştırmak için kalkan eli yaprak doldu,
 Çepeçevre yapraklı başı. Emen çocuk Amphisus, torunu
 Ünlü Eurytus'un, sezdi annenin katılaştığını
 Memelerinin, besleyici sıvının emilmediğini daha.
 Donakaldım, gördüm bu acımasız yıkımı, ey kızkardeş,
 360 Sana bir kadının yardımcı olamayacağını. Çok
 Uğraştım büyüyen kütüğe, dallara engel olmayı kucaklayıp,
 Ben de isterdim bu yapışkan kabukla örtünmeyi, şimdi.
 Burada kocası Andraemon, üzgün babası, ararlar Dryope'yi:
 Dryope, onlara gösterdi Lotus'a dönüştüğünü.
 365 Öpüşlerle örttüler gevşek ağacı, atıldılar ağacın
 Üstüne sınıksız sarıldılar köklerine.
 Yok, ağaç değil, sen değerli kızkardeşimizsin,
 Yüzün yok yalnız. Üzgün ağaç gövdesinden çıkan
 Yapraklar, gözyaşlarıyla ıslandılar. Uzun süre
 370 Böyle, bir ses çıktı ağzından, bir yakınma yayıldı
 Boşlukta: inanılırsa mutsuzluğa, andolsun tanrılara,

Doğru değil bana yapılan, aykırı, suçsuzum, haksız
 Bana verilen ceza. Suçsuz yaşadım, yalanım varsa
 Hep böyle çıplak, yapraksız kalayım, kesilip yakılayım.
 375 Çocuk alınsın, götürülsün annesinin dallarından.
 Verirdi çocuğu bakım için süt anneye, bırakırdı
 Ağacımın altında süt emmeye, oynamaya.
 Öğrenir günün birinde çocuk konuşmayı, sonra öğretir
 Anne onlara esenlemeyi, üzülp söyler: annen burada
 380 Ağacın altındadır. Çocuk gölden korkar, çiçek koparmaz
 Ağaçtan, tanrıçaların gövdesi diye bakar çalılıklara.
 Üzgün koca, kal sağlıklıkla; siz de kızkardeş, baba!
 Beni seviyorsanız yine yapraklarımı yemesin
 Hayvan, yaralamasın beni kesici orak, koruyun.
 385 Bana yazgımdan kalan karşınızda eğilmemektir,
 Yönelin bana, gelin beni öpmeye, okşamaya,
 Küçük çocukları kaldırın yukarı bana doğru.
 Daha konuşamadı, ak boynunda esnek kenevir
 Çıkmaya başladı, sivrilen doruğunda yokoldum.
 390 Yalnız eli görünmez oldu, sevginiz gitti
 Bana ölü bir bakış, gövdeyi saran kabuk kaldı.
 Tükendi konuşma, yokoldu ağız, dönüşen
 Gövdede, yeni çıkan dallarda kaldı uzun süre sıcaklığı.

Y ayıldı ortalığa Eurytus kızının bu şaşılması olayı,
 395 Başparmağıyla gösterdi Alcmene İole'ye kuruyan
 Gözyaşlarını, kendi de ağladı, yeni bir olayla yeni
 Bir üzüntü, yükseltilen eşikte duran bir
 Çocuk, yanaklarını örten ayva tüyleri, Iolaus,
 Yüzünde çiçekleşen gençlik yıllarının parlaklığı,
 400 Bu iyiliği Juno'nun kızı Hebe yapmıştı ona,
 Kocası böyle istedi, andıçmek için gerekirdi bu,
 Bundan başka bir armağan da olmazdı ona,
 Themis başka türlü yaptırmazdı. O evrede başlamıştı
 Thebae'de karşılıklı savaş, Capaneus başarır
 405 Jupiter'in yardımıyla, eşitti iki kardeş savaşta.

Onun, yeryüzünde, kişisel görüntüsünü ortaya
 Konmuş biçimiyle, ancak bilici görececek diri olarak,
 Ananın öcü babadan alınır, oğul görevini yapar, kıyın,
 Görev hepsi bir: korkuda, kaygıda, bilinçten, evden
 410 Yoksun kalma, Eumenid'lerin, ananın yüzünden uzak,
 Onun izini sürmek. Kadın istedi uğursuz altını
 Ondan, Phegeius kılıcını, yoketti gönüldeşliği.
 Sonra, Jupiter istedi Achelous'ın kızı Callirhoe'yi,
 İki konuşmayan oğlancık gibiydi onun da yaşı;
 415 Kana kan cana can denecek çağları yoktu.
 Jupiter, sonradan, bunları aldı üvey çocuk edindi,
 Korudu, sakalı çıkmamış çocukları büyüttü.

Geleceği bilen Themis, kutlu ağzıyla bunları
 Söylediğinde, tanrılar arasında şaşkınlık yarattı.
 420 Neden bunu başkaları söylememiş de bu söyler
 Diye mırıldandılar. Ne acıdır bunca yıllık koca
 Söylemez, Pallas'ın kızı söylemez, eşi İason'un
 Saçı ağaran Ceres o iyiliksever güç demez.
 Geri istedi Mulciber gençliğini Erichtonius'un,
 425 Venüs bile kaygı duydu gelecekten, Anchises'in
 Yenilensin yılları, dedi. Düşündü yine bu egemen tanrı,
 Bu gürültülü kargaşayı çoğaltmak istedi, yardımı,
 Jupiter'e varıncaya dek açtı ağzını: size saygımız
 Büyük, bu sataşma neden? dedi, inanan biri var mı
 430 İçinizde yazgıya üstün geleceğine? Yazgı geçen
 Süre yeni bir yer verdi Iolaus'a, gençleşti,
 Callirhoe'nin oğullarına gençlik verdi, kargı değil.
 Siz de daha kolay bir direnç kazandınız,
 Bağa vuruldunuz, beni yazgım bağladı, değiştirmek
 435 Elimdeymiş gibi yılların gücü sarsamadı bizim
 Aeacus'u, Rhadamanthus hep genç, güzel kaldı yaşamda,
 Benim Minos da öyle, yaşamın çekilmez ağırlığından
 Sürdüremedi önceki etkinliğini, düzeni korumayı.
 Etkiledi tanrıları Jupiter'in konuşması, sustular,

- 440 Karşı çıkmadılar, gördüler Aecus, Rhadamanthus, Minos
Tükenmiş yılların geçişiyle. Güçlü çağında, yalnızca
Adının yankısıyla erkli topluluklara korku salan,
Şimdi tükenmiş artık. Deione oğlu Miletus
Önünde, gençliğin güç verdiği kişinin, korktu
- 445 Baba Phoebus, yönetim elinden gidecek sandı,
Göze alamamıştı onu yurdundan sürmeyi.
Oysa sen, Miletus, kendiliğinden gidiyorsun,
Yüzersin Ege'nin dalgalı sularında hızlı geminle
Ulaştın Asya'da kurucusunun adını taşıyan kalelere.
- 450 Orada, yurdun kıvrımlı deniz kıyılarında gezen,
Nympha Cyanea'yı tanıyacaksın, Meandros'un kızını,
Odur doğuran Byblis'le Caunus ikizini, çokluk
Ters akan ırmağı, çocukları. Byblis örnek oldu.
Kızların ne denli çılgınca sevdiklerine:
- 455 Byblis derin bir tutkuyla sevdi güzel kardeşini,
Gerçekten sevdi, kardeş seven bir kız gibi değil.
İlkin duymadı sevgi ateşinin etkisini pek; sandı
Bir suç çıkmaz bundan, sık sık öptü onu,
Kardeşçe sarılır boynuna kollarını dolardı,
- 460 Uzun bir süre sonra anlaşıldı yanıldı, suç.
Yavaş yavaş sevgi gösterdi etkisini: görmek
İçin kardeşini süslenip gelirdi, daha güzel
Görünmek için, azdı sevgi: başladı kıskanmalar,
İçten içe yanmalar. Artık iş bitti,
- 465 Ateşi gizlemeye gerek kalmadı, içten tutuştu.
En yüce sevgili, diye niteledi onu, tiksindi
Kadın adından bile, duyunca ondan kızkardeşi
Olduğunu. Yıkıldı bu yasak umut, değeri kalmadı.
Hep bu tatlı uyku ortamında görürdü
- 470 Sevenleri. Kardeşiyle gövdesini birleştirmek
İsteyenleri yazıklardı, kızarırdı utancından, uykuda
Dinlenmesine karşın. Gitmiş uyku, susmuş epeyce,
Yine gelmiş gözlerinin önüne düşün görüntüsü,
Başladı devingen duygular: yazık bana, dedi, neden

- 475 Gerçekleşmeyecek bir düş gördüm? Kötü gözlerle
Olsam da güzeldi o düş, tatlıydı, sevebilirdim onu
Kardeşim olmasa; görülmeğe değerdin benim içim,
Ne yazık kızkardeşiyim ben. Uyanık olsam da görmezdim
Böyle bir durum, ne çok isterim hep bu tür
- 480 Benzer bir görüntüyle geri gelse uyku.
Tanık düşten uzaksa da özdeş kıvanç değil.
Sen, Venüs, güzel Cupido ile kanatlı oğlanla birlik,
Oh, ne de kıvançlıyım şimdi! ne güzel bir duygu
Sürükledi beni ne denli gevşemiş, açılmış içim.
- 485 Ne tatlıdır anımsamamak, kısa da olsa tadı,
Hızla geçen gece, gönülde kıskanmanın başlaması
Adın dönüşmesiyle birliğe varma, sonra kolayca
Ben gelin olmuşum, ey Caunus, senin baban
Sen damatmışsın, ey Caunus, benim babam
- 490 Öyle istemiş tanrılar, atalarımız dışında hepimiz
Birlikte olabiliriz. Oh, sen daha soylu imişsin
Benim soyumdan, sana daha güzel bir kadın gerek,
Anne olmaya, ben mutsuz, bir anadan babadan
Gelmişiz, sen kardeş olacaksın. Birliğimizin
- 495 Engeli budur. Ne anlamı var gördüğümün? Düşlerin
Değeri ne? Gerçek değer taşır mı düşler?
Siz mutlu tanrılar, hep elinizin altında olsun
Kızkardeşler. Böyle korudu kadını kandaş Saturnus,
Oceanus Tethys'i, Olympos'un egemeni de Juno'yu
- 500 Özel bir yasaya dayanır tanrılar. Gökte geçerli
Başka bir yasa bağdaşır mı insan davranışlarıyla?
Sönsün yüreğimin bu yasaklı ateşi, istemem
Artık, severek ölmeyi dilemişim, ya da kardeşinin
Ölü kadını öptüğü salacada dinlenmeyi yeğlerim.
- 505 Daha doğrusu seçilir iki uygulamadan biri.
Ona yıkım olan beni kıvandırır. Korkutmasın
Aeolus'un oğullarını kızkardeşlerinin yatağı.
Neden beni sarsar onlar? Ne yapmam gerek? Nereye
Gönderirler beni? Uzağa, utanmaz alevlere.

- 510 Yalnız kardeşince sevilen kızkardeşe iş var.
Beni de tutsak etseydi böyle bir sevgi, gereğini
Yapar esen olabilirdim ben de. Direnmemişim
Sevenin isteğine, diye, şimdi hep seven bir
Kadın olmam mı gerek? Bunu söylemek, açıklamak
515 Elimde mi? Sevgi bastırır, utanç dilimi bağlar,
Bir gizli mektup bu saklı ateşi açıklayabilir.
Bunları söyledi, esenliğe kavuştu yüreği.
Yana doğru dikeldi, sol dirseğine dayanıp
Dedi ki: durum böyle, ben açıkladım azgın sevgimi.
- 520 Nereye vardığımı, hangi alevin beni yaktığını.
Titreyen eliyle yazdı düşüncelerinin taslağını,
Sağ eline kalemi, sol eline düzlenmiş mumu aldı,
Başladı yazmaya, duraksadı, daldı, bitirdi yazıyı,
Yeniden düzenledi, sonra sildi: değiştirdi, kınadı,
525 Onayladı. Çokluk değiştiriyor, yazıyı bir yana
Koyuyor, yeniden eline alıyor, yapacağını bilmiyor,
Neyi seçeceğini kestiremiyor. Utangaç, korkusuz.
"Kızkardeş" yazılmıştı orada. Bu adı silmeyi
Yeğledi, şu sözleri kazıdı düzlenmiş muma:
- 530 Mutlu kılmayınca mutlu olmayacaksın, esenlik sana
Seni sevenden; utandı adını söylemeye.
Özlemle sorarsan bana bırakılmış bu konu
Oluruna adı anılmadan, sen bilmeyegör artık
Byblis'i, öz dileği yerini bulana dek.
- 535 Artık anlatmıştır sana bu bitkin gönlü
Rengi, bu bitkin gövde, bu yaşlı gözler,
Bu üzgün yüzler, bu ilgi çekmeden yükselen boşuna
İççekişler, bu kucaklamalar, bu öpüşler sezişleri,
İyice kavramışlar onların kızkardeşçe olmadığını.
- 540 Bu yakıcı yaranın acısını özümde duyduğumda
İçimin kavurucu bir yalımla tutuştuğunu sandım.
Tanrılar tanığımdır hepsini yaşamış gibiydim,
Sonunda daha sağlıklı olmuşum: kurtulmak için güçlü
Pusatlarından Cupido'nun çok uğraştım, çokluk

- 545 Senin bir kıza karşı azgın isteğinden, katı tutumundan
Kaçındım. Öldürdüm, bunu söylemeliyim, seni seveni
Kurtarabilirsin, öldürebilirsin yalnızca.
Şimdi yap istediğini, bir yavı kız isteği
Değil bu, bak yakarıyor, sana yakın, daha yakın olmak,
- 550 Seninle sımsıkı zincire vurulmak istiyor.
Yaşlılar hak bilmezler, onlar neyin ceza, yasal,
Neyin geçici olduğunu, olmadığını araştırırlar,
Öğretimde kaygılı davranırlar. Bizim yaşımız
Sevgi çağıdır; biz kural bilmeyiz, Venüs'ün
- 555 Ardınca gider hepsini yasal sayar, tanrılara uyarız.
Ne babanın baskısı, ne söylence kaygısı,
Ne korku engeldir bize. Neden korkar mışız?
Kardeşlik örtüsü çekmişiz sevgimizin üstüne.
Artık engel yok seninle gizli konuşmama,
- 560 Öpüşürüz, sarmaşınız, kucaklaşınız özgürce ikimiz,
Suç neresinde bunun? Gönlün yöneltti seni sevgiye,
Kaçınılmazdı bu, yapılacak iş kalmamıştı daha.
Suçlama kendini, mezar yazıtım yerer seni.
Yazdı bu tutarsız sözleri, sonra, sımsıkı tuttuğu
- 565 Mumu elinde, iki ucunu bir yere getirip katladı.
Böylece gözyaşlarının ıslattığı bir taşla
Damgalanan suçtan ıslaklık arındırdı dili.
Yüzü kızarak çağırdı bir uşağını, içtenlikle
Dedi ki: al bunu "gönüldeşime" götür, "benim",
- 570 Epeyce duraladı, "kardeşime". Bunu verirken
Sarktı titreyen elinde tuttuğu yazı. Sarsılmış
Korkuya kapılmış gibi, uşak gecikmeden
İletti yerine bu gizemli yazıyı alınca.
Birden, titredi öfkesinden Meandros oğlu,
- 575 Hepsini okumadan aldığı yazının, tiksinerək.
Yazı daha elindeyken titreyen dudaklarından
Şu sözler döküldü uşağın: uğursuz ulak kaçır
Yasak sevgiden, neden, bilebilirsin, ölümün
Benim yüzkaram değilse, çekmişsin yaşamınla

- 580 Cezanı. Verdi Caunus'un öfkeli tanrıçasının
Yazısını, korkarak çekildi, kaçındığın gibi de
Sarsılırsın Byblis'ten, kaskatı kesilir
Gövden. Bulanmış bilinç, bir bunalım gelmiş,
Şu sözler çıkıp ağızından yayıldı havaya:
- 585 Yaraşığı neyse olur. Neden, düşünmeden açığa
Vurdum bu yarayı? Saklanması gereken böyle bir
Yazıyı neden ivedilikle yaydım ortalığa?
Önce öğrenmeliydim gizlisini açığını, kuşkulu
Sözcükleri araştırmalıydim, onu izleyenlere
- 590 Duyurmamalıydim, önce damgaya bakmalıydim,
Yel nereden esiyor, güvenilir denizde gitmeliydim.
Yelkenleri şişirdim rüzgarla, gerekeni savsardım.
Kayalara bindirip av olacağım, dalgalı Okyanus
Örtecek suya batanı, dönmeyecek daha yelkenlim.
- 595 Bir yanılmaz belirti uyarmıştı beni, uysal
Olma sevgide diye, yazılı mum düşmüştü
Elimden, sallanırken umut vermişti bana.
Günden, yoksa bütün girişimlerden, ya da
Yalnızca günden mi uzak kalmalıyım? Uyardı
- 600 Beni tanrı, özel bir imle kötü düşünmesem.
Sözlerimi muma yazmaktansa kendim söylemeliydim
Onunla yüzyüze gelip içimi dökmeliydim, sevenin
Yüzünü, dökülen göz yaşlarını görmüş olacaktı,
Yazdığımдан daha çok söz söyleyebilirdim ona.
- 605 Kollarımı boynuna dolayabilirdim istemese de,
Beni itip terslese bile ölümün yaran olurdu,
Diz çöker yaşamımın bağışlanmasını isterdim.
Elimden gelen ne varsa yapardım, yalnızca birini
Değil bütün isteklerimi ortaya koyardım.
- 610 Gönderilen uşağın biricik suçu bu olabilir:
Ne benim çektiğimi çeker, ne gördüğümü görür,
Ne yaptığımı yapar, düşündüğümü düşünür, boş
Geçeni anlar. Suç bende, onu kaplan doğurmadı,
Ne katı kaya, ne de katı demir var göğsünde,

- 615 Ne çelik, ne de bir arslan emzirmiş onu.
Başarı kesin, hepsi yeni, içimi bulandıracak
Bir durum yok, daha uzun süre kalır soluğum.
Değiştirebileceğim ilk olgu değil başlayan,
Değiştirilmesi gereken ikincisidir, burada.
- 620 Ben dileğimden geçsem bile, kimse göze alamaz
Benim gibi anılarından sıyrılmayı, hepsini unutmayı.
Ben isteğimden, duygularımdan az çok geçsem, kendimi
Baskıya alıp bunu gerçekleştirsem bile, yine
Bin kuşku kalır, tanrı değil de tutku, şu yakan
- 625 Aşırı istek tutuşur insanın göğsünde, sürükler.
Sözün kısıası, ben, ağır bir suç işleyemem yeniden.
Bunlar yazılmış, dencnmiş, kararımı içim.
Artık bitmiş işim, arınmışım, başka yapacağım yok.
İstek çok, yeniden suç işlemeye olanak yok.
- 630 Böyle söyledi, yüreği dilim dilim, kuşku dolu.
Yerinmiş gibiydi, tutamadı kendini, bir daha denedi,
Kalmamıştı gücü üzüntüsünü gidermeye.
Anladı sonu yok bunun, suçtan da, yurdundan da
Uzaklaştı, gitti yabancı bir yerde yeni kaleler
- 635 Kurdu Caunus. Duyuldu söylenti, derin üzüntüye
Kapıldı Miletus kızı, yırttı giyeklerini göğsünde
Ayırdı iki yana, dövündü sarsıcı kuşkular içinde.
Döktü ortaya içini, bu yasak sevgiyle, dağınık
Üstü başı; soğudu yurdundan, tanrılardan, kesmiş
- 640 Umudu sevgiliden, sürdürdü kaçan kardeşinin izini.
Üç yıllık bayram gibi kutlanır Bacchus törenleri
İsmarus'ta, senin Thyrsus coşturur onları
Ey Semele'nin oğlu, böyle görüldü kırlarda Byblis
Bubasis kadınlarınca, çağlarken, Byblis'i bırakıp
- 645 Giderken onlar geçti savaştan Karyalılar, Lelegler
Arasından Likya kırlarında. Geçti Limyra'dan,
Cragos'tan, Xanthus ırmağından, ovalardan, oradadır
İçinde ateş, kılıç, yılan taşıyan yüzü göğsü arslan
Chimera. Issız ormanlar, orada düşersin Byblis, yere,

- 650 Ardından gelenden kaçıp, yorgun, saçların yerde,
Yatarsın yüzükoyun, dökülmüş yapraklar üstünde.
Uğraşır, sık sık, onu güçsüz kolundan,
Tutup kaldırmaya Leleg nymphaları; Sevgi
Ağır basar, avunma sağır duyguya yarar, anımsarlar.
- 655 Dilsiz yatar yerde, tınaklarıyla yolmaya çalışır
Yeşil otları Byblis, gözyaşlarıyla ıslatır çimeni.
Naiadlar izler bu olayı, söylentiye göre, bir pınar
Hep akar. Neden gittikçe daha büyük olurlar?
Bir hak kesilmiş çam kabuğundan damlayan sakıza,
- 660 Yerden fışkıran yapışkan zift; güneş vurunca
Esen yumuşak, serin yellere, soğukta kaskatı kesilen
Sıcak yellere esenlik veren dalgalara; işte onlar
Gibi değişti, tükendi gözyaşları içinde Byblis,
Şimdi, bir oylumda, kendi adıyla anılan: sık yapraklı
- 665 Bir meşenin altından fışkıran, pınara dönüşünceye dek.

Bu söylence kolayca yayıldı, yüzlerce Girit ilini
Dolduracakmış ünü; Girit'te İphis'in dönüşümüyle
İlgili olağanüstü söylence, duyulmamış olsa önce.
İlkin, Knossos Krallığı yakınında, Phaestos'ta
670 Bilinmeyen bir ilde, toprak doğurdu Ligdus'u.
Pek büyük krallık değildi bu, yalnız soyluydu,
Orada yaşardı Ligdus, suçtan, korkudan arınmış. Bir gün
Uyarıcı bir dille dedi ki gebe karısına, doğum
Epeyce yaklaştığı evrelerde: iki isteğim var,
675 Biri az acı çekmen, bana bir oğlancık doğurman.
Öteki oldukça ağır, yazgımızı yadsıyan ayrıca.
Kız doğurursan, tanrı korusun, üzülmek söylüyorum
Babalık sevgisi yok olur, çocuk da ölür gider,
Böyledir durum. Bunları söyledikten sonra, kocası,
680 Kadının gözyaşlarıyla sislendi yüzü, böyleydi,
Böyle uygulanıyordu, ikisince de buyruk, yakardı
Bunları duyunca kocasına, Telethusa, ara vermeksizin,
Kırılmasın diye umudu. Ligdus söyledi kesin sözü.

O sırada anne güçlkle taşıyordu karnında çocuğu,
685 Doğacak duruma gelmişti neredeyse, gece yarısı düşte
Gördü bir görüntü biçiminde İnachus'un kızını
Yatağının önünde, geliyordu ardınca, bir görünür,
Bir ayakta dikilir durur, ay gibi boynuzlar alnını
Süsler, parlayan altın başaklara yüce
690 Bir görkem katar gibiydi. Birlikte geldi havlayan
Anubis'le gövdesi değişik boyamlı Apis, kutsal
Bubastis, parmağını kaldırıp susturdu hepsini,
Bir de tıkırdattı, artık ne saygın Osiris, ne de
Ağu dökerek uyku getiren Mısır yılanı yapardı.
695 Birden, uykudan uyanan tanrıça, baktı ona; dedi ki:
Telethusa, gönüldeşlerimden birisin, bırak bu
Sıkıntılı korkuyu, uy kocanın buyruğuna.
Kuşkulanma boşuna, avun, kolaylık verecek Lucina,
Gereği neyse olsun. Yardımcı tanrıçayım ben,
700 Elinden tutacağım, bu değerbilmezliğin yüceliği,
Senin saygı duyduğun, yediğin değil. Bu uyardan
Sonra çıktı odasından, Telethusa. Sevinçle kalkan
Bu Giritli kadın, kaldırdı temiz ellerini yıldızlara
Gerçekleşsin diye düş, içtenlikle. Ağrıların artışı
705 Gibi, yük de yöneldi ışığa, bir kız geldi dünyaya,
Bunu bilmiyordu Ligdus, anne başka bir çocuk koydu
Kızın yerine, yalnız sütanne biliyordu gizemi.
Kıvanmış baba, atasının adını verdi oğluna,
İphis diye tanındı. Sevgi'ydi annenin adı da,
710 Yayılınca ortalığa kimse kuşkulanmadı bundan.
Bu yalanlar da böylece saklı kalıverdi.
Yetiştii çocuk oğlana, kıza da benzerdi yüzü,
İkisinden biriydi, öyle görünüyordu, bakıldığında.
Geçen üç yıllık süre on yıl gibi geliyordu.
715 Ey İphis, baban seni, sarışın İanthe ile
Evlendirecek; Dictae'da Telestes'in çocuğuydu o,
Övülmüştü güzelliği bütün Phaestos'lu kızlarca.
Yaşına uygundu görünüşü, gereken önbilgiler, sevişme

Kuralları edinmişti öğretmenler arasında.

- 720 Bu bilgilerle yerleşti gönlünde sevgi, birinde
Yanmak, ötkinde beklemek vardı. Beklerdi mutlu
Evlilik gününü, gönül aydınlığını, düşlediğinde
Eşi olacağını sandığı erkeği lanthe.
Ummadığı bir sevgiye kapıldı İphis, çoğaldı
- 725 İçini yakan yalımlar, kız kızı yakıtı demek.
Güçlkle tutup gözyaşlarını dedi ki: yok mu
Bir çıkış yolu, bu doğadışı evliliği engellesin?
Esirgemek isterse beni tanrılar töreye de,
Doğaya da yakışan bir sevgi versinler, olmaz bu.
- 730 Sevmez inek ineği, kısarak kısrağı dölleşmede,
Koyun koçu ister, dişi geyik erkeğini izler,
Kuşlar birbirleriyle sevişir dölleşir. Görülmemiş
Bir olaydır bütün hayvanlar arasında dişinin
Dişiyle seviştiği, dölleştiği. Doğmaz olaydım,
- 735 • Doğuramaz Girilti kadın böyle bir doğadışı yaratık,
Güneşin kızı da boğaya tutulmaz, bir erkeğin karısı
Olmazdı böyle. Gerçeği söylemeye itiyor beni gittikçe
Çoğalan tutku. Budur boğa görünümünde sevişmenin
Tadını veren, beni bir boğayla dölleşmeye çeken.
- 740 Yeryüzünün bütün anlayışlı kişileri buraya gelse,
Daedalus geri dönse balmumu kanatlarını sallasa
Ne yapabilir? Beni kızken oğlana dönüştürebilir mi
Bu etkin güç? Seni dönüştürür mü, lanthe?
Neden gönlünü güçlendirmezsin, kendine gelmezsin.
- 745 İphis, içinden atmazsın bu delice, saçma tutkuyu?
Kendi kendini kandırmıyorsan bak doğa ne biçim
Yarattı seni, anla; gücünü göster, kadınca sevgiyi seç.
Umuttur sevgiyi doğuran, umuttur sevgiyi koruyan.
Budur soyun sürmesini önleyen. Ne kendini uyanık
- 750 Tutman, ne anlayışlı bir kocanın koruyuşu,
Ne tatlı bir kucaklaşmayı engelleyen baba katılığı,
Ne tutkuya karşı direnmek. Sana yerini yadsımak
Kalır; hepsi gerçekleşmiş gibidir, sanırsın,

- Mutluluk görmeyeceksin, yorulmuş tanrılar, insanlar.
755 Zaman yok içimi dökmeye: koruyun beni tanrılar, yapın
Ne dilerseniz; istediğimi iste ey baba,
Ey gelecekteki kaynata. Hepsinden güçlü doğa istemez
Bunu; yalnızca bana yol gösterir. Geldi beklencin süre,
Bu düşün günüdür artık, benim olacak Ianthe;
760 Bir olmayacağız, susamışız dalgalar ortasında.
Gelir düğüne Hymeneus, evliliği koruyan Juno,
Nerede sağdıç olmaz, nerede görülmüş iki özgür gelin?
Böyle deyip kesti. Ateş sardı öteki kızı, böylece,
Önce Hymeneus gelsin ortaya istedi; görünce
765 Geldiğini, korkarak durdu uzun süre Telethusa,
Bu gecikme oldukça sarsıcıydı; düşleri, belirtileri
Öne sürerek kendini savundu çokluk; kanıtlar
Gösterdi kurnazca bir buluşla, geciken evlilik günü
Erteye bırakıldı. O ara başından saçlarının bağını
770 Çekerek attı kıza; saçları çözülmüşken sunağı
Kapsayan bir sesle başladı konuşmaya: Isis, sen,
Mareotis gölünde, Pharos'da, seversin Paratonium'u,
Yedi akaçlı Nil'i; yakarırım sana yardım et bana,
Kurtar bizi korkudan. Eskiden de sana yöneldim,
775 Ey tanrıça, senin belirtilmelerine; çınlayan sesler,
Ardınca yürüyen alayın ışıldakları hepsini anladım
Kavradım, bu anımsayan gönülde buyruklarını
Saklarım. Bu ışığı gören beni suçlamaz: öğüt senden,
Yardım senden. Yumuşatsın içini ikisi de senin,
780 Sen ol yardımcımız. Bunları söyledi yaşları boşaldı.
Oynattı sunağı yerinden tanrıça, gerçekte bu,
Tapınağın kapısını yükseltti, aya benzeyen boynuzlar;
Boynuzlar ışıldadı, şangırdadı çınlayan çan.
Kalmadı sessizlik daha, o mutlu belirti de gitti
785 Şimdi bu tapınaktan, ardınca yürüdü yoldaşı İphis,
Uzun adımla alışıldığı gibi, kalmamış yüzünde
Aklık daha, çoğaldı gücü, yüz çizgileri daha
Keskinleşti, çözülmüş saçları daha derli toplu oldu.

Kadında olmayan bir atılganlık, belirdi şimdi.

790 Bir delikanlısın, eskiden genç bir kadınmışsın,
Adak sunun tapınağa, sevinin güvenlik içinde,
Adaklarla gelenler tapınağa bir yazıt diktiler.

Üzerinde şu kısa yazı:

"Kız diye övünen, burada delikanlı olan

İphis'e adanmıştır."

Güneş yine ışınlarla aydınlattı

795 Yeryüzünü. O gün evlenme törenine Hymeneus, Venüs
Juno geldiler, İphis erkek olunca Ianthe ile evlendiler.

ONUNCU KİTAP

- O**RADAN, geçti engin boşluktan, safran boyamlı
Giysiler içinde Hymeneus, Orpheus'un yararsız
Çağrısına uyararak, yöneldi Ciconen kıyılarına.
Yolaldı gönlünce, ulaştı oraya, ne düşün kıvancı
5 Vardı yüzünde, ne de mutluluk taşıyan bir belirti.
Gözleri yaşartan sisler yayan, sağ elinde tuttuğu
Yalınlanmayan, boyuna tıslayan ışıldaktan.
Üstün gelmiş sonunda tansık, Naiadlar topluluğu
İçinde geçen bu yeşil gezide kısa bir evlilik;
10 Ölümle yüzyüze, topuğunu ısırın yılan dişleriyle.
O süre Rhodope türkücüsü, yazgıya dayanarak, son
Girişimle yakındı tanrıya, yetti bu gölgelerde
Taenareus kapısından geçerek Styx'e derinlere
Varmaya; göksel ulaklar, görüntüleri aracılığıyla
15 Ölmüşlerin, vardı Persephone'ye, krala,
Gölgeler içinde tatsız bir egemenlik sürene;
Yakınmalı bir türkü ağırlığıyla dedi ki: ey
Yeryüzünün kucağında, evrenin güçleri, çöküyoruz
Hepimiz, ölümlüyüz, çekinmeden yalansız dolansız
20 Bir dille gerçeği söylüyorum size, yardımınızla:
Ne Tartarus'un karanlığını görmek, ne Medusa
Denen hayvanın boynuna üç katlı yılanlı
Saçlarıyla bağlanmak isterim. Karıma gönderin beni,
Gencecik yaşında üstüne basılan bir engereğin
25 Ağusuyla yaralanana. Ağrı çok yalanın yok,
Denedim, utku sevginindir. Ünlüdür yücelerde tanrı,

- Buradaymış gibi, onu görmedim ancak inancım var.
 İlk kaçırma söylentisi yalan olsa bile, sizi
 Birleştirdi sevgi. Bu sonsuz Chaos'da, burada,
 30 Bu geniş alanın ıssızlığında, koyu gölgeliklerde
 Size sığındım. Acı yazgıyı düğümledi Eurydice.
 Hepimiz size bağlıyız. hepimiz kısa duraklarla
 Koşarız, önünde sonunda. ortak bir konağa; hepimiz
 Buraya, bu son konuta gelmek gereğindeyiz.
 35 Bütün insan soyuna egemen olan sizsiniz.
 Olgun yaşa varınca geçer gençliğin güzel yılları.
 Tüzenize alıştık. Birlik olmamızı da sağlayın.
 Yazgı kadına mutluluğu yasaklayınca ben de
 İşimi bilirim, kimse geçemez buradan. sonra
 40 Yoksa sevinin ikili ölüme. O böyle konuşurken
 Türkü gösterdi etkisini, ağladı kandan yoksun
 Ölüler topluluğu. Önlemedi kaban dalgalanmayı
 Tantalus, durdu İxion'un tekeri; akbabaların
 Didikleyeceği karaciğer yok; Belus kızları suları
 45 Dökmüş, Sisypheus taşa oturmuş.
 Üç Eumenid o süre,
 Söylenceye göre, ıslatmış yanaklarını, türküden
 Etkilenerek. Ne tanrıça dileğini yerine getirebildi,
 Ne de yeraltının egemeni. Seslendiler Eurydice'ye,
 Yeni gölgeliklerin altındaydı, yürüdü uysal adımla,
 50 Yara engeldi ona. Eurydice, Rhodope'nin
 Yasası önlerdi Orpheus'u arkaya dönüp
 Bakmasın diye, Avernus oylumundan gelinceye dek,
 Yoksa yiterdi armağan. Yürüdü sessizlik içinde
 Sarp bir keçi yolunda sisli, donuk, karanlık.
 55 Yeryüzünün doruğundan uzak değiller artık,
 Tutkuyla bakmak istedi çevreye, Eurydice, kaygılandı
 Sezince gücünün azaldığını. Sevgiyle Orpheus
 Bakınca yöreye, devrildi geriye kadın. Özlemle uzattı
 Kollarını Orpheus, kadını tutsun diye, esen yel ne
 60 Yapsın bu mutsuza. Yeniden ölüyormuş gibi yakınmadı

Kocalardan: ne işe yarardı yakınması seilmeyince?
Ayrılışın sesini kulak duyar mı bilmem, seslendi
Orpheus'a, birden götürüldü önceki yerine. Orpheus
Donakaldı karısının bu ikincil ölümü karşısında.

- 65 Boynunun ortasından bağlanan, üç boyunlu korkunç
Köpeğin gördüğü, eski biçimini koruyan adam
Taş kesilmiş baştan ayağa, ya da eskiden,
Bilmeden suçu üstlenen, suçlu görülmek
İstenen Olenos gibi. mutsuz Lethea, şimdi sen
70 Güzelliğine güvenen atak, önceden sevecen bir
Gönül taşıyan, bugün İda'da duran ıslak bir kaya.
Bir daha yakarıp hızla çıkmak istedi yukarı,
Geri çevirdi bu isteği kayıkçı. Çamurlu, üzüntülü
Oturdu kıyıda yedi gün, yerdi Ceres'in bağışını;
75 Yalnız gözyaşı, acı, ağrı onun besini şimdi.
Yerdi Erebus'un acımasız tanrılarını, döndü,
Döndü yine Rhodope'ye, kuzey yelleriyle çevrili
Haemus'a. Titan, yüzen balıkları kapsayan, yılı
Üç kez belirleyip yönetti; Orpheus kadın sevisini
80 Büsbütün yadsıdı; bu sevi onu ya çok yakmış,
Ya da çok özveri istemişti. Ozan olma çağıydı,
Elverişliydi buna, dahası yakınmalı yergiye.
Trakya halkının örneğini veriyordu, sevide duyarlı
Bir erkek yapısı, gençliğin çiçeklenme çağı,
85 Delikanlılık evresinin çiçeğini dermek dönemi.

Yükselen bir tepe, tepede geniş bir ova yemyeşil

Gür otlarla. Gölgelerle kararmış yer, orada
Oturur tanrılar soyundan gelen bir ozan,
Ortalığı türküleriyle çınlatan, orada geldi

- 90 Gölge bir yere. Bu yer başka değil Canonia'da
Ağaçlarla örtülü yerden, Heliadlar ormanından;
Yüksek, yapraklı meşelerden, yumuşak odunlu
İhlamurlardan, saygın defneden, kayından güzel kokuşlu
Çalılıklardan, düz çamlardan; kargı gibi uzayan

- 95 Dışbudaktan, yemişleriyle eğilmiş pınallardan, eğlence
Ağacı çınardan, benekli akçaağaçtan, susamış lotus,
Akarsu kıyısında söğütler, hep yeşil kalan şimşir,
İnce dallı ılgınlar, benekli mersinler, yemişleri
Mavimsi çalılar; siz de geldiniz, türküyle büyüdü;
100 Kıvrık ayaklı sarmaşık, sarmaşan asmalar, asmalar
Giyinmiş karaağaçlar, çiçekli dışbudak, karaçam,
Kızılyemişli kocayemiş; sen, ılkuyu ödüllendiren,
Dümdüz uzayan hurmalar, dikilip dağılan saçları
Ortadan ayırık çamağaçları; Kübele'nin kutsal ağacı,
105 Önceden onun Attis'i çıkmış insan kılığından

- D**önüşmüştü kütüğe. Bu toplulukta servi de vardı,
Aşağısı geniş, doruğu sivri; eskiden çocuktu
Tanrının sevdiği, kitarı, yayı vardı,
Şimdi bir ağaç. Korurdu onu, Carthea'lı nymphalar;
110 Görkemli, başında geniş boynuzlar, bir geyik vardı
Yüksek gölgeliklerde yaşardı. Altundanmış gibi
Parlardı görklü boynuzları, yuvarlak boynunda
Göğsüne sarkmış değerli bir süstakısı varmış
Gibiydi; alnında süslü bağlarla tutturulan
115 Sarkan bir gümüş askı, kulaklarında, şakaklarında
Işıldayan oyuk inciler dizili. Bu, korkudan uzak,
Doğuştan ürkek geyik severek girerdi evlere,
Yabancı bile olsa, elleriyle okşasınlar diye
Uzatırdı boynunu. Onu severdin hepsinden çok
120 Cyparissus, ona değer verirdin, Keos'un en güzeli
Sayardın onu. Sen, götürürdün verimli otlaklara,
Bu geyiği sen götürürdün ışıyan dalgalı sulara;
Sen süslerdin boynuzlarını boyam boyam çiçeklerle;
Sen sürerdin onu sırtına binerek bir binek gibi,
125 Erguvan boyalı yular, yumuşak gem, kıvançla gezerdin.
Yakıcı bir öğle, yengeç burcunda deniz kıyısında
Duran, sıcakın kısılcacında kızgın güneş ışınlarıyla
Tutuşan, otlu toprak üzerine uzanmış yorgun geyik,

Ağaçların gölgesinde soluyup serinlenmekte.

- 130 Bilmeden saldığı keskin kargı saplandı ona
Cyparissus'un, gördü azgın yarayla can çekişen geyiği,
Ölürken toparladı kendini. Neden avutmadı Phoebus?
Katlandı ağrıya, acıya üzüldü bu olaya,
Hep onu anımsadı. Bu yüzden iççekti, tanrılardan
135 Diledi son armağan olarak hep acı çeksin onu
Vuran diye. Tükendi sürekli ağlamakla kan,
Yeşiller içinde dönüşmeye başladı gövdesi çocuğun,
Pırıl pırıl alnında sarkan saçlar dönüştü
Dağınık yapraklara, katılaştı, gördü bunu,
140 Yükseldi yıldızlara yavaş giden bir tepeyle.
Acılar içinde kıvranan tanrı dedi ki: çekeceksin
Benim acımı hep, acı çekenlere acıyacaksın.

Bir türküyle büyülendi orman, türkücü oturdu
Ağaçların altında, çevresinde birçok kuş.

- 145 Başparmağıyla yeterince gergin tellere vurduğunda
Bir uyum doğdu değişik seslerin birleşmesinden,
Son etkinliğe vardı bu uyum, Orpheus söyledi
Şu türküyü: başla Jupiter'le türküye, eğilin önünde
Hepiniz, anne Musa, benim şiirim. Önceden kutladım
150 Jupiter'in erkini. Anınca yücelen şiirimde
Gigantları ben, Phlegrae kırlarında dağıldı titreten
Şimşekler. Başladı yavaştan çocuklar da türküye,
Tanrıları seven çocuklar, tutku yüzünden,
Yasak yalımlarla yüreği tutuşup cezaya düşen

- K**ız. Eskiden yanmıştı sevisiyle Ganymedes'in
Tanrılar önderi, Jupiter oldu olalı sevdiği
Biricik kızdı o. Bu yüzdendir onun kuşlarının
Yıldırımından etkilenmediği. Gecikmeden geçti
Takma kanatlarla uzayın içinden kapıp götürdü
160 Juno'ya karşın Jupiter'e içki sunan, nectar
Veren Ganymedes'i, içki bardağını doldururken.

- S**en de Amyclide, Phoebus'un göğüne kondurulmuşsun,
 Bu acı yazgıdır ona şimdi ün sağlayan, işte.
 Bu yazgıyla ölümsüz oldun. Yazın kışı kovduğunda,
 165 Islak balığın ardınca boğa geldiğinde yükselirsin
 Kıvançla yerden çiçek açarsın yeşil çayırarda.
 Hepsinden üstün tutar seni atam, dünyanın
 Yarısını kapsayan Delphi, koruyucusu yoktu,
 Tanrı gözetledi Eurotas'ı, kalesiz, kalabalık
 170 Isparta'yı, artık ne kitar kaldı ondan ne de
 Ününü koruyan oklar; unuttu kendini, çekinmez
 İplik bükmekten, tasmalı köpeklerle girintili
 Çıkıntılı dağ oyuklarında gezmekten,
 Çoktandır alışlagelen ocağı tutuşturmaktan.
 175 Ertesi gecenin ortasında devindi Titan
 Uzaklaştı bu iki olayın getireceği sonuçtan:
 İkisi de soyundu giyeklerini, ince yağlarla
 Parlatmaya başladılar gövdelerini, koyuldular
 Bu çetin disk atma yarışına. Phoebus sallayıp
 180 Attı diski göğe, yarıldı bulutlar, düştü katı
 Toprağa çok sonra, gösterdi bütün gücünü yine,
 Beceriyle. Duraksamadan oyun çabası içinde, koştu
 Diski kaldırmak için Hyacinthus, yine parıltı
 Vurdu havaya, yansıdı katı topraktan yüzüne
 185 Parlaklığı senin hızla Hyacinthus. Bir çocuk gibi
 Sarardı tanrı. Tuttu birbirine geçen teleklerini,
 Birden ısıttı seni, yatıştırdı üzücü yarayı,
 Bir ot bastırdı üstüne, kaçan canı tutmak için.
 Kıvanç getirmedi beceri. Onulmazdı bu yara.
 190 Nasıl solarsa menekşe, sulanmış bahçede gelincik
 Ya da zambak kırılıp düşerse, sarkarsa yere,
 Nasıl çiçekler sararır bükülürse sapları,
 Tepeleri eğilir daha uzun süre dik duramazsa,
 Öyle oldu ölümlük başı, devrildi, tükendi gücü
 195 Tutamadı kendini, düştü omuzlarına, boynu da.
 Batıyorsun Oebalus'un oğlu, bu gençlik çağında,

- Yanılmışsın, dedi tanrı, seni yıkan benim suçum,
 Sensin acım, yıkımım. Benim yazgımdır seni
 Ölüme sürükleyen, benim yüzümden başına gelen.
- 200 Açık bir oyun değilse bunda suçum nedir?
 Sevgim suç sayılmazsa yanılığım nerede kaldı?
 Ya senin uğruna öleydim ya seninle birlikte.
 Böyle bağlasa beni yazgı, yanımda kalmalısın hep,
 Dilde gönülde birlikte; senin için olmalı
- 205 Türkülerim, seni söylemeli çalgılar;
 Bir çiçek olarak geçirmelisin yazıya acımı.
 Bir gün gelir dönüşür bu çiçeğe en ünlü yiğit
 Kalır okunmak için yaprakların üzerinde.
 Bu gerçek gizem çıkarken Apollo'nun ağzından
- 210 Yere damlayan kan bir betim çizdi otlara
 Parlak bir çiçek çıkıverdi zambak görünümlü,
 Yalnız kızıl değil rengi, gümüş gibi ışıldar.
 Olaya ün sağlayan Phocbus yetinmedi bununla
 Kalmadı da, çektiği acıyı yazıya geçirdi
- 215 Yaprakların üzerinde Aı Aı diye, bu yakınmalı
 Çağrıyı gösterir açıkça çiçek. Utanç duymaz
 Isparta doğuşundan Hyacinthus'un, gelmiş ünü
 Günümüze, şimdi atalar geleneğince başlamış
 Kutlanmaya yıllık görkemli törenlerle Hyacinthus.
- 220 **S**orarsan neden boldur Amathunt madenleri,
 Kendiliğinden mi, biri mi üretti diye, düşün bir kez
 Propoetid'lerin yadsımlarını, bu yüzden hayvan
 Gibi alınlarında ikişer boynuz taşımalarını,
 Onlara bu yüzden Cerastlar dendiğini. Durur
- 225 Kapılarının önünde Jupiter'in konuklar sunağı,
 Suç yutağı. Onu kana bulanmışken, yabancı görse
 Sanırdı Amathunt koyunlarının, süt buzağılarının
 Orada kesildiğini, ölmüş demektir. Çiğnenen
 Kutsallık, bozulan Ophiusa tarlaları, kutsal iller,
- 230 Unutulan yüce Venüs. Hangi kutsal yerim, hangi ilim

Suçluydu benim? dedi, bunlardan. Ettiğinden bulsun
Kötüler, sürgünle, ölümle görsün karşılığını.

Ceza ne yapabilir dönüşmüş bir gövdeye
Ölümün ortasında, ya da sürgünde olunca?

- 235 Bu dönüşümü düşündüğü sırada Venüs, baktı,
Sezdi boynuzların olduğu gibi kalabildiğini.
Böylece dönüştü o ürkünç bir yaratığa.

Buna karşın Propoetid'ler saygısızca, yüz­süzce
Yadsıdılar Venüs'ün yüceliğini, öfkelenip

- 240 Onların gövdelerini, güzelliklerini ilk biçimiyle
Korumadığından. Sonra gitti utanma, dondu yüzde kan,
Kaskatı taşlara dönüştüler, iz kalmadı onlardan.
Görünce, Pygmalion, yıkımlar içinde geçen
Yaşamını kadının, uyarmak istedi onu doğanın

- 245 Bir dişiye bolundan verdiği yanılgılarla,
Düşündü kadınsız yaşamayı yatağında, yalnız.
Bir yontu yaptı pırl pırl fildişi­nden, eşsiz
Bir kadın biçimi verip donattı benzersiz
Takılarla, bir kadında bulunmayan. Sonra sevmiş
250 Bu cansız kızı, onunla yatmak yaşamak istemiş,
Utançtan, yasaklardan uzak tutkular içinde.
Görülmemiş bir beceriydi bu, şaşılacak işti.
Tutuşmuş gönlü Pygmalion'un, dayanamaz olmuş.

- Sık sık sarılır, kucaklar, öperdi bu yontuyu,
255 Bir fildişi olduğunu düşünmezdi bile, öper
Söyler söyleşir karşılık beklerdi ondan,
Eli el, kolu kol sanır okşardı, parmağıyla dokunsa
İncinir üzü­lür diye korkardı, bir olur yakınlık
Bir olur ondan karşılık umardı. Bir kız sayar
260 Midye kabuklarıyla, değerli taşlarla, takılarla
Süslerdi. Bir yavru kuş, çiçekler içinde çiçek
Bilirdi. Zambak, ufak yumrular, süsleyen çizgiler,
Ağaçlardan damlayan gözyaşları, ağlayan Heliadlar,
Giyimle donanmış gövde, yüzüklü parmak, inci küpeli

- 265 Kulak, gerdanlıklı boyun, dolgun göğüsler alımlı,
 Hepsi uygun, çıplak olsa bile böyle çekiciydi
 Başka değil. Özenle yatırdı onu erguvan yatağa,
 Yatak arkadaşım diyerek dolandı boynuna, içinde
 Bir duygu uyandı yumuşak kuştüyü yataktaymış gibi.
- 270 Venüs'ün kutsal günü doğdu görkemle Kıbrıs
 Tepelerinde, altın kaplı boynuzlar kuşattı
 Ortalığı, ışıldadı genç ineklerin ak boyunları.
 Kutsal kokular yükseldi. Adak sunarken Pygmalion
 Dikildi sunakta, umutsuzca dedi ki: siz, tanrılar
- 275 Bir kadın verin bana, elinizden gelir bu, benzesin
 Bu fildişi kadına, onun gibi olmasın, yardımcım
 Olsun. Ürkerek söyledi bunları. Yaklaştı tören.
 Sezdi bunu altın Venüs, anladı dileğini; bir
 Belirti koruyucu tanrıdan, üç kez ışık, yalım,
- 280 Gönderdi. Yöneldi Pygmalion fildişi yontusuna
 Kızın, eğildi yatağa öptü onu. Bir sıcaklık duydu.
 Yine yaklaştırdı ağzını, ellerini koydu göğsüne,
 Okşadı. Sezdi yumuşadığını fildişinin, parmağını
 Değdirince katılığın azaldığını, Hymettus
- 285 Mumu gibiydi, güneşte yumuşayan, parmaklar arasında
 Gevşeyip istenen biçime sokulan, yoğrulan.
 O, şaşmış, korkuya kapılmış, ürpermişken
 Sevecen bir elle değindi fildişi kadına yeniden.
 Bir diri gövde; parmakları, damarları devinen.
- 290 Kıvançla yöneldi Paphos'lu yiğit övgülü
 Sözlerle Venüs'e yürekten, sonunda geldi
 Sevgiliyle dudak dudağa gerçekten, sezdi
 Genç kız erkeğin öpüşünü. Ürkerek çevirdi ısıyan
 Gözlerini ışığa baktı seven bir yüzün gözüyle
- 295 Gördü sevgilisini. Geldi birliği sağlayan tanrıça.
 O evre on kez kuşatmış dolunayı boynuzlar,
 Orada, doğdu adıyla anılan adada Paphos,

- M**utlu olmazdı kızı bir kez görmeseydi Cinyras,
 Ürkünçtür söylediğim türkü, gidin buradan kızlar,
 300 Siz babalar kaçın. Türkülerim kıvanç verirse size
 Kalın yanımda, bırakın kaygıyı. inanmayın yazgıya,
 Ona inanırsanız yazgının cezasına da inanın.
 Doğadan gelir böylesi yıkımlar, büyük acılar,
 305 Mutlu olsun isterim ülkem, ulusum, acı çekmesin,
 Mutlu olsun isterim bu toprak, bu kırsal bölge,
 Bu kötülüğü doğuran yer. Yücelsin Ammon,
 Tarçın, güzel kokuşlu bitkiler, çiçekler,
 Tatlı kokular Panchaia kırlarında, güzel otlar,
 Mür ağaçları, bu çok değerli sayılan ağaçlar.
 310 Onun okudur seni vuran ey Myrrha; sevgidir yadsıyan.
 Böyle bir yıkımdan koruyan, ısıldağı taşıyan güç.
 Stygio yılanıdır seni soluğuyla sarsan, şu üç
 Korkunç yılandan biri; babanı kızdıran,
 Tedirgin eden, yine de sever onu senin gibi, çılgın
 315 Bir sevgi bu. Seçkinler sevecek seni; gençlik
 Yakın bu düğüne, bütün doğu ülkelerinden gelen.
 Koca seçilecek içlerinden biri, sana Myrrha,
 Bir genç burada değilse de. Bunu sezince karşı
 Çıktı bu kötü sevgiye Myrrha. Ne yapmalıyım, durum
 320 Nedir? dedi kendi kendine. Tanrılar, yakarış, kutsal
 Atalar tüzesi önleyin bu suçu, engel olun
 Suç işletmeyin bana, bu bir suç ise. Kan bağı
 Engel değil evliliğe. Dölleşme gücüdür bunda
 Gövdeleri birleştiren seçmeden, düşünmeden. Suç yok
 325 İneğe babasının atlamasında, aygıra kızının kanı
 Olmasında, koçun anasına, kuşun kendi yumurtasından
 Çıkana, anasına tohumlarını aşılamasında. Mutluluk
 Bu, inanılırsa. İnsan kaygısıdır böyle gereksiz
 Bir yasayı yürürlüğe koyan, doğal eğilimleri
 330 Geçersiz sayan, insanı onlardan yoksun bırakan,
 Doğanın verdiği yetkileri elimizden alan, böyle

- Söyler toplumlar da; ana oğluyla, baba kızıyla
 Birleşirse çoğaltır sevişme duygusunu iki kat.
 Ne yazık bana verilmedi böyle bir sevgi orada,
 335 Yazgı esirgedi benden bu yeri. Ne çıktı bundan?
 Gitti yasak istek, o kazandı sevgide, baba. Ben,
 Kızı olmayaydım varsıl Cinyras'ın, onunla
 Yatabilseydim. İmdi benim olan benim olmayacak.
 Yasak bana onunla yatmak, bir yıkım benim için,
 340 Oysa yabancı olsam çok mutlu kalacaktım. Buradan
 Gideyim, çıkayım yurdumun dışına, suçtan kaçayım.
 Cinyras'ın yanında olayım, ona bakayım, dokunayım,
 Onunla konuşayım, başka bir yere gitmem
 Engellenecekse onun yanına varayım. Mutsuz kız
 345 Ne yapabilirsin? Ne çok yasak, engel, kural var
 Görmez misin? İster misin annenin kuması,
 Babanın oynaşı, oğulun kızkardeşi, kardeşin anası
 Diye anılmayı? Korkmaz mısın kızkardeşlerinin
 Yılansı kara saçlarla örtünmeleri, ürkünç bir
 350 Yüzle, gözlerle, saldırgan, öfkeli bakışlarından?
 Suçtan arınmış gövden, mutlu olman için doğal
 Bir engel kalmamış artık, içinde dışında.
 Olmayacak dileğin var, boş tasarıların.
 İnançlıdır üstelik, unutmaz törenin gereğini.
 355 Bu sevginin delikanlıda da uyandığını sanır.
 İşte böyle söyledi Myrrha kendi kendine.
 Böyle düşündü düğün alayını düzenleyen Cinyras
 Dünür, sordu kızı, karısı olmak istediğini adları
 Andığında. Sustu kız önce; babanın yüzü asıldı,
 360 Islandı gözleri yaşlarla. Cinyras bir gelin
 Duraksaması diye yordu bunu, yaşları, sildi
 Kızın ıslak yanağını, öptü. Sevindi Myrrha buna,
 Adının sorulmasına, nasıl bir koca istersin
 Denince, yanıtladı: senin gibi, diye.
 365 Övdü oğlan bu anlaşılmaz sözü, hep böyle mutlu
 Ol dedi. Bu anlamlı uyarıyla sezdi suçunu, baktı

- Yere, kız. Gece yarısıydı kaygisiz bir uykuda
 Gevşemiş gövde, uyanık Cinyras'ın kızı azgın
 Bir isteğin sıcaklığıyla kıvrandı. Kuşkuya
 370 Kapıldı birden, sonra sevişme isteğiyle
 Utañ arasında sarsılmalar, taşkın eğilim
 Sevişme eğilimi, bilinmeycn. Yukardan inen güçlü
 Bir balta vuruşuyla açılan yaranın ürpertisi
 Titreyen ağaç gövdesinde, nedir bu korku, çekinme,
 375 Salınma, türlü yaralardan gelen, çeşit vuruşlar.
 Ne ölüm, ne de başka bir nesne kaçırır tadını
 Sevişmenin. Ölüm bir seçmedir, kaldırdı güzel
 Boynunu takılarını takınmak için, toparlandı birden,
 Çekti yukarı doğru, bağladı kuşağını.
 380 Kal sağlıcakla Cinyras, anımsa neden öldüğümü,
 Diyerek geçirdi solgun boynuna ipi.
 Ancak, kızın mırıldanmaları ulaşmış kulaklarına
 Sütannenin, derler, fırlayıp yerinden açmış kapıyı,
 Görünce canına kıydığını kızın bağırması, dövünmüş,
 385 Yırtıp giyekleri açmış göğsünü, sonra çözmüş
 Kızın boynundan ipi, başlamış ağlamaya sarılıp
 Gövdesine kızın, zincirden anlamış olayı.
 Suskun, kımıltısız bakardı yere şimdi kız;
 Üzgündü bu sonuçsuz ölüm girişiminden.
 390 Direndi yaşlı kadın, açtı ağarmış başını, boşalmış
 Göğsünü, yakardı emzirdiği süt, salladığı beşik
 Adına; üzen, sarsan durumdan kurtulsun diye.
 Etkiledi bu yakarışlar Myrrha'yı iççekti, işledi
 İçine sütannenin sözleri; bağıllık değil.
 395 Açtın gizimi, yardımın gerekmez, yaşıım uygun,
 Çekil, dedi kız, üzgünsün; bilirim nerede işe yarar
 Öğütler, bitkiler, seni suça itmiş, bu büyü çözücü
 Uygulamalar kurtarabilir. Ya tanrı öfkesi ya da
 Bir kutsal adak hıncı bu. Başka ne olur? Sana
 400 Yaşamda ev, olanak, ana, baba, mutlu bir kıyı gerek.
 "Baba" sözünü duyunca derin bir iççekti yürekten.

- Ne sütanne, ne işlenen suç yalnız eski sevgiydi
Onu ürperten. Andıçtı sonuca katlanmaya eskisi gibi,
Bu konuda susmaya: kaldırdı başını ağlayan, onu
- 405 Yıllarca kucağında tutan, titreyen kollarıyla saran
Sütanne, dedi ki: anladım, seviyorsun, bırak korkuyu,
Bütün gücümle yanındayım, bilmesin bunu baba.
Öfkeyle fırladı kız yüzünü yastığa bastırarak
Dedi ki: git, beni bu utançtan kurtarmaya.
- 410 Sonra yakardı: ya git, ya da adımı etme daha,
Üzme beni, olay iğrenç, senin öğrenmek istediğin.
Ürpertiyle dinledi yaşlı kadın, açtı ellerini
Yılların verdiği korkuyla kapandı ayaklarına
Yakarıyla süt kızının: bir okşadı, kınadı, bir
- 415 Oldu gözdağı verdi ona, ip, yaklaşan ölüm,
Görev, gereğince bilinmezse, hepsi sevgiye bağlı
Bunların. Myrrha kaldırdı başını boşalan yaşlarla
İslattı sütannenin göğsünü. Bütün işleri açıklamak
İstiyor, sonra susuyordu sık sık. Sonunda kızaran
- 420 Yüzünü giysisiyle örterek başladı konuşmaya:
Ey anne, kocasıyla mutlu kişi, dedi, iççektir.
Kaskatı kesildi sütanne, söylenenleri duyunca,
Kemiği, eti, sinirleri katılaştı, ürperdi,
Bozaran saçları tepesinde diken gibi dikildi.
- 425 Çok uğraştı, didindi, Myrrha bu mutsuz yalımla
Boğulabilirmiş gibi. Biliyor ne denli doğrudur
Bu uyarı, kız, ölüm kesindi sevgiliye kavuşmayınca.
Kal sağlıcakla, senin olsun bu da, dedi, "baba"
Demeğe gücü yetmedi, sustu. Sözveriş anda güç kattı.
- 430 Sevinçle kutlanıyordu annelerce yıllık Ceres bayramı,
Onun, ak giysilere büründüğü evrede, başaklarla örtülü
Tarlalarda, yılın ilk besleyici ürünleri çıkar,
Dokuz gece boyunca yasak erkekle sevişmek, yatmak.
Canchreis, kralın karısı, bu topluluk içindeydi,
- 435 O da katılmıştı bu gizli gizemli törene,
Yasal yatağın boş kaldığını bildirince beccerili

- Sütanne, Cinyras'a bu mutsuz olayı, sarsıldı birden
Gerçek sevgiydi yalanla yıkılan, bir de ünlü
Güzellik, araştırıldı kızın yaşı, soruldu
- 440 Myrrha'ya özdeş dedi kadın. Getirilsin buraya
Öyleyse, buyurdu, şimdi evdeydi, dedi. Sevin sutoğlum,
Şimdi başardın, dedi sütanne. Artık mutluydu
Genç kız; önceden sezmişti durumu gönlünde bir
Darlık belirdi, seviniyordu yine de. Böyledir
- 445 Duygu tedirginliği. Sessiz bir geceydi, Bootes
Sürdü, iki boğanın arasında eğik oklu
Arabasını, geldi Myrrha da. Çekildi gökten altın ay
Bir kara bulut örtüverdi ışıyan yıldızları,
Aysızdı gece. Sen, ey Icarus, örtünüver önceleyin,
- 450 Gizle yüzünü, Erigone gibi yap, bu salt sevgiye
Taparmış gibi. Üç kez uyarıldı atların ayak
Sürçmeleriyle, üç kez ölüm çığlığı çıktı uğursuz
Baykuştan. Oysa o aldırmadı gitti, azaltıyordu karanlık
Bir de gece utanmayı. Sol eliyle tuttu onları sütanne
- 455 Uyardı karanlık yol konusunda. Eşikte durdu önce,
Açtı kapıyı, bıraktı girsinler diye yatak odasına.
Sendeleyen dizleri bükük, kanı da rengi de uçuk,
Yürek yok, yine bıraktı girsinler diye içeri,
Ürperişlerinden daha büyüktü suça yakınlık,
- 460 Sakınca ürkünç, bilmeden giderler buradan yine.
Yaşlı kadın kaldırdı yatağı yukarı, uzatıp
Cinyras'a "al" dedi. Senindir, sen istedin onu,
Bu uğursuz evliliği sensin gerçekleştiren,
Kendi etini uğursuz yatağına alıp yatan baba,
- 465 Ürküttü kızı gelinlik korkusu, sonra yumuşattı
Yüreklendirdi. Yaşından dolayı kız demiştir ona
Erkek, kızın ona baba demesi gibi; suç bu sözlerde.
Babadan gebe kalıp çıktı odadan, korkunç tohumları
Gizledi dölyatağında, ağır bir suça sürüklendi.
- 470 Ertesi gece yine seviştiler. Sonuncu değildi bu,
Cinyras'la o sürede, azgın bir sevişme isteği,

Yatakla sarılıp sarmaşma gün açıncaya değin,
 Sonra suç işleme, kızıyla yattığını anlama.
 Söz acıyı yadsımış; çekti parlayan kılıcı asılan
 475 Kından. Kaçmış Myrrha, geceyle karanlık korumuş
 Onu, kurtulmuş ölümden; geniş kırlardan, kükürtlü
 Topraklardan, Panchaea'dan, Arabların palme
 Dedikleri ağaçlıklardan geçmiş. Dokuz kez gördü
 Bu yanılğı yolunda ay'ın boynuzlarını kız, kaskatı
 480 Kesilinceye dek, dölyatağında taşırdı yükü Saba'da
 Dinlendi. Bilmezdi kendini, şaşkındı, ölüm korkusu,
 Yaşam yorgunluğu, yakardı: ey tanrılar sizinse bu
 Açıklanan suçlar, bir de kulağınız olmalı, duyun:
 Suçluyum, üzülerек çekerim cezamı. Ben, olmayım
 485 Diriler arasında yaşayan bir alçak, ölümlerde de,
 Baskı altındayım iki yandan da, yasak bana yaşam da,
 . Başka bir varlığa dönüşmek de. Dinledi sözlerini
 Bir tanrı, son isteğini yerine getirmekte yardım
 Etti ona. Konuşurken toprağa dönüştü belden aşağı,
 490 Yanılan tırnakları kök oluverdi, dik gövdesi kütük,
 Kemikler odunlaşmış, içinde sinirler olduğu gibi,
 Kan özsuya, yaygın dallara dönüşmüş kollar,
 Parmaklar ince dallara, deri kaskatı kabuğa.
 Yüklü dölyatağı gelişen bir ağaç gövdesi olup
 495 Örttü göğüslerini, boynunu gizlemeye koyuldu, çok
 Beklemedi Myrrha gelişen ağaca karşın oturdu,
 Gizledi yüzünü kabukların altında. Yitti gövdesi
 Gibi bilinci de, ağladı, sıcak damlalar düştü
 Ağaçtan. Çok değerlidir o gözyaşları, ağaçtan
 500 Damlayan, bir de Myrrha, onun adından gelir bu
 Ağaç, öyle anılır çağlar boyunca mür ağacı diye.
 İmdi ağacın gövdesi altında suçla kazanılmış

Bir oğlan gelişmiş, aramış anasını bıraktığı
 Yolu ışığa çıkmak istermiş. Tohumlanmış
 505 Dölyatağı kabarmış ağacın kütüğünde, yük sıkır

- Anneyi, sözlerin ağırlara yaranı yok, Lucina
 Duymaz bile yakarışları. Ağaç anlamaz iniltiden,
 Acıdan, bükülmez duyguyla, ıslatır onu dökülen
 Gözyaşları, hepsi bu. Üzülerek yaklaştı Lucina
- 510 Acı çeken dallara, koydu ellerini, yumuşatıcı
 Sözler söyledi. Yarıldı ağaç, canlı bir varlık
 Çıktı çatlayan kabuktan, inleyen bir oğlancık.
 Naiadlar çocuğu kaptılar, salınan çimene koydular,
 Annenin gözyaşlarıyla. Güzelliğinden belliydi
- 515 Bir Naiad olduğu: sevgi tanrılarının görüntüleri
 İşlenmiş çıplak gövdesine, öyle belirtiler vardı.
 Kılığı da uygundu görünümüne, ya verilmiş ona
 Ya da o almış tanrıların süslü okluklarından.
 Unutturdu bize geçen süre, iz yok eskilerden,
- 520 Ata ile bacından az önce doğan, ağacın içinde
 Yaşayan bir oğul var şimdi, sevimli bir çocuktu
 Önceleri, şimdi delikanlı, yetişkin adam, sevimli
 Yine; Venüs tutuldu ona, annenin yanışıydı
 Bu, bir kötülük yoktu, içinde öperken anneyi,
- 525 Bir de sarılırken, bilmeden. Venüs'ün önceden
 Gerip attığı okla yaralandı vurulan çocuk.
 Yıkıldı bir yana oğlan, öylesine derindi yara
 Bakınca, ilkin oku atan kaçırverdi, düşünmedi
 Daha kapılmıştı delikanlının görkemine,
- 530 Cythera kıyılarını, gitmedi denizin kuşattığı
 Paphos'a bir daha; madeni bol Amathunt'a, balığı
 Bol Gnidos'a, inerek gökten, aldı Adonis'i
 Göğe. Ona bağlandı, onu izledi yalnız, elverişli
 Gölgelelerde dinlenmeyi, güzelliğini arttırmayı
- 535 Yeğledi, dolaştı oğlanla ormanda, dağda, dikenli
 Kayalıklarda, dizlerine inerdi Diana töresince
 Giysileri; uyardı köpekleri birden, avlanana doğru,
 Yüksek boynuzlu geyik, hızlı kaçan tavşanlar,
 Karacalar önünden, uzak durdu azgın domuzlardan,
- 540 Saldırgan kurtlardan, güçlü pençeli ayılardan,

- Sakındı boğaları parçalayan arslanlardan. Uyardı
 Seni, Adonis, tanrıça, bu anımsatma bile yeter
 Korkutmaya. Bu hızlı savaşçılar karşısında yiğit
 Ol, dedi tanrıça. Yiğitlerde güvenlik değil
 545 Korkusuzluk. Her işte atak olma, başıma iş açma
 Ey delikanlı. Doğanın verdiği pusatlarla donanan
 Yırtıcı yaratıktan kaçın, ünün bence önemli değil;
 Yaş, güzellik, Venüs'ten aldığın ne varsa
 İlgilendirmez arslanları, ya da kıllı domuzu, gözünü,
 550 Gönلünü yırtıcının. Şimşek çakar domuzun kıvrık
 Dişleri arasında; korkunçtur boz arslanların
 Öfkesi, çok kızarım o yaratıklara. Nedenini sordu
 Genç, söyleyim dedi kadın: şaşmış eskiler bu
 Görülmedik olaya sanırsın, bu cezaya. Bittim
 555 Ben de bundan. Bak, esenliyor bizi kavak ağacı
 Tatlı gölgelerde, çimenler yer veriyor, seninle
 Mutlu olmaya burada. Oturdu onunla, ezdi otları,
 Adonis'i, dayadı ensesini delikanlının göğsüne,
 Söyleşirken öptü genci: duydum sen de eskiden
 560 Çevik erkekleri yenmiş yarışta bir kız, masal değil
 Gerçek yendiği. Onun yarışta, güzellikte böyle
 Başaracağı söylenemezdi. Bu kız sormuştu tanrıya
 Eskiden kocaya değgin soruyu. Koca, dedi tanrı,
 Gerekli değil sana, evlenmekten kaçın; kocadan
 565 Değil yaşamdan kaçıyorsun. Bu yanıtın korktu,
 Yaşar ormanların karanlığında kız, evlenmeden,
 Ürkütür yaklaşan topluluğu ağır koşulla dünür;
 Yenilen ben olmayacağım bu yarışta, istense de,
 Dedi kız, yarışalım koşarak, bırakın bizi, yarışta
 570 Gelinle yatak odası almalı ödülü, kazanmalı,
 Geciken ölüme ödül. Böyle olsun yarışta koşul.
 Ağır bir koşuldu bu, ancak güzellik güçlüdür.
 Bu koşulla yaklaştı topluluğa gözü pek dünür.
 Hippomenes oturdu izlemek için tatsız yarışı.
 575 Nasıl göze alabilir bir kadın bu sakıncayı?

- Diyerek kınadı, suçladı gözü dönmüş kızı.
 Bir de görünce kızın yüzünü, soyunan gövdesini
 Benimki gibi seninki de, sen bir kızmışsın,
 Şaşıp kaldı, ellerini yukarı kaldırarak bağışlayın
 580 Beni, seni suçlamıştım, dedi. Ödül yoktu bana,
 Sizi oyalayana. Yarışçılardan biri daha kazanmadan
 Övgüler döktürmeye başladı onlara. Kaygılanmış,
 Kıskanarak, ummuş, korkmuş. "neden dolayı" başladı
 O, bu yarıştan da mutlu çıkmayım mı? Bir tanrı
 585 Yardım etti bu gözü pek, kaygılı, sıkıntılı kişiye
 Hippomenes'in dilediği gibi. Ancak, kanatlanmış gibi
 Uçtu kız yarışta, yaydan fırlayan, boşluğu yaran
 Bir İskit oku gibi, öyle göründü Hippomenes'e.
 Şaşıp kaldı bu güzellik karşısında, yarış daha güzel
 590 Gösterdi kızı. Havayı geri itiyordu topukları,
 Uçuşuyordu, fildişi gibi ak ensesinden sarkan
 Saçları, uçuyordu dizlerinin altında süslü
 Ayak bağları. Bu genç kız gövdesinde ışıyan
 Aklığın üzerinde tatlı bir kızılık, ak bir
 595 Örtüye işlenmiş erguvan gibi kızıl gölgeler.
 Buna baktığında gözlemci sona varmıştı yarış,
 Görkemli çelenkle süslenmiş başarılı Atalanta.
 Yenilenler yakılarak, kural gereği cezayı çektiler.
 Ancak, yıldırma delikanlıyı, bu ayartıcı başarısı
 600 Kızın, ortaya çıkıp gözlerini kıza dikerek
 Dedi ki: ne beklersin bu yarıştan bu önemsiz ünle?
 Evlenelim. Yazgım yüzüme gülseydi, başarımdan dolayı
 Utanmazdım kuşkusuz. Babam Onchestus'lu Megareus,
 Neptunus'un torunu, ben de sular sultanının
 605 Torununun oğluyum. Erkek gücü geçerli değil bunda.
 Yenilmeliymişim Hippomenes'in yenilgisi büyük bir
 Ün sağladı sana. O, böyle konuşurken baktı
 Schöneus'un kızı ona duyguyla, kuşkulandı
 Yenmek mi, yenilmek mi hangisi daha övülesi diye.
 610 Hangi tanrı, güzelliğinden dolayı öldürmek ister

- Onu, bilmeden; değerli yaşamı, sevgiliyi
 Severek yıkıma götüren biri diye? Ben, böyle
 Görmem kendimi. Görünüm etkilemez beni, benimle
 İlgili olsa da. O daha çocuktur, beni çeken
 615 Kendi değil yaşıdır. Ölümden korkmayan bir
 Yiğit değil mi o? Ben de deniz tanrısının
 Dördüncü göbek yakını sayılmam mı? Sevmez miydi
 Beni tanrı, evlenmemizle çok ilgilendi, yazgıyı
 Yadsısam kendi canına kıymaz mıydı? Ey yabancı
 620 Gidebilirsin buradan, bu kanlı yataktan, artık.
 Evlilik ölümdür bana. Sen evlenebilirsin, seni
 Anlayışlı bir kız alabilir. Neden senden kaçarım,
 Neden evlilik ölmüş benim için? O da gider, olan
 Olur, ölüm birçok dünür içinde onu da uyarmadı,
 625 Yük olur günün birinde ona da yaşam. Ölürmüş
 Benimle yaşamak istermiş öyle mi? Suçsuzken
 Ölüm sevginin ödülüymüş ona öyle mi? Başarım
 Ağır bir kınama değil, benim suçum da yok.
 Hep yanılgıdan buldun, bana ne; ataklığın
 630 Getirdi başına bunu, bir oğlancığın yüzünde
 Genç kız yüzüne özgü çizgiler. Sen, acınası
 Hippomenes bir kez bile görmedin beni,
 Yaşaman uygundu. Ben, daha mutlu olsaydım
 Kötü yazgı evlenmeme engel olmasaydı,
 635 Senden başka kimseyle birleşmek istemezdim.
 Böyle söyledi, toyluğun ilk sevgi ağına düştü.
 Yaptığını bilmezdi, severdi anlamadan, duymadan.
 Gelenek uyarınca halkla baba yarışıyor şimdi,
 O ara, Neptunus soyundan Hippomenes'in uçuşan
 640 Sesini duydum, dedi ki: Cytheras boşuna yakarışın,
 Bizimledir tanrıça, odur besleyen yaktığı ateşi.
 Uygun yel esti, bana kolaylık verdi, onun
 Dediğini yaparım ben de, ona uydu duraksamadan,
 Böyle döktü içini kız. Tamasus, yerlilerin
 645 Dilinde bir kırdır Kıbrıs'ta, önemsiz. Saygın

- Kişiler, tapınağımda bana adak sunarlardı eskiden,
 Bir ışıltılı ağaç kırdı, altın yapraklı, parlak
 Altın, hışırdayan dallar. Oradan geldim, kopardığım
 Üç elma elimde, kimse yok, yalnız Hippomenes çıkmış
 650 Karşıma. Öğrettim ona elmadan yararlanma nedir.
 Boynuzlar çıkıverdi birden iki yandan, saplandı
 Çevik ayakları kumsala. Deniz üzerinde, kuru yerde
 Yürür gibiydi ayakları, dik ekin başakları üstünde
 Uçuşan tohumlara benzerdi, öyle kayardı. Yükselirken
 655 Gençlik ataklığı mutluluğun sesi çınlardı, mutluluk
 Çıgıllıkları, bağrıışmalar, uyaran çağrı: şimdi, şimdi
 Hızlanma evresi, koş Hippomenes, koş, bütün gücünle.
 Durma kazanırsın. Sevindi Megareus'un oğlu olmakla,
 Kuşkulandı ötekinden Schöneus'un kızı mı diye.
 660 Duraksardı başarı konusunda, kolayla güç
 Arasında, istemiyerek arkaya çevirirdi yüzünü, kız.
 Kuru soluklar çıkarken ağzından daha uzaktı
 Ereğe epeyce. Üç elmadan birini bırakmış yere
 Yarıştı soylu Neptunus torunu, Atalanta alsın diye.
 665 Baktı, kapıldı parlayan elmanın büyüüne kız,
 Durdu, eğilip aldı yuvarlanan elmayı.
 Geçmiş onu Hippomenes, alkışlar çınlattı çevreyi.
 Birden hızlanmış, kapamış açığı kolayca Atalanta,
 Yine geçmiş, arkada bırakmış Hippomenes'i.
 670 İkinci elmanın düşmesiyle oyalanmış, duraksamış
 Atalanta, yine geçmiş ileri delikanlı. Son
 Evresi kalmış yarışın, "imdi yardım et bana,
 Ey yüce tanrıça" diye yakardı delikanlı.
 Bakınca eğimli ovaya daha geride kalsın diye
 675 Atalanta, attı bütün gücüyle altın elmayı.
 Duraksamış göründü elmayı almada kız, düşündü kendi
 Kendine: yukarı kaldırılan elmanın ağırlığı
 Aşağı çekiyor beni, engel oluyor koşmama, yine de
 Tutamadım kendimi, dedi. Yarıştan daha kısa
 680 Değil öyküm: gecikti kız, kazandırdı delikanlıyı.

- Bu başarıdan dolayı ağırladı beni, adak sundu
 Adıma, bana yakışmaz mı bu Adonis? Unuttu bana
 Adak sunmayı, tapınakta kokular saçmayı. Öfkelen dim
 Birden. Üzücüdür alçaklık; artık ne yarını yeme,
 685 Ne karşı çıkma, ne de uyarma, kızma var içimde.
 Kübele tapınağının geçiyorlar önünden, ünlü
 Echion'un eskiden, gölgeli bir ormanın sessiz
 Ortamında saygıyla yaptırdığı. Dinlenin diyor
 Onlara uzun yol. Orada, tanrıçamın etkisiyle,
 690 Yanacak yüreği Hippomenes'in sevişme özlemiyle.
 Az çok aydınlandı tapınağın bir bölümü, doğal
 Süngertaşıyla kaplı kemerli bölüm görüldü.
 İnancıtan gelen bir ürperti. Eski tanrıların
 Ağaçtan yontularını yığdı oraya görevli. Bu kutsal
 695 Yeri kirletmişler yasak sevişmelerle. Öfkeyle
 Çevirdi gözlerini tanrıça yontulara, kuleden;
 Boğmak istedi suçluları Styx dalgalarında.
 Az geldi ona bu ceza da. Bu yüzdendir bürünmesi
 Sarı bir yeleğe, boynunun düzlenmesi, parmaklarının
 700 Kıvrık pençeye dönüşmesi, omuzlarının göğüs oluş,
 Bütün gücünün göğsünde toplanışı, Arena'da kuyruk
 Sallayışı. Yüzünde azgın öfke, dili, kükreyiş,
 Ormandır yatakları Kübele'nin gemiyle bağlanmış
 Dişleri daha korkunç öteki arslanlardan.
 705 Kaçın bunlardan ey sevgili, göğsüyle savaşan bütün
 Yırtıcı hayvanlardan, ancak arkayı dönme kaçarken,
 Senin atılğanlığın üzüntü olmasın ikimize de.

- B**öyle uyardı onu kız, sonra uçtu, kuğular arasından
 Hızla uzayda. Bir direnişti ataklığı uyanya.
 710 Bak, izini sürerek ürkütüp çıkarmış köpekler
 İninden bir domuzu; ormandan kaçmaktayken vuruldu
 Kıvrık kargısıyla Cinyras oğlunun. Domuz eğik
 Burnuyla çıkardı kargıyı kanlı yaradan
 Saldırdı delikanlıya; titreyerek sığınak arayan,

- 715 Azgın domuzdan kaçan gence, keskin dişiyile derin
Bir yara açtı yumuşak etinde, öldürdü yığıdı yere.
Daha varamamıştı Cythera kıyılarına, uzayı yaran
Oynak arabasında oturan, kuğu kanatlı tanrıça; kalkıp
Kıbrıs'tan. Uzaktan sezince ölenin iniltisi, çevirdi
- 720 Oraya, gördü yüksekten öleni, kanında çırpınışını.
Birden atladı aşağı yırttı giysileri, yoldu saçını,
Bir çılgılık yükseldi göğsünden, dövündü, küstü yazgıya
Dedi ki: bütün varlığınla yaşayacaksın, Adonis,
Yitmedin, üzüntümün bir anıtı olarak kalacaksın,
- 725 Ölümün, çektiğim acıyla her yıl yinelenen
Törenlerde, dipdiri kılacak seni gönlümüzde.
Çiçeklere dönüşecek kanın. Önceden, yalnız senin
Kadın kılığıyla, kokulu naneye dönüşmen uygun
Görülmemiş mi, Persephone? Ben de Cinyras'ın oğluna
- 730 Dönüşsem kıskançlık yermeydi miydi beni? Bunları
Söylediğinde, fışkırdı güzel kokulu Nectar'dan kan,
Yükseldi, kabardı, saydam bir yağmur gibi ses çıkardı.
Çok sürmedi ölüm saati, giden dirimin ardından
Kızıl çiçekler yetişti toprağa dökülen kandan,
- 735 Böyledir kalın kabukla çevrili bir Kartaca
Tahılı da. Kısa sürer yaşamı bu çiçeğin,
Geniş, kolay dökülür yeller esince, yeğnik,
Yalnız adı kalır, unutulmaz, dillerde.

ONBİRİNCİ KİTAP

BÖYLE bir ezgiyle büyülerken orman insanlarını

Trakyalı ozan, dinlerken esen yeller, gönderken

Dağlar taşlar ardından: iri göğüslerini postlarla

Örten Cicon'lu kadınlar tepenin ucundan Orpheus'a

5 Baktılar. Gürleyen bir türkü çalgının tellerinden.

Bakin, bakın bizi yereni görün, diye bağırdı saçı

Yellerle dalgalanan biri, kadınlardan. Uçan esindi

Apollo'nun dilinden türküler söyleyen ozanın, örtülü

Yapraklarla birini yaralamadan vuran. Ötenin

10 Bir taşı silahı, sesle çalgı uyumundan doğan

Yankının bir kuş gibi boşlukta uçurduğu, yalvardı

O sıra biri, derin bir şaşkınlıkla düşündü kapanmayı

Ayaklarına ozanın. Kızıışan kargaşa, kaçan ölçü, bir de

Erinys'in başlayan egemenliği. Bundan, bütün oklar

15 Ezginin etkisiyle yumuşadılar. Yükselen çılgık,

Şangırtı, Berecyntus kavallarından güçlü sesler,

Trampetler, borular, Bacchus törenleri, uğultular,

Gürültüler gümbürtüler, çalgı tellerinden ezgiler,

Bilinmeyen ozanın kanından kızarmış kayalar.

20 Ezginin büyüleyen sesine kapılarak uçamayan

Kuşlar sayısız, yılanlar kımıltısız, bir sürü yaban,

Orpheus'un eşsiz utkusu, dövünen Maenadlar,

Hepsi kanlı ellerle saldırdılar Orpheus'a,

25 Gün ışığında gece kuşunun uçtuğunu gören kuşlar

Da böyleydi, ya da arenada ölümden yarar sağlayan,

Günaçımında kumsalda yatan geyiğe çullanan

- Köpekler gibi saldırdılar ozana, atılan oklar,
Yapraklarla kaplı ağaçlar arasında, düşünülmeyen.
- 30 Kimi kırılıp düşen ağaç dallarını kaldırıyor, kimi
Taş atıyor, oklarla azgınlık çoğalıyor, güçlü
Boğalar sapanla toprakta evlek açıyor, besleyen
Ekine özsü sağlamak için, tarımcılar kuru
Toprağı kazıyor derince, güçlü kollarıyla.
- 35 Bunlar, görünce gürültülü kalabalığı kaçıyorlar,
Tarım araçlarını bırakıyorlar, bu araçlar
Bırakılmış tarlalar üzerinde darmadağın, öfkeyle
Toprağa saplı çapalar, uzun saplı kazmalar, beller.
Bu işler bittikten, boğalar azgınlık içinde
- 40 Boynuzlarıyla korku salarken yöneldi halk
Yine ozanı yoketmeye. Açmış yakararak ellerini
Sen ey Jupiter, demiş ilkin, öldürürken onu
Dinsizler, sözler çıkmış mırıldanan ağzından,
Kayaların duyduğu, dinleyen hayvanların anladığı.
- 45 Uçup yellere karıştı tini. Orpheus, yabanlar,
Yakınan kuşlar ağladı sana, yalçın kayalar,
Türkülerinin büyülediği orman; tepesinde kesilmiş
Saçlarıyla, dökülen yapraklarıyla üzölmüş ağaç
Ağlamış sana, derler. Sular kabarmış, karalar giyinmiş,
- 50 Saçlar dağınık dolaşır Naiadlar, Dryadlar, kol, bacak
Dağılmış şurda burda. Çalgıyı da, başı da almış
Götürürsün akışında Hebrus, şaşılası olay bu,
Yakınır çalgı, yakınır mırıltılarla cansız dil
Yansıtır bu sesleri kıyılar. Yankılar duyulur
- 55 Uzaktan, denize dökölen sulardan, Lesbos kıyısında,
Methymna'dan. Orada, yabancı kıyılara süröklönmüş
Üzöntüsüz bir baş, saçları ıslak bir Dragon.
Sonunda geldi Phoebus, saldırınca üzerine yılan
Uzaklaştı ondan, katılaştırdı açılan
- 60 Ağzını, gırtlığını yılanın, bir katı taş a çevirdi.
Oturdu gölgeliklerde, anımsadı eski yerleri,
Eskiden gördüğü, sonra mutlu çimenlerde gözlerken

Çevreyi birden gördü Eurydice'yi, tutkuyla sarıldı
Ona, çekti kollarının arasına. Birlikte gezindiler

- 65 Yöreyi yanyana, kimi Orpheus önde, kimi Eurydice,
Bakardı, kıza, çevresine kıvançla, sessizce.

Ancak kötü yazgı cezasız bırakmadı Lyaeus'u.

Ağır bir acı geldi yiten kutsallığının yerine,

Düşündü ormanda bütün Edonların analarını,

- 70 Bu yıkımı görenleri, toprağa kök salanları.

Ayak izlerine göre gitti ardınca, basarak parmak

Uçlarına; derin, sık izler vardı kuru toprakta.

Ayağı ağa takılıp çırpınan bir kuş gibiydi,

Bir kuş avcısının özenle kurduğu gizli ağa,

- 75 Kanat çırpın, çırpındıkça daha daralan, dönen.

Boşuna uğraştılar sımsıkı bağlandıkları topraktan

Kurtulmaya, kaçmaya. Toprağa saplanmış kökler engeldi

Bütün çabalara, yerden sökölüp kurtulmalara.

Eurydice ararken yerde ayak, parmak, tırnak izlerini

- 80 Gördü yuvarlak baldırların gelişen ağaca dönüştüğünü.

Sağ eliyle vurmaya çalıştı kalçasına ağlayarak,

Bir odundu vurduğu şimdi, ağaca dönüşmüştü göğsü de.

Omuzları da, dallar gibi uzayan kolları da birer

Ağaca dönüşmüş artık, gören yanılmaz.

- 85 **B**u yetmemiş Bacchus'a, bırakmış kırları da,

Daha iyi bir koroyla gitti Timolus'un üzüm

Bağlarına, Pactolus'a; o çağda altın dalgalar,

İmrenilen değerli kumsallar olmasa bile.

Çevirmiş çevresini Satyrler, geleneksel topluluk,

- 90 Bacchus'u sevenler, yalnız Frigyalı Silenus gelmedi,

Çok içen, boyuna salınan yaşlı kişi, yakalanmış

Bağlanıp donatıldığı çiçeklerle iletilmiş Midas'a,

Trakyalı Orpheus, bu krala, Cecrops'a, bir de

Öğrencisi Eumolpus'a öğretmiş gizemli işleri.

- 95 Tanıdı gelen görevlileri, Silenus'u Midas,

- On gün on gece yenildi, içildi, eğlenildi.
 Lucifer onbir kez dolaştı yörüngesinde, işte
 Bu evrede geldi Lidya kırlarına mutlu kral,
 Geri getirdi genç Silenus'u sundu tanrıya.
- 100 Sevindi, bir yararı yoksa da, beğenirdi onu,
 Kıvanç verdi ona tanrı Silenus'un gelişiyle.
 Kötü başarıya armağan dileyen kral dedi ki:
 Ey tanrım tuttuğum altın olsun. Yerine geldi
 Dileği, kazandı yıkım getirecek armağanı,
- 105 Üzüldü neden daha iyisini istemedi diye, tanrı.
 Gitti kıvanç geldi acı, kaçındı Berecyntus'lu
 Kral, verilen söz geçerli mi diye dokundu eliyle
 Bir ağaçta, ince bir dal kırdı, birden altına
 Dönüştü yeşil yaprakları dalın. Bir taş aldı
- 110 Yerden altın oluverdi birden. Bir avuç toprak aldı
 Sıktı avucunda pırıl pırl altın olmuş o da.
 Topladı Ceres'in ekinlerinden hepsi altın oldu
 Elinde, daldan kopardığı elma altın, Hesperid
 Yemişleri bile. Parmaklarıyla dokundu direğe
- 115 Işıldamaya başladı birden direk. Yavaş akan bir
 Suda yıkasaydı ellerini, Danae'yi bile bırakırdı
 Şaşkınlık içinde ellerin yıkandığı su.
 Güçlülükle geldi kendine, altın oldu neye
 Dokunmuşsa hepsi diye. Sevinerek düzenledi
- 120 Sofrayı yanaşma kız, donattı bol yemeklerle,
 Kızartmalarla. İşte bu ara sağ eliyle dokundu Midas
 Ceres'in ürünlerine, katılaştı Ceres'in ürünleri,
 Bir şölende, azgın dişleriyle eti çiğnemek istediğinde
 Sarı kabuğa dönüşürdü dişleri arasında et, parlayan.
- 125 Etkili bir gereci suyla karıştırırsa içmek için
 Akışkan altına dönüşürdü boğazından inerken.
 Çarpılmış bu yeni yıkımdan, varlık içinde yoksul,
 Kaçmak isterdi gömülerden, önce tutkuyla
 Dilediklerinden. Bolluk içinde aç, susuzluktan yanan
- 1.30 Bir gırtlak, üzüntüye sürükleyen altın, hepsi bu.

Kaldırdı göğе ellerini, ışyan kollarını, yakardı:
Ey esirgeyen, kayıran Lenaus baba, suçluyum, bağışla
Beni, acı bana, kurtar bu üzüntüden beni, dedi.

İyiliksever tanrı Bacchus, sığınan suçluları

135 Bağışlar, sözünde duranların elinden tutar.

Kurtulacaksın dilediğın altının baskısından, dedi,

Git, Sardes yakınında, ırmakta yıkan, sonra dağın

Doruğundan düşen dalgalara karşı yürü ırmağın

Varıncaya değin kaynağına, uzasın yolun, orada

140 Köpüklü suların kaynağında, çok varıl olduğı

Yerde, başını daldır, gövdeni yıka, suçtan arın.

Kral buyruğına uyarak çıktı ırmağın kaynağına,

Altınla boyandı ırmak, insan gövdesinden geçti suya

Dönüşen altın. Altın özleriyle karışıp dondu ırmak,

145 Şimdi parlar altın gibi, girer toprağına, bitkilere.

Varsılıktan tiksinererek, görkemli bir yaşam sürmüş

Ormanlarda, sularda kral, mağaralarda oturan Pan'la.

Ancak bozulmuş bilinci, usu, eskiden olduğı gibi

Çılgınca işler yapmaya başlamış bilmeden kral.

150 Enginlere bakardı, sarp yamaçlara, gittikçe,

Yükselen Tmolos tepelerine dikerdi gözlerini,

Bir yanda Sardes, bir yanda küçük Hypaepa'ya

Pan, överdi güzel nymphaları büyülu kavaliyla, orada,

Düzenlenen türkü yarışmasında, çıkmış Apollon'a

155 Karşı, tatlı sesler çıkaran boğumlu kamış kavalla,

İşte Tmolos dağında tanıktı bu yarışmaya Midas da.

Oturdu tepenin üstünde yaşlı yargıcı, kulakları

Ağaçların hıştırtısından uzak, meşe yapraklarıyla

Başında mavimsi saçları, şakaklarında palamutlar,

160 Çevreye bakınan hayvanlardan, tanrısından bir ses:

"Yargıcı hazır, durmak yok" diye. Sesler

Yükseldi kırlarda sazlardan. Sevinçle dinledi

Bu ilginç yabancı türküleri Midas, büyülendi.

Bunun üzerine çevirdi başını Phoebus'a kutsal

- 165 Tmolos; onun ormanı da döndü yüzünü ona. Sarışın
Kıvırcık saçları Parnassun defneleriyle süslü,
Etekleri yerleri süpüren erguvan boyamlı giysi,
Sol elinde değerli taşlarla, dişlerle süslü
Çalgı, ötekinde çekiç. Yetkin bir sanatçı görünümü.
- 170 Becerili parmaklarla dokundu tellere, büyülendi
Tmolos güzel seslerle. Yenik düşmüş Pan'ın
Kavalı lir karşısında. Kutsal dağ hepsinden
Sordu yargısını, oyunu. Yalnız Midas'dı genel oya
Karşı çıkan, kavalın üstünlüğünü ortaya atan. Kızdı
- 175 Apollon, artık bir insanda böyle sarsakça kulaklar
Olmasın diye, uzattı kulaklarını, ak tüylerle
Doldurdu Midas'ın, iki yana sarkan, oynayan. İnsan
Kaldı yine, yalnız yavaş yürüyen bir eşeğin ileri
Geri oynayan kulaklarına dönüştürdü Midas'inkileri.
- 180 Kulaklarını gizlemek, şakaklarını örtmek isterdi
Midas, iğrenç bir aşağılanma sayar, kızıl başlık
Giyerdi. Ancak saçlarını kesmekle görevli uşağı
Görmüştü uzun kulaklarını. Güvenilir kimse değildi
Böyle utanç verici durumda susmaya bile yanaşmazdı
- 185 Pek, nitekim günün birinde gizli bir çukur açtı
Yerde, kralın kulaklarını ne biçimde görmüşse
Yavaşça fısıldadı açılmış çukura, duyurdu gizemi.
Sonra örttü çukurun üstünü, sözde gizemi kapadı,
Yavaşça uzaklaştı oradan, bıraktı örttüğü çukuru.
- 190 Bir çalılık yetiştirdi orada, sallanan dik kamışlar
Sık, aradan bir yıl geçmişti daha, tarlayı süren kişi
Sezdi durumu. Güneyden mırıltılar, fısıltılar geliyordu
Toprağa gizlenen sözcüklerden, kralın kulaklarını yeren.

Ö

ç alma duygusuyla ayrıldı Tmolos'tan Apollon, geçti

- 195 Uzaydan, durdu Helle'nin, Nephele kızlarının önünde,
Laomedon ırmaklarının daralttığı boğazda.
Sağda Sigeum koyu, solda Rhoteum uçurumu, arada
Eski bir sunak, kutsal Jupiter'in. İşte orada gördü

- Phoebus, korumak için Laomedon'un yeni Troya'yı
 200 Ne biçim hisarlarla çevirdiğini, ne emeklerle,
 Çabalarla bu güçlü yapıtın korunduğunu, yapıldığını.
 Dalgalı denizin atasıyla, üç çatalı değneğiyle
 Girmiş insan biçimine, Frigya kralıyla birlikte
 Kurmuşlar bu yapıyı, altın verne koşuluyla hisarlar
 205 İçin. Yapılmış bitmiş yapı, durmadı sözünde kral,
 Yalan üstüne yalan söyledi kötülüğü gizlemeye,
 Kalkıştı, "cezanı çekeceksin" dedi deniz tanrısı,
 Birden kabardı sular bastı aç gözlü Troya kıyılarını,
 Bütün tarlalar, bağlar, ekinler kalmış taşan sular
 210 Altında, gitmiş köylünün varı yoğu, deniz olmuş karalar.
 Yetmedi bu ceza da, yutmak istedi kralın kızını
 Bir deniz canavarı, Alcide çözdü kaskatı kayalara
 Bağlanan, kendisine verileceği söylenen atları,
 İstedi kural gereği. Başarıya verilecek ödül
 215 Yadsınınca, ikinci kez sular altında bıraktı sözünü
 Tutmayan Troya'nın hisarlarını. Ne Telamon, ne de
 Savaş arkadaşı yoksun bırakıldı, bu başarıdan.
 Hesione karısı olmuş Telamon'un. Ün sağladı Peleus'a
 Bile bu göksel kadın; ne kaynatayı sevindirdi bu
 220 Ne de dedeyi. Yoktu böyle bir sözleşme ne torun
 Olmak Jupiter'e ne de tanrıçayla sevişmek.

- Y**aşlı Proteus demiş ki Thetis'e: evlen, bir
 Oğlun olacak, ey sular tanrıçası. Babasından daha
 Büyük iş başaracak, daha büyük denecek ona.
 225 Bundandı evrende Jupiter'den büyük olmayışı,
 Pek az değilse de gönlünde uyanan tutku, yalım;
 Kaçınırdı deniz tanrıçasıyla evlenmekten Jupiter.
 Elçekti, yadsıyarak Aecus'un torunu sevgiliden,
 Denizler kızını kucaklamaktan, yatağına almaktan.
 230 Bir koy vardır Haemonia kıyısında orak biçimli,
 Uzanmış kolları öne doğru, limanda daha derin
 Su da esenmiş, kabarıncı örter kumsalı deniz,

- Çetin bir kıyı orada, ne denize çıkıntısı var,
Ne yola engel, ne de sarkan deniz otları.
- 235 Yanında mersin çalılığı, iki renkli yemişler bol,
Bunun ortasında bir kemerli mağara, ya da doğadan
Ya da insan eliyle süslenmiş, insan eli daha çok.
Oraya gelirdin sık sık Thetis çıplak, Yunusların
Koşulduğu araçla, dalar uykuya dinlenirken Peleus
- 240 Zorla yaklaşmış sana, sen yakarışa aldırmadın
O da güce başvurdu sardı kollarını boynuna.
Başka biçim almadın, çok kılığa girebilirdin,
Bilinen tuzakla başardı işini. Önce kuş göründün
O da sımsıkı tuttu kuşu, sonra güçlü bir ağaç,
- 245 Peleus yapıştı ağaca sımsıkı. Üçüncü biçime girince
Korku salan bir benekli dişi kaplan gibi, ürküttün
Aeacus oğlunu, uzak dursun seni yakalamaktan.
Sonra dalgalara şarap dökerek kutsadı deniz
Tanrılarını, bağırsaklar, buhurlar yakarak,
- 250 Proteus burgaçtan çıkıp ona seslendi: Aeacus oğlu
Evlenirsin, uykuya dalmışsa gölgeli mağarada
Durma bağla kızı iplerle, zincirlerle sımsıkı.
Kandırmasın seni onun yüz kılığa girmesi, sık
Onu, sıkıştır ilk biçimini alıncaya değin.
- 255 Böyle öğütledi Proteus, gizledi yüzünü sulara,
Yayıldı sözleri dalgaların üzerinde. İlk Titan
Eğik oklu arabasıyla vardı Hesperis boğazına,
O gün Nereus'un alımlı kızı bırakmış denizi,
Dönmüştü yeniden alıştığı mağaradaki yerine.
- 260 Peleus yaklaşır yaklaşmaz korkan kız girdi yeni
Bir kılığa, duyarlı özellik kazandı örgenleri,
Birbirinden ayrıldı, açıldı yanlara kolları.
O ara içini çekti kız dedi ki: tanrılar olmadan
Başaramazsın. Aldı eski biçimini, Peleus'un
- 265 Kucakladığı Thetis, doğurdu büyük Achilleus'u.

Oğul mutlu, Peleus'u sevindiren karısı mutlu.

Öldürülmüş Phocus, bu suçtan arındırırsan kendini

Düzelir bütün işler. Kardeşinin kanına giren,

Babasının sürdüğü, kişi Trakya kırlarındadır.

270 Egemendir orada, ne baskı, ne suç bilen

Lucifer oğlu Ceyx, güzellikte benzeri olmayan,

İzler taşır babasından, üzüldü boyuna bir

Kardeşin başına gelen bu görülmemiş yıkıma.

İşte o yıllarda, oraya, yoldan, kaygıdan bitkin

275 Peleus gelmiş, birkaç yoldaşıyla kente girmişti,

O arada, Peleus'la gelen yünlü hayvan, boynuzlu

Hayvan, dışarda gölgeli oylumda, hisarlardan pek

Uzak olmayan yerde kaldığı evrede, kendisine

Yaklaşan tirana söyledi, öne uzattığı yakaran

280 Ellerle kim, kimin oğlu olduğunu, sığınma dileğini.

Suçundan söz etmedi, sürgün nedenini söylemedi, ilde

Ya da kırdı oturmak tiranın onayına bağlıydı.

Karşılık verdi, bu barışçıl ağızda yakarana,

Trakya kralı: ben, halk kesiminin uygun isteğini

285 Yerine getiririm, Peleus, sevecenlikle yönetiriz,

Kötülük yoktur işimizde. Güçlük, baskı senin adından

Jupiter'in soyundan geliyor, yakarmakla gün geçirme.

Ne istersen al, burada gördüğün nereyse orada yaşa,

İstediğin yeri daha iyi görebilecek durumdasın.

290 Ağladı Ceyx. Sordular bu derin üzüntünün nedenini

Peleus ile yoldaşları, anlattı o da olayı:

Sanırım önceleri bu bir kuştu, tüylerle kaplıydı,

Bütün kuşlara korku salardı, yağmayla geçinirdi.

Eskiden sağduyulu, sağlıklı bir adamdı; savaşıyordu,

295 Korkusuzdu, atılgandı, onun babası olan yaratık,

Daedalion derler adına, Aurora'yı gökten kovan.

Barıştı bence önemli, sağlanması gereken barıştı,

İçtenlikti, kardeş ise savaş gürültüsünden kıvanç

Duydu; var gücüyle savaşa itti kralları, halkları,

- 300 Şimdi dönüşmüş avlar Thisbe güvercinlerini.
Daedalion'un kızıydı, güzellikte eşsiz Chione, bin
İsteklisi vardı, kimse onu alamamıştı,
Ondört yaşında, evlenme çağındaydı. Maias oğlu
İle Phoebus gördüler Chione'yi yolda, biri
- 305 Delphis'ten, öteki Cyllene tepesinden dönüyordu,
Vurulduklar ona. Sevgi yalımı yaktı gece Apollon'u.
Öteki duraksamadı pek, derin uykuda uyanan derin
Sevişme tutkusuyla okşadı kızın yüzünü, büyülenen
Genç kızın azaldı direnci. Gece yıldızlarla süslemiş
- 310 Gökyüzünü. Phoebus yaşlı kadın kılığına girerek
Mutluluğu bozdu. Dolunca doğum süresi karnında
Kadının, doğdu Autolycus, ayakları kanatlı tanrının
Dölünden. kurnaz çocuk, önüne geleni kandıran,
Düzmece işlerde babasından geri kalmayan,
- 315 Aktan karayı, karadan akı çıkarmada benzersiz.
Phoebus'un dölünden, ikiz kardeşirler ayrıca,
Türkü söylemede, çalgı çalmada ünlü Philammon.
İki oğul olarak doğmuş, iki kurnaz tanrıdırlar
Işık saçan bir atadan, savaşçı bir babadan.
- 320 Neye sevinisin kadın? Yıkımda ünlü değil mi?
Yıkım ün getirmiş ona. Diana'dan üstün olmak,
Onun güzelliğini yermek istedi yıkım gördü.
Çok öfkelenmiş tanrıça, buna, benim yaptığım
Beğenilmeli, dedi tanrıça, özenle gerdi yayını
- 325 Duraksamadan, fırlattı vızıldayan oku, vurdu onu
Suçlu ağzından, kırdı kavalını. Sustu, ses çıkarmadı,
Konuşmaya da kalkışmadı; boşunaydı yaşam kanla
Tükenince burada söylev. Ne derindin ey sevgi,
Kardeş yokluğundan duyduğu büyük acıdan dolayı
- 330 Amcaı avutmaya çalıştığım gün. Başka türden değil
Ölen kızına ağlayan bir babanın acısı, çalkan
Denizin kayalara çarpınca çıkan uğultusundan.
Bakardı odun yığını üstünde yanan kızına,
Atmak isterdi kendini yalımların ortasına, önlendi

- 335 Girişimi, hızla çekildi geri, boynuna eşekansının
Sivri iğnesi batan kaçmaktan başka yol
Bulamayan bir boğa gibi. Öğle görünmüştü bana,
Hızlıydı insandan, kanatlıydı ayakları sanırdın.
Tırmandı ölüm tutkusuyla Parnassus doruğuna, üzgün
340 Apollo, Daedalion gibi, attı kendini yüksek uçurumdan,
Birden bir kuşa benzedi süzülürken boşlukta
Hızlandı, kolayca, kıvrıldı ağzı, parmakları pençe
Oluverdi, gücü gövdesinin büyüklüğüyle oransız.
Acımasız atmaca derler ona kuşlar içinde, barış
345 Nedir bilmez, acı içinde acı çektirir başkalarına.

- L**ucifer oğlu anlattığında, kardeşiyle gördüğü, bu
Olağanüstü olayı, hızla yaklaştı boynuzlular ağılına
Phocis ülkesinden soluyarak gelen Anetor.
Peleus; Pelcus bir üzücü sav getirdim şimdi,
350 Diye bağırды. Peleus, öğrenmek istedi gelen savı.
Ürperdi Trachinius bile titreyen ağızdan çıkan
Sesin korkusuyla. Öteki anlatıyordu: ilettim
Yorgun boğaları içbükey kıyıya, güneş yörüngesinin
Ortasında yüksekteydi, önü de ardı da eşitti
355 Bakana. Sarımsı kıyıda diz çöküp oturan boğaların
Kimi, bakıyordu uzayıp giden suların yüzeyine,
Kimi de yavaş adımlarla dolaşıyordu ötede beride
Şaşkın, ötekiler yüzüyordu boynunu tutup su yüzeyinde.
Bir tapınak vardı denize yakın, ne parlak mermerdi
360 Ne de altın, kalın ağaçlandı, eski koruyu gölgelerdi,
Nereus'la kızları korurdu onu, deniz kıyısında
Ağları kurutan, gemici bir tanrı olduğu söylenir
Nereus'un. O kıyıda, taşan deniz sularından oluşan
Çevreyi kuşatan, söğütlerin yetiştiği bataklık var.
365 Orada çığlıklarla, gürültülerde birdenbire çevreye
Korku salan, azgın bir kurt çıkar bataklık ormandan,
Kanla köpükler dökülür öldürücü ağızdan,
Şimşek çakar kızaran, yalımlanan gözleri.

- Bir de açlık, öfke azdırır boğucu, saldırgan kıllar
 370 Onu daha, kudurur. Ne öldürülmüş hayvan giderir
 Açlığını, tutkusunu, ne de acıma bilir, bütün sürüye
 Saldırır, dağıtır hepsini azgınlığı dinmez yine.
 Bizden de ölen oldu, savunurken kendini aldığı derin
 Yaralar yüzünden, yıkıldı gitti. Kandan kızardı kıyı,
 375 Karaya vuran ilk dalga, böğürtülerle doldu bataklıklar.
 Gecikmek de sakıncalıydı, duraksamak da şimdi.
 Biri geri kalsa bizden hepimiz alırdık kargılarımızı
 Kavrayınca kargıları birlikte saldırdık ava.
 Böyle söylemişti sığırtmaç. Aldırmadı yıkıma Peleus;
 380 Düşündü yıkımı, öldürülen Phocus'tan dolayı suçladı
 Anasını, Nereid'i. Buyurdu adamlarına Oeta kralı
 Donansınlar diye uçan kargılarıyla, onlarla gitmek
 İstedi kendisi de savaşa, kuşandı, donandı.
 Koşup geldi kanısı Alcyone de oraya korkarak
 385 Gürültüden, dağılmış az önce düzelttiği saçları,
 Sarılarak kocasının boynuna sızlanıp yakarak
 Diledi, kendi gitmeden, ava yardımcı göndermeyi,
 Birlikte geçsin diye iki yaşam. Dedi ki Aeacus oğlu
 Korku bağlasın bu güzel sevgiyi, ey kraliçe yeter
 390 Bana bu, sizin mutluluktur yardımınız bence.
 Gerekmez savaşmam bu yeni yaratıklara karşı.
 Deniz tanrıçasına yalvarmak isterim artık. Yüksek
 Bir kule, tepesinde bir ocak, gemiye vuran cılız
 Sevimli ışık, omurgalara. Buradan çıkar bakarlar
 395 İççekerek boğalara, yere yıkılmış kıyıda, ağzı kanlı
 Canavar, boğaları öldüren, dağınık saçları kanla kızıl.
 Orada uzattı kollarını, açık deniz kıyısında, uzattı
 Kollarını, bitsin bu öfke, gelsin yardım diye yakardı
 Peleus gök saçlı Psamathe'ye. O, yumuşamadı yakaran
 400 Sözleriyle Peleus'un, ilkin Thetis diledi yalvarıp
 Bağışlanmasını kocasının. Ona seslenmiş gibi bu
 Acımasız öldürmede daha da azgınlıktı kurt, kanın
 Tadındandı; genç düveyi boynundan tutup öldürecekken

Kaskatı kayaya dönüştürdü kurdu tanrıça. Gövdesi,
 405 Boyamı dışında hepsi olduğu gibi kalmıştı, gören
 Anlardı korkulacak bir kurt olmadığını şimdi.
 Yazgı, burada da, iyi bir yer vermedi sürgün Peleus'a.
 Bu şaşkın sürgün gitti Magnesia'ya, sonunda suçunu
 Haemonia'lı Acastus'un bağışladığı bölgeye.

- 410 **C**eyx, bu evrede, kardeşinin yazgisından, onu izleyen
 Yıkımdan derin bir üzüntüye kapılan gönlündeki
 Sezişle, ölümlerin avuntusu olan kutsal sözü
 Duyduğu yere, uzağa, Claros'a, tanrıya gitmek istedi.
 Kötülükle ünlü Phorbas, Phlegyer halkıyla birleşip
 415 Kesmişti Delphi tapınağının yolunu. Orada bildirdi,
 Çok güvenilen Alcyone, sana verilen yargıyı önceden.
 Duyunca bunları buz kesildi eli ayağı, sarardı
 Şimşire benzedi yüzü, gözyaşları kapladı yanaklarını.
 Üç kez konuşmaya çabaladı, üç kez gözyaşı kesti sesini.
 420 Sonra dokunaklı yakınmalarla ağlamaklı bir ses:
 Ne yaptım ki böyle yabancılaştın bana karşı, nedir
 Bu çekinme? Nerede eski yakınlığın, eski içtenliğin?
 Neden böyle kaygısızca ayrılırsın Alcyone'den?
 Uzağa gidersin neden? Uzun yola düşmek neden?
 425 Neden yoksunum senden? Kolaydır karada yolculuk,
 Üzgünüm, korku yok, kaygı, ürküntü olmayacak artık.
 Deniz korkutuyor beni, bir de dalgaların uğursuz
 Görüntüsü. Dağılmış gemi kalıntıları gördüm kıyıda,
 Gövdesiz adlar okudum mezarlar üzerinde sık sık.
 430 İstersen yanılgıya düşürmez seni yeteneğin,
 Kaynatan Hippotes'in dölüdür, odur zindana
 Kapayan, dalgalanan denizleri yatıştıran. Güçlense
 Salıverilen deniz yelleri bir kez engellenemez daha
 İstenmeyen durumlar çıkar, yeryüzünü sular kaplar,
 435 Yeller sürükler gökte bulutları öteye beriye,
 Bulutların güçlü çarpışmasından kızıl yalımlar çıkar.
 Öyle büyük olur ki bu baskınlar, çocukken çok gördüm

- Babamın yanında, korkunç bakmaktan alamam kendimi.
 Senin yargını bir yakarış önleyemezse, ey sevgili
 440 Eşim, yola çıkmakta çok direnirsen, ben de seninle
 Gideyim, ikimiz birlikte çıkalım yola, bir sakınca
 Var beni korkutan, birlikte katlanalım ne gelirse
 Başımıza, uzaklara sürüklencim dalgalar üzerinde.
 Böyle yalvarıp yakardı ağlarken Aeolus kızı
 445 Duygulandırdı yıldızların Oğlu'nu, az değildi onun da
 İçindeki yalım. Ancak o ne bu deniz yolculuğundan
 Dönmek, ne de Alcyone'nin dileğine katılmak istedi.
 Çok dil döktü avutmak, duyguları yatıştırmak için,
 Ancak inandıramadı kızı. Ona yumuşak bir atılganlık
 450 Vermeye çalıştığında kıza duyduğu sevgiydi neden:
 Kuşkusuz, her duraksama beni oyalar, andolsun babanın
 Parlayan ışığına senin için, yazgı geri gelmemi
 Sağlar, döneceğim, ay yörüngesinde iki kez dönmeden.
 Giderken, arkasını döndüğünde kadına daha yakın
 455 Bir dönüş umudu vardı içinde bu sözverişle, sonra
 Dedi ki: çekilsin kızaktan çamağacından gemi, gerekli
 Gereçlerle donatılsın, salınsın denize. Ürperdi görünce
 Bu durumu Alcyone, içine doğmuş gibiydi yıkım, üzüldü
 Boşaldı gözyaşları, sımsıkı sarıldı eşine, kucakladı,
 460 Şu üzücü sözler döküldü ağzından: kal sağlıcakla.
 Sarktı kolları. Durdurmaya çalışırken Ceyx'i güçlü
 Göğüslerine dayanan iki dizi kürekçi asıldı küreklere
 Dalgaların uygundu vuruşu. Kaldırdı ıslak gözlerini
 Alcyone, baktı geminin eğik pupasında duran eşine,
 465 El salladı, esenledi kendisini esenleyen eşini,
 Ellerini yukarı kaldırarak. Yavaş yavaş silindi kıyı,
 Görünmez oldu yüzü, gözden uzaklaştı, baktı ardınca,
 Uzun süre, gözüyle izledi kayıp giden gemiyi.
 Uzakta görünmez olunca gidişi uzaklaşan geminin,
 470 Direkte titreşen yelkeni seçebiliyordu ancak.
 Görünmez olunca gemi, gitti yalnızca yatağına
 Ürkek, duygulu, gömüldü içine, ağlamak istedi Alcyone,

- Yatak, evlilik, anımsadı hepsini, şimdi yok artık.
 Uzak bir limanda şimdi, rüzgar sarsmış halatlarını.
- 475 Gemici, kaburgalara yasladı asılan kürekleri, kaldırdı
 Direği yukarı düzenledi serenleri, açtı yelkeni
 Esen yeller başladı yelkeni şişirmeye şimdi, direkte.
 Sular geminin kaburgalarını yarı yarıya geçmiş geçmemiş
 Uzakta göründü iki kıyı, akşam, yükselen dalgaların
- 480 Köpüklerinden başlamıştı deniz ağarmaya, esmeye
 Güçlü doğu yeli. Dümencinin buyuran sesi: indirin
 Sereni, durmayın. İnmiş seren, direğe sarılmış bütün
 Yelken, ancak önlemiş uygulanan buyruğu güçlü rüzgar,
 Karşıt yönden eserken. Azgın gürültüsü dalgalanan
- 485 Denizin bir sözcük bile duyurmadı kimseye daha.
 Koşullar hepsi burada küreklerini kurtarmak için,
 Ötede karaya sürüklenen gemiyi, şurada sökülen yelkeni
 Korumak için, yelden, suyu boşaltmak için gemiden,
 Dalgalar dalgalardan aşırıyordu, biri yakaladı sereni.
- 490 Böyle düzensiz, böyle korkunç kabarma, her yandan
 Başlayan, uğuldayan rüzgar, azgın dalgalanma, ürkünç.
 Titredi dümenci, ürperdi, elimden gelen iş yok dedi,
 Onlarla ne yapabilir, ne buyurur, ne isteyebilirdi
 Bilmezdi; ne bilgi, ne deney bu ağır güçlük önünde.
- 495 Çığlık, bağırıtı, haykırış, gergin halat sesleri,
 Dalgadan yükselen başka bir dalga, gökgürültüleri.
 Kabanyor, yükseliyor göğe çıkar gibi deniz,
 Köpükler saçıyor sanırsın üstünü örten bulutlara;
 Birden karmakarışık olur kumlar yükselir yerden,
- 500 Sararır ortalık, sonra kararır Styx dalgaları gibi,
 Bir olur ağarır fışkırdayan köpüklerin etkisiyle,
 Sonunda çevrintiye yenildi Ceyx'in gemisi;
 Hızla yükseldi, bir dağın doruğundan aşağılara
 Oyluma birden, Acheron'un derinliğine bakar gibi;
- 505 Birden batınca gemi kubbemsi dalgalar çıkar denizden,
 Göğe yükselir gibi çevrintinin derinlerinden.
 Korkunç sesler duyulur hep dalgaların vuruşundan,

- Ya iki buz dağının çarpışmasına ya da mancınıklarla
Yıkılan kalelerin çöküşünü andırır bu gümbürtüler.
- 510 Kargılanmış, korkan bir arslanın yamaca karşı
Koşması neyse, bütün gücünü göğsünde toplayıp
Saldırırken, öyleydi dalgaların uğuldayarak, yellerin gürleyerek,
Gemiye karşı koşuşu, gemiden daha yükseğe çıkışı.
İlkin palamar koptu, ayrıldı mumla yapılmış yarıklar.
- 515 Bir oyuk açıldı suların içeri dolmasına şimdi.
İşte, bulutlardan yağmur düşer gibi azgın dalgalara,
Gökler dalgalanan denize inmiş, kabaran dalgalar birden
Göklere yükselmiş kaplamış uzayı sanır gören.
Islanmış boşalan yağmurdan yelkenler karışmış göksel
- 520 Dalgalarla deniz suları; gökte görünen bir ışık yok,
Kabaran sulardan, karanlıktan oluşan yoğun bir gece,
Yarmış geceyi kıvılcım saçan yıldırım, egemen kılmış
Aydınlatan ışığı, yanmış titreşen yalımlarla deniz.
Şimdi sıçramış gövdesi üstünden geminin içine çalkalanan
- 525 Sular, böyledir bütün savaşçılardan yiğit erin, savunulan
Kentin surlarından içeri girmesi, ereğe ulaşması; ün
Tutkusuyla yanarak mutluluk içinde kaleyi alışı,
Bin savaşçıdan en atılgan oluşu. Kabaran dalgalar
Çarpmış dokuzuncu kez geminin kaburgalarına, sonra
- 530 Yuvarlanmış geriye, bütün gücüyle onuncu çarpış.
Kalmamış yorgun omurgaların dalgalara dayanma gücü,
Açılınca bir gedik daha yenilgiye uğrayan gemide.
Kimi çamağacından gemiye girme çabasında, kimi kalmış
Denizde. Titremiş hepsi, surları düşman saldırısıyla
- 535 Titreyen, içerden surları düşmanlara karşı savunan
Bir ilde de böyledir durum. Beceri yetersiz, umut
Yok artık, yaklaşıyor yığın yığın dalgalar, besbelli
Yokedici bir ölümün eşiğinde, kurtuluş yok.
Tutamadı gözyaşlarını, katılaşıyor, bir anıt bırakmak
- 540 Özlemi duyuyor, bir adakla sesleniyor tanrılara,
Açtı kollarını görmediği göğc boşuna yakardı
Korunsun diye, anımsadı kardeşlerini, babasını, evi,

Çocukları, geride bıraktıklarını. Hep Alcyone'ydi düşündüğü
 Ceyx'in, dilinden düşürmüyordu adını Alcyone'nin,
 545 Derin bir özlem duyuyordu ona, seviniyordu ayrıca
 Alcyone uzakta olduğundan. Baktıkça yurdun kıyılarına,
 Duyguyla çevirirdi evine ayrılık okunan yüzünü, oysa
 Bilmezdi nerededir evi; altüst etmiş ortalığı azgın
 Çevrintilerle deniz, kararıyor gölge salan bulutlarla
 550 Gizleniyor gökkubbe, iki kat daha karanlık oluyor gece.
 Azgın çevrintinin çarpmasıyla çatırdayıp kırılıyor direk,
 Sonra çatırdıyor dümen. Kalkıyor avının üstüne yüklenen
 Kıvrılan dalga, dalgalara bakan başaran bir kadın gibi,
 Özdeş azgınlıkla; sen Athos'u, ya da Pindus'u yerinden
 555 Sökerek açık dalgalı denize atmışsın gibi çöktü
 Dalga geminin üstüne, bütün ağırlığıyla çatırdayarak
 Gömüldü sulara gemi. Yutmuş gemiyle batan insanların
 Çoğunu çevrinti sürüklemiş bir daha çıkarmamış yüze,
 Yazgısı böyleymiş. Kalmış bir bölümü dağılan geminin
 560 Parçalarından. Tuttu kral asasını taşımaya alışkın
 Eliyle gemi kalıntılarını Ceyx, sonra çağırdı babasını,
 Kaynatasını, hepsi boş, karısı Alcyone düşmezdi yüzerken
 Dilinden; onu düşünür, anar dururdu boyuna, dilerdi
 Gözlerinin önünde sürsün kıyıya dalgalar gövdesini,
 565 Mutlu elleriyle süslesin, donatsın ölüsünü de.
 Bağırды yüzerken yine, sık sık soluk aldırırdı ona
 Kabaran sular, karısı uzakta; o, "Alcyone" diye mırıldanırdı
 Dalgaların altında, işte koyu bir akın daha, dalgaların
 Üstünde ortasında kubbeleşen, çarpıyor başına, sarsıyor
 570 Onu azgın sularla. Lucifer bulanık, gözle görmek güç
 Onu geceleyin, gökten çekip gidecek gibi de değil,
 Bir de yüzünü gizlemiş kara bulutlar arkasında.

Bu korkunç yıkımları duymayan Aeolis kızı da
 Geceleri sayar dururdu boyuna, uğraşırdı bitirsin diye
 575 Kocasına diktiği giysiyi, hep düşünürdü gelince giyecek,
 Sevinir, büyüklenir beklerdi dönüşünü kuruntuyla.

Kutsal tütsüler sundu bütün göksel varlıklara,
Bir de tören düzenledi Juno tapınağında. Önceden,
Geldi, daha kocası yokken, sunağa onun adına.

580 Sağlıkla dönecek sanıyordu kocası günün birinde,
Yakarıyordu kendinden üstün bir kadın olmasın diye,
Ancak bütün dileklerden yalnız biri gelebildi yerine.

Tanrıça ölümler için yakarışları duymak istemedi bile,
Uzak tutmak istedi pislenmiş ellerden sunağı, dedi ki:

585 Buyruğumun çok güvenilir bildiricisi İris.
Koş, derin uykuya daldıran konağına uyumanın, git,
Söyle, ölen Ceyx'in biçiminde bir görüntü yapsın,
Gerçek yazgıyı duyurmak için Alcyone'ye göndersin.
Böyle söyledi Juno. Boyam boyam giysilerini giyindi
590 İris, gitti, eğik yayıyla bir im çekti göğce, buyruk
Gereğince vardı sislerle örtülü konutuna kralın.

Bir mağara vardır Kimmerler'e yakın, derin, uzun,
Orada dağın ortasından uyku tanrısının yeri, konağı.
Ne sabah, ne öğle, ne akşam girebilir oraya ışıklarla
595 Phoebus; birbirine girmiş bulutların karanlığıyla
Yerden yükselir bulanıklık, ürperen ışınların sabahı.

Başı taraklı, uyarıcı bir horoz ötmeden orada
Çağırmadan Aurora'yı, yüksek sesle bozmadan sessizliği
Uyanık köpekler, ağır işiten kazlar, Ne yaban, ne sığır,

600 Ne esen yellerin sarstığı dallardan çıkan hışırtı,
Ne de karşılıklı söyleşen insanların ağız sesleri.
Bir sessizlik ortalıkta. Aşağıda Lethe sularından bir
Dere akar kayalar arasından şırıltılı dalgalarla
Çakılların, uyku verir insana tekdüzeli şarılısı.

605 Mağaranın girişinde, dışarda, haşhaş çiçekleri türlü türlü,
Başka sayısız ot, uyutan bir özsu toplar onlardan gece,
Sonra yayar çiy gibi gölgeli kırlara bütün.
Ne rezenin üstünde dönen bir kapı var evde gıcırdayan,
Ne de kapı eşiğinin yanında duran bir bekçi.

- 610 Ortada, abanoz taban üzerinde bir yatak, yüksekte,
 Kuş tüyünden, koyu bir örtü çekilmiş üstüne.
 Burada dinlenir tanrı, sere serpe, uykudan gevşeyerek.
 Yatağın çevresinde değişik çizimler öykünmeli,
 Güz başakları gibi dağılmış gerçek ötesi çizimler,
- 615 Çalı yaprakları, kıyıya saçılmış kumlar.
 Oraya girince kız, elleriyle dağıttı bu çizimleri,
 Aydınlandı kutsal ev giysilerinin parlalusundan,
 Birden sıçrayıp kalktı durduğu yerden yarı yumuk
 Gözleriyle bakan tanrı, sonra geri çekildi yine,
- 620 Sarkık çenesiyle sık sık göğsüne vurdu, üstten aşağı,
 Sonunda toparladı kendini, ellerine dayanarak doğruldu,
 Bu tanıdığı kıza neden geldiğini sordu, buraya. Dedi ki
 Kız: bir düş, sen ey tanrıların yücəsi, canların kıvancı,
 Tüm varlıkların esenliği, bir düş bunu yapan, kaygı,
- 625 Sensin yorgun örgenleri dinlendiren ağır bir iş sonrası
 Dirilik veren, güçlendiren sensin; söyle gerçeğin örneğini
 Çıkaran kişiye, gitsin bu görüntüler, kralın
 Gerçek görünümü altında Hercules'in Trachin'ine,
 Alcyone'ye yaklaşsın, geminin batışını göstereyin.
- 630 Budur buyruğu Juno'nun. İris, sözünü bitirince kaçtı,
 Çok dayanamazdı sisin etkin gücüne, sezdi bütün gövdesine
 Yayılan uykuyu, döndü geldiği gökkuşağının üstüne.

Tanrı, kendi yarattığı binlerce kişinin kalabalığında,
 Esinledi başarılı örnekler çıkaran sanatçı Morpheus'u.

- 635 Ondan beceriklisi yoktu bu işlerde, ona buyurdu tanrı,
 Betimlesin diye söylevin yöntemini, devinimlerini, türünü:
 Bir de giyim kuşamı, hepsinden etkili güzel sözleri.
 Yalnız insan başarabilir bu örneği, bir başkası yaban
 Görünür, kuş olur, uzayan yılan biçiminde belirir.
- 640 İcelos derler buna gökseller, ancak Phobetor ölümlüdür.
 Üçüncüsü değişik yetenekli Phantasos'tur dönüşür
 Taşa, toprağa, suya, ağaçlara tinden yoksun varlıklara.
 Geceleyn krallar, önderler alışmışlar onlarda kendi

- Yüzlerini görmeye; göstermeye, halk topluluğuna,
 645 Oralarda dolaşan başka kimselere. Yaşlılık uykusunu
 Bırakmış bütün kardeşler Morpheus'a, dinlensin diye,
 O da Thaumias'ın kızına yapmıştı bunu, sonra kesilmiş
 Uykudan gücü, gevşemiş iyice geçip kendinden hani,
 Gömülmüş yatağa, gizlemiş kabartılmış yatakta başını.
 650 Morpheus, sessizce yaydı kanatlarını bütün geceye,
 Çok kısa bir sürede ulaştı Haemonia kentine, sıyrılıp
 Gövdeden sallandı birden, girdi Ceyx biçimine, yalancı
 Bir görüntü, bürünmüş bir ölü kılığına
 Üzgün Alcyone'nin yatağı karşısında, sıyrılmış bütün
 655 Giysilerinden, solgun. Sakalları ıslak bir erkek, yağmur
 Gibi sular dökülüyor başında saçlarının diplerinden.
 Eğilmiş üstüne yatağın, gözyaşlarına boğulmuş yüzü,
 Dedi ki: mutsuz kadın, tanıdın mı Ceyx'i şimdi? Bir de
 Ölümün değiştirdiği yüzümü? Bak bana, tanırsın beni,
 660 Kocanın kendisi değil görüntüsüdür burada gördüğün.
 Senin adağından başka yararım yok, ey Alcyone. Ölüyüm
 Çoktandır; boş bir umuttur senin için burada olmam.
 Yakalamış Ege denizinde güney bulutları gemiyi,
 Azgın yeller sürüklemiş öteye beriye, dağıtmış.
 665 Adını, boş yere, çağıran ağzımı, ey Alcyone doldurmuş
 Azgın suları denizin, bunu sana bildirecek bir tansık
 Yok artık. Sen, duymadın ortalıkta dolaşan söylentiyi:
 Ben, boğulmuş kişi, anlatırım sana yazgımı.
 Al bu üzüntü giyeğini, ver bana gözyaşlarını, bırakma
 670 Beni yakınmasız yokluğun Tartarus'una inmeğe.
 Morpheus, kraliçe kocasının sesini duysun diye,
 Bu sözleri yüksek sesle söyledi; gerçekten ağlar
 Gibi de göründü, Ceyx gibi oynattı ellerini.
 Hüngür hüngür ağladı Alcyone, gözyaşları dökerek
 675 Kaldırdı uykuda kollarını, aradı kocasını, soludu.
 Dur, nereye kaçıyorsun? Gel birlikte gidelim, dedi.
 Kadının bu sözleri, erkeğin görüntüsü, uyandırdı onu
 Derin uykudan, bakındı sağına soluna gerçekmiş

- Gibi az önce gördüğü düştteki kocası. Bu ses üzerine
680 Uyanan beslemeler ışıkla yaklaştılar ona, göremedi
Eşini, vurundu acımasızca yüzüne, yırtıp attı
Bütün giysilerini göğsünden, yumrukladı göğsünü, yoldu
Saçlarını bağırarak; sorunca üzüntünün nedenini besleme
Kadın dedi ki: Alcyone gitmiş, yok burada, gitmiş o da
685 Kocası Ceyx'le. Bırakın bu avutucu sözleri.
Geminin batışıyla götürdü onu ölüm. Gördüm, tanıdım,
Uzattım kaçarken onu yakalama tutkusuyla ellerimi.
Bir gölgeydi, açıkça görünen, kocamın gerçek gölgesi.
Biraz değişmişti, biraz irdelersen, ne alışılmış
690 Çizgiler kalmış yüzünde, ne de eski ışılan güzelliği.
Solmuş, sararmış, çıplak, ıslaktı başında saçları baktım
İyice, mutsuz gördüm onu. Burada duruyordu.
Şu yanda, üzgün; araştırdı yeri izleri kalmış mı diye,
Kadın, oydu oydu, içimde sezmiştim korkusunu, öyleydi.
695 Bu yüzden yakardım ona, kaçmasın benden yellerin
Ardınca, diye. Besbellidir ölüme doğru sürüklendiğin,
Yoldaş edinmişsin beni. İyi yolculuklar iyi yolculuklar,
Götür beni de yanında. Bir gün bile katlanmamışım bu acıya,
Bu ayrılığa, yıpranmışım, sonu olmasın bu yaşamımızın.
700 Artık buldum ölümü çekeledim öteye beriye dalgalarda;
Sensiz yakaladı beni deniz. Duygusuz kalırdım denizde
Daha çok yaşamaya çabalasam, daha ağır acılar çeksem.
Olmasın böyle dilek, istemem seni üzgün bırakmak.
Ardınca geleyim bir ayakdaş olarak yeter, bir olalım
705 Mezarda bile, konmasak da bir küpe, bir olsun
Yazıtımız mezartaşında. Kemiklerimiz değilse de adlarımız
Bir olsun. Bunları söyledi, daha konuşmadı, tıkanı
Boğazında sözler, iniltiiler çıktı katılaştan yüreğinden.
Erkenden, çıkıp evden yürüdü deniz kıyısına kadın,
710 Üzüntüler içinde gitti yolcuların ardınca baktığı
Yere. Orada durdu bir süre, dedi ki: burada çözdü halatı,
Bu kıyıda tattım ayrılık öpücüklerini, işte burada.
Bütün olup bitenleri bir bir, anımsadıktan sonra

- Baktı denizin yüzeyine yukardan; uzaktan gövdeye benzer
 715 Bir nesne görünür gibiydi dalgalarda, pek açık değildi
 Başlangıçta, olduğu gibi seçilmiyordu. Sürükleyince
 Onu daha yakına dalga, anlaşılmış insan ölüsü olduğu,
 Baktı bu korkunç boğulmuş kişiye ürpererek, tanımadan.
 Bu yabancı ölüyü görünce, tutamamış gözyaşlarını,
 720 Söylenmiş; kendi kendine: sen ey mutsuz kişi,
 Kim olursan ol, senin de bir karın vardır! Yüzerek
 Daha yakına geldi gövde sularda, iyice baktı ona
 Kadın, tandır gibi oldu az çok. Sürüklemiş onu kıyıya
 Dalgalar, görünce tanımış onu kadın açıkça şimdi:
 725 Ceyx'ti o. Odur besbelli. Bir çılgılık attı, yüzünü
 Tırnakladı, saçlarını yoldu, giysilerini yırttı, uzattı
 Titreyen ellerini Ceyx'e, dedi ki: işte saygın koca,
 İşte mutsuz eş, dönüyor bana. Bir engel oluşturmuş
 Elleriyle dalgalara karşı, önlesin taşkın suları,
 730 Tutsun gelen dalganın vuruşunu, kırsın hızını diye.
 Orada sıçradı, pek az görülen bir güçle, yukarı uçarak
 Yardı uzayı, sevecen, duygulu bir kuş gibi
 Dalgaların üzerinden uçuyordu. Uçarken yakınmalı
 Sesler çıkarıyordu üzüntüsünü yansıtan, ağzından
 735 Dökülen sesler gibiydi sivrilmiş gagasından.
 Dokununca bu dilsiz, soğuk, kansız ölü gövdesine,
 Bu değerli gövdeye değince yeni örgenlerle şimdi
 Öpmüş onu katılaşmış, sıcaklığı gitmiş gagasıyla.
 Sezmiş gibiymiş bunları Ceyx, kaldırmış sanırsın
 740 Dalgalardan, çıkarmış yüzünü, görünmüş, bilmezdi
 Bunı kimse; sonunda acımış onlara tanrılar
 Kuşlara dönüşmüş ikisi de. Sevgi kalmış olduğu gibi.
 Çözülmemiş iki kuş arasında eski evlilik bağı.
 Uzlaşmışlar ana baba olmak için ikisi de, şimdi:
 745 Kıştı, yedi gün geçmiş olayın üstünden esenlikle,
 Yumurtlamış Alcyone yuvada, sular üzerinde, yüzen.
 Güvenle geçti yolculuk, tuttu yelleri Aelus, bırakmadı
 Çıksın diye yuvadan, durgun deniz korudu torunları.

- 750 **G**örmüş bu durumu yaşlı birisi, bakmış denizin geniş
Yüzeyine, uçarak çevrede, sonuna dek korudu sevgiyi.
Yakında duran, konuşan biri, sanırsın şöyle dedi:
Odur, uçarken gördüğün deniz üstünde güçsüz ayaklarla.
O gösterdi uzun boyunlu karabatağı, kral kanından
- 755 Gelir soyu, dedi. İstersen bu konuşan toplulukta
Onu, soyunu izlemek, söyler atalarının Ilus,
Assaracus, Jupiter'in kaçırdığı Ganymedler olduğunu,
Kral Laomedon, dahası son Troya kralı yaşlı Priamus.
Hector'un da kardeşi ondan, o anlamamıştı
- 760 Daha önceden böyle bir dönüşüm geçirdiğini, Hector'dan
Gelip gelmediğini ününün, sanının, soylu Dymantide'nin
Bir yavrusu olduğunu, iki boynuzlu Granicus'un
Doğurduğu Alexirhoc'nin ondan geldiğini gizlice,
Söylentiye göre İda gölgeliklerinde. Sevmezdi illeri
- 765 Aesacus, görkemli konaklardan uzak, ıssız, dağlarda,
Tutkusuz ırmaklar yanında yaşamak isterdi, çok seyrekleşen
Dinlerdi Troya yöneticilerinin öğütlerini. Gereksiz,
Sonuçsuz bir sevgiden yana da değildi. Bir gün gezerken
Sık sık dolaştığı ormanlarda görmüş Cebren'in kızı
- 770 Hesperie'yi yurdun deniz kıyılarında kuruturken güneşte
Uçuşan saçlarını, büyülenmiş, yönelmiş kıza hızla, koşmuş
Kız kurdun önünden kaçan dişi bir geyik, ya da
Atmacanın saldırısına uğrayıp gölden sıçrayan ürkek
Bir ördek gibi. Ancak Troya'lı yiğit tutkuyla koşarken
- 775 Sıkıştırdı korkarak kaçan kızı. İşte otların altında
Bir engerek, kaçanın ayağından ısırmış, akıtmış
Gövdesine ağusunu. Bitmiş bu kaçışmayla yaşam. Kavradı
Ölmüş kızı, toparlayıp kendini bağırdı: üzgünüm üzgünüm
Bu izleyişten. Korkutmadım onu: başaramadım demek. Ölümün
- 780 Bir yılan, bir de benim yüzümdendir ey mutsuz. Ondan
Daha mutsuzum ben; ölümün bir avunmadır öldüğüme.
Böyle söyledi, attı kendini hırçın dalganın kemirdiği
Kayadan denize. Başladı yavaşça esirgeyişin etkisi,

- Tethys acıyarak tuttu düşeni, yüzermiş gibi yüzeyinde
785 Suyun, kanatlar çıktı gövdesinde, önlendi ölüm isteği.
Ancak, küsmüş bir daha dönmek istemiş yaşama bu
Yaratık; korumuş onu bu acılı yeryüzünü bıraktıran
Tin, yeni tüyler, telekler çıkmış omuzlarında, gönenmiş,
Uçmaya koyulmuş yükseklerle, oradan bırakıverirmiş
790 Kendini suların yüzeyine: kanatları kolaylaştırır
Üstten aşağı süzülüğü. Acsacus öfkeyle süzülür
Birden derinlere yükseklerden arar yokluğun sonu
Gelmeyen yolunu. Erimiş sevgiden gövde, uzamış ayaklar
Dirsekler, bir de boynu, baş uzaklaşmış gövdeden.
795 Sever olmuş suları, suya dalışından gelir adı da.

ONİKİNCİ KİTAP

1

- B**İLMEZDİ baba Priamus. yaşadığını başkasının gücüyle.
Aesacus'un acısını taşıdığını, iki kardeşle,
Ünlü Hector'la boş bir mezara götürüldüğünü.
Uygun değildi Paris böyle acılı bir evlilik için,
5 Odur, daha sonra, kaçırılan bir kadın yüzünden
Yurdunu uzun bir savaşa sürükleyen. Onun ardından
Yürümüş binlerce gemi, savaşa birleşen Pelasglarla.
Gecikmezdi karşı saldırı, azgın dalgalar getirmeseydi
Elverişsiz bir duruma denizi, bekleyen gemileri
10 Tutmasaydı balıkları bol Aulis'te.
Atalar geleneğince, orada, Jupiter'e bir adak sunmak
İstediklerinde yakılan ocaktan ısınmıştı kutsal sunak,
Danaus'lar çınarağacındaki mavimsi devden bir adak
Töreninin yakında başladığını anlamışlar.
15 Yedi kuşçagızla bir yuva vardı ağacın doruğunda:
Onlarla anaları, yiten yavruların çevresinde uçuşurken
Bir yılan kaptığı gibi indirdi doymaz kamına.
Korkuya kapılmış hepsi. Bilici bildirdi halka,
Thestor'un oğlu: sevinin, Pelasglar üstün geldiler;
20 Yıkıldı Troya; artık egemendir uzun süre çabamız.
Dedi. Önceden bildirdi dokuz yılını savaşın, böyle
Çok, kuşlar gibi. Bu yılan, burmalı ağaçta yeşil
Dallar çevresinde, eski biçimiyle, dönüştü taş,
Sürdürdü gücünü bir taş olarak yılan görünümünde.

- 25 **K**aldı Nereus Aonia boğazında, sulara sıçratmadan
Savaşı başka yere, hep, Neptunus korumuş sanır, kimi
Surların kurduğu, Troya ilini. Başka söyler Thestor
Oğlu, gerçeği bilen, açıkça bildiren: bir ödense diye
Dökülen genç kızın kanıdır tanrıçayı kızdıran.
Sonra halkın çıkarı kutsallığa üstün gelmiş, kral
30 Tanrıya; dökmek için temiz kanını kızın ağılarken
Görevliler arasında, sunağın önünde durdu İphigenia,
Yenildi tanrıça, bir sis belirdi gözlerinin önünde,
Adak yerinde, yakaranların sesleri arasında, adağa
Çekilmiş bir geyik yavrusu titrek, bir de İphianassa,
35 Söylenti böyle. İmdi, yakışığınca yatıştırılmış Diana,
Phoebus'un öfkesi, suların öfkesi giderilmiş kanla,
Arkadan esmeye başlamış yeller, açılmış yelkenler, binlerce
Gemi, güçlkle ulaştırılmış Frigya kıyılarına.

- D**enizle kara, bir de gök arasında bulunan bir uzam
40 Ortasında bir yer, üçüzlü ortak bir sınır bağlantısı,
Görünüyor uzaklığın ne olduğu kendince,
Bütün yüksek sesler duyuluyor biraz kulak kabartınca.
Fama tutmuş yerini, dorukta oturmakta, sayısız kimse
Evin girişlerinde, binlerce gedik, ne kale kapalı ne
45 Kapılar, ne eşiklerde engel. Hepsi gece gündüz açık,
Bütün sesler, konuşmalar, fısıldaşmalar kulaklarda
Yansımakta, maden şakırları. Ne sessizlik var, ne
Dinginlik ortalıkta, ne de gürültü yalnız mırıltılar.
Hepsi deniz dalgalarından yansıyan sesler uzakta,
50 Bir yankıdır gelen; Jupiter'in kara bulutlardan
Gönderdiği şimşek çakışları gibi boğuk bir ses
Yıldırımdan çıkıp yavaş yavaş uzaklaşan, yiten.
Girişti bir kalabalık, sıkışma, gelen giden, söyleşen
Topluluk, binlerce söylenti, ses, doğru yanlış sözler,
55 Birbirine karışan, anlaşılan anlaşılmayan, konuşmalar.
Boş kulakları dolduran söylevler, birkaç açıklama,

Bir yerden bir yere aktarılan öyküler, şiirler,
 İnandırılmaz söylentiler, yeni duyurular, bildiriler,
 Yürürken şaşırıp birbirine çarpmalar, kuruntular, bencil
 60 Eğlenceler, oyalanmalar, yükselen korkudan yıkılmalar,
 Bu durumda bir kargaşa, güvensiz gelecekte kaygı.
 Baktı Fama, çevreyi gözden geçirdi, gökte, denizde, ya da
 Karada neler olmuş diye, dolandı evrenin çevresinde.

Öğrenildi Grek gemilerinin savaşçılarla yolda olduğu,

- 65 Donanmış düşmanın iyice yaklaşmasını beklemeden
 Dizilmiş kıyıda Troyalılar, korkusuz, dik, tutmuşlar
 Giriş yolunu, savunmada. İlk sen düştin Hector'un
 Kargısıyla yazgı gereği Protesilaus. Danaus'lar yiğitçe
 Geldi savaş yerine, duyuldu yiğitin ölümü Hector'un
 70 Elinden. Ne Hector'dan ne Frigyalılardan korktular,
 Gösterdiler onlara Akhaia'lıların güçlü olduğunu,
 Esirgemediler kanlarını. Kıp kıp olmuş Sigeum kıyıları,
 Binlerce kişiyi göndermiş ölüme Neptus oğlu Cynus:
 Achilles dimdik arabasında, hınçla savuruyordu
 75 Savaşçılara Pelion'da yapılmış kargısını, vargücüyle.
 Bu sırada, Achilles aradı savaş alanında Cynus ya da
 Hector'u, birden Cynus çıktı karşısına, on yıl vardı
 Onunla Hector arasında: ufaktı, atları ak boynundan
 Boyunduruğa bağlayan koşumu çekip yöneltti düşman
 80 Arabalarına, güçlü koluyla salladığı kargıyı kaldırıp
 Dedi ki: kim olursan ol, delikanlı, avunmaya bak ölümle,
 Ölümün Haemonia'lı Achilles'un elinden olacak.
 İşte Aeacus oğlu. Sözün ardından ağır bir vuruş,
 Ancak, şaşmamışsa da yolunu savrulan kargı boşa gitti
 85 Kaldı uçan demir temren, sarstı geniş göğsünü saptı,
 Troyalı dedi ki: Ey tanrıçanın oğlu çoktandır konuşmandan
 Bilirim seni, neden şaşarsın kargınla vurulmayışıma?
 Onu şaşırtan, senin gördüğün bu at kılından örülmüş
 Sarı tolgaydı besbelli, sol elinde ağır kalkan, oyuk,
 90 Onu korumak için, bir süs takısıydı omuzlarında.

- Bundandı Mars'ın silahlanışı. Bundandır kendimi
 Koruyuşum, işlemez bana demir ok, kargı. Nereus'un
 Ya da Nereus kızlarının oğlu değil yiğit,
 Denizlerin, nymphaların tanrısının oğludur bu.
- 95 Böyle dedi, hızla fırlattı okunu dışbükey
 Kalkanına Aeacus oğlunun, dokuz kat kalkanı delen ok
 Temren onuncu katında kaldı öküz derisi kalkanın.
 Çekip fırlattı bir ok daha yiğit var gücüyle
 Titreyip uçan, ulaştı gövdesine yine, ancak
- 100 Açamadı bir yara. Üçüncü atışın da etkisi yok,
 Biraz çizmiş Cynus'u hepsi bu; birden öskelendi.
 Köpürdü yiğit, yarış alanında korkunç boynuzlarıyla
 Erguvan renkli örtülere saldıran bir boğa gibi,
 Örtüleri parçalayan, azan, vargücüyle saldıran, koşan.
- 105 Baktı okla delinip delinmediğine kalkanın, duruyordu
 Saplandığı yerde temren. "Artık azalmış gücü kolumun",
 Dedi, bu yüzden tükenmiş eski gücü demek! Oysa
 Güçlüydü eskisi gibi, öyle mi? Yıkıtığım zaman
 Lyrnesus kalelerini ilkin, Tenedos'u, bir de
- 110 Kana buladığımda Thebae halkını Mysia kentünde,
 Bir kan ırmağına döndü kızardı, Caicus halkı,
 İkinci kez göstermiş kargım etkisini Tephesus'ta.
 Burada gösterdi gücünü kolum, bildirdi yıkılanlara
 Yere, kıyıda üstüste yığılanlara, yine güçlüyüm diye.
- 115 Böyle dedi, ilk başarıdan güç alarak fırlattı
 Kargısını Lycia halkından, karşısında duran, Menoetes'e.
 Saplandı demir kaplı kargının temreni göğsüne.
 Ölüm yarası almış göğsüyle ağır toprağa yığılırken
 Çıkardı temreni kanayan yarasından, dedi ki:
- 120 Bu elle bu oktur bana utkuyu sağlayan. Ereğiniz
 Utku olsun, yakarın, böyle olsun sonunuz.
 Böyle dedi, fırlattı dışbudaktan oku, şaşmadı giden
 Ok, ses çıktı kaçmayan Cynus'un sol omuzundan,
 Yıkık duvarlardan ya da kayalardan yansımış gibi.
- 125 Okun deldiği yerden akan kanlardan oluşan benekleri

- Görünce, boşuna sevinç çılgınları atmış Achilleus.
 Bir yara almamıştı yiğit, onlar Menoetes'in kanıydı.
 O zaman işte, kuduran öfkeyle atlamış arabasından,
 Parlayan kılıcıyla düşmana saldıran, yürüyen yiğit,
 130 Bir de vuruşmalardan yayılan, yansıyan sesler,
 Katılaştırmış gövdelere vurmakla körelen kılıçlar.
 Duramadı daha çekip kalkanı saldırdı, yana, yiğit,
 Vurdu üç dört kez düşmanın yüzüne, şakaklarına
 Kılıcın sapıyla. Kovaladı hep kaçanları vurarak,
 135 Soluk aldirmeden, daha kendine gelmesin diye.
 Bir korku, bir ürperme, gözler kararmakta, yürürken,
 Geri çekilirken, ayağına takılan bir taş alanın
 Ortasında. Bu yüzden tüm gövdesiyle geri kaykıldı
 Cygnus, birden yakalayıp yıkmış Achilleus onu yere
 140 Vargücüyle. Hızla bastırdı göğsüne kalkanı, dizlerini,
 Çekti tolganın bağlarını: sımsıkı bağladı çenesinin
 Altından boynunu, kesti yaşam solugunu, kapayınca
 Dirim gücü sağlayan hava yolunu. Soydu giysilerini,
 Yaptı yenilenlere yapılanı, yalnız silahları kaldı.
 145 Cygnus denen ak kuşa dönüştürdü onu deniz tanrısı.

- B**arış getirmiş hepsine bu yorucu savaş uzun süre
 Silahlar bırakılmış çoktandır. Ancak kaygıyla korundu
 Frigya kaleleri, böyle bir kaygıyla beklendi
 Argolis'in savunma hendekleri de: yaklaşmış bayram
 150 Günü, Achilleus'un Cygnus'u yendiği yerdeki tören,
 Pallas'a adanan boğazlanmış boğanın kanıyla.
 Adağın kutsal bölümlerini yalımlanan ocağa koyup
 Yanan etlerin kokusu havaya yayıldığında, sevgili
 Tanrılar içindi bir bölümü, öteki de tören için.
 155 Yastıklara uzanan üşengen önderler kızaran etten
 Bolca yediler, şarapla susuzluk, kaygı giderdiler.
 Ne çalgılar etkiledi duygularını ne çınlayan türküler,
 Ne çok delikli şimşir flut, ne uzayan kaval sesleri,
 Bütün gece söyleşmekle, erkek gücünü övmekle, övünmekle

- 160 Geçmiş. Düşmanla savaştan, kişisel başarıdan sözetmekle,
Bir kendini beğenmişlik, gözüpeklik, korkusuzluk. Başka
Ne söyleyecekmiş Achilleus? Ne konuşulurmuş, toplantıda,
Büyük Achilleus'un yanında övmek övünmekten başka?
En çok Cygnus'un yenilişi, kazanılan en yeni utku
- 165 Söylenip durdu. Şaşmış kalmıştı hepsi, bu genç yiğitin
Gövdesinde bir tek okun bile saplanıp kalmadığına,
Onun kılıçla, yaralanmakla ölecek kişi olmadığına.
Şaşmış buna Aecus'un oğlu da, Grekler de, bunun üzerine
Nestor başladı söze: yalnız Cygnus'tu yaşamınızda
- 170 Kılıçtan, kargıdan korkmayan, saldırılardan kaçmayan,
O gün gördüm, binlerce saldırı karşısında yılmadan,
Ne denli dipdiri durduğunu Perrhaebus'lu Caeneus'un,
Direndiğini, Perrhaebus'lu Caeneus başarılarıyla ünlü
Othrys'te yaşayan. Çok şaşılası işler gelmiş başına:
- 175 Bir kadındı önceden. Anlatsın diye başından geçenleri
Hep yakarırlardı bu yaşlı kişiye; bu yüzden Achilleus:
Göster becerini, hepsi dinlemek ister öykülerini.
Ey üstün söylevci yaşlı, en bilgisi çağlarımızın,
Caeneus, büyük bir dönüşüm geçirmiş erkek olunca:
- 180 Anlat bakalım, kim kazanacak savaşı, üstün gelecek,
Sen bilirsin en iyisini, kim yenmiş kim yenilmiş.
Anlattı Nestor: ilerlemiş yaşıml engel olmuşsa da,
Gençlikte gördüklerimin çoğunu unuttumsa da,
Anımsarım şimdi yine birçoğunu. Ancak hepsinden önce
- 185 Gitmez gözümün önünden gördüğüm savaş ovada,
Ne denli uzun yaşarsa bir kişi, çok olur öylesine
Gördükleri de. Yaşadım iki yüz yıl boyunca ben,
Şimdi üçte birini yaşıyorum geçen günlerimden.
Çok mutluydu, sevimliydi Eleatus'un kızı Caenis,
- 190 Teselya'da, komşu illerde yoktur bir benzeri daha
Güzellikte, senin ülkende bile, sen Achilleus
Bir köylüydün o dönem; kaygısızdı, aldurmazdı çoğunun
Bileğine. Peleus bile dilemiş onunla evlenmeyi,
Ölümsüz ananla evliydi o yıllar, ya da o söz vermişti

- 195 Onun karısı olmaya. Caenis istemezdi evlenmeyi,
Dolaşırdı yalnız başına ıssız deniz kıyılarında,
Çok acı çekti denizler tanrısından. Böyle söyledi hep.
Tadına varınca ilk sevişmenin Neptunus'la, dedi ki:
Bundan kaçınman gerekiyorsa öyle olsun şimdi,
200 Seç için çektiğini. İşte böyle bilinirdi bu öykü.
Dedi ki Caenis: kapıldığım bu büyüklük tutkusudur
Kaçınmam gereken, beni yıpratın. Çıkar kadınlıktan
Beni: senin elinden gelir hepsi. İşte bak, kalın
Bir sesle konuştu Caenis, dedi, erkek sesine
205 Dönüştü sesi. Öyleydi, deniz tanrısı getirmiş yerine
Dileğini kadının. Öyle bir güç vermiş ki ona
Ne saldırı, ne vuruş, ne kargı yaralar onu.
Gitmiş kadını görkem, zaman erkekçe özellikler
Vermiş Atraxlı'ya, dolaşırdı hep Pencia kırlarını.

- 210 **E**vlenmiş yiğit Ixion'un oğlu Hippodame'ye, tören
İçin ağaçların gölgelendirdiği bir mağarada kurulsun
Dendi masalar bulut soyundan gelen Kentauruslara.
Çağırılmış düğüne soylu Haemoialılar, oradaydım ben de,
Bir uğultu çıkardı karmakarışık kalabalıktan konakta.
215 Türküler yükselir, dumanlar çıkardı ocaktan sofada:
Yaklaşan giyinmiş kuşanmış anneler topluluğu çepeçevre,
Güzellik içinde görkem, gelin. Överdik mutlu Prithous'u
Böyle bir karısı var diye, mutluluk diledik ayrıca,
Şimdi sanadır Eurytus Kentaurosların azgın öfkesi,
220 Acımasız, yürek bir de şaraptan duygulanan kızın
Bakışı, esridin, azmış tutkuların içkinin etkisiyle.
Tat yok şölen masasını saranların gürültüsünden,
Saygısızca yakalandı, sürüklendi saçından gelin.
Eurytus çekti kendine Hippodame'yi, ötekiler ya başkasını
225 Seçer, ya elinden geleni yapar, bir görüntüdür kalan,
Alınan ilden. Kadın çılgınları doldurmuş evi, sıçradık
Yerimizden hepimiz hızla, ilkin Theseus bağırdı: nedir
Bu çılgınlığın Eurytus, Prithous'u böyle kışkırtman.

- Ben sağım daha, iki çılgının bir kişiyi üzmesi neden?
- 230 Başka bir söz çıkmadı ağzından savaşçı yiğitin,
İtti diretenleri geriye, kurtardı kızı bu delilerden.
Ne konuştu, ne de kendini haklı gösterecek bir kötü
Eylemde bulundu beriki, saygısızca baktı yüzüne
Kurtarıcının, sonra yumruğunu vurdu soylu göğsüne.
- 235 Bir testi vardı orada, eğri büğrü çizimli
Eski türden: vargücüyle kaldırdı onu Agides yukarı,
Fırlattı yüzüne hasmının. Boşalmış birden yaradan
Ağzından gelir gibi beyin, şarap, pıhtılaşmış kan,
Çırpınmış, sonra sessiz uzanıp kalmış ıslak kumsalda.
- 240 Alevlendirmiş acıyı Kentaurosların kardeşinin ölümü:
Bir ses "silah başına", hep bir ağızdan "silah başına".
Coşturmuş onları şarap, uçuşuyor parlayan kadehler,
Savrulan göbekli taslar, parçalanan çömlekler, kavga,
Önce şölen, barış, şimdi savaşlar, ölümler, öldürmeler.
- 245 Ophion oğlu Amycus, ilkin, korktu kutsanmış araçların
Bulunduğu kutsal yerin yağmalanmasından: indirdi
Işıldağı odada, çiçeklerle süslü parlayan fitili.
Birden kaldırıp ışıldağı yukarı, adak baltasıyla bir
Lapithe boğasının ak boynuna vurur gibi savurdu
- 250 Yüzüne Celadon'un vargücüyle; şaşırmış, birbirine
Karışmış kemikleri, fırlamış oyuklarından gözleri,
Ağzının parçalanan kemikleri nedeniyle ezilmiş
Bumu yapışmış damağının ortasına. Tutup bacağından
Çekmiş uzaklaştırmak için onu Pelates'in akça ağacından
- 255 Yapılmış masadan Pelatesli, bastırarak bumunu göğsüne.
Tükürürken kara kanını sıkışan dişleri arasından
Bir daha vurmuş göndermek için Tartarus gölgelerine.
Dikilip yanında ölüne, korkunç bir yüzle bakarak
Dumanlar çıkan ocağa, dedi ki: neden yararlanmayız bundan?
- 260 Gryneus; sonra kaldırdı yalımlanan ağır sunağı,
Fırlattı Lapitlerin yoğun kalabalığı üstüne,
Broteas da, Orius da ezilmiş bu ağırlığın altında.
Mycale'dir Orius'un anası. Bilindiği gibi bu kadın hep

- Ay'ın boynuzlarıyla donanırdı, sürgünde düştü gözden.
- 265 Ettiğini bulacaksın, ancak bana verilmiş silah yetkisi,
Diye bağırdı Exadius, sonra indirdi çamağacından
Görevsel kargısını, kutsanmış geyik boynuzundan olan.
İki çatalı kargısını saldı birden Gryneus'un gözlerine,
Biri çektiği kargının çatalıyla çıkmış dışarı,
- 270 Boşalan kanla sarkıverdi sakallarından öteki.
İşte, yanan bir ıhlamur odunu adak yerinin ortasında
Kapmış Rhoetus, vurup dağıtmış Charaxus'un başında,
Başından şakaklarına dökülen kızıl saçları paramparça.
Yalımların yuttuğu kurumuş bir ekin gibi hızla
- 275 Tutuşmuş saçları alevler arasında, yaradan akan kan
Korkunç bir sesle fışkırdı kızaran demir gibi
Ocakta sıcaktan; eğri bir kıskaçla demircinin ocaktan
Çıkardığı sonra su kabına batırdığı; saçlar da böyle
Cızırdamış kıvılcımlanmış sıcak yalımlar arasında.
- 280 Dağılan, dökülen saçlardan azgın alevler aşağı yukarı
Yaradan omuzlara doğru dalgalandı bir daha karıştı,
Yeterliydi arabanın yükü, karşılaşmamak için düşmanla
Ereğe varmada, ağırlık bir suçtu artık düşmanla, başka
Arkadaşlarla karşılaşmada, taş aşağı basardı yolda.
- 285 Pek kıvançlı değildi Rhoetus, besbelli. Yakarın,
Böyle güçlü olsun senin öteki savaşıların da, dedi.
Korlaşan bir dalla azdırarak eski yarayı üç dört
Kez güçlü vuruşlarla saçtı kafatası ilmeklerini,
Beyninin içine değin soktu parçalanmış kemiklerini.
- 290 Corythus, Euagros bir de Dryas üstün başarılı görüldü.
Corythus, yüzü ayva tüyleriyle kaplı birini vurunca
Bağırdı Euagros'a: ne kazandın bir çocuğu öldürmekle?
Anlamaz uzun sözden öfkelenmiş Rhoetus, dedi Euagros:
Vurdu konuşurken açılan ağzına, göğsüne sarktı ağzı
- 295 Düştü kızaran yalımların içine. Azgın Dryas
Senin de günün gelecek, yalımlar senin de başını
Saracak, kurtuluş yolun yok senin de böyle.
Ona, boyuna adam öldürmekle çalılanan, övünen

- Kimseye de gelir sıra. Batırırsın kızaran demiri
 300 Boynundan geçirip omuzuna. İner Rhoetus uğraşır oku
 Kaskatı kemiklerinden çıkarmaya boyanır kendi kanıyla.
 Kaçmakta bulmuş kurtuluşu Lycabas, Orneus, bir de
 Sağ omuzundan yaralı Medon, Pisenor'la Thaumasi;
 Kısa koşullarda hepsini geride bırakan, aldığı yara
 305 Yüzünden daha yavaş kaçan Mermeros bile;
 Pholus da, Melaneus da erkek domuz avcısı Abas da,
 O, bilici Asbolus'un gereksiz bir savaştan kaçın
 Dediği kimsedir, arkadaşlarına. O'dur işte yaradan
 Korkan Nessus'a: kaçma, Hercules'in yayını koruyacaksın,
 310 Diyen. Oysa Eurynomus, Lycidas, Areos bir de Imbreus
 Kaçmadılar ölümden: onların hepsini baştan beri
 Dryas'ın sağ elidir yönlendiren. Az işler etmedin
 Creneaus baştan beri, yaralanmış gibi kaçırdın hep.
 Çevrene bakmak istediğinde kılıç iki gözün arasındadır,
 315 Burnun alnına eklenince göreceğin cehennemdir.
 Bu dinmeyen gürültüden derin bir uyku bastırmış
 İşlemiş iliklere, uyandırmamış kimse Aphidas'ı,
 Uzanmış sere serpe tüylü postunda Ossa ayısının,
 Uyurken tutuyordu içki dolmuş bardağı avucunda.
 320 Savaştan kaçınmayan bu kişiyi uzaktan gören,
 Parmaklarını silahının kayışına değdiren Phorbas
 Dedi ki ona: Styx'le karışmış şarabı içmelisin.
 Duraksamadı daha, fırlattı kargıyı delikanlıya,
 Demir kaplı dışbudak kargı deldi boğazını, devrildi.
 325 Ölüm yoketti duyguyu, guruldayan gırtlığından çıktı
 Hırıltılar, kara masanın üstüne, bardağa döküldü kan.
 Gördüm gözümle, Petraeus sökmeye kalktı orada duran
 Palamutlarla örtülü meşe ağacını, kucakladı sağa sola
 Sarstı, sallanan gövdesini ağacın yine,
 330 O sıra saplanmış Petraeus'un kaburgalarına hızla
 Giden kargısı Prithous'un, sıkıştırdı güçlü göğsünü
 Dallı odun kargı. Yıkıldı Lycus da Prithous'un gücüyle.
 Duydum; söyleneni; Chromis de yenilmiş Prithous'a.

- İkisi de iyi ün sağlamış başarıya Dictys'le Helops.
 335 Helops yıkılmış bir okla; sağ şakağından giren ok
 Kocaman bir delik açarak çıkmış kulağının solundan.
 Dictys, kuşkulu, yuvarlanmış bir dağın doruğundan,
 İxion oğlunun baskısından titreyerek kaçarken, batmış
 Derinlere, kırmış ağır gövdesiyle güçlü bir meşeyi,
 340 Deşilen bağırsaklarıyla yapışmış ağacın gövdesine.
 Gelmiş Aphareus öc almak için, fırlatmak için bir taşı,
 Koparmış tepeden. O uğraşırken yetişmiş Aegides
 Meşe ağacından kargısını saplamış ona, parçaladı
 Kalın kemiklerini kolunun. Öldürmek için bu güçsüz
 345 Gövdeyi birden saldırdı öfkeyle. Kaçarken uzun boylu
 Bianor, o güne dek alışılmamışken, yakalamış arkasından
 Onu da bastırdı diziyle kaburgalarına, çekip saçından
 Sol eliyle sımsıkı, vurdu çatallı kargıyı yüzüne,
 Korkunç ağzına, bir de kemikli şakaklarına.
 350 Sonra ağaç kargıyla yere serildi Nedymnus, atıcı
 Lycotas, sakalı göğsüne sarkan Hippasus, ormanlı dağların
 Doruğuna çıkan Ripheus, Haemonia dağlarında yakaladığı
 Açık kırlarda dolaşan homurdanan ayıları
 Canlı evine götüren Tereus hep sürüklenmiş ölüme.
 355 Artık Theseus için böyle uzun boylu savaşmak istemedi
 Demoleon, nice yıllık çamları köklerinden sökmek için
 Büyük bir güç tüketmek gereksiz diye düşünmüş.
 Sonuçsuz bir iş. Fırlattı kırılmış ağaçları düşmana.
 Oysa Theseus ürkerek kaçtı atılan oktan, kaykıldı.
 360 Uyarmış onu Pallas, yeniden güçlenmiş inancı.
 Artık boş yere ağaç sökölmedi daha: Tutmuş güçlü
 Crantor'u vurmuş yere boynundan, ayırmış göğsünü
 Sol omuzundan. Önder Achilleus'un savaş arkadaşıydı;
 Vurmuş onu Doloplar kralı Amyntor; daha önce kendisini
 365 Savaşta yeneni, barış güveni, sağlanması yolunda yapılan.
 Böyle korkunç yaralar içinde görmüş onu Peleus uzaktan,
 Dedi ki: ey sevgili delikanlı Crantor, ölüm arınmadır,
 Öleceksin sen de. Sonra, hızla fırlattı meşeden kargısını

- Kolunun vargücüyle Demoleon'a, öfkenin verdiği taşın güçle,
 370 Delip kaburgalarını saplanmış derinden kemiklerine,
 Sarkan kargı. Çekip çıkarınca kargının içerde kalmış ucu;
 Bir daha vurunca kargıyı temreni çakılmış ağzına, çıkmaz.
 Acı güç verdi yüreğe: direndi düşmana yaralı, saldırdı
 Kaldırıp iki önayağını, adamın üzerine. Tolgasıyla,
 375 Kalkanıyla başladı çınlayan vuruşları indirmeye,
 Omuzlarını korudu kalkaniyle, savuşturucu kargılarıyla,
 Bastırdı, iki böğrünü de, göğsünü de değildi Centauros'un.
 Uzaktan atıp öldürdü Phlegraeos'u, daha önceden Hyles'i,
 Yakın bir saldırıyla Iphinous'la Clanis'i vurdu.
 380 Dorylas da katıldı bunlara, şakaklarını kurt postuyla
 Örtten, vurucu kargılar yerine kanlarla kızarmış kıvrık
 Boğa boynuzları taşıyan. Ulaşmış ona sesim;
 Yüreklendirmişken beni savaş. Bak, ne denli uzağa
 Gider demir kargım önünde senin boynuzların, görürsün,
 385 Dedim, yolladım kargımı üstüne. Değildi kaçacak durumda,
 Aldı korkunç alnının sağından ölüm yaralarını.
 Bastırdım elimi alnına: bir çılgılık yükseldi: yıkılmış
 Aldığı acı yaradan; ben daha yakinken ona Peleus
 Batırmış acımasızca kılıcı karnının ortasına.
 390 Öfkeyle sıçramış yerinden Dorylas, sürüklemiş yerde
 Dağılan, ezilen, çiğnenen bağırsaklarını toplamış sonra
 Ayaklarıyla hepsini, doldurmuş boşalan karnına.
 Sana da, Cyllarus, kurtuluş sağlamaz savaşta bu güzellik,
 Gün olur istenmez böyle doğal güzellik, anılmaz adı bile.
 395 Yeni çıkmaya başlamış sakalı, altın renginde, altın sarısı
 Saçları dökülürdü omuzlarının ortasından iki yanına.
 Parlak bir yüz, boyun, eller, omuzlar, göğüs üstün bir
 Sanatçının elinden çıkmış ünlü yapıt, uyumlu, yerli yerinde,
 Öyle bir adam. Eksiksiz at gövdesi belden aşağı, düzgün,
 400 Uyumlu, çelişmiyor adamlar. Uzatmış ona başını, boynunu,
 Yakışacak Castor'a besbelli. Sırt, kalçalar düzgün,
 Kaldırır parlayan göğsünü. Bütün gövdesi kara mı kara,
 Kuyruğu kardan ak, bacaklarının rengi de kar gibi.

- Çokları istemiş onun karısı olmayı, yalnız Hylonome
 405 Çeldi gönlünü; derin ormanlarda yaşamaya alışan
 Yarı hayvan kadınlar arasında yokmuş ondan alımlısı.
 Sevgiyle, sevecenlikle, güler yüzle, alımla çalımla
 Çekmiş kendine Cyllarus'u, büyülemiş; özenli, tatlı, dişi,
 Seviş hepsi karışmış doğasına, taraktan akardı saçları,
 410 Kimi gün gül, kimi gün biberiye, kimi gün leylak sokunurdu
 Saçlarına, çokluk parlak zambakları seçer, iki kez
 Yıkardı yüzünü günde Pagasa ormanından çıkan pınarda,
 İki kez de yıkanırdı akar sulara, sevilesi bir yabanlık
 Verirdi ona soldan sağa doğru omuzlarına çekerek
 415 Örtündüğü güzel post. İkisi de severdi birbirini,
 Birlikte dolaşırlardı dağda, birlikte giderlerdi mağaralara,
 Birlikte girerlerdi Lapithlere özgü eve, orada yine
 Birlikte sürdürürlerdi korkunç savaşı, sevişmeyi.
 Bilinmez ne yapıldığı, soldan gelen oku kimin attığı
 420 Sana, Cyllarus, vurdu seni boynunla göğsünün birleştigi
 Yerden. Ancak önemsizmiş aldığın yara gövdende,
 Biraz soğudu yüreği saplanan okun alınışıyla.
 Gecikmedi Hylonome oku çekmekte ağır yaralı gövdeden,
 Koydu yaranın üstüne ağır dindiren elini, sevgiyle
 425 Dayamış ağzını ağzına kaçan canı tutmak için.
 Dedi ki görünce ölüsünü: ne çıkar duymasa kulaklarım
 Çılgılığı. Dayandı birden onu delen, öldüren kargıya,
 Sarıldı sımsıkı can çekişen genç kocasına. Şimdi bile
 Durur gözlerimin önünde birbirine düğümlü altı arslan
 430 Postuna bürünen, bununla atını, insanı örten Phaeocomes.
 Koşulu iki öküzün güçlkle çektiği bir kütüğü
 Fırlatmış tepenin üstünde Tectaphus'u döven Olenus
 Oğlu'na. Ayırmış ikiye başını uzaktan atılan kütük,
 Akmış burnunun deliklerinden, ağzından, gözlerinden
 435 Fırlamış dışarı, kulaklarından fışkıran dökülen
 Gevşek beyin; memeden damlayan koyulaşmış süt,
 Delikli bir kapta bastırılan, ezilen zeytinden
 Süzülen yağ gibi incecik gözeneklerden, dışarı.

- Düşman soymak istediğinde yendiğinin silahlarını,
 440 Ulaştı kılıcım yağmacılara —baban bilir bunu—,
 Gömüldü böğürlerine. Teleboas'la Chtonius serilmiş
 Önümüze kılıcım. Birincisinin çatalı, ikincisinin
 Sivri kargısı vardı, kargıyla yaralanmıştım orada:
 Bak, işte görülüyor sağılmış yaranın izleri daha.
- 445 Pergamus'a karşı savaşmam gerekmişti o günler;
 Ben bilirdim Hector'un üstün gücünü kırıp kırmamayı,
 Nerede başarı sağlamayı. Şimdi ne Hector, ne oğlu var,
 Ben de yaşlandım artık tükenmiş gücüm. Ne çıkar
 Bunları söylemekten, Pyretus'u yenen Periphas'ı
 450 Bilmekten? Salınarak yürüyen Ocheclus'in yüzünü yırtan
 Ampyx'in ününü, Cornelle'yi, tepeye çıkıp
 Vuruşanları öğrenmekten? Öldürülmüş Peletronium'lu
 Erigdupus
- Bir kaldıraçla, Macareus vurmuştu göğsüne görür gibiyim
 Avcı kargısını, Nereus'un fırlatıp Cymelus'un karnına
 455 Sapladığı. Kuşkun olmasın önceden söylemiş bilici başına
 Gelecekleri Ampyx oğlu Mopsus'a. İki gövdeli Hodites
 Saplamıştı kargıyı Mopsus'a, konuşmak istedi konuşamadı,
 Dilini çenesine, çenesini gırtlığına yapıştırmış kargı.
 Beş kişi göndermiş ölüme Caeneus: Styphelus, Bromus,
 460 Antimachus, Elymus, bir de savaş arabacısı Pyractes.
 Yaralıları bilmem, belleğimde sayı da, adlar da bunlar.
 Bak, Emathia'lı savaşçı Halesus'un silahları yağmalanmış,
 Onu da bütün gövdesini yaralayan güçlü Latreus öldürdü.
 Gençlikle yaşlılık arasında bir evredeydi, öldüğünde,
 465 Gençlik güçlülüktür; ağarmıştı şakakları yaşlanınca.
 O, kalkan, kılıç, Makedonya kargısı taşır görkemliydi,
 Katılırdı bütün savaşlara, yüzçevirmezdi; savaş dönüşünde
 Birbirine çarparak silahlarını güvenle giderdi kente,
 Büyüklenir, şu sözleri söyler, yayardı ortalığa: Ne işin
 470 Burada Caenis? Ne istersin? Artık benim karımsın sen,
 Benim olacaksın Caenis. Bırak geldiğin kaynağı, düşünme,
 Doğal kökenini, geç başarıdan alacağın ödülün; ne işine

- Yarar bir erkeğin, gerçek olmayan, yalancı görüntüsü?
 Bak nereden doğdun, neyin acısını çektin. Al örgünü
- 475 Eline, başla sepet örmeye, geç çıkırığın başına
 Başparmağınla döndür iği, bırak savaşı erkeklere, aldırma.
 Bu sıra, Caeneus, saldırdı bu övünen kişiye, bir yarış
 İçin gerilmiş uçan kargısıyla, atlıya.
 Kıvrandı acıdan, çarptı kargı çıplak yüzüne Phyllus'lunun.
- 480 Geri tepmiş kargı damdan sıçrayan bir dolu ya da
 Gergin davula çarpan ufacık bir taş gibi.
 İyice yaklaştı, düşmana can alıcı yerinden vurmak
 İçin uğraştı, bulamamış uygun bir yer kılıca.
 Kaçamazsın artık, kılıçtandır ölümün senin şimdi,
- 485 Kargının ucu kütleleşmiş. Böyle deyip kaldırdı kılıcı,
 Açılıp sağ yanından eliyle, indirdi böğrüne.
 Taşa çarpmış gibi bir ses çıktı vuruşla gövdeden.
 Çınladı boynuna vurunca kırılan kılıç, kırıldı.
 Şaşmış yaralanmayan, bu sağ gövde karşısında,
- 490 Haykırdı, Caeneus: git şimdi, gövdende denedik kılıcımızı.
 Sonra sapladı öldürücü kargıyı böğrüne sapına dek,
 Batırdı, burdu bağırsaklarının içinde, bir süre.
 Bakmadan eline, vurmuş yara açmış yara üstüne.
 Korkunç çığlıklar atarak saldırmış azgın kentauroslar,
- 495 Bir kişiye karşı bütün atışlar, ulaşmaya çalışmalar.
 Vurmaktan kütleleşmiş, delmez olmuş kargıların ucu,
 Kana susamış, kendi kanlanmamış Elatus oğlu Caeneus.
 Şaşakalmış hepsi bunda. Bağdırdı birden Monychus:
 Ne yüzüzlük, ne alçaklık bizim için, yenmiş
- 500 Bir kişi, bir adam, gelişigüzel bir adam, uykudaymışız
 Demek, eskisi gibi. Ne işe yarar bu güçlü el kol,
 Bu kat kat güç? Ne işe yarar bir kentaurosun içimizde
 Yeryüzünün en güçlü varlığı olınası, bizi bağlaması?
 Biz ne tanrıçanın, ne de İxion'un soyundan geliriz,
- 505 Yoksa, sandığıma göre, tanrı yüce Juno adına
 Getirirdi dileğini yerine, yenerdik bir yarıadamı.
 Yuvarlar onun üstüne kayaları, ağaç kütüklerini,

- Bütün dağı, fırlatılan ormanla biter görkemli yaşam.
Orman kişinin boynunu sıkar, ağırlık yara açar.
- 510 Böyle söyledi, kaptı azgın güney yellerince
Sürüklenen kütüğü fırlattı güçlü düşmanın üstüne.
Bir örnekti bu; ağaçsız kalmış kısa bir sürede
Oxthrys dağı, gölgesiz Pelion ormanı şimdi.
Sıkışmış ağaçların altında Caeneus, burnundan soluyarak
- 515 Bu korkunç yükün altından çabalamış çıkmaya, kaldırmış
Güçlü omuzlarını odun yığınının. Bastırmış yüzünü,
Gövdesini, başını ağırlık, daralmış soluk, hava yok,
Kesilmiş gücü büsbütün, uğraşmış kalkmaya, yukardan
Biraz soluk almaya boşuna, kütükleri oynatmaya;
- 520 Arada bir oynatırdı ağaçları, Ida dağı oynar gibi,
Seziyoruz şimdi bile yerden titreyerek yükselişini
Dağın. Belli değil onun sonu, söylendiğine göre,
Ormanın ağırlığından ezilen gövdesi gitmiş ıssız Tartarus'a.
Ampyx'in oğlu değil artık: gördü, odun yığınının
- 525 Yükselerek açık havada sarı kanatlı bir kuş olup
Uçtuğunu; onu daha önce de, sonra gören, gözleyen.
Uçuşundan anladı onun bir kuşa dönüştüğünü, yavaşça
Arkadaşları çevresinde dolaşmasından, çınlayan seslerle
Ötüşünden anlamış Mopsus izleyip onu gözüyle gönlüyle
- 530 Dedi ki: esenlikler sana. Lapith'lerin ünü, övüncü,
Saygın adamdın önce, şimdi bir kuşsun ey Caeneus.
İnandılar onun sözüne. Çoğaltmış öfkeyi acı, düşündük
Öfkeyle, birçok kimsenin bir kişiyi güçlükle yenişini,
Kılıçla vurarak acı çekirtmekten uzak kalmadık, öfkeyle,
- 535 Kimi ölmeden, kimi kaçmadan onun karşısında geceleyin.

Anlatırken Pylos'lu yarıinsan Kentauros'la Lapith'ler
Arasındaki savaşı, Tlepolemus dinlemedi Alcides'lerden
Sözedilmeyince, açmadan ağzını, bu derin acıyı.
Şöyle dedi: Hercules'in ününden sözetmedin, unuttun onu

540 Ey yaşlı kişi. Anlatmıştı bana daha önceden ne denli
Yiğitçe saldırdığını kentauroslara, başarılarını babam.

- Çok üzülmüş buna Pylus, şöyle başlamış söze: neden beni
 Üzer, anımsatırsın acı günleri, deşersin yılların sağalttığı
 Yarayı, babanla hıncı, öfkeyi, bencilliği anmadım diye?
- 545 Gerçekten inanılmaz işler başardı, yiğitlikler gösterdi,
 Tansıklar yarattı doldurdu yeryüzünü, övmek istemedik
 Deiphobus'u, Polydamas'ı, dahası Hector'u. Kim övermiş
 Düşmanını, ondan sözedermiş? Senin babandır o, odur yıkan
 Eskiden Messenia surlarını yerle bir eden, dahası
- 550 Elis'i, Pylos'u; bu suçsuz kentleri, ortadan kaldıran,
 Benim koruyucu tanrısız yontularımı yakan, kesen kılıçla.
 Düşünmüyorum, saymıyorum öteki yıkımlarını burada:
 Neleus'un oniki oğluyduk, görkemli, güçlü oniki delikanlı:
 Hepimiz oniki kişi: ötekiler, gücünün altında ezildiler
- 555 Hercules'in, hepsi yenildiler, çektiler acısını yenilginin:
 Şaşılacak iştir Peryclimenus'un ölümü. İstenen biçime
 Girmek, sonra değişmek için gerekeni vermiş ona
 Neptunus; Neleus soyunun kurucusu. O, sonradan boşuna
 Dönüşmüş, çok değişik biçimlere girmiş, bir kuş olmuş.
- 560 Kıvrık ayaklarında taşımak için yıldırımını,
 Şimdi tanrılarının en yücesinin gözbebeğidir artık.
 Yararlanır kartal gücünden, sallanan kanatlarıyla,
 İnsan yüzlü kıvrık gagasıyla, sivri pençeleriyle
 Parçalar bulduğunu. Tiryth'li germiş ok atmak için
- 565 Ona yayını; sonra bulutlar arasında salınan, uçan
 Kartala fırlatmış, vurmuş uçuşun ortasında kanadından.
 Ağır değildi yarası, sinirleri parçalamış ok,
 Azaltmış devinim gücünü kanadının uçuşta.
 Birden inişe geçmiş yere, kalmamış uçuş gücü
- 570 Boşlukta kolayca devinebilmek için, kanadına saplanan
 Ok asılı kalınca bir ağırlık veriyordu gövdesine:
 Bütün gücünü, sol yanına vermiş uçarken, ağırlığını.
 Düşünür müsün daha, Hercules'in yaptığını, ününü
 Anlatmamı Rodos donanmasının görkemli önderinin yine?
- 575 Uzatmanın gereği yoktur sözü, yiğitçe işler görmeli,
 Kardeşlerimin öcünü alayım, senin için dostluğu savunayım.

Bunları söylediğinde tatlı bir dille Neleus oğlu,
Bacchus içkisi yeniden gönendirdi onları söylevinden
Sonra bu yaşlı kişinin, hepsi kalktı yataktan, ertesi

- 580 Gece uyudular. Oysa deniz sularını üçlü çatalıyla
Yöneten tanrı gürlledi oğlu kuğuya dönüşen bir baba
Duygusuyla, artı acımasız Achilleus'a hıncı,
Erkeklerle yakışan, daha yüksek çıktı gürleyişi.
O gün onuncu yılına girmişti savaş, orada.
- 585 Sesini kesmeden, çekinmeden tanrı Smintheus'a dedi ki:
Hepsinden daha değerlisin kardeş oğullarının, bence,
Boşunaydı Troya surlarını benimle kurman, önceden:
Üzülmez misin surların çöküşünü görürsen yakında?
Yakınmaz mısın surları koruyanların ölümlerine,
- 590 Böyle binlercesinin? Gitmez mi ardınca başkaları da,
Kendini Pergama'ya adayan Hector'un gölgesi yakınında?
Azgın, savaştan daha kanlı, acımasız, yurdumuzu yıkan,
Gözü dönmüş Achilleus'un da yaşadığı sürece kimse?
Geliyor yanıma, üç çatalı sivri kargısının öğrenmek
- 595 İçin etkisini. Oysa yasaklanmış bana düşmanla
Karşılaşmak yakından. Bırak yıkılsın okunla gizlice.
Kendi öfkesini de, amcasınınkini de vurdu açığa Delos'lu
Uysal bir söyleyişle, sonra hızla yükseldi bulutlu göğe,
Ulaştı İlium'a, orada bütün ölümler arasında gördü
- 600 Paris'i, tanıdı, bilinmeyen bir Grek'in okuyla yıkılmış,
Bir tanrı olmuş artık. Nedir halka yaptığın, bu yıkım?
Adamların üzmüşse seni, Aeacus'un oğluna, al kardeşlerinin
Öcünü, bak hepsinin ölüsü yerde, dedi, sonra gösterdi
Bir Troyalı okuyla vurulup atılan Peleus oğlunu.
- 605 Sonra çevirdi gerilmiş yayını, fırlattı sivri, öldürücü
Okunu gövdesinin sağ yanına. Buydu Hector'un ölümünden
Sonra yaşlı Priamus'u ölerek sevindirecek olan.
Sen, üstün savaşçı, Achilleus, kazandıracak seni
Korkak önderi Grek tanrıçasının. Ancak çekeceksin acısını

- 610 Ölümün, sen de, bu kadınlara yaraşır savaşta, daha iyidir
Bir Amazon'un savaş baltasıyla ölümün acısını duyman.
Önce Frigya korkusu, Pelasgların üzü, koruyuculuğu,
Aeacus'un yeğeni, savaşta yenilmeyen eğilmez baş, ılgar.
Onu güçlendiren, sonra ortadan kaldıran tanrı.
- 615 Şimdi bir küldür büyük Achilles'ten kalan
Kimse bilmez, önemsiz bir çömleğin içinde.
Oysa yaşıyor üzü, doldurmuş bütün yeryüzünü.
Söylenir dilden dile geçer üzü, bu güçlü yiğitin
Anılır Peleus oğlu diye, Tartarus'ta değildir artık.
- 620 Savaşmak istermiş sanır yontusunu gören, öğrenen kim
Olduğunu, böyle silah üstüne silah kuşanmış.
Ne Oileus oğlu Ajax, ne bütün Tydeus oğulları,
Ne genç Atreus oğulları, ne de başkaları göze alabilmiş
Böyle bir savaş, ne ötekiler. Yalnız Telamon oğlu, bir de
- 625 Laertes oğlu büyük ün sağlamış bu çetin, ağır savaşta.
Kaçınmış bu hınçlı görevden Tantalus oğlu, çekilmiş,
Öğütlemiş Argolisli önderlere, hepsinin içinde,
Topluca bir kaçamak yolu bulunsun diye bu savaşta.

ONÜÇÜNCÜ KİTAP

NDERLER toplandığında, halk çevrelerini aldığında,
kalkmış

Ayağa. hepsinin önünde, yedi kat kalkanlı yiğit Ajax;
Öfkesinden kesilmiş gücü; çevirdi öfkeyle kararmış
Gözlerini Sigeum kıyılarına, kıyıda duran donanmaya,

- 5 Uzatıp ellerini dedi ki: ey Jupiter, aradığım haktır
Bu gemilerde, Ulixes'in yerine geçebilirim şimdi.
O, duraksamadı Hector'un yalımları karşısında, çekildi,
Ben direndim o yalımları donanmadan kaçırmak için.
Boş sözcüklerle tartışmak, didişmek güvenlidir daha
10 Yumruk dövüşünden. Beceremem onun gibi konuşmayı da,
Uğraşmayı da; ben ne denli savaş alanında, savaş
Gürültüleri içinde güçlüysem, o da öyledir söyleşmede.
Ey Pelasglar, başarılarımı size saymamın gereği yok,
Gördünüz hepsini. Ancak Ulixes anlatır yaptıklarını
15 Tanık göstermez, yalnız gece bilir onun işlerini.
İster kim olsa büyük bir ödülü, oysa değeri düşürür
Elinden özgün iş gelmeyen. Büyüklenmek yakışmaz Ajax'a,
Öyle büyük olsaydı büyüklük ummazdı Ulixes.
Yıllarca yarışmalarımızda ödül kazanmıştı o,
20 Üstün geldi hep, benimle başkoşan diye bilindi savaşta.
Bir kuşku varsa benim üstün gücümden, bunun
Soyumdan gelmiş demektir, Telamon'dur benim babam,
Troya savaşında yiğit Hercules'le saldırmıştı o da,
Bir Pagas gemisiyle varmıştı Kolhis kıyılarına.
25 Aeacus'un oğludur bu, hakkını gürültüsüz savunan,

Ağır taşı Aeolis'li Sisyphus'a atmaya çalıştığı yerde.
 Aeacus, yüce Jupiter'in uysal, öz oğlu olarak bilinir.
 Üçüncü oğlu da Ajax'tır onun. Ben övünemem atalarım la
 Ey Ahaya'lılar, büyük Achilleus'la soydaş sayılmazsam,

30 Bu topluluktan ayrı tutulursam. Bir kardeşim vardı;
 Kardeşlik yetkisidir istediğim benim de.

Nedir istediği Sisyphus oğlunun, düzenle, kandırmacayla
 Yabancı bir soydan gelip Aeacus'lara katılmadı mı?

İkiyüzlü değilim ben, alırken oradaydı kargılarımı,
 35 Yoksun değil miydim onlardan? Ona uymalıymışım?

Çok sonradan almış kargılarını donanmış ikiyüzlü
 Bir atılganlıkla katılmış savunmaya, daha girgin birisi
 Gelinceye değin, pek de yararlı olmadı korkağın oyunu,
 Naplius oğlu götürmedi mi o ödleği kargıların yanına?

40 İstenmeyenin daha iyisini kazanmak gerekmez mi kişiye?
 Bilmem gerekir mi bizim ünden sandan yoksun kalmış
 Bir amca oğlunun çıkarına girişmemiz sakıncalı işlere?
 Kanılmasın kendini bir çılgınmış gibi göstermesine,
 Gelmemek içindir hepsi bizimle Frigya surlarına.

45 O, suça sürükler ancak; sen Poeas'ın oğlu, sen değildin
 Bizi Lemnos'a doğru yüzüstü bırakan, utandıran, bugün
 Söylendiğine göre, bugün ormanlarda gizlendiğin oyuklarda,
 İniltilerle oynatırsın kayaları yerinden, Laertus oğluna
 Kaçarsın, kaçmazdın onun yaptığı gibi, tanrılar korusalar.

50 Andiçmiş silahlar üstüne bizimle daha önceden
 Bir yücelik sayardı Hercules'in kalıt diye verdiği
 Pusatlar üstüne andiçmeyi, övünç bilirdi. Yaşiyor yine
 Şimdi, aç susuz, kuşlardan sağlar yiyeceğini giyeceğini,
 Bizim Troya savaşında kuş avlamakta kullandığımız

55 Oklardan yararlanır. Yaşiyor şimdi, gitmedi Ulixes'le.
 Severek geri kalmıştı mutsuz Palamedes, o yoksul;
 Şimdi yaşıyormuş, yeri bilinmiyor, ölmüş de olabilir;
 Bütün çılgınlığı çıkmış ortaya ne yazık, Ulixes'in.

Ne düzenler, ne yalanlar uydurdu, suçladı başkalarını,
 60 İnandırdı da çalmış altınları gizlemiş, sonra göstermiş

- Yerini Palamedes çalmış diye. Sürgüne gitmiş Grekler,
Ölmüş, böyle güç kazandı. Savaşı, kaçıışı korkakça
Ulixes'in. Üstün gelse söylevde yetkin Nestor'a inanmam,
Utanmaz Nestor'u suçlamaktan, kötü duruma düşürmekten,
- 65 Atın tepmesiyle açılan yara, bir de yaşlılığı
Engel olunca işine, yardıma çağırmıştı Ulixes'i, o da
Yüzçevirdi dostluktan. Benim yersiz suçlamam değil bu,
Tydeus'un oğlu bilir, onu yüksek sesle çağırırken
Aldırmamış bile, kaçmış ödle arkadaşlarının yanına.
- 70 Gökte tanrılar ölümlülere doğru gözle bakarlar.
O ise ne yardım, ne yakınlık, ne bir eylem düşündü,
Bıraktı hepsini, artık son söz: kendi verdi yargısını.
Arkadaşları yardıma çağırdığında yakındaydım,
Gördüm onu titrek, solmuş korkudan, ölümden ürkmüş.
- 75 Tuttum önüne kalkanı, dayanır diye, uzanmış yere,
Örterek kurtardım canını, acınası bir ün, mutsuz tin.
Direnişen yine gideyim oraya diye gideriz,
Diren düşmana, yaralıyken de, at bu eski korkuyu,
Koru kendini kalkanınla, birlikte direnelim yazgıya.
- 80 Ben uyarınca, yüreklendirince erkişi, korkmaz yaralardan
Diye, sıyrıldı, bir engel tanımadı, yılmadı yaradan.
Geldi Hector, onunla katıldı tanrılar da savaşa,
Saldırdı Hector, sen değil Ulixes, en yiğitler,
Güçlüler bile yıldırılmaz onu, korkutamaz, kaçırılmaz.
- 85 Onu ben, kanlı ölümden kıvanıp oynadığında, yıktım
Sırtüstü yere, uzaktan, vargücümle fırlattığım taşla.
Benimle yumruk dövüşü yapmak istediğinde yalnız
Çıktım karşısına yiğitçe. Siz Grekler, gördünüz, benim
Dövüşmemi istediniz, ey Grekler dileğiniz oldu. Savaşın
- 90 Yazgısını öğrenmek isteyen sizdiniz, o değil beni
Bu işe sürükleyen. Bakın, Troyalılar Jupiter'le saldırmış
Danaos donanmasına, kılıçla, ateşle. Nerede söylevci Ulixes?
Örtmüş denizi binlerce gemi, yurda dönmek umudunuz,
Benim de, gönlümde o, verin pusatları, gemileri bana hep.
- 95 Bana düşmüş gerçeği söylemek; benimle büyük ün

Sağladınız hepiniz, bendendir bütün üstünlüğünüz.

Pusatlar Ajax için değil, Ajax pusatlar içindir.

Çıkarın Rhesus'un karşısına İthacus'u, Dolon ödlektir,
Priamus oğlu Helenus'u, Pallas'la kaçırın İthacus.

100 Gündüz iş çıkmamış, çok uzaktayken Diomedes.

Sizdiniz böyle beceriksizlere pusatları vermek isteyen,
Üleştirin pusatları, verin Diomedes'e büyük bölümü.

Ne yapmanız gerek İthacus'a; gizlice, kaygısız, korkusuz,
Önlem almayan düşmanın içine pusatsız sokulana?

105 En kolayı; bütün gizemini, sinsiliğini sergileyen parlak
Bir tolga yapıp ışıyan altından koymaktır başına.

Bir ağırlık değil bu tolgası altında Achilleus'un
Ulixes için, savaştan kaçan bir kimsenin omuzları,
Daha nice Pelias kargıları taşır, yük olmaz ona

110 Kalkan bile, bir de evren çizimi koyun üstüne düzmece,
Sol omuzuna, bu anadan doğma savaş korkağının.

Bu yetersiz, güçsüz durumunla ne istersin ey utanmaz?
Grek halkının aymazlığı verecek sana da yetki

Korkudan saldıramaz düşmana çalmaya koşarsın ancak,
115 Nerede olsa korkup kaçmakta gösterirsin kendini yalnız

Kalınca ödek, engeller seni böyle bir yükü çekmek.

Al kalkanını yürü savaşa, kaçınma; benim kalkanımı

Al istersen, binlerce yarık var üzerinde savaştan,

Onunla giderir eksikliğini başkaları da, yeter.

120 Gerek var mı uzun söze? Girişelim artık işe.

Fırlatın yiğitçe kargılarınızı yoğun düşman üstüne,

Başaranlar ödüllendirilsin, öyle söyleyin hepsine.

İşte böyle konuştu Telamon oğlu, sustu; sonunda bu
Konuşmanın mırıltılar duyuldu halktan, Laertius yiğiti

125 Atılıncaya değin ileri, biraz dalan gözlerini kaldırıp

Yerden çevirdi komutanlara, birden açmış ağzını beklenen

Söylev için, uzun sürmedi güzel, ölçülü konuşması:

Ey Pelasglar, dilerim, sizinle güç kazanmışsa yeltenmesin

Artık görkemli savaş ödülü kazanan kimse vuruşmaya;

- 130 Sen de, pusatlarınla bir işe yaramazsın, ey Achilleus.
 Aruk bana da, size de yadsınmış böyle acımasız işler,
 Yazgı; gözyaşlarını siler gibi yaptı eliyle, bunları
 Söylerken. Kim izledi yeterince büyük Achilleus'u,
 Danaus'ların başına geçirildiğinde büyük Achilleus,
- 135 Kim izledi? Onun çıkarı sanılmasın, yersiz görülmesin
 Yaptığı; benim yıkımım da değil, ey Grekler hep sizin
 İçin iyi düşünen usum, söylevin yazgısı bu, hep sizin
 İçin, benim için olsa bile etkilemiştir sizi söylev
 Açıkça, kıskanmayın, yadsınmaz onun iyiliği, bunda.
- 140 Atalar, ulu bir soy, hepsinden yoksunluğum, benim,
 Söylediğim bu. Ajax, senin Jupiter'dir büyük atan,
 Ondan gelir ünün; bizim soyumuzun da Jupiter'dir
 Kökeni, bir dalız biz de ondan ayrılan, uzayıp gelen.
 Laertes'tir benim babam, onun babası da Arcesius,
- 145 Jupiter'in oğludur o da, kimse sürülmedi, sövülmedi
 Bunlardan. Cyllenius da başka bir soyluluk verir bana
 Anam yönünden. Tanrı soyundan gelir anam, atam.
 Yalnız anamdan değil benim soyluluğum, yalnız
 Kardeşinin kanından gelmiyor baba soyluluğum,
- 150 Babamdan da değil yalnız, pusatları da koyalım ortaya,
 Başarı konusunda da ölçüp biçin bu sorunları, iyice.
 Yetmez Ajax için Peleus'un kardeşi Telamon'un oğlu
 Olmak, soy yakınlığı, erkekçe erdem de düşünülmeli
 Ünlü ılgarda. Kan bağı, soy yakınlığı aranırsa,
- 155 Peleus babadır, Pyrrhus da oğludur onun.
 Nerde Ajax'ın? Phthia'ya, Scyrus'a götürüldü.
 Aşağı kalır yanı yoktu yiğitlikte Achilleus'tan.
 İstemedi, istese alamaz mıydı bütün pusatları?
 İşte bu tür işler yüzünden girişilir savaşa:
- 160 Daha çoğunu yaptım ben, söylevle iş görmekten çok
 Daha kolay geldi bana, olayların akışınca gitmek.
 Örtüyle gizlemiş oğlunu, geleceği önceden bilen ana
 Ölümü gören becerisiyle. Kollamış hepsi, bunlar
 Arasında Ajax'ı saklamış yapay kılıklar altında.

- 165 Bense, kımıldatmak için erlik gücümü, kadın takılarıyla
Gizledim pusatlarımı, kalkan gibi kargı gibi; yakalandı,
Yiğit, atmamışken üstünden kadınsı giysileri daha,
Dedim ki: ey tanrıçanın oğlu, Pergamus'un yıkımıdır seni
Bekleyen, kuşkun yok mu güçlü Troya'nın yıkılacağından?
- 170 Gönderdim yiğitçe başarılar için ben de yiğitlerimi.
Ben, bana düşeni yaptım. Serdim yere bir okla, savaşta
Telephus'u, yenilenleri, yakaranları esenliğe kavuşturdum.
Thebai'nin çöküşü benim elimden, Lesbos, Scyrus, Tenedos,
Apollon'un kentleri Cilla, Chyrise ben aldım hepsini,
- 175 Öyle güçlüdür benim kolum, inanın artık, düşünün,
Lyrnesus surlarını benim yıkan, yerle bir eden.
Başkalarını değil, savaşçı Hector'u güçlü bir düşman
Saydım, benim elimden olmuştur ünlü Hector'un ölümü de.
Achilleus'un tanınmasına yarayan pusatlardan, benim
- 180 İstediğim şuydu: yaşarken verdiğim, ölünce geri aldığım.
Bir kişinin acısı ne denli sarsmıştı bütün Danaus'ları,
Euboi'a'da Aulis bin gemiyle dolmuştu, o gün,
Ne karşıt, ne de uygun bir yel esmişti donanma için,
Boşuna beklenmişti; katı gelenekler, Agamemnon adasın
- 185 Demiş suçsuz çocuğunu acımasız Daiana'ya, boğazlansın;
Direndi baba, kükredi tanrılar öfkelerinden, baba da;
Uymuş kralın isteğine. Ben de, toplumun mutluluğu adına
Yatıştırdım sevecen babanın duygularını sözlerimle.
Söylemem gerek, bağışlasın beni Atreus oğulları,
- 190 Kolay değil bilgisiz bir yargıcın önünde sorunu çözmek.
Halkın, kardeşinin emeğidir ona egemenlik sağlayan,
Değer kazandıran, kanla alınmış bir egemenlik.
Uyarmaksızın, beni de gösterdiler anasının soyundan,
Eğri yollara başvurarak. Anlaşma üzre gitti Telamon oğlu,
- 195 Artık esmiş beklenen yel, şişirmiş yelkenleri.
Gönderildim uygun bir söylevci olarak İlion kalesine,
Gittim, gezdim, gördüm Troya kentinin yönetim kurulunu.
Erkekler toplanmış; girdim içeri sürdüm ileri
Grek önderlerinin bana verdikleri konuyu korkusuz.

- 200 Suçladım Paris'i, verin dedim, kaçırılan Helena'yı geri,
Kımlıdanmış beni dinleyen, Priamus, yenilgiye uğrayan,
Kaynı Antenor, Paris, bir de kardeşleri, kızı kaçırmada
Yardımcıları, bilirsin Menelaus, güçlkle kavradılar
Cansız elleri. Günün ilk ışığı birleştirdi yıkımda
- 205 İkimizi de. Çok geciktik bildirseydim durumu ben,
Sürüp giden savaş yıllarında ne yapıp yararlandığımı.
İlk saldırının ardından, uzun süre, gizlendi düşman
Kent surlarının arkasında, bir açık savaş yapılmadı
Bizim onuncu yılda giriştiğimiz saldırıya değin.
- 210 Sen ne yaptın bu süreçte, ne bildin bu savaştan?
Ne olmuş çıkarın senin? Hep yapuklarımı sorarsın.
Bir oyuna getirdim düşmanı, kuşattım surlarını, su
Savunaklarını; susun, katlanın, bekleyin dedim, savaşın
Yükün çekin; ben size ne yolla beslenir ordu, ne
- 215 Yolla donatılır, dara düşünce ne yapılır öğretmek
İçin gönderildim. İşte Jupiter'in şaşırtıcı bir
Uyarısı düşsel görüntü, sürdürün başlamış savaşı
Böyle buyurmuş kral. Buyruğunu yerine getirebilir o.
Dayanamadı buna Ajax yıkılsın, diledi, Pergamus.
- 220 Savaşmış diyelim gücü yettiğinde, neden önlemedi
Kaçışı pusatları kapıp, gitti çekilenlerin ardınca?
Pek önemli değildi bu gereksiz, boş, görkemli konuşmalar.
Nereye kaçıyordu Ajax? gördüm, utanılacak bir iş,
Senin gibi, arkasını dönüp kaçmak, yelken için de
- 225 Alçaklıktır. Bağırdım sonunda: nedir bu yaptığınız, ne
Bu çılgınlık arkadaşlar, alınmış Troya'yı bırakmak?
Utançtan başka ne götüreceksiniz evinize, bu on yılda?
Üzüntüye kapılınca böyle durumlar karşısında birden
Toparladım birliği, çevirdim geri kaçan donanmayı.
- 230 Birliğe çağırdı kaçışan arkadaşlarını Atreus oğlu.
Açamamış korkusundan ağzını Telamon oğlu,
Çok ağır sözler söyledi Thersites, yergiler yağdırdı,
Utanmazca, yüz­süzce sövdü önderlere, bana değil.
Kalkum ayağa, düşmandan ürken yuttaşlara seslendim

- 235 Etkilemiş hepsini sözlerim, yeniden güç kazandılar.
 Süre yönünden, burada sağlanan başarıyla ortaya çıkan
 Olay, ancak benim kaçanları geri çevirmemdir, işte.
 Başka kim var Danauslar içinde seni beğenen, öven?
 Benimle birleşmesi sonucudur Tydeus oğlunun başarıları.
- 240 Korumuş beni hep, güvenmiş Ulixes'in arkadaşlarına.
 Binlerce Grek içinde yoktur onun bir eşi daha,
 Diomedes seçmiş onu; git diye baskı yapılmadı bana;
 Bu yüzden, ben; gecenin, düşmanın yoldaşlarını küçümseyip,
 Kendimin dengi saymışım, Frigya'lı Dolon'un başını
 vurmuşum,
- 245 İlkin sıkıştırdım onu, bildirsin bana olup bitenleri,
 Duyduklarını, bir de, ne düşünülür mutsuz Troya için, diye.
 Öğrendim olup bitenleri, ne eksik ne artık, hepsini;
 Ancak öyle dönebildim kazandığım ünle yurduma.
 Bu yüzden istemeyerek gittim Rhesus'un otağına,
- 250 Öldürdüm onu, adamlarını da kendi yerlerinde vurdum.
 Bundandır üstünlüğüm, tüm istediklerimin oluşu,
 Bir de kıvançla görkemli utku arabasına binişim.
 Gece düzenlenen ödül töreninde düşman koşulmuş arabaya,
 Arınmışım pusatlardan, iyiliksever Ajax oradaydı.
- 255 Anlatmam gerekir mi Sarpedon'un, kılıcımla yok olan
 Likya birliklerini? Serdim yere kanlar içinde
 İphitus oğlu Coeranus'u, Chromius'u, Alastor'u,
 Bir de Halius'u, Alcandros'u, Prytanis, Noemon gibi
 Likyalıları, Troyalı Thoon'u, Likyalı Chersidanas'ı
- 260 Vurdum birden; Carops'u yazgının yıktığı Ennomus'u,
 Hepsi yıkılıp uzanmış, elimden tatmış ölümü kentin
 Surları dibinde küçük bir topluluktu, yurttaşlar
 Bakın can alıcı yaralarım, inanmayın boş sözlere,
 Görün işte. Açıp giysilerinin yakasını, dedi ki:
- 265 Yürektir bu, sizin için çok emek çeken, uğraşan.
 Oysa bunca yıldır kan dökmemiş Ajax yandaşları için
 Almamış bir yara bile, görülmez gövdesinde bir iz.
 Ne önemi var onun, Pelasg donanmasıyla, Troya'ya,

Jupiter'e karşı savaşa girmesi koruyucu olarak?

- 270 Doğrudur savaştığı: ancak iyi bir düşünceyle değil,
Önemli bir başarı da sayılmaz bence; ortak bir ün de
Sağlamaz bu size de, ona da, yararı dokunmaz.
Achilleus'un güvenli kişiliğinde, Actor'un oğlu
Püskürtmüş Troyalıları, gemiler yakıldığında.
275 O çıkmış yalnız Hector'un karşısına dövüşmek için,
Yanılmış oysa, unutmış kralı, öteki önderleri, benim
Adamlarımı, dokuzuncu görevi üstlendiğinde, uygun
durumda.

Kimdi yapığınız savaş sonunda en başarılı, hepsinden
Daha yiğit? Hector'un gövdesinde yara yok.

- 280 Titrer yüreğim andıkça geçen acılı günleri, o Grek
Surlarını, Achilleus'un tozlar içinde yatışını,
Gözyaşlarımı, üzülmeyi, şaşkınlığımı gideremediğim,
Onun, gövdesini kaldırıp götüremediğim yeri.
Ben taşıdım buraya omuzumda Achilleus'un gövdesini,
285 Onu, şimdi taşımayı umduğum pusatları, ben.
Gücüm var yeterince, şimdi, daha ağır yükü çekmeye;
Bir yüreğim var benim de, kuşkusuz, değerinizi bilmeye.
Bu yüzden değil mi deniz tanrıçasının, oğluna göksel
Bir yardım ulaşsın, bu acımasız duygusuz savaşçı,
290 Donanmayı başarıyla yönetsin diye binbir yakınışla
Çektiği emekler? Bir kez bile anlamamış gizemli
Çizimleri kalkanda; karalar, denizler, göklere yükselen
Pleyadlar, Hyadlar, yıldızlar, sulardan kaçınan
Büyükayı, Küçükayı takım yıldızları; iller, değişik işler,
295 Orion'un parlak kılıcı. Bir istediği pusatlar yoktu.
Kınamış beni durmadan, savaşın yükünden kaçmaya
Koyulmuşmuşum, sonra o yöneltmiş beni başlayan savaşa,
Bilmez miydi yiğit Achilleus'u kendisinin yerdiğini?
İş kötölemeye kalırsa birbirimize benzeriz ikimiz de.
300 Ben, kendisinden, daha suçluymuşum sanıyor şimdi.
Beni seven bir kadın eğledi, Achilleus'u da seven bir ana;
İlk zaman onlara yaradı, sağlanan sonuç da size.

- Kaygım yok, yetmez gücüm onun gibi bir yiğitte
 Toplumsal suçu yadsımaya. Vardır Ulix'ten üstünü,
 305 Oysa daha yetkindir Ulix'ten Ajax, daha uslu.
 Ne sövgüler yağdırmış üstüme yericî diliyle,
 Şaşmadım yine, sizi utanmazca yermesine, yoksa
 Yalan yere, Palamedes'i suçlamışım diyerek beni
 Kınamadı mı? yermemi mi boyuna? Böyle kanıtlanmış
 310 Ağır bir suçun altından kalkamazdı Naplius oğlu,
 Duymakla kalmadınız ona yüklenen büyük suçu, hepiniz
 Gördünüz üstelik, açıktır kanıtı. Değil Poeas oğlunun
 Artık Vulcanus Lemnos'u, benim de değil daha.
 Savunun kendinizi, katlanın buna. Yalan söyleyemem,
 315 Bir önerim var, o da, savaştan, bu yoldan uzaklaşın,
 Barışla, anlayışla giderin çoğalan savaş acılarını.
 O, yaşadı, uslu durdu, işte mutluluk veren öneri buydu.
 Sonuç vermez neyle yetinme gereğini düşünmek,
 İçtenlikle, gönül uyarınca kurtulmaya bakmalı ortak
 320 Acılardan. Pergamus'un yıkımını dilemiş biliciler,
 Suçlamayın beni. Daha iyisini yapar Telamon oğlu.
 Nice beceriler var onda, konuşarak çıkarır yılanı
 İnden, insanı dinden, yumuşatır öfkeyi, azdırır uysalı,
 Can verir ölüye. Odur, eskiden, Simois'i ters akıtan,
 325 İda'nın ağaçlarını yapraksız bırakmak isteyen, yardım
 Sözü veren Troyalılara Achaya'dan. Yetersizmişim
 Anlamakta sizi, beceriksiz Ajax'tan yararlandığınız gibi.
 Ey Philoctetes, öfkeliisin, yandaşlarına da düşman ol,
 Krala da, bana da; yakışan, gereken odur sana,
 330 Boşunadır başımı istemen, kargışların, özlemini çek
 Sana geleceğim, başımı ezip kanımı dökeceğin günün:
 Benimle geri dönesin diye gelirim sana yine, başım
 Adağımdır; donandım yazgının isteğince oklarınla,
 Güçlendim, Dardanus bilicisinin dileğince,
 335 Tanrısal yargıyı, Troya'nın yazgısını açıkladığım gibi,
 Frigya'dan Minerva yontusunu götürdüğüm gibi
 Nice düşman içinden. Sen, benzer misin bana, Ajax?

- Yazgı yasaklamış adını anmayı Troya'nın bu yontusuz.
 Nerede yiğit Ajax? Nerede bu yiğit kişinin parlak
 340 Sözleri? Neden korkarsın şimdi burda? Neden yiğittir
 Ulixes, neden güvenir karanlığa geçer bekçiler arasından
 Korkusuz, gitmez Troya surlarına kılıç takınmadan,
 Tersine, gizlice sokulur kaleye tanrıçanın kutsal
 Yerinden çalmak için yontusunu, düşmandan kaçırmak
 345 İçin çalışır? Ben, ne bunları yapmışım ne de sol
 Yanını Telamon oğlunun yedi kat boğa derisiyle boşuna
 Donatmışım. Gece girdim Troya'ya, ulaştım başarıya,
 Yendim Pergamus'u, gördüm işimi aldım buyruk altına.
 Bunları söyleyince ben mırıldandılar, çevirdiler bütün
 350 Bakışlarını bizim Tydeus oğluna, övülmeliydi burada o da.
 Yalnız değildin kalkan taşıdığında bir donanmada,
 Topluluk içindeydin, oysa yalnızca bir arkadaşım vardı
 Benim. Bilmezmiş, anlayıştan uzak kalmış bir savaşçı,
 Sağ cinde kılıç taşımayan bir kimseye görülmediğini
 355 Ödül verildiğinin; bu yüzden istemişmiş vuruşmayı
 Yalnızca; alçakgönüllü Ajax ile yiğit Eurypylus
 Da böyle istemiş; soylu Andraemon oğlu, bir de Idomeneus,
 Meriones, ikisi de yurttaştı; istemişler yalnız başlarına
 Savaşmayı yaşlı Atreus'un kardeşi de güçlüydüler
 360 Yumruk dövüşünde kalmazdılar senden geri, kanımca:
 Kılavuzum onlardı. Sen savaş erisin, ben yönetici,
 Tinsel üstünlüğüm var; sen düşünmeden davranırsın, ben de
 Gelecek kaygısı var, gücün çok. Üstünsün dövüşte; benimle
 Seçmiş Atrides dövüş gününü, senin kol gücün çok
 365 Benim de tinsel yeteneğim; kürekçileri yönetmede,
 Gemiye yürütmede, savaşçıları yönlendirmede, gemicilikte,
 Savaş işlerinde senden üstünüm. Dahası var bunun,
 Gövdemde yüreğim üstündür kolumun gücünden daha, oradan
 Gelir yaşam, eylem gücü. Siz soylular, verin ödülü
 370 Korucularınıza; yıllarca bana baskı yapanlara, sıkıntıya
 Sokanlara, kıskandınız emeğim karşılığı ödülü benden,
 İş bitmiş, geçtim bu engelli yazgıdan artık;

Saldırdım Pergamus'a, sağladım alınmasını kolayca.

Troya surlarının düşmesiydi hepsinin dileği,

- 375 Düşmandan sakındığım, yakardığım tanrının da,
Yalvardım tanrıya hep ayrılmayım us yolundan,
Onunla başarayım, yanılmayım, güçleneyim diye.
Bir yanılıdır Troya'nın yıkımı dersenez, alırsanız
Bunu göze, kalmasını dilerseniz, düşündüğüm de bu!
380 Vermeyin bana kargıları, onlara verin. Gösterdi yüce

Minerva yontusunu. Göstermiş etkisini bu düşünce,

Olumlu sonuç vermiş söylevin gücü. Kuşanmış yiğit

Pusatlarını. Bir başına Hector'un karşısına çıkan,

Ateşe, kılıca, Jupiter'e bile karşı koyan çok kez,

- 385 Kimseye yenilmeyen yalnız öfkeye yenilen güçlü kişi,
Acının alt ettiği yiğit, üzüntünün. Çekti kılıcı:
Benimdir üstünlük, yoksa Ulixes mi benden üstün? diye
Bağırdı. Kimse çıkamaz karşıma benim, Frigyalıların
Kanıyla ıslanmadan, kral kanıyla bulanmadan, Ajax'ın
390 İşini Ajax görür ancak, dedi, vurdu göğsüne birden,
Atılmış ölüm yarası açan kılıcının üstüne.
Yoktu saplanan kılıcı çekip alacak gücü elinin;
Boşaldı göğsünden kan, kızıla boyadı toprağı,
Erguvan rengi çiçekler çıkmış, sonra, çimenlerden,
395 Kanın döküldüğü yerde Oebalus oğlunun öldüğü.
Şimdi, okunur ikisinin, oğlanın da, adamın da adları
Açıkça, yazıtın ortasında, yakınrı gibi durur yanyana.

Şimdi, yelken açmış savaşı kazanan önder, Hypsypyles'in,
Ünlü Thoas'ın yaşlıların ölüleriyle kötülenen yurduna,

- 400 Toplamak için, Argolis'lilerin oklarını, kargılarını.
Götürdüğünde kargıları, okları Grek ordusuna yanındaydı
Önder de, sonunda el kondu bu geciken savaşa, vargüçle.
Gitmiş Priamus'la, karısıyla birlikte Troya, yoksul,
Bırakılmış, mutsuz, kalmamış eski saygınlığı, önemi,
405 Korku salar uğultuları şimdi yabancı havalara,

Daralıp uzayan Çanakkale Boğazı'nda.

Yanıyordu İlion, gittikçe genişliyor, hızlanıyordu ateş.

Yaşlı Priamus, biraz kanla ıslatmış Jupiter sunağını,

Bir yarar çıkmıyordu, ellerini göklere uzatan,

410 Saçları bağlı Phoebus rahibesinin yakarışlarından.

Yurt tanrılarının betimlerini taşıyan, geleneksel törende,

Soylu Dardanus kadınlar yürüyordu yanan tapınağa doğru,

İtişe kakışa; sürüklüyordu başarı sevinciyle Grekler

Savaş kalıntılarını yağmayla. Onlardı yüksek kuleden

415 Astyanax'ı aşağı atan, anasının gösterdiği babasına

Baktığı yerden; oydu savunan atalarının egemenliğini,

Bu yolda savaşan. Boreas uyardı, gösterdi yolu, esmeye

Başlamış uygun yeller, şişmiş direkte yelkenler, işini

Kolaylaştırmış gemicilerin. Kal sağlıcakla Troya, gelmiş

420 Ayrılık günü gidiyoruz, gibi sesler yükseldi Troyalı

Topluluktan. Öptüler toprağı, bıraktılar tüten yurdu.

Oğullarının mezarları ortasında duran Hecuba, üzgün üzgün

Baktı donanmaya yüksekte. Dolaşıktan sonra çevresini

Tepenin, öpücükler kondurdu ölü kalıntılarına, iterek elini

425 Ulixes'in, biricik Hector'dan kalan külleri topladı,

Bastırdı göğsüne, bir tutam koparıp ağarmış saçlarından

İki yana ayrılan yerinden, serpmek için ölüye, sonra bıraktı

Gözyaşları içinde saçları eşsiz Hector'un mezarına.

T

roya'nın olduğu yerde, Frigya kıyılarının karşısında,

430 Bir yöre vardır, Bostonların oturduğu. Oradadır görkemli

Konağı, ata yurdunun görevi gereği, götürmüştü Polydorus

Beni oraya, Frigyalı savaşçıların yanına, bilirim,

Vermiştii yargıyı bilge, gömüleri vermemişse tutkulu,

Aç gözlü bir kişi, gerekmez ona büyük bir ödül; aldı

435 Kılıcını inançsız, uğursuz Trakya kralı, çökmüş yazgısı

Frigyanın, vurdu boynunu bu beslemenin; böyle

Giderebildi ölünün gövdesiyle birlikte suçu da, atıp

Denize, yüksek kayalardan ölüyü, bıraktı sulara.

Durdu Trakya kıyısında donanmasıyla Atreus oğlu, bekledi

- 440 Denizin durulmasını, daha uygun bir yelin esmesini.
Burada, birden, yaşıyormuş gibi, yükseldi derinlerden
Korku salan Achilleus, yüzünde eski belirtiler, çizgiler,
Saldırdı birden azgınca kılıcıyla Agamemnon'un, öfkeli.
Unuttunuz mu beni, böyle tez, ey Achayalılar? diye
- 445 Bağırdı, benimle yaptığım iyilikleri de gömdünüz mü?
Kaldırmaz ortadan ünumü gömüldüğüm yer benim, etmeyin,
Arındırın özünü Achilleus'un kurban edilen Polyxena,
Dedi. Büyük bir öfkeyle, anaların kucaklarından, savaşçılar
Çekip almış çocuklardan birini, anasının koynundan,
- 450 Yakarmaktan başka ne gelirdi elinden mutsuz, genç
Kadının, bir mezarın başında, korkunç yıkıntılar içinde
Sunmak için adak diye götürdüler. Şimdi, durdu bir süre,
Anımsadı korkunç sunakta, bu ürperten olayı, bakındı,
Çevreye, gördü kılıcı çeken, dikelen Neoptalemus'u,
- 455 Çevirdi öfkeyle gözlerini ona, dikip yüzüne dedi ki
Kadın: kaçınma bir soylunun temiz kanını dökmekten.
Durma, işte boynum, işte göğsüm vur kılıcını, sonra
Açtı boynunu, göğsünü, sürdürdü konuşmasını. Katlanır mıymış
Bir tutsak olarak buna Polyxena? Bağışlar mı böyle
- 460 Görülmemiş bir adakla bir tanrı kişinin suçunu?
Gizli kalsın dilerim ölümüm, bir ananın, boyuna.
Yok artık anne, mutluluk duymam ölümden, yaşasın diyedir
Ölsün değil ölümüm benim de; gitmem tinler ülkesine
Özgürlük içinde sizler gibi, uzak durun benden artık,
- 465 Uygun bulursanız dileğimi; bir erkek eli değmemiştir
Bu genç kıza. Benim adanmam gerekmişse ona, arınacaksa
Kanımla peki, aksın kanım. Ancak, ağzımdan duyacağınız
Son sözler şunlar olacak: yalvaran, yakaran bir tutsak
Değildi kızı kral Priamus'un, korkusuz, başı dikti,
- 470 Şimdi götürün ölüsünü verin anasına karşılık almadan,
Aldırdı gözyaşıyla gömme töreninin acılar doğuran
Yetkisini altınla değil, alırdı altınla da gerekse;
Böyle söyledi genç kız. Ağlamasını halkın önledi,
Polyxena, kendi ağlayarak, titreyen eliyle tutup rahibin

- 475 Dokunulmaz kılıcını sapladı göğsüne birden.
 Bitkin dizlerinin üstüne çöküp güçsüz yıkıldı yere,
 Yaklaşan sondan yoktu yüzünde bir korku izi kızın.
 Yıkılırken yere bile, bütün kaygısı korumaktı kendine
 Yakışan utanma duygusunu, özsaygısını bütün.
- 480 Troyalı kadınlar önünde diz çökerek ağladılar,
 Andılar Priamus'un kızını, toplandılar çevresinde
 Yakınmalarla, kanının akıtıldığı evin; senin içindir
 Bu yakınmalar, sızlanmalar, ey genç kral karısı senin,
 Ey kral anası senin, Asya çiçekleri senin görüntün,
- 485 Bir kötü yazgı, üstün Ulixes'in kaçındığı; Hector
 Sana borçlu değilse varlığını, yadsıymış demek anasının
 Kocasını, Hector. Hecuba, kucakladı cansız, çıplak gövdesini,
 Ağladı yurdu için, kocası için, çocukları için, ağlar yine
 Bunlar için, ıslatır gözyaşlarıyla yaralarını hep, koydu
- 490 Ağzını ağzına, dövündü göğsüne vurundu geleneğince,
 Sürüyerek bozarmış saçlarını yere dökülen kanda,
 Kırık bir yürekle şöyle seslendi çevresindekilere:
 Ey kız, ananın son acısı, yıkımı, ne kaldı senden başka?
 Ey kız, yatıyorsun, kendi yaramı görüyorum yaralarında.
- 495 Sevdiklerimden birini yitirmekle kalmadım ölümle, daha
 Duruyor sendeki yara. Bir kadındın sen, yanılmışım
 Kılıç vurmakla sana. Kadın olarak öldün kılıçla.
 Kardeşlerinin çoğunu öldüren bu kılıç vurdu seni de,
 Troya'nın çöküşü, bizim öksüz, Achilles hep bundan,
- 500 Paris'in, Phoebus'un oklarıyla yıkılmış görünce onu
 Dedim ki: korkutacak bir yanı kalmamış Achilles'un.
 Şimdi benden korkması gerekirmiş onun. Ölünün külüdür
 Kuduran bizim kuşakta, mezarda bile sezeriz düşmanı.
 Korkulur kişiydim Aeacus oğlu için. Yıkılmış güçlü Troya,
- 505 Bitmiş bu ağır yenilgiyle halkın kaygısı da, yazgı da.
 Benim için ayaktadır Pergamus daha, dinmemiş üzüntüm.
 Hepsinden genç, güçlü, büyük, gelinle, çocuklarla, eşlerle,
 Kızlarla, yanmış çökmüşüm, yardımcı yok, ayrılmışım
 Yakınlarımin mezarlarından, Penelope'nin

- 510 Buyruğundayım şimdi. Seslenir Penelope İthaca'lı
Analara, beni tanıtmak için hep, ben yün eğirirken:
İşte ünlü Troyalı kadın, Hector'un anası, Priamus'un
Karısı budur, diye. Büsbütün yittin sen, bir düşman
Mezarına adanmışsın, bir ananın ığlığında avuntun.
- 515 Düşmandan doğurdu beni ölüye adak oluşum. Nasıl kalırım
Bir kılıç gibi, örerim ipliği? Neden kurtarırsın beni
Ey yılların yaşlılığı? Acımasız tanrılar, nedendir
Yaşlı bir kadının yaşamını uzatmanız, yeni bir ölü gömme
Törenine yer sağlamanız? Kim düşünebilir yıkımından sonra
- 520 Pergamus'un, Priamus mutludur? Ölümlü mutludur o, görmedi
Oğlum seni, nasıl öldürdüğünü o kızın, yaşamdan
Ayırdığını, sonra görkemli törenle gömdüğünü; o kızın;
Koymuşlar seni de atalarının yanına, sinliğe.
Mutluluk yok artık evde. Gözyaşlarıdır ananın senin
- 525 İçin bağış, yabancı kumsalda gözyaşlarından yığincık.
Gitmiş elimden varlığım, yalnız Polydorus kalmış bana,
Anasının en sevgilisi, odur beni kısa yaşama bağlayan,
Şimdi körpe bir delikanlıcıktır daha, gencecik,
Bu kıyılarda bulup almış onu İsmarus kralı.
- 530 Ne yapayım şimdi, korkunç yaraları yıkamak için,
Çizilen yüzünden ürperten kanları silmek için?
Böyle dedi kadın, sonra sendeleyeyen adımlarla yürüdü
Kıyıya, ak saçları dağınık. Verin Troyalı kadınların
Küllerini, diye bağırdı mutsuz kadın, çoktan yutmuştu
- 535 Oysa kayan dalgalar onları. Gördü Polydorus'un kıyıda
Serilmiş ölüsünü, bir Trakyalının açtığı derin yarayla.
Troyalı kadınların çığlığı, dili tutulmuş üzgün ana,
Çığlığı duyunca gözleri boşalan, içine akan, yüreğı
Sızlayan, bağına taş basan, kaskatı kesilen, dona kalan,
- 540 Birden bakışlarını önüne, yere çakılır gibi çeviren,
Ürkünç yüzünü döndürüp kaldırdı boşluğa, göklere;
Bir yüzüne, bir yarasına baktı yerde yatan oğlunun,
Azdırdı, tutuşturdu, çoğalttı derin hıncını yara.
Birden kabarmış öfkesi, bir kraliçeymiş gibi yine,

- 545 Öçalma duygusuyla, cezalandırma düşüncesiyle hep.
Emzirdiği yavrusu kaçırılmış bir arslan gibiydi,
Öfkeli, kızgın, düşmanı görmeden izini süren.
Öyleydi Hecuba da, acılar içinde kıvranan, azgın,
Geçen yılları değil, Polymestor'u yok etmekte amacı,
550 Acımasızca öldürülen oğlunun öcünü almaktı yalnızca,
Sonra şöyle dile getirmiş duygusunu: evinde gizlenmiş
Altınları ararmış gibi davranıp, kralın oğluna verdiği,
Güvendiği altınları; güvenmiş Trakya kralına, öldürmüştü
O da çocuğu, altınları kapmak için açgözlü Polymestor, yalnız
555 Bulunca. Yılışık bir ağızla demiş ki: ver oğlun için armağanı
Gecikme, Hecuba. Bana verdiğini ver, önce verdiğin gibi,
Andolsun tanrılara saklarım hepsini ona. Bu yalan andı
Duyunca Hecuba hınçla bakmış, kabarmış öfkesi birden.
Yapışmış ona sımsıkı, seslenmiş bütün tutsak analara,
560 Batırmış parmaklarını yalancı gözlerine kralın, çekip
İndirmiş yanaklarından aşağı birden, çoğalmış öfkesi daha,
Oymuş elleriyle, açmış göz çukurlarını, pisletmiş kanıyla
Yeri, ne gözlerini bırakmış, ne de göz çukurlarını daha.
Krala yapılan bu işleminden öfkeye kapılmış Trakyalılar,
565 Taşlarla, kargılarla Troyalılara saldırdılar. Atılan taşların
Ardından boğuk uğultularla yanlarına yaklaşıp onları
Yakalamak, yerlerde sürüklemek istediler; konuşmak ister gibi,
Öçalma tutkusuyla gürültüler çıkardılar, söylenir bugün de,
Gösterilir o şaşılasi olayın yeri; oysa kadın çekilen eski
570 Acıları anımsar, inler, üzgün dolaşır Sithonia kırılarında.
Bir Troyalıdır kıskırtan Pelasgların düşmanlarını,
Hecuba'nın kötü yazgısıdır bütün tanrıları eyleme geçiren;
Dahası Jupiter'in karısını, kızkardeşini ayağa kaldıran,
Kendisi değil hepsine acı çektiirmiş görünen.

575 **B**unda suçu yok Aurora'nın, pusatları çalmasına karşın,
O değil Troya'nın, Hecuba'nın yıkımına yolaçan. O değil
Memnon ölümüyle tanrıçaya acılar çektiiren, kaygı salan,
Görmüş Aurora, Frigya kırılarında vurulurken Achilleus'un

- Kargısıyla; doğrusu söylenirse, görmüş onu; erguvan rengi
 580 Işınlar saçarken, günaçımı kızılaştırken erkenden,
 Sararmış solmuş, gizlenmiş bulutların arkasında Jupiter.
 Ölü donatılıp ateşin üzerine konduğunda yakılmak için
 Bakamadı sarsılan ana, dağılmış saçları kalmış
 Olduğu gibi, diz çökmemiş yüce Jupiter'in önünde, dedi ki
 585 Ağlayarak: altın gökte oturan tanrıçalardan birine,
 Yeryüzünde benim için en güzel tapınakları yapanların,
 Senin de bükülmem önünde, ne ışıyan günler, ne kutsal
 Konutlar, ne ateşle ısınan ocaklar etkiler beni yakarmak
 İçin sana bundan sonra, kalmamış senden bir dileğim artuk.
 590 Bir düşünmüşsen bana, bir kadına, neler borçlu olduğunu,
 Yeni günle belirleyip korumuşsan gecenin sınırlarını
 Bir ödül verdim sana demek. Aldırmadı buna Aurora,
 Kaçındı suça karışır diye. Gelelim benim yoksul
 Memnon'a; amcası uğruna, boş yere silahlanan, sonra güçlü
 595 Achilleus elinden ölüme giden, gencecik delikanlı, bunu
 İstediniz. Şimdi avunmalıyım ölüm karşısında, güç verin,
 Yok olan bir gencin ünü adına bana; yüce, tanrısal
 Bir avunma, yumuşak yürekli, yaralı bir anaya, katlansın.
 Onaylamış dileği başıyla Jupiter. Yükselen, kıvrılan,
 600 Yalımlanan odun yığnında yanarken Memnon, kara duman
 Çevrintisinde çekilmiş güneş, bürünmüş karanlığa. Yükselen
 Duman dalgaları önlemiş daha derinlere inmesini güneşin,
 Dağıttı çevreye külleri yeller, kocaman gövde büzülmüş,
 Dönmüş bir yuvarlağa, yeni bir sıcaklık, bir yaşam doğmuş
 605 Ateşten, yeni bir biçim, kanatlar, çeviklik, oynaklık bir de.
 Önce kuş görüntüsü, sonra gerçek kuş oluşmuş küllerden,
 Kanat sesleriyle geçmiş uçuşa, sonra sayısız kızkardeşi
 Girmişler kuş biçimine, cıvıldayarak uçmuşlar. Çevresinde
 Üç kez dönmüşler odun yığnının, yükselmişler uzaya üç kez,
 610 Bir cıvıltı topluca, dört öbeğe bölünmüşler boşlukta.
 Düşmanlık ikiye bölmüş topluluğu sürüklemiş kanlı savaşa,
 Atılmışlar kanatlarla, gagalarla vurularak birbirinin üstüne,
 Öfkeyle, ölü küllerinden ortaya çıkan bir kuşaktır bu,

Birbirinin göğsünü gagalayan, savaştan, adak olarak giren,
 615 Toprağa, ölen, yiğitlerden türediğini anımsayan.
 Atalarından gelir adları da, kanatlanışları da bu kuşların,
 Memnon kuşları denir onlara. Geçerken güneş oniki burçtan
 Tutuşurlar yeniden savaşa, ölürler babalarının anısı uğruna.
 Bu yüzden olağandır üzülen Dymas kızının çılgınlıkları,
 620 Çekmiş bu özel acıyı Aurora da, kutsamış delikanlıyı,
 Gözyaşları dökerek şimdi, kaygı salmış bütün ülkeye.

İstememiş yazgı bütün surlarıyla yıkılmasını Troya'nın,
 Söndürmemiş umudunu büsbütün. Bir mutlu girişim, kutsal
 Bir iyilik, taşımış omuzlarında babayı, Cythera'lı yiğit,
 625 Üstlenmiş bu yüce yükü. Oğlunu da, babasını da talanlamış,
 Seçmiş büyük bir gömü diye, götürmüş Antandrus'tan, denizde
 Yolalan donanmayla; bırakmış inançsız Trakya sularını,
 Gencecik Polydorus'un kanıyla ıslattığı toprakları;
 Uygun yellerden, akıntılardan yararlanarak,
 630 Çıkmış Apollon ilinde karaya bütün arkadaşlarıyla.
 Büyük bir sevecenlikle karşılamış onu Anius, tapınakta,
 Konutta, Phoebus işlerine bakan, halkı yöneten görevli;
 Dolaştılar kenti, kutsal tapınağı, evi, yaşlı
 Latona korurdu daha önceden bu yapıların ikisini de.
 635 Latona'nın ocağa şarap dökerek kesilen boğaların
 Bağırsaklarını yakarak tanrıları kutsadığı tören günü
 Gittiler sarayına kralın, yüksek din görevlisinin yanına,
 İçtiler Bacchus'un akışkan ürününden, Ceres'in ergisini.
 Orada yaşlı Anchises; dedi ki: ey Phoebus'un saygın görevlisi
 640 Yanılıyor muyum yoksa? Sen değil misin, eskiden, gördüğüm
 ilde,
 Burada, delikanlıdan başka dört kızı bana anımsatan?
 Anius sallayıp ak çevremli başını iki yana,
 Üzülerken dedi ki: kesinlikle doğru değil, yanılmadın yüce
 Yiğit, sen olayı beş kişinin babası olarak gördün, şimdi
 645 Yanıltıyor insanları nesnelerin böyle değişkenliği,
 Öksüz sanıyorsun çocuklarını. Öyleyse nedir kanıt,

- Bir süre babası adına yönettiği adalardan dolayı
 Andros adı verilen, şimdi bulunmayan oğlumun varlığına?
 Delius bilicilik yetisi vermiş ona, istenenden, inanılandan
 650 Üstün bir yeti, kadıncıl sevgiyi korumuş; kızlarımla
 Dönüştü bu sevgi Minerva'nın tahlılına üzümlüne,
 İçeni kıvandıran pırlıl pırlıl şaraba, tutkuya,
 Daha başka nesnelere duyulan duygusal eğilime.
 Troya'yı yıkan Atreus oğlu için söylendiği gibi;
 655 Bunu fırtınadan anladığımızı çıkarabilirsin, yanınızda,
 Pusatların gücüne dayanarak almış kızı baskıyla kucağından
 Babasının, tanrısal bir yükümlerle görevlendirmiş Argolis
 Donanmasında. Kaçıyor şimdi dilediği yere doğru.
 İkisi Euboea'ya gidiyor bunların, geri kalan ikisi de
 660 Andros adasına, kardeşlerinin yanına. Yaklaşıyor şimdi
 Savaşçılar, direktmesine karşın onun, savaşla korkutarak.
 Üstün gelince sevgiye korku kaçındı başka bir varlığa
 Dönüşen tinlerden. Sen de bilmezlendin çekingen kardeşini.
 Aeneas değil dedin, kaçındın savunmaktan Andros'u,
 665 Hector'du, onuncu yılda, karşı durmuşsun ona.
 Sağlanmıştı, önceden, tutsaklara vurulacak zincirler.
 İşte bunlardı, bugüne değin, özgürce kaldıran kollarını
 Göklere; ey baba Bacchus yardım et bize, dur yanımızda,
 Diye yakaran. Erişir yakarılan tanrının yardımı, ancak
 670 Yokedilirse gelenekle bağdaşmayan bu olağandışı durum.
 Bilmiyorum ne yolla başka biçime girdiklerini, sözüm yok.
 Olay ortada şimdi: kuşa dönüşmüşler, kanatlanmışlar,
 Ak bir güvercine dönüşmüş senin kadının, kar gibi şimdi.
 Onlar bitirince bu tür konuşmalarla, söylevlerle toplantıyı
 675 Kesilmiş gürültü kargaşa, durulmuş ortalık, dağılmış masa.

Gün açar açmaz kalktılar, Phoebus'tan yazgıyı sordular,
 O da bildirdi ata yurduna, eski kıyıya gitmenin gereğini.
 Kral, yoldaş olarak katmış ona yeğenini, bir görkemli
 Değnek, yağmurluk bir de okluk vermiş Anchises gönüldeş
 680 Diye; bir içki bardağı vardı Aeneas'ın, yıllar öncesi

Aonia'dan göndermiş İsmenos'lu arkadaşı, Therses.
Onu göndermiş Therses, Hylae'li dökümcü Alcon işlemiş,
Süslemişti bu içki kabını türlü çizimlerle, biçimlerle.
Evlerle, kulelerle yedi kapılı görkemli bir kent, tanırdı

685 Gören bu kenti adını bilmeden, söylemeden bilirdi.
Kentin önünde bir ölü alayı, höyük, yanan ocak,
Yalımlar, saçları uçuşan analar, göğüs bağı açık,
Ağlamalar sızlamalar, odun yığınları. Ağlayan nymphalar
Görülüyordu kuru pınarların çevresinde toplanan.

690 Yapraksız ağaç, katı, boz kayalıklarda otlayan keçiler.
Thebae'nin ortasında durmuş Orion kızları boyuna,
Çıplak boyunlarında yokken kadınısı bir yara, iz,
Kimi açık göğsü bir kılıçla delinmiş gibi,
Kimi yıkılmış topluluktan ayrı, kimi yol boyunca

695 Gider ölü gömme alayıyla yürür, onu taşır, yakar
Gibi diriyken; iki genç yükselir gibi küllerinden
Genç kadınların, söylencenin Orion'un küllerinden
Doğan Corona'lar dediği, yönetirler topluluğu,
Yakılan annelerin küllerini gömen. Öylece parlardı

700 Kabin madeninde, üstte, altın oyalı yeşil bitki.
Bu yüzdendi Troyalıların az değer vermeyişi ona,
Verdiler tütsü tasının bulunduğu kapalı kabı kutsal
Görevliye, bir de adak çanağı, altın işlemeli tacı
Pırl pırl, döndüler, anılarında, Troya'ya Troyalılar

705 **Y**ine, yanaştılar Girit'e, ancak alışamadılar havasına,
Uzun süre kalamadılar, bıraktılar yüzlerce kenti,
Jupiter'in doğduğu yeri, varmak için Ausonia limanına.
Azgın bir fırtına sürüklemiş onları öteye beriye,
Stophad adalarının kötü körfezinde ulaştığı gibi
710 Onlara, korku saldı üstlerine çevik Aello. O gün
Dulichium koyuna, İthaca'ya, Samos'a, kurnaz Ulixes'in
Egemen olduğu Neretus yöresine uğramadan geçti gemi.
Gözlediler tanrıları savaşa çeken Ambracia'yı,
Yargıcın dönüştüğü kayayı, Phoebus'la ünlü yeri,

715 Bir meşeyle yansıtılan, anılan Dodona'yı bir süre.
Gördüler Molossus kralının, azgın bir yangında kanatlanan
Oğullarının kaçtıkları Chaonia koyunu da. Önce

Phaeacus yöresine, bol yemişlerle kutsanmış yere,
Yöneldiler. Oradan Epiros'a, Buthrotus'a, Troya'ya benzeyen,

720 Frigyalı bilicinin egemenlik sürdüğü bölgeye.
Güvenlidir gelecek, öyle bildirmiş durumu Priamus oğlu
Bilici Helenus, anımsatmış içtenlikle, vardılar mutluluk
İçinde Scania'ya. Bu yer üç dil gibi uzanır denize,
Oradan döndüler yağmur bulutlarını kovan yellerin estiği

725 Güneye karşı, Pachynus'a, batıya, Lilybaeum'a; Boreas'a,
Bulutları kovana, Yedi Kardeşler'e, Peloros'a baktılar.
Oraya vardıklarında küreklerle, uygun akıntılarla yanaştı
Gece yarısı donanma Zancle kıyısına, çıktılar karaya.
Sağda geniş Scylla, solda ürküten Charybdis, dengesiz.

730 Budur yakaladığı geminin kaburgalarını yutan, çiğneyen, ezen.
Öteki, kara karnına sarmış azgın köpekler işlenmiş,
Bir kuşak saran kadın yüzlü genç, bilicinin sözlerini
Anlamayan, bilgisiz, gerçekten toy bir kızdı besbelli.
Evlenmek istemiş onunla çokları, çekindi, özgürdü, gitti
735 Deniz nymphalarının yanına, sevdi deniz nymphalarını;
Anlatmış onlara genç aşkının ne denli söndüğünü.

Tararken saçlarını bir Galatea oyalıyordu onu,
Şu sözleri söylemiş ona, içini çekerek bu kız:
Ey kız, seni seviyor acımasız erkeklerden olmayan biri,

740 Dilersen bağışlarsın, suçlamaz kınamazsın hepsini.
Ben öyle değilim, Nereus'la eşi mavi Doris'ten
Doğan bütün kızkardeşlerim güven içinde mutlu,
Bir benim mutsuz, Cyclop'tan başkasına varmam yasak,
Ağlamak sızlamaktır işim. Gözyaşları kesti sesini

745 Bunları söylerken Galatea'nın. Sildi, tanrıça yaşlarını
Ak parmaklarıyla kızın, avutmuş onu, Scylla, dedi ki:
Gizleme anlat bana içini, güven, açıkla üzüntünü
Ey kutlu kız. Yanıtladı Nereus kızı Crataeis kızını:

- Acis, Faunus'la Symaethis nymphasının oğlu, babasının da,
 750 Anasının da gözbebeği, benim için daha da değerli,
 Odur beni bağlayan, bütün gönlümle sevdiğim delikanlı.
 Gelişmiş bir gövde, boy, güzel yüz, dolgun yanaklar,
 Yüzünde ayva tüyleri, onaltı yaşlarında, yakışıklı.
 Ondadır gönlüm, odur sevdiğim, ürkünç Cyclop değil.
 755 Sorarsan sevgim mi daha büyüktür Acis'e, hıncım mı
 Cyclop'a karşı, söyleyecek sözüm yoktur bu konuda:
 İkisi de bir bence. Yüce Venüs ne denli büyük olsa da
 Yetmez gücün bu konuda. Biçimsiz, ürkünç bir yaban o,
 Ormanlar azgını, öldürür onu görse bir yabancı,
 760 Yüce Olympos'u, ölümsüz tanrıları yadsıyan, önemsemeyen,
 Birinin beni sevmesi, yanıp tutuşması benim için, olmaz,
 Ne tür sevgi bu; sürülerini gütsün dağ oyuklarında.
 Sendin eskiden süslenmeyi, beğenilmeyi seven, özen gösteren,
 Sendin ey Polyphemos diken gibi saçlarını tırnıkla
 765 Tarayan, çalı gibi sakalını orakla düzeltmeyi seven,
 Suya bakarak biçimsiz yüzüne çeki düzen vermek isteyen.
 Azgınlık, öldürme tutkusu, doymak bilmeyen kana susamışlık,
 Gelen giden gemilere korkusuz saldırı hep sende.
 Telemus, Sicilya'da Aetna'ya sürgüne gönderildiğinde,
 770 Bir kuşun bile kandıramadığı Eurymus oğlu Telemus,
 Geldi korkunç Polyphemos'a, dedi ki: ey alnının ortasında
 Tek gözünü Ulixes'in oyduğu kişi, sen. Bunun üzerine
 Karşılık verdi gülerek: yanıyorsun ey uğursuz bilici.
 Öteki gözümdü çalınan. Bunları söyleyerek oyaladı onu,
 775 Uyarır gibi yapıp kandırdı; sonra hızlı, uzun adımlarla
 Vardı kıyıya, yine hızla döndü karanlık oyuğuna, yorgun.
 Denize doğru uzayan, sivri tepeli, yüksek bir çıkıntı
 Var önde, sağını solunu kabaran dalgaların ıslattığı.
 Buraya tırmandı Cyclop çıkıp ortasında oturdu;
 780 Ardınca tırmandı tepeye yünlü hayvanları da güdülmeden.
 Görünce tepeden seren direğini, yelkenleri,
 Koydu değneğini ayaklarının ucuna, götürdü ağzına
 Sesler çıkmaya başlamış yüzlerce kamıştan, birden,

- Bilinirdi sesi tepelerden çevreye yayılan kavalının,
 785 Kalabalıklar tanırdı sesini. Ben, kendi kulaklarımla dinledim
 Mutsuz Acis'ten daha kucağımda, kayalar arasında gizlenmişken,
 Uzaktan, söylenen sözleri bellemiştim olduğu gibi:
 Ey, bir kına ağacı yaprağından, kardan daha ak,
 Galatea, çiçekli yeşillikler gibi pırıl pırıl, diri, bir
 790 Kızılağaç gibi düzgün uzayan, kristal gibi parlayan, bir oğlak
 Gibi sıçrayan, kumsalda, denizin yıkadığı kavkılar
 Gibi düz, kış güneşi gibi, yaz gölgesi gibi sevimli,
 Olgun bir yemiş gibi özlü, yüksek bir çınar gibi süslü,
 Işıyan yansıyan buz gibi parlak, olgun üzüm gibi tatlı,
 795 Kuğu tüyü gibi yumuşak, akan süt gibi serinleten,
 Kaçmazsan, sulanmış bahçe gibi görülmeye değer.
 Dahası var: Ey Galatea, genç boğalar gibi azgın,
 Dalgalandıran sular gibi oynak. yaşlı meşe gibi katı,
 Söğüt dalları gibi uysal, kütükten sarkan ak salkım,
 800 Kımıldamayan kaya, gürleyen, ürküten fırtına, bir tavus
 Gibi saygın, görkemli, yalımlar gibi yakan, acıtan,
 Sızlatan bir diken, emziren bir ayı gibi hırçın,
 Dalgalı deniz gibi sağır, üstüne basılan engerek
 Gibi kızgın; sen alıp götürmek istediğim ne varsa.
 805 Önceden, bunlar hep. Sen, ulumalardan kaçan geyikten hızlı,
 Esen yelden, kanatlı rüzgardan daha çevik.
 İyi biliyormuşsun beni, yakınırsın kaçtığından, duraksar
 Suçlarsın kendi kendini, yakalamak istersin beni.
 Şimdi dağlarda derin, dipdiri kayalarda, güneşten uzak,
 810 Yazın boğucu etkisiyle, sıkıcı oyuklardır yerim,
 Kış nedir bilmem. Eğilen dallarda yemişler benim,
 Asmalarda altın gibi parlayan üzümler, erguvanlar
 Benim. Korurum ötekiler gibi bunları da senin için,
 Orman gölgeliklerinde yetişen dolgun çilekler,
 815 Toplayabilirsin bütün güz yemişlerini kendi elinle,
 Erikleri, özünün karalığından değil böyle maviliği,
 Olgun, az bulunur bir yemiş olmasından, özgünlüğünden;
 Senin içindir bu kestaneler de karımsın benim, senin için

- Bu kocayemişler, senin içindir bütün yemiş ağaçları,
 820 Benimdir bu sürü, nice oylumlarda dolaşır, otlar, gezinir,
 Birçoğunu orman korur. birçoğu mağaralarda barınır.
 Sayısını bilmem, söyleyemem şimdi, sorma bana sürünün.
 Öyle büyük değildir sürü. Övünülecek bir iş yok bunda
 Benim için. Kendin gelip görebilirsin sürüyü, dolaşır
 825 Çevreyi kendince bu dolgun memeli sütü bol sürü.
 Burada, örtük ahırlarda körpe kuzular barınmakta,
 Ötede, benzeri ağıllarda oğlaklar yatmaktadır.
 Eksik olmaz bende kar gibi süt. Birazını kendim
 İçerim, birazını da kurutur yiyecek yapar saklarım.
 830 Böyle kolay bir oyun etmek değildir amacım sana,
 Hani karacaların, tavşanların, keçilerin, bir de ağaç
 Doruklarında yuvalarından uçan güvercinlerin birbiriyle
 Oynaşmaları gibi, doğa gereği: bir oyuncak yaptım senin
 İçin geçenlerde, kolay eğlenesin diye. Özdeş ikisi de,
 835 Ayıramazsın; yüksek tepede tüylü ayının iki yavrusu.
 Açıkladım konuyu, dedim ki: sevgidir onları bize korutan.
 Kaldır güzel başını mavi sulardan artık, yükselt,
 Gel Galatea, yukarı gel, küçümseme benim armağanlarımı.
 İyi bilirim kendimi ben, suların aynasında gördüm
 840 Kendimi şimdi, beğendim görüntümü yansımada.
 Bak, ne büyüğüm ben, daha büyük değil benden Jupiter,
 Göklerde oturan. Ben bilmem, sizin işinizdir anlatmak
 Jupiter gibi bir kişinin egemen olduğunu da. Gür saçlarım
 Sarkar soylu yüzümden aşağı, orman gibi gölge salar
 845 Omuzlarıma. Kalın, dik kıllarla kaplı gövdem, iyi bak,
 Ürkütmez kimseyi, kıl süsüdür gövdenin, sevilmez ormanda
 Yapraksız ağaçlar, koyu boynunu yelelerin örtmediği
 Atı, teleklerle donanmayan kuşlar sevimsizdir.
 Koyunların süsüdür yünleri. Erkekleri de süsleyen iri
 850 Kıllardır gövdelerinde, bir de sakal. Bir gözüüm var
 Alnımın ortasında, sağlam bir kalkana benzer. Ne var?
 Göklerin uzağından bütün yeryüzünü görmez mi güneş?
 Bir ağılı var onun da. Babamdır egemen sizin denizde.

- Kaynatan olmalı senin. Üzgünüm, güçsüzüm, gelsin yerine
855 Dileğim artık. Dizlerine kapandım senin, acı bana.
Jupiter'le eğlenen, titreyen yıldırımını, gökleri yeren, ben.
Korkuyorum senden ey Nympha. Yıldırımdan ürkünç öfken.
Senin kaçındığın bu ağır yergiye, küçümsemeye ben
Katlanırmışım eskiden. Neden yerersin Cyclop'u, döner
860 Seversin Acis'i, yeğlersin kucağımdan çok Acis'i?
Uygun görürsün onu kendine, yakıştırırsın, beğenirsin.
Galatea, benden kaçınırsın, ele geçirsem onu bütün
Gücüyle gövdemin, öyle geliyor içimden, tutsam sımsıkı.
Diri diri döksem dışarı bağırsaklarını, saçsam yerlere,
865 Senin önüne, karıştırırsam birbirine, atsam dalgalara.
Azıyor, kızışıyor öfkem, yalımlanıyor içim, tutkum;
Bütün gücümle Aetna'yı taşıyormuşum, öyle geliyor bana
Burada, bu koylarda, kımıldayamazsın Galatea, şimdi.
Böyle boşuna yakındıktan sonra, hepsini görüyordum,
870 Birden sıçradı, kudurdu bir boğa gibi, ineğe atlayan,
Duramadı daha, koştu bilinen yaylımlara, ormanlara doğru.
Görünce Acis'le beni, bu alışılmadık yerlerde, yabanda
Korkusuz dolaşan kimseleri; bağırdı, gördüm sizi, bu kez
Andolsun, dokunmam size, bu içten gelen özlü sevgiye.
875 Böyle bağırdı, çok güçlü çıktı sesi, öfkeli, kızgın bir
Cyclop'tan geldiği belliydi. Ürkümüş bu sestten Aetna bile.
Korkuyla bıraktım kendimi yakın sulara, gizlendim derinde.
Kurtuluşu kaçmakta buldu Symathius'un ürken oğlu da:
Seslendi; kurtar beni Galatea, kurtarın beni anam, atam,
880 Diye, yakardı koruyun beni, yanınızda, yitiğim ben, burada,
Dedi. Geldi Cyclop ardından, bir taş koparıp dağdan
Fırlatmış üzerine, dağın en kuytu yerinde sıkışan
Acis'e yetiştii düşman; mutlu bir yazgımdı beni kurtaran,
Bir oymuş burada bana yardımcı olan. Diledim, ataların
885 Üstün gücü gelsin diye Acis'e, kurtarsın kendini.
Ağırlığın altında ezilince boşaldı erguvan rengi kan,
Az sonra başladı kanla gelen kızılık silinmeye;
Yağmuru bulandıran akıntının rengi sezilir şimdi de;

Belirir yavaştan. Azalmış ağırlığın etkisi, yarılmış taş,
 890 Uzun, ince bir kamış uzamış bu yarıkların arasından,
 Fıskıran pınar sularının ince sesleri duyulur oradan.
 Şaşkınlık veren bir olay, dalgaların üzerinde, bir kamış
 Çıkmış, birden, karnının ortasına dek uzayan,
 Onun yeni boynuzlarını bir saç örgüsü gibi saran,
 Bir delikanlı bu, daha iri bir gövde, masmavi yüz,
 895 İşte Acis. Dönüşmüş kendi adıyla anılan bir ırmağa,
 Kalmış bugüne değin, eski adıyla bu ırmak.

Bitti böylece Galatea'nın öyküsü, ayrılmış birbirinden
 Nereus kızları da, yüzerler dağınık, sessiz dalgalarda.
 Dönmüş evine Scylla, kestirememiş açık denizde gözüne
 900 Kalmayı, güvenememiş. Dolaşmış susak kumsalda çıplak,
 Üşümüş epeyce, yorulmuş, ıssız bir koyda, dalgaların
 Ortasında yalnız kalınca, suyun serinliğinden, tükenmiş.
 İşte yeni bir yerlisi olmuş denizin dağılan akıntı,
 Bu, yeniden biçimlenme Euboea boğazında, Anthedon'da
 905 Olmuş, Glaucus doğmuş, kızı seven, gözleyen, özleyen.
 Gereken, düşünülen ne varsa bu kaçıışı önlemek için
 Anlattı kıza. Hızla kaçtı kız korku içinde, tırmandı
 Doruğuna, deniz kıyısında, yakında bir dağın.
 Gittikçe daralan, yüksek, yalçın bir tepe
 910 Boğazda, ağaçlar altında, denizden uzanan bir tepe.
 Güvenli, esen bir yer, durdu kız, şaştı, kuşkulandı,
 Burada değişik yaratıklar, ya da bir tanrı olabilirdi;
 Bakınınca türlü renklere, omuzları, sırtı örten dalgalı
 Saçlara, karnının altından bağlanmış balığa.
 915 Glaucus, kaya çıkıntısına yaslanarak, baktı, dedi ki:
 Ey genç kız, ne bir devim, ne de korkunç bir yaratık,
 Bir tanrıyım bu sulara, daha güçlü değil burada
 Triton, Proteus, bir de Athamas oğlu Palaemon.
 Ben de bir ölümlüydüm eskiden, eğilim duyduğumdan
 920 Derin sulara geçmiş egemenlik elime, denizlerde.
 Ben çektim balık ağlarını, yukarı, oturdum üstünde

- Bir kayanın, aldım balık tutmak için kamyş değneği.
 Bir yeşil alan uzanırdı deniz kıyısı boyunca.
 Orada bir yer var otlarla çevrili, dalgalardan oluşan,
 925 Otlamamış onu daha boynuzlu genç boğalar, örselememiş.
 Ne uysal koyunlar yolmuş, ne de kıllı keçiler.
 Çalışkan arılar konmamış çiçeklerin üstüne daha,
 Kimsecikler çelenk örmemişler başlarına kıvançlı,
 Orak alıp eline biçen olmamış bu yeşillikleri. İlk
 930 Ben oturdum orada çayırlara, kuruttum ıslak ağları.
 Buraya dizer, gözden geçirirdim, yakalanan balıkları,
 Dökerdim otların içine balıklardan ağda kalanları,
 Ucu kıvrık kamyşa takılıp kalan da olurdu sanırım.
 Bir şiir gibi gelirdi bana, neydi beni kıvandıran?
 935 Düşünce balıklar otların içine başlardım toplamaya,
 Denizden karaya sıçarmış gibi fırlardı balıklar.
 Ben böyle şaşıp kalmışken, duraksamışken gömüldü
 Dalgalara yeniden hepsi, kıyıyı da, beni de bıraktılar.
 Düşündüm, daldım uzun süre, araştırdım olayın nedenini,
 940 Başka bir tanrı mı, yoksa çayırın özsuğu mu yaptı bunu
 Diye. Neden çayır yapsın, gücü var mı buna? dedim.
 Elimle kökler söktüm, çiğnedim dişlerimin arasında.
 Pek de yabancı gelmedi gırtlığıma özsuğun tadı,
 Bir tedirginlik, bir ağırlık sezdim göğsümde, birden,
 945 Başka bir varlığa yöneldi gönlüm, başka sevgiye.
 Dayanamadım bu baskıya, daha, kal sağlıcakla ey yeryüzü;
 Böyle söyledim, bıraktım kendimi sulara birden.
 Ancak deniz tanrıları korudular beni, varlığımı,
 Oceanus'la Tethys istediler sulardan alınmamı,
 950 Kurtardılar ölümlü olmaktan beni. Onlardandır kutsallığım,
 Arınayım diye büyüün yeni kötülüğünden, uğursuzluğundan
 Yıkamam gerekmiş göğsümü yüz kez, akar sular da.
 Türölü yönlerden akan, dalgalanan çaylar, ırmaklar, kabaran
 Bütün deniz suları vurur geçer başım üstünden.
 955 Bunları söylemek gelir elimden ancak sana, yetmez
 Daha geniş açıklamalara gücüm, budur belleğim de kalan.

Bilinç geri döndüğünde, anımsadığımda kendimi, gövdemi,
Değildim artık eskisi gibi, değişmiş ne varsa bellekte.

Önce gökmavisi, yeşil renklere bürünmüş gördüm sakalımı,

960 Sular üzerinde uzayan, yayılan saçlarımı, daha geniş
Omuzlarım eskisinden, kollarım mavimsi, kalçalara doğru
Bükük, yüzgece benzeyen balık kuyruğu gibi.

Ne işe yarardı bu biçim, dalgaların gücü karşısında,

Neydi tanrısal dönüşüm bende, ne varsa duygusuz?

965 Tanrı böyle konuşup söylevini sürdürürken

Hızla kaçınmış ondan Scylla. Kızdı bu küçümseyişe,

Gitmiş titan Circe'nin oturduğu bilici konağına.

ONDÖRDÜNCÜ KİTAP

- A**ETNA, görkemli dağ, devler boğazında yükselen,
Cycloplar yurdu, kazma, saban görmeyen, ekilip biçilmeyen.
Yararsız, boyunduruğa vurulmuş boğalarla sürülmeyen,
Arkasında kalır tarlaları basan suların yurdu Euboea;
5 Arkasında kalır Zancle, Rhegium kaleleri, gemileri parçalayan
İki yandan Ausonia'yla Sicula kıyılarını sınırlayan boğaz.
İşte buradan güçlü elleriyle yararak Tyrrhen sularını
Yaklaştı Glaucus otlarla çevrili yüksek konağına,
Güneş kızı Circe'nin, yöresinde sürülerce hayvanın
10 Bulunduğu yere. Buraya varınca saygılar sundu Glaucus ona,
Yakardı şöyle: yardım et, acı bana ey tanrıça, üzgün tanrıya.
Sen giderirsin ancak acımı, korursun beni, sevgiyi.
Ey titan kızı, nedir özü geliştiren güç, hangi
Bitkiden sağlanır bilmem, yalnız sensin bunları bilen.
15 Bildiğim gerçek onlardan dönüştüğüm, bu biçime girdiğim.
Çok iyi bilirsin sen de, beni yanıltan nedeni:
İtalya kıyısında, Messania kalelerinin karşısında gördüm
Scylla'yı. Utanç vericiydi benim küçümseyici sözlerim,
Yılışıkça yakanışlarım, yaltaklanmalarım, yalvarışlarım.
20 Ey biricik etkin güç, sendedir bütün umudum, sözlerinde,
Aç kutsal ağzını, ver daha etkin, büyümlü bir ot,
O gerek bana, denenmiş, etkisi saptanmış bir ot.
Daha gidermiyorsun acılarımı, yaralarım onulmuyor,
Artık, yakanırım sana, gelmiyor bunun sonu, yanıyor hep.
25 Circe, böyle duygularla yumuşamayan, aldırmayan
Kadın, içi yanmayan; Venüs'ten ya da babasının öcünden

- Dolayı, kılı kıpırdamayan acımasız kadın, dedi ki:
 Çok iyi yoldasın, böyle duygularla doludur o kız da.
 Uysallık uygundur daha, o da çekiyor senin çektiğini.
- 30 Doğrudur çok emek çektiğin, kazanmak için sevgisini.
 İnan bana, umut verdiğin sevgilisi oldum demek onun.
 Güzelliğine güvendiğinden kuşku yok artık, sana karşı:
 Ben, ışıyan güneşin kızı bir tanrıça isem, gücüm
 Yeter otlarla, antlarla dileğini yerine getirmeye,
- 35 Dilerim sana kalsın kız; yerilen yeren olsun.
 Böyle bulur istek yerini, işler yoluna girer.
 Böyle yatıştıınca onu tanrıça, şu yanıtı verdi
 Glaucus: eskiden denizde otlar biterdi, dağlarda
 Deniz yosunu, Scylla'yı sevmek bana yaşam olduğunda.
- 40 Öfkelendi tanrıça, yok etmek istedi kendi eliyle
 Onu, ne saygı, ne sevgi, ne acıma, kabardı hıncı,
 Şöyle yaptı sonunda: kim sayrılanmış, yıkılmışsa sevgiyle
 Oğuşturmuş otlarla gövdesini, korkunç özsularla,
 Kötülemiş birbirleri arasında; Hecate büyülerıyla, katmış
- 45 Karıştırmış. Çekmiş üstüne, sarınmış mavi örtüsüne, çıkmış
 Konağından, ortadan, geçmiş oynayan hayvanlar arasından,
 Gitmek için Zancle kayaları karşısında Rhegium'a,
 Yürüdü kayalara çarpıp çatırdayan dalgalar üzerinde,
 Atıp adımlarını güvenle basar gibi kuru toprağa,
- 50 Yüzeyinde gezinirdi denizin ıslanmayan ayaklarıyla.
 Kıvrımlı bir çevrintiyle kuşanmış bir koy, orada
 Dinlenirdi Scylla, korunurdu kıyıya çarpan dalgalardan,
 Güneşin yörüngesi ortasında, tepede, durduğunda, sıcaklığın
 Yaktığı, gölgelerin en kısa olduğunda, sakınırdı kendini.
- 55 Bu koyu, daha önce, korkunç ağılar, yararsız köklerden
 Sıkarak çıkarılan sıvılar serperek korumuş tanrıça,
 Girmesin diye kimse; üç kez onar onar andıçmış,
 Büyülü karanlık sözler mırıldanmış, üflemiş, ağzıyla.
 Geldi Scylla, karnının ortasına değin girdi dalgalara,
- 60 Şaşkınlık içinde gördü uluyan devin güzel koyu ne
 Denli bozduğunu. İlkin inanmadı iki gövdeli yaratığa,

Korkup kaçtı, ürktü böyle köpek ulumalarından, ağızlardan,
Oysa ardından sürünüp geliyordu kaçtığı boyuna.

İlgiyle baktı belden aşağı kalçalarına, ayaklarına,
65 Korkunçtu hepsi, Cerberus gibiydi, insandan öç alan.
Durdu karşısında üç başlı köpeğin, vurdu küt okuyla
Hayvanın öne çıkık karnına, bütün sırtına.

Glaucus, seven, ağlayan kişi, kesmiş bütün ilişkilerini
Etkili bitkilerle insanlara kötülük eden Circes'le.

70 Durmuş olduğu yerde Scylla, en uygun süreydi bu,
Uzaklaştı Ulixes'ten, kötücül Circe'den, topluluktan.
Onunla birlikte batardı Troya gemileri de birden,
Göstermese, başka biçime girmeden önce, gemicilere
Denizde sığ kayalıkları, uyardı onları.

75 **G**eçerken Troya gemileri Charybdis boğazından, kızın
Önünden, mutlu kürek çekişlerle, Ausonia kıyılarına
Yaklaşıldığı gibi, sürüklendiler Libya kıyılarına.

Açtı orada Aeneas'a gönlünü de, evini de sevgiyle,
Sidon'lu kadın; derin bir üzüntü, sonra bu Frigyalı
80 Kocanın, onu yüzüstü bırakıp kaçışından; kutsal işlere
Adadı kendini, çıkıp bir odun yığını üstüne sapladı
Kılıcı göğsüne, tuzağa düşen tuzağa düşürdü hepsini.
Kıyıda, bu gelişmiş kente ulaştığında, Eryx'te, karşıladı
Sevgiyle onu Alcestes, yine; adak sundu, kutsadı

85 Aeneas atasının anıtını. Juno'nun ulağı İris'in tapınağını
Yakan gemilerle ayrıldı Aeolus ülkesinden, kızgın kükürt
Dumanlarının toprağı; Aeolus kızları Sirenlerin durdukları
Kayalık yeri, ısıttığı yöreden; boş bir sandalın gittiği
İnarime, Prochyte, Pitheclusae gibi bölgelerden,

90 Bütün bu yerle yerlilerin adlarıyla anılır, kutsandır.
Yüce tanrı, Cecrop denen yalancıları, düzencileri,
Sevilmeyen, ikiyüzlü toplulukları, yapuklarından
Dolayı dönüştürmüş gülünç yaratıklara, maymunlara,
Görünüşte insana benzeyen, bir de benzemeyenler diye.

95 Kollar, ayaklar özdeş, burunlar basık, alnın üstünden

Aşağı sarkar; yüzde derin, sevimsiz kırışıklıklar, karışık
Doru kıllarla kaplı bir gövde; hepsini salmış tanrı
Bu ülkeye. İlkın dilden yoksun bırakmış onları,
Yalan dolan sesler çıkarırlar, tiksindir duyan,

100 Ancak kısık çığlıklarla yakınmak gelir ellerinden.

O, yola koyulup Parthenope kalelerini sağında bıraktı,

Gitti sonra Aelos'lu çalgıcının soldaki, anıtına,
Köpüklü dalgaların kaynaştığı Camae kıyısına,
Yaşlı Sibylla'nın mağarasına. Avernus'tan inerek

105 Ataların tinsel ülkesine çıkmaktı tutkusu.

Çevirdi yüzünü baktı ona, Sibylla, tanrı onayladı.
Uzun süre yeryüzünde kalan kişinin dileğini:
Büyük isteklerin ey erkişi, büyük işler ardındasın,
Kılıçla sağlanır bunlar, sevgi yolunda da yanmak gerek.

110 Sürgünde Troya kralı, kaçmış. Yerine gelecek dileğin;
Senin olsun isterim kraliçe, görmelisin Elis konağını,
Yeni ülkeyi, güvenli topraklarını babanın, değerli yeri,
Egemen olduğum yurdu. kimse kesemez erdemini yolunu.
Böyle söyledi Sibylla, birden altın gibi parladı

115 Avernuslu Juno'nun koruları, gösterdi hepsini ona,
Gövdeden kopması yasaklanan yeni bir sürgünü de.
Uydu söylenenlere Aeneas, gördü korkunç Orcus'un
Yurdunu, bütün atalarını, soylu Anchises'in ürkünç
Gölgeliklerini, öğrendi oranın kurallarını, gelecek bir

120 Savaşın sakıncalarını. Dönerken yorgun adımlarla evine,
Söyleşti Cumae yaşlılarıyla yorgun, üzgün, karanlıkta
Sendelemeye başlamıştı bu korkulu yolda. Dedi ki: sen,
İster tanrıça ol, ister ölümsüz güçleri sev, yücesin
Benim gözümde, söylüyorum içtenlikle senin içindir

125 Yaşadığım, ölüm ülkesine varmak istediğim, senin için,
Sensin bu görünen ölüm ülkesinden kaçmamı isteyen.
Yeniden ağarsam göklere, kurtulursam, büyük yardım için,
Bir tapınak kurmak isterim adına, adaklar sunarım.
Bakarak ona, çekip içini bilici kadın, şunları söyledi:

- 130 Tanrıça değilim ben, kutsal günnük yakmak da yaraşmaz
 Ün sağlamaz insana. Yanılmasın seni bunu bilmemek:
 Bende sonsuz, sönmeyen kutsal bir ışık yoktur,
 Âşık Phoebus'a da ölümsüz bir kız etkinliği vermiş
 Sanılmam. İşte böyle söyledi, birtakım armağanlarla beni
- 135 Kandırmaya çalışırken. Beğendiğini seç, ey Cumae'li kız!
 Senin olsun istediğin. Gösterdim yerdeki yığını, toplanmış
 Çalı çırpıdan oluşan odunları; sordum kendi kendime,
 Ne boş istek bu, nice yılların birikimi bu yığın.
 Unuttum gençlik yıllarına duyduğum özlemi şimdi.
- 140 Yalvarıp yakaraydım tanrıya, ölümsüz bir gençlik
 Verirdi bana. Teptiğimden Phoebus'un armağanını kaldım
 Hep böyle yalnız, evlenmemiş. Geride kalmış artık yaşamın
 O güzelim çağı, gelir şimdi titrek adımlarla sayrılı
 Bir dönem, bir ağırlık çöker üsküme.
- 145 Görüyorsun işte buluncaya değin sayısını bu odunların
 Ben, yüzyılda yedi yıl geçmiş, daha üçyüz yıl gerek
 Gözün görmeye bu üzümle. Bir dönem gelecek, bu uzun
 Süre yıpratacak gelişimden sonra beni, kesilecek gücü
 Elimin kolumun, yaşlanınca, çökeceğim bakmayacak yüzüme
- 150 Sevildiğim tanrı bile. Tanımaz beni Phoebus da, sönecek
 İlk duyguları. Döneyim eski biçimime, görülmeyeyim.
 Yalnız yazgının verdiği, bilinen ses kalsın bana.
 Dik yolda yürürken yokuşa doğru, işte bunları söyledi

- na Sibylla; çektiklerinden yakınan, üzüntülere kapılan,
- 155 Göründü Styx'ten, Eubolia kentinde Troyalı Aeneas,
 Giderken süslenmiş adağın ardınca, daha sütannenin adıyla
 Anılmayan bir kıyıda. Burada, daha önceden oturmuştu
 Binbir güçlük, darlık içinde, Nereus soyundan
 Gelen Macareus, direngen Ulixes'in arkadaşı. Tanıyan buydu
- 160 Birden, Aetna'nın ortasında uçuşuma itilen Achaemenides'i,
 Şaşmış görünce onu canlı sanarak, tutamamış kendini
 Demiş ki: ey Achaemenides, neden bir tanrı ya da mutlu
 Yazgıdır seni koruyan? Hangi yabancı götürür bir Grek'i?

- Yakalamış beni sımsıkı, baktım beni tuttuğunda solmuş
 Sararmış, titreyerek ölüm karşısında, korkunç eller, oyulmuş
 200 Gözler, karmakarışık gövdesi, saç sakalı, bulanmış
 İnsan kanına baştan aşağı, şaşırtan, titreten bir durum.
 Gördüm ölümü gözlerimin önünde, korkunç, iğrenç;
 Kuruntuya kapıldım, bağırsaklarının içinde kendiminkileri
 Yakalanıp parçalanmış sandım, korkunç görüntüsü
 205 Canlandı belleğimde; iki arkadaşın dev yumruklarıyla
 Üç dört kez yere vurur gibi vurmuş o da, titredim,
 Kızgın bir arslanın atılıp üzerine bütün bağırsaklarını,
 Etlerini, kemiklerini, beyaz iliklerini, yarıcanlı örgenlerini
 Doymak bilmeyen karnına parçalayıp indirisi gibi, vurdu
 210 Ürperdim, donakaldım kaygılar içinde, kurudu kanım,
 Hep onu görürken belleğimde, kanlı lokmaları çiğnerken,
 Ağzından kıvılcık salyalar akarken, öçalır gibi dişlerinin
 Arasında sıkıştırıp ezerken. Ne büyük bir mutsuzluktu
 Sanırım benim için. Günlerce dolaştı çevremde, titredim
 215 Korkular içinde bu gürültünün etkisiyle, sarsan ölüm,
 Ürküten öldürme isteği; palamutlar, otlarla, yapraklarla
 Gidermeye çalıştım açlığımı, susuz, avuntusuz, öce, ölüme yem,
 Çok bekledim, sonra, gördüm uzakta kurtarıcı gemiyi,
 El salladım, gelsin diye, başardım kaçmayı, koştum kıyıya,
 220 Erdim dileğime; sığındım Greklerin Troya gemilerine.
 Söyle bana şimdi, sen bir de sevimli yoldaşın, önderin,
 Bulunduğun topluluklar, birlikte denize sığındığın, ne durumda.

- A**eolus, Tuscus denizinde sürdürür egemenliğini, şimdi,
 Hippotes'in oğlu Aeolusesen yelleri korur gizlilerde.
 225 Bu yeller, bir boğanın sırtındadır, Dulichium önderinin
 İlginç anısını yansıtır. Uygun bir havada, özlenen bir
 Kıyıya doğru dokuz günlük yolculukta görüldüğünce.
 Aurora'nın, çevrende dokuzuncu doğuşundan sonra, altın
 Tutkusuna kapılan, yanılan, yoldan azan arkadaşlar,
 230 Güçlü yellerle sürüklendiler başka bir yöne.
 Yeller, geri dönen dalgalarla yeniden, yakalayıp gemiyi

- Aeolus kralının egemen olduğu kıyılara götürdüler.
 Ulaştık, dedi, Laestrygon iline, Lamus'un eskiden
 Kurduğu yere dalgalarla. Antiphates kraldı orada.
- 235 İki yoldaşım ile birlikte gönderildim ona. Kaçmakta
 Bulduk kurtuluşu, bir arkadaşım ile, kaniyle ıslatırken
 Azgın, iğrenç boğazını Laestrygon'un üçüncü yoldaşımız.
 Seslenmiş adamlarına biz kaçarken Antiphates, toplandılar,
 Taşlar, kütükler fırlattılar arkamızdan, batırdılar
- 240 Bütün içindekilerle gemileri birden acımasızlar.
 Bir gemi kurtulmuş ancak bizi, bir de Ulixes'i taşıyan.
 Yoldaşların ölüm acısı çökmüş yüreklerimize, çok mu çok
 Yakındık onlar için, üzülererek geldik o kıyıya yine,
 Bakarsın uzaktan adaya buradan. Öyle sanırım sen, daha
- 245 İraksın benim yakından gördüğüm den. Ey en haklı Troyalı,
 Tanrıçanın oğlu, düşman denmez sana, ey Aeneas,
 Dinle sözümü, savaştan sonra, durma Ceres kıyısında.
 Dahası, Circe koyunda gemiyi demirlediğimiz gün biz
 Antiphates'in, Cyclop'un anımsadık azgınlıklarını,
- 250 Dayattık gitmeyiz, diye, bilmediğimiz bir konağa,
 Söz yazgınındı artık: bu yazgı beni, gönüldeş Polites'i,
 Eurilochus'u, içkiye düşkünlük Elpenor'u, bir de
 Öteki onsekiz arkadaşını Circe kalelerine gönderdi.
 Oraya varıp evin eşğine ayak bastığımız gün,
- 255 Bir sürü gördük kurtlardan, ayılardan, arslanlardan,
 Büyük bir korku saldı, birini bile kaçıramadık,
 Düşman sayan olmadı, bize saldıran çıkmadı.
 Hepsi sevecen, kuyruk salladılar, sokuldular bize,
 Yaltaklanarak geldiler ardımızdan, görevli kızlar
- 260 Düz mermerlerle döşenmiş bir girişten geçirerek,
 Götürünceye değin yanına kraliçenin. Görkemli odada
 Yüksek bir koltukta oturmuş, ışıyan giysiler içinde,
 Altın işlemeli bir örtüyle çevrelenmiş başı.
 Nereidler, nymphalar almış çevresini, ne yün eğirir
- 265 İşlek elleriyle, ne de iplik bukerlerdi şöyle:
 Toplanmış bitkileri çiçek sepetlerinde gelişigüzel

- Ayıran, karıştıran, türlü boyada otlarla birleştiren.
 Böyle sürdürür işini Circe. Bilir, yararlanmayı bu
 Bitkilerden, düşünce darlığı, gereğince düzenler,
 270 Etkinlikler çıkarır kendisine verilen otlardan.
 Koruyor, esenlikler veriyor, yakınlık duyuyor
 Bize, bakıyor güler yüzle, sevgiyle, Circe.
 Bekletmeden, kızarmış bitkilerin çiğdilleriyle
 Karıyor balı, şarabı, bitkilerin sütünü, yoğuruyor,
 275 Döküyor içine yapılan eriyiğin. Biz de, içiyoruz
 Bu tadına doyulmaz içkiyi tanrısal bir elden.
 Susuzluktan kuruyan dudaklarımızla boşaltınca birden
 Su kaplarını, ince bir değnekle ortasından ayırınca
 Saçlarını kötü tanrıça, utançla söylenmiş bu, başladı
 280 Dikilmeye tüylerim diken diken, dilim dolanır oldu,
 Karıştı sözcükler birbirine, yere bakarken eğip yüzümü;
 Sezdim ağzımın kıkırdak gibi hortuma dönüştüğünü,
 Şişmeye başlamış boynum, yürümeye yarar olmuş
 Bardağı sımsıkı tuttuğum ellerim, çok geçmeden, dönüşmüş.
 285 Öyle güçlüydü ki büyü, bana benzemiş arkadaşlarım da,
 Kapamışlar bizi bir domuz damına, domuz görülürüz,
 Eurylochos biçiminde; bardaktan içemezdi daha.
 Ondan çekinmeseydi, ben kalacaktım yalnızca şimdi
 Bu kıllı hayvan sürüsünden, Ulixes de bilemezdi bu
 290 Mutsuz olayı, öçalma duygusuyla gelmezdi yanına Circe'nin.
 Barışsever kişi, bir çiçek verdi ona ak, Cyllene'de
 Yetişen, büyüde kullanılan, tanrıların mol dediği,
 Kökü kara. Güven verdi ona, bildirdi tanrısal uyarıyı,
 Götürmüş onu Circe'nin evine, vurdu bu çiçekle dolu.
 295 Uğursuz bardağa, birden değneğiyle başlamış erkeğin
 Saçlarını ortasından ayırmaya, Circe, itti Ulixes,
 Çekip birden kılıcını korkuttu bu umutsuz kadını.
 El sıkıştılar, evlenmek için sözleştiler; istedi
 Ulixes, arkadaşlarının bırakılmasını. Seçilmiş
 300 Otlardan özsu serpildi üstümüze, değindi değnekle

Başımıza; söylenen sözlere karşılık verdi sözlerle.
 Göstermiş etkisini sözleri, büyü, doğrulduk yerden,
 Döküldü tüyler, düzelmiş ikiye ayrılan ayaklar, omuzlar
 Oluştı yeniden, bütün bozukluklar yokoldu, koltuk altları,
 305 Kollar eskisi gibi şimdi. Kucakladık ağlayarak ağlayanları,
 Sarıldık boynuna kralın, önceden söylenen sözler dışında
 Söz söylemedik; bildirdik, iyiliğine karşı, saygımızı.
 Bir yıl kalmışız orada, çok uzun geldi bana bu süre,
 Çok işler, olaylar gördüm, çok söylentiler duydum,
 310 Neler anlattı bana neler, kutsal yerde görevler üstlenen
 Bu dört kızdan biri gizlice, güvenle, dinledim ben de.
 Yalnız benim önderimle ilgilenmiş Circe, önemsemiş
 Onu. Bir genç adam görünümünde, başının üstünde ağaçkakan
 Taşıyan, gizemli bir kişi, mermer gibi pırıl pırıldı,
 315 Duruyordu bu kutsal yerde, donanmış başı çelenklerle.
 Öğrenmek istedim kimdi, neydi, neden taşırdı üstünde
 Başının bir ağaçkakanı, bilmek istedim, ben de, dinle,
 Kulak ver sözlerime dedi kız; Macareus'tu bu, öğrendim
 Tanrıçamın gizemli gücünden. Kulak ver anlattığım öyküye.

Bir Pecus vardı Ausonia ülkesinde, Saturnus'un oğlu,
 320 Kraldı, özenle bakardı savaş için yetişmiş atlarına.
 Gördüğün gibi yapılı, güçlüydü. Bakıver ne görkemli,
 Erkekçe görünümü var, çok becerili bir elden çıkmış,
 Gibi. Güzelliği, yiğitliği yerinde: benzemiyor Elis'te
 325 Greklerle beş yıllık savaşta dört kez gözlemci olan
 Bir kimseye yaşı. Latium tepelerinde yaşayan bütün
 Dryad'lar, görünce kapıldılar alımına, yüzünün,
 Güzelliğine, bütün su perileri, naiadlar, nymphalar
 Tutuldular ona, gönül verdi Albula, Anios, Numicius gibi
 330 Irmaklarda, Nar, Farfarus derelerinde yaşayan kızlar,
 Koyu dalgalar, Scythia kraliçesi Diana'nın ülkesine
 Yakın orman göllerinde gezinenler. Hepsinden
 Yüz çevirmiş, birini sevmiş nymphalardan, söylenceye göre
 Palatinus dağında doğmuş, iki yüzlü Janus'un karısı,

- 335 Venilia derler adına. Evlenme çağındaydı o günler, Canens,
Laurentium'lu Picus'a yeğlemişti hepsinin isteğiyle,
Güzellikte benzersiz, türkü söylemekte daha üstün,
Canens denmiş ona bu yüzden, türkücü kız. Ormanlar, kayalar
Oynardı sesini duyunca, yırtıcı yaratıklar yumuşar, uzun
- 340 Dalgalı sular, dallarda kuşlar büyülenir, ürperir, titrerdi
Başlayınca türküyeye kız, dökülünce kadın sesiyle türküler
Ağzından gitti domuz avına gizlice Picus, ilkin,
Laurentium kırlarında. Binmişti korkusuz, atılğan bir ata,
Sol elinde iki kargı, sırtında altın bağlarla
- 345 Tutturulmuş Kartaca işi bir av giysisi. Giydiğinde
Oradaydı güneşin kızı da, o bile gelmişti yanında,
Ürkünç bir görünüm yapmak için yeni otlar toplamaya,
Circe'nin adıyla anılan ülkesinden, uzaklardan.
Çalılarla örterek gizlemiş, korumuş delikanlıyı,
- 350 Birden şaşıverdi kız, kayınca topladığı otlar,
Bir yanma sezdi iliklerinde derinden, şaşırtan.
Yakan, tutuşturan etkin bir sıcaklık sardı başını,
Açığa vurmak istedi duygularını, atın hızı, bir de
Arkadaşının bastıran ağırlığı engelledi bu girişimi.
- 355 Olmaz artık, dedi kız, kaçıyorsun yeller kuşatınca seni,
Başkalaşırım, otlarımın etkisi gitmeyince, bütün,
Kalmaz türkülerimin de sürükleyen, çeken etkinliği.
Böyle söyledi kız; gövdesiz bir domuz görüntüsü
Yaptı, koşturdu kralın gözleri önünde, sonra saldı sık
- 360 Ormanda sık çalılıklara, açıkça, sıkıştığı yere,
Atın yaklaşmadığı. Koşmuş ardınca Picus sezmeden
Onun bir görüntü olduğunu bile, fırladı birden
Köpüklü sırtından atın, durmaksızın, boşuna yürümüş
Kalın, sık çalılıklar arasında, hızla, yanıldığını
- 365 Anlamadan. Mırıldandı Circe, büyülü sözler söyledi,
Andıçtı büyülü ağzıyla bilinmeyen tanrılar üstüne,
Kendisine yardım eden; kararsın diye gümüş gibi ay,
Ya da yağmurlu bulutlarla çevrelensin babanın başı.
Karanlığa gömüldü gökyüzü bu büyülü sözlerle birden.

- 370 Toprakdan buğular yükseldi, karanlık yollarda şaştı
Bütün arkadaşları, uzaklaştı bekçi kraldan.
Gününü, yerini seçmiş iyice, dedi ki: gözlerinden belli
Senin içindeki büyüledim güzelliğinle, görkeminle
Ey ölümsüz tanrıça, çekiyor içim seni, yalvarıp
- 375 Yaklaşayım diye sana, söndür ateşimi; bırak kaynatan
Olsun bütün varlığı gören güneş, yermeyin acımasızca
Titan, Circe'yi. Böyle söyledi Circe; ters, kaba bir
Karşılık verdi, tepti dileğini, Picus: kim olursan
Ol, senin değilim ben, gözüm yok sende, tutsak
- 380 Say beni, önce, yaşam boyu düş ardıma. Gidermem
Seninle yatıp evliliğimin kutsallığını, armağandır
Bana Janus kızı Canens'ten. Bir kez daha yakardı
Ona kadın, boşuna: bulacaksın ettiğini benden, artık
Dönemeyeceksin Canens'e! Seven, ancak yerilen kadın
- 385 Kiminse, sonuç çıkarır olaydan; bir kadındır Circe de,
Seven, yerilen, dedi. İki kez batıya, iki kez doğuya
Döndü; üç kez dokundu Picus'a değneğiyle, üç kez büyüledi.
Kaçındı, hızla gitmek istedi oradan, hepsi boşuna,
Gördü gövdesinin kaplandığını teleklerle, tüylerle.
- 390 Üzgündü, bir daha bir kuş olarak Latium ormanlarına
Dönmekten; deldi sivri gagasıyla dallı budaklı
Ağaçları, yararları öfkeyle uzayan dalları.
Kanatlara dönüşmüş erguvan rengi yağmurluğu;
Giysilerini tutturan altın düğme de dönüşmüş başında
- 395 İncecik tüylerini ortadan ayıran bir çizgiye, sarımsı,
Artık adından başka bir nesne kalmamış Picus'tan,
Bütün arkadaşları Picus'un boşuna bağırıp durmuş
Kırlarda ona, oysa bir iz bile kalmamış Picus'tan.
Circe çıkmış karşılarına, birden açmış havayı,
- 400 Buyruk salmış, dağıtmış yeller, güneş bulutları;
Hepsi birden suçladılar Circe'yi, kralı istediler,
Sıkıştırdılar, korkuttular, öfkeyle kargıları uzattılar.
O da ağulu, öldürücü bir su serpti üstlerine, derin
Bir korkuya kapıldı, yardım istedi Erebus'tan, Chaos'tan

- 405 Yeraltı karanlığının tanrılarından, uluyarak Hecate'den.
 Şaşılasi bir olay, birden çıktı ormandaki yerinden,
 Yankılandı bir inilti, sararmış yakındaki ağaçlar,
 Kızarmış kanlı damlalardan sıvı serpilen otlar,
 Kayaya çarpmış gibi kısık gürültüler duyuldu.
- 410 Kara pullu engerekler yerde sürünen, öteye beriye,
 Boşlukta sislere bürünmüş uçuşan görüntüler.
 Korkudan titreyen, kaskatı kesilen, şaşkın bir sürü
 Yakaran. Dokundu büyülu değneğiyle yaralı yüzlerine,
 Yakaranların; bu dokunuşla birden dönüştü genç sürü
- 415 Bir hayvan topluluğuna, bir iz kalmamış eski biçimden.
 Tartessus kıyısında, batıya yönelmişken Phoebe, batarken
 Gün; gizlice, boşuna çevirdi gözlerini Canens kocasına,
 Bir toplulukla bütün görevliler dolaşırken ormanlarda
 Işıldaklar ellerindeydi görsün diye yolunu karşıdan.
- 420 Ne ağlayacak. ne de saçlarını yolacak nympha vardı yeterli,
 Ne de göğsünü dövecek; hepsini sindirmişti büyücü,
 Dolaşır dururlardı duygusuz, sürgün, Latinus kırlarında.
 Sekiz kez gördü geceyi, sekiz kez de güneşin
 Yansıyan ışıklarını, gelişigüzel gittiği dağın, oylumun
- 425 Tepesinde dolaşırken, son kez gördü Thybris, bu yoldan,
 Acıdan tükenmiş kızı, dinlenmeye yatmış serin kıyıda.
 Orada gözyaşlarıyla dökmüş acılarını sessiz, üzgün,
 Türküleşen sözcüklerle sergilemiş yakınmalarını,
 Can çekişen bir kuğu gibi yükselmiş ağıtları, duygulu,
- 430 Bir ölüm türküsüne benzeyen. Sonunda bu derin, bitmeyen
 Acıdan erimiş bütün ilikleri, bir iz kalmamış eskiden,
 Yokolmuş hepsi, yavaş yavaş karışmış esen yellere, kız.
 Ancak söylenece durur orada, Canens törenlerine katılan
 Camen denen nymphaların adıyla Camena denir oraya.
- 435 Böyle çok öyküler anlatılmış orada bana, gördüm yıllık
 Törenlerde birçoğunu ben de. Döndük üzgün, tedirgin
 Denize, yeniden açık yelkenleri, gereğince. Çok güçlük
 Çektik, korkulu günler yaşadık bu uzun, bu çetin
 Yolculukta, böyle söylemişti titan kadın, önceden daha.
- 440 Çekindim, açıkladım durumu, kalakaldım bu kıyıda.

Macareus yok artık. Mermer bir kaba konmuş külleri,
 Gömülmüş, bir yazıt dikmiş tepede sütanesi Aeneas'ın
 Ona: Cajeta yakmış beni gereğince ateşte, törenle,
 Argolis'ten beni buraya götüren, bu sevecen genci.
 445 Bu yüzdendir otlu yollardan çiğlerin toplandığı,
 Sapıran yollardan, yalancı tanrıçanın evinden kaçan
 Troyalılar, giderler kırlara, sarı kumlu dalgalarıyla
 Tiber ırmağının denize döküldüğü gölgeli kıyılara.
 Onun olacak Faunus oğlu Latinus'un evi de, kızı da,
 450 Kaçınılmaz oldu Mars. Başlamış dövüşken insanlarla şimdi
 Kanlı bir savaş, azgın Turnus istemiş eski sevgilisini.
 Toplanmış Latium'da tüm Etrüryalıları, katılmak istediler
 Durmaksızın bu uzun, çetin savaşa etkin pusatlarıyla.
 Çoğalmış güçleri daha, karşılaşan yabancıların, iki yanda;
 455 Latium'dan yanaydı birçoğu, birçoğu da Troyalılardan
 Ordu odağında. Yoksa boşuna gelmezdi Aeneas, yanına
 Euander'in, Venulus da kaçak Diomedes'in iline.
 Diomedes'tir İapix yöresinde büyük Daunus surlarını
 Kuran, ekili tarlaları karıştıran ağularla, doğrulamış
 460 Bunu Venulus bile, Turnus'un isteğince yapıldığını,
 Yardım istediğini bu konuda, yadsıdı Sicilyalı yiğit
 Onun gücünü, böylece bağışlandı; istemedi savaşta
 Kullanılsın diye kaynatasının surları, özel savaşçıları
 Bir topluluğun buyruk verecek durumda değildi ona.
 465 İnanmak da gerekmez düzmecelere. Anılar bile çoğaltır
 Acılarımı, öykülerde kendimi bulup anlamalıyım. Sonra
 Yakılmış güzelim İlion, Pergama'ya yaklaşmış Danaus
 Yalımları, kornuç; Naryx'li yiğite yüklendi bütün suç,
 Çok ağır ödedi bunu, kızın elinden kızı kapınca,
 470 Dağıtıldı yellerle, bir av oluverdi azgın dalgalara,
 Oysa biz Danauslar katlandık yıldırımlara, karanlığa,
 Yağmura, göklerin, denizin öfkesine, yıkıma Caphareus'ta.
 Bu acılar içinde gerekmez uzun süre beklemem daha,
 Grekler daha baştan uyarmıştı Priamus'u, yıkımını

- 475 Sezsün diye. O gün kurtardı beni koruyucuları yükselip
Azgın dalgalardan. Korkuya kapıldım ata yurdundan yine,
Anımsatarak eski yarayı yüce Venüs ürküttü beni,
Bir suçlamaydı bu; nice güçlükler çektim çıkınca
Derin suların yüzeyine, nice savaşlar gördüm ürkünç,
- 480 Benden mutlu bir yardım beklermiş arkadaşlar, onlar
Büyük bir akıntıyla, konuksevmez Caphareus eliyle
Denize atılanlar, birlikte batmak istediğim insanlar.
Onlar olağanüstü bir direnmeyle, bekleyişle savaşta,
Dalgalar içinde bitsin bu yolculuk istediler,
- 485 Yılgın kişiler. Acmon kızgın, taşkın büyük bir kaygıyla
Dedi ki: neye varır bunun sonu, ne geçer elinize bu
Direnmeden, yiğitler? Ne yapabilir artık Cytherea tanrıçası
İstese de? Bastırmış korku, sıkıntı çoktandır, yıkım, acı.
Kaygı tükense de korku duruyor tabanda, yıkım dorukta,
- 490 Bir yolu yok kurtulmanın ondan. Duyunca bunu yoldaşları
Diomedes'in, kadının yaptığı gibi, hep birden onu izlediler:
Aldırmayız tanrıçanın öfkesine, gözdağına, dediler,
Yüceliği geçerli hıncı değil bizce, diye söylendiler.
Bu kıskırtıcı sözlerle Pleuron'lu Acmon uyandırmış eski
- 495 Hıncını Venüs'ün, birden kabarttı öfkesini. Vardı birkaç
Kişi onaylayan sözlerini. Biz gönüldeşler, çoğunluk, kınadık
Acmon'u, çıktık ona. Kalkınca yanıtlamaya
Daraldı yolu sesinin, değişti, birden ince tüylere
Dönüştü saçları, boynunu tüyler kapladı, göğsü, sırtı
- 500 Öyle, kolları kanatlara çevrilmiş, dirsekleri bükülürken
Başlamış yükselmeye kanatları; çok uzadı ayak parmakları,
Katılaştı ağız bir boruya benzedi, sonuna dek sivri.
Şaşıp kalmış onu görünce Lycus, Idas, Rexenor,
Nycteus, Abas gibi arkadaşları, oysa çok geçmeden
- 505 Değişmiş onların da biçimleri büsbütün; büyük bir sürü
Çırparak kanatlarını yükselen, çevresinde küreklerin
Uçuşarak dolaştı, dönen boyuna. Sen, onları görünce
Birden, ortaya çıkan bu değişik kuş sürüsünden
Anlamaya çalışırsın eskiden kuğu olmadığını bu kuğuların.

510 Burada ben, İapix'li Daunus'un yerini, kurak kırlarını
Korurum, damat olarak, birkaç adamımla geldim buraya.

Burada, Oeneus'un torunu. Venulus, Calidonia ülkesinden,
Peucetius kıyılarından, Messapia kırlarından gelen;
Orada, ormanların karanlığa boğduğu mağaraları gören,
515 Hep ıslak, işte buraya yerleşmiş keçi ayaklı Pan,
Dolaşan boyuna. Önceden nymphalar otururlarmış burada.
Ürkütmüş bunları yörede dolaşan Apulus'lu bir çoban,
Birden korkuya kapılıp kaçmışlar önceden, çekinmişler.
Sonra toparlamışlar kendilerini, yermişler bu sığırtmaçı,
520 Başlamışlar bir halka olup oynamaya, uyumlu adımlarla.
Çoban pek ısınmadı onlara, oynamaya başladı o da, biraz
Köylüce davranışla, yakışksız sözler söyleyerek uzun
Süre birlikte; odunlaşınca da değin bütün gırtlığı.
Bir odundu o, özsu ne olduğunu bilmek içindi.
525 Bir zakkum ağacıydı, dilde acımsı tat uyandıran
Yemişleri vardı, bundandı tatsızlığı da sözlerinin.

Aetolia'dan yardım gelmeyince ayrılmış oradan,
Elçiler bildirdiler başladığını savaşın Rutullerle,
Yardım görmeden, nice kanlar dökülmüş savaşanlardan.
530 Turnus öfkeyle fırlattı ısıldağı çam kirişlere,
Ateşten korkuya kapıldılar, kendilerini sulara attılar.
Birden tutuştu sakız, mum, öteki yanıcı nesneler,
Kaçtı Mulciber, tırmandı en yüksek yelken direğine,
Başladı tütmeye yanlayan gemi, yükseldi dumanlar.
535 Bir gürültü duyuldu, İda'nın tepesinden yuvarlanan
Çamlardan çıkan sesleri andıran; tanrıların yüce anası
Şimşirlerden, birbirine çarpan madenlerden çıkan boğuk
Bir sesle, koşulu arslan kükreyişleriyle boşlukta
Yayılan, çıkmış ortaya demiş ki: sensin gereksiz yere
540 Çıkaran bu yangını, suçlu ellerinle, Turnus, kurtarırım
Onları şimdi, yakamaz bu azgın ateş benim kırlarımın
Bir bölümünü. Böyle söyleyince tanrıça, gürledi gökler,

- Çaktı şimşekler, çatırdayan, indi yağmurla dolular;
 Karışmış ortalık, uzay, kabarmış birden deniz,
 545 Gümbürdeyen bir çarpışma Astraeus oğulları arasında.
 İyiliksever tanrıça. etkin güçlerin birinden yararlanıp
 Çözdürdü Frigya gemilerini bağlayan halatları, boşalan
 Gemileri sürükleyip denizin ortasına gömdü sulara.
 Direğin yumuşayıp odunun gövdeye dönüşmesi gibi
 550 Baş almış eski biçimini, düzelmeye başlamış geminin
 Kıvrılan arka bölümü, parmaklara dönüşmüş kürekler.
 Ayaklar oluşmuş birden, olduğu gibi kalmış iki yanı,
 Alt omurgaları düzelmiş belkemiği biçimini almış;
 Halatlar saç olmuş, serenler dönüşürken kollara, renk
 555 Eskisi gibi mavi. Korku saldılar eskiden olduğunca,
 Oynaşmaya başlamış deniz nymphaları naiad'lar genç kız
 Görünümünde sulara, dolaşırlar yalçın tepelerde topluca,
 Serpilir gelişirler ilgilenmezler bile soylarıyla.
 Unutmazlardı düşman denizlerinde başlarından geçenleri,
 560 Korkulu günleri, batan gemiyi alttan tuttuklarını
 Elleriyle, içlerinden biri götürmeseydi gemiyle Grekleri.
 Düşman kesildiler Pelasglara Frigya'nın çöküşüyle;
 Bu yüzden baktılar Neritus kayıklarının kalıntılarına
 Sevecenlikle, sevindiler görünce kayalıklarda gemiyi,
 565 Sıkışmış kayaların arasında direniyordu kalıntılar.
 Bir umut doğdu nymphalar denizindedir diye donanma,
 Rutuller savaşından, korkudan uzak kalmış ola.

- D**urdu Turnus, bu tanrılar ya da tanrılara yaraşır
 Bir yiğitlik var sanır gibi. Artık ne genç Lavinia,
 570 Ne ülkesi, ne Diomedes'in yurdu, ne kaynatanın asası
 Kalmış, yalnızca utku belleğinde, utandıran bir savaşa
 Girmenin acısı. O gün gördü Venüs pusatlarını sonunda,
 Oğlanın, Turnus yıkılmış yere; Ardea çökmüş, yalnız
 Ünü kalmış Turnus'un. Düşman ateşiyle yandığında, Dardanus.
 575 Evler küller altında boşaltıldığında, yokolduğunda,

Kimseler görmeden, bir sevimli kuş uçmuş çırparak ince
Kanatlarını küllerle kaplı yıkıntılar arasından.

Ses, güzelim gövde, solgunluk gibi bütün nitelikleri
580 Üstünde ılgarlanan ilin, yalnız bir ün kalmış ilden ona.
Yakınır çırparak kanatlarını şimdi balıkçıl kuşu Ardea.

Şimdi bütün tanrılarda saklıdır Aeneas'ın erdemi,
Juno da kurtulmak ister kendi bitmeyen öfkesinden,
Bugün bile, nerede İulus'a karşı bir baskı görülse,
585 Gecikmeden gösterir yüzünü Cythera'lı yiğit gökten.
Venüs döndü göksel varlıklara, sarıldı boynuna babanın,
Dedi ki: baba, katı davranmadın, çıkışmadın bugüne değin
Bana, yüz asmadın, şimdi dinle yakınmamı, yumuşa:
Bağışla Aeneas'ımı bana, ben doğurdum onu, şimdi
590 Sen, büyük baba olmuşsun, ona, ey ulu, yüce tanrı.
Tanrı sayıyorum onu, bütün nedenler yeterli, ne artık ne
Eksik. Bir kez görmüş yönetimin çöküşünü, bir kez de
Bir kez de Styx ırmağında yolculuk etmiş, görmüş akıntıyı.
Uygun görüldü dileği, yüz asmadı buna kraliçe de, sevecen
595 Bir dille onayladı yakarışlarını, karşı çıkmadı. Dedi ki baba:
Kutlu olsun tanrısal dileğin, isteğin, al oğlunu
Yanına, kavuş dilediğine, bitsin özlemin; dedi Jupiter.
Sonra, uzaydan, çekip götürmüş onu güvercinler, ayak basmış
Laurentum kıyılarına, Numicius ırmağının kamışlar arasından
600 Yakındaki dalgalı denize vardığı yere. Orada buyurdu,
Arınsın Aeneas'ın öldüğü yer, dinsin gürültü,
Aksın sessizce yatağında, denize, sular, dursun dalgalar.
Buyruğunu getirdi yerine Venüs'ün ulağı, sildi süpürdü
Sularla çevreyi, alıp götürdü ne varsa Aeneas'ta ölümlü
605 Olan. Arınmış sularla gerçek varlığı kalmış ortada.
Anası kutsal kokularla, yakılarla oğuşturmuş gövdesini,
Ölmezlik otuyla tatlı nectarı karıştırmış, sıvıları,
Koymuş ağzına, tanrısal bir kimlik vermiş ona; Quirinus
Yerlileri İndiges derler, adına tapınak, sunaklar diktiler.

Sonra gelmiş Ascanius'a, Latium'la, Alba denen iki atlı
 610 İle. Sonradan Silvius kraldı orada, kutsal değneği
 Atalarından alan, taşıyan oğlu Latinus geçmiş yerine.
 Latinus ün vermiş Alba'ya, sonradan Epytus, Capetus olmuş
 Kral, bir de Capys, oysa hepsinden öncedir Capys; onlardan
 Almış Tiberinus egemenlik esasını, yönetim yetkisini,
 615 Sonra gömüldüğü Tuscus ırmağının dalgalarından dolayı
 Vermiş adını sulara. Odur Remulus'la yiğit Acrota'nın
 Atası; yıllar geliştirmiş Remulus'u, öykündü yıldırıma,
 Çarpıldı yıldırımla; kardeşinden azdı ataklığı Acrota'nın
 Öyle gözü pek değildi, buna karşın güçlü Aventinus'dan
 620 Geçmiş ona kalıtımla yönetim, adıyla anılan tepenin
 Eteğinde sürmüş egemenliği, dinlenmiş. Palatinus halkını
 Yöneten Proca'dan gelir adı, oymuş ülkenin egemeni.
 Eskiden yaşamış bir Pomona vardı, Latin ağaç nymphaları
 Arasında tarımla, bahçecilikle uğraşan kimse yoktu,
 625 Ağaç ürünlerinden anlayan, onlara bakan olmazdı,
 bulunmazdı.

Ün kazanmış bu işleri bilmekle. Ne ormanları sevmiş
 Ne akarsuları, bayılırdı dallardan sarkan olgun yemişlere.
 Kargı yerine sağ elinde kıvrık bıçak tutmayı severdi,
 Onunla keşer olgun yemişleri, ayıklardı yararsız
 630 Sürgünleri, kısaltırdı; çatlamış kabukların arasını doldurur,
 Aşılar, ayrılan sürgünleri bağlar, yarıkları sakızla kapar.
 Susuz bırakmaz, önler kurağın etkisini, emici köklere
 İnce çizeklerle su kaydırır, ıslatır, yeşertir hepsini.
 Bu bir eğilim, bir öğrenim, sevgi, gösteriş değil.
 635 Korkarak kırlarda yaşayanların saldırısından kapamış
 Bahçeleri, yemişlikleri, önlemiş insanların girmelerini.
 Yasaktı Satyrlere, oynayıp zıplayan gençelere, kırlarda
 Boynuzlarıyla çamağaçlarını yaralayan Panlara, yaşamı
 Boyunca genç kalan orman tanrısı Silvanus'a, hırsızlara
 640 Bıçağıyla, sikiyle korku salan tanrıya, tüm yararsızlara.
 Yalnız Vertumnus üstündü bunları sevmekte, ayrıcalıklı,

- Daha mutlusu yoktu bunlar önünde başkalarından.
 Vertumnus, çokluk, görkemli bir tarımcı kılığında gezen,
 Buğday başakları taşıdığı sepetiyle gerçek tarımcı.
- 645 Çok kez çevrelerdi başını güzel kokulu kuru otlarla,
 Daha önceden biçilmiş bir ottan dönüşmüşse benzerdi.
 Hep nasırlı elinde bir keski taşır, onunla kurumuş,
 Kavkımış kabukları söküp almak için uğraşırdı.
 Orağı vardı bir de, otları biçmek, asmaları budamak için.
- 650 Bir elmerdiveni taşırdı boynunda, yemiş toplamak
 İçin öyle sanılırdı. Kılıcı, balık oltasıyla, benzerdi
 Bir savaşıya. Çok değişik görünümler içindeydi, demek
 Tadını çıkarıyordu görkemli görünmenin, güzelliğin.
 Oyali bir başlığı şakaklarına indiren, değneğe dayanan,
- 655 Ağarmış saçları şakaklarına dökülen, yaşlı bir ananın
 Kılığına bürünerek, bakımlı, kollanan bahçeye giren
 Vertumnus şaşırmış görünce yemişleri, ne güzelsin,
 Diyerek, övgüler döktürerek öpücükler kondurdu ona,
 Oysa yaşlı bir kadın görünümü yokmuş onda pek, oturup
- 660 Üstüne bir toprak tümseğinin, baktı yemişlerin ağırlığından
 Sarkan dallarına güzün, karaağaçtan asılan salkımlara.
 Görünce karşısında bu seçkin, övülmüş asma kütüğünü
 Dedi ki: verimsiz, üzümsüz bir kütük de olurmuş demek,
 Gövdesinden öte bir nesne yok üstünde aranan, istenen.
- 665 Oysa karaağaca sarılan sarkan bu üzüm salkımı bağlı
 Kalmasaydı ona, düşecekti günün birinde toprağa.
 Yoktur bir özelliğin ağacın dışında, değer in onunla,
 Ne birlikte sevişme, ne evlilik kaygısı vardır içinde.
 Sen, özgür olmasın isterdin, Helena, dolaşmasın gönlünce,
- 670 Sürüklemeseydi Lapithleri savaşa, korkak kadın
 Olmasın yiğit Ulixes'in karısı daha. Şimdi de sen,
 Yediğin, evlenmekten kaçındığın yerde, sevmiş seni birçok
 Erkek, tanrılar, yarıtanrılar, Alba dağlarında yaşayanlar,
 Hep birlikte olanlar, göksel varlıklar. Kendini bilirsin
- 675 Artık, anlarsın, birlikte mutlu olmak istersin, duymak,
 Öğrenmek dilersin yaşlı kadının ne düşündüklerini senin

İçin, başkalarından daha çok inanırsın sevdiğine seni,
 Bırak öyleyse başkasıyla evlenmeyi, seç uygun bir koca
 Diye kendine Vertumnus'u, gir onunla yatağa. Katılım
 680 Bütün düşüncelerine, benim bildiğim gibi bilmiyor kendini
 Yeterince, gezmemiş yurdu, bir gün bile çıkmamış evinden
 Kimi özgürler gibi dolaşmamış, gördüğünü sevmiş yalnızca;
 Sen olacaksın ilki de, sonuncusu da sevdiğinin. adayacak
 Sana yaşamını. Gençtir daha, bu görkem, bu gösteriş
 685 Kalmayacak onda, geçip gidecek ne varsa gençlikten elde,
 Biliyor o da. Biliyor senin isteğini, dileğini umutlarını.
 Senin gibi seviyor o da; senin özenle baktığın yemışlere
 İlgi göstermiş o da, ilkin, sevecen elinde tutmuş.
 İstemiyor ağaçtan koparılmış yemişleri, sevmiyor artık
 690 Bahçede yetişen yemişleri, bol özsulu yumuşak bitkileri,
 Gözü yok sende başkasında, biraz acı yolunda yanana,
 Seni sevene, dinle benden neler söyler seni seven,
 Düşün. Hınçlı tanrıların gücünden, İdalion'un başeğmez
 Tutumundan kaçın. Rhamnus tanrıçasının öfkesinden korun.
 695 Çok korkuyorsun onlardan, ben çok bilgi edindim yaşamdan,
 Dinle, bu konuda, bilinir bütün Kıbrıslılarca bu durum,
 Yumuşatır, çevirir sevdiğine gönlünü bir karşılaşma, kolayca.

Teuceser soyundan gelen, soylu Anaxarete'yi görmüş bir kez
 Yüksek soydan gelmeyen İphis, kızı, geçmiş kendinden
 700 Görünce, sarmış iliklerini, ayaklarını bir sıcaklık, gevşemiş.
 Kaptırınca gönlünü geçmiş kendinden büsbütün, ürpermiş,
 Toparlayamamış kendini, yakararak gelmiş eşiğe, yaklaşmış.
 Açmış içini sütanaya, çözmüş sevginin dilini, sermiş
 Gönlünü, bir sütoğlunun içini dökmesi güç değildi, anaya;
 705 İçtenlikle sergiledi yanaşma kıza bütün acılarını,
 Önüne geçilmez dileğini, yürekten gelen bir incelikle,
 Duyuşla, sözler etkindi çıkarken ağzından, okunur gibi,
 Gözyaşlarıyla ıslattığı da olurdu kapıdaki çelengi,
 Yavaşça çekti yana doğru, taş eşiğin önünde,
 710 Sövdü kapının uğursuz sürgüsüne, kapıya vurarak.

- O, bir boğa gibi ürkünç, oğlak burcuna doğru yükselen,
 Çelik ya da demir gibi katı, Noricum ocağında erimiş;
 Diri köklere yapışmış bir kaya, sımsıkı, küçümseyerek
 Yüzgeri etmiş delikanlıyı, büyüklendi söylediği sözlerle,
- 715 Alçakça yerdi, kırdı umutlarını kendisini sevenin,
 Anaxarete, daha dayanamadı bu ağır sözlere İphis,
 Bu derin acıya, kapının önünde tiksinererek dedi ki:
 Başardın Anaxarete, şimdi ben, uzaklaştırmak isterim seni
 Bu sıkıcı çevremden. Kutla törenle utkunu, sevin artık,
- 720 Haykır Pan'a, parlak defne yaprakları toplansın sana.
 Utku senin, ben ölümü yeğlerim; sevin, oyna şimdi, kıvan.
 En azından övmen gerekir beni, günün birinde seveceksin
 Beni, yalandan yarar gelmez bana. Yalnız unutma ki, verirken
 Son soluğumu, kapanırken gözlerim ışığa, sevgilimsin yine,
- 725 İki can çıkacak benim ölümümle, yalnız ölmeyeceğim.
 Bir çıkar gelmez sana duyulmasından ölmemin,
 Sevmem gizliliği, kuşkun olmasın, açıklansın olay,
 Yayarsın üstüne ölmüş gövdenin acımasız gözlerini sen.
 Ey tanrılar, görürseniz ölümlülerin işlerini yukardan,
- 730 Anımsayın beni, istemem dil uzanmasın ardından, uzun
 Yakarışlar istemem, uzun öyküler söylemesin yakınlarım.
 Ne koparmışsanız yaşamdan kalsın anılarda, bırakın.
 Bunları söyledi İphis, yaşlı gözlerini kaldırdı,
 Uzattı güçsüz kollarını, çelenklerle süslenen kapılara,
- 735 Kapıda durdu, kaldırıp yukarı sürgü kolunu dedi ki:
 Yakışır mıydı sana bu mutsuz, acımasız davranış?
 Hızla kadına dönerek eğdi başına, söylerken bunları,
 Birden bağlı boynuna geçirdiği ipe astı kendini.
 Çarpınca ayakları kapıya bir ses duyuldu korkunç,
- 740 İnleyen, ürperten, sarsıldı görünce bu kendi canına
 Kıyanı kız, titredi, açığa vurdu bu durumu.
 Bastı çılgılığı görevli kızlar götürürken ölüyü
 Eşiğine kapının, anasının yanına; kucakladı katılaştıran
 Soğuyan, mutsuz gövdesini oğlunun. Mutsuz ananın, atanın
- 745 Yakınmalı sözlerini söyledi, tükenerek acıdan, üzüntüden,

- İletti kente bir salacayla cansız gövdesini gözyaşı
 Dökerek, yakmak, küllerini gömmek için törenle oğlunun.
 Çok kalabalıktı yol, çok kimse katılmış ölü törenine,
 Oradaydı evi, ulaşmıştı yakınmalar, çığlıklar kulağına
 750 Anaxarete'nin, bu korkak, tanrısal öfkeyi sezen kızın.
 Duygulandı, bırakın bizi bakalım bu acı törene, dedi.
 Yüksek bir odanın geniş pencerelerinden baktı üzgün.
 Görünce salacaya uzanmış lphisi'ni çakılmış ona
 Birdenbire gözleri, bir yanma sezdi damarlarında bütün
 755 Gövdesini saran, sarardı, çekilmek istedi geriye,
 Çakıldı, çevirmek istedi yüzünü ondan, yapamadı bunu,
 Kaskatı bir kayaya dönüştü koyda, sarkan, uzayan bir
 Kayaya, yavaş yavaş bütün gövdesi katılaştı kaldı.
 Bir söylenti sanma bunu, bu kaya Salamis'te Venüs
 760 Tapınağında, durur tanrıçanın canlı görüntüsü gibi,
 Bakarak ileri. Bir uyardır benden yavrum sana bu,
 Bırak bu dikbaşlılığı, katıl sevenlere, nympha;
 Ne yazbaşı, ne soğuklar öldürmek ister tohumunu,
 Ne de yeller ılgırlar, dağıtır dölleşen çiçeklerini.
 765 Bunları söylediğinde güçlü tanrı yokolmuş bütün
 Düzmece biçimler, gelmiş eski gençlik geri, gitmiş
 Tüm yaşlılık belirtileri, kızıdan, gelmiş eski güzellik
 Nymphaya. Bulutları yaran bir güneş ışığı gibi
 Çıkılmış ortaya, parlamış kalkınca tüm engeller, ışınlar
 770 Görünmüş artık, eski yerinde şimdi. Yok bir eksiği,
 Etkinlikle bakınca tanrı görüntülerine, sezmiş içinde
 Beliren eski acıyı, yine, görüntülerdi.

- A**usonia'da Amulius savaşıyordu yine. Yaşlı Numitor
 Almış elinden yönetimi Amulius'un, yeğenin yardımıyla,
 775 Kuruldu Palilia surlarında başkentin kaleleri yeniden,
 Sabin önderleriyle savaştı Tatiüs, açınca surlara
 Giden yolu, sonra kargılar çıkardı suçlu
 Canını, Tarpeia'nın. Sinmiş kurtlar gibi davranan
 Curesliler sessizce, derin uykuya dalanlara saldırdılar,

- 780 Sokuldular İlias oğlunun sıkıca kapadığı kapılara,
Sessiz. Sezdirmeden Juno'nun adamlarına birisi, gizlice,
Kaldırmış kapının sürgülerini; Yalnız Venüs'tü sezen
Kapı sürgülerinin açıldığını, severek kapardı kapıları
Engel çıkarmasa, buna karşı durmazsa bir tanrı,
785 Bir tanrı da yardımcı olursa. Yakın komşularıydı
Pınardan yüzü ıslanan Janus'un Assonia nymphaları.
Yardıma çağırırdı bunları, uymadılar dileğine tanrıçanın,
Bıraktılar damlasın diye pınardan sular inceden,
Uzak değildi Janus'un ırmağının ağzı buradan,
790 Açıktı, dalgalar kapamamıştı yolu daha. Boldu yeşil
Kükürt yatakları bu verimli kaynağın altında,
Dumanlarla toprağın altında damarları kızdıran, ısıtan.
İşte bunlardı pınarın altında kaynayıp çoğaltan ısıyı,
Aşırı sıcaklık veren suya, toprağa, Alplerin soğuğuyla
795 Savaştı, sularla yalımları yarıştıran.
Kızgın yalımlar etkilemiş iki yandan kapı direklerini
Püskürmelerle; kapıda kırıldı direnme gücü Sabinlerin,
Mars'ın savaşkan halkı kapıncaya değin pusatlarını
Çok ısınmış kaynağın tabanı. O gün saldırmış Romulus
800 Onlara, düşmanlara: kaplamış, önceden, Sabin ölüleri
Roma toprağını, karışmış kaynatanın kanı, damadın kanı
Birbirine bulamış suçlanan kılıçları kızıla;
Onlar ki yiğitçe savaşmaktan kaçındılar, aracılık ettiler
Barış sağlamak için, katılsın diye yönetime Tatius.
- T**atius çoktan öldürülmüş, iki halk birleşmiş artık,
805 Ey Romulus eşitlik tanı yasada; Romulus bakarak Mars'ın
Tolgasına seslendi tanrıların, insanların atasına:
Ey baba, günüdür artık; bırakılmış bir toprak üzerinde
Egemendir Roma, bağlı değildir kimsenin buyruğuna,
810 Bir ödül söz vermiştin bana, değerli saydığın torununa,
Tut sözünü, yükselt onu yerden, kondur göklere.
Söylemiştin önceden bana, katılayım tanrılar topluluğuna,
Biliyorum, belleğimdedir senin yüce sözlerin,

Vardır göklerin maviliğine yükselteceğin birisi.

- 815 Böyle söylemiştin, böyleydi senin övücü sözlerin.
Onaylamış dileğini yüce tanrı, kara bulutlarla kapladı
Ortalığı, korkuttu yeryüzünü yıldırımlarla, gök gürültüsüyle.
Sezdi, kaçınılmanın göksel belirtilerini, yüreğinde,
Yaslandı kargısına Gradivus korkusuz atların ardında
820 Kana bulanmış araba okuna koşulan, sallayıp şaklayan
Kırbacı vurunca, yükselmiş araba dalarak uzayın
Boşluğuna birden Palatium'un ormanla kaplı doruğuna.
Anlatırken, orada, Quiritlere, İlia'nın oğlu tüzeyi
Kapıp götürmüş onu birden. Esen yellerin etkisiyle
825 Yumuşak, eriyen ölümlü gövdesi, uçar gibi giden
Güçlü sapanın sıcağından erimiş uzayın
Ortasında kurşun sapan. Daha bir güzel oldu biçimi,
Yaraştı tanrısal yastığa gövdesi, görkemli giysiler
İçinde Quirinus görünümü gibi. Yiten eşine ağlamış

- 830 **K**arısı hep. Juno, varsın Hersilia'ya, bu dul kadına,
Şunları bildirsin diye. daracık bir yoldan, yollamış İris'i:
Sen, Latinlerin, bir de Sabinlerin içinde kadınların
En soylusu gözde, hepsinden önce seçkin bir erkeğe
Yaraşan kadın. şimdi Quirinus'un karısı olacaksın artık.
835 Bırak ağlamayı, gözyaşı dökmeyi, kocanı görmeyi için
Gel ardımca kırlara, Quirinius tepesinde yeşilin, gölgenin
Örttüğü, tapınağına Roma kralının, gidilecek yere.
İris uyarak buyruğa renkli, gökkuşağı üzerinden
Ulaştı Hersilia'ya birden, ilettiler söylenen sözleri.
840 Kaldırarak yere dönük yüzünü içtenlikle yukarı birden,
Dedi ki: ey tanrıça, biliyorum kesinlikle kim olduğunu,
Söyleyemem oysa, yönlendir beni, göster yüzünü
Bana kocamın, kimse, yazgım elverirse görmek için
Bir kez daha onu, ben de sığındım demektir göğe.
845 Sonra duraksamadan çıkıp gitti Thaumās kıızıyla
Romulus dağına. Düşmüş, orada, gökten bir yıldız
Yere, tutuştu saçları Hersilia'nın, yükseldi yıldızla

Birlikte o da göklere. Birden kucaklamış onu Roma'nın
Kurucusu, sarmış kadının bildiği kollarıyla bir daha,
850 Dönüşmüş almış eski biçimini, bilinen adını, yine.
Hora derler adına, Quirinius'un karısı bir tanrıça.

ONBEŞİNCİ KİTAP

- S**ORUNLAR çıkmış ortaya, sorulmuş o günlerde
Kimdir bu ağır görevde, görkemli kralın yerinde.
Gerçek sonucu bildiren söylenti, getirmiş ünlü Numa'yı
Yönetimin başına. Bilmezdi yeterince töreyi Sabinler,
5 Anlamazlardı yasadan. Üstlenmiş anlayışla bu yüksek
Görevi, araştırarak sorunların doğasına uyanı.
Bu kaygı, bu sevgidir onu yurdundan uzaklaştıran,
Cures'ten ayıran, uzaklara, Hercules iline göçtüren.
İtalya kıyılarında, Grek surlarını kuran kişinin
10 Sormuş kim olduğunu, karşılık vermiş yaşlı yerlilerden
Biri, çok eskiden, demiş, kurulmuş, bilinmez kimdir kuran.
Bir İberyia boğası kılığında, Jupiter'in oğlu, aşarak
Oceanus'u, mutlu bir yolculukla, gelmiş Lacinium kıyılarına,
Öyle denir, gezinirken otlaklarda sığırlar; bir evi
15 Vardı, varlıklı Croton'un konuksever bir evi, geçirmiş
Eline birçok emek tüketerek onu, girmiş içeri; dedi ki
Çıkıp giderken evinden: torunum günün birinde bir il
Kurur burada. Gelmişti verdiği söz yerine, kurulmuş il.
Argolis'li Alcmon'un oğlu Myscelos güvenilen, bütün
20 Tanrılarca sevilen bir kimseydi halkın içinde, o dönem.
Uyarmış onu tanrısal yiğit, derin uykuda, değneğiyle
Dürterek, eğilmiş yatağına, demiş ki: kalk git bu ata
Ocağından, Aesar'ın kayalı dalgalı sularına.
Korkutmuş, yıldırmak istemiş, dikbaşlılık göstermiş daha,
25 Tanrı da, uyku da gitti bu sözlerden sonra, uyandı.
Kalktı birden Alcmon oğlu, topladı kendini, ayıldı,

- Epeyce savaştı kendi kendisiyle, gelince akli başına.
Çekil git dedi tanrı, yasalar engellemiş gitmesini;
Ölümdü yurdu değiştirmenin karşılığı bundan sonra.
- 30 Güneş ışıyan başını gömdüğünde Oceanus'a, battığında,
Kalın örtülü gece yıldızlı başını kaldırdığında,
Dikilmiş karşısına yine tanrı, başlamış uyarmalara;
Önceki gibi; ne gözdağı, ne direnme, ne korkutma.
Kaçınılmaz olmuş başka bir yerde yaşamak,
- 35 Severek, bu kutsal öğütün gereğini yapmak; ilde gürültü,
Yasanın eli suçlunun yakasında. Gerek kalmamış tanığa,
Saptamaya, kesinleşince suçla suçlu, anlaşılınca durum,
Dönmüş yüzünü, kaldırmış ellerini tanrılara, yukarı bir
Suçlu duygusuyla başlamış yakarmaya; dedi ki: sen, göğe
- 40 Karşı oniki görev üstlenen, yardım et bana, sendin
Uyaran beni suç konusunda. Eski bir gelenek vardı,
Kar gibi taşçağızlarla suçtan kurtarmak, kara taşlarla
Suçlamak. Çok kötü bir yargıya varılmış, kara taşlar
Atılmış acımasız, oy kabına. Sayıldığında oy kabına
- 45 Atılan taşçağızlar, dönüşmüş bütün karalar aklara,
Açıklanmış Hercules'in yargısıyla kesin sonuç,
Kurtulmuş artık Alcmon oğlu. Borçluydu bunları hep
Amphitryon oğluna; oydu yürekten özen göstererek
Uygun yeller estiren, gemileri yüzdüren, Ionia denizinde,
- 50 Tanertum'da, Lacedaemonia kıyılarında, Sybaris'te, Thurium
Koyunda, Japyx ülkesinde. Sallentin'lerin Neretum ilinde,
Crimisa'da karşıdan karaları görerek geçiren, yol aldırان.
Gelir gelmez uzaktan görülen karalara, kıyıları güçlükle
Ulaşmış dilediği yere. Aesar ırmağının ağzına, buydu yazgı,
- 55 Yakındı buraya Crototon'un kemiklerinin gömüldüğü yer,
Kutsal sayılan; orada atmış temellerini duvarların
Bugün yiğitin adıyla bilinen ünlü kentin, ilkin.
Böyledir bu yerin öyküsü, söylencesi de, böyledir olayın
Başlangıcı, İtalya kıyısında kentin kuruluşu.

- 60 **O**rada bir adam otururdu Samos'lu, Samos'tan kralın
Baskısından kaçmış, yeğlemiş sürgünü kalmış orada,

Yermiş tiran yönetimini. Gökten uzakmış gibi, düşte
Varmış tanrıların yanına, görmüş onları, düşünen tinin
Gözleriyle, insan gözünden kaçan ölümsüz düzeni.

- 65 Özenle, ilgiyle gözlemledi bütün aradıklarını, gönlünce,
Durmuş ortasında sessizce çevresini saran öğrencilerin,
İlgiyle, saygıyla kendisini dinleyen; öğretiyormuş onlara
Evrenin başlangıcını, nesnelerin kurucu özlerini, nedenleri,
Doğayı, tanrıyı, karın yağmasını, şimşeği, yıldırımını, dağılmış
70 Bulutlar içinde fırtına varmış gibi, Jupiter yıldırımlarını
Atıyormuş gibi, yeryüzünü sarsan depremi, yıldızların dönüş
Yasasını yörüngelerinde, karanlığı bir de. Sonra kınamış
Hayvan bakımına değin töreleri, ilkin; bunun ardından
Bir de söylev çekmiş inanılmaz sözler söyleyen bilicilere:
75 Siz, ölümlüler, bozmayın kutsallığını gövdelerinizin, kötü
Şölenlerle, kaçın suçtan. Yemişler var öne doğru sarkan
Dallarda, salkımlar asılır çotuklarda, başka tatlı bitkiler,
Otlar, sizin için; kaçının gövdeyi kızdıran, gevşeten
Sütlü besinlerden, Thymia'nın güzel kokulu, çiçekli
80 Balından. Yumuşak bitkilerle beslenin bu verimli yeryüzü
Doyurur bitkilerle sizi, geliştirir, eti, kanlıyı bırakın.
Ancak aç yırtıcılar beslenir etle, başka yaratıklar değil;
Otla geçinir at, yünlü hayvanlar, sığırlar boyuna, otla
Doyar karınları hepsinin. Alışmamıştır bu tür besinlere
85 Azgın yaratıklar, yırtıcılar, soydan kan dökücüler,
Arslanlar, Ermenistan kaplanları, ayılarla doymak nedir
Bilmeyen kurtlar, hep kanlı besinleri sevenler.
Uygun bir eylem değildir etin içine et doldurmak,
Yutulmuş gövdeyle gövdenin açlığını gidermek, beslemek,
90 Ölenin gövdesiyle gövdeye dirilik kazandırmak, kötüdür.
Böyle verimli, bol, anaların en iyisi doğurgan toprağın
Ürünleri varken, düşer mi sana yararsız besinleri mutsuz
Dişleriyle çiğnemek, karnına indirmek Cycloplar gibi?
Bilmez misin açgözlü, doymak bilmez bir karın, böyle
95 Kötüye alışmış bir kursak dünyayı yesen dinmez?
Ne mutluydu bu geçen altın çağ dediğimiz süre, bolluk,

- Verimlilik içindeydi, ağaçlar yemişlerle, toprak bitkilerle
 Dolu, daha kana bulaşmamıştı dudaklar böyle. Çınları
 Uzak uçan kuşların kanat vuruşlarıyla, korkusuz
- 100 Dolaşırdı tavşan geniş kırlarda gönlünce dört yanı,
 Balıklar da kolayca kanıp yeme takılmazdı oltaya.
 Ne birbirine tuzak kurma vardı ne kötülük düşünme,
 Barış içindeydi yaşam. Bir mutsuzluk öncüsü çıkmış
 Ortaya, hep olduğu gibi, kıskançlıkla, hınçla bakmış
- 105 Çevresine açgözlü, doymaz karnını doldurmuş etle,
 Odur kötülüğün yolunu açan. İlk avcılıkla başlamış
 Kana bulanmış demirin ısınması, kirlenmesi; yeterliydi
 Önceleri yaşamı sürdürmemiz için kıyına, yıkıma sapmadan
 Geçimimizi sağlamak topraktan, ölüme sürüklenmeden.
- 110 Yaşamak için yabanları öldürmek doğru, yemek için değil.
 Sonra kötülük almış yürümüş, başlamış adaklar, kurbanlar,
 Ardından domuz öldürmeler; kıvrık burnuyla topraktan
 Yararlı çiğitleri, kökleri çıkardığından, yıllık verimi
 Düşürdüğünden. Sonra başlamış Bacchus sunağında keçileri
- 115 Boğazlamak, üzüm kütüklerini söktüğünden. Yıkıma sürükledi
 İkisini de. Ne suçu varmış memeleri süt dolu sevecen
 Koyunların insanlara yarardan, besin, giysilik yumuşak
 Yün vermekten, kesilince gövdelerimizi beslemekten öte?
 Suçlanmaya değer ne yapmış bu yaratıklar bize?
- 120 Ne kötülük gelir boğadan, ne et bilir, ne de kargaşa,
 Suçsuzdur, kaygısızdır, işe katlanmak için yaratılmış?
 Uysaldır, ne tanrı bilir, ne yakarış, ne yardım, ne ürün,
 Koşulmaz olunca kıvrık boyunduruğa tarla sürmek için,
 İster onu beslensin de keseyim diye salmayı otlağa,
- 125 Katı toprağı sürerken yaralanan boynunu vurur baltayla,
 Kendisine tarladan tahıl sağladığı acımasız iyesi.
 Bu da yetmez, tanrılara yükletilir alçaklık, onların
 Gönlü olsun diye işlenmiş bu suç, çırpınarak,
 Acılar içinde ölen boğadan kıvanç duydukları sanılır.
- 130 Eksiksiz suçsuz olsun, diye işlem, altın takılarla,
 Güzel askılarla süslenir boğa, götürülür sunağa,

- Duyulur içtenlikle yakarışlar, yalvarışlar tanrılara,
 Görülür alnının ortasına, boynuzlarının arasına
 Onun sürdüğü tarladan alınan bir ürün, yemiş; ardından
 135 Boyanır bıçak, görürsün sıçrayıp ısıldayan kanla.
 Çıkarılır canlı göğsünden önemli organlar. bakılır
 Anımsanır, aranır tanrısal etkinliklerin belirtileri.
 Nedendir insanın yasağa karşı susamışlığı? Nedendir
 Ey ölümlü kuşak bu doymazlığın? Yakarırım sana kaçın
 140 Suçtan, kulak ver, uyanlarıma, dinle sözlerimi benim.
 Tadına varırsanız boğazlanmış bir boğanın yerken
 Etlerini, bilin bir tarımcınız ağzınızda çiğnediğiniz.
 Bir tanrı depretti beni konuşmam için, uydum ben de
 Tanrının isteğine, uygun, yakardım. Benim Delphos'a, yüce
 145 Göklere sığındım ilettim yakarışlarımı gönlümce.
 Büyük bir gizemi sergiledim önceden, kimsenin bilmediği,
 Karanlıkta kalmış bir olayı. Sevinirim yıldızlar arasında
 Dolaşmaya, sevinirim oturduğum yerde, yeryüzünü kuşatan
 Bulutlar üzerinde uzaklara gitmeye, gezmeye. güçlü Atlas'ın
 150 Omuzlarında durmaya, yukardan aşağıda dolaşan insanlara
 Bakmaya; onlar ölüm korkusuyla ne göklere çıkabilir,
 Ne de yüksekten, görmeyi göze alabilir evren düzenini.
 Ey insan sen, ölüm soğukluğundan korkuya kapılan,
 Neden korkarsın Styx'ten, ne yapar sana, bu karanlık,
 155 Bu kurumlu tanrılar, bilicinin sözleri, yalan dünya
 Korkuları? Yanmış say bir odun yığnında yalımlar
 İçinde gövdeyi, çürümüş toprağa karışmış say, duymaz
 Acıyı da, kötüyü de. Tinler için özgürlük ölüm, yurttan
 Uzak, başka bir konutta yaşarlar, şimdi bilinmeyen.
 160 Çok iyi biliyorum, Panthous oğlu Euphorbus olduğumu,
 Troya savaşında, Atreus'un ikinci oğlunun attığı
 Güçlü okla göğsünden vurulan bendim ilkin orada.
 Tanıdım şimdi, kral Abas'ın Juno tapınağında, Argos'ta,
 Görünce sol elimle taşıdığım kalkanı. Değişmiş
 165 Ancak yokolmamış bir nesne. Dolaşır durur tin
 Ötede beride, girer başka canlı nesnelere, geçer

- İnsandan hayvana, hayvandan insana boyuna,
 Sürdürür varlığını, zaman içinde kalır bütün nesne,
 Bir mumun yeni biçimler alışına benzer eriyince,
 170 Ne kalır eskisi gibi, ne de korur eski biçimini;
 Bir gerçek varsa şudur değişmeyen; kalır olduğunca
 Tin, öğrettiğim gibi, geçer nesneden yaraştığı nesneye.
 Bundandır etkin korkunun azgın tutkuyu yumuşatmadığı,
 Karnın doymazlığı; dinleyin tanrısal sözümü, bırakın artık
 175 Bildik tinleri yerici ölümle yıpratmayı, kanı kanla
 Beslemeyi; yelken açtım uygun denizde, elveren yeller,
 Ne korkuya, ne yakarıslara yer var evrenin engininde.
 Akıyor bütün varlık, değişiyor, dönüşüyor ne varsa.
 Yalnız zamandır kalan olduğu gibi, yolunda yürüyen,
 180 Bir ırmaktır tüm varlık, akan boyuna, başka değil,
 Akan zamanda durmayan, dalgadır üstünde dalganın,
 Gelen biner öncekinin üstüne, yürür zamanlar
 Ardınca zamanların, yenilenir boyuna ne varsa, kalır
 Varolan ancak, yenilenir kendince, sürdürür özünü
 185 Yenilendikçe hep, gelişir içinde bu yenileşmenin varlık.
 Görürsün, yükselir denizden ışığa karşı gece, yoğun
 Karanlığın ardından parlayan ışıklar yukarı çıkar.
 Değişir gökyüzü görünümü, çekilince dinlenmeye tüm varlık
 Kucağında sessizliğin, pırıl pırıl atların koşulduğu
 190 Arabasıyla gelince Lucifer, günün ışıkları vurur
 Evrene, aydınlatır ortalığı Pallantias, Phoebus'un
 Gönölünce. Kızıldır kalkanı güneşin, yükselirken yerden,
 Kızartır yeryüzü gümüşünde, gün batımında, parlaktır
 Yükselince doruğa, genişler uzayın yayılım alanı, uzak
 195 Kalır yeryüzünün koyuluğundan, büyük ışınların etkinliği.
 Kalmaz artık Diana'nın karanlık biçimi gecemsi,
 Değişir, gelen günün ilk bulanıklığı, daralır, ufalır,
 Büyür aydınlık daha da, silinir tüm gölgeler. Bu ne?
 Görmez misin bu dördüz dönüşüm biçimlerinde yılın
 200 Tüm yaşam evrelerimizi yansıtan durumları şimdi?
 Körpe dönemine benzer bir çocuğun, başlangıcı yılın,

- Öyle yumuşak, ince, bahar evresi. Yeşerir ortalık,
 Yükselir bitkiler, otlar verimli, körpe; yarının köylüsü.
 Donanır kırlar, yaylımlar boyam boyam çiçeklerle,
 205 Otlarla, dallar, ağaçlar bezenir, yeşerir yapraklar hep.
 Gelir ilkyazdan sonra gelişkin yaz, güçlü gençlik,
 Bulunmaz başka dönemlerde bu sağlık, verimlilik,
 Etkinlik, girişim. Gelir bu evrenin ardından,
 Gider gençlik çağının ateşi, bir gevşeme, yumuşama
 210 Getirir olgunluk, gençlikle yaşlılık arasında, başlar
 Görünmeye şakaklarda yer yer aklar, kırçillaşmalar.
 Gelir yavaş adımlarla korkunç kış, apak ortalık,
 Dökülür bütün saçlar, ya da hepsi ağarmış durur,
 Başlar durmayan bir dönüşme, değişme, güçten kesilen
 215 Gövdemizde boyuna, neydik ne olduk şimdi, yarına yok
 Kalacağımız daha. Bir gündü, karnındaydık anamızın.
 Gelecek insanlar için döldük, tohumduk, varlığımızla.
 Doğanın yaratıcı eliyle çıktık genişleyen karnından
 Ananın, bizi sımsıkı kuşatan, ağırlığı taşıyan yerden,
 220 İstemedi orada kalmamızı doğa, salıverdi özgür uzaya.
 Şimdi güçsüz bir bebek getirilmiş dünyaya, açmış
 Gözünü, dört ayaklılar gibi oynatır ellerini, ayaklarını,
 Başlar yavaş yavaş emeklemeye, salınır üzerinde
 Dizlerinin, güvensiz, sendeler. oynatır güçsüz
 225 Sinirlerini, çabalar, güçlenir, gelişir gençlik yolunda.
 Hızlanır, erer olgunlaşıp çalışma dönemine, iş çağına,
 Yeniden başlar güçsüzlük yolunda yürümeler, yaşlılık.
 İşte budur sarsan, yıpratın ilk gençlik yıllarının
 Gücünü, budur Milon'u kocaltan, ağlatan, güçten düşüren,
 230 Hercules gibiydi güçlü kolları, gergin kasları vardı,
 Şimdi gevşemiş, pörsümüştü sarkar iki yanından.
 Ağlayarak bakmış aynaya yaşlı kızı Tyndarus'un
 Kırışmış yüzü, sordu kendi kendine nedir bu yıkım
 Bir daha. Sen kemiren zaman, sen kıskanç, mutsuz yaş,
 235 Bütün yıkımlar sizden; azgın dişleriyle kemirerek
 Değişmenin, sürükleyen yavaş yavaş hepimizi ölüme.

- Sürekli değil bizim kurucu öğeler dediğimiz,
 Anlatayım dinle, neden, ne yolla dönüşür bu öğeler.
 Dört öge vardır evren bütününde bütün varlığı kuran.
- 240 Ağırdır onlardan ikisi, çeker aşağı doğru, birine
 Toprak deriz birine su. Yoktur öbür ikisinin
 Ağırlığı, yukarı çıkmak ister bu yüzden boyuna,
 Basınç yapmaz, yeldir, ondan yeğnik olan da ateş.
 Ayrılınca birbirlerinden bu öğeler oluşur varlık türleri,
- 245 Döner özler kökene. Toprak yumuşak akan sıvıda, çözülür,
 Akışkan, uçucu olunca su gevşer, yeğnir sis olur,
 Buğulaşır, döner yeniden eski durumuna, yağar yere
 Yoğunlaşınca; yeğnir sonra yükselir su kızgın uzaya.
 Sürer gider boyuna bu karşılıklı dönüşme, yolunca.
- 250 Yükselir karışırsa havaya yoğunlaşan ateş, havadan iner
 Sular aşağıya, topaklanır yuvarlanır dalgalar yerde
 Kalmaz bir biçimde değişir nesneler, yeni varlıklar
 Yaratır doğa severek, üretir birinden ötekini,
 Yokolmaz evrende bir nesne bana kalırsa, değişir,
- 255 Dönüşür bir biçim içinde, doğuş oluş dediğimiz bu,
 Birinden çıkar öteki, gelenden giden, gidenden gelen.
 Almaz eski biçimini bir daha değişen, yokolmaz da,
 Kalır evrende, değişerek, bir biçim altında değil
 Değişim kanımca, belli bir durumda sürüp gitme yok.
- 260 İşte böyle geldiniz altın çağından demir çağına;
 Böyle yönlenmiştir ülkelerin yazgısı da. Deniz gördüm
 Eskiden kuru topraktı yerleri, dalgalar arasından çıkan
 Bölgeler gördüm. Denizde yaşamış midyeler denizden
 Uzaklarda durmakta şimdi. Kimi yüksek tepelerinde
- 265 Dağların eskiden kalma gemi demirleri, zincirler görülür.
 Oylumlara dönüşmüş akarsuların etkisiyle birçok ova,
 Dağlar var ovalara dönüşen düzleşerek, aşınarak,
 Nice kurak yerler dönüşmüş bataklıklara, şimdi,
 Nice bataklıklar kurumuş susuzluktan, şimdi çorak.
- 270 Burada pınarlar oluşturur doğa, kurutur kaynakları
 Ötede, akarsular çıkar derinlerinden toprağın, beride

- Kurur eskiden yerden fışkıran kaynaklar, yokolur.
 Topraktan çıkar burada Lycus, yine toprak yutar onu
 Orada, giden uzaklaşan buradan yeniden çıkar oradan.
- 275 Emilen sular şimdi başka bir yerden çıkar
 Argolis ovasında büyük Erasinus akar.
 Kurumuş, derler, kaynağı Mysia'daki Caiecus ırmağının
 Kesilmiş suyu, başlamış sonradan akmaya başka yerde.
 Böyledir Scania kıyısından akan Amenanus da, şimdi,
- 280 Kurur geri tepince, bastırınca kaynaktan gelen sular,
 İçilirmiş eskiden, şimdi karışıyor Anigros sularına,
 İçilmez şimdi; inanmak gerekirse sözlerine bilicilerin,
 Hercules'in oklarını taşıyan vurmuş bir Centaurus'u
 Yıkamış o da yaralarını o yüzden kirlenmiş bu sular.
- 285 Öyle değil mi Scythia dağlarından akıp gelen
 Hypanis? Kaynağında tatlı, denize döküldüğünde tuzlu.
 Taşkın sularla çevrilmişti Pharos, Antissa, bir de
 Fenike'nin Tyros ili, bugün kalmayan adalar, varken.
 Bir yarımadaydı Leucas, eskiden, insanların yaşadığı,
- 290 Dört yanı deniz şimdi, bir ada. Bitişikmiş İtalya'ya
 Zancle, öyle söylenir, taşan sular ayırıncaya,
 Azgın dalgalar anakaradan koparıncaya değin, birmiş.
 Araştırırsan Helice, Buris gibi Achaia illerini
 Görürsün kaldıklarını sular altında, batmış gemiler,
- 295 Evler, duvarlar bulursun denizin dibinde. Yükselir
 Bir tepe çıplak ağaçsız, Pitteus kenti Troezen
 Yakınında, geniş, dümdüz bir ovaymış eskiden, şimdi
 Sivri bir tepe; korkunç söylence yeri; uğuldayan,
 Gürleyen, kıvrılan azgın yellerin kapatıldığı oyuk,
- 300 Karanlık, çevrinir yeller kendi yörelerinde; çıkacak
 Bir yol arar, bir yarık bulamaz, inler, solur hızla
 Burnundan, derisi şişen, öne arkaya sıçrayan
 Saldıran, çekilen iki boynuzlu bir teke gibi kabarır,
 Toprağın altı, gürlemeler yükselir, sesler duyulur,
- 305 Bugün de durur orada bir tümsek, yüksek bir tepe
 Görünür, kaskatı kesilmiş uzun süreden beri.

- Neler bilirdik böyle duyulmuş, görülmuş olaylardan.
 Çok azı kalmış bunların. Neden? Olmamış mı suyun
 Değişimleri pek etkili? Soğumuş ortalık, kuşlukta
 310 Donan kaynağın ey boynuzlu Ammon; öğle, akşam sıcak.
 Yakılmak için toplanmış odunlar Athamanas pınarında,
 Öyle söylenir, ay en kısa yolu bitirince yörüngesinde.
 Bir ırmak var Cicones yöresinde, taşla dönüştürür içenin
 Bağırsaklarını, dokunanın mermere. O yörede yine
 315 Crathis ırmağı akar Sybaris yakınında, çevreler yurdumuzu,
 Altına çevirir ıslanan saç, kılkaplan oluşturun.
 Yalnız gövdelerde görülmez böyle tansıkları suların
 Tinsel alanda da şaşırtan etkinlikleri vardır büyük.
 Kim duymamıştır karanlık sularından Salmacis'in,
 320 Aethiopia gölünden içenin çıldırdığını birden,
 Bütün gücünün kesildiğini, yere yıkıldığını?
 Clitor kaynağından susuzluğunu gideren ürker şaraptan
 Sevinir pırıl pırıl, katkısız sudan içtim diye;
 Azgın bir düşman çıkarmış gibi kızdıran şaraptan,
 325 Sularda; sanır, söylendiğine göre; Amythaon'un oğlu
 Yıldırım çarpmışa dönmüş görünce Proetus kızlarını
 Okunmuş üflenmiş otlar atmış sulara, kurtarmış onları
 Bu çılgınlıktan, bundandır sularda şarap korkusu.
 Başkadır Lyncestia ırmağının etkisi, bundan,
 330 Kim ölçüyü kaçırırsa, gırtlığında, yudumlariken bunu
 Başlar yürürken sendelemeye, salt şarap içmiş gibi.
 Bir yer vardır Arcadia'da, eskilerin Pheneos dediği,
 Şaşırtır insanı görünce, korku salar geceleyin;
 Yıkım getirir gece içilirse suyu, gündür sakıncasız.
 335 Başka sularda da vardır değişik etkinlikler, ayrıca.
 Bir zaman Ortygia yüzerdi sular üzerinde, bir yerdir
 Oturulan şimdi. Bir zaman korku salardı Symplegad'lar,
 Yarılan dalgalar uğuldayarak çarptıkça, kayalara Argo'ya;
 Şimdi sessiz, kımıldamadan dururlar yellere kaşı.
 340 Kızgın, kükrütlü yalımlar püskürürdü bir zaman Aetna
 Ağzından, şimdi ne yalımlar çıkarır, ne de yakar.

- Soluk alıp veren canlı gibidir yeryüzü, yaşayan,
 Kızgın soluklar, yalımlar çıkaran, soluyan yer yer,
 Anlaşılır kolayca bu solunum yollarının değiştiği hep,
- 345 Bir olur açılır, bir olur kapanır soluma boruları,
 Büyük mağaralarda sıkışır, kalabilir yeğnik yeller,
 Yığılır kayalar üstüne kayalar, fışkırıp yalımlar
 Oluşturan korlar içinden dağların, başlar ürkünç yangın;
 Gün olur durur esen yeller soğur mağaralar; yakalar
- 350 Gün olur ateş toprağın kolay tutuşan ziftini,
 İnce dumanlar çıkar orada sarımsı kükürtten; toprak
 Gidermezse sıcaklığını, duymaz ateşin açlığını yeterince;
 Tükenmiş geçen uzun çağlarla toprağın besini de,
 Doğanın yeyip yutan gücü tüketmiş ne varsa yemeye,
- 355 Gidermiş açlığını, kalanı da bırakmış ateşe hepten.
 Erkekler yerleşmiş Pallene'ye Hyperea'da, söylene, bu,
 Yumuşak ince tüyden örtermiş gövdelerini, hepsinin
 Dokuz kez gömülürlerse Tritonia bataklıklarına.
 İnanmıyorum buna ben. Söylenir İskit kadınlarının da
- 360 Kimi yerlerine ağı sürdükleri bu yöntemle. Kanıtlanınca
 İnanırız bu tür olaylara, öyle gerekir; görmez misin
 Sıcaklığın etkisiyle gevşer, çözülür bir gövde, kolayca
 Dönüşür başka yaratığa, ufalır daha, kısa sürede?
 Bak, adak diye boğazlanmış bir boğa gömülü gizlice;
- 365 Deney öğretiyor, çiçeklerden balözü toplayan anlar
 Kokuşmuş nesnelerden kaçır, eski gelenek üzre gezer
 Çalışır kırlarda, didinir ürün vermenin umuduyla hep.
 Toprağın altından çıkarır eşek anılarını soylu at.
 Yerin altından çıkarır kıvrık kollarını, basık
- 370 Gövdesini yengeç, sever ıslak kıyılarda yaşamayı,
 Başka yerden çıkar kıvrık kuyruklu korkunç akrep.
 Kırlarda, yapraklar arasında dolaşan, bozumsu iplikler
 Örmeye çalışan böcekler vardır, halkın ilgisini çeken,
 Onlar ölümcül kelebeklerle şaşırtıcı biçimler dokuyan.
- 375 Çiğitler vardır çamurda yeşil kurbağalar ürer ondan,
 İlkin yoktur ayakları, sonra yüzmeyi sağlayan kalçalar

- Oluşur, uzun sıçrar, atlamaya başlar kendince böyle,
Kalkık durur önü arkasına oranla gövdenin.
Böyle değil yeni doğmuş bir ayı yavrusu bile,
- 380 Gelişmemiş, yetersiz yavruyu sızan sıvılarla besler,
Biçimlendirir ana, karnında, sonra olgunlaşır yavru.
Görmez misin balözü taşıyan arı soyunu, altıgen
Petekler oluşturur mumla, sarar çepeçevre gümeci,
Elsiz ayaksızdır doğumda çıkar ayaklar, kanatlar sonra?
- 385 Juno'nun kuyruğu yıldızlarla süslenmiş kuşu,
Jupiter'in pusatlarını taşıyan kuş. Cythera güvercinleri
Yumurta sarısından çıkan bütün kanatlı yaratıklar,
Bilmez miydin böyle olduklarına inanıldığını sen de?
İnanır kimiler, mezarda çürüyünce gövde, bir yılana
- 390 Dönüşürmüş insanın, olduğu gibi kalan belkemiği.
Söylenir bunların hepsi bütün soyların kaynağında,
Burada, kendi kendini yenileyen, üreten bir kuş var
Sözkonusu, Phönix derler ona Asurlular, ne yemiş
Yer, ne bitki; günlükten dökülen gözyaşı, ıtır besini.
- 395 Beşyüz yıl yaşar da doldurursa süresini, kurar
Bir yuva, ya salınan hurmaağacının doruğunda, ya da
Meşe dalları arasında pençeleriyle, çıplak gagasıyla.
Tarçın sümbül başakları altında yerleşirse bu kuş,
Sarı mür, yakı ağacı çalılıkalarında saklanırsa
- 400 Çıkar doruğa, güzel kokular içinde geçer yaşamı.
Sonra, söylenceye göre, çok yıllar geçer aradan,
Bir yavru phönix doğar babanın varlığından.
Gelişince yeterince o da, güçlenince, erince çağı,
Yuvanın basıncıyla sallanan ağaç dallarından uçar,
- 405 Taşır yavrumsu varlığında beşiği, yenileri için,
Esen yellere babasının mezarını, Hyperion iline.
Varır, koyar hepsini kutsal Hyperion'un kapısı önüne.
Seyrektir sanırsız böyle şaşırdığımız olaylar,
Cücelere değgin sırtlan soyu da böyledir işte,
- 410 Kadıncıkmiş önceden, sonra baskısından erkeklerin
Erkek olmuş görünüşte. Etle, yelle, havayla geçinir.

Ona deĝen, hoyasına bürünür. başka türlü görünür.

Yenik düştü üzüm başlıklı Bacchus'a Hind vařaĝı,

Bir söylentiye göre çok işeyen, taşa dönüştü

415 Birden soĝuk havanın etkisiyle kaskatı kesildi.

Böyle katılaşır birdenbire mercanlar da havadan

Atınca onları dalgalar yumuşak otlar arasına.

Batmış daha önceden gün, gömülmüş derinliĝine denizin

Phoebus'un soluyan atları ben anlayıncaya deĝin bu sözleri,

420 Bu yeni biçim alışları. Böyle kavrarız bütün deĝiřimleri.

Böyle anlarız insanların güçlendiĝini, geliřtiĝini, yıkımını,

Böyle güçlüydü, erkliydi, büyüktü erkekler, deĝerleri,

Eskiden; on yıl boyunca ne kanlar dökmüş deniz kıyısında

Troya, şimdi yerle bir olmuş yıkıntılar kalmış geçmişten,

425 Ataların anıt mezarları vardır eski devletin yerinde.

Ne ünlüydü Isparta, altın çağındaydı eski büyük Mycneae.

Ne Cecrops var bugün, ne Amphion'un kargıları, yayları,

Isparta'da, eski Mycenae de yıkılmış gitmiş. Ne kalmış

Thebae'den, Oedipos soyundan adlarından başka bugün?

430 Nerede Pandion soyu, nerede Athena? Bir söylencedir kalan

Apenninus'tan çıkan Tiber kıyısında, saĝlam temeller

Üstüne kurulmuş, erkli, büyük, Dardanus Roması'ndan.

Bambaşka bir biçim almış artık, gelişerek, geniş dünyada

Yükselir yine günün birinde. Söylentiye göre, bildirmiş

435 Önceden bilici, bütün başına gelecekleri. Anımsarım kaygılı

Aeneas'ın dediklerini, aĝlardı Troya'ya, Priamus oĝlu

Helenus, sen, sarsılmaya bařladıĝında Troya'nın egemenliĝi

Bilirsin, ey tanrıçanın oĝlu, önsezinle duygularımı benim,

Yıkılmadı Troya büsbütün. Sen ayaktasın daha, korursun.

440 Kurtuldun ateşten, kılıçtan, gidiyorsun alıp yanında Pergamus'u

Kurtararak, çekilsin Troya'dan yabancılar, gidin buradan

Artık, bu güzel yurttan. Bilirim Frigyalı torunlar kurmuş

Bu ili. Görülmemiş, görülmez bir dengi daha, öyle büyük.

Yaşayacak içinden çıkan yiĝitlerle çağlar boyunca,

445 Sürdürür egemenliĝini onlarla dünya tanrıçası, Julus

Soyundan gelen. Kim yararlanırsa yeryüzünden sevinir

- Gökteki yerinden; en yüksek erek sayar gökyüzünü.
 Böyle söyledi Helenus, koruyucu tanrılarına Aeneas'ın.
 Seviniyorum düşündükçe, yeniden kuracağını büyük kenti,
 450 Frigyalılara yarar, Pelasglara karşı bir başarıydı bu.
 Gidemem artık uzaklara çoktandır yolları unutmuş
 Atlarla, değişmiş gökyüzüyle bütün nesneler, yeryüzü,
 Yeryüzünde ne varsa değişmiş hep. Özgür dolaşan
 Tinleriz biz, bir bölümüüz evrenin, gövdeden yoksun;
 455 Gireriz bir azgın yaratığın gövdesine bile, kalırsız
 Onun göğsünde, başka gövdelerde, ataların tinlerinde,
 Kardeşlerimizin, sevilmiş bir kimsenin varlığında,
 Sürer yaşamımız başka bir biçimde, görünmeden kimseye,
 Olur koruduğumuz insan özelliğimizi yine insanda.
 460 Sakıyalım Thyestes'in alçak şöleninde karın doyurmaktan.
 Ne korkunç alışkanlıktı yemek insan ölüsünü; böyle bir
 Şölen düzenlemek, bıçakla yarıp boynunu bir dananın,
 İnsanın, duyarak çığlıklarını, boşaltıp yemek içini.
 Ne acıdır, çığlıkları bir çocuğunkine benzeyen oğlağı
 465 Parçalamak, ürkmeden, yemle kandırıp kuşu yemek,
 Bağırarak; bitmez insanların bu tür kötülükleri,
 Öldürmede, kıyıda, yozlaştırmada, nereye varacak bu?
 Besler boğayı, sonra adar atalarına, götürür keser;
 Korkunç kuzey yellerine karşı koruyucudur koyun,
 470 Yünüyle, sütle doldurur avucu sağılan keçi,
 Tuzaklar, ağlar, düğümler, ilmikler, türlü kandırmacalar,
 Oyunlar bırak hepsini, yakalama ökseyle kuşları da;
 Düşürme tuzağa ağlarla, ürkütücü yamalarla geyiği,
 Yem takma gizlice, kıvrık kancaların ucuna, kandırma.
 475 Kötüye, acımasıza gerekeni yapmakla yetin, aşırı gitme;
 Ağzına koyma hayvan etini, uygun bitkilerle beslen.

- B**unları söyledikten, daha başka bilgiler verdikten sonra,
 Söylenceye göre, dönmüş Numa yurduna, Latiaris'e geçmiş
 Halkın çağrısı üzerine, yurdunda, yönetimin başına,
 480 Omuzlarında taşımış onu bilici kızlar, kutlamışlar onu

Bir nymphanın kocası diye; öğretmiş kutsal adakları,
Törenleri, kötü savaş yerine yararlı barış yollarını.

Yaşlıydı, yaşamıyla birlikte bitti egemenliği de, barışla,
Gözyaşı dökmüş Numa'nın ölümüne bütün Latiaris halkı,

485 Genci yaşlısı törende; kentten uzaktaydı karısı, gizlenmiş
Aricia oylumlarında, sık ağaçlar altında; ürküttü

Ağlayıp inlemelerle, çığlıklarla Orestes Dianası'nın kutsal
İşlerine bakan görevlileri bile. Sık sık uyarmış onu

Göllerin, kırların nymphaları, kulak asmamış öğütlerine.

490 Dedi ki yiğit Theseus, bu bağırıp ağlayan kadına, tut
Kendini, yararı yok ağlamanın, yazgı neyse odur, bakıver
Başkalarının benzer yazgılarına, bırak acıyı sızıyı,

Açılır yüreğin daha kolay. Başka bir yol bul kendine,
Yumuşatır acını, benim sözlerimden etkilidir senin için,

495 Kendine gelişin. Kulak tutmuşsan Hippolytus'un sözlerine;
Babasının düşüncesizliği, Phaedra'nın kötülüğü yüzünden

Ölüme gidenin, şaşarsın daha da, ağır gelir kanıtlanması:
Bendim işte o. Günün birinde tuzağa düşürmüş beni

Pasiphae'nin kızı, kirlettim atamın kutsal yatağını

500 Uyarak bu kızın isteğine, bir suç işledim ağır,

Korkudan, densizlikten ya da aşağılanmaktan olsa

Gerek. Kovmuş ilden beni babam, sürmüş uzaklara, söverek

Ağır yergiler, kargışlar yağdırarak ben kaçarken,

İstemiş düşmandan başımı bile. Uçar gibi giden

505 Arabayla varmak istedim Pitteus'un Troezen iline.

Vardım Korinthos koyunun kıyılarına; birden yükseldi deniz,

Bir akıntı kabaran sularla, dağlar gibi yükselen,

Şişen bulutlar gibi, büyüyen, genişleyen, gürleyen gökte,

Çatırdayan, yarılan dalgalardan çıkan boynuzlu boğa gibi,

510 Göğsüne değin havaya yükselen, ayağa kalkan, görünen,

Deniz sularını derin öfkeyle, hınçla burnundan püsküren.

Yüreğini oynatmış arkadaşlarını; ben korkmadım pek,

Sürgünü düşündüm yalnız, öfkeyle denize çevirmiş atlar

Boyunlarını, gidiyorlar hızla, korkudan dikilmiş kulakları,

515 Korkarak hayvanlardan atlar, yüksekten yuvarlandılar

Uçurumundan, ben çekmeye çabaladım güçsüz ellerimle
 Soldan, ak köpükler üzerinden sulara batmış dizgini,
 Eğilerek, gerilerek, arkadan yakaladım kayışları sımsıkı.
 Önlemeye yetmezdi gücüm atların azgınlığını, taşkınlığını,

- 520 Kendi çevresinde durmadan dönen dingil yanında,
 Kazığa çarpıp kopmasa, parçalanmasa bir tekerlek.
 Bir çarpış düşürmüş arabadan beni, dolaşım kayışlara,
 Birbirine geçmiş, karışmış sinirlerim, yara bere içinde,
 Bir direğe asılı kaldım canım dişimde; gücüm kesilir,
 525 Düşer elim kolum, bir çatırtı kırılan kemiklerden,
 Acılar içinde göçer dünyadan tin, gövdeden iz yok,
 Yalnız dağılmış parçalar kalmış yaralardan bilinen bu.
 Karşılaştırabilir misin, ey nympha, çektiğimi çektiğinle?
 Keser mi gözün? Bir ülke gördüm ışıktan yoksun,
 530 Paramparça bir gövde yüzerdi Phlegethon sularında.
 Dönmemişim yeniden yaşama, Apollon oğlunun etkin
 Emleriyle. O zaman, yeni güçlü otlarla Paeon'un becerisiyle
 Canlandım Dis'in densiz ülkesinde, yeterli değilmiş
 Anlayış gücüm böyle yararsız, gereksiz bir armağanın
 535 Ne olduğunu, Cynthia'nın yoğun bulutlarını kavramaya.
 Sonra kurtulmuşum baskıdan, sıkıntıdan, ermişim güvene,
 Ancak eklenmiş yıllar birbirine, tanır oldum ortalığı,
 Düşünmüş uzun boylu, Delos'ta mı, Girit'te mi otursun
 Diye. Bırakmış Delos'u da, Girit'i de, tanrıları da,
 540 Götürmüş buraya, yerleştirmiş beni. Sonra döndü,
 Atları göstererek dedi ki: sen Hippolytus'tun önceden,
 Bundan sonra Viribius'tur adın, öyle anılacaksın.
 O günden beri korurum bu kırları, küçük tanrılardan
 Birinin adıyla, bir tanrıça korur beni, bağlıyım ona.

- 545 **Y**etmemiş gidermeye üzüntüsünü Egeria'nın böyle
 Takma sanla yaşamak, uzanmış dağın en düz eteklerinde,
 Dökmüş gözyaşlarını sessizce; sonra çok acımış Phoebus
 Kızkardeşine, gösterip ona bağlılığını, yaratmış serin
 Bir pınar, ölümsüz, ince dalgalı, bir kaynak, gövdesinden.

- 550 Etkilenmiş bu olaydan nymphalar, Amazon oğlu, şaşmış
O da Tyrrhenus tarımcısı gibi, hani durarak ortasında
Gören bu ilginç yazgı keseğini, kendiliğinden, kimsenin
Etkisinde kalmadan, oraya bakan, birden toprak kılığından
Çıkan, insan biçimini alan, ağzı belirginleşen,
- 555 Gelecek üstüne bilgiler veren, yerlilerin Tages
Dedikleri adam; budur ilkin Etrüsklere gelecek üstüne
Açıklamalar getiren, ya da Romulus gibi eskiden,
Palatinus tepesinde, gördü birden, yapraklarla örtülmüş
Bir kargı, oysa bir ağaçtı bu kargı değil artık,
- 560 Derin köklerini salmış toprağa, ince yapraklı,
Sevimli bir ağaç, kesici bir ok değil; şaşmış halk
Oturmamış gölgesinde kimse şaşıp kalanlardan;
Boynuzlarını ırmağın sularında gören Cipus gibi.
Görünce sudaki yansımaları gerçek sanmış, yaklaşmış
- 565 Onlara, kaldırmış dayamış alına parmaklarını,
Görüntüye yöneldi çokluk, çevirmedi gözlerini daha,
Kalıverdi öyle, düşmana yenilip yurda dönünce,
Dikildi, gözlerini, ellerini göğe kaldırarak dedi ki:
Ey tanrılar, açıklayın yaptıklarınızı, bu şaşılası olayı da,
- 570 Mutluluğu da, mutlu olsun Quirinus ili de, halkı da;
Benim için sakıncalı olsa da. Yığdı üstüste yeşeren
Otları, yaklaştı kızgın yalımlar çıkaran adak ocağına,
Döktü adak kabından şarabı ateşe, sorarak bunun yorumunu.
Titreyerek, korkarak kaldırdı kesilen koyunun barsaklarını.
- 575 O zaman baktı bu adaklara Tyrrhenius gözlemcisi, bilici,
Öğrendi nesnelerin büyük dönüşümlerini onlardan,
Açık değildi yeterince bu. Sonra keskin bakışlarını
Kaldırıp hayvan liflerinden çevirdi Cipus'un boynuzlarına.
Dedi ki: kal sağlıcakla ey kral, sen de ey Cipus, burada
- 580 Boyun egecek boynuzlarına Latium kaleleri de, bu yer de.
Kalk, duraksama daha, yürü hızla çekinmeden, içeri açık
Kapılardan, böyle istiyor yazgı. Kral olacaksın ilde,
Senindir sonsuza değin egemenlik asası, güvenceli.
Geriledi bir adım, çevirdi üzgün yüzünü kapılarından,

- 585 Kalelerinden kentin beri, dedi ki: ey tanrılar önleyin
 Bu kötü yazgıyı; koruyun beni. Yeğdir sürgünde yaşamam,
 Capitolum'da kral olmaktan. Bunları söyledikten sonra,
 Toplantıya çağırdı yönetim kurulunu, üyeleri; barışçıl
 Defne yapraklarıyla örterek önceden boynuzlarını,
- 590 Güvenlik güçleriyle korunan yüksek yönetim yerinde,
 Kalkıp yakardı tanrılara gelenek üzere, dedi ki:
 Burada birisi var, kovmazsanız onu kentten, onaylarsanız
 Kral olacak ülkeye. Söylemem adını burada size,
 Ancak şudur belirtimi: böyle bildirmiş bilici,
- 595 Alnında boynuzları yürütecek gelirse Roma'ya yasaları.
 Çabalamış daha önce girmeye açık kapılardan,
 Bendim engelleyen onu, benden daha yakını yok,
 Siz, ey Quiritenler ya sürün onu yurduunuzdan,
 Ya tanıyın yeterince, çekin bağlayın sınırsız, zincirle,
- 600 Ya da kaçışını önleyin bu tiranın, ölümüyle.
 Salınır uğuldayarak eğik dallı çam ormanı böyle,
 Bir esmeye görsün hızlı soluyan doğu yelleri,
 Uğuldayan dalgalı deniz, uzaktan gürültüsü duyulan,
 Böyle gürledi halk. Karmakarış sesler, arasından
- 605 Bir söz duyuldu birden: kim olabilir bu? diye.
 Baktılar ilgiyle alnına, söylenen boynuzları görmeye.
 Yineledi sözlerini Cipus, sizin olsun ne isterseniz, dedi.
 Çekti başından çelengi, bakıştı halk, gördü şakaklarında
 İki boynuzu, söylediği gibi, şaşakaldı, doğrudu sözü.
- 610 Dikmiş yere hepsi gözünü, başlamışlar iççermeye,
 Bakmışlar, kendisine ün sağlayan başına, isteksiz,
 Kim güvenebilirmiş artık ona? Yakışmaz açık başlılık
 Bundan sonra diye, koydu çelengi başına; sokmayanlar
 Kente seni, soylular, bir armağan olsun diye sana
- 615 Yurtluk veriyorlar ey Cipus, ağır sabana koşulmuş
 Boğalar gibi, sen de, tarla süreceksin gündoğumundan
 Günbatımına değin, toprak açacaksın, anılsın
 Çağlar boyunca, bu olağanüstü durum, bu tansık, kalsın
 Yarınlarına diye, takılacak demir kapılara boynuzların.

- 620 **S**iz, ey musalar, kaldırın örtüsünü büyülu türkücülerin,
 Siz bilirsiniz, yanılmaz sizi çok uzasa da süre,
 Kutsal ilinde Romulus'un, Coronis oğlunu, neden,
 Ne zaman çağıracağını, Tiber'de sularla çevrili ada.
 Yıkım, sayrılık saçıyordu Latium havası, korkunçtu
- 625 Durum, kan tükeniyor sayrılıktan, sararıyor gövdeler,
 Ölü gömmekten yorgun düşmüş halk, ne çabaların, ne de
 Sağaltım girişimlerinin yararı kalmış, bir yıkım
 Ortılığı kaplamış, gökten yardım umuyor insanlar,
 Elkoymuş olaya, Phoebus bilicisi, Delphi, dünyanın
- 630 En gözde kentinde, yakardı tanrıya, bitsin bu yıkım,
 Diye duygulu sözlerle, kurtulsun istedi yüce kent.
 Bak, titriyor defneler, yer, tuttuğu okluk, sonra
 Birden bir ses yükseldi, korkutan, ürperten, sarsan
 Apollo tapınağının üç ayaklı kazanımsı yerinden:
- 635 Ey Romalı, burada bulmuşsun hepsini, daha yakından,
 Bütün aradıklarının, gel daha yakında ara. Gelmez
 En ufak bir kötülük Apollo'dan, oğlundandır,
 Bu yıkım Apollo'nun; mutlu bir yolculuk için
 Çağırın oğlunu gelsin, onunladır işiniz bütün.
 Alınca büyük kurul tanrının buyruğunu, duyunca,
- 640 Koyuldular aramaya Phoebus oğlunun, yerini, yaşadığı.
 İli, yelken açtı Epidauros kıyılarına doğru gemi.
 Tümsek kaburgalı gemiyle gönderilenler, üyeler,
 Grek önderleri çıktılar öğüt üzre kıyıya, yakardılar
 Tanrıya, bitsin Ausonia halkının acıları, bu yıkım,
- 645 Bu mutsuzluk, diye, böyle söyler bu konuda söylence.
 Değişik görüşler sürülmüş ileri, karşı çıkmadı yardıma
 Kimse, doğrusu, ancak dururken kendi tanrıları, istemedi
 Yabancı bir tanrıya bağlanmayı kimisi; tartışa dursun
 Onlar, çekildi günün ışığı günbatımında, kaplamış
- 650 Yeryüzünü bütün, birden, koyu karanlığı gecenin.
 Düş görmüşsün ey Romalı; gelmiş yatağının önüne
 Tanrı tapınağa, göreve, sol elinde tutarak köylü

Değneğini, sağ eliyle de aşağı sarkan uzun sakallarını
 Okşayarak, sevecen göğsünden taşan bir sesle
 655 Şu sözleri söyledi, bilgece, orada bulunanlara:
 Geliyorum, korkmayın artık, atıyorum örtüyü yüzümden.
 Bakın, dolanmış değneğe çepeçevre yılan, işte burada,
 Görün, iyi bakın, bir daha anlayın ne olduğunu.
 Kalkarsa yüzümden örtü, dönerse değnek. daha büyük
 660 Görünürüm, yakıştığınca, tanrısal varlıklar dönüşünce.
 Birden yokoluverdi sesle tanrı, tanrıyla ses,
 Gitti düş, giden düşle geldi günün aydınlığı.
 Aurora kovmuş bütün ışılan yıldızları, o süre,
 Başlamış tapınağa gelmeye, kentin soyluları,
 665 Tanrının dilediği yerde, yakardılar, gönüllerince,
 Göksel belirtiler görünsün diye, yardım dilediler.
 Söyler söylemez bunları, altın tırmığın tepesinde,
 Bir yılan oluştu birden, tıslamalar duyuldu tanrıdan,
 Başlamış sallamaya sunağı, yontuyu, kapıyı, altın çatıyı,
 670 Mermer döşemeyi yaklaştıkça yavaş yavaş, durdu sonra
 Tapınağın ortasında, kalkıp göğsüne değin, çevirdi
 Kıvılcım saçan gözlerini bütün çevreye, bakındı.
 Titredi korkudan hepsi, tanrının anladı gücünü,
 Pırıl pırıl bir sargı dolamış alımlı saçlarına,
 675 Tapınak görevlisi. Bağırır: görün işte tanrı, yaklaşın,
 Dille, gönülle tanrıya hepiniz, yanınızda, ne görkemli,
 Ne güzel bir görünüşü var bize: halk utanıyor övmekten
 Ey tanrı seni düşünen, baş eğin hepiniz, yakarın övün
 Tanrıyı, buyruk üzre. Görevlinin dileğince konuştu
 680 Hepsi, coşkuyla, duyguyla izledi töreni Aeneas torunları.
 Son kez eğdi başını tanrı, kaldırdı döndürerek
 Tırmığını, bir güvence diye, tısladı hızlanan diliyle.
 Sonra süzüldü parlak basamaklardan aşağı, çevirdi
 Arkaya başını, baktı giderken eski sunağa, içinde
 685 Oturulan, alışılan eve, esenledi şenlik tapınağı.
 Sonra, serpilmiş çiçeklerin örttüğü yerin üstünde
 Sürünerek, geçti kentin içinden, yükseldi, bir eğri

- Çizip tuttu güvenli limanın yolunu; sağlam kıyıyı.
 Durdu orada sessiz, gösterdi ardınca gidenlere,
- 690 Uğurlayanlara sevecen bir yüzle bakıp bittiğini
 Kutsal görevin, sonra uzandı Ausonia gemisinde dingin,
 Boylu boyunca. Sezdi.tanrıs al yükü gemi, gömüldü bu
 Ağırlıkla biraz daha sulara; mutluydu Aeneas oğulları
 İlk in bir boğa kestiler kıyıda, çözdüler geminin
- 695 Çiçeklerle süslü halatlarını. Yüzüyordu yellerin
 Ö nünce gemi, iniyor, çıkıyor tanrının ağırlığıyla eğik
 Arka bölümü geminin, bakarken mavi sulara tanrı üstten,
 Ulaştı Zephiros'la Pallas kızı Iyonya denizinden
 İtalya'ya, altıncı kez yükselmişken ufuktan geçmiş
- 700 Tanrıçanın tapınağıyla ünlü Lacium'un, Scylacium'un
 Ö nünden; Iapyx koyundan, solda bırakıp Amphrisia
 Kayalarını, küreklerden uzak, sağda Celennia yamacı
 Dik, geçip Gaulon önünden, kürek çektiler Narycia iline
 Doğru, aşarak Siculia'nın daralttığı Pelorus boğazını.
- 705 Görmek istedi Hippotades konağını, Temessa madenlerini,
 Leucosia'yı, güneşli Paestum güllerini; sıyrıp geçti
 Caprea'yı, Minerva tepelerini karşıdan, Surrentum'un
 Hışırdayan üzüm bağlarını, Stabiae'yı, Hercules ilini,
 Dinlenme yeri Parthenope'yi, Sibylla tapınağının bulunduğu
- 710 Cumae'yi. Sakızlarıyla ünlü Linternum'a vardı, oradan
 Sıcak su kaynaklarının bulunduğu Voltumnus, geniş kıyı lı
 İrmağın aktığı yer, kar gibi güvercinleriyle ünlü Sinuessa,
 Süt çocuklarına yıkım getiren, sayn lı Minturnae, sinlik,
 Antiphates'in konağı, bataklıklarla çevrili Trachas,
- 715 Bir de Circe'nün ülkesi, ö te yandan yoğun kıyı lar
 Boyunda Antium. Yelken açtığı nda gönderilen gemiler,
 Oldukça kabarık tı deniz, düzenledi tanrı dünyayı, sonra
 Güçlü halatlarla çekerek yaklaştırdı gemiyi kıyı ya,
 Sararmış kıyı dan sürünerek girdi ata tapınağı ndan
- 720 İçeri. O zaman yatış tı deniz, bıraktı Epidaurus'ta
 Bakımlı tapınağı, yöneldi yeniden, onu konuklayan ata
 Tapınağı na, evlekler açıyordu kumlu kıyı lara dayanan

Geminin, arkası, başı inip kalktıkça, demir taradıkça,
Bir de kıyılarda çatırdayan, köpüren kavgılar;

- 725 Böyle sürdü Castrum'a değin, sonunda kutsal yerine
Lavinium ilinde, Tiber ırmağının sularına, güçlkle.
Orada karşılamaya çıkmış onu tüm halk, analardan,
Babalardan oluşan bir topluluk, Troyalı Vesta'nın
Kutsal ateşini taşıyan; esenlediler tanrıyı törenle.
- 730 Hızla gelen gemi göğüslüyordu dalgaları,
Çıtırtilar duyuldu kıyı boyunca dizilen tapınaklarda
Yakılan güzel kokularla havayı doldurdular günlüklerden,
Isıtiyordu adaklara çalınan bıçakları kan.
Dünyanın başı, ulaştı Roma kentine o zaman,
- 735 Dikelen yılan, yaslandı direğe, çevirdi boynunu baktı
Dört yanına konaklanan yerin, iyice düzenlenen.
İkiye ayrılmış çevreleyen dalgalarla akıntı,
Ada derler adına, karanın ortasında, yanda, uzatır
Kollarını sağa, sola birbirine denk uzunlukta.
- 740 Yönelde Phoebus'un yılanı gitmek için, buradan,
Göksel kılığına dönmek isteğiyle, Latium kıyısından,
Bir üzüntü, bir acı, kentin esenliğiydi, gitmesindi.
Ancak, bir başkası geldi şimdi tapınaklarımıza:
Bir tanrıdır bu ilde Caesar; yalnız savaşta değil

- 745 **Ü**stünlüğü, başarılıdır barışta da, yönetimde de,
Işıyan bir yıldızdır toplum işlerinde, benzersiz, yeni,
Öyledir onun oğlu da, geri kalmaz babasından, başarıda.
Eşittir yaptıkları Caesar'ın yaptıklarıyla, ne artık
Ne eksik. Çok sıkıştırmıştı Britanları denizde, yıldırılmış
- 750 İyice hepsini, papiruslarıyla ünlü, verimli yedi kollu
Nil savaşında büyük başarı sağladı, yendi direngen
Numidyalıların direngen kralı İuba'yı Cinyps kıyısında,
Halk içinde büyük ün kazanmış Pontus kralı güçlü
Midhiridates'i de; Quirinus halkına da verdi utkudan
- 755 Sağlananlardan, onların da çok yararlı işleri oldu;
Özen gösterdiniz mi ey tanrılar, kim var insan soyunda

- Yönetim, egemenlik konusunda ondan yetenekli daha?
 Bundandır onun ölümlü bir insan dölünden gelmediği,
 Bir tanrı sayılması gerekir onun. Altın anasına
 760 Aeneas'ın, öyle görünür; ölümü korku salmış tapınakta
 Görevlilere, andıçıldı, pusatlar kaldırıldı yukarı,
 Sarardı görünce durumu anası, dedi ki, tanrılardan
 Birine yönelerek: bakın nedir bana bu kötülük,
 Verilen sıkıntı, darlık, baş uğruna bu tuzak,
 765 Yalnız Julus kalmış bana şimdi Dardanus soyundan.
 Çekecek miyim hep bu derin acıyı, bu kaygıyı?
 Bir Calydonia kargısıyla yaraladı beni Tydideus,
 Titredi birden savunulan Troya'nın surları, kötü.
 Tutamam artık oğlumu yerinde sessiz, durgun, gördükçe
 770 Ben bu uzun yolculukta birbirine karıştığını dalgaların.
 Öğrenmek için gerçeği, çok kez, kiminle savaşmak gerek,
 Turnus'la, yoksa Juno'yla mı? Kimi çağırayım yardıma
 Soyumun uğradığı yıkıma? Kaygılanan, üzülen yok eskilere.
 Acımadan, bilirsiniz öldürücü kılıçları benim için;
 775 Uzaklaştırın kılıçları, önleyin bu kıyımı, kan dökmeyi.
 Söndürmeyin adak kanlarıyla Vesta yalımlarını.

- B**öyle konuştu üzgün Venüs, bütün göğe, tanrılara,
 Önleyemedi kimse kılıçtan geçirilmesini bu saygın,
 Yaşlı kızkardeşlerin, acı sonunu değiştirmede tanrılar,
 780 Ancak çekilmez bir yıkımın belirtilerini kalmadılar
 İletmekten dünyaya geri. Karanlık bulutlardan
 Duyuldu pusat şakırtıları, gürültüler; öyle derler,
 Korkunç gürlemeler, duyuldu yıkım göklerden gelen
 Boynuz seslerinden, önceden. Kararan güneşin ayası,
 785 Donuk, solgun bir ışık gönderdi korkan yeryüzüne.
 Bir yalım yıldızların ortasında, kanlı damlalar
 Boşalan yağmurdu, Lucifer'in üzgün yüzü donuk,
 Yüzünde taşan bir demir karalığı, ay arabası kanlı,
 Kara korkular salan Styx'in baykuşu kaygılı,
 790 Birçok tanrısal belirtim ıslanmış gözyaşlarıyla,

- Kutsal yerlerde sesler, gözdağı veren çağrılar
 Duyulmakta. Kurban isteyen yok, bir gürültü büyük,
 Korkunç, kutsal bağırsaklardan; kesilmiş bir baş
 Yanında karaciğerin, alışveriş yerlerinde kargaşa,
 795 Geceleyin evlerin, tanrı tapınaklarının yöresinde,
 Korkunç köpek ulumaları, söylentiye göre, sessiz
 Gölgeleklerde koşuşmalar öteye beriye, sarsılan kent.
 Bu iğrenç kötülüğü, bu yaklaşan yazgıyı yenmek
 Tanrısal uyarı değil; geliyorlar eğri kılıçlarla
 800 Kutsal tapınağa, bunlar, kentin bir yerinde, yıkım,
 Kötülük, öldürme, kıyın olmasın istiyorlar, yönetim de.
 Dövündü Cythera tanrıçası vurup ellerini göğsüne,
 Anımsadı bulutlarda gizli Aeneas oğlunu, kurtuluşunu
 Paris'in hırçın Atreus oğlundan, Aeneas'ın azgın
 805 Diomedes'ten kaçışını. Dedi ki Jupiter: nedir isteğin,
 Dokunulmaz yazgıyı değiştirmek mi çocuk? Girmen gerek
 Üç kızkardeşin evine; gör orada salt demirden,
 Madenden yapıda, özel yerde, ne biçim yürür işler.
 Orada ne gök gürültüsü, ne ürkünç yıldırım, ne korku,
 810 Ne yıkım, ne çöküş, ne kaygı, sonsuz bir güven. yaşam.
 Görürsün orada çok dayanıklı kapta soyunun yazgısını
 Saklı. Ben gördüm, okudum, belledim, bildirmek isterim
 Sana da: bileceksin geleceğini sen de, sonsuzca.
 Ey Cythera, senin üstüne tütrediğin, koruduğun kişi
 815 Gönölünce doldurdu sevdiği dünyada süresini, bitirdi.
 Alındı göğe tanrı olarak, yerleştirildi tapınağa.
 Bir sana, bir de oğluna borçlu başarısını, almış öcünü
 Öldürülen babasının savaşta, hepinizin en yiğiti,
 Bir yükü bu sırtında, adını taşıdığı babasından kalan.
 820 Odur önder olarak, yenilen Mutina'da, barış sağlayan,
 Yakındı yıkım, sezmişti durumu Pharsalia, yeniden
 İslanmış Philippi kenti Emathia savaşında kanla,
 Gitmiş ünü Sicilya denizine değin, egemenliği, düşmüş
 Mısır; Roma kralına karı olmuş kraliçe Cleopatra,
 825 Boşuna direnmiş, gözdağı vermiş, neye yarar,

Onun Canopus'u buyruğunda bizim Capitolium'un.
Kat buna bütün yabancı ülkeleri, Okyanus halklarını,
Daha ne söyleyeyim sana? Onun olacak yeryüzünün
Bütün yaşarır ülkeleri, denizler hep onun olacak.

- 830 Odur barışı sağlayan, bütün uluslara tüze
Getiren bilgece, geçerli yasalar düzenleyen;
Aktöre kuran, gelenek, töre oluşturan odur hep;
Düşündü geleceği, torununun yarınını, kendi adını
Verdi ona, bir de becerikli kadınla kutsal evlilik,
835 Büyük bir özen gösterdi bunlara; sonra, gelirse
Nestor'la denk yaşa, alınsın göğ, soydaş yıldızlara.
Kurtarmak istersin tinini bu öldürülmüş gövdelerden,
Dönersin benim yüce tapınağımdan yükselen ışığa
Capitolium'da, alanda, tanrısız Julius'un baktığı.

- 840 **B**unları söyler söylemez, Senato'nun ortasında birden
Dikiliverdi yüce Venüs, kimseye görünmeden götürdü
Caesar'ın canını gövdesinden, bırakmadan havada
Eriyerek dağılmaya aldığı tını, yükseltti gökte
Parlayan tanrısız yıldızlara. Gövdeden bağımsız
845 Tın ışık kesildi, yalıma dönüştü, öyle parlak.
Ay'ın üstünden aşarak uçu daha yüksekler, Venüs,
Ardında geniş iz bırakarak yalınlanan saçları,
Parlardı bu ışıktan iz, yansıyan görkemine bakarak,
Caesar'ın, sevinçliydi savaşta üstünlüğüyle mutluydu.
850 Babasından üstün olmak istemedi oğlu, karşı çıktı,
Ancak, yaygın söylenti durmadı, ne engel, ne yasak tanıdı,
Onu, istemeden, bir saygı, sevgi içinde yadsıdı.
En yüce kişiydi Atreus, ünlü Agamemnon'dan sonra,
Üstün tutuldu Theseus Aegeus'tan, Achilleus Peleus'tan.
855 Bir örnek daha verelim uygun onlara: Saturnus,
Küçüktür Jupiter'den; Jupiter'in üçüzlü egemenliği
Vardır gökyüzünde, yeryüzünün egemeni Augustus.
Biri baba, öteki yöneten; egemen. Tanrılar, ateşe, kılıca
Buyuranlar, Aeneas'ın yoldaşları, yurttaşlarımız,

- 860 Quirinus ilinin kurucusu, sen ey Gradivus, sen,
 Quirinus'un yenilmez kurucusu soyundan; ey Vesta,
 Sen, kutsal yıldızları ortasında duran Caesar'ın,
 Sen de ey Phoebus evlerini koruyan tanrı, Vesta'nın
 Arkadaşı; sen ey Jupiter görkemli Tarpeia göklerinde
 865 Oturan, katın bunlara yakışan, uygun ozanı da:
 Yaşamım boyunca bütün gün, Augustus'un, yönettiği
 dünyadan
 Göçtüğü yerde, göklere; dinleyin uzaktan övgülerimi,
 Bir yapıt koydum ortaya, ne ateş, ne kılıç
 Yıpratabilir onu, ne uzun süre, uzayan yıllar,
 870 Ne de Jupiter'in öfkesi dokunabilir. Gelen çağ
 Ölümlü gövdeler üzerinde sürdürür etkisini,
 Güvensiz bir yaşam için vererek son yargısını.

Ne şiirimin kılına dokunabilir zaman, ne benim
 Yüce yıldızların üzerinden aşan ölümsüz adıma.

- 875 Yayılacak Roma'nın gücü gibi tüm yeryüzüne,
 Egemenlik altına giren ülkelere, okuyacak şiirimi
 Bütün uluslar dilden dile, benden etkin ozan
 Çıkmadığı süre, yaşar adım, en uzak geleceğe kalırım.

AÇIKLAMALAR

- Abaris* : Phineus'un yoldaşı (bk. Phineus).
- Abas* : Eski Argos kralı, Lyneceus ile Hypermnestra'nın oğlu, Danaus'ın torunu, Acrisius'un babası. Libyalı, Kentauros, Diomedes'in yoldaşı.
- Acarmania* : Orta Yunanistan'ın batı bölgesi.
- Acastus* : Teselyalı, Iolcus kralı Pelbas'ın oğlu. Calidonia avına katıldı, kardeşini öldüren Peleus'tan öcünü aldı.
- Acestus* : Sicilya'da Egesa kralı, Troya kökenlidir, Aeneas'ı iki kez konuk etti, ağırladı (Dido'da kaldığı sürece).
- Achamenid* : Ulixes'in arkadaşı, Kikloplar ülkesine sürüldü, Aeneas'ın gemisine alındı.
- Achaia* : Kuzey Peloponnes'de bir bölge.
- Achelaus* : Aetolia ile Acarnania arasında bir sınır ırmağı. Irmak tanrısı. Sirenler bunun kızlarıdır.
- Acheron* : Yeraltında bir ırmak. Ascalophus'un babası.
- Achilleus* : Teselya'da Phthia kralı, Peleus'ın oğlu, anası Thetis'tir, Aecus'un torunudur, Troya Savaşında ünlü savaşçı.
- Acis* : Faunus'la ırmak tanrısı Symaethus'ın kızı Symaethis'in oğlu. Galatia bu tanrıyı sevince kıskanç Polephemus onu kayaların arasına sıkıştırarak ezdi.
- Acmon* : Diomedes'in yoldaşı.
- Acoetes* : Tyrrhenlerden bir gemici, Bacchus bunun kılığına bürünmüştür.
- Aconteus* : Perseus için savaşlara katılmış bir Habeş.
- Acrisius* : Abas'ın oğlu, Argos kralı, Perseus'un anası olan Danae'nin babası. Bacchus törenlerinin Argos'ta düzenlenmesini engellediğinden, öfkelenen tanrı (Bacchus) bütün Argos kadınlarının gönüllerine, tinlerine tedirginlikler, çılgınlıklar salmış.
- Acrota* : Albania (şimdiki Arnavutluk) kralı.
- Actaeon* : Cadmus'un kızı Autone'nin oğlu, Diana'yı yıkanırken çıplak

görünce, öfkelenen tanrıça bunu bir geyiğe dönüştürüp köpeklerine parçalatmış.

- Actor* : Achilleus'un en güvenilir arkadaşı Patroklos'un büyük babası. Erytus'un babası. Teselya prensi Eurytion'un babası.
- Adonis* : Kıbrıs kralı Cygniras ile kızı Myrrha'nın oğlu. Venüs'ün sevgilisi. Kirlarda gezerken bir yaban domuzunun saldırısına uğrayıp ölmüş. Kanının döküldüğü yerden, yazbaşları açıp yaz ortalarına doğru solan gelincik çiçekleri bitmiş. Onun adına yıllık törenler düzenlenir, dölleşmenin gücünü vurgulayan tatlılar dağıtılır, özellikle Suriye dolaylarında kadınlarca çok sevilir, kutsanırdı. Bugün Türkiye'de Manisa ili dolaylarında düzenlenen Mesir Bayramı adlı tören bu eski uygulamanın kalıntısıdır (*IZE*).
- Aello* : Harpy'lerden biri, bir köpek adı.
- Aecid* : Aecus'un oğullarına ya da soyundan gelenlere verilen genel ad.
- Aeacus* : Jupiter ile Aegina'nın oğlu. Anası Asopus'un kızlarındandı. Bu Asopus ise Önopia Adası'nda kraldı. Anasının ününden dolayı, bu kadın, Aegina adını almıştı. Aeacus'un Telamon, Peleus, Phocus adlarını taşıyan oğulları vardı.
- Aetes* : Colhis kralının adı. Güneş tanrısının oğludur, Medea'nın babasıdır.
- Aegaeon* : Yüz kollu deniz devlerinden biri.
- Aegeus* : Atina kralıdır, Pandion'un oğludur, Theseus'un da babasıdır.
- Aegide* : Aegeus'in oğlu Theseus.
- Aegina* : İrmak tanrısı Asopus'un kızı, Aeacus'un anası.
- Aeneas* : Anchises ile Venüs'ün oğlu, Troya'nın en ünlü yiğitlerinden biridir, Julus ya da Ascanius'un babası; çok sıkıntılı yolculuklardan sonra İtalya'da Latium kıyısına çıkmış. Roma söylencelerinin en büyük, en gözde kişisidir.
- Aeolus* : Teselya kralı. Athamas, Sysiphus, Canace kardeşlerin babası. Cephalus'un hüyükbabası. Aeolia'lının atasıdır. Hippotes'in oğlu, esen yellerin egemeni, Alcyone'nin babası gibi birkaç sanı vardır.
- Aesacus* : Priamus ile Nympha Alexirhoe'nin oğlu, bir dalgıçkuşuna dönüşmüştür.
- Aesar* : Aşağı İtalya'da Coroton'da bir ırmak.
- Aesculapius* : Sağlık koruma tanrısı, Apollo ile Coronis'in oğlu.
- Aeson* : Iason'un babası.
- Aethalion* : Tyrrhen gemicisi.

- Aethion* : Etiyopyalı bilici.
- Aetna* : Sicilya'da ünlü yanardağ.
- Agamemnon* : Aetreus'un büyük oğlu, Menelaus'un kardeşi, Mycenae kralı Yunanlı komutan, Troya'ya karşı savaşa katıldı, Aulis'te kızı İphigenia'yı tanrıça Diana'ya adayarak boğazlattı (savaşı kazansın diye).
- Aganippe* : Helicon'daki kutsal kaynaklardan biriyle ilgili peri.
- Agaue* : Cadmus'un kızı. Echion'un karısı, Pentheus'un anası. Baccus töreni nedeniyle çıldıran anası, Pentheus'u parçalamıştı.
- Agenor* : Neptun'un oğlu, Fenike'de kral, Cadmus'la Europa'nın babası.
- Aglauros* : Cecrops'un kızı.
- Agre* : Bir av köpeği.
- Agriodius* : Azgın bir köpek, kocaman dişli.
- Agyrtes* : Perseus'un karşıtı, ona karşı savaşan kişi.
- Ajax* : Salamis kralı Telamon'un oğlu; Aeacus'un torunu, Troya Savaşı'na katılan ünlü yiğit.
- Alastor* : Likya'lı bir yiğit.
- Alba* : Latium'da Alba Longa ili (kurucusu Ascanius'tur), ayrıca Albania (Arnavutluk) kralının adı.
- Albula* : Latium'da Tiber ırmağının öteki adı.
- Alcandros* : Likyalı bir yiğit.
- Alcathoe* : Megara'nın şiirlerde geçen adı.
- Alcathous* : Pelops'un oğlu.
- Alce* : Köpek adı.
- Alcidamas* : Kos adasındandır, kızı Ctesylla'yı, andiçerek Atinalı Hermochares'e eş olarak sözverdi, sonra andını bozdu, kızı Atina'ya gönderdi, kız orada birden öldü, tabuta yerleştirilirken ak bir güvercin olup uçtu.
- Alcide* : Hercules.
- Alcimedon* : Tyrrhen gemicisi.
- Alcinous* : Paeaklar kralı, konuk olarak Ulixes'in yanında bulundu. İthaca'ya giden gemi dönerken, Neptun bu kralı bir kayaya dönüştürdü.
- Alcithoe* : Minyas'ın kızı.
- Alcmena* : Mycenae kralı Electryon'un kızı. Amphitryon'un karısı, Jupiter'le sevişerek Hercules'i doğurdu.
- Alcon* : Bir maden dökümcüsü.
- Alcyone* : Yeller tanrısı Aeolus'un kızı, Ceyx'in karısı; kocasının batan gemide ölmesi üzerine, o da eşiyle birlikte yalıçapkını denen kuşa dönüştü. Bu kuşun yedi günlük kuluçka döneminde denizler durulmuş.
- Alemon* : Myscelus'un babası.

- Alexirhoe* : Irmaklar tanrısı Granicus'un kızı. Priamus'la sevişerek Aescus'u doğurdu.
- Alocus* : İphimedia'nın kocası, Neptun'la sevişerek Otus ile Ephialtes kardeşleri doğurdu.
- Alphenor* : Niobe'nin oğlu.
- Alphaeus* : Peloponnes'in en büyük ırmağı.
- Althaea* : Thestius'un kızı, Plexippus ile Toxeus'un kızkardeşi, Oenecus'un karısı, Meleagros'un annesi.
- Amazon* : Temodon ırmağı kıyısında yaşayan, savaşçılıklarıyla ünlü, Anadolu'lu kadınlar (Amazonlar/tek memeliler).
- Ammon* : Greklerin Zeus denginde saydıkları, Jupiter Ammon da denen Libya tanrısı. Boğa boynuzlarıyla donanmış, bilici özelliği olan bir tanrıydı, Mısırlılarca da kutsandığı söylenir.
- Amor* : Venüs'ün oğlu, sevgi tanrısı.
- Amphimedon* : Phineus'un yoldaşı.
- Amphion* : Jupiter'le Antiopa'nın oğlu, Niobe'nin kocası, çevresini büyük surlarla çevirdiği Teb ilinin kralıydı. Bir söylentiye göre, Amphion, duvarlar yapılırken, çalgısını çalar, taşlar kendiliğinden yuvarlanır gelirmiş.
- Amphisus* : Apollo ile Dryope'nin oğlu.
- Amphitrite* : Nereus'un kızı, Neptun'un karısı.
- Amphitryon* : Alcaeus'un oğlu, Perseus'un torunu, Tiryns kralı. Jupiter, Amphitryon kılığına girerek, Amphitryon'un karısına yaklaşıp, kadın da bu yaklaşımdan sonra Hercules'i doğurmuş.
- Amphitryonide* : Hercules, Amphitryon'un üvey oğlu; karısının Jupiter'den gizlice kazandığı oğul.
- Ampycus* : Ceres'in bakıcılarından, Cephener'ler arasında.
- Ampyx* : Perseus'a karşı savaşan kişi. Lapithe, Mopsus'un babası.
- Amulius* : Albania kralı Proca'nın ufak oğlu. Roma'da kardeşi Numitor'un elinden yönetimi aldı, oğlunu öldürdü, kızını Vesta rahibesi yaptı, daha birçok olumsuz işler becerdikten sonra öldürüldü.
- Amyclae* : Laconia'da eski bir il.
- Amyclide* : Laconia kralı Amyclas'ın soyundan gelen, Hyacinthus.
- Amycus* : Dev, kentauros.
- Amymone* : Argolis'te bir kaynak, bir ırmak adı.
- Amyntor* : Phönix'in babası, Teselya kralı.
- Amythaon* : Bilici Melampus'un babası.
- Anaphe* : Kiklad adaları.

- Anapis* : Siraküza'da bir ırmak.
- Anaxarete* : Kıbrıslı bir kadın, İphis'in sevgisine karşı duyarsızlık gösterdiğinden bir kayaya dönüştürülmüştür.
- Ancaeus* : Arcadia'lı bir kişi, Calydonua avına katılmıştı.
- Anchises* : Aeneas'ın babası, Venüs bu adamla sevişerek Aeneas'ı doğurdu.
- Andraemon* : Oxylus'un oğlu, Dryope'nin kocası. Aetolia kralı, onun oğlu Thoas Troya savaşında ün kazanmıştı.
- Androgeos* : Girit kralı Minos'un oğlu. Atina'da bütün savaş oyunlarına katılanları yendi, sonra öldürüldü.
- Andromeda* : Cepheus ile Cassiope'nin kızı. Güzellikte bütün Nereidlerden (peri kızlarından) üstün olduğunu ileri sürünce, Neptun, onların yakarışları üzerine, Cepheus ülkesini su baskınına uğrattı, Andromeda'yı ürkünç bir kılığa soktu, Perseus araya girerek Andromeda'yı kurtarıp onunla evlendi.
- Anetor* : Peleus'ın sığırtmacı.
- Anigros* : Elis'te ufak bir ırmak. Devlerden birinin, ya da Chiron'un yaralarını yıkadığı bu suyun ağulu olduğu, çok pis koktuğu söylenir.
- Anius* : Delos kralı, Apollo tapınağının koruyucusu, bakıcısı.
- Antaeus* : Libyalı bir dev, toprağın oğlu, toprak onu sürekli beslediğinden gücü sürekli çoğalır. Hercules, onunla dövüşürken yerden yukarı kaldırıp aşağı bastırarak yenilgiye uğrattı.
- Antandrus* : Troya'da bir liman, Aeneas'ın yolculuğu oradan başladı.
- Antenor* : Priamus'un yakınlarından soylu bir Troyalı.
- Antigone* : Troya kralı Laomedon'un kızı. Uzun saçlarıyla övünerek Juno'ya karşı üstünlük tasladığından, saçları yılanı dönüştürüldü. Tanrılar bu durumuna acıyıp onu leylek kılığına soktular.
- Antimachus* : Bir dev, kentauros.
- Antiphates* : Laestrygon kralı. Konağı Latium'un güneyindeydi.
- Anubis* : Mısır'ın köpek başlı tanrısı, Osiris'in oğlu.
- Aoniden* : Helicon dağında oturan peri kızları (musalar).
- Aonien* : Boietia'ya komşu bir bölgenin insanlarına verilen ad (Aoni'ler).
- Aonier* : Hercules'in başka bir adı.
- Aonia'lı genç* : Hippomenes.
- Aphareus* : Messene kralı, Lynceus ile Idas'ın babası. Bir devin adı.
- Aphidas* : Bir dev, kentauros.

- Apis* : Mısır'da Memphis'te bulunan kutsal boğa. Baştan ayağa kara olan bu boğanın alnında ak bir akıtma vardır, sağ yanında da öyle.
- Apollo* : Jupiter ile Latona'nın oğlu, Diana'nın ikiz kardeşi, Delos adasında doğmuş. Müzik, sanat tanrısı diye kutsanır.
- Apulien* : İtalya'nın doğu bölgesi.
- Aquilo* : Boreas (bora denen fırtınanın tanrısı), Zete ile Calaes'in babası, kuzey yellerinin egemeni.
- Arachne* : Örümcek, Lidyalıdır. Dokumacılıkta Minerva'dan üstün olduğunu ileri sürünce, yarışmaya girdiler, bunun üzerine hep asılı kalan bir örümceğe dönüştürüldü.
- Arcas* : Jupiter'le Callisto'nun oğlu.
- Arcesius* : Jupiter'in oğludur, Laertes'in babası, Ulixes'in ise büyükbabasıdır.
- Ardea* : Latium'un başkenti, bu il yanında küllerinden *ardea* (balıkçıl denen kuş) türemiş.
- Areos* : Bir dev, kentauros.
- Arestor* : Argus'un babası.
- Arethusa* : Siraküza'da Ortygia adasında bir kaynak. Gerçekte Elis'de bir superisidir (nympha). İrmak tanrısı Alpheus bu kızı kovalamış, kızın yakarışı üzerine Diana onu bir pınara dönüştürmüştü. Söylenceye göre bu pınar deniz altından akarak Ortygia'da yeniden toprağın yüzüne çıkarmış. Bunun üzerine Alpheus da suya dönüşerek onunla birleşmiş. Bu nedenle ona Alpheus Nymphası denirmiştir.
- Argo* : Argonatların gemisi.
- Argus* : Yüzcözlü bir dev, Juno onu bir ineğe dönüştürerek, İo'ya verdi. Arestor'un oğlu olarak da adlandırılır.
- Arne* : Siphnos adasında oturan kadına verilen ad. Alını çok sevdiğinden yurduna kötülük edince bir kargaya dönüştürüldü.
- Asbolus* : Bilici, kentauros, bir köpek.
- Ascalaphus* : Acheron ile Orphne'nin oğlu, Proserpina onu bir puhukuşuna çevirmiştir.
- Ascanius* : Aeneas'ın oğlu, Julus da denir adına. Alba Longa ilinin kurucusudur.
- Asopus* : Boietia'da bir ırmak tanrısı.
- Assaracus* : Tros'un oğlu, Ilus ile Ganymedes'in kardeşi.
- Asterie* : Titan Goeus ile Phoebe'nin kızı. Bir kartal kılığına giren Jupiter onu ele geçirdi.
- Astraea* : Jupiter'le Themis'in kızıdır, tüze (hukuk, adalet) tanrıçasıdır, ona *Dike* de denir.
- Astreus* : Perseus'a karşı savaştan kişi.

- Astyages* : Phineus'un yoldaşı.
- Astyanax* : Hector ile Andromache'nin ufak oğlu; Grekler Troya'yı ele geçirince onu surlardan aşağı atarak öldürdüler.
- Astylos* : Bilici, dev (kentauros).
- Atalanta* : Boietia kralının güzel kızı. Kendisiyle evlenecek erkeğin yarışta başarı sağlaması koşulunu öne sürdü. Hippomenes, Venüs'ün yardımıyla yarış kazandı, ancak Kibele tapınağının kutsallığına saygısızlık edince, öfkelenen tanrıça ikisini de birer arslana dönüştürdü. Arcadia'lı Jasus'un kızı Atalanta için de böyle bir söylence vardır.
- Athamas* : Aeolus'un oğlu, Sisypheus'un kardeşi, Boietia Orchomenos bölgesi kralı, Helle ile Phrixus'un babası, Cadmus'un kızı İno'nun kocası.
- Athiș* : Phineus'un yoldaşı.
- Atlantide* : Maja'nın oğlu Merkür, Atlas'ın torunu.
- Atlas* : Titan Japetus'un oğlu, dünyayı omuzları üzerinde taşıyan güçlü dev.
- Attis* : Frigyalı bir çoban, tanrıça Kibele onu sevmiştir. Ancak o başka birisiyle evlenmek istemiştir. Bunun üzerine tanrıça onu çıldırtıp hadım ettikten sonra bir çam ağacına dönüştürdü.
- Augustus* : Roma'da bir soyluluk adıdır, bunu Julius Caesar Octavianus kullanmıştır.
- Aulis* : Boietia'nın liman kenti. Troya savaşında Yunan donanması burada toplanmıştı, Agamemnon güzel kızı İphigenia'yı (İphianassa da denir) burada başarı sağlasın diye tanrıçaya adayarak boğazlatmıştı.
- Aurora* : Günaçımı tanrıçası, Hyperion ya da titan Pallas'ın kızı, Titonus'un karısı.
- Ausonia* : İtalya'nın şiir dilindeki adı.
- Autolycus* : Merkür'ün oğlu, Erysichton'un kızı Mestra'nın kocası.
- Autonoe* : Cadmus'un kızı, Actaeon'un annesi.
- Aventinus* : Albania kralı.
- Avernus* : Campania'da Cumae yöresinde bir göl, oradan yeraltı evreğine açılan bir kapı varmış.
- Bacchis* : Korintli krallar soyunun genel adı.
- Bacchus* : Jupiter'le Semele'nin oğlu, üzüm bağlarının tanrısı. Yunan dilinde Dionysos denen bu tanrı üzüm toplama dönemi olan güz aylarının, bağbozumunun, özellikle şarabın öncüsü-bulucusu olarak kutsanır, adına çalgılı-içkili-oyunlu törenler düzenlenir.

- Bactra* : İlkçağda Bactriana da denen bir İran ili.
- Baltus* : Merkür'ün taşla dönüştürdüğü bir at çobanı.
- Baucis* : Philemon'un karısı.
- Belid'ler* : Mısır kralı Belus'un elli kız torununa verilen ad. Bunların babaları Danaus olduğundan hepsine birden Danaus kızları da denir. Belus'un biri Aegyptus, öteki Danaus adlı iki oğlu vardı. Danaus elli kız, elli oğul ile kardeşinden ayrılıp Peloponnes'e uçtu. Aegyptus'un oğulları onu izledi, kızlarıyla evlenmeyi dilediler. Danaus, kızlarına gece kocalarını (kardeşinin çocuklarını) öldürmelerini buyurdu (ilk yatağa girdikleri gece). Bunlar birini bırakmış, öteki Danaid'ler yeraltında delik bir küpün içine su doldurmakla görevlendirilmiş.
- Bellona* : Romalılarda bir savaş tanrıçası.
- Belus* : Söylenceye göre Asur devletinin kurucusu.
- Berecynthus* : Frigya'da bir dağ, Kibele'nin oturduğu dağ. Kibele'nin oğlu sayılan Midas bu adla anılır.
- Beroe* : Semele'nin sütanası.
- Bianor* : Bir dev, kentauros.
- Bisaltide* : Bisaltes'in kızı Theophane'nin başka bir adı. Neptun, bir boğa kılığına girerek bu kadınla sevişti. "Altın post" öyküsü bu söylenceyle ilgilidir.
- Bistonlar* : Trakya yerlilerinin başka bir adı.
- Bootes* : Büyükayı takım yıldızına komşu yıldız.
- Boreas* : Bora denen fırtına tanrısı, Trakya'da oturur, Orithyia ile evlendi (onu kaçırarak), Zetes ile Caelais'in babasıdır.
- Bromius* : Bacchus'un başka bir adı, "gürültü" anlamına gelir (Bacchus törenlerindeki gürültülü eğlencelerden dolayı).
- Bromus* : Bir dev, kentauros.
- Broteas* : Cepheus soyundan, Cephener, Lapithe.
- Bubasis* : Karya'da bir il.
- Bubastis* : Kedi başlı bir Mısır tanrıçası, Osiris'le İris'in kızı.
- Buris* : Achaia'da bir kıyı kenti, İ.Ö. 373'de büyük bir depremle yıkıldı, Ovidius'a göre denize gömüldü.
- Busiris* : Söylenceye göre Mısır kralı, bütün yabancıları adak olarak tapınaklarda kesermiş. Hercules bile kurban edilmek istenmiş, bunun üzerine Hercules zincirleri kopararak Busiris'i yere sermiş.
- Butes* : Pallas Athena'nın oğlu.
- Buthorus* : Epirus'ta bir il. Priamus'un oğlu Helenus orada bilici imiş. Pyrrhus'la Epirus'a geldikten sonra orada yeni bir Troya kenti kurduğu söylenir.

- Byblis* : Miletus'la Cyanea'nın kızı, kardeşi Caunus'u sevdiğinden bir pınara dönüştürülmüş.
- Cadmus* : Kral Agenor'un oğlu, Europa'nın kardeşi, Teb ilinin kurucusu, Boietia'da. Mars'la Venüs'ün kızı Harmonia ile evlenmiş, bu kadın da Autonoe, Agaue, Ino, Semele, Polydorus adlı çocukları doğurmuştur.
- Caeneus* : Teselyalıdır, Eleatus'un oğludur, önceleri bir kadındı. Caenis diye anılırdı, sonraları yakarışları üzerine Neptun onu bir erkeğe dönüştürdü. Kentauroslarla savaşa katıldı, ağaçların altında ezilerek öldü.
- Caenis* : Caeneus'a bak.
- Cajeta* : Aeneas'ın sütanası.
- Calais* : Boreas'ın kanatlı oğullarından biri, Zetes'in kardeşi.
- Calaurea* : Argolis'te Neptun tapınağıyla ünlü bir yer.
- Calliope* : Yiğitlik türküleri söyleyen bir Musa (peri).
- Callirrhoe* : Tanrı Achelous'un kızı, Alemaeon'un karısı.
- Calydon'lu yiğit* : Meleagros.
- Camenen* : Eski İtalya'da bilici Nymphalar.
- Canace* : "Gürültü" anlamına gelen köpek adı.
- Canens* : Janus ile Venilia'nın kızı, Picus'un karısı. "Canens" sözcüğü türkü çıkıran anlamına gelir.
- Canopus* : Aşağı Mısır'da bolluklarıyla ünlü bir il.
- Capaneus* : Teb ilinin yedi bilgelerinden biri, kral. İli tanrılara karşı koruduğundan Jupiter onu yıldırımla çarpmış.
- Capetus* : Albania kralı.
- Caphareus* : Evboia'da dağ. Bunun denize uzanan burnunda Troya'dan dönen Yunan donanması batmıştı.
- Capitol* : Roma'nın ünlü tepesi, Jupiter tapınağının olduğu yer.
- Caprea* : Bugünkü Capri adası.
- Capys* : Albania kralı.
- Carthaea* : Keos adası (Kiklad adaları).
- Cassiope* : Cepheus'un karısı, Andromeda'nın anası.
- Castor* : Pollux'un ikiz kardeşi.
- Castrum* : Latium kalesi.
- Caucasus* : Kafkasya.
- Caunus* : Miletus ile Cyanea'nın oğlu, Byblis'in kardeşi.
- Caystros* : Lidya'da bir ırmak, kuğularıyla ünlüdür.
- Cea* : Keos, Kiklad adalarından.

- Cebtron* : Troya'da bir ırmak, Hesperie'nin babası.
- Cecropier* : Cecrops'un soyundan, Theseus.
- Cecrops* : Atina'nın söylencesel kurucusu, Atina'da Akropolis'i yapan kişi. Pandoros, Herse, Aglauros kardeşlerin babası.
- Celadon* : Perseus'a karşı savaşılan kişi. Lapithe.
- Celmis* : İda dağındaki Daktyl'lerden biri, Girit ya da Frigya'da bir Daimon. Bu Daimonlar Girit'te doğan Jupiter'in bekçileriy-miş. Jupiter'in ölümlü bir tanrı olmasını istediğinden demire (çeliğe) dönüştürülmüş.
- Cenaeum* : Euboi'a'da bir dağ, orada Jupiter tapınağı vardı.
- Cenchreis* : Cinyras'ın karısı, Myrrha'nın annesi.
- Centauren* : Kentauros'lar, Teselya'nın ilk yerlileri. Bunların gövdele-rinin üst bölümü insan, alt bölümü at biçimliy-miş. Söylen-tiye göre bunlar İxion'dan, Juno ile özdeş buluttan doğmuş-larmış.
- Cephalus* : Deion'un oğlu, Teselyalı Aeolus'un torunu. Procris'in kocası.
- Cephen'ler* : Cepheus soyundan gelenler.
- Cepheus* : Belus'un oğlu, Aegyptus'un kardeşi.
- Cephisier* : Cephisus'un oğlu, Narcissos.
- Cephisus* : Parnas'tan çıkan Phocis ırmağı. Narcissos'un babası.
- Cerambus* : Deukalion su baskınından kurtulduktan sonra nymphalar onu bir böceğe (ya da genç kız) dönüştürdü, eskiden bir er-kekti, sonra baskından Othrys'e kaçmıştı.
- Cerasten* : (Cerast'lar) Kıbrıs adasının ilk yerlileri, alınlarında boynuz-ları varmış, yabancıları kurban ettiklerinden Venüs onları boğalara dönüştürmüş.
- Cerberus* : Echidna'dan doğan, yeraltı ülkesinin kapısını bekleyen üç başlı köpek.
- Cecropslar* : Lidya'nın ilk yerlileri. Titanlarla savaşta Jupiter'e yardım sözü vermişler, sonra ödül alma evresinde onunla alay etti-ler, bu yüzden maymuna dönüştürüldüler. Bu olaydan sonra yaşadıkları yere Maymun Adası dendi.
- Cercyon* : Eleusis'te gezginleri, yolcuları soyan bir soyguncu, hepsini öldürürdü, sonra Theseus onu ortadan kaldırdı.
- Ceres* : Saturnus ile Rhea'nın kızı, Jupiter'in kızkardeşi, Proserpi-na'nın anası, tarım tanrıçası.
- Ceyx* : Lucifer'in oğlu, Oeta kralı, Alcione'nin kocası.
- Charaxus* : Lapithe.
- Chariclo* : Irmak perisi, Ocyrhoe'yi doğurdu.

- Charops* : Bir Likyalı.
- Charydis* : Sicilya'da bir boğaz (denizin daraldığı uçurum, yerin dibine, denizlerin altına değin inermiş), korkunç bir çevrinti imiş, geçit vermezmiş.
- Chersidamas* : Bir Likyalı.
- Chimaera* : Likya'da bir dev. Başlı arslan, gövdesi keçi, kuyruğu yılan biçimindeymiş.
- Chione* : Daedailon'un kızı, ikiz doğurdu, Merkür'den Autolycus'u, Apollo'dan Philammon'u. İkizlerin anası olmakla övününce öfkelenen Diana onu öldürdü.
- Chios* : Anadolu kıyısında bir ada, Kios.
- Chiron* : Bir dev, kentauros. Saturnus ile Philyra'nın oğlu.
- Chronis* : Phineus'un arkadaşı, kentauros.
- Chromius* : Likyalı bir erkek.
- Chryse* : Troya yakınında bir il, Apollo tapınağıyla ünlüydü.
- Chthonius* : Kentauros.
- Chytros* : Kıbrıs'ta bir kent.
- Cicon* : Trakya'nın Hebrus yöresinde yaşayan halk.
- Cilicia* : Anadolu'da Kilikya bölgesi.
- Cilla* : Troya'da Apollo tapınağı ile ünlenmiş bir kent.
- Cimmer* : Tarihte Kimmerler diye bilinen halk.
- Cimolus* : Kiklad adaları.
- Cinyps* : Libya'da bir akarsu.
- Cinyras* : Asur kralı. Kıbrıs kralı Pygmalion'un oğlu, Adonis ile Myrrha'nın babası.
- Cipus* : Romalı kumandan.
- Circe* : Güneş tanrısı bir titan ile Perse'nin kızı, Aetes'in kızkardeşi, bir büyücü kadın.
- Clanis* : Phineus'un yoldaşı, bir kentauros.
- Claros* : Apollo'nun tapıldığı yer, bu nedenle ona Claros tanrısı denirdi. Bu İonia kentinde ünlü bir Apollo tapınağı vardı.
- Clematis* : Bir ırmak perisi, Ganfes kızı, Athis'in anası.
- Cleonea* : Argolis'te ufak bir kent.
- Clitor* : Arcadia'da bir kent.
- Clymene* : Tethys'in kızı, Kral Merops'un karısı, Phaethon ile Heliad'ların anası.
- Clymenus* : Phineus'un yoldaşı.
- Clytie* : Oceanus ile Tethys'in kızı, güneş tanrısının sevgilisi, sonradan güneş tanrısı bu kadını yerdi, kötiledi, bir çiçeğe dö-

nüştürdü, o çiçeğe *heliotropium* (haşhaş türünden bir çiçek) denir.

- Clytius* : Phineus'un yoldaşı.
- Clytos* : Pallas Athena'nın oğlu.
- Cocalus* : Sicilya kralı, Dadalus Girit'ten kaçarken, onu konuklayıp Minos'a karşı korudu.
- Coeranus* : Bir Likyalı.
- Coeus* : Bir titan, Latona'nın babası.
- Colchis* : Medea'nın doğduğu yer, Kuzeydoğu Anadolu'da bir bölge (Kolhis).
- Colophon* : Bir Ionia kenti (Kolophon/Değirmendere).
- Combe* : Curet'lerin anası, kaçarken bir kuşa dönüştürüldü.
- Cometes* : Lapithe.
- Coroneus* : Kral, bir kargaya dönüştürülen Corone'nin babası.
- Coronis* : Larissa'lı Phlegyas'ın kızı. Apollo bu kadınla evlenerek Aesculapius'un doğmasına neden oldu, sonra kıskançlığı yüzünden öldürüldü.
- Corythus* : Marmarica'lı bir savaşçı, Lapithe, Paris ile Oenone'nin oğlu.
- Crantor* : Peleus'un savaş araçlarını taşıyan kişi.
- Crutais* : Scylla'nın anası, su perisi.
- Crenaeus* : Kentauros.
- Creta* : Jupiter'in doğduğu Girit Adası.
- Crimise* : Lucania'da bir kent.
- Crocale* : Diana'nın çevresindeki su perilerinden biri.
- Crocus* : Smilax'ın sevgilisi. İkisi de çiçeğe dönüştürüldü.
- Cromyon* : Korinth dolaylarında bir yer, burada Theseus'un öldürdüğü azgın bir domuz vardı.
- Croton* : İtalyalı bir yiğit, Hercules onu İspanya'dan dönüşünde korumuş, konuklamış. Sonra yanlışlıkla, yine Hercules, onu öldürmüş.
- Cumae* : Campania'da bir kent, Apollo tapınağı bir de Sibylla mağarası ile ünlüdür.
- Cupido* : Sevgi, Amor da denir. Gerçekte sevgi (aşk) tanrısının adıdır, Venüs'ün oğludur, kanatlı, elinde yayı, okları bulunan bir erkek çocuk biçiminde görüntülenir. İnsanların da, tanrıların da gönüllerini tutuşturan bir ışıldağı vardır.
- Cures* : Sabinlerin ünlü kenti.
- Curet(en)* : Müzik perileri, özellikle Saturnus'un doğum günü törenlerinde türkülerle, ezgilerle ortalığı çınlatır, gürültüler güm-

bürtüler çıkarırlar, insanlara korku bile salarlar. Girit adası ile bağlantılı görünürler.

- Cyane* : Siraküza'da bir akarsu, Anapis'le birleşir, limana akar.
- Cyanea* : İrmak tanrısı Meandros'un kızı, Caunus ile Byblis'i doğurdu.
- Cybele* : Ana Tanrıça, Anadolu kökenlidir, Kyble, Kübele, Kibele, Kubaba gibi değişik adlarla anılır, bir söylenceye göre Kral Midas'ın anasıdır. Bolluk, kadınları koruma, evlerin, ocakların, çocukların koruyuculuğunu üstlenme gibi değişik görevleri vardır, Anadolu söylencelerinin kaynağıdır, Batı'ya sonradan gitmiştir.
- Cycnus* : Apollo ile Hyrie'nin oğlu, yakışıklı bir avcı. Sonradan bir Kuğu'ya dönüşmüştür. Troya kralıdır, Neptun'un oğludur, Phaethon'un yakınıdır, Achilles onu öldürmüştür. Söylencelerde çok değişik kılıklara sokulmuş, ilginç söylencelere konu olmuştur.
- Cydoina* : Girit adasında ünlü bir kent.
- Cyllarus* : Kentauros.
- Cyllene* : Arcadia'da dağlar dizisi.
- Cymelus* : Lapithe.
- Cynthia* : Cynthus dağından dolayı Diana'nın başka bir adı.
- Cynthus* : Delos'da bir dağ, Apollo ile Diana'nın doğdukları yer.
- Cyparissus* : Keos'lu güzel bir genç, servi ağacına dönüşmüştür.
- Cythera* : Peloponnes'in güneyinde, Venüs tapınağıyla ünlü bir ada.
- Cytherea* : Venüs'ün başka bir adı (bk. Cythera). Venüs'e bu nedenle Cythera tanrıçası denir. Öte yandan Venüs'ün oğlu sayılan Aeneas'da Cythera yiğidi denir.
- Cythnus* : Kiklad adaları.
- Daedalion* : Lucifer'in oğlu, Ceyx'in kardeşi, bir atmayaca dönüşmüştür.
- Daedalus* : Icarus'un babası, Atinalı imiş, ünlü bir yontucu, mimar imiş.
- Damasichthon* : Niobe'nin oğlu.
- Danae* : Acrisius'un kızı.
- Daphne* : Su perisi, ırmak tanrısı Peneos'un kızı.
- Dardanus* : Jupiter'in oğlu, Troya soyunun atası.
- Daurus* : Apulia kralı, Diomedes'i korudu, onu kızı Euippe'yle evlendirdi.
- Deianira* : Calydon kralı Oeneus'un kızı, Meleagros'un kızkardeşi, Hercules'in karısı.
- Deionid* : Deione'nin oğlu Miletus.
- Deiphobus* : Priamus'un oğlu. Hector'dan sonra Troyalıların en gözde yiğiti.

- Deila* : Delos'ta Diana'nın başka bir adı.
- Delos* : Ege denizinde ada, eskiden Ortygia denirdi.
- Delphi* : Tanrı Apollo'nun bilicisinin bulunduğu yer, Parnass ırmağı kıyısındaydı.
- Deo* : Ceres'in başka bir adı.
- Dercetis* : Suriye'de tapınılan bir tanrıça. Babilonyalı Semiramis'in anasıdır.
- Deucalion* : Prometheus'un oğlu. Prometheus'un kardeşi Epimetheus'un kızı Pyrrha ile evlendi. Büyük bir su baskınından yalnızca karısıyla kurtuldu, oğlu Hellen ile birlikte Hellenler soyunun atası sayılır.
- Dia* : Naxos'un eski adı.
- Diana* : Jupiter'le Latona'nın kızı, ikiz kardeşi Apollo ile birlikte Delos adasında doğdu.
- Dictynna* : Girit'te Diana'nın başka bir adı.
- Dictys* : Bir Tyrrhen gemicisi, kentauros.
- Dindyma* : Misia'da Ana Tanrıça Kibele'nin kutsandığı dağ.
- Diomedes* : Argos kralı Tydeus'un oğlu. Calydon'lu Oeneus'un torunu. Troya'ya karşı savaşanların en yiğitlerinden biri.
- Dis* : Pluto'nun başka bir adı, yeraltı ülkesinin egemenidir, Jupiter'le Neptun'un kardeşi sayılır.
- Dodona* : Epirus'ta bir kent. Orada Jupiter'i anımsatan ünlü bir meşe ağacı varmış.
- Dolan* : Troyalı gözcü. Troya önünde duran Yunan ordusuna sokulma girişimi sonucu, kendisini, Diomedes ile Ulixes yakalamış, tutsak etmiş, sonra öldürmüşler.
- Dolop(lar)* : Güney Teselya'nın ilk yerlileri.
- Dorceus* : Köpek adı (Karaca, geyik yakalayan anlamına gelir).
- Doris* : Oceanus ile Tethys'in kızı. Nereus'un karısı.
- Dorylas* : Perseus için savaşan biri, kentauros.
- Dromas* : Bir köpek adı (çok koşan anlamındadır, dişi köpek adıdır).
- Dryas* : Mars'ın oğlu, Trakyalı Tereus'un kardeşi.
- Dryope* : Iole'nin kızkardeşi, Oehalia kralı Eurytus'un kızı. Bu kızı önce Apollo sevdi, sonra kız Andraemon'la evlendi. Bir lotos ağacına dönüştürüldü.
- Dulichium* : İthaka'da ufak bir ada. Bu ada önceleri Ulixes'in yönetimi altındaydı.
- Dymatid* : Dymas'ın kızı, Hecuba.
- Dymas* : Hecuba'nın babası (Priamus'un karısı Hecuba'dır).

- Echidna* : Bir dev, gövdesinin üst bölümü genç kadın, alt bölümü ise yılanıdır, Cerberus'u, Chimera'yı doğurmuştur.
- Echinad(lar)* : İyonya denizinde adalar topluluğu.
- Echion* : Cadmus'un ektiği tohumlardan üreyen azgın devlerden biri, Cadmus'un kızı Agaue'nin kocası, ayrıca Pentheus'un babası, Kibele tapınağının kurucusu. Merkür'ün oğlu...
- Echo* : Su perilerinden biri, yankı (Narcissos'un sesinin yankısı).
- Egeria* : Bir su perisi, Numa'nın karısı, yol göstericisi.
- Elatus* : Teselya'da bir kral, Caenus'un babası.
- Eleleus* : Bacchus'un başka bir adı, törenlerde "eleleu" diye haykır-malardan ötürü.
- Elpenor* : Ulixes'in arkadaşı. Circe'nin evinde çok içtiğinden balkon-dan düşüp boynu kırılmış.
- Elymus* : Bir dev, kentauros.
- Elysium* : Kutsal kişilerin, yeraltında oturdukları yer.
- Emathia* : Makedonya'da bir bölge.
- Enaesimus* : Hippocoon'un oğlu, Calydonia'da domuz saldırısı sonucu ölmüş.
- Ennomus* : Bir Likyalı.
- Eous* : Güneş atlarından birinin adı (erkek, bahar, anlamındadır).
- Epaphus* : Jupiter'le Io'nun oğlu, Greklere göre bu tanrı Mısır Tanrısı Apis kılığında görünmüştür. Anası Epaphus'u Mısır'da do-ğurmuş.
- Ephyre* : Korint'in eski adı.
- Epidauros* : Argolis'te bir kent. Orada Aesculapius'un bir tapınağı vardı.
- Epimethid* : Prometheus'un kardeşi Epimetheus'un kızı Pyrrha.
- Epirus* : Batı Yunanistan.
- Epopeus* : Tyrrhen gemicisi.
- Epytus* : Alba Longa kralı.
- Erasinus* : Argolis'te bir akarsu.
- Erebus* : Yeraltı ülkesi.
- Erechthenus* : Atina kralı, Pandion'un oğlu, Orithya ile Procris'in babası.
- Erichthonius* : Vulcanus'un oğlu.
- Eridanus* : Söylencesel bir ırmaktır, batı Avrupa'dan çıkar. Okyanus'a dökülür, sonraları Rhone ya da Po adını aldığı sanılır.
- Erigdupus* : Bir dev, kentauros.
- Erigone* : Atinalı İcarus ya da İcarius'un kızı.
- Erynis* : Öç alma tanrıçalarının Greklerce ortak adı.
- Erymanthus* : Arcadia'da bir akarsu. Yine Arcadia'da Elis sınırında bir dağ.

- Erysichthon* : Teselya kralı Triopas'ın oğlu, Mestra'nın babası. Tanrıları küçümsemediğinden açlık çekerek öldü.
- Erythlus* : Phineus'un arkadaşı.
- Eryx* : Batı Sicilya'da bir dağ, Venüs tapınağıyla ünlüdür. Venüs'ün oğlu, dağa da Eryx iline de adını verdi. Perseus'a karşı çıkan kişi.
- Ethemon* : Perseus'a karşı çıkan başka bir kişi.
- Euagros* : Lapithe.
- Euan* : Bacchus'un törenlerde çağırılan adı.
- Euander* : Merkür'ün oğlu, Pallas'ın babası. Palanteum'un kurucusu, Troya savaşından sonra İtalya'ya gitmiştir.
- Euboea* : Ünlü Euboea adası.
- Euipe* : Pieros'un karısı.
- Eumelus* : Apollo tapınağında görevli bir kimse. Bir törende, oğlu Botres'i tanıya adadı, bunun üzerine Apollo oğlunu bir arıkuşu (ağaçkakan) biçimine dönüştürdü.
- Eumolpus* : Trakyalı ünlü bir ezgici, Orpheus'un öğrencisi.
- Eupalamus* : Calydonia'lı bir avcı.
- Euphorbus* : Bir Troyalı yiğit, Panthous'un oğlu, Menelaos'la savaşırken öldürüldü.
- Euphrates* : Anadolu'da Fırat denen büyük akarsu.
- Europa* : Fenike kralı Agenor'un kızı. Jupiter bir boğa kılığına girerek onu Girit adasına kaçırdı, orada Jupiter'den gebe kalarak Minos'u doğurdu.
- Eurydice* : Orpheus'un karısı.
- Eurylochus* : Ulixes'in arkadaşı; Circe'nin konutunu ilk arayan, bulmaya çalışan birliğin öncüsü, aradığını bulamayınca arkadaşlarından ayrıldı.
- Eurymus* : Bilici Telemus'un babası.
- Eurynome* : Leucothoe'nin annesi.
- Eurynomus* : Dev, bir kentauros.
- Eurypylus* : Troya savaşına katılan, yiğitliğiyle ünlü bir Teselyalı komutan. Kos adasının kralı.
- Eurystheus* : Sthenelus'un oğlu, Perseus'un torunu, Mycenae kralı.
- Eurytion* : Teselyalı Actor'un oğlu, Calydonia avcılarının biri.
- Eurytus* : Iole ile Dryope'nin babası, Oechalia kralı. Ayrı bir devin adı. Calydonia avcılarının Hippasus'un babası.
- Exadius* : Lapithe.
- Fama* : Söylentilerle, dedikodularla ilgili olduğu ileri sürülen bir tanrıça.
- Farfarus* : Tiber ırmağının kollarından biri.

- Faunus* : Latium'un eski kralı. Ölümünden sonra kurların, çobanların tanrısı olarak kutsandı. Acis'le Latinus'un babası. Bu kişi Grek söylencelerinde Pan ile eşdeğerli sayılır.
- Fortuna* : Yazgının, alinyazısının, mutluluğun tanrıçası.
- Galanthis* : Alceme'nin kız yavaşması, uşağı. Tanrıça Lucina bu kızı kandırarak bir gelinciğe (hayvan) dönüştürmüştür.
- Galatea* : Acis'in sevgilisi, bu kızı Kiklop Polyphemos bile sevmiş, ardınca gitmiştir.
- Ganges* : Hindistan'da Ganj denen akarsu.
- Ganymedes* : Tros'un oğlu, Assaracus ile Ilus'un kardeşi. Güzelliğinden dolayı Jupiter onu Olympos'a kaçırdı, bir kartala dönüştürüldü, Jupiter'in içki gizemdesi oldu.
- Gigant(lar)* : Yüz kollu, kuyruklu azgın devler, Gorgon'lar.
- Glaucus* : Önceleri balıkçıydı, suda gördüğü bir bitkiyi yemek için denize atlayınca bir deniz tanrısına dönüştü. Boşuna sevdi Scylla'yı.
- Gnidos* : Bugün Anadolu'nun Karya bölgesinde Knidos denen eski kent, Venüs orada büyük saygı görürdü.
- Gnosus* : Girit'te bir kent, Knossos.
- Gorge* : Kral Oeneus'un kızı, Meleagros'un kızkardeşi.
- Gorgo* : Medusa, üç Gorgon'un en ünlüsü, Phorcys'in kızlarından. Yılan saçlı, neye baksa taşla dönüşür.
- Gorgon(lar)* : Phorcys'in kızları: Medusa, Stheno, Euryale.
- Gradivus* : Mars'ın başka bir adı (ağır, güçlü anlamına gelir).
- Granicus* : Kuzeybatı Anadolu'da bir akarsu.
- Grasia(lar)* : Jupiter'le Eurynome'nin üç kızı: Aglaia (görmek, açık parlaklık), Euphrosyne (gönlü kıvançlı), Thalia (çiçeklenme). Bunlar Venüs'ün mutluluk veren güzel tanrıcaları, yoldaşları idiler.
- Gryneus* : Bir dev, kentauros.
- Gyaros* : Kiklad adalarından biri.
- Haemos* : Trakya'da bir dağ, Boreas'ın konakladığı yer.
- Halcyoneus* : Phineus'un arkadaşlarından biri.
- Halesus* : Lapithe.
- Halius* : Bir Likya'lı.
- Hamadryad(lar)* : Ağaç perileri (nymphalar).
- Harpalos* : Bir köpek adı (ılgarcı anlamındadır).
- Harpysia* : Bir köpek adı (ılgarcı dişi köpek anlamında).

- Hebe* : Juno'nun babasız kızı. Jupiter'in üvey kızı olarak nitelenir; gençlik tanrıçasıdır; Hercules'in kansıdır.
- Hebrus* : Trakya'da bir akarsu.
- Hecate* : Büyücülük tanrıçası, büyücülerin koruyucusu, Perse ile Asterie'nin kızıdır. Üç başlı ya da üç gövdeli olarak betimlenir.
- Hector* : Hecuba ile Priamus'un oğlu, Andromache'nin kocası, Astyanax'ın babası. Troya savaşlarının ünlü yiğiti.
- Hecuba* : Troya kralı Priamus'un karısı; Dymas'ın kızı, Hector'un, daha başka birkaç kızın, oğlanın anası. Troya savaşından sonra Ulixes'e verildi, Trakya'ya götürüldü, orada oğlu Polydorus'u öldüren Polymestor'u öldürüp öcünü alınca bir köpeğe dönüştürüldü (Polymestor).
- Helena* : Menelaus'un güzelliğiyle ünlü karısı, Tyndaraeus ile Leda'nın, ya da Jupiter'le Leda'nın kızı. Paris, bu güzel kadını kaçıncıca ünlü Troya savaşı çıktı. Daha önce, onu Theseus kaçırmış, ancak kardeşleri bu gencecik kızı bağımsızlığa kavuşturmuşlardı.
- Helenus* : Priamus'un oğlu, ayrıca gözlemcesi, bilicisi. Troya yıkımından sonra Pyrrhus'la birlikte Epirus'a geldi, orada Yeni Troya'yı kurdu.
- Heliad(lar)* : Phaethusa, Lampetie, Aegle hepsi güneş tanrısının Clymene'den doğmuş kızları, Phaethon'un kızkardeşleri. Kardeşlerinin ölümünden sonra hepsi karakavak ağacına dönüşmüşlerdir. Kehribar bunların gözyaşlarından oluşurmuş.
- Helice* : Büyükayı denen yıldız topluluğu. Achaia'da bir kent, İ.Ö. 373'te deprem sonucu denize battığı söylenir.
- Helices* : Phineus'un arkadaşı.
- Helicon* : Boietia'da perilerin (musaların) yaşadıkları bir dağdır, kutsal sayılır.
- Helimus* : Bir dev, kentauros.
- Helix* : Phineus'un arkadaşlarından.
- Helle* : Athamas ile Nephele'nin kızı, Phrixus'un kızkardeşi. Hellespont adını bu kızıdan almıştır.
- Hellespontus* : Çanakkale Boğazı.
- Helops* : Bir dev, kentauros.
- Hercules* : Greklerin ulusal yiğiti, Jupiter'le Alcmene'nin oğlu, Perseus'un torunlarından biri.
- Herma*
- phroditus* : Hermes (Merkür) ile Aphrodite (Venüs)nin oğlu. Su perisi Salmacis'le birleşerek kadın-erkek gövdeli bir kişi oldu, daha açığı ne kadın, ne erkek.

- Herse* : Cecrop'un kızı, Merkür'ün sevgilisi.
- Hersilia* : Romulus'un karısı. Kaçınlan Sabin kadınlarından biriydi, kocasının ölümünden sonra, Hora adıyla, tanrılar arasına alındı.
- Hesione* : Troya kralı Laomedon'un kızı. Troya olayları dolayısıyla, başından birçok acıklı, üzücü serüven geçmiş, sonunda Telamon ile savaş tutsağı gibi evlendirilmiştir.
- Hesperid(ler)* : Atlas ile Hesperis'in kızları, ya da gece ile Hesperis'in kızları. Bunlar yemişleri altın olan bir elma ağacı korumakla görevlidirler.
- Hesperie* : Troya'da ırmaklar tanrısı Cebren'in kızı.
- Hesperus* : Aurora ile Cephalus'un oğlu, "akşam yıldızı" dediğimiz.
- Hippasus* : Eurytus'un oğlu. Calidonia savaşına katılan ünlü avcılardan (savaşçılardan) biri. Bir dev.
- Hippocoön* : Laconia'da Amyclae kralı. Oğullarının çoğunu bu savaşa göndermiştir.
- Hippodamas* : Perimele'nin babası.
- Hippodame* : Prithous'un karısı, bunların evlenmeleri sırasında Lapith'lerle kentaurosar arasında savaş başlamıştı.
- Hippolytus* : Theseus ile Amazon kadını Antiope ya da Hippolyte'nin oğlu. Onun üvey kızkardeşi olan Phaedra Minos ile Pasiphae'nin kızıdır.
- Hippomenes* : Megareus'un oğlu, Talanta ile evlenmek isteyen erkek.
- Hippotes* : Aeolus'un babası, Aeolus esen yellere egemendi.
- Hippothous* : Bir Arcadia kralı, Calydonia savaşına katıldı.
- Hodites* : Kral Cepheus'un birinci görevlisi. Bir dev, kentauros.
- Hora* : Romulus'un karısı Hersilia'nın başka bir adı.
- Hore(ler)* : Jupiter'le Themis'in kızları; günlerin, çağın değişimlerini yöneten tanrıçalar.
- Hyacinthus* : Isparta kralı Oebalus ya da Amyaclos'un oğlu. Apollo sevdiği bu delikanlıyı bir yarışmada öldürdü, bir çiçeğe dönüşmesine yolaçtı. Bugün *sümbül* adı verilen çiçek bu delikanlının biçim değiştirmesiyle oldu.
- Hyad(lar)* : Atlas'ın kızları, bir boğanın başında duran yedi yıldız öbeği. Onların görünmesi yağmurun yağacağını bildirmiş.
- Hyale* : Diana'nın çevresinde bulunan peri kızlarından biri.
- Hyantia* : Boietia'nın eski adı.
- Hylactor* : Bir köpek adı (havlayan anlamındadır).

- Hylaeus* : Bir köpek adı (orman adamı anlamında).
- Hyles* : Bir dev, kentauros.
- Hyleus* : Calydonia'lı bir savaşçı (avcı).
- Hyllus* : Hercules'le Deianira'nın oğlu, Hercules'in ölümünden sonra Iole'yle evlendi.
- Hylonome* : Bir dev, kentauros.
- Hymen* : Evlenme tanrısı, düğün ışıldağı taşır.
- Hymeneaus* : Düğün tanrısı, bu tanrı için söylenen düğün ezgileri.
- Hymettus* : Attika'da bir dağ, balıyla ünlüdür.
- Hyperborea* : Kuzey kutbunda yaşadığına inanılan söylencesel halk.
- Hyperion* : Uranus'la Gea'nın oğlu. Güneş tanrısı Helios'un babası.
- Hypseus* : Phineus'un arkadaşlarından.
- Hypsipyle* : Lemnos adasının kralı Thoas'ın kızı. Argonatlar arasında, yalnız bu kız babası Thoas'ı kurtarmış, öteki bütün erkekleri kadınlar öldürmüşlerdi.
- Hyrie* : Apollo'dan gebe kalıp Cynus'u doğurdu; oğlunu yitirmenin acısıyla ağlamaktan bitkin düşmüş, bu adı alan göle karışmış.
- Iacchus* : Bacchus'un törenlerde, çılgınlıklarla anılan, başka bir adı.
- Ialysus* : Rodos'ta bir kent.
- Ianthe* : Iphis'in nişanlısı, Creter Teleste'nin kızı.
- Iapetus* : Prometheus'un babası. Sonradan üretilen bir söylenceye göre balçıktan yapılan son insan, bir titan.
- Iapyx* : Daedalus'un oğlu.
- Iasion* : Jupiter'le Electra'nın oğlu. Ceres ile sevişerek Plutus'un babası oldu.
- Iason* : Teselya'da Iolcus kralı Aeson'un oğlu, Argonatların öncüsü. Kardeşi Pelias, Aeson'un elinden yönetimi almıştı, bu yüzden yeğeninin öç almasından korkarak, onun altın postu almak için Colhis'e gitmesini istedi. Minerva'nın yardımıyla yapılan, ilk gemi diye bilinen, Argo'da Yunan ülkesinin en ünlü yiğitleriyle birlikte Iason yola çıktı. İşte bildiğimiz Argonatlar bunlardır. Bunlar Kolhis'e ulaştılar, orada Medea'nın yardımıyla altın postu ele geçirdiler; onlara yardım eden Medea ise Kolhis kralı Aetes'in kızıydı.
- Icarus* : Daedalus'un oğlu; babasıyla Girit'ten uçup giderken denize düşüp boğuldu, sulara gömüldü. Ondan sonra bu denize İcaria adı verildi. Attika'da şarabı ilk bulan kimsenin adı da İcarus'tur. Bunun kızı Erigone, babasının ölümünden duyduğu

derin üzüntü sonucu kendini bir asmanın dolandığı ağaca asmıştır.

- Icelos* : Düş tanrısı, uyku tanrısı (benzer, benzeşik anlamındadır).
- Iclnobates* : Bir köpek adı (yolda yürüyen, yolda giden anlamındadır).
- Ida* : Frigya'da, Troya yakınında, Ana-Tanrıça'ya özgü kutsallıklarla anılan bir dağ.
- Idalion* : Kıbrıs'ta Venüs tapınağı ile ünlü bir dağ.
- Idas* : Messenia kralı Aphareus'un oğlu. Diomedes'in bir arkadaşı.
- Idmon* : Arache'nin babası.
- Idomeneus* : Troya savaşına katılan bir komutan.
- Ilia* : Romulus'la Remus'un anası, Numitor'un kızı, Tiber'in karısı, orman tanrıçası. Roma soyunun anası.
- Ilion* : Troya'nın şiiirdeki adı.
- Ilios* : Troya'nın şiiirlerde geçen adı.
- Ilioneus* : Niobe'nin oğlu.
- Ilithyia* : Yunanlılarda doğum tanrıçası, Romalılarda Lucina.
- Ilus* : Tros'un oğlu, Assaracus'la Ganymedes'in kardeşi, Ilion'un kurucusu.
- Imbreus* : Bir dev, kentauros.
- Inachus* : Argolis'te bir ırmak. Io'nun babası, eski Argos kralı.
- Inachus(oğlu)* : Inachus'un torunu Epaphus, Argos'lu kral soyundan Perseus.
- Indiges* : Tanrılaştırılan Aeneas'ın başka bir adı.
- Ino* : Cadmus'un kızı, Athamas'ın karısı, Semele'nin kızkardeşi.
- Io* : Argos'ta bir ırmak tanrısının kızı, kral Inachus'un kızı. Jupiter bu kızı sevdi, Juno kıskandı.
- Iolaus* : Iphicle'nin oğlu, Hercules'in arkadaşı.
- Iolcus* : Iason'un ata ocağı, yurdu, Teselya'dadır.
- Iole* : Oechalia kralı Eurytus'un kızı, babasının verdiği sözden dönmesi üzerine, Hercules bu kızı tutsak etti. Hercules'in ölümünden sonra, onun oğlu, Hyllus'un karısı oldu.
- Iphigenia* : Agamemnon'un kızı, Troya savaşlarında, Aulis'te tanrıça Diana'ya adanmış, boğazı kesilerek tapınağa sunulmuştu.
- Iphunous* : Bir dev, kentauros.
- Iphis* : Ligdus'un kızı, Kıbrıslı genç kız, önce bir çocuktü, sonra bir erkeğe dönüştürüldü.
- Iphutus* : Coeranus'un babası.
- Iris* : Gökkuşağı tanrıçası, Juno'nun ulağı, Thaumás'ın kızı.
- Ismarus* : Trakya'da bir dağ.
- Ismenid(ler)* : Ismarus ırmağı kıyısında yaşayan peri kızları. Bunlar sonra-

ları, bu adı taşıyan kuşlara dönüşmüşler, İno'nun arkadaşları olmuşlar.

- Ismenos* : Bir akarsu tanrısı, Crocale adlı perinin babası, Niobe'nin oğlu.
Isse : Macareus'un kızı.
Isthmus : Korint boğazı.
Ithaka : Ulixes'in yurdu, Yunanistan'da ünlü bir ada.
Ithakalı : Ulixes, Ithaka adasında doğduğu için ona İthaka'lı denir.
Itys : Tereus ile Procne'nin ufak oğlu.
Iulus : Aeneas'ın oğlu, ona Ascanius da denir.
Ixion : Teselya'da Lapith'ler kralı. Prithous'un babası.

- Janus* : İki yüzü olan bir İtalya tanrısı. Venilia'nın kocası. Bu tanrı bütün başlangıçların, girişlerin tanrısı sayılır, su perisi Canens'in de babasıdır.
Juba : Numidya kralı. İ.Ö. 46'da Thapsus savaşında Julius Caesar'a yenilince kendi kendini öldürdü.
Juno : Saturnus ile Rhea'nın kızı. Jupiter'in kızkardeşi ve karısı. Iris ulaşı, Hebe kızı, Vulcanus oğludur.
Jupiter ya da Juppiter : Saturnus ile Rhea'nın oğlu. Arcadia ya da Girit'te doğdu. Göklerin egemenidir, yıldırımlar, şimşekler hep buyruğu altındadır.

- Kiklad* : Ege denizinde adalar topluluğu, Kiklad Adaları denir.
Kiklop(lar) : Hesiodos'un bildirdiğine göre Uranus ile Gea'nın oğulları. Saturnus bunları sıkıştırmış, Tartarus'a göndermiş, sonra Jupiter kurtarmış. Homeros'ta epeyce işlenmiş bir konudur. Bunların insan eti yedikleri, öylesine yırtıcı, azgın oldukları söylenir, alınlarında tek gözleri, çok iri gövdeleri varmış. Kyklop sözcüğü Yunanca'da "tek gözlü" demektir.

- Labros* : Bir köpek adı (atılğan, korkusuz anlamlarına gelir).
Lachne : Bir köpek adı (tüylü anlamında).
Lacon : Bir köpek adı (Laconyalı anlamında).
Laconia : Bir kent (ülke), Peleponnes bölgesinde.
Ladon : Arcadia'da bir akarsu. Bir köpek adı.
Laertes : Arceus'un oğlu, Ulixes'in babası.
Laeplas : Bir köpek adı (yel gibi giden, saldıran anlamında).
Laestrygon : Dev (Campania'da).
Laieus : Oedipus'un babası. Teb'lerin kralı.

- Lampetides* : Ünlü bir türkücü (şarkıcı).
- Lampetia* : Heliad'lardan biri.
- Lamus* : Neptun'un oğlu, sonraları güney Latium'da kral olmuştu.
- Laomedon* : Troya kralı, Ilus'un oğlu, Priamus'un babası. Hersione ile Antigone'nin de babası. Troya kalelerini yaptırtan odur.
- Latinus* : Faunus'un oğlu, Latium'da kral, Lavinia'nın babası, Alba Longa kralı.
- Latium* : Roma'nın ilk kurulduğu yer.
- Latona* : Coeus'un kızı, Apollo ile Diana'nın anası.
- Latreus* : Bir dev, kentauros.
- Laurentum* : Latium kralı Latinus'un başkenti.
- Lavinia* : Latinus'un kızı, bunun yüzünden Aeneas Turnus'la savaştı.
- Lavinium* : Latium'da bir kent, Aeneas Lavinia ile evlendikten sonra bu kenti kurmuştur.
- Learchus* : Athamas'la Ino'un oğulcuğu, babası onu öldürmüştü.
- Lebinthos* : Ege adalarından biri.
- Leda* : Thestius'un kızı, Isparta kralı Tyndareus'un karısı, Jupiter ona yaklaşırken bir kuğu kılığına girmişti, bu yaklaşımdan Helena, Pollux, Castor doğmuştu.
- Leleg(ler)* : Anadolu'da, Yunanistan'da yaşamış bir topluluk, en eski yerli insanlar.
- Leleg surları* : Megara ilinin başka bir adı, burada eskiden Lelegler oturmuşlar.
- Lelex* : Calydonia savaşına (avcılığına) katılanlardan birinin adı, Locris'teki Naryx kentindendir.
- Lemnos'lu* : Lemnos adasında olduğundan Vulcanus'a verilen ad.
- Lemnos* : Ege adalarından biri, Vulcanus burada oturmuş, ya da doğmuş sayılır.
- Lenaeus* : Bacchus'un başka bir adı (etkili anlamındadır).
- Lerna* : Argolis'te ünlü bir bataklık, burada Hydra adlı bir dev yaşamış, Hercules bu devı öldürerek oklarını ağılı kanına batırmış.
- Lesbos* : Ege adalarından biri, burada Mitylene, Methymna gibi ünlü başkentler vardı.
- Lethae* : Olenus'un karısı, tanrıları öfkelenbildirdiğinden İda dağında, kocasıyla, taşla döndürülmüştür.
- Lethe* : Yeraltında bir akarsu, bu sudan içen ölümler bütün yaşamları, olayları unutularmış.
- Leto* : Bk. Latona.

- Leucippus* : Messenia kralı Aphareus'un kardeşi.
- Leucon* : Bir köpek adı (ak anlamında).
- Leuconoe* : Minyas'ın kızlarından biri.
- Liber* : Sonradan adı Bacchus olan bir sevgi-bolluk tanrısı.
- Libia* : Libya ülkesi.
- Libys* : Bir Tyrrhen gemicisi.
- Lichas* : Hercules'in yamağı, uşağı.
- Ligdus* : İphis'in babası.
- Ligurlar* : Kuzey İtalya'da yaşamış bir topluluk.
- Lilybaeum* : Sicilya'da bir dağ dizisi.
- Limnate* : Bir superisi, Ganges'in kızı.
- Liriope* : Narcissos'un anası.
- Lotis* : Superisi, Priapus ırmağında Lotus ağacına dönüşmüştür.
- Lucifer* : Sabah yıldızı, Ceyx'in babası, güneşimi tanrısı.
- Lucina* : Doğum tanrıçası, doğum yapanları korur, onlara yardımcı olur. Diana, Juno da bu adlarla anılır.
- Luna* : Güneşimi tanrıçası, Diana, Phoebus'un kızkardeşi.
- Lyaeus* : Bacchus'un başka bir adı (sıkıntı gideren anlamında).
- Lycabas* : Bir Tyrrhen gemicisi, Suriyeli, Phineus'un arkadaşı, bir dev.
- Lycaeus* : Arcadia'da bir dağ, Pan'ın yeri.
- Lycaon* : Arcadia kralı, bir kurda dönüşmüştür.
- Lycetus* : Phineus'un arkadaşı. Bir dev, kentauros.
- Lyceum* : Atina'da bir öğretim alanı, okul (lise), eğitim yeri. Bu alanı gençlerin eğitilip yetiştirilmesi düşüncesiyle yönetici, eğitimci Pisistratus'un kurduğu söylenir.
- Lycidas* : Bir dev, kentauros
- Lycisce* : Bir köpek adı (ufak kurt anlamında).
- Lycormas* : Aetolia'da bir akarsu, sonraları Eucnus adını aldı.
- Lycotas* : Bir devin adı.
- Lycurgus* : Trakya kralı, Bacchus yandaşlarına karşı kötü girişimlerinden dolayı kargışlanmış, acılar çekmiştir.
- Lycus* : Diomedes'in arkadaşlarından biri. Ayrıca bir devin adı. Frigya'da Menderes ırmağının bir kolu.
- Lynceus* : Kral Aphareus'un oğlu.
- Lyncid* : Perseus (Lynceus soyundan geldiği için).
- Lynceus* : İskit kralı, Triptolemus'u öldürmek isteyen, Ceres'i bir vaşağa dönüştürmüştür.
- Lyrcea* : Argolis'le Arcadia arasında bir dağ, Inachus buradan çıkar.
- Lyrnesus* : Troya'ya komşu Misia'da bir kent, bu kenti Achilleus savaşta ele geçirmişti.

- Macareus** : Isse'nin babası, Lesbia'lıdır. Lapi the'dir, ayrıca Ulixes'in arkadaşlarındandır.
- Maeandros** : Menderes ırmağı. Irmak tanrısı; Cyanea'nın babasıdır.
- Maenead(lar)** : Bacchus törenlerinde görevli kızlar.
- Maenalos** : Arcadia'da dağlar.
- Maeneria** : Arachne (örümcek, bk. Arachne).
- Maeonia** : Lidya'nın eski adı.
- Maera** : Köpeğe dönüştüğü söylenen, pek tanınmayan bir kadın.
- Maja** : Atlas'ın kızı, Merkür'ün anası.
- Manio** : Tresias'ın kızı, bilici kadın.
- Marmare** : Mısır'la Cyrene arasında bir bölge, orada yaşayanlar.
- Mars ya da**
- Mavors** : Jupiter'le Juno'nun oğlu, savaş tanrısı. Harmonia, Remus, Romulus kardeşlerin babaları.
- Marsyas** : Minerva ile çalgı yarışına tutuşan bir Satyr. Frigya'da bu adı taşıyan bir akarsu (yarış burada geçmişti).
- Medea** : Kolkis kralı Aetes'in kızı, ünlü büyücü. Altın postu bulmada Iason'a yardım ederek onunla birlikte Yunanistan'a kaçtı.
- Medon** : Bir Tyrrhen gemicisi, ayrıca bir dev.
- Medusa** : Gorgonlardan biri.
- Megareus** : Neptun'un torunu, Hippomenes'in babası, Onchestus ilinde yaşadı (Boietia'da).
- Melampus** : Bir köpek adı (kara ayaklı anlamında).
- Melanchaetes** : Bir köpek adı (kara kıllı anlamında).
- Melaneus** : Bir dev, ayrıca bir köpek adı (kara anlamında).
- Melantho** : Deucalion'un kızı. Neptun, bir Delphin kılığına girerek onunla yattı.
- Melanthus** : Tyrrhen gemicisi.
- Melas** : Trakya'da bir akarsu.
- Meleagros** : Calydon'lu kral Oeneus ile Althaea'nın oğlu.
- Melicertes** : Athamas ile Ino'nun oğlu. Anasıyla birlikte çıldırıp denize atlayınca, Neptun onu bir deniz tanrısına dönüştürdü, adı da Palaemon oluverdi.
- Memnon** : Tithonus'un oğlu (Priamus'un kardeşinin), anası Aurora'dır. Priamus'a gizlice yardım ederken, Achilleus onu öldürdü, küllerinden "Memnon kuşları" denen kuşlar oluştu.
- Menelaus** : Atreus'un küçük oğlu, Agamemnon'un kardeşi, Helena'nın kocası, Isparta kralı.
- Menephron** : Bir Arcadia'lı.

- Menoetes* : Bir Likyalı, Troya önünde Achilleus, onu, öldürdü.
- Mercurius* : Jupiter'le Maja'nın oğlu. Tanrıların ulağdır, bütün becerilerin. başarıların öncüsüdür, elinde bir yiğit değneği, ayaklarında kanatlı ayakkabılar, bütün kapıları açar, kapıcıları derin uykulara daldırır. Alışveriş işleriyle ilgilenir.
- Meriones* : Giritli Idomeneus'un arkadaşı.
- Mermeros* : Bir dev.
- Merops* : Habeş kralı, Clymene'nin kocası.
- Messana* : Sicilya'da bir kent, Messina.
- Metion* : Phorbas'ın babası.
- Midas* : Frigya kralı, tanrıça Kibele ile Gordius'un oğlu.
- Miletus* : Apollo ile Deione'nin oğlu, Milet ilinin kurucusu, Anadolu'ya Girit'ten geldiği söylenir. Superisi Cyanea ile evlenerek Caunus-Byblis ikiz kızkardeşlerin babası olmuştur.
- Milon* : Croton'lu bir koşucu. Bilge Pythagoras'ın çağdaşı, öğrencisi.
- Minerva* : Jupiter'in başından bir ok gibi doğan kızı, bilgelik tanrıçası, sanatın, savaşın, becerinin öncüsü.
- Minos* : Jupiter'le Europa'nın oğlu, Pasiphae'nin kocası, Ariadna ile Androgeos'un babası, Girit kralı.
- Minturnae* : Campania'da, Liris denen bataklıkla ünlü bir kent.
- Minyad(lar)* : Minyas denen söylencesel bir kralın kızları.
- Mithridates* : Pontus krallarından birkaç kişinin ortak adı. Bu kralların egemenlikleri Caesar dönemine değin sürdü, Caesar VI. Mithridates'in (Büyük Mithridates) oğlu Pharnakes'i egemenliği altına almıştır.
- Nabataa* : Arablarla ilgili, Nabatiler'le ilgili olan.
- Naiad(lar)* : Su perileri.
- Nape* : Bir köpek adı (orman oylumu anlamında).
- Nar* : Tiber'in kollarından biri.
- Narcissus* : Ünlü Narkissos öyküsünün yaratıcısı, kendi yüzünü suda görünce ona vurulan, sonra eriyip karıştığı toprakta "nergis" denen çiçeğe dönüşen bir delikanlı.
- Naryx* : Yunanistan'da bir kent, bu kentte oturanlara Batı dillerinde *Narycier* denir.
- Nauplius* : Palamede'nin babası, Euboia kralı.
- Naxos* : Ege'de büyük adalardan biri, Bacchus törenlerinde önemli bir yeri vardır.
- Nebrophonus* : Bir köpek adı (geyik avlayan anlamında).

- Nedymnus* : Bir dev, kentauros.
- Neleus* : Neptun'un oğlu, Elis'te Pylos kralı, Nestor'un babası.
- Nelid(ler)* : Neleus'un oğulları, torunları, soyu.
- Neoptolemus* : Başka bir adı Pyrrhus'tur, Achilles'un oğludur.
- Nephele* : Diana'nın arkadaşı bir su perisi (nympha), Athamas'ın karısı, Helle'nin anası.
- Nepheleid* : Nephele'nin çocukları (kızı Helle'nin adı: Nepheleide).
- Neptunus* : Saturnus'un oğlu, Jupiter'le Pluto'nun kardeşi, fırtınaların, su baskınlarının tanrısı.
- Nereid(ler)* : Nereus'un kızları, su perileri.
- Nereus* : Deniz tanrısı, Doris'in kocasıdır, onunla evliliğinden elli çocuğu (kızı) doğmuştur.
- Neritus* : Ithaka'da bir dağa (Neritum).
- Nessus* : Bir dev, kentauros.
- Nestor* : Neleus'un oğlu.
- Nileus* : Perseus'a karşı savaştan bir savaşçı.
- Ninus* : Bir Asur kralı. Semiramis'in kocası.
- Niobe* : Frigya kralı Tantalus ile karısı Dione'nin kızı. Latona'ya karşı üstünlük tasladığından bir kayaya dönüştürülmüştür. Manisa dolaylarında, bir ırmağın kıyısında bulunan bu kayaya "Ağlayan kaya" denmektedir.
- Nisus* : Aegeus'un kardeşidir, bir süre Megara'da kral olmuştur.
- Noemon* : Bir Likyalı.
- Nonacris Kızı* : Arcadia kralı Lycaon'un kızı, Callisto'nun niteliği. Bu genç kız Jupiter'le sevişti, Arcas'ı doğurdu. Juno, bunun üzerine, onu bir dişi ayıya dönüştürdü, daha sonra Jupiter, bu kadını ayı adlarıyla anılan yıldız öbeğine dönüştürerek yüceltti. Atalanta ya da "Nonacris kızı" denir.
- Noricum* : Bir Roma eyaleti.
- Numa* : Roma'nın ikinci kralı, Sabinler'den doğmuştur.
- Numitor* : Arnavutluk (Albania) kralı Proca'nın oğlu. Kardeşi Amulis'in elinden yönetimi almış, sonra torunları Romulus ile Remus yönetimi yine ona vermişler.
- Nyctelius* : Bacchus'un başka bir adı (geceleyn, geceyle ilgili anlamında).
- Nycteus* : Boietia kralı, Antiopa'nın babası. Jupiter Satyr kılığına girerek bu kızla sevişti, bu sevişmeden Amphion ile Zethus doğdu. Ayrıca Diomedes'in bir arkadaşı da bu adla anılır.
- Nympha(lar)* : Yarım tanrıçalar (peri kızları), doğayı diri kılanlar. Bunlar su-

larda, dağlarda, oylumlarda, seyrek olarak da ağaçlar üzerinde yaşarlar.

- Nysa* : Hindistan'da ya da Trakya'da bir dağ, bunun nymphaları Bacchus'a bağlı olduğundan hep genç, dinç kalırlar.
- Oceanus* : Uranus'la Gea'nın oğlu, kızkardeşi Tethys'in kocası. Bütün yeryüzünü kuşatan engin bir deniz olarak düşünilir.
- Ocheclis* : Bir dev, kentauros.
- Ocyrhoe* : Chiron'la Cariclo'nun kızı, biliciliğinden dolayı Jupiter onu bir kısrağa dönüştürmüştür. Bunun üzerine "kısrak" anlamına gelen "hippe" ya da hippo adını almıştır.
- Odrysen* : Trakyalılardan bir topluluk adı, "trakyalı".
- Oeagrus* : Trakya kralı, Orpheus'un babası.
- Oebalus* : Isparta kralı, Hyacinthus'un babası.
- Oechalia* : Euboea'da bir kent. Iole'nin babası Eurytus'un egemenliği altındayken Hercules'in eline geçti.
- Oiclide* : Oicles'in oğlu, Amphiarus. Argos'ta ünlü bir biliciydi. Calidonia savaşına katıldı, Thebai'ye karşı Yedilerin saldırısında bulundu. Orada öleceğini önceden biliyordu, öyle de oldu.
- Oidipus* : Theb kralı (Thebai), Laius ile Iocaste'nin oğlu. Polynices, Eteocles, Antigone ile Ismene gibi çocukları vardı.
- Oineus* : Calydon kralı, Parthaon'un oğlu, Meleagros, Tydeus ile Deianira'nın babası.
- Oinopia* : Aegina adasının eski adı.
- Oileus* : Locrer kralı, Ajax'ın babası.
- Olenus keçisi* : Amalhea adlı keçi, çocukken Jupiter'i emzirilmiş.
- Olenus* : Tectaphus'un babası, Lapith'lerden biri, Lethea'nın kocası. Eşiyle birlikte bir kayaya dönüştürülmüştür.
- Oliaros* : Ege adalarından biri.
- Olympus* : Teselya'da tanrıların, tanrıçaların oturdukları bir dağ. Akdeniz'in batı kıyılarında, Antalya yöresinde de böyle bir dağ vardır, eteğinden çıkan akarsu (Olimpos çayı) onun adıyla anılır.
- Onchestus'lu* : Megareus (bir süre Onchestus'ta yaşadığından).
- Opheltes* : Bir gemici.
- Ophion* : Bir dev, kentauros, Amycus'un babası.
- Ophius* : Aitolyalı, Combe'nin babası.
- Ophiusa* : Kıbrıs'ın eski adı.
- Ops* : Eski bir İtalya tanrıçası, Saturnus'un karısı, kızkardeşi.
- Orchamus* : Babilonya kralı, Eurynome'nin kocası, Leucothoe'nin babası.

- Orchomenus* : Arcadia'da bir kent.
- Orcus* : Romalılarda yeraltı tanrısı.
- Orcad(lar)* : Dağ perileri (nymphaları).
- Oresistrophos* : Bir köpek adı (dağda beslenen anlamında).
- Orestes*
- tanrıçası* : Diana'nın başka bir adı, ayrıca Agamemnon'un oğlu.
- Oribasus* : Bir köpek adı (dağa tırmanan anlamında).
- Orion* : Bir dev, ölümünden sonra bu adı taşıyan yıldıza dönüşmüştür. Menippe ile Metioche adlı iki kızı vardır.
- Orithyia* : Attika kralı Erechtheus'un kızı, Boreas bu kızı kaçırmıştır.
- Orius* : Lapithe'lerden.
- Ornieus* : Kentauros, bir dev.
- Ornytus* : Calydonia savaşçılarından birinin babası.
- Orontes* : Suriye'de bir akarsu.
- Orpheus* : Trakyalı ünlü türkücü, ezgici. Trakya kralı Oiagrus'un ya da Apollo ile perikızı Calliope'nin oğlu. Midas ile Eumolpus'a ezgi öğretti, onları yetiştirdi, onlara Bacchus törenlerini anlattı. Eurydice (karısı)yi yeniden yaşama kavuşturmak için yeraltına indi. Ağaçlar, yabanlar, yırtıcılar, kayalar onun ezgilerini duyunca ardından yürümeye başlamış.
- Orplne* : Acheron'un sevgilisi, yeraltında yaşayan bir perikızı. Ascalaphus bu kadının oğludur.
- Ortygia* : Delos adasının eski adı, Siraküza dolaylarında bir ada. Diana'nın başka bir adı (Delos'ta).
- Osiris* : Mısır'ın bolluk, ürün, verim tanrısı. Sonraları güneş tanrısı olarak kutsandı, kardeşi Typhon onu öldürünce karısı Isis onu diriltmek için uzun süre aradı, onunla ilgili yıllık törenler bu arayış yüzünden düzenlenirmiş.
- Othrys* : Teselya'da bir dağ dizisi, ilkçağda kutsal sayılırdı.
- Pactolus* : Lidya'da suyu altın bir ırmakmış.
- Padus* : İtalya'da bugünkü Po ırmağı.
- Paen* : Apollo'nun başka bir adı (sağlık koruma tanrısı olarak).
- Paeon* : Yine Apollo'nun, sağlık koruma tanrısı olarak, başka bir adı (Paeon).
- Paeon(lar)* : Makedonya'da yaşayan bir topluluk.
- Paestum* : Lacania'da gülleriyle ünlü bir kent.
- Pagasae*
- gemisi* : Argo gemisi, Pagasae'de yapıldığından bu adı almış.
- Palaemon* : Athamas ile Ino'nun oğlu, bir deniz tanrısı.
- Palamedes* : Euboia kralı Nauplius'un oğlu, Troya Savaşı'nda adı bir

tuzağa düşürölme olayına katılınca öldürölür. Sözde Grekle-
re karşı Priamus yanını tutar, altın alır, yatağının altına giz-
ler, oyun anlaşılnca öldürölür. Bu oyunun nedeni Troya.Sa-
vaşı'na katılmak istemeyen Ulixes'i kandırıp savaşa sokma-
sıymış.

- Palatium* : Roma'nın yedi tepesinden biri, Augustus burada otururdu.
- Palik(ler)* : Jupiter'le Thalia'nın ikiz oğulları, Sicilya'da tanrı olarak
kutsanırlar. Tapınaklarının bulunduğu yerde çok derin iki
kükürt kaynağı vardır.
- Pallas sakızı* : Pallas'ın kutsal ağacının yağı (sakızı), uğurlu sayılır.
- Pallas* : Minerva'nın Yunanca adı. Atina'lı kral Aegeus'un kardeşi
Pandion'un oğlu. Aurora'nın babası.
- Pamphagus* : Bir köpek adı (hepsini yutan anlamında).
- Pan* : Çobanların tanrısı, çok değişik biçimlerde düşünir, gerek
ayakları, gerekse boynuzlarıyla bir tekeyi andırır.
- Panchea* : Doğu Arabistan yakınlarında bir masal adası.
- Pandion* : Erichthonius'un oğlu, Procne ile Philomela'nın babası.
- Pandrossos* : Cecrops'un üç kızından birinin adı.
- Panope* : Cephissus'ta Phocis yöresinde eski bir kent.
- Panopeus* : Calydonia savaşçılarından biri.
- Panthous* : Delphi'de Apollo tapınağı görevlisi, Euphorbus'un babası.
- Paphos yiğiti* : Pygmalion'a, Kıbrıs'ta Paphos'ta doğduğunda verilen ad.
- Paphos* : Kıbrıs'ta eski bir kent, Venüs tapınağıyla ünlüydü. Pygmali-
on'un kızı ya da oğlu da bu adla anılırdı.
- Paraetonium* : Libya'da Isis inançlarıyla ünlü bir kıyı kenti.
- Paris* : Priamus'un oğlu, Hector'un kardeşi, Helena'yı kaçırdı, Troya
Savaşı'na yolaçtı.
- Paros* : Ege'de mermerleriyle ünlü bir ada.
- Parnassus* : Phocis'te kutsallığıyla ünlü bir dağ.
- Parrhasia'lı* : Callisto, Parrhasia'da doğduğu için.
- Parthaon* : Calydon kralı, Oeneus'un babası.
- Parthenope* : Campania'da Neapolis kentinin eski adı.
- Pasiphae* : Güneş tanrısı Sol'un kızı, Girit kralı Minos'un karısı,
Neptun'un gönderdiği ak boğalardan birini sevdi, ondan Mi-
notaurus'u doğurdu, insan biçimli, boğa başlı bir yaratık.
- Patara* : Likya'da, Apollo tapınağıyla ünlü kent.
- Pegasus* : Kanatlı at, öldürölün Medusa'nın kanından oluşmuş. Bu atın
ayağını vurduğu yerden, Helicon'da, perikızlarının pınarı
Hippocrene fışkırmış.

- Pelagon* : Calydonia savaşçılarından biri.
- Pelasg(lar)* : Yunanistan'ın eski halklarından büyük bir topluluk.
- Pelates* : Bir Libyalı, Makedonyalı bir Lapithe.
- Peleus* : Kral Aeacus'un oğlu, Telamon ile Phocus'un kardeşi, Thetis'in kocası, Achilleus'un babası.
- Pelias* : Aeson'un kardeşi.
- Pelide* : Peleus'un oğlu Achilleus'un başka bir adı.
- Pelops* : Frigya kralı Tantalus'un oğlu, Niobe'nin kardeşi, Atreus ile Thyestes'in babası.
- Penat(lar)* : Evlerin koruyucu tanrıları, ocak tanrıları. Onlarla ilgili betimler evlerin içinde ocağın yanında bulundurulurdu.
- Penelope* : Ulixes'in karısı, Laertes'in gelini.
- Penaesus(-os)* : Teselya'nın en büyük ırmağı, Pindus'tan çıkar.
- Pentheus* : Echion ile Agaeue'nin oğlu, anası Cadmus'un kızıydı, Baccus törenlerinde görevli kimseler arasında bulunup çıldıran, gözleri görmeyen anası, bir de başkalarının parçalanmıştır.
- Pergama* : Troya'da bir kale, yüksek bir tepede.
- Pergamus* : Pergama.
- Periclymenus* : Nestor'un kardeşi.
- Perimele* : Sular tanrısı Acheleous'un sevgilisi, Hippodamas'ın kızı. Bu kıza öfkelenen babası, onu, denizin dibine batırmış, sevgilisinin yakarışları üzerine, Neptun kızı bir adaya dönüştürmüştür.
- Periphas* : Atinalı bir kimse, bir Lapithe, doğruluğundan dolayı Attika'da kral seçildi, tanrılaştırıldı. Bunun üzerine Jupiter onu yıldırımla öldürmek istedi, Apollo'nun aracılığıyla kendisi bir kartala, karısı Phene de bir doğana dönüştürüldü.
- Perses* : Titanlardan biri.
- Persephone* : Proserpina'nın Yunanca adı.
- Perseus* : Danae'nin oğlu, Argos kralı Acrisius'un torunu, Medusa'yı öldürdü, Andromeda'yı kurtarıp onunla evlendi.
- Petraeus* : Bir dev, kentauros.
- Pettalus* : Phineus'un arkadaşı.
- Peucetis* : Peucetis(tus) denen topluluğun yaşadığı ülke.
- Phaethon* : Phoebus ile Clymene'nin oğlu. Güneş arabasını yönetmek isteyince beceremedi, yıldırımla çarpılıp yokoldu.
- Phaethon kuşu* : Kuğu. Phaethon'un yakın arkadaşı Cynus, kuğuya dönüştürülmüştü.
- Phaethusa* : Phaethon'un kızkardeşi.

- Phaeak(lar)* : Scheria adasının yerlileri.
- Phaedimus* : Niobe'nin oğlu.
- Phaedra* : Minos'un kızı, Theseus'un karısı, Hippolytus'u sevmiştir.
- Phaeocomes* : Bir dev, kentauros.
- Phaestos* : Girit'te bir kent.
- Phantasos* : Bir düş tanrısı.
- Pharos* : Mısır'da bir küçük ada, sonra karayla birleşmiş.
- Pharsalus* : Teselya'da bir kent. Caesar ile Pompeius burada savaştı.
- Phasisli kadın* : Medea, Phasis'te doğduğundan bu adla anılmış.
- Phegeus* : Psophis kralı, damadı Alcmaion'u oğullarına öldürttü. Psop-his kenti sonraları Phegia diye anılmıştır.
- Phene* : Periphas'ın karısı.
- Pheneos* : Arcadia'da bu adla anılan kentin yanındaki göl. Ona (göle) Styx de denir, suyu ölüm saçarmış.
- Pheres* : Teselya'da Pherea kralı, Admetus'un babası.
- Phiale* : Diana'nın arkadaşlarından bir nymph.
- Philammon* : Apollo ile Chione'nin oğlu, ünlü ezgici.
- Philemon* : Frigyalı köylü, Baucis'in kocası.
- Philippi* : Makedonya'da bir kent. İ.Ö. 42'de Octavianus ile Antonius Caesar'ı öldürenleri yenmişlerdi.
- Philoctetes* : Hercules'in yayını, oklarını taşıyan Poias'ın oğlu. Troya savaşına katıldı, yılan sokması sonucu ağır yaralandı, sayr-landı, Lemnos adasına geri gönderildi.
- Philomela* : Attika kralı Pandion'un kızı, Procne'nin kızkardeşi. Önce kayını Tereus onu kandırıp yatağına aldı, seviştiler, sonra bir bülbüle dönüştürüldü.
- Philyra* : Bir su perisi, perikızı, Saturnus'la sevişip Chiron'u doğurdu.
- Philyra yiğiti* : Chiron (Philyra'nın oğlu).
- Phineus* : Etiyopya kralı Cepheus'un kardeşi. Cepheus'un kızı Andro-meda bu Phineus'a sözlüydü. Trakya'da Salmydessus yöre-sinin kralı da bu adla anılırdı.
- Philegon* : Güneş arabasının atlarından biri (yalımlanan anlamında).
- Phlegra ovaları* : Olympos tanrılarıyla Gigantlar arasında geçen savaşlarda Jupiter'in Gigantları yıldırımlarla öldürdüğü yerler, bu yer ya Pallene yarımadasında ya da Campania'da imiş.
- Philegraeos* : Bir dev, kentauros.
- Philegyas* : Phineus'un arkadaşlarından.
- Philegyer* : Ilgarıcı bir topluluk (tapınakları soyanlar).
- Phobetor* : Bir düş tanrısı, Icelos adıyla da anılır.

- Phocaia* : Bugün Foça denen ilçe.
- Phocus* : Aiacus ile Psamathe'nin oğlu, kardeşleri Telamon ile Peleus aracılığıyla öldürüldü.
- Phoebe* : Phoebus'un kızkardeşi, Diana da denir, ay-av tanrıçası.
- Phoebus genci* : Phoebus'un oğlu Aesculapius'un başka bir sanı.
- Phoebus yılanı* : Aesculapius (Phoebus'un oğlu, yılan biçimli olduğundan böyle anılırdı.).
- Phoebus* : Güneş tanrısı Apollo'nun sanlarından biri.
- Phönix* : Teselya'lı Amyntor'un oğlu. Bir söylentiye göre beşyüz yıl yaşadıktan sonra yeniden doğan bir kuş.
- Pholus* : Bir dev, kentauros.
- Phorbas* : Phlegyer'lerin öncüsü, yöneticisi. Ayrıca Phineus'un arkadaşlarından birinin adı. Bir Lapithe.
- Phorcide* : Phorcys'in kızı Medusa.
- Phorcys* : Pontus'la Gaea'nın oğlu, deniz tanrısı. Gorgon'larla Graen'lerin babası.
- Phoronide* : Io, Inachus'un kızı, bir Phoroneus'un torunu.
- Phrixus* : Helle'nin kardeşi. Helle'nin denize battığı sulara hellespont (Helles-pontus/Helle denizi) adı verilmiş. Phrixus, sonradan, Jupiter'e bir koç adadığı Cholhis'e gitmiş, oradan "altın postu" alıp Aietes'e vermiş.
- Phyrger* : Troya'lıların adlarından biri, eski bir Batı Anadolu topluluğu (Frigyalılar).
- Phrygya'lı er* : Aeneas (bk.)
- Phrygya'lı önder* : Lomedon (bk.)
- Phtia* : Güney Teselya 'da bir kent, Peleus yöneticisiydi.
- Phyleus* : Elis kralı Augias'ın oğlu.
- Phylleier* : Caeneus, Teselya'da Phyllus kentinde doğmuştur.
- Phyllius* : Apollo'nun oğlu Cynus'un arkadaşı.
- Picus* : Saturnus'un oğlu, Canens'in kocası. Circe bu erkeği bir ağaçkakana dönüştürmüştür.
- Pieros* : Makedonya'da Pella ilinin kralı. bir türkü yarışmasında Musalara yenik düşen dokuz kızı saksağana dönüştürülmüştür.
- Pindus* : Kuzey Teselya'da Peineus'un pınarları bulunan bir dağ.
- Preius* : Yunanistan'da Pire kıyı kenti.
- Pirene* : Korinth'te pınarlarıyla ünlü bir yöre, tepe.
- Pirithous* : Ixion'un oğlu, Theseus'un yakın arkadaşı. Hippodame ile evlenmesi Lapith'lerle kentauroslar arasında büyük bir savaşa neden olmuştu.
- Pisa* : Peleponnes'te bir kent.

- Pisenor* : Bir dev, kentauros.
- Pitane* : Anadolu'da bir kıyı kenti.
- Pittheus* : Pelops'un oğlu, Theseus'un büyükbabası.
- Pleione* : Oceanus'un kızı, Atlas'ın karısı, Pleiad'ların anası.
- Pleiad(lar)* : Atlas'la Pleione'nin yedi kızına verilen genel ad. Gökte bir yıldız öbeğinin de adıdır (Yedi Kardeş).
- Pleuron* : Aitolia'da bir kent.
- Plexippus* : Thestius'un oğullarından biri.
- Poeas* : Teselyalı, Philoctetes'in babası.
- Poemenis* : Bir köpek adı (kadın çoban anlamında).
- Polites* : Ulixes'in arkadaşlarından.
- Polydaemon* : Phineus'un arkadaşlarından.
- Polydamas* : Hector'un arkadaşlarından bir Troyalı yiğit.
- Polydectes* : Seriephos adasının kralı. Perseus onu Medusa'nın başını kesip getirmeye gönderdikten sonra, dönüşünde, bir kayaya dönüştürdü.
- Polydegmon* : Phineus'un arkadaşlarından biri.
- Polydorus* : Priamus'un en genç oğlu. Priamus onu savaştan kurtarmak için önemli nicelikte altınla, yakın arkadaşı Trakya kralı Polymestor'un yanına gönderdi. Bu kral, savaştan sonra kendisine güvenilen genci öldürerek altınlarına elkoymuştu.
- Polymestor* : Trakya kralı, Priamus'un en ufak oğlu Polydorus'u öldürüp altınlarını alınca, oğlanın anası Hecuba, oğlunun öcünü almak için bu kralı öldürttü.
- Polynemon* : Sciron'un babası, Alcione'nin büyükbabası. Bu kadını, babası Sciron derin tutkusu yüzünden denize atmış, özdeş adı taşıyan Aeolus'un kızı ise yalıçapkını (derekuşu) denen kuşa dönüştürmüştür.
- Polyphemus* : Bir Kiklop (Cyclop), boşuna sevmiş, Galatea'yı, ona kavuşmak için çırpınmış. Ulixes, bir gözünü oymuştur.
- Polyxena* : Hecuba ile Priamus'un kızı, Achilleus adına adanmış, boynu vurulmuştur.
- Pomona* : Romalıların ağaç bakımı tanrıçası.
- Priamus* : Laomedon'un oğlu, Troya'nın son kralı, Hecuba'nın kocası. Paris'ten başka birçok oğlu, birçok kızı vardı. Troya savaşından sonra, Jupiter tapınağında, Achilleus'un oğlu eliyle öldürülmüştür.
- Priapus* : Üzümlerin, bağların, yemişlerin tanrısı, koruyucusu.
- Proca* : Alba-Longa kralı, Numitor ile Amulius'un babası.

- Procne* : Attika kralı Pnadion'un kızı, Trakya kralı Tereus'un karısı. Kızkardeşi Philomela'ya karşı kötü girişiminden dolayı, ufak oğlu İtys yemek yapıp babasına yedirmiş, böylece kızkardeşinin öcünü almıştır. Bu olay üzerine Procne bir kurlangıca dönüştürülmüştür.
- Procris* : Attika kralı Erechtheus'un kızı, Orythia'nın kızkardeşi, Cephalus'un karısı. Kocasını onu, yanlışlıkla öldürmüştür.
- Procrustes* : Attikalı soyguncu, gördüklerini öldürür soyardı.
- Proetus* : Acrisius'un ikizkardeşi, onu Argos'a sürünce Theseus da bir taşa dönüştürdü.
- Prometheus* : Iapetus ile Clymene'nin oğlu, Epimetheus'un kardeşi, Deucalion'un babası. Toprakta insan yapıp canlandırır, ateşte yaşattırdı. Bu yüzden göklerden kovulmuş.
- Propoetid(ler)* : Kıbrıslı tanrısalığı yadsıyan kızlar. Hepsisi taşa dönüştürülmüş.
- Proreus* : Tyrrhen gemicisi.
- Proserpina* : Jupiter'le Ceres'in kızı. Pluto bu kızını kaçırarak yeraltı ülkesinin egemeni durumuna getirdi.
- Protesilaus* : Teselyalı önder, Troya kıyılarına ilk çıkan, ilk ölen.
- Proteus* : Bilici, yaşlı deniz tanrısı, birçok biçime girebilir.
- Prothoenor* : Etiyopyalı biri.
- Prytanis* : Bir Likyalı.
- Psamathe* : Nereidlerden biri, Phocus'un anası.
- Psecas* : Diana'nın arkadaşlarından bir perikızı (nympha).
- Pterelas* : Bir köpek adı (kanatlı anlamında).
- Pygmae anası* : Pygmae denen cüceler topluluğunun yöneticisi kadın. Gera-na ya da Oinoe adını taşır. Bu topluluk tanrıları, tanrıçaları yediğinden önderlerini, Juno, turnaya dönüştürmüştür.
- Pygmalion* : Kıbrıs kralı Agenor'un torunu, yontucuydu, fildişiinden bir kadın yontusu yapmış, Venüs'e yalvarınca o da yontuyu canlandırmış.
- Pyloslu* : Nestor, Pylos'lu olduğundan.
- Pylos* : Peleponnes'te, Elis dolaylarında bir kent.
- Pyracmus* : Bir dev, kentauros.
- Pyramus* : Babilonyalı bir erkek, Thisbe'nin sevgilisi.
- Pyreneus* : Trakyalı kral (prens) Daulis ele geçirdi.
- Pyretus* : Bir dev, kentauros.
- Pyrois* : Güneş arabasına koşulan atlardan biri (yalımlı anlamında).
- Pyrrha* : Titan Epimetheus'un kızı.

- Pyrrhus* : Neoptolemus'un başka bir adı. Achilleus ile kral Lycomedes'in kızlarından Deidamia'nın oğludur. Troya savaşında Priamus'u öldürdü, Polyxena'yı da babasına adayıp kesti.
- Python* : Apollo'nun Parnas'ta öldürdüğü bir dev.
- Quirinus* : Romulus'un tanrılar arasında geçen adı.
- Quirinus halkı* : Romalılar.
- Quirit(ler)* : Roma toplulukları, yöneticileri (Romalılar-Sabinler).
- Remulus* : Alba-longa kralı.
- Rhadamanthus* : Europa ile Jupiter'in oğlu, Minos'un kardeşi. Doğruluğundan dolayı, ölümünden sonra yeraltı ülkesinin üç yargıcından biri olmuş.
- Rhamnus tanrıçası* : Nemesis'in sanı.
- Rhanis* : Diana'nın arkadaşlarından bir nympa.
- Rhesus* : Trakya kralı, Troyalılara yardım etmişti. Ulixes'le Diomedes geceleyin onu uykuda öldürüp atlarını çalmış.
- Rhexenor* : Diomedes'in arkadaşı.
- Rhodanus* : Fransa'da Rhone ırmağı.
- Rhodope* : Trakya'da Orpheus'un ezgilerini söylediği yöre. Bu adla anılan kadının dönüştüğü dağ.
- Rhodos* : Rodos adası. Güneş tanrısına dokuz oğul doğuran nympa.
- Rhoeteum* : Troya'da bir tepe.
- Rhoetus* : Phineus'un arkadaşlarından. Ayrıca bir kentauros.
- Ripheus* : Kentauros (dev).
- Romulus* : Mars'ın Rea Silvia ya da Ilia'dan olan oğlu. Albania kralı Numitor'un torunu, Roma ilinin kurucularından (kardeşi Remus ile).
- Rutul(er)* : Latium'da bir halk topluluğu.
- Sabeae* : Arabistan'da Saba denen halk topluluğu (Saba halkı).
- Sabin(ler)* : Orta İtalya'da bir halk topluluğu.
- Salamis* : Kıbrıs'ta bir kent. Teucer, oğlu Telamon için kurmuş.
- Sallentin(ler)* : Calabria'da yaşayan bir topluluk.
- Salmacis* : Bodrum (Halikarnassos) yakınlarında bir pınar, suyunun kadıncıl duygulan etilediği söylenir, erkeği kadınsı duruma getirebilirmiş (bu suda yaşayan perikuzı).
- Samos* : Ege'de Samos adası, bilge Pythagoras burada doğmuş.
- Sardes* : Lidya'nın başkenti.

- Sarpedon* : Likya kralı, Troya'nın yandaşı, Patroclus onu öldürdü.
- Saturnia* : Juno'nun başka bir adı (babası Saturnus'tan).
- Saturnus* : Uranus'la Gaea'nın oğlu (yer ve göğün oğlu), Jupiter onu yenilgiye uğrutup Tartarus'a göndermiş. Saturnus kızkardeşi Ops'la evlendi, ondan Jupiter, Neptun, Pluto, Juno, Ceres, Vesta, Picus, Chiron (bir kentauros) gibi çocukları doğmuştur.
- Satyr* : Bacchus törenlerinin yöneticileri, sonradan hepsi tanrısalları birer nitelik kazanmıştır.
- Schoeneus* : Atalanta'nın babası, Boietia kralı.
- Sciron* : Megaris'li bir soyguncu, Theseus onu öldürdü.
- Scylla* : Sicilya Boğazı'nda korkunç kayalar. Bir nymphe, Crataeis'in kızı, deniz tanrısı Glaucus bu kızı sevmişti, ancak Circe bu kızı korkunç bir yaratığa dönüştürmüştü. Ayrıca Megara kralı Nisus'un kızı da bu adı taşır. Minos'u sevmiş, sonra "Circe" denen kuşa dönüştürülmüş.
- Scyros* : Kuzey Euboeia'da bir ada. Kral Lycomedes'in yeri. Bunun kızı Deidamia Achilleus'tan gebe kalarak Pyrrhus'u doğurdu. Frigya'da da bu adla bir kent vardı.
- Scythler*
(*İskitler*) : İskitler denen, Don ırmağı yörelerinde yaşayan topluluk.
- Semele* : Cadmus'un kızı, Bacchus'un anası.
- Semiramis* : Asurluların söylencesel kraliçesi, Suriye tanrıçası Decteis'in kızı. Babilonya surlarını yaptırmış, sonra bir güvercine dönüşmüştü.
- Seriphus(-os)* : Ege Denizi adalarından biri.
- Sibylla* : Apollo'nun yaşlı bilicisi kadın, Campania'da, eski bir mağarada oturur, bilicilikle ilgili yargılarını, yorumlarını bildirir.
- Sicania* : Sicilya'nın şiir dilindeki adı (Sicanien).
- Siculer* : Sicilyalı.
- Sicyon* : Peleponnes'te, Korint kıyılarına yakın bir kent.
- Sidon* : Cadmus'un doğduğu bir Fenike kenti.
- Sidon kadınları* : Ino'un Thebai'li kadın arkadaşları, hepsi Sidon ilinde doğmuş, büyümüş.
- Sidonlu kadın* : Dido, Kartaca'nın kurucusu, Aeneas'ı korudu, yanına aldı, sonra Aeneas onu bıraktı, o da kendi kendini öldürdü.
- Silvanus* : Eski İtalya'da orman tanrısı. Çok değişik kılıklarda tasarımlanır.
- Silvius* : Ascanius'un oğlu, Alba longa kralı.

- Sinis* : Korint yakınlarında ünlü bir soyguncu, soyduklarını ormana kaçırır, ağaç doruklarına bağlar, birbirinden ayrılan doruklar adamı parçalardı. Theseus, Sinis'i yakalayıp yine o yöntemle öldürdü.
- Sipylus* : Lidya'da bir tepe, Niobe'nin oğlu.
- Siren(ler)* : Akarsular tanrısı Achelous ile çocukluk arkadaşı (oyundaşı) Proserpina'nın kızları.
- Sisyphus* : Aeolus'un oğlu, Athamas'ın kardeşi, Korint kralı. Azgın bir soyguncu olduğundan, yeraltında bir kayayı dağın tepesine çıkarır, eteğe yuvarlanan kayayı yeniden eski yerine götürür, bu bitmeyen eylemle yaptığı kötülüklerin karşılığını görür.
- Sithon* : Bilinmeyen bir insan, ya erkek, ya da kadın kılığında düşünüldür.
- Sithon(lar)* : Trakyalılar.
- Similax* : Crocus'un sevgilisi kadın.
- Smintheus* : Troya'da Apollo'ya verilen ad.
- Sol* : Güneş tanrısı, Hyperion'un oğlu, Circe'nin babası, Pasiphae, Aietes, Phaeton, Heliad(lar) hep bunun çocuklarıdır.
- Spercheiad* : Spercheos'un oğlu Lycetus.
- Sthenelus* : Ligurg'ların kralı, Cynus'un babası. Ayrıca Perseus'un oğlu, Eurystheus'un babası.
- Sticte* : Bir köpek adı (benekli anlamında).
- Strophad(lar)* : Ionia denizinde iki ufak ada, Troyalılar burada saldırıya uğramışlar.
- Strymon* : Trakya'da bir akarsu.
- Stymphalus* : Kuzey Arcadia'da bir göl ile akarsuyun adı. Burada çok değişik türde, biçimde güzel kuşlar yaşamış.
- Styphelus* : Bir dev, kentauros.
- Styx* : Ölüler ülkesinin kutsal, adına andiçilen ırmağı.
- Symaethus* : İrmak tanrısı, bunun kızları nymphadır, Acis'in anasıdır, onlara Symatthus nymphaları denir.
- Symplegad(lar)* : Karadeniz'in girişindeki kayalar.
- Syrinx* : Kamışa dönüştürülmüş bir nympha, çoban kavalı yapılıdır.
- Taenarus oğlu* : Hyacinthus'un başka bir adı.
- Taenarus* : Laconia'da bir kent, bir dağ, oradan yeraltı evrenine gidilmiştir.
- Tages* : Jupiter'in torunu. Etrüsklere birçok konuda bilgi vermiş.
- Tagus* : İspanya'da suları altınlı bir ırmak.
- Tamasus* : Kıbrıs'ta bir kent.

- Tanais* : Don ırmağının eski adı.
- Tantalus* : Jupiter'in oğlu, Pelops ile Niobe'nin babası, Frigya kralı. Tanrılar adına düzenlenen şöenlerde tanrısal gizemleri açığa vurunca öfkeleri üzerine çekti. Bütün yaşamı boyunca da, yeralında açlık, susuzluk çekerek acılara uğratıldı. Su içmek istese ırmak yukarı akar, ağaçtan yemiş koparmak istese dallar yukarı ağarmış.
- Tarentum* : Aşağı İtalya'da bir Lacedemonia kenti.
- Tarpeja* : Romalı genç kadın (kız), Sabinlere Capitol'un yolunu gösterip kapılarını açmayı sözvermişti. Sonra yine Sabinlerce öldürüldü.
- Tarpeja tepesi* : Capitol'de Jupiter tapınağı.
- Tartarus* : Yeraltı ülkesinde bir uçurum (suların aktığı).
- Tartessus kıyısı* : Tartessus kıyısında bir Fenike kentinden dolayı ünlü.
- Tatius* : Sabinlerin kralı.
- Taurus* : Anadolu'da bir dağ dizisi (Toroslar).
- Taygete* : Atlas'ın kızı.
- Tectaphus* : Lapithe'lerden biri.
- Tegea* : Arcadia'da bir kent, Atalanta'nın doğduğu yer.
- Telamon* : Aegina kralı, Aecus'un oğlu, Peleus'la Phocus'un kardeşi... Argonatlara, Troya savaşına katıldı. Kardeşi Phocus'u öldürünce Salamis adasına sürüldü, orada yaşamının sonuna değin kaldı.
- Telamonide* : Telamon'un oğlu Ajax'ın sanı, başka bir adı.
- Telchin(ler)* : Rodos adasında söylencesel maden işçileri, hepsi büyümlü işler görürlermiş.
- Teleboas* : Bir dev, kentauros.
- Telemus* : Eurymus'un oğlu, bilici.
- Telephus* : Hercules'in oğlu, Misia kralı. Yaraları, sayrılıkları sağılmakta beceriliymiş.
- Telestes* : Giritli bir kişi, Ianthe'nin babası.
- Telethusa* : Ligdus'un karısı, Iphis'in anası.
- Temesa* : Aşağı İtalya'da Bruttium'da bir kent, maden yataklarıyla ünlüydü.
- Tempe* : Teselya'da Peneius oylumu, Olympos ile Ossa arasında, güzelliğiyle ünlüdür.
- Tenedos* : Troya yönetimine bağlı, güzel, Apollo tapınağıyla ünlü bir kıyı kenti (Batı Anadolu'da).
- Tereus* : Mars'ın oğlu, Trakya kralı. Çavuşkuşuna dönüşmüştür.
- Tethys* : Kardeşi Oceanus'un karısı, Clymene'nin annesi.

- Teucer* : Troya'nın eski kralı. Giritli olması olasıdır. Telamon ile Hesione'nin oğlu da bu adla anılır, Ajax'ın üvey kardeşidir. Troya savaşıdan sonra Kıbrıs'a giderek orada "Yeni Salamis" kentini kurmuş. Bunun adından dolayı, Troyalılara *Teucerler* de denilmiştir.
- Thaumantide* : Thaumias'ın kızı Iris'in başka bir adı.
- Thaumas* : Oceanus ile Gaea'nın oğlu, Iris'le Harpy'lerin babası. Ayrıca bir kentauros.
- Theben* : Boietia'nın başkenti, Teb ili, bu kenti Cadmus kurmuş, yedi kapılı olmakla ünlüydü. Ayrıca Mysia'da bir kent, Andromache'nin babası Eietion'un egemenliği altındaydı, sonunda Achilles bu kenti yıktı, yıktırdı.
- Themis* : Uranus'un kızı, tüzenin, doğruluğun tanrıçası, Apollo'nun bilici.
- Thereus* : Kentauros.
- Theridamas* : Bir köpek adı (azgın anlamında).
- Thermodon* : Kappadokya'da bir akarsu, burada Amazonlar otururlardı, bugünkü Terme ırmağı.
- Thermodon altını* : Amazonlar kraliçesinin altın savaş giysileri, bunları bu kraliçenin, Hippolyte'nin üzerinden Hercules'in aldığı, ılgarladığı söylencesi vardır. Kraliçe Hippolyte bugünkü Terme ilçesinde otururmuş.
- Thermodon baltası* : Amazonların kraliçesi Panthesilae'nin savaş baltası. Troyalılara yardıma gitmiş, ancak Achilles onu öldürmüştü.
- Theron* : Avcı anlamına gelen bir köpek adı.
- Therses* : Bir Thebai'li, Anius'un yakın arkadaşı.
- Thersites* : Grekler arasında saygısız, utanmaz olarak bilinen kötü insan, Troya savaşına katılmış, dönüşte Agamemnon'a sövünce, Ulixes onu kırbaçlamış.
- Thescelus* : Perseus'a karşı savaşan, hep onun karşısına dikilen savaşçı.
- Theseus* : Atina kralı Aeagus'un oğlu, başkalarına göre Neptunus ile Aethra'nın oğlu. Birçok olaya, savaşa katılmış, başarılar göstermiş.
- Thespiea tanrıcaları* : Thespiea ilinin musalarına (perikızlarına) verilen özel ad. Bunlar Helicon'da yaşarlarmış, çok eskiden beri kutsanarlarmış.

Thestius

oğulları : Thestius (bk.) adlı kralın oğulları.

Thestius : Aetolia'da Pleuron kralı. Toxeus, Plexipus, Althaia gibi üç oğlu vardır.

Thestor : Troya savaşında bilicilik, gözcülük eden Calhas'ın babası.

Thetis : Nereus'la Doris'in kızı, Pelcus'un karısı, Achilleus'un annesi.

Thisbe : Babilonya'lı kadın, Pyramus'un sevgilisi.

Thisbe kenti : Thisbe'nin Boietia'da görkemli kenti, çevresinde çok güvercin varmış.

Thoactes : Phineus'un savaş araçlarını taşıyan kişi.

Thoas : Lemnos kralı.

Thoon : Troyalı.

Thous : Hızlı giden anlamında bir köpek adı.

Traklar : Trakya'da yaşayan topluluklar.

Trakya kralı : Diomedes.

Thybris : Tiber (akarsu).

Thyestes : Pelops'un oğlu, Atreus'un da kardeşi.

Theyestes şöleni: Theyestes kardeşine çok kötü, alçakça bir iş yapınca, Atreus onun iki oğlunu öldürüp ona yemekte yedirdi, buna "Theyestes şöleni" denir.

Thyoneus : Bacchus'un bir başka adı. Anası Semele'ye Thyone adı altında saygı gösterilirdi, bu yüzden oğluna (Bacchus'a) da Thyoneus denmiş.

Tiberinus : Albania kralı, Albula ırmağında boğulduğundan bu akarsuya onun adı verilerek Tiber dendi.

Tigris : Bir köpek adı (kaplan anlamında).

Tiresias : Tebaili bir kişi, yedi yıl boyunca kadına dönüştürülmüş. Juno ona öfkeleniğinden gözlerini köreltmış, Jupiter de bilici, gözcü yapmış.

Tiryns : Argolis'te bir kent.

Tirinsli : Tirynthier/Hercules, bu kentten (Tiryns) geldiğinden.

Tirysli kadın : Alcmene.

Tiryns tanrısı : Yaratanı diye anılan Hercules.

Tisiphone : Eniny'lerden biri.

Titan(lar) : Uranus ile Gaea'nın çocukları. Altı erkek: Saturnus, Hyperion, Coeus, Crius, Oceanus, Iapetus. Altı kız: Rhea, Phoebe, Themis, Tethys, Mnemosyne, Thia.

Titan devleri : Arabalara koşulmuş büyük yılanlarla dolaşan göksel yaratıklar.

- Tityos* : Yeryüzünün korkunç oğlu, Jupiter'i bile Tartarus'a sürmüştü (Jupiter, Latona'ya karşı çıktığından).
- Tlepolemus* : Hercules'in oğlu.
- Toxeus* : Thestius'un oğullarından biri.
- Trachas* : Tarracina denen, eski bir il Latium'da.
- Trachin'li* : Ceyx.
- Trinacria* : Sicilya adasının eski adı.
- Triopas* : Teselya kralı, Erysichon'un babası.
- Triptolemus* : Attikalı Celeus'un oğlu, tarım işlerini yönetirmiş.
- Triton* : Amphitrite ile Neptunus'un oğlu, gövdesi insan, kuyruğu balık biçimli deniz tanrısı.
- Tritonia* : Minerva'nın başka bir adı, Triton ormanından dolayı.
- Triton kamışı* : Minerva'nın bulduğu bir kamıştan çalgı.
- Triton ili* : Atina.
- Trivia* : Büyü tanrıçası Hecate'nin sanlarından biri. Ay tanrıçası, Diana ya da Phoebe gibi üç tanrıçayla karıştırıldığından bu sanı alsa gerek.
- Troaden* : Troya kadınları.
- Troas* : Troya'nın bulunduğu bölge.
- Troezen yigiti* : Lelex.
- Troia* : Troya.
- Turnus* : Latium'da Rutuller prensi, Aeneas'la savaşırken öldü.
- Tusciens'li* : Etrüsklerle ya da İtalya ile ilgili olan. Bu halkın Lidya'dan göçtüğü de söylenir.
- Tydeus* : Calydon kralı Oeneus'un oğlu, Diomedes'in babası.
- Tydid* : Tydeus'un oğlu Diomedes.
- Tyndareus* : Oebalus'un oğlu, Isparta kralı, Leda'nın kocası.
- Tyndarus* : Bk. Tyndareus.
- Tydaridler* : Castor, Phollux (Tyndareus'un oğulları).
- Typhocus* : Azgın devlerden birinin adı, Tartarus'un çocuğu. Yalınlar saçan yüz başı, yüz kolu varmış, tanrılar bile ondan korkarlarmış.
- Ulixes* : Odysseus'un Latin dilindeki adı.
- Urania* : Yıldızlarla ilgili işlere bakan.
- Venilia* : Janus'un karısı, Canens'in anası.
- Venulus* : Turnus'un ulağı.
- Venus* : Jupiter'le Dione'nin kızı, sevgi-güzellik tanrıçası.

- Vertumnus* : İtalyanların bolluk, verim tanrısı.
- Vesta* : Saturnus'un kızı, evin, ailenin, kutsal ocağın koruyucusu.
- Virbius* : Bir Latin tanrısı (bk. Hippolytus).
- Vulcanus* : Jupiter'le Juno'nun oğlu. Ocağın, ateşin, demirciliğin, madenciliğin tanrısı.
- Xanthus* : Troya bölgesinde bir akarsu, Skamander de denir.
- Zancle* : Sicilya'da Messina kentinin eski adı.
- Zetes* : Boreas'ın kanatlı oğlu, Calaies'in kardeşi.

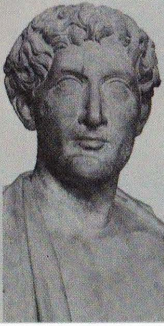
İÇİNDEKİLER

DÖNÜŞÜMLER ÜSTÜNE	7
BİRİNCİ KİTAP	21
İKİNCİ KİTAP	44
ÜÇÜNCÜ KİTAP	70
DÖRDÜNCÜ KİTAP	92
BEŞİNCİ KİTAP	116
ALTINCI KİTAP	136
YEDİNCİ KİTAP	157
SEKİZİNCİ KİTAP	183
DOKUZUNCU KİTAP	209
ONUNCU KİTAP	233
ONBİRİNCİ KİTAP	255
ONİKİNCİ KİTAP	279
ONÜÇÜNCÜ KİTAP	298
ONDÖRDÜNCÜ KİTAP	327
ONBEŞİNCİ KİTAP	353
AÇIKLAMALAR	379

PAYEL YAYINEVİ — Çağaloğlu Yokuşu
Evren Han Kat 3, No: 51
34440 Çağaloğlu - İstanbul

Tel: 528 44 09 - 511 82 33

Fax: 512 43 53

OVIDIUS

On beş kitaplık uzun bir şiir olan *Dönüşümler*, Ovidius'un günü-müze ulaşmış öteki yapıtlarından farklı olarak, altılı ölçüleriyle yazılmıştır ve dönüşüm temasıyla birbirine bağlanan mitolojik ve efsanevi öykülerden oluşur. Öyküler, yaratılıştan (kaostan düzene doğru ilk dönüşüm) Julius Caesar'ın ölümü ve tanrılaştırılmasına (iç savaştan Augustus döneminde barışın sağlanmasına, yani kaostan düzene geçişi içeren son dönüşüm) değin tarih sırası içinde anlatılır. Dönüşüm teması daha çok biçimsel bir önem taşır; şiirin ana konusu ise tutkudur ve bu tema yapıta, öykülere çerçeve oluşturan ve onları birbirine bağlayan ustaca tekniklerin hepsinden çok daha büyük bir bütünlük kazandırır. Ovidius'un ilk dönem şiirlerine egemen olan erotizmin yerini bu yapıtında hemen bütün insani duyguların araştırılması almıştır. *Dönüşümler* Ovidius'un yaratıcı gücünü, zekâsını, üslup parlaklığını, mitoloji bilgisini, betimleme ve anlatı ustalığıyla zengin düş gücünü daha önceki yapıtlarında görülmedik biçimde ortaya koymanın yanı sıra, Ovidius'un derin Yunan ve Latin şiiri bilgisini ve okuduğu klasik şiirleri büyük bir yaratıcılıkla uyarılama yeteneğini de yansıtır. Hem içerik hem de ele alış bakımından Augustus dönemi tarzından ayrılan yapıt, kullanılan dil dışında, Latin edebiyatının yanı sıra Yunan edebiyatına da özgü öğeler taşır.

—AnaBritannica

ISBN: 975-388-060-X

